

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

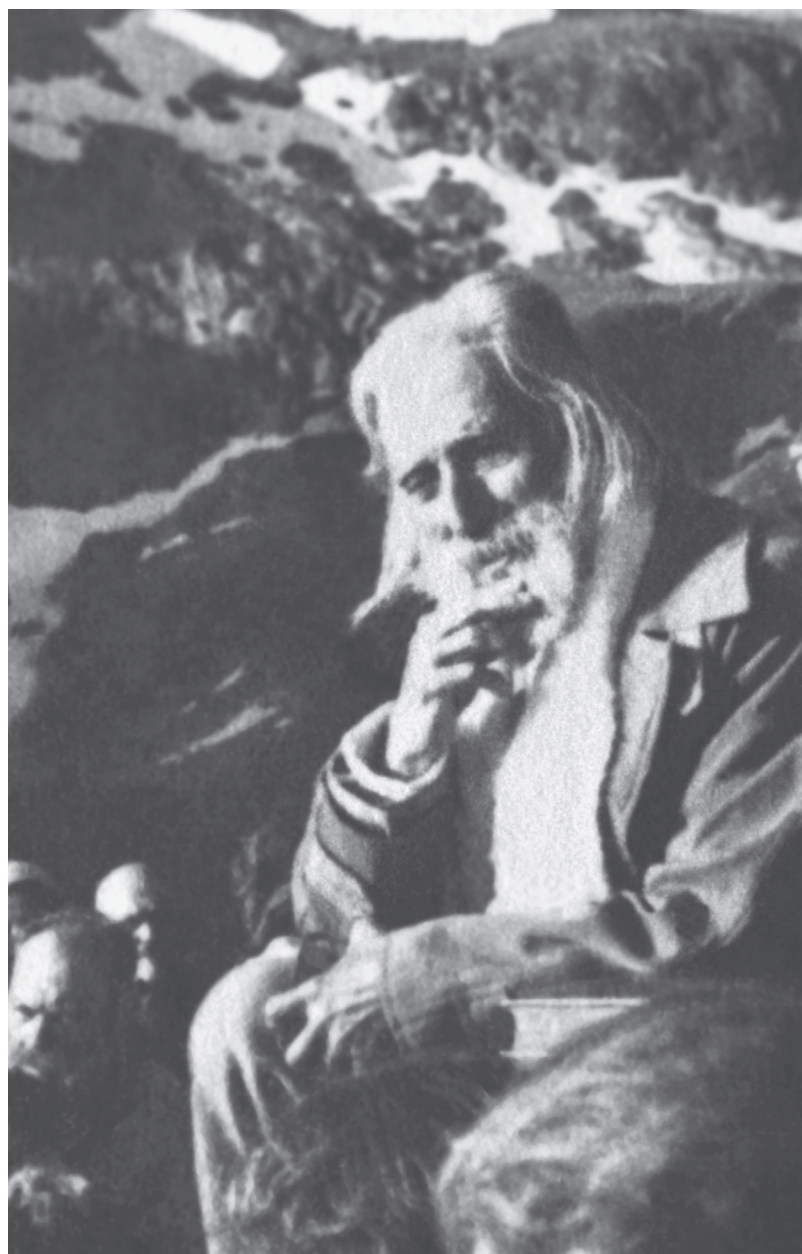
УТРИННО СЛОВО
(1933 - 1934)

Новото
разбиране

ПЕТЪР ДЪНОВ
УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1933 - 1934)

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1933 - 1934)

Новото разбиране

Издателство
Бяло Братство

Поредицата Утринно слово на Издателство Бяло Братство ще представи в многотомно издание утринните беседи на Учителя Петър Дънов в тяхната хронологична последователност: от 1930 до 1944 година. Оформянето на томове в частта им, касаеща обема на отделните книжки, не повтаря оформянето от предишните издания. Многотомникът ще даде възможност на читателя да се запознае с вълнуващите проповеди на Учителя, които съпътстват лекциите от класовете на Школата и вдъхновено допълват окултното знание, предадено в нея.

© Издателство „Бяло Братство“, 2012

ISBN 978-954-744-191-0

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Новото разбиране на връзката в живота, 24.09.1933 г.	7
2. Двамата процеса в живота, 1.10.1933 г.....	18
3. Вечният порядък и безпорядъкът в живота, 8.10.1933 г.....	28
4. Разбирането на Словото, 15.10.1933 г.....	41
5. Слушайте Го!, 22.10.1933 г.....	50
6. Няма да ви остави, 29.10.1933 г.	59
7. Общото благо, 5.11.1933 г.	74
8. Силен и умен, 12.11.1933 г.....	91
9. Истинската добродетел, 19.11.1933 г.....	106
10. Красивата страна на живота, 26.11.1933 г.	123
11. Молитвата, 3.12.1933 г.....	138
12. Законът на молитвата, 10.12.1933 г.	149
13. Две правила, 17.12.1933 г.	166
14. Трите изпитания, 24.12.1933 г.	178
15. Радост, която никой няма да отнеме, 31.12.1933 г.....	192
16. Едно изречение, 7.01.1934 г.....	208
17. Реалното и нереалното, 14.01.1934 г.....	209
18. Синовно отношение, 21.01.1934 г.....	223
19. В какво седи духовният живот, 28.01.1934 г.....	235
20. Изпълнение на Волята Божия, 4.02.1934 г.....	250
21. Младият, възрастният и старият, 11.02.1934 г.....	264
22. Не пресушавай живота, 18.02.1934 г.....	271
23. Любов и разбиране, 25.02.1934 г.....	284
24. Обичай Божественото, 4.03.1934 г.	298
25. Новата дреха, 11.03.1934 г.	311
26. Едно ви трябва, 18.03.1934 г.....	320

27. Възстановете Любовта, 25.03.1934 г.	327
28. Единственият свободен, 1.04.1934 г.	339
29. Слугуване, 8.04.1934 г.	350
30. Божествен и човешки порядък, 15.04.1934 г.	359
31. Бъдете като Баща си, 22.04.1934 г.	372
32. Бедният Лазар и богатият, 29.04.1934 г.	384
33. Господарят и на двете, 6.05.1934 г.	388
34. Носителят на Неговото Слово, 13.05.1934 г.	395
35. Като себе си, 20.05.1934 г.	402
36. Двата порядъка, 27.05.1934 г.	411
37. Трите страни на съзнанието, 3.06.1934 г.	422
38. Противоречие и благо, 10.06.1934 г.	432
39. Което става, 17.06.1934 г.	439
40. Към Емаус, 24.06.1934 г.	446
41. Върховният авторитет, 8.07.1934 г.	448
42. Справедливост, милосърдие, 15.07.1934 г.	456
43. Пътят на възкресението, 22.07.1934 г.	463
44. Човешкото и Божественото, 29.07.1934 г.	468
45. Трите изпита, 26.08.1934 г.	475
46. Законът на подмладяването, 2.09.1934 г.	491
47. Съшествие на Духа, 9.09.1934 г.	499
48. Вярата и Небето, 16.09.1934 г.	511

Приложение

Речник на остарели и чужди думи	523
Обяснителни бележки	527

НОВОТО РАЗБИРАНЕ НА ВРЪЗКАТА В ЖИВОТА

15 минути размисление

91. псалом

„Пътят на живота“

„Отче наш“

„Молитва на Царството“

Ще ви прочета първа глава от Евангелието на Матей.

Най-хубавото нещо в света е човек да намери Истината; или най-голямата придобивка, която човек може да има – това е да познае Истината. Само с Истината се осмисля целокупният живот на човека. И човек, намери ли Истината, става свободен – свободен от всичко. Едно състояние, което човек трябва да опита, да знае – това е свободата. Когато сега се говори за свобода, това е частично. Някой каже, че е радостен – това още не значи, че е свободен, понеже радостта му може след половин-един час или след един ден, след два, след една година да се смени със скръб. Когато човек добие Истината, на тези състояния той гледа вече другояче. Вярвам, че всички хора се стремят към Истината; и всеки според своето време, когато я намери, той ще разбере това състояние, понеже то трябва да се опита, то не може да се опише. Можеш да кажеш, че ще бъдеш здрав, ще имаш мир, ще бъдеш богат. Всичко може да имаш, но това още не е Истината – това са външни описания. Само в Истината може да се прояви и осмисли Животът. Истината – това е Божественият живот.

Например у всинца ви има желание да намерите Бога. Някои искат да вярват в Бога и всеки си има по едно понятие за Бога. Ние считаме, че Господ е вън от нас и трябва да Го намерим; или имаме едно такова понятие, каквото има едно дете, което търси баща си – искаме Господа да

оприличим на нашия баща. Може, но това е само за едно улеснение: ако ние ще уподобим Бога на нашия баща, тогава ние ще Му придадем качествата на баща си. Нашият баща е млад, ще остарее и ще умре, но Бог се отличава по едно нещо – че Той нито умира, нито е млад, нито е стар, нито е малък, нито е голям. Някой път се казва, че Той изпълнява всичко: Бог е нещо по-голямо от най-голямото и нещо повече от най-малкото – всичко от Него излиза и всичко към Него се връща. Извън Бога нищо няма, понеже ако мислиш, че извън Него има нещо, Той трябва да е отражение – вън Го няма. Идея за Бога трябва да имате. Вие се приближавате към Бога със страх, плашите се от Него. Защо? Защото сте в положението на един виновен син, който отива при баща си. А някой път се радвате, че отивате при Него, мислите, че сте прави. Вие мислите, че като идете при Бога, трябва да Му занесете нещо. Така хората са ходили и са носили жертва на Бога: агънца, някое гълъбче, някоя овца или вол ще Му заколите. Сега някой ще се изправи пред Бога и след като Му чете една молитва от няколко часа, ще каже: „Защо Господ не ме послуша?“. Като че като се молиш, непременно Господ трябва да те послуша. По този начин ние вървим по един път, дето няма пълно разбиране. Най-първо трябва да знаем, че Бог ни е дал всичко – нищо повече! Като те е пратил на Земята, Той ти е дал всичко, не те е лишил от нищо: всичко имаш, богат си. Питам тогава: щом всички хора са богати, защо са нещастни? Всички са богати, всичко имат, а при това са сиромаси, а други са богати външно; едни са здрави, други са болни, едни са учени, други са невежи. От какво произтичат тези контрасти?

Представете си една млада невеста, която е женена в един богат дом: има и брашно, има и масло; всичко е пълно, каквото иска има, но не точи баници, а чака дано някой откънцка дойде да я източи – седи и гладува. Дойдат и другите от този дом – и те гладуват. Питам: коя е причината за това? Представете си и друга една мома: и тя е женена в един дом, по-бедни са хората там и по-малко брашно имат, и масло имат малко, колкото за една бани-

ца, но тя е спретната, чевръста – източни баницата. Онзи дом е богат, но баница няма, а този е беден, но има баница. В какво седи разликата? Стига да искаш да източниш баница, всичко ще имаш – всякога в твоите нощви, всеки ден ще има материали за една баница. Щом искаш да омесиш баница, всякога ще имаш толкова брашно и материали, колкото са ти нужни. Сега всеки един от вас пита: „Защо се намирам аз в това положение?“. Ти си онази, богатата невеста, която се потрива вкъщи и не иска да точи баницата; казва: „Кой сега ще става да си туря ръцете в брашното и в маслото?“. Но тя си туря украшения, после се разхожда, добре облечена, поглежда се в огледалото: красива е, но не е доволна. Защо? Казва: „Да има нещо и отвътре!“. А коя е причината да няма нищо отвътре? Да се облича може, а за точенето не иска. Някой път светските хора приличат на тази богата мома, която е хубаво облечена, но не ѝ се работи. Светският човек казва: „Всичко имам – и къща, и говеда; както виждате – и добре мебелиран дом, но нещо не съм доволен“. Всичко има той, но не е доволен: това е красивата мома, която не иска да точи баница. Другаде човекът не е толкова добре облечен отвънка, но има много хубава баница. Найл се е човекът добре, казва: „Днес последното брашно употребих, но добър е Господ за утре!“.

Туй е едно положение, в което ние сега се намираме. Някой път мислим, че задачата е трудна. Трудна е, понеже ние не схващаме разрешението, както трябва. Като ме пита някой: „Учителю, я ми кажи какво ще стане с мен?“, казвам му: „Ти за в бъдеще ще остарееш, ще отслабнеш и най-после ще умреш, ще те погребат и ще ти турят на гроба един кръст, че тук лежи един старец, на 80-84 години умрял“. Друг пита: „Какво съм бил в миналото?“. В миналото си бил най-първо мъничък, едва с микроскоп може да те видят. Най-после си набъбнал, родил си се, а майка ти е трябвало да те носи на ръце. Целия ден си плакал и си създавал главоболие на майка си. И майка ти те е оставила и ти си станал едно сираче. „Е, друго нещо не съм ли правил?“. Нищо не си правил, само си се научил да плачеш – това е твоето

минало. Той казва: „Сега ми говори за настоящето“. Настоящото е най-красивото положение. В миналото човек е бил малък, в бъдещето ще бъде голям, а в настоящето той живее. Искате ли да бъдете деца? Майка ви, като си дойде, тя ще ви разкаже историята – колко пъти ви е къпала и какво сте правили; всичката ви история от 5-6-годишна възраст е написана, много работи сте казвали.

Миналото – това е грехът на човека. В миналото на човека се показват всички негови недостатъци, а бъдещето показва всичките неразрешени въпроси – бъдещето е пълно само с неразрешени въпроси. Питат: „Какво ще бъде бъдещето?“. Е, ще остарееш, ще се разболееш, всичко ще дойде до главата ти. Ти не си умрял, за да знаеш какво нещо е смъртта. А настоящето – това е днешният ден, то е животът на Бога; така сравнявам положението. На върха на една висока планина, двете страни на която са стръмни, горе има много хубаво място. Раждаш се ти в долината и започваш да пълиш – искаш да се изкачиш догоре, до върха. Качваш се, но ти не се спираш там, искаш да видиш и от другата страна на планината какво има. Там има точно това, което си минал. Виждаш едното и другото място и почваш да слизаш, докато пак дойдеш до основата на планината и кажеш: „Интересно е на върха“. Интересно е, но малко се стои горе. Като се качиш на най-високото място в живота си, там ще се спреш за малко и ще започнеш да слизаш. Или, другояче казано, ти се храниш и в един момент ти стане приятно, но не се спираш там и казваш: „Още малко ще взема“. Но като вземеш и другата хапка, ще се влоши положението. Ти при най-хубавото спи: повече не трябва да вземаш – това е вече лакомия; додето си стигнал – това е равновесието, то е Божественото. И ако ти искаш повече, туй показва, че ти не разбираш живота; понеже има много блага, които съществуват в света, които Природата е създала... Голямото благо е голям товар, малкото благо – малък товар: този закон почти за всичко е верен. Когато човек малко има, по-добре е. Който много има, много ще изискват и от него; който малко има, малко ще изискват от него.

Сега ви трябва едно правилно разбиране на противоречията, които срещате всеки ден в живота си. Малкото дете го е страх майка му да не умре, баща му да не умре. Хубаво! Младата мома се тревожи – хубава е, красива е, но и тя чака нещо, и тя е недоволна. Младият момък, и той се тревожи – иска на висока служба да го турят. Музикантът, и той се тревожи – иска да свири някому, но няма кому да свири. Тогава казва: „Дотегна ми!“. Свири на себе си: ти си станал музикант не за хората, а за себе си! Той е станал учен човек, а в ума му седи мисълта да проповядва на другите хора. Ти на себе си проповядвай, а другото ще дойде после. Ти ако на себе си не можеш да проповядваш хубаво, как ще проповядваш на другите хора? Някой път ние искаме да уредим живота на другите хора, да ги направим щастливи. Но за да направиш другите хора щастливи, ти трябва първо да си опитал щастието – когато си опитал нещо, тогава дай това, което си опитал. Влезе религиозен човек в едно семейство при един болен човек, на когото стомахът му не е добре нещо, съжالياва го и казва: „От глад е това, да му се сготви едно хубаво ядене“. И болният яде и умира. Питам: този религиозен човек виновен ли е? Той мисли нещо хубаво да му направи на болния, затова казва: „Пригответе му нещо хубаво, нека си хапне!“. Наяжда се човекът и умира. Де е вината сега? Религиозният не е допускал, че болният ще преяде; едни ще кажат, че той е направил едно престъпление.

По някой път нашите престъпления са от неразбиране на живота. Ако ти снемеш хубавите си празнични дрехи и облечеш онези обикновени дрехи, с които трябва да работиш, какво лошо има в това? Хубавите дрехи – това е добрият живот, а обикновените, оцапаните дрехи – това е този грешен живот. Питам: като облечеш ти простите дрехи, прост станал ли си? Не. И като облечеш хубавите дрехи, ти умен станал ли си? Ако вие облечете дрехите на един философ, философ ще станете ли? Ни най-малко. Дрехите при философа са философски, но същите дрехи при невежия стават невежи дрехи; хубавата цигулка в ръцете на онзи, който знае да свири, е отлична, но в ръцете на онзи, който не знае да свири, нищо не е.

При сегашното състояние, в което се намираме, ние сме недоволни от тялото си, ние сме недоволни от своя ум, от своето сърце, от своите постъпки – навсякъде има едно недоволство. Туй недоволство произтича не от факта, че онова, което имаме, не е хубаво, но че не знаем как да го употребим. Спират се мнозина и казват: „Е, да сме във времето на Христа!“. Вие си представяте Христос преди 2000 години. Какво щяхте да видите и да разберете тогава? Вие си представяте Христос такъв, какъвто не е. Христос имаше една дреха, която носи три години и Му я взеха. Тази дреха не е царска мантия. Някои казват: „Христос всичко може да направи, богати може да ни направи“. Е, защо сте сиромаси? Христос не дойде да направи хората богати; Христос не дойде да направи хората учени, не дойде да ги направи светци. Христос дойде на Земята да направи една връзка, да даде едно разбиране как трябва да живеем по Бога, да ни покаже начин със Своя живот, със Своя пример как трябва да живеем.

Някой казва: „Аз не искам да бъда богат“. Той е на кривата страна. Друг казва: „Не искам да бъда сиромас“. Вие не разбирате съотношението. Може да има едно богатство, което е потребно, но има едно богатство, което е непотребно; има и една сиромашия, която е потребна. Сиромашията е точно противоположна на богатството. Богатият се отличава по това, че стаята му е пълна и той мисли как туй богатство да го употреби, да го изнесе навън. А на сиромаша стаята му е празна и той мисли как да напълни стаята си. Те си приличат, само че на единия стаята е пълна, а на другия – празна; единият мисли как да я изпразни, а другият мисли как да я напълни. Онзи, който изпразва стаята си, става сиромас, а който я пълни, става богат. Или гладен си – ти си сиромас, търсиш хляб; наядеш се – ти си богат. Щом се наядеш, ти си богат – колко ти трябва: половин хляб, малко домати, малко ябълки или половин кокошка или половин агне, но повече от едно агне ти не можеш да изядеш.

Сега ще оставим въпроса дали трябва да ядем агнета, или не. Другият въпрос е каква храна трябва да ядем. Сега

аз ще се спра върху този въпрос. Човек трябва да яде онази храна, която му е определена от Природата. Първоначално храната за човека е била предопределена точно. Идете вие при пчелите, те ще ви кажат с каква храна се хранят; идете при пеперудите – и те знаят храната си; ти не можеш да накараш пеперудата да вземе друга храна; и пчелата също. Обаче човекът е забъркал начина на храненето си – той не знае с каква храна да се храни. Прелетните птици никога не забравят пътя си: отиват и знаят как да се върнат – това от хиляди години е така. Обаче човекът е забъркал пътя си: човек откъде е слязъл, не знае; като иска да си отиде, той не може да се върне, обърква пътя си. И коя е причината, че е объркал пътя си? Аз да ви кажа причината донякъде. Отива един млад момък на гости някъде. Тогава за здравето на този или за здравето на онзи пие и така се напие, че не може да си намери къщата, откъдето е дошъл. Цялата нощ ходи – не знае къде е къщата на баща му. Цялата нощ обикаля, обикаля и на сутринта пита не знае ли някой къде е къщата и улицата му. Вземат го и го завеждат в неговия дом. Е, коя е причината за това? Винцето.

Питат ме някои къде е пътят за Небето. Казвам: този е един от онези, които са забъркали пътя си. Че тъй е, някой път ти е ясно всичко за Бога, съвсем ясно ти е, като че нещо се е разтворило пред тебе, а някой път ти се е помрачил умът, казваш: „Не зная къде се намирам“. Четеш една книга, четеш друга книга – и все търсиш смисъла на живота, дано го намериш някой път. Виждаш: тук не е, там не е – и най-после казваш, че животът няма смисъл! Обаче след като излезе винцето из твоята глава, избистри се умът ти и Слънцето изгрее, казваш: „А, тази работа е ясна!“. Покаянието не е нищо друго освен едно пълно изтрезняване от онова, неестественото, което си пил и което не е трябвало да пиеш. Сега даже в това състояние, в което се намирате, има една опасност за всинца ви: има една опасност човек да се опие. Та мислиш ли ти, ако се влюбиш в парите, че това не е опиване; мислиш ли, че ако се влюбиш в човешката сила, в човешката слава, че няма

да се опиеш? Хиляди неща има, от които човек така може да се опие, че да забърка пътя си! Тогава ти ще кажеш тъй: „Аз не искам да пия!“. Не е въпросът да не пиеш: ти си направен да пиеш, но трябва да знаеш какво да пиеш. Ти в тази богата къща, където си на гости, ще кажеш: „Моля, дайте ми вода, дайте ми от хубавата вода да се чукнем! Ха наздраве сега!“. Те с винцето, а ти с водата; те с винцето, а ти с водата. И най-после те ще бъдат пияни, а ти – трезв. „Ама какво ще кажат хората?“ Нека казват, че ти пиеш вода, която не опива. Чукайте се за здраве, за България, за жена си, за своето здраве и за здравето на всички...

Сега всеки ще каже: „Аз не искам да бъда богат“. Е, какво искаш да бъдеш? Като станеш сиромах, казваш: „Аз сиромах не искам да бъда“. И сиромах не искаш да бъдеш – тогава какво търсиш? И сиромах трябва да бъдеш, и богат трябва да бъдеш. Под думата *сиромах* какво трябва да се разбира? Когато почнеш да мислиш, да четеш, ти си сиромах, а когато си свършил работата, ти си богат; когато дойдеш до ядене, ти си богат човек, а когато мислиш откъде ще дойде яденето, ти си сиромах. Ако сиромахът в тебе не беше мислил, богатият никога нямаше да има трапеза. И трапезата на богатия се дължи на сиромаха: сиромахът приготвя трапезата, а богатият яде. Има един в тебе, който работи, има и един, който яде и се радва. Някой път нашият богат прилича на онзи български котленски богаташ, който след като се върнал от Добруджа, казал на жена си: „Дай онова шише с дървеното масло!“. Турил ваницата си и топил чорбаджията и ял; сиромахът, слугата му, взел хляб и топил около запушалката на шишето и ял. А чорбаджията му казал: „И тебе не те бива без масло!“. Туй е нашият чорбаджия вътре. Това е едно неразбиране на живота: един яде чрезмерно, а другият никак не яде.

Бог съизволява в онова, което ни е дал – да го възприемем и да благодарим, да вършим Волята Му! Яж хубаво, не преяждай и благодари; и като си почиваш, пак благодари на Господа. Та когато ядеш и когато почиваш, благодари в себе си. Умният човек трябва да бъде доволен – това

е едно от правилата; и да тури причината за всичките си противоречия не отвън, а вътре, в себе си. Така ние ще бъдем в сила да разрешим всичките противоречия, които днес съществуват. Ако си много умен, за един ден можеш да ги разрешиш; не се изисква дълго време, за да ги решиш. Ето аз как разбирам умния човек: на умния човек кибритът му е сух, дървата му са сухи – той само като драсне, дървата му пламват. А на онзи, на когото не му върви, кибритът му е влажен, дървата му са влажни, та запали една клечка, тя угасне – хвърля я настрани; запали друга клечка – дървата са влажни, хвърли и нея настрани: не върви. Кибритът ти е влажен, дървата ти са влажни: какво ще правиш? Намери една суха кутия кибрит, сухи дърва и ги тури на огнището! Това е философията на живота.

Сега не ме разбирайте криво. Казвате: „Някои от нас сме по-прости, някои сме по-учени“. Всеки, който има влажен кибрит, е прост, и всеки, който има влажни дърва, е прост; всеки, който има сух кибрит, е умен, и всеки, който има сухи дърва, е умен. Всеки, който има хубави дрехи, е умен; всеки, който има съдрани дрехи, е глупав. Всеки, който има хубави обуца, е умен; всеки, който има съдрани обуца, е глупав. Всеки, който яде мухлясал хляб, е глупав; всеки, който яде хубав хляб, е умен. Най-хубавото ще ядеш, с най-хубавото ще се обличаш! Аз не считам, че така, както сега се обличат, че това е най-хубавото обличане. Вчера говорих на едного, който се бе облякъл тъй, с хубави дрехи – с хубави селски дрехи, с гайтани и нашивки. Ти си се облякъл с дрехите си, но това не е обличане: най-първо ти носиш само една реклама на гърба си. Тия вълнени дрехи някоя умна овца ги е приготвила, след това някоя умна жена е изпрела и изтъкала вълната, след това някой умен шивач е ушил дрехите. Тези дрехи са реклама на всичките изброени – и ти ги обличаш тези дрехи. И всички те са умни, а ти какво си? Хубави са дрехите, защото овцата ги е направила, защото жената ги е изтъкала и защото шивачът ги е ушил. А ти само си се облякъл и се разхождаш насам-натам. Направи и ти нещо! И като се облечеш в дрехите, да не ги снемеш от гърба си цял живот

и да седят все така нови! А тия, хубавите дрехи, след една година ще имат тук-там лекета. И ти ще кажеш: „Трябват ми други дрехи“. Ти не си от много умните хора! Ама ако сегашното тяло е една дреха и го цапаме, разваляме го и ставаме инвалиди, кой е виновен тогава; ако нашето тяло е било нова дреха и сега е овехтяла, кой е виновен? Че за това тяло са работили хиляди и милиони същества да го направят хубаво, а ние го вземаме и го разваляме – и после сме недоволни от него. Какво направихме, за да го възстановим, кое е новото?

Хубавите дрехи подхождат само на един здрав човек, хубавите дрехи подхождат само на един умен човек, хубавите дрехи подхождат само на един добър човек! Тъй е – конкретно е така. Ти си добър, ти си умен – и при това ти си здрав! Туй са три ценни неща, които ние имаме и често ги изгубваме. И после питаме: „Коя е причината за загубването им?“. Причината е вътре в нас. Когато идеш на гости, за хатър не пий – и да те карат, за хатър не пий, но пий чиста вода, та да ти е главата всякога чиста. Никога не позволявай на една мисъл, на едно чувство или на една постъпка да ти размътят ума, живота и сърцето – не им позволявай! Това е умният човек! Никога не позволявай на една мисъл, каквато и да е тя, да размъти ума ти; в краен случай, ако го размъти, остави да се утаи водата. Не позволявай на едно чувство да размъти сърцето ти!

Това е учил едно време Христос: покаяние трябва, приближило е Царството Божие! Значи приближило е времето за онзи, разумния живот, когато всички хора могат да бъдат здрави, могат да бъдат разумни, могат да бъдат добри! Това значи Царството Божие. Денят, в който Христос е проповядвал да се покаем, този ден още продължава. Християнската епоха не е дошла още до върха на своя обет. Наближава времето... Вие казвате: „Е, ако бяхме във времето на Христа, друго би било“. Че вие и сега сте във времето на Христа – Христос и днес обикаля. В колко села Той не е похлопал, колко села Той не е обиколил! Всяка добра мисъл, всяко добро желание във вас – това е стъпката на Онзи, Божествения, Който хлопа! Една хубава

мисъл – това е Той! Вие чакате бъдещето. Ако живеете за бъдещето, непременно вие ще остарееете и ще умрете. Възкресението ще стане не за в бъдеще, а в настоящето ще стане; когато възкръснеш – това е настояще. Понеже всяко нещо, което не е станало, то е бъдеще; и което е станало и не се е реализирало, то е минало. Туй, което има да се реализира и което ще осмисли живота за тебе, то е настояще. Има много работи, които са станали и които са се реализирали. Истинското учение осмисля живота, истинското учение осмисля богатството, осмисля сиромашията, осмисля всичко; истинското здраве осмисля живота.

Та казвам: ако имате една сиромашия, която не осмисля живота, изпратете я на гости някъде; ако имате едно богатство, което не е осмислило живота, изпратете го на гости някъде; а всичко, което осмисля живота ви, задръжте го, каквото и да е. Това е Истината! Под думата *любов* разбираме всичко онова, което е действително. *Любовта* е, която поддържа хубавото, красивото, живота, знанието, Истината – всичко! Това е *Любовта*! Затова трябва да започнете с нея. Без *Любов* хубавите работи не могат да се задръжат. И само чрез закона на *Любовта*, единствено чрез *Любовта* в света може да дойде най-великото благо, и то не само веднъж, а да бъде непреривно.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа,
проявената Чистота на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

24 септември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ДВАТА ПРОЦЕСА В ЖИВОТА

15 минути размишление

91. псалом

„Пътят на живота“

„Отче наш“

„Молитва на Царството“

За да се добие едно истинско знание, човек трябва да знае да слуша със сърцето си, не с ума си; и второто положение: да възприема с душата си и с духа си – и каквото е възприел, да го приложи.

Ще ви прочета втора глава от Евангелието на Марко.

Има два процеса в живота, които едновременно вървят. Единият процес е, когато всички неща се реализират, а другият процес е, когато нищо не се реализира. От тия два процеса ние имаме един малък пример в райската градина, когато жената се намирала пред дървото за познаване на доброто и злото. За единия процес Господ казва тъй: „В който ден ядеш от това дърво, ще умреш – да знаеш!“. Дойде изкушителят и каза: „В който ден ядеш, няма да умреш и ще станеш като Бога!“. Кое стана? Стана туй, което Господ каза, а не онова, което изкушителят каза. Сега всеки един от вас всеки ден има да се справя с тия два процеса: две нашепвания има. Единият казва: „Не прави това – в който ден го направиш, ще умреш!“. А другият глас казва: „Не, в който ден ядеш, ти ще оживееш, ще станеш като Бога!“. Вие казвате, че и сега туй дърво е там. Не е вдигнато дървото...

Ще се научите да различавате тия два гласа – в това седи знанието. Когато ти говори Господ, каквото каже, ще стане. Ще стане, но като престъпиш границата, Той казва: „В който ден ти ядеш от забраненото дърво, ще умреш; и в който ден ти не ядеш, няма да умреш“. Сега имате две

заповеди еднакви. Единият казва: „В който ден ядеш...“. Изкусителят не казва „няма да ядеш“, а казва „в който ден ядеш“. Щом има две положения с две противоположни значения, ще стане първото. Или другояче казано: всяко дете, което се роди по плът, непременно ще умре; не може дете да се роди по плът, което да не умре! Тъй – всяко дете, което се ражда по плът, ще умре. Вие искате детето, което сте родили по плът, да не умре. Не – желанието да не умре, то не е по Бога. Може да не умре детето, но по плът да не се ражда. Сега да преведем думите *по плът*. Всеки ден човек се ражда или по дух, или по плът. Ако само веднъж се родиш, това е човешко разбиране. А непрестанното раждане има и друг смисъл. Ако днес се родиш по плът сутринта, вечерта, като залезе Слънцето, ще умреш; ако сутринта се родиш по дух, няма да умреш. Вие ще питате сега: „Каква е тази работа? Не я разбираме“. Туй, което не разбираш, то е по човешки – остави го настрана; туй, което разбираш, то е по Бога – приложи го! Туй, което не го разбираш, не го прилагай, но туй, което разбираш, приложи го!

Сега, когато Бог каза на Адам: „Няма да ядеш!“, Адам знаеше какво значи неяденето, но знаеше и какво е яденето. И казва се, че му е казано: „Ще си почиваш, като дойдеш при това дърво – ще почиваш от яденето, няма да ядеш!“. Нищо повече! Изкусителят казва: „Като дойдеш при дървото, ти ще ядеш и тогава ще придобиеш най-голямото благо, което някога можеш да добиеш в света“. Изкушението е там сега... И сега например вие някой път се спирате – и дойде изкушението. Искате да направите едно добро, така ви е казано, но мислите: с туй добро сега ще можете ли да влезете в Царството Божие. Това е едно изкушение, това е подкуп: значи ти трябва да направиш едно добро, за да те пуснат – да подкупиш и да влезеш в Царството Божие. С добро в Царството Божие не се влиза: Доброто е плод на онзи, Божествения живот, който е в нас. Когато правим добро, с това ние само изразяваме Божественото, което е в нас. Доброто означава, че Бог работи в нас – значи ние слушаме, ние показваме в дадения

случай, че животът ни е Божествен! Нищо повече! А когато правим зло, показваме, че не вършим Волята Божия, а волята на онзи, който ни изкушава – на злото. Следователно когато правиш зло, животът у тебе се намалява и вследствие на това животът се прекратява; а щом животът престане, смъртта иде като един резултат.

Това са нови положения, върху които вие не сте мислили. Казвате: „Господи, изпрати ни Духа Си!“. Значи вие заповядвате на Бога: „Изпрати ни Духа Си!“. Е, хубаво, казваш: „Изпрати Духа Си“, но Господ не Го изпраща – Духът не е нещо, което Бог може да изпрати. Ще изпрати Той Духа Си, но кога? Само ако Божествената Любов е в нас вътре, тогава ще изпрати Духа Си. Духът се привлича от Любовта; единственото нещо, от което Духът се привлича за проявление, е Божията Любов! Когато се говори, че Любовта е плод на Духа, това е едно положение, защото Любовта е външната страна на Духа, а Духът е външната страна на Бога. Но понеже казваме, че Бог е Любов, тогава това е вътрешната страна на тази Любов, от която Духът излиза и се проявява.

Всякога във вас мисълта трябва да бъде положителна. Положителна мисъл е тази, каквото кажеш, да стане точно навреме: кажеш нещо и стане. Например болен си: в съзнанието ти дойде мисълта, че ще оздравееш. Кажеш в себе си, че оздравяваш – и още на другия ден си здрав. Дойде другата мисъл, кажеш си: „Няма да оздравея“ – и на следващия ден наистина не оздравяваш. Питам сега: ако ти не беше казал: „Ще оздравея“, щеше ли да оздравееш? Понеже каза първото по Бога – че ще оздравееш, и оздравя; понеже каза и второто, което не е по Бога – че няма да оздравееш – повярва в това и не оздравя. Следователно и двата тия процеса стават. В човека дойде една мисъл, каже си: „Аз ще се уча, аз ще служа на Бога!“ – и така стане. Някой път кажеш: „Аз съм много слаб, от мене нищо няма да стане“ – и става точно така, както си казал.

Божественият живот в човека – това е най-красивото, което той може да придобие. Всяка човешка мисъл,

всяко човешко желание, всяка човешка постъпка, за да може да се реализират и да имат добър резултат, непременно трябва да имат Божественото вътре у себе си. Щом Божественото е в човешката мисъл, в човешкото желание и в човешката постъпка, то ще се реализира. Ако няма този Божествен импулс, тя не може да се реализира. И тогава ние оставаме само със своите мечти в света или със страданията и противоречията. Вие се раждате и казвате: „За в бъдеще аз ще стана нещо“. Дойде бъдещето и нищо не стане от вас – защо? Вие сте пропуснали настоящето: в настоящето се осъществяват нещата. Или другояче казано: в своето съзнание не трябва да допускаш да проникне абсолютно никакво съмнение! Когато една мисъл е права, никога не я спъвай, никога не се съмнявай в нея. Страданията, които може да претърпиш повидимому, те са препятствия на пътя ти. Ако един пътешественик тръгне на път и се уплаши от планинските препятствия, реки и океани, той няма да се помръдне в пътя си. А онзи, който е тръгнал на пътешествие, той не трябва да се бои от никакви препятствия. И човек е в състояние да преодолее всичките мъчности, когато постъпва разумно. Вас са ви научили на неща, които не са верни или си ги носите от миналото. Казвате: „Господ е добър“. Добър е Господ, но кога? Когато вършиш Волята Му; а щом не вършиш Волята Му, Неговата добрина няма да се прояви.

Сега друго едно положение: ние разделяме сегашния живот на религиозен, духовен живот и светски. Това е заблуждение. Никаква истина няма в това разграничение. Казвате: „Аз съм религиозен човек“. Това е упражнение, това е залъгване. Не мислете, че всеки човек, който чертае, все е инженер. Ти може да чертаеш планове на книга, колкото искаш, но не мисли, че щом можеш да чертаеш, ти си инженер. Ако можеш да направиш без погрешка едно здание или един мост, това показва твоего инженерство. Онзи, вещият инженер, има закони, по които построява мостове или други неща; но щом направи най-малкото опущение, независимо от това, че има диплома, той не е инженер; щом прави грешки, той не е инженер.

Сега ние все сме от тия инженери, дето много работят, все хубави планове правят и все в живота куцат. Поправяме все и все не достига нещо. Гледаш, мярката е турена: нещо два метра и половина, а мериш го, мериш – на моста излиза два и 40 см; десет сантиметра са изядени някъде. Някоя греда не отива от едната платформа до другата платформа. Например някой от вас казва тъй: „Днес аз няма да говоря, ще търпя – каквото и да ми казват, нищо няма да казвам“. Търпиш, търпиш – до вечерта; накрая вече проговаряш. Десетте сантиметра са това – гредата падне долу, не си инженер – няма какво. Дяволът нека ми говори, ще се разговарям с него. Той ще каже: „Ти от това дърво ако хапнеш, ще станеш божество“. Аз ще му кажа тъй: „Я хапни ти, аз искам най-първо ти да станеш божество, че после аз подир тебе. Ти яж този ден, а аз ще видя и ще си помисля!“. Аз ще го накарам той да яде. Не туряй ръката си в огъня, сложи дилафа в огъня. Дяволът го е научил така: понеже се е парил много пъти, изведнъж не бръква с ръката си там, а взема дилафа. Та всяко изкушение ти го считай като едно огнище: вземи дилафа, нека дилафът опита огъня, а не ти.

Ще ви кажа нещо, за което не сте мислили. В младия има условията да остарее. Това е слабата страна, че у младия има условията да остарее, има условията да престъпи Божия закон, а щом го престъпи, ще остарее. В стария има условията да се подмлади – това е Божествената страна на стария. Ти като млад ако не разбираш Божия закон, трябва да знаеш, че има условия да остарееш; и щом остарееш, ще умреш. Това е човешката страна. След като остарееш, ако съзнаваш, че в старостта има условия да се подмладиш, това е Божествената страна. Ще се подмладиш, но ако на старини изгубиш туй условие, ти няма да се подмладиш. Защо сте остарели? Защото не знаете, че във вашата младост се крие старостта; и като остарееете, пак не подозирате, че във вашата старост се крие младостта. Две неща не знаете: първо, че в младостта се е скрила старостта; и когато остарееете, казвате: „Остаряхме! Какво мислехме, какво бяхме и какво станахме!“. И тогава пак

не подозирате, че в старостта е скрита младостта. Значи когато човек се ражда, дяволът се крие в младостта. И трябва да го намериш този дявол – да го изгониш, да не му позволиш да се проявява.

Младите ще остаряват ли, или няма да остаряват? Този е въпросът, който трябва да реши младият. Младият да знае ще остарее или млад ще остане, а старият трябва да мисли: „Аз, който остарях, ще остаря ли още, или ще се подмладя?“. И Писанието казва тъй: „Онези, които чакат Господа, тяхната сила ще се възобнови“. Или другояче казано: онези, които възприемат Божията Любов, ще се подмладят! Белите косми няма да се махнат, но снегът по тях ще се стопи и дърветата ще почнат да растат. Сега знаете: когато космите почват да окапват от главата, това показва, че дърветата почват да съхнат. Някои от вас не искат да имат бели коси, вие искате да имате черни коси. Кой са причините, за да има човек черни косми? Черното значи, че човек само поема, взема, а бялото дава, то само дава. Хубаво е бялото – всичко е раздадено, няма какво да раздаде повече. Като няма какво да дава, то ликвидира с фирмата. Черните косми говорят, че човек е един търговец, който сега е почнал с търговията. Та с черните коси са търговците, които сега отварят фирмата си и ползват капитала си, а с белите косми са тези, които харчат много и има опасност скоро да загубят фирмата си по нямане на капитал – и трябва да я ликвидират. Сега хората казват, че когато косата на човека понякога побелее, тогава той поумнява. Вярно е: някой път поумняват, а някой път съвсем оглушават. И двете твърдения са верни: и с черните коси поумняват, и те оглушават. Този с черните коси си въобразява: „С големи капитали ще отида да работя това-онова, ще взема едно предприятие по-голямо, ще развия голяма дейност...“.

Сега аз ви говоря за неща съществени, които можете да приложите в ежедневието си живот. Мога да ви говоря и за големи работи, за отвлечени работи – и те са полезни. Мнозина искат да им кажа нещо. Аз съм щедър човек, мога да ви кажа много работи: толкова зная, че мога да ви

дам, колкото искате, но няма да се ползвате нищо. Даже в моето знание вие ще се удавите съвсем и от вас нищо няма да остане. Съжалявам, че ще се удавите, и затова всичко няма да дам. В знанието може да се удави човек – каква полза, ако ти дадат един голям скъпоценен камък, а на десетина километра разбойници те хванат на моста и те оберат. Значи онова, което ще ти се даде да го носиш със себе си, трябва да можеш да го пазиш! Ние много работи знаем и ги губим в света. Дойде ти една светла любов, една светла мисъл, искаш да приложиш Божията Любов, и след като я прилагаш, след 10 години казваш: „Не си струва човек да обича. Човек трябва да уреди първо своите си работи“. Аз слушах веднъж един евангелски проповедник – много красноречиво говори, проповядва от доста години. После се разочаровал от своето проповядване по известни причини. И така се изразяваше, съжалявайки за изгубеното време: „Когато хората си уреждаха работите, аз пасях магаретата на патриката“. Значи когато са си уреждали хората работите, като са се женели, раждали са деца и т.н., той е ходил да проповядва на хората, да ги обръща към Господа. Това означава, че е пасял магаретата на патриката. И този човек свършва с проповедничеството, за да си уреди работите, и става търговец на материали, но там загази и се самоуби. Пасенето на магаретата на патриката беше лошо за него, но като престана да ги пасе, стана два пъти по-лошо.

В ежедневния си живот, каквато и работа да вършите, питайте се в тази ваша работа има ли нещо Божествено. Пишеш ли, четеш ли, слуга ли си някъде, метеш ли, инженер ли си, лекар ли си – каквато и работа да вършиш, питай се в нея има ли нещо хубаво, Божествено. И ако ти така мислиш, ще почувстваш нещо радостно. Няма работа, каквато и нищожна да е, в която да няма нещо Божествено. Ние искаме да бъдем богати – богатството има Божествена страна; ти си сиромаш – и в сиромашията има една Божествена страна. Здрав си – има Божествена страна в здравето; болен си – няма Божествена страна в болестта. Имаш знания – нещо Божествено има в знанието;

невежа си – има Божествена страна и в невежеството. Не считай, че като си невежа, това е лошо нещо. Някой казва: „Аз съм невежа“. Че това е едно благо за дадения случай: кой не е невежа? Аз пътувам на 10 километра, не зная какво има на пътя пред мен. Някой овчар, който е пред мене, знае повече от мен. Какво от това? Минавам покрай него, питам го за мястото, разправя ми, аз го слушам, но този овчар няма хляб в торбата си. Аз пък в туй отношение не съм невежа – нося хляб и му давам. Той ще ми покаже пътя, а аз ще извадя от торбата хляб и ще му дам: разменяме моето знание за неговото знание. Да – знание със знание може да се разменя.

Един от руските императори задал на свой придворен три въпроса, на които трябвало да отговори. Но на тези въпроси той не знаел да отговори, та вместо него един негов приятел отишъл да отговаря и да го извади от това трудно положение. Дегизирал се като него, отишъл при императора и на двата въпроса отговорил. И дошли до третия въпрос, императорът казал: „Аз какво мисля в момента?“. Онзи му казал: „Вие мислите, че аз съм вашият слуга, но аз не съм слугата ви“. Та и вие, след като отговорите на зададените въпроси, ще дойдете до последния въпрос в живота ви – той ще бъде отрицателен. Тогава питам: какво е разрешил този придворен, щом друг решава неговите въпроси? Императорът е познал, че неговият придворен не е от много умните, а е един от по-нискостоящите. Та ако вие оставяте вашата работа да я вършат или вашите деца, или вашият слуга, от умните хора ли сте тогава? От кои сте вие? Синовете и дъщерите, като дойдат, ще разрешат по своему въпросите. Те ще уредят работите и ще кажат: „Ние не сме като баща ни и майка ни, ние сме други“. И в ума на императора е останало, че този, който е дошъл, е бил много умен, но това не е бил слугата му.

Сега в живота си и ние трябва да разрешим въпросите си. Казваме: „Когато дойде Христос, ще разреши всичките въпроси“. Христос ги е разрешил, но въпросът за възкресението е наш въпрос, въпросът за живота е наш въпрос,

въпросът за повдигането ни е наш въпрос. Бог е вътре в нас и Той ще разреши нашето спасение, но ние трябва да Го слушаме! Ти искаш да станеш учен в света, за да изпълниш Волята Божия, нали? И мислиш ли, че учението в този свят ще ти помогне да изпълниш Волята Божия? Сега могат да се извадят две заключения. Аз поставям въпроса малко по-другояче: малка ли да бъде вадичката, или големичка да бъде вадата, която тече; много ли да знае човек, или малко да знае? Трябва да знае толкова, колкото да напои градината, защото ако не знае, тя съвсем ще изсъхне. Ако пък човек знае много, че отдето мине, знанието прелива и може да задигне всичко, реката може да бъде толкова голяма, че всичко да изкорени. Знанията ти трябва да бъдат толкова, че да напоят цялата ти градина. Това е истинско знание, а не то да не ти достигне, като е малко; не и да бъде толкова изобилно, че всичко да завлече и да задигне. Туй трябва да бъде мярката – знание, което всякога да служи като един вечен импулс за твоето растене.

Всеки човек може да бъде учен. Да не казва човек: „Аз няма да уча“, всякога да искате да учите! Да не казвате, че е побеляла главата ви от учение, от четене: човешката глава побелява от неразбиране, а не побелява от учене! От неразбиране главата побелява, а от разбиране почернява. И тогава значи всички онези от вас, които имат черни коси, ви разбират, но във вашето разбиране се крие неразбирането. Онези, които имат бели косми, имат възможност да ги почернят, а в черните коси се крие възможността да побелеят. За мене нищо не значи, че е побеляла главата ви. Казвам: „Тази коса трябва да я почерниш!“ „Как?“ „С разбиране!“. Сега вие, които имате черни коси, ще кажете: „Ние разбираме, а косата побелява, защото не разбираме“. Много добре: вие трябва да знаете, че в тази, черната коса, вътре се крие неразбирането, за това вашите глави побеляват. И онези, които имат бели коси, трябва да знаят възможността как да ги почернят, а онези, които имат черни коси, трябва да знаят начина, по който да не побеляват косите им.

Или другояче казано: използвайте във всеки един момент онова, което знаете, и онова, което не знаете. И знанието, и незнанието да ви служат като един подтик. Като знаеш, да се радваш, и като не знаеш, пак да се радваш, пак това да ти бъде като един подтик. Защото и в знанието се крие Божественото, и в незнанието се крие Божественото: и в двата момента трябва да схванеш Божественото. И в туй, което знаеш – там е Божественото; и в това, което не знаеш и не разбираш – и в него се крие една възможност да разбереш Божественото. И когато не знаеш – и в туй незнание трябва да знаеш, че пак се крие Божественото. Дръжте сега тия две мисли – добри са те, могат да ви обновят.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

1 октомври 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ВЕЧНИЯТ ПОРЯДЪК И БЕЗПОРЯДЪКЪТ В ЖИВОТА

15 минути размишление

„Добрата молитва“

91. псалом

„Пътят на живота“

„Отче наш“

„Молитва на Царството“

Трета глава от Евангелието на Марко

Има два начина, които са подготвителни за знанието. Знанието върви по един процес непреривен. Човек да не мисли, че за един ден той ще може да знае всичко, че няма да има нужда вече да учи. Всякога, когато човек изгуби желанието да учи, той остава недоволен от себе си и животът му се обезсмисля. Защото туй, което ние наричаме живот, не е нищо друго, а минаване от едно състояние в друго. Пътуваш по една местност или разглеждаш времето, или четеш една книга – те са все възможни състояния, които изпитваш едно след друго, които се сменят и образуват вътрешния живот.

Да слушаме, значи да умеем да се концентрираме. Човек не може да слуша, ако не може да се концентрира. Това е един процес вътрешен. Често сегашната мисъл на хората е разсеяна, понеже много работи занимават умовете им. Когато искаш да свършиш една работа, ти трябва да слушаш, да се концентрираш добре. Защото ако не се концентрираш, възприятията ти няма да бъдат правилно поставени. След слушането иде възприятието: дотолкова, доколкото ти слушаш, дотолкова можеш да възприемаш. И след това ти, каквото си възприел, можеш да го приложиш. След процеса на слушане и възприемане иде един процес на приложение, понеже в живота има цел, към ко-

ято човек се стреми. Да кажем, че ти работиш на нивата, но искаш да се върнеш вкъщи, защото там, дето работиш, нямаш никакъв хляб; затова искаш да свършиш работата си, да се върнеш вкъщи. Целта ти е да се върнеш, защото си гладен, искаш да се нахраниш. В дадения случай хлябът е цел за човека! Ще кажеш: „След като възприема хляба, какво ще стане?“. Ще се премахне онова мъчително чувство на глад и изгубената сила ще се възстанови, ще настъпи едно вътрешно равновесие.

Сега това са обикновените процеси, които вие ги знаете, няма какво да ги обяснявам. Човек трябва да има разбиране за обикновените прояви на живота и да пази онова, необикновеното, което се крие в тях. Може би думите *богатство, сила, слава, чистота* и т.н. се пишат все със същите букви. Но силата се крие не в буквите, а в тяхното съчетание. При обикновените случаи в живота онзи разбира, който знае да чете; а онзи, който не може добре да си обясни живота, не знае да чете, не е запознат с буквите. Много пъти сме слушали старите хора да казват: „Синко, сляп съм, не мога да чета“. Не е сляп човекът, но не разбира онова отношение, съчетанието на буквите – трябва да му чете някой. Едва сега сме почнали до проучваме езика на Природата – и ако не го научим, щастието на Земята не може да дойде. Ние още не разбираме нейния език. Например някой път виждате – човек плаче пред вас и вие не можете да си обясните защо плаче. Друг ви разправя, че е гладен, но вие не може да влезете в положението му. Не трябва да схващате глада като един процес на мъчение, не трябва да схващате и скръбта като процес на мъчение. Няма нищо, че скърби човек: ще поплаче, ще помилее. Не че няма нищо, но скръбта не може да я носи никой вместо него. В даден случай имаш известна скръб и никой не може да я носи заради тебе! Или пък трябва да намериш някой по-силен от тебе, който да ти вземе малко от товара. Ти си турил на гърба си по-голям товар, отколкото трябва: намали товара си! „Как да го намалая?“ Чудна работа! Че кой ти е турил товара на гърба? Това, което ние сега имаме, отчасти ние го слагаме на гърба си; може и други да го турят, но по-често ние сме си виновни.

Например пътуваш по планината, може някой камък да падне и да ти счупи крака: скръб имаш. Може да минеш между неразбрани хора и там може да ти се случи някое страдание, което да увеличи товара ти. Но умният човек може да надвие, може да избегне това. Има неща, които могат да се избегнат, а има неща, които не могат да се избегнат. Не може сухото дърво да избегне от огъня; не може водата, като я туриш на огъня отгоре, да не се изпари; не може ти да ходиш по слънце и да не почернееш малко, но тая чернота не е вътре в тебе. Казваш: „Почернял съм, откъде иде чернотата?“ Сега наблюденията установяват, че ония, които почерняват от слънчевите лъчи, са здрави хора; ония, които не почерняват, се оказва, че са болни. Има известни болести, които могат да се лекуват от Слънцето. Ако ти се печеш, но не почерняваш, ти не можеш да се лекуваш; щом почерняваш, можеш да се лекуваш. Ето един факт, който може да ви насърчи, когато почернявате на Слънцето, това да ви бъде една диагноза – вие сте здрави. Това са сравнения – вие не сте ги проверили, на вяра трябва да ги вземете. Може да ги проверите сега. Ще кажете: учените хора ги изнасят тия факти. Трябва да се проверят до каква степен са верни. Не така да почернееш, че после да не можеш да побелееш, както черните – в тях се образува този пигмент, който е много траен; говоря за чернотата, която временно се образува и после пак се губи.

Има в света ред събития, ред неща, които ни безпокоят. Искаш да бъдеш спокоен и не можеш да бъдеш спокоен, искаш да бъдеш тих и не можеш да бъдеш тих, искаш да мислиш добре и не можеш да бъдеш добре. Искаш по някой път да бъдеш благ, че как ще бъдеш благ? Някои казват: „Ти добре трябва да мислиш!“. Представете си, че ви вземат двама души и ви набият. Питам: вие сега какво ще мислите, може ли да мислите добре? След като ви ударят тоягите, ще кажете: „Само да ми паднете, аз да се освободя, че и аз да ви ударя един бой, да знаете как се бие!“. Но отдолу като се намира, човекът ще мълчи, той нищо няма да каже, но в себе си ще каже: „Само да се

освободя!“. Може да каже някой: „Ти трябва да им простиш“. Не се прощава така лесно. „Ти – казва – трябва да бъдеш благороден.“ Благородството не подразбира, че всичката нечистота и смрад трябва да се приберат вкъщи. Не съм обичал някого: той носи всичката нечистота в себе си; нека седи вън, да се очисти най-първо! Любовта е едно, а нечистотата – друго. Да се очисти, да иде да се очисти най-първо и тогава да дойде!

Сега тия състояния са външни, те не произтичат от твоята душа. Душата е нещо, от което ние можем да се освободим. Тогава ще дойдем до един вътрешен процес, до една вътрешна връзка, с която всички хора сме свързани. И там е всичката тайна. Ти като спиш, човешката мисъл може да проникне в твоето естество, лошата мисъл и хубавата мисъл може да проникнат в тебе. Ти ако си между добри хора, веднага ще се измени състоянието ти на добро, но ако си между лоши хора, веднага ще се измени състоянието ти в лошо. Това е естествено: както доброто време оказва влияние върху човека, така и студеното време оказва влияние; както сухото време оказва влияние, така и влажното време, и то оказва влияние.

Хора, в които чувствата преобладават, не му мислят много. Религиозният човек не му мисли много, той казва: „Така го е направил Господ. Криво-ляво, това е“. Това означава религиозният човек, а духовният човек е започнал малко да мисли. Но под „духовен човек“ ние още не може да имаме представа за пълния човек. Той е духовен, но има нещо, което още му липсва. Тогава каква е разликата между духовния и просветения човек? Кой от двамата седи по-високо, просветеният човек или духовният човек? Духовният човек се е родил духовен, а просветеният отпосле е станал такъв, просвещението после е дошло.

Задачата ни, която имаме сега на Земята, е да се поддържа онзи ред, който съществува у нас. Съществува един вечен ред на нещата, в който ние се движим, и който от вас изследвате нещата, ще го намерите. Той съществува и ние трябва да поддържаме този вечен ред на нещата. Защото има друг един ред, който е разбъркан отвънка – там

не знаеш кой яде, кой пие, кой плаща: безпорядък навсякъде! Ти можеш да се справиш с този безпорядък само като поддържаш вечния порядък в себе си. Сега този, вечния порядък, ние го наричаме „порядък на Любовта“, а безпорядъка ние го наричаме „безпорядък на омразата“. В Любовта ти учиш човека – приятно ти е да го посрещнеш, да му направиш добро, да му послужиш. В омразата ти всякога имаш предвид този, когото не обичаш – да се махне оттам, да не го видиш. Ако е едно дърво, което не обичаш, ти ще искаш да го махнеш, да го отсечеш, а онова дърво, което обичаш, ти го тачиш, ти го поливаш. Ти обичаш някого, след това се сменя в тебе състоянието – обичта се смени в омраза. Старали ли сте се да си обясните как се сменя любовта в омраза? Вие излязохте из вечния порядък и влязохте в безпорядъка: омразата е друг един вечен безпорядък.

Вие се спъвате от нещата и казвате: „Защо Господ направи света така?“. Така може да се пита и да мисли религиозният, на него му се позволява, но на учения се иска обективно да изясни кои са причините – той например ще обясни, че причините са съвсем материални. Донякъде е вярно, но не само материални са причините. Че материалният свят оказва известно влияние, това да, но как ще обясните следното положение: гладът застава един беден човек да открадне хляб. Разбирам, материални са причините бедният да краде, но когато богатият краде? Има милиони, но краде, обира – това как да обясните, какво го застава да краде? Някаква далечна причина, а не е някаква нужда. Аз го наричам това безпорядък. Безпорядъкът не е в сиромаха – безпорядъкът в дадения случай е в богатия, който краде. Той е вътре в безпорядъка – той се занимава с една фиктивна идея, че няма да му стигнат тия пари, които има: голямо количество пари му трябват, за да бъде щастлив. Какво количество богатство се изисква, за да бъде човек щастлив? Богатите не знаят това. Един има един милион, иска да има два милиона; който има два милиона, иска да има три, иска да има десет милиона. В историята не се помни каква е нормата да бъде човек

щастлив. Не само това, но колкото богатите стават по-богати, повече изгубват своето щастие, те изгубват условията за щастieto. Дори богатството носи своето нещастие в себе си, то е един закон вътрешен. Нито един човек в света няма право да каже, че богатството, което съществува в Природата, е негово: той може да използва известно богатство, но той трябва да носи в съзнанието си мисълта, че туй богатство не е негово. Мисли ли онзи богаташ, който има милиони килограми жито, че това богатство е негово? Милиони хора са работили за него, Природата, растенията и животните са работили за житото, а той е събрал това жито и казва, че туй богатство е негово.

В туй няма никаква философия и никакво разсъждение, в туй има едно насилие. Вашето тяло е едно богатство, което имате, вие сте един богат човек. Питам: туй тяло откъде го взехте вие? Че то е едно богатство! Ако сте един поддръжник на месната храна, аз мога да ви кажа колко овце, колко агънца, колко кокошки, колко пилеца, колко яйца и сирене сте употребили, за да съградите туй тяло. Туй е богатство! И вие сте здрав, силен, снажен и казвате: „Това богатство е мое“. Е, хубаво, защо ви е дадено туй богатство, да правите зло ли с него? Не, вашето тяло ви е дадено да се покажете като човек! Всеки един има едно огромно богатство – организма на човека. Някои са милионери, някои са милиардери, но колкото и да е хилаво тялото, аз слагам най-малката цена: едно тяло струва най-малко един милион, и то звонкови франка, француски златни пари; аз така съм преценил горе-долу. Някои го преценяват по-евтино, но аз го оценявам на един милион – и това е най-малкото, за да си обясним един факт.

В този ред, в този, вечния ред на нещата, живеят много разумни същества, които разбират нашето естество. Това са същества, които са най-богатите, но и най-щедрите. Сега туй твърдение вие трябва да го проверите, понеже всяко твърдение, като се провери, то носи истината в себе си. Истината е, която носи свобода. Защо ни интересуват тия, съвършените същества: не толкова за тяхното съвършенство, колкото за пътя, по който те вървят – онзи път,

по който човек добива свобода. И тези същества са минали по пътя на нашия живот, от тях човек може да се осведоми как може да достигне до онзи живот, който той търси, и те са, които могат да му помогнат във всичките му препятствия. Не считайте това за нещо случайно.

Някой път ние се възмущаваме, ние за светиите имаме особено понятие, за талантливите хора имаме особено понятие. Вие всички сте били ученици в училището, нали? Идва едно вътрешно съприкосновение между учениците: едни с други си споделят онова, което те изучават. Виждали ли сте как един на друг си помагат и как някой път учениците са разположени към учителите си, а някой път не са разположени? Разположени са, когато те виждат в учителите си благородство, справедливост, щедрост – да им предават знанието, както те искат. Някой път не са разположени към учителите, като мислят, че учителите искат да злоупотребяват с тяхната свобода – и тогава не са доволни. Всякога човек е недоволен, неразположен, когато чувства, че ще се злоупотреби с неговата свобода. Свобода съществува в този, вечния порядък на нещата. И всеки човек, който иска да те извади от вечния порядък на нещата и иска да те тури в безпорядъка, той не ти мисли доброто. Всеки човек, който мисли да ни постави в света на порядъка, да ни извади от света на безпорядъка, той е наш приятел, той е наш доброжелател. Той казва: „Ти можеш да живееш, както искаш, но тук ще намериш своето нещастие, а тук – своето щастие“.

За мен думите *небе* и *земя* – това са най-старите понятия, които имаме, неустановените понятия. И Моисей казва: „В началото Бог създаде небето и земята“. Това са двата порядъка: Небето е този, вечният порядък, земята е безпорядъкът, който сега се туря в ред. Небето е вечният порядък, онова – хубавото, красивото в мене, вечното, неизменното вътре в мен, а за земята Моисей казва: „А земята беше неустроена“. Или, на научен език казано, и двата порядъка съществуват. Така едновременно ние живеем и на земята, значи в безпорядъка на нещата, във външната страна на живота. Когато чувстваш, че си силен, когато

говориш за Любовта, за Истината, за Братството, това е Небето; слезеш ли на земята, която сега се строи, там ще видиш всички слабости. Ти казваш: „Защо ми е Небето, защо ми са ония светии там?“. Хубаво, аз питам: защо ти са хората? Ти търсиш хората – защо ги търсиш? Във всеки един човек ти търсиш вечния порядък, ти търсиш човека, възвишеното, благородното в него. Търсиш един приятел на Любовта; търсиш един човек, който да влезе в твоето положение – това е вечният порядък. Ти търсиш един, който да те обича, който да ти услужва – това е вечният порядък на нещата.

Изявявайте вечния порядък, развивайте в себе си вечния порядък! Отворете си по-широко прозорците – порядъкът ще дойде сам по себе си. И новото в света иде само – бъдете готови само да го възприемате. Религиозните хора искат да възприемат, че е дошъл Христос едно време на Земята, но пак питат има ли Господ, или не. Не са прави, защото те подразбират, че ако Слънцето съществува, щом изгрее, то ще донесе светлина. Но каква нужда има аз да доказвам съществуването на Слънцето, ако го няма? Може да доказвам, колкото искам, но като изгрее Слънцето на хоризонта, то само ни доказва своето съществуване. Трябва да престанем да доказваме има ли Господ, или не! Този Господ трябва да изгрее на хоризонта, ние трябва да Го чакаме да изгрее. И като изгрее Слънцето, от самата топлина, от самата светлина всеки един от нас ще си състави едно понятие за него, съобразно с онова, което той е възприел.

Доколкото ние можем да възприемем този вътрешен порядък, дотолкова ние можем да го разберем, дотолкова и ние ще можем да го приложим. Защото има една аналогия, която съществува между естествения свят и този на вечния порядък на нещата. Ако ти това, което виждаш на Земята, ако него не разбираш, тогава как ще разбереш онзи свят на вечния порядък на нещата? Ако ти влезеш във вечния порядък, ти трябва да имаш един много схватлив ум, трябва да имаш едно сърце, съвършено чисто. Не вземайте чистотата като едно препятствие за вас – това е

едно от условията. Чистотата не е един процес външен. Но стъклото трябва да бъде чисто, прозрачно отвътре, за да може външната светлина да проникне стъклото. Чистата вода ни е потребна. Защо? Понеже тя влиза като един елемент в живота. Ако тя е нечиста, тия нечисти елементи, които влизат в нея, могат да причинят много болести. А чистата вода носи живот, чистите мисли, чистите желания извършват онова, мощното в нашия живот. Постоянно трябва да се чистим, за да се повдигнем.

Когато дойдат най-лошите условия, най-лошите страдания, едва тогава идва възможността да влезем в този порядък на нещата. Зад всеки затвор, зад всяка тъмнина седи светлината. Лошите условия – това е затворът; лошите разбирания – това е затворът, спънките за човека, но зад всичко туй седи светлината, седи въздухът, седи свободата! Тези спънки са като тънка стена, не по-дебела от един метър. Дори и 10 метра да беше дебела стената, за 3 месеца с един чук ти ще я пробиеш и ще излезеш навън. Лошите условия на живота не са непреодолими, а са само едно малко препятствие, необходимо за вашето развитие. Те не са произволно създадени, но в дадения случай може да ви служат като средство за усилване на вашата воля. Защото в друг случай къде може да употребите волята си?

Къде е този порядък? Той е проекцията на външния живот. Ние ще го разберем дотолкова, доколкото можем да разберем този, вътрешния порядък и безпорядък. Нашите вътрешни състояния се отразяват върху външния живот. И следователно, за да изучим външната природа, ние непременно трябва да имаме туй вътрешно предразположение. Тази наука трябва да проучваме сега. Докато всички вие не станете господари на себе си: да владееете себе си, да можете да се справите със своя ум, да можете да се справите със своето сърце, тази наука не може да се усвои. Аз мога да ви убедя, че умът е един много добър слуга и сърцето – също, те са двамата слуги, които имате. По-добър слуга от вашия ум и от вашето сърце нямате. Но щом не се обхождате с тях добре, по-лоши слуги от ума и от сърцето няма. Ще се отнасяш много добре с тях, ще

вярваш на ума и ще разчиташ на честността на сърцето и на ума. Ако си несправедлив спрямо сърцето си, то ще почне да те лъже, а ако ти станеш несправедлив спрямо своя ум, и той няма да разсъждава тъй, както трябва.

Та първото нещо: ще вярвате в онова, което вашият ум носи, и в онова, което вашето сърце носи. Нищо повече! Трябва да вярвате в тях! Това ще го приемете като една зададена задача в математиката, като една аксиома; ще приемате нещата и после ще ги доказвате. Ако не ги приемате, нищо не можете да доказвате. Ако ти не можеш да разчиташ на своя ум, на своето сърце, на какво друго ще разчиташ тогава? И волята на човека зависи от човешкия ум и от човешкото сърце. Силата на волята зависи от подтика, който сърцето дава, и от онзи простор, който умът отваря на човешката воля. И най-после, нашата воля е обусловена от светлината, която нашият ум има, и от благодоството на нашето сърце. Те са трите неща, които влизат в пътеводителя. След туй вие ще влезете в онзи, Божествения свят: да разбирате какво нещо е душата, т.е. да разбирате себе си – какво сте вие и какво е човешкият дух.

Тези три неща трябва да се разяснят и понятията на всички трябва да бъдат почти еднакви; има известни понятия, които трябва да бъдат еднакви за всички. Бялото за вас и за мене трябва да бъде едно и също, сладкото за вас и за мене трябва да бъде едно и също. Ако вие под думата *бяло* разбирате едно, а аз разбирам друго, къде ще е истината? Сега белият цвят служи за емблема на смъртта. И много пъти, ако насън тебе те облекат в бели дрехи, непременно на физическия свят скоро ще ти турят бялата дреха, за да те пратят на онзи свят. Нали много пъти, като умре човек, го обличат в бели дрехи? И ако на тебе някой път ти турят черна дреха, туй показва, че по-дълъг живот ще имаш. И като почнат да изчезват страданията на Земята, да знаете, че животът се съкращава. Щом като видите, че животът се съкращава вече, бялата риза ще ви я турят – може да проверите тия работи. Аз мога да ви приведа един пример. Един български гражданин

в сегашната война спечелил 50 000 лева и казал: „Отсега щастлив ще бъда“. Още същата вечер той умрял.

За кураж сега ще ви кажа: щом имате страдания, по-дълго ще живеете. А както виждам, нито един от вас не иска да умре. Когато някой дойде при мене и ми се оплаква от страданията, аз казвам: „Няма ти нищо!“ „Как ми няма нищо! Тебе ти е широко около врата!“ Аз му казвам: „Радвам се на моите страдания – ако нямам страдания, ще ми турят бялата риза“. Не че искам да ви насърча, не че аз одобрявам страданията, но зная, че страданията в този живот на безпорядъка вършат една много хубава работа. Страданията са едно благо. Аз разбирам: страданията не са благо на вечния порядък на нещата, страданията са благо за онзи свят на безпорядъка, едно благо са те. Следователно малкото добро е за предпочитане пред голямото зло. Аз не казвам: „Ела, зло, че без тебе по-зло“, но казвам: малкото добро е за предпочитане пред голямото зло. Защо ще ми е голямото зло? Малкото добро, колкото и да е малко, то е за предпочитане.

Сега вие сте граждани на две царства. Някои от вас имат гражданство в света на безпорядъка, носите и легитимационни карти, че сте граждани на това царство, но не зная колцина от вас имате легитимация за другия свят. Вие имате имена, че сте християни, че сте ученици на Окултната школа. Аз се радвам на имената ви, но за мене едно име само е подобно на това, както когато имате една книга хубаво подвързана, а няма никакво съдържание, в тази книга няма нищо вътре. Казвам: на хубавата книга аз се радвам, когато има и хубаво съдържание вътре. Аз вярвам, че вие сте толкова богати, че богатството на всеки одного от вас се равнява на един милион француски франка. Това е, което имате, тъй щото не ви считам за бедни хора. Например ако сте сиромаси и вземете един хляб от фурната, без да го платите, това не го считам за голямо престъпление. И право имате: за един хляб и въпрос не правя. Но ако дойде хлебарят да се оплаква, ще кажа, че има право този човек. Аз ще платя 5 лева за вас. Но ако

сте богати и направите такава постъпка, ще кажа: „Турете го в затвора този, богатия, нека си плати!“. Богатите хора нямат извинение: богати ли сме, нямаме извинение за своите престъпления. Аз ви разказвам този пример в мека форма, защото вие правите тези постъпки от някакви съображения да станете по-щастливи. Не – с кражба щастлив не можеш да станеш.

Вечният порядък трябва да преодолее, да премахне този безпорядък, който съществува, на който сме изложени. Мнозина от вас сте раздрусани от безпорядъка на нещата, без да искате. Казвате: „Ама този е такъв, онзи – онакъв“. Така не се разсъждава! Че ако дойде вятърът, всичките листа на едно дърво няма ли да се размърдат? Какво ще кажете тогава? Ако кажете на листата: „Защо сте се размърдали вие?“, те ще кажат: „Ако вие бяхте на нашето място, и вие ще се размърдате! И ти на моето място, и ти ще се размърдаш, няма какво да правиш“. Като бият едно дете, то плаче. Казват му: „Мълчи!“, то отговаря: „Нека те туря на моето място, ще видя дали ще мълчиш – и ти ще плачеш тогава! Не мога да мълча!“. Най-първо ще плаче човекът...

Че се оплаквате, не е погрешка, че сте недоволни, не е погрешка. Каквото и да правите, погрешка не ви намирам: в реда на нещата е това. Но че не работите – това е погрешка. Само една погрешка намирам на хората: че не работят за възстановяване на вечния порядък; всички други работи са в реда на нещата. И казвам: ще се оправи, ще се оправи, ще се оправи, ще се оправи, всичко ще се оправи. Но когато човек не работи, казвам: това вече е сериозна работа! Работата е, която ще оправи нещата в света! Всякога, когато човек стане сутринта, да каже в най-чистата форма: „Трябва да работя!“. И работата е най-хубавото нещо, което човек има. Работата, върху която човешкият ум, човешкото сърце, човешката воля, човешката душа могат да вземат участие, туй е, което може да създаде онова приятно настроение на духа на човека, на хората! Това е, когато човек може да мисли за далечните

бъднини – за работата за възстановяване на вечния порядък на Земята! И на нас ни предстои един вечен, богат живот за в бъдеще!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.
(Три пъти)*

8 октомври 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

РАЗБИРАНЕТО НА СЛОВОТО

15 минути размисление

Чете се четвърта глава от Евангелието на Марко.

Има една голяма мъчнотия в разбирането на Словото, която произтича от чисто външни причини. Това не е извинение за човека, че причините са външни или вътрешни. Външните и вътрешните причини, каквито и да са те, не трябва да спъват човека. И външното е за полза, и вътрешното е за полза; и външното е за вреда, и вътрешното е за вреда за онзи, който не разбира. Някой път казваме, че Духът говори отвътре, но Духът говори и отвънка. Има хора, които Го разбират отвънка, а онези, които не Го разбират отвънка, едва Го разбират и отвътре. Та някои сега мислят, че отвътре като им говори Духът, те са по-напреднали: не, те са даже по-изостанали. Всякога за нещо, което ни липсва, се оправдаваме с някое друго качество.

Ще обясня външното с една мисъл. У човека има желание да се облече хубаво. Туй е едно свойствено желание на цялата Природа – и в най-дребните същества, даже и в цветята, има едно желание да се облекат хубаво, с шарени дрехи, да излязат да се покажат на ближния си. И с човека е същото, но питам: след като се облече човек с една хубава дреха, тя какво е допринесла за него, нещо съществено допринася ли? Ти си гладен и ако те облекат с една хубава копринена рокля, но не ти дадат да ядеш, какво те ползва дрехата? Ходиш навсякъде, показваш се, всички казват: „Отлична е дрехата!“. Гледат я, опипват и плата, питат откъде си го взел: очите на хората остават на дрехата. Хубаво е всичко това, но липсва нещо друго: усещаш, че си гладен.

Ние носим един живот външен, който е живот на една хубава дреха. Всички казват: „Ти си много добър човек, като тебе няма подобен; ти си светлина, ти си благосло-

вение, ти си светия, ти си такъв-онакъв“. Но ти седиш и нещо ти казва: „Такъв си, онакъв си, но липсва ти нещо“. Туй е разбирането на Словото! Не да кажеш: „Това не ми трябва!“. Трябва не да хвърлиш дрехата – това е една крайност. Когато Йоан Кръстител бил в пустинята юдейска, той бил облечен в дреха от камилска вълна, препасана с кожен ремък, но усещал пак, че му липсва нещо. Туряш новите дрехи, но ти липсва нещо съществено. Същественото е Словото, разбирането на туй Слово! Когато се разбере туй Слово, човек почва да работи. Казва някой: „Когато му дойде времето, ще работя“. Та кога не е дошло времето, сега не е ли дошло времето? „Ами кога изгрее Слънцето.“ Та кога Слънцето не изгрява? „Когато дойде Духът.“ Та било ли е време, когато Духът не е идвал? Той постоянно идва. Изпуснали сте и Духа, и Слънцето. Изпуснали сте първия Дух и първото Слънце: гледайте втория Дух да не изпуснете; ще дойде и трети, четвърти – безконечни са.

Не изпускайте нещата! Щом съзнаеш, че си изпуснал нещо съществено, не се извинявай, не се оправдавай все с разни причини: никакви причини не те извиняват! Когато си изпуснал първото Слънце, което е изгряло, тогава иди да намериш всички хора, които са го посрещнали, да ти разправят как е изгряло първото Слънце. Ще намериш и онези, които са възприели първия лъч, да ти разкажат нещо за него, а не да казваш: „И без него може“. Защото всеки един човек в света е един отворен прозорец, през който Божествената светлина в даден случай може да мине. Следователно щом намериш един ближен, на когото съзнанието е пробудено, през прозореца на този ближен погледни и ще видиш Божествения свят. И нека всеки човек ви бъде като Божествен прозорец, за да видите това, което е утаено дълбоко в човека.

Всички работи, които са утаени в нас, Бог иска те да станат изявени точно на времето си! Защото ако не бяха утаени, нямаше да станат навреме. А утаени неща са всички, които стават точно на времето. И ти не се безпокой, че са утаени – те ще се проявят точно навреме. Ти се безпокоиш и казваш: „Може би след милиони години...“.

Никакви милиони години! Един милион наши години – това е само една секунда, един миг на Бога; ти гледай всеки миг да разбереш този милион. Като дойде този момент, да разбереш тази Истина, която може да дойде в душата ти: Словото, което ще дойде, да го разбереш, а не онова, което отвънка можеш да придобиеш.

Един ден гледам, отдалече се запътил един брат, иде към мене. Аз чета мисълта му: той сега очаква аз да го поздравя, да му се усмихна. Хубаво, но аз вървя и му казвам така, не му говоря гласно, но все си казвам: „Трябва да ходиш по пътя на Божията Любов, трябва да ходиш по пътя на Божията Мъдрост, трябва да ходиш по пътя на Божията Истина!“. А той си мисли аз да го поздравя – да си поклатим главите и да си отминем. Питам: разбрал ли е той думите, които му казах? Той може да каже: „Учителя ме поздравя“. Ни най-малко: аз съм го поздравил, но той ни най-малко не е разбрал какво съм му казал. Поздравления ще има, ако ти ходиш по пътя на Божията Любов, ако ти ходиш по пътя на Божията Мъдрост, поздравления ще има, ако ти ходиш по пътя на Божията Истина. Тогава ти ще имаш поздравление, ще имаш здраве, ще имаш всичко. Но не ходиш ли по този път, и всичките учители да се съберат, нищо не могат да ти помогнат.

Защото какво разбирате вие под думата *Учител*? Учител е всеки, който учи хората да не гъплят по земята, а да се изправят и да гледат Слънцето как изгрява. Учителят е онзи, който те изправя да станеш на краката си. Дяволът те е вързал, турил ти е превръзки на очите, но Христос с плюнка сменя тия превръзки от очите ти, за да прогледнеш. Има една опасност: всяка вечер, когато заспите, дяволът и той ходи, обикаля – и може да са залепени очите ви. И като станете сутринта, може да не сте разположени. Има нещо сложено в тебе, ти не си в духа си, не си разположен. И почваш да търсиш причините: това няма, онова няма, този е виновен, онзи е виновен. После вземеш книгата да четеш, казваш: „Недвиждам, трябва да потърся някой лекар“. Лекарят ти казва, че перде имаш; казваш: „Остарял съм“. Не, не е това причината: нито перде имаш,

нито си остарял, но дяволът е дошъл и ти казва, че си вече стар, че твоята работа е свършена... И ти след дявола повтаряш по няколко пъти, че си остарял и че перде имаш, и то така и става. Че си остарял, много добре, че перде имаш, много добре – нали в стаите си хората все пердета имат, да не избелеят килимите, нали в света се продават пердета. Можеш да имаш и пердета, стига да са копринени, но по-добре е без пердета.

Сега може да запитате на кого говоря: на вас ли или на външните? На вас говоря, които имате пердета, и на онези говоря, които нямат пердета, и на тях говоря. На онези, които имат пердета, казвам: „Да си вдигнете вашите пердета, не да ги спускате съвсем“. А на онези, които нямат пердета, казвам: „Внимавайте да не би пердетата да дойдат при вас!“. Важното в дадения случай не е онова, което се говори, а онова, което човек може да разбере и да приложи в живота си. Радостта, която той може да придобие в даден случай, тя е важното. Ти седиш и казваш: „Едно време каква радост имах, как Духът говореше в мене!“. Едно време може, но сега е важното, сегашният момент е важен.

Тогава вие ще се намерите в положението на онзи българин, покачил се на една круша и седнал там. Минава един негов приятел и го вижда: „Какво си се покачил там горе?“. Този му казал: „Остави се, преди половин час мина една мечка и ме изплаши...“ „Какво има да те плаши една мечка?“ „Е, едно време как ги биех мечките, а като остарях, едва сполучих да се покача на крушата отгоре!“. След като си се качил на крушата, след като си се освободил от тази мечка, каква е поуката от това, че тази мечка те е принудила да се качиш на крушата? Ти казваш: „Уплаши ме тази мечка, но слава Богу, че се намери тази круша, щеше да ме съсипе иначе мечката“.

Аз да ви дам тълкувание на това дърво. Мечката пита този страхливец: „Ти от дървото на живота храниш ли се, познаваш ли това дърво?“. Кое дърво познава човекът? Тази мечка показва на човека, че това е дървото, което го е спасило. Това дърво, което ще спаси човека, това е

живият хляб, това е Словото. Всяка една опитност – това е една мечка. Ти се качиш на дървото: в дадения случай ти носиш хубави дрехи, но не си разбрал същественото, което трябва да дойде в душата ти. И често аз минавам и гледам – мнозина от вас сте на крушата отгоре. Един ми разправя за едно страдание, за една мечка, друг ми разправя за друга, трети – за трета, за четвърта мечка. В България все за мечки ми разправят, за вълци, за змии... „Каква голяма беше тази мечка!“ Казвам: „Беше ли голяма колкото един вол?“ „А, по-голяма от един вол!“ Аз не съм виждал мечка, по-голяма от вол; мечката е голяма, но волът е по-голям от мечката. Страхът е, който преувеличава нещата: вие всякога преувеличавате своите мъчнотии и страдания.

Страданието има едно вътрешно предназначение. Когато разтриват един болен крак, силата не е в разтривката – разтривката е причина кръвта да приижда, силите на живота да минават през болното място, за да оздравее кракът. Ако чрез това разтриване кръвта е дошла и ако животът е дошъл на болното място и болката се е махнала, тогава всяка разтривка е намясто; но ако животът не е дошъл, ако не се е променило страданието, тази разтривка може да е направена, но тя не е намясто. Този, който те разтрива, трябва да има вяра. „Вяра има, а болката не се е махнала...“ Тогава не се заблуждавайте – няма вяра! Тъй, ако седя пред един чувал с жито от 100 килограма и казвам, че имам сила да вдигна този чувал, а не мога да го вдигна, значи имам сила, но силата ми е по-малка от този чувал. Ако аз имам една мъчнотия, която е дошла в мене, не е ли това мъчнотия, която ме изпитва докъде е достигнала моята сила? Казвате: „Едно време аз бях търпелив“. Е, колко си бил търпелив? Десет кила си вдигал – това не е търпение. „Ама 20 килограма съм вдигал.“ Това не е търпение. 30, 40, 50, 70, 80, 1000 килограма да вдигаш – това още не е търпение. Аз чета сега по лицата на всинца ви едно нещо. Една баба е разправяла на внучетата си, на десетина внуци, приказки и казва: „Слушайте баба!“ „Ще те слушаме, но да стане попарката, първо да хапнем, че

после пак ще те слушаме. След като ни дадат попарката, приказките могат да се слушат“. Попарата трябва най-първо – разбиране на Словото!

В този вътрешен процес на живота във вас има едно вътрешно недоволство. Ще се освободите от него. Туй недоволство е една празнина, която трябва да се запълни с онова, същественото. Вие ще чакате Божият Дух да дойде и Слънцето да изгрее. Всичко туй е отлично, хубаво е. Това, празното пространство, трябва да се запълни на всяка цена! И туй запълване не е един механически процес. На вас ще ви обясня онази мисъл, която е скрита и която трябва да разберете. Минават десет души покрай един човек, който е разтревожен; казва първият: „Какво има?“ „Е, остави се...“ „Е, няма нищо, ще мине!“ „Как ще мине?“. Той си заминава, минава втори, и той го пита: „Какво си разтревожен?“ „Е, какво...“ „Ще търпиш!“ „Е, ще търпя...“. И той си заминава. Всичките десет души все минават и така казват. Дали му един урок, но никой не му показал как да разреши задачата си. Този човек е бил един млад момък и неговата възлюбена му казала така: „Слушай, аз искам от теб една хубава рокля. Ако ти не можеш да спечелиш пари за една рокля, не искам да те видя! Да се не явяваш вече пред мене!“ И мисли си той какво да направи: ако не ѝ занесе роклята, не може да я види. Ето че минава един приятел, потупва го по рамото и казва: „Ще се оправи“. Дава му пари за роклята и двамата тръгват и си говорят: „Сега ще се оправи работата“. И той взема роклята. Аз съм за новите рокли, аз съм за новите дрехи: с нови дрехи трябва да се явим пред лицето на Бога облечени.

Сега, като ви говоря, недейте да мислите, че има нещо непостижимо. Всичките неща, за които аз ви говоря, са неща постижими, даже за най-малките деца. Когато човек не разбира, нещата са непостижими. Няма нищо непостижимо, но никога не се стремете вие по вашему да разбирате нещата. Има един особен начин за разбирането на Божественото Слово. И този начин аз ще ви го кажа: болният да яде, когато е гладен. Щом не е гладен, хляб да не туря в устата си – болестта е за предпочитане. А кога-

то вече дойде гладът, не слушайте болестта – яж тогава, но малко яж; малкото ядене действа лечебно. Но щом не е дошъл гладът, ти остави болестта да действа, както тя знае. Нека те тъпче болестта – не питай болестта, която тъпче човека, какво иска да му каже. Има ли нещо лошо в болестта? Това е харман, конете ще обикалят наоколо, ще тъпчат – какво лошо има в това тъпкане? Тъпче се житото отгоре, но зърната излизат. При всяка една болест е същото. И ако вие четете историята на всички светии, ще забележите, че всякога след едно голямо нещастие, след една голяма несрета в живота, винаги е идвало едно голямо благословение. И считайте всичко онова, даже една малка неприятност, която иде в живота, че носи нещо хубаво. Това ще дойде! Следователно трябва да е така – та това трябва да знаете.

Сега в душата на всички ви има една идея залегнала – вие искате да имате знание. Тази мисъл е отлична! Искате да бъдете силен – и това е отлична идея. Искате да бъдете здрав – отлично! Но ако имате знание, за кого ще го употребите? За себе си. Ако имате сила, и нея ще употребите за себе си; ако имате здраве – също за себе си. Е, какво ще допринесе човек, ако използва качествата си само за себе си? Във висшето общество ходят почти всяка седмица да си лакират ноктите. Така по особен начин изглеждат ноктите, че отдалече лъщят; и човек, като върви по пътя, все си показва пръстите. Това е личността. Личността на човека е една прекрасна хубава дреха, но хляб не дава. При нея ти можеш да имаш всичките похвали на хората, но гладен ще умреш. Това е то човешката личност. Казвам: тя е потребна за дреха отвънка. Дрехата трябва да стане като едно средство само за външна обвивка на душата, за да дойде Словото отвътре.

Като говорим за Любовта, разбираме онова отношение, което съществува между хората. Като се обичат хората едни други, с това дават най-същественото от себе си. Чрез Любовта иде хлябът на живота; чрез Мъдростта иде светлината, знанието – това е същественото в света. Чрез Истината иде хлябът – този хляб, който дава свобода на

човека. Тогава ако ти нямаш онзи хляб, който носи живота, ако нямаш онзи хляб, който носи знанието, който носи свободата, питам: какво представлява тогава една хубава дреха, която носиш отвънка? Тази външна дреха има цена само при хляба на Любовта; тази външна дреха има цена само при хляба на Знанието, на Мъдростта. Свободата има смисъл само тогава, когато е хлябът там, когато е Истината вътре в човека. Тогава това, което Христос е казал едно време и което сега говори, е пак същото. Вие чакате да дойде Духът, чакате да дойде новата епоха. И чакате като онази, младата мома, която поглежда постоянно през прозореца и все чака. Види едного и каже: „Този е!“ – но той си заминава. Види втори, трети – и всички си заминават: тези момци са за някъде, не са за нея. И тя казва: „Ще дойде!“. Тя още не е готова, тя не се е научила хляб да меси – тя очаква момъкът да го донесе, но тя не знае хляб да меси и да пече.

Няма по-хубаво състояние от това, да дойде във вас Божественият Дух. След като дойде Духът, тогава ще дойде работата. Ще трябва да се работи, ти трябва да си на работа! Твоят възлюблен като дойде, ще ти каже: „Да идем на разходка в градината“. Но знаеш ли, че Господ ще те заведе в градината на бедните, на страдащите, в градината на болните, в градината на нещастията. Като влезеш в тази градина, ще видиш: този сакат, онзи сляп – да се разхождат там. Питам: ако не разбереш тази тайна веднага, ще изчезне любовта ти. Ще влезете вътре – и трябва да се помага тогава! И възлюбленият ще се опретне и ще почне да помага, а ти ще кажеш: „Тази работа не е за мене“. И колко пъти ние напускаме тези хубави градини и се връщаме. И пак през прозореца чакаме – пак възлюбления го няма. Не, аз не искам да ви туря всичкия товар на гърба, да ви кажа, че вие сте виновни. Аз говоря на един приятел, но той казва: „Защо ми се караш?“. Не е каране това, така си говоря... Но той иска да му говоря меко, внимателно, казва: „Защо ми се караш, аз не съм невежа, разбирам всичко“. Ние сме от тези, които мислим, че Господ не ни разбира; молим се и казваме: „Не ни чува Господ, толкова

години се молим и Господ не ни е чул, не ни е дал това, което искаме“. Не е право това – Господ ни е дал много повече, отколкото даже заслужаваме.

Сега ето последната мисъл за днешния ден: да се храните с хляба на Любовта, да се храните с хляба на Мъдростта, с хляба на Истината. Един хубав обяд да направите с хляба на Истината – това е великото в живота, това, което Христос днес носи в света! Има ли такова едно разбиране, тогава ще дойде туй, което хората търсят, само тогава ще дойде!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

15 октомври 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

СЛУШАЙТЕ ГО!

Пета глава от Марко

На сегашния човек трябва да се възстановят неговите нормални чувства, неговото нормално зрение. Има нещо неестествено у човека. Неестественото е в неговите вярвания, в неговите постъпки – и това почти се изразява в целия му живот. То е като някое кучо куче, което, като дойде, все понакуцва; все иска право да ходи, но все накуцва. Или като някой, който има навика да мига: той все мига, мига, но сам не го забелязва. И малко почти хора ще се намерят, които нямат някой недъг. Тогава всеки се оправдава, казва: „Естеството ми е такова, натурата ми е такава“. Това нищо не казва. Можеш да кажеш, че баща ти е оставил много дългове, или можеш да кажеш, че ти си ги направил. Безразлично е кой е направил дълговете, дали баща ти, или ти; безразлично е за мене кой е турил товар на гърба ми, дали аз, или някой друг – този товар трябва да се носи. Безразлично е кой е забил иглата в твоето тяло – дали външен човек, или ти сам – резултатът е все същият.

Ние сме в една епоха на изправяне. Сега вие – с вашите вярвания – вярвате, че сте напълно изправни. Аз бих се радвал да е така. Значи ако сте изправни, да ви говоря за изправление, това е безпредметно. Как да говоря на чистата вода да стане чиста – това е безсмислено. Да ви говоря, че тази вода трябва да се пречисти, няма никакъв смисъл, щом водата е чиста; но когато водата е нечиста, и да ви казвам, че водата е чиста, то е пак безсмислено. Защото и в единия, и в другия случай в опитността вие ще имате различни резултати. Та онова, което ви говоря, трябва да съответства на самата истина. Под думата *истина* в този

случай разбирам онази единствена връзка, която Бог е поставил между Себе Си и нас, да не се наруши.

Сега ще дам едно правило: не само да го забележите и да го цитирате, но ще дам едно правило, което ще пазите свещено само за себе си. Няма какво да го разправяте на другите; ако ще го разправяте, да не ви го казвам. Ще си помисля дали да ви го кажа, или не. Ще ви дам едно обяснение: дали ти сам наливаш водата от едно шише в една чаша и я даваш на някого, или някой човек си взема водата сам направо от извора, това са две състояния различни. Аз винаги бих предпочел да си почерпя вода от извора, отколкото от някое шише, колкото и да е чисто то.

Сега да ви дам правилото: Бог е вътре в нас и Бог е вън от нас. Когато ние живеем в Бога, Бог е вън; когато Бог живее в нас, Той е вътре, а ние сме вън. Тъй щото, когато Бог живее вътре, ти си отвън; когато ти живееш в Бога, Той е отвън. Защото всичкото нещастие във вашия живот и в света, доколкото аз съм изследвал живота, произлиза от две противоречия, които съществуват: щом Бог живее вътре в мене, аз мога да Го огранича, аз мога да Му заповядам – в мене е Той. Щом Бог е в мене, свободата е в туй, че мога да Му заповядам, мога да Го ограничавам – и щом Го ограничавам, Той ще се смири и нищо не може да каже. Той ми казва нещо и аз казвам, че не е така: „Ти ще ме слушаш, аз каквото кажа, така ще бъде“. Ти Му заповядваш и Той казва: „Да бъде твоята воля!“. Но щом ти Го ограничаваш отвътре, а понеже Той е отвънка, Той там е свободен, тогава ти си в зависимост и Той те стяга оттам, отвън. Ти Го стягаш отвътре, Той толкова повече те стяга отвън. Тогава не ти вървят работите, идат нещастие след нещастие. Но дойдеш ли отвътре до съзнанието да кажеш: „Не правя добре!“ и почваш да се отпущаш отвътре, тогава и отвън се пооправя положението. Туй правило трябва да го знаете, ако искате да ви вървят работите. Най-първо ще дадеш абсолютна свобода на себе си и на Господа; ще кажеш: „Господи, прави това, което Ти е угодно!“. И Той ще направи тъй. Тогава и отвънка ще се промени положението за тебе – съответствие има. Туй трябва да го пазите.

Не го ли пазите това, никакъв морал, никаква философия, никакви ангели не могат да ви помогнат, защото ангелите и светиите все са отвънка. Щом дадеш свобода отвънка, светиите всички ще дойдат вътре. Ти като дадеш в себе си свобода на Бога, и Той в Себе Си ще ти даде свобода. За да дадеш свобода на Бога, трябва да Го обичаш – значи да имаш пълно доверие в Него! А вие мислите, че като Му дадете пълна власт, ще ви дойде някоя беля на главата.

Това е първото правило. Като дойде Бог, не трябва да се тревожиш. Преди няколко дни ме пита един: според това правило, като дадеш свобода отвътре, може да дойде дяволът и да почне да те притеснява; какво ще правиш тогава с дявола? Казвам: щом дадеш свобода на Бога, Той ще те управлява, а Той е всемогъщ – тогава кой дявол може да те притеснява? Кой е дяволът? Дяволът е същество, което ограничава, притеснява Бога отвътре – и затова Бог притеснява дявола отвънка. Ще кажеш: „Господи, Ти създаде този дявол, кажи му да излезе“. И тогава, когато дойде дяволът да те притеснява, Господ ще го стисне отвънка. Знаете ли Бог как стиска? Като стискаше дяволът апостол Павел, онзи трън в петата какъв беше? Три пъти се моли Павел на Господа и пак му каза Господ: „Достатъчна ти е Моята благост“. Бог искаше да каже: „Ти няма какво да се безпокоиш с твоите трънчета“. Ти дай свобода на Господа и като Му дадеш свобода, Той казва: „Аз ще се разправя с твоите трънаци“. Апостол Павел беше много голям патриот, ходеше да гони християните. Казва Господ тогава: „Когато ти си слаб, Аз съм силен, и когато ти си силен, Аз съм слаб“.

Сега туй е правилото: вътре Бог да бъде силен, отвънка ти да бъдеш силен. Защото ако отвънка си силен, отвътре ще бъдеш слаб. Или казано другояче, Христос казва: „Отец пребъдва в Мене и Аз пребъдвам в Отца“. Ако Бог пребъдва в мене, Бог ще бъде силен в мене; и ако аз пребъдвам в Бога, аз ще бъда силен в Бога.

Сега може вие, като прилагате това правило, да дойдете в противоречие с хората. Тогава, ако Бог е силен в нас, Бог със Себе Си няма да спори. Спорът, който е в нас, е

спор наш, личен. Аз мисля, че аз зная повече, ти мислиш, че ти знаеш повече, онзи мисли, че е по-богат, и прочие. И от това произлиза спор, във вътрешния живот произтича спор. Ние трябва да станем силни отвънка. По някой път аз се чудя на голямото невежество, което имаме: ние мислим, че сме много силни и много знаем. За някого казват някои: „Той е много силен човек!“. Колко му е силата? Със своята сила той може да вдига едва 400-500 килограма, повече не може да вдига. Питам тогава: каква е тази сила, с която може да вдига толкова кила? Че една машина вдига 10 000 до 100 000 килограма тежест. Тогава с какво можем да се сравним? Машината е по-силна от човека. Разбирам да туриш цялата Земя на гърба си. Аз казвам някой път, че мога да нося цялата Земя на гърба си. Това значи, че можеш да заповядваш на всички хора на Земята. Един човек, ако носи на гърба си Земята и я поразтърси малко, какво би станало с нашите здания?

Каже ви някой една малка обида и вие не можете да я носите. Много силни хора сте, но само ако ви се казват хубави думи. Кои са най-хубавите думи? Например кажат ви: „Много си грозен!“. Ами че всички силни хора в света са грозни хора; а всички слаби хора в света са чрезмерно красиви, красивите хора са слаби хора. Силният човек красив не може да бъде: красотата винаги върви със слабостта, а грозотата винаги върви със силното. На едно място в Писанието се казва: „Страшен Си, Господи!“. Силният човек е страшен: ти като дойдеш до него и като го погледнеш в лицето, ще настръхнат косите ти. Аз говоря за външното отношение на нещата, което трябва да разбирате. Сега вашето схващане аз го уподобявам на онзи човек, който седи и гледа една българска баница: със сирене, полята с мляко, с каймак, зачервена отгоре; като я погледне, потреперва. Мисли той кога ще му дойде времето да си хапне от нея, мисли, че тази баница е негова и ако хапне, всичките въпроси ще се разрешат за него. Това е едно лъжливо треперене: ти като ядеш тази баница, ако си хилав, пак ще си останеш хилав, пак ще остане въпросът неразрешен; само ще имаш едно малко удоволствие, докато ядеш баницата.

Вторият пример, който е подобен на първия: ти искаш да декламираш едно стихотворение, което си заучил; може да е от Пушкин¹, може да е от Юго² или от друг някой виден поет. Така хубаво си го заучил и трепериш, вълнуваш се – мислиш, че ако го издекламираш хубаво, ще има букети и целият свят ще се обърне да те гледа. Така си мислиш ти... Издекламираш стихотворението, ръкопляскане има, дадат ти един букет със скъсани цветя и ти си пак сиромаш. И на другия ден ти казват: „Много хубаво си декламираш стихотворението“. Но ти останеш само с декламиращото стихотворение и с нищо друго: като си декламираш стихотворението, тия хора ни най-малко не са си отворили кесията, само скъсани цветя ти дадоха. А пък те те натовариха знаеш ли с какъв дълг, ти знаеш ли с това стихотворение какво направи в Природата? Освен че нищо не ти направиха, но тия хора ти наложиха един дълг. Че за всички тия изпокъсани цветя ти трябва да платиш за жертвата, защото те ще кажат: „Ти стана причина да ни изпокъсат“. Тогава Природата ти налага една глоба – нищо повече: Природата те глобява. Наместо с твоето стихотворение да живеят цветята, те ги изпокъсаха, за да се ознаменува твоето стихотворение! В Америка като иде те, всички проповедници, които проповядват на амвона, имат по две чаши с изпокъсани цветя, гледал съм ги. Аз като му погледна цветята, казвам: „Малко глоба имаш да плащаш ти“. И американците сега плащат глоба за своите проповеди. Не само там, навсякъде плащат – общ закон е това: не трябва да бъдат изпокъсани цветята!

Аз сега засягам външната страна, за да изнеса вашите недъзи. Пък и да изнеса недъзите и погрешките на хората, това не ме ползва – радват ме добродетелите. Защото според мене да ви изнасям вашите погрешки, това е все едно да изнасям цветята от вашата градина. Не, аз бих желал, като вляза във вашата градина, да видя всичките ви цветя на мястото им – това значи добродетел. А сега, като вляза в градината, какво виждам: това цвете изпокъсано, онова изпокъсано. Не е приятно да гледам изпокъсани цветя.

Някой знае, че е грозен, че не го харесват. А може да стане красив, но за това се изисква дълго време да работи вътре в себе си, а това не става лесно, изисква се дълго време. Затова вземе, че си намазва устата с червило, ретушира лицето си, за да стане красив. Той е малко черничък, а сега слага белило, да стане бял. Или бял е, няма никаква червенина на лицето си – и тогава боядисва бузите си с червена боя, за да покаже, че кръвообращението му е много добро. А кръвообращението му не е добро, всичко това е фалш: ти си турил червило на лицето, искаш да кажеш, че кръвообращението ти е добро. Значи искаш да кажеш: „Аз дишам добре“. На такъв човек ще му препоръчам да диша, да пие топла вода, да се поизпоти малко, да бъде естествен. И като стане Господ в него свободен, той ще стане червен като ябълка. Ама почернял си: да, почернял си, защото в тебе няма място за Господа. Но като Му дадеш свобода в тебе, веднага ще избелееш. Е, остарял си – защо? Не даваш свобода на Господа – пак същият закон е. Изгубиш силата си – защо? Не даваш свобода на Господа. Дай свобода на Господа! Ще дам свобода на Господа и ще се подмладя – нищо повече! Тайната на живота е там. „Ама, как?“ Най-първо, научи се да дадеш свобода на Господа! Поразсърдил си се, някой път си недоволен от нещо – искаш да покажеш, че си силен. Ако онзи човек, който те е онеправдал, е десет пъти по-силен от тебе, какво ще правиш? Ама ти може да говориш за него, че той това-онова. Питам: какво се ползваш, ако говориш лошо за другите хора? Нищо няма да говориш за другите, но ще кажеш: „Господи, тази работа е Твоя, оправи я, както Ти искаш“, а пък ти си бъди спокоен отвътре.

Това е философията на живота: не да бъдеш индиферентен за погрешките на другите, но няма какво да се безпокоиш – ще погледнеш своите погрешки и ще обмисляш как да ги поправиш. И аз зная всяка една погрешка не само как да я поправа, но да туря доброто намясто. Само като туриш доброто намясто, само тогава погрешката може да се поправи. Животът седи в Любовта, която трябва да се изрази отвънка. Болният например всякога

тича да намери някой лекар, който да му помогне. Добре, но това е частично помагане. Защо човек да не потърси помощ при Живата Природа, при Бога, Който може да му помогне по-съществено? Отвънка ти ще платиш на някой лекар да ти помогне и той отчасти може да ти помогне, може да ти бъде полезен, но само тогава, когато той е в съгласие с Природата и когато този лекар дойде да те лекува с обич. Сега колко лекари има, които лекуват с обич?

Или пък правиш добро някому, където си заинтересован. Една млада сестра ми разправя: „Учителю, аз съм много добра. Добра съм и всякога искам да се покажа пред хората. Добро правя на хората, но искам, като им направя добро, и на мен да направят добро“. Казвам: „Там ти е погрешката: ти не прави доброто, за да ти направят добро!“ Казано е: с каквато мярка мериш, с такава ще ти се възмери. Но това е негативната страна и правилото не е разбрано: каквото правиш на хората, това ще направят и на тебе. Но законът не е такъв: ти като направиш добро, добро няма да ти направят; като направиш добро, хората трябва да те обичат. Добро за добро – това е плащане! Ти трябва да правиш доброто, да проявяваш Любовта, без да очакваш добро от другите хора. Защото ти като правиш доброто, Божията Любов в тебе действа и ще получиш хиляди пъти повече. Аз направя едно микроскопическо добро, една добра дума кажа на някой беден човек: никой не вижда, но аз съм радостен и целия ден съм доволен. Дори съм забравил какво точно съм казал на този човек – какво ще чакам да дойде да ми благодари? Аз съм получил вече много повече, отколкото съм дал: хиляди пъти повече съм получил от радостта, която съм изживял.

Забравете себе си или поставете себе си на заден план: във вашия дом поставете най-първо Господа. Кажете: „Господи, каквото кажеш Ти, това ще направим ние“. Като идеш на гости при Господа, Той ще ти каже: „Каквото искаш ти, туй ще бъде“. Като идеш ти при Бога, ти ще видиш същото правило. Каквото правиш в себе си, ти ще го видиш отвънка. И може туй правило да го проверите. Ако мислиш другояче да оправиш живота си, ще го опра-

виш така, както всички други хора – всички хора все така го оправят. И Христос казва: „Ако Ме любите, отвътре да Ме любите! Тогава Аз и Отец Ми ще дойдем и ще направим жилище във вас. И Аз ще ви се изявя“.

Много пъти ние цитираме този стих: „Ако Ме любите“. Кой може да люби Господа? Ще дадеш в себе си свобода на Господа и няма да се тревожиш, че си беден, гол, бос, че гладен ще умреш, че хората говорят лошо за тебе. Ще оставиш всички тия неща – те са празни работи. Нека си духа вятърът, колкото си иска, нека си седи сиромашията, нека говорят хората. Че някой говорил лошо за тебе – нека говори. „Ама ходя бос, ама вятър духа...“ Какво лошо има в това – нека дойде вятърът! Че някой казва: „Ти си лош!“ „Аз съм лош, но ти, който ми казваш, че съм лош, си два пъти по-лош от мене“. Бил съм несправедлив... „Ти си два пъти по-несправедлив от мене, който казваш това.“ Не бъди индиферентен, но ще го погледнеш, ще го потупаш по гърба този брат и ще кажеш: „Слушай, брат, виждам, че в тебе Господ не е свободен, и в мене не е свободен; нека се хванем за ръка, да освободим Господа, защото Той ще почне да ни стяга отвънка. Мене ще ме стегне веднъж, а тебе ще стегне два пъти; мене ще стегне с един ревматизъм по краката, а на тебе и ръцете, и краката ще стегне. Тогава какво ще правим?“. В този свят, на Земята, не стягай Господа! Работи, обичай Го, люби, че като идеш в онзи свят, ангелите ще те посрещнат и на свети Илия ще бъде каляската там, с венци. Тъй ще бъде, но ако ти си Го стягал Господа в този свят, аз отсега зная всичко, какво ще бъде на онзи свят. Аз гледам в този свят какво правят хората. Като погледна на някой дом, виждам как живеят и казвам: „Вие стягате Господа в себе си, но и вас ще ви стегнат“. Много вярно е това правило и в него няма изключения.

Да оправим този свят не значи да оправим нашите работи. Не, но да дадем свобода на Господа да управлява във всички работи – да работи вътре в нас! Каквото Господ направи в нас, всичко ще бъде добро. И талантливи ще бъдем, и каквото поискаме, всичко ще стане. Това, което Господ направи, никой друг няма да го направи.

Това е Словото за днес: дайте свобода на Господа в своята душа! И когато почва да ви говори Той отвътре, слушайте Го, а отвънка вие приемайте и прилагайте. Отвътре Господ да действа – това е правилният израз на живота. Това е новото Учение, това е Учението на Духа. Това е елементарната стъпка – това е първата стъпка, която трябва да вземете и да работите, едно правило, в което трябва да се вслушате. Всеки трябва да има едно ново знание, едно ново приложение. Това не може да се обясни с правила. Тогава пред вас ще се открие един нов свят и работата ви ще стане радостна и весела. И ще знаете къде са тогава вашите близки, които са умрели, ще знаете даже какво е положението им, какво има в онзи свят... Този закон е верен, в него няма промяна!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

22 октомври 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

НЯМА ДА ВИ ОСТАВИ

Шеста глава от Евангелието на Матей, 6:25

Хубавите работи, ако не се разбират, стават еднообразни, а еднообразието е сянка на живота. Колкото и да се обясняват нещата, те всякога остават неразбрани. Има едно правило: само неразбраното в живота донася мир на човека и спокойствие. Ти мислиш за нещата, ти мислиш, че си ги разбрал, но те всякога остават неразбрани. Ще кажеш: „Как тъй да не разбираш нещата и да имаш мир?“. Например ти мислиш за Бога: мислиш, мислиш, изясняваш си Го по един начин, по друг начин, и най-последно кажеш: „Тази работа е неразбрана!“ – и имаш мир в душата си. Ти искаш да определиш със своя малък ум, с малкото си разбиране на едно дете искаш да определиш какво нещо е Бог. Това е невъзможно – това е най-невъзможно, както да повикаш Слънцето в къщата си на угощение. Колкото това е невъзможно, толкова и ти можеш да разбереш какво нещо е Бог.

Това е само едно сравнение, то не е да го изнасяте навън, да кажете: „Туй, неразбраното, дава мир на човека“. Неразбраните работи са великите работи, и малките работи са велики. Великото малко и великото голямо са две неразбрани неща в света. И добре, че са неразбрани, защото силата седи само в туй, което ти не разбираш. Сега не мислете, че към това, което не разбирате, нямате никакво отношение. Туй, което вие не разбирате, то ви разбира. И там е философията на живота.

И всякога, когато вие кажете: „Ама ти не ме разбираш“, този, който не те разбира, той седи по-долу от тебе и затова не може да те разбере. Ти ще си кажеш: „По-добре, че не ме разбира“. А онзи, който те разбира, той седи по-

високо от тебе, разликата е в това. И винаги ще се явяват тия противоречия. Някога пък вие ще си мислите, че нещата ви са ясни. Но колкото човек се повдига по-високо, той вижда, че в света нещата стават все по-тъмни и по-тъмни: далечните предмети са невидими, а някои неща хич не се виждат. На 20 км можеш ли да видиш нещата? Даже нищо не можеш да видиш там.

Ето мисълта ми каква е, понеже във вас се заражда едно противоречие от векове, още откак светът се е създал, съществува едно противоречие в умовете на хората, и то седи в един много естествен факт. И интересно е, че никога нещата не са ставали тъй, както хората искат, а всякога те са ставали тъй, както не са ги искали. Онези, които не са дорасли, те не могат да видят защо нещата не стават тъй, както те искат. „Не искаме нещата да стават така и така.“ Тази мисъл, че нещата трябва да стават така и така, тя е чужда мисъл, тя не е твоя, не е излязла от твоята душа. Тя е една мисъл, натрапена от окръжаващата среда, или тя е колективна мисъл. Едно малко дете иска да има големи гащи като баща си. Това е една натрапена мисъл. И често аз съм виждал деца, обули гащите на баща си и ги търтят, или малки момиченца, турили роклята на майка си – и тя се влече наполовина по земята. Защо им са тези рокли или защо му са на детето гащите на баща му? Все има една идея, но тази идея е материалистическа. Детето иска да бъде голямо като баща си, но защо, и то не знае, казва: „Баща ми е голям, и аз искам да бъда такъв голям!“.

Често в духовните хора и в религиозните хора има същия стремеж. Една слабост е това: всички искат да бъдат големи хора, видни хора, искат, каквото кажат, да стане, а то не става. Ти не можеш да намериш двама души, които за някой предмет или за една своя опитност да са едни и същи. Хората не могат да бъдат едни и същи. Ако вие минете през някой терен, през една местност, вие и двамата може да я опишете, но все ще има една разлика в описанието. Даже у двама художници, които рисуват една местност, ще има различие в картината – в перспектива-

та те различно са схванали тази местност. Съдиите, като осъждат някого по закона, пак ще имат разлика във виждането – един съдия е обърнал внимание на някои данъци повече. И съдиите не могат да съдят еднакво, всичките съдии не мислят еднакво: някой съдия някое престъпление не го намира за голямо, а другият е педант, казва: „Да се осъди!“. За учениците е същото.

Има известни хора, които имат един кодекс – една малка черта на лицето, една малка линияка между очите. Тези хора са толкова дребнави, че ти ако имаш да им даваш 5 стотинки, те казват: „Защо не си платиш дълга? Срамота е!“ „Какво има – 5 стотинки са, не са 100 лева...“ „5 стотинки са ми трамваят“. Но този човек същевременно, ако има да ти дава 5 стотинки, той ще дойде да ти ги даде. А има хора, които петте стотинки няма да дадат, и 1000 лева ако имат да ти дават, и тях няма да ти дадат. Има и такива, които като турците казват: „Туй, което има да взема, не го търси, а това, което има да дава, не го дава“. Това не е добродетел. Най-първо, не вземайте 5 стотинки назад – това е една голяма погрешка; понеже като вземеш 5 стотинки, ще кажеш, че това е малка работа – и няма да ги платиш. А 1000 по 5 стотинки – това е голяма сума. Пет стотинки – много малка работа е това; пет стотинки – това не е никакво престъпление. Че си взел по 5 стотинки от 1000 души, никакво престъпление не си направил. Но тия, хилядата по 5 стотинки, ще ти причинят една вреда за в бъдеще, която ще бъде неприятна за теб самия.

Сега да ви обясня това по обратния път, за да видите отношението. Представете си, че имате 1000 души ваши приятели, които ви обичат. И ти тръгнеш да ги посетиш – идеш при единия на гости. Хубаво, дадат ти една паница сладко и водица. Идеш при другия – пак сладко; при третия, при 100, при 200 души – 300 различни сладка; стане ти байгън. И ако речеш всеки ден да посещаваш своите приятели и все по една лъжица сладко да ти дават, ти скоро ще фалираш. Тия, несъвместимите сладка, ще произведат обратни резултати. Ти вървиш по един път – нарушаваш закона на храносмилането... Защото храносмилането вър-

ви по един път: ти трябва да ядеш само когато си гладен. А ти отиваш при приятелите, изядеш едно сладко, друго сладко... Туй сладко ще ти причини вреда, защото ще предизвика в черния дроб известни сокове, известна ненужна работа. Ще отидеш ти при своите приятели на гости, но ще искаш да те почерпят с една много хубава балканска вода, понеже е безопасно: една топла вода, никакво сладко, по-икономично е. А когато идеш при друг приятел и си гладен, нека да те нагости хубаво. Всякога няма да ядеш. Сега това е само за изяснение.

Едно правило: малките неща в живота често създават големи неприятности, стават основа за едно бъдещо нещастие. Сега духовният живот трябва да се разбере и в друго отношение. Ако вие се качите на някой планински връх, както на Алпите, там всичките 10-15 души все са навързани с въжета при изкачването; ти си един от тях. Онзи пред тебе и този след тебе, все са свързани – ти вече не си свободен. Твоето подхлъзване, твоето падане излага на опасност останалите. И ако ти се подхлъзнеш някъде и паднеш, може би никога няма да се върнеш нагоре. Но тези хора са вързани за въжета, за да се крепят. Туй става само на високите планински места, на ниските места не става – както и да ходите там, няма никаква опасност. Тук, за да се качиш на Мусала, не са потребни никакви въжета, но на Алпите има места, където трябва въжета, защото по някой път може да се подхлъзне човек и да падне в някоя пропаст. Та когато влезете в духовния път, и там стават някакви подхлъзвания. Например един се е подхлъзнал в своето верую; казва: „Това е празна работа“. Ти след него отиваш, свързан си с него – вземаш страната му – и ти паднеш. Мислиш като него – това е един резултат. Онзи, който се е подхлъзнал, след като падне, той ще има известен резултат. Всяко едно верую все ще дойде да се опита. Не само в падането ще се опита едно верую, но ще дойде време да се опиташ в какво вярваш.

В какво седи доброто? Доброто седи в това, човек да има на какво да се радва. А радостта в какво седи? Радостта е там, дето има път, дето има живот, дето има Истина.

Щом има път, ти можеш да се радваш; щом има Истина, животът е с тебе, ти можеш да се радваш. Сега къде е пътят? Пътят е там, където е радостта. Когато ти имаш радост, пътят ти е отворен. А къде е Истината? Вътре в живота: Истината е там, дето има светлина и топлина в човека. А човешкият живот е там, дето е Духът, дето е душата, дето е умът, сърцето – там е животът.

Всичките тези идеи – да бъдем добри, да живеем добре – трябва да се обяснят. Може да ви се даде една тема да пишете: „Какво нещо е да живеем добре“ – и всеки един да определи това. Досега ние знаем, че другите хора трябва да живеят добре, но малко хора ще срещнете, които знаят как те самите трябва да живеят добре. Ние живеем според нашето разбиране, но да живееш добре, значи да имаш една обширна наука, за всяко нещо трябва да знаеш как да го направиш. Защото доброто живеене – това е отношение, което съществува между хората. С всяко едно живо същество, във всеки един даден момент трябва да знаеш как да постъпваш; не само с близките, но и с всички останали да знаеш в дадения случай как да постъпваш разумно, че и ти да си доволен, и те да са доволни от тебе.

Е, мислите ли, че това нещо е една постижима наука? Тя е толкова мъчна наука, че и сам Господ се намира в едно противоречие, като дойде да прилага тази наука – Този, Който е толкова умен, най-умният, най-мъдрият в света. Дълго време, години се изискват, докато Го разберете. И там са недоволни, хората са недоволни от Неговите постъпки; при всичките блага, които Той е дал, пак хората са недоволни. Даже и вие често казвате: „Господ защо ме е създал тогава?“. Коя жена не казва: „Господ защо ме е създал жена?“; и някой брат казва: „Защо Господ ме е създал такъв простак, а не нещо по-хубаво?“. Някоя мома, като се погледне, казва: „Защо Господ не ме създаде по-красива – никак не съм угледна“. И колко души ще намерите вие, които са доволни от това, което те имат? Много малко хора. И най-после гледаш, гледаш в огледалото: факта, че остаряваш, го приемаш, но не ти е приятно. Но питам: в

даден случай ти си красив, но какво ще ти допринесе тво-
ята красота? Тя ще ти допринесе донякъде нещо – като
се оглеждаш в огледалото, ще ти е приятно и весело, но
това е така, докато си вкъщи. Излезеш ли на улицата, тво-
ята красота е една съблазън: всичките хора тръгват подир
тебе, интересуват се от твоята красота. Че една мома, ако
е много красива, ще почнат да я закачат момците – те ста-
ват тогава нахални, няма церемонии.

Хайде да обясня това и по друг начин, да оставим мла-
дите моми. Аз вземам младата мома като общо нещо, не
частно. Младостта, това е един общ принцип, който съ-
ществува в света. Не считайте, че щом сте млади, това е
само за вас, оставете това настрана. Вие още не сте млади,
вие сте само временно млади и ще остарееете утре; вие още
не знаете какво е младостта и какво – старостта. Може да
играете на сцената като млади и като стари, но това е още
фиктивно: нито сте млади, както трябва, нито сте стари,
както трябва. Млади сте – изгубвате младостта си; стари
сте – изгубвате старостта си и не знаете какво става. След
като изгубиш младостта, какво става? Чувстваш старост.
Но и старостта не може да я задържите – и най-после умира-
те. Питам: какво ви остана? Младостта изгубихте и ста-
ростта изгубихте, намерихте смъртта. С какво може да се
похвали един човек, след като е изгубил своята младост
и след като е изгубил своята старост? Казва: „Ще се мре
вече!“. Хубаво, като умре, какво ще придобие? В смъртта
се подразбира да умреш в този смисъл – да придобиеш
вечната младост – тогава има защо старият да умира. И
всеки би се отказал от своята старост тогаз, защото ста-
ростта е богатство, което ти си придобил. И трябва да го
пожертваш, за да добиеш Божествената младост! Ще го
изнесеш ти на Божествения олтар – и туй всесъжение ще
бъде благоприятно за Господа. Това е агнето, което ти
трябва да пожертваш за Господа, за да ти даде Бог онова,
което търсиш. Сега всички искате да бъдете благородни,
искате да придобиете някои неща. Много пъти съм ви го-
ворил за жертвата, но проучете какво нещо е жертвопри-
ношението.

Ти не можеш да бъдеш обичан, ако не принесеш в жертва нещо. Кажете ми сега: можете ли да обичате някого, който нищо не е жертвал за вас? За да го обичате, най-малко трябва да има какво да ви даде. Обича те някой, защото има какво да вземе от тебе. Не мислете, че който обича, има някаква идея. Ти обичаш някоя свещ – защо я обичаш? Защото тази свещ ще я запалиш и тя ще ти послужи. Ти обичаш един кон, но защо го обичаш? Ще се качиш на гърба му. Обичаш един бастун – защо? Ще се подпираш на него. Обичаш шапката – ще я туриш на главата, да те пази от слънцето; обичаш дрехата – ще я туриш да те пази от студа; обичаш обувката – ще ти пазят краката; обичаш хляба – ще ти допринесе живот. Но да обичаш неща, които няма да ти допринесат нищо, няма никакъв смисъл.

Трябва да имаш за живота едно правилно понятие: да обичаш и да те обичат. Като обичаш, трябва да дадеш и трябва да вземеш нещо. Вие ще вървите по пътя на формулата, дето е казано: „Даром сте взели, даром давайте“. Даром си го взел и даром ще го дадеш – то не е твое. Бог ти е дал даром нещо. Значи като Го обичаш, заради Любовта на Бога, това, което Бог ти е дал на тебе даром, не го задържай за себе си, раздай го даром – направи нещо за Него! Ако го задържиш, ти правиш едно престъпление. Бог ти е дал изобилно и ако от изобилието на твоя живот ти не даваш, сам си създаваш вътрешни нещастия! Животът трябва да тече! И всичките сегашни хора страдат от това, че нямат изтичане. Те приличат на затворени езера, нямат никакво изтичане вън от тях – у тях става само едно изпарение. А тия, затворените езера, приличат на онова, мъртвото море³, в пустинята – нищо не може да живее там. И това, мъртвото море, се е образувало от потъването на някои грешни градове. А пък философите ще ви кажат, че човек трябва да се затвори в себе си: „Не си струва човек да се отваря“. Съгласен съм до известна степен, но да се затвориш съвършено в себе си и да се отвориш съвършено, това са крайности.

Сега туй, за което ви говоря, това са само едни такива временни мисли, които минават, и временни желания и временни постъпки във вашия живот. И малко е времето, в което те живеят. В човешкия живот става една вътрешна смяна. Аз говоря за един вътрешен живот, дето става една постоянна вътрешна смяна. Вие се спирате някой път само върху някои силни усети, чувства, мисли, а другите вие почти сте ги забравили. Но от всички чувствавания, които вие имате, от най-малкия усет, Божественото оставя известно впечатление в душата ви. Вземете желанието във вас да забогатеете, вие искате да забогатеете: потребно ви е да имате изобилно, да ядете и да пиете и да имате свое жилище. Всеки иска да бъде богат, за да си има храна и облекло, да си има една къща, където да си подслони главата. Това е подтикът за богатството и то е право, но питам: какво ви ползва вас едно богатство, ако вие не можете да го използвате, ако не можете да ядете? И какво ще ви ползва едно богатство, когато имате един пружинен креват, но ви боли тялото? Вие лягате на този пух и постоянно усещате болките в тялото. Какво ще ви принесе този креват? Нищо няма да ви принесе.

Под богатство, в пълния смисъл на думата, се разбира животът! Истинското богатство е онзи постоянен живот, който можете да придобиете. Това е истинското богатство на човека. И богатството е като едно средство на физическия свят за придобиване на живота. Условие е то, но по-неже туй условие сега не служи на живота, много хора са станали крайни сиромаси – значи те не могат да придобият живота. А всъщност сиромашията действа по-добре за придобиване на живота, отколкото богатството. Затова казва Писанието: „Блажени сиромасите, защото е тяхно Царството Божие“, а никога не казва: „Блажени богатите“. По-добре е да имаш една ненаписана книга, защото на нея можеш да пишеш, а не една книга, която е надраскана от деца – защо ти е тя? Аз считам богатството, което ние търсим сега на Земята, за една надраскана книга от децата. Всичкото богатство, което имате – и имотът, и парите, са опетнени от човешка кръв; хиляди и милиони същества

са станали жертва за тях. И вие искате туй богатство, като дойде в дома ви, да ви допринесе благо. То ще ви донесе благо, но и нещастие. Вие ще се намерите в противоречието на онази царска дъщеря, която за венчаването си е дала дрехата на един от най-видните шивачи. Но този дрехар е бил сифилистичен и царската дъщеря се е заразила.

Ако вие искате да бъдете богати, силни, здрави, вашата мисъл трябва да бъде чиста: само по правилата на вътрешната хигиена може да постигнете резултат. Богатството е един резултат, силата е един резултат, знанието – всички неща, които вие искате, това са резултати. За това, което вие искате да постигнете, вашите мисли, вашите желания, вашите постъпки трябва да бъдат чисти. Ако те не са чисти, вие ще си създадете само нещастие за себе си – и никой не може да ви помогне там. Казвате: „Господ да ни пази“. Господ ни пази, но и ние трябва да се пазим.

По някой път трябва да изучавате пророците. Вие не сте изучавали пророците, за да видите, че и у тях съществува едно голямо противоречие. Казвате: „Бог всичко може“. Когато Господ казал на Иеремия⁴: „Пиши на еврейския народ – това ще му направя, онова ще му направя, понеже те не изпълниха Моя закон“, Иеремия диктувал на един от своите писци: „Ти пиши какво Господ казва“. И писците пишат на еврейските царе какво Господ е казал, че трябва да правят. И като прочел тия работи на царя, той казал: „Стига, отрежи ги и в огъня ги хвърли“. Пак чете Иеремия, пак ги изгаря царят, казва: „Празни работи са това, такива пророчески дивотии аз не ги слушам“. Господ казва на Иеремия този път: „Вземи още по-големи писци и пиши: „Понеже ти изгори Словото Божие, от тебе нищо няма да остане, децата ти и ти, всички ще бъдете очистени“. И така стана...

Сега защо стават тия работи? Някой път вие приличате на този еврейски цар – съблазнявате се нещо или ви става криво. Станеш сутринта и си казваш: „Аз няма да се моля повече“. Какво ще се молиш, ти вече си разгневил Господа – не искаш да се молиш. Какво ще правиш? Казваш: „По този път на дивотиите аз не искам да ходя“. Ти

считаш, че да се молиш е дивотия и празна работа. И да не се молиш, е дважд по дивотия! Всичките животни не се молят, но са животни, а ти си човек по единствената причина, че се молиш. Че това е една привилегия! Има едно молене – то не е молене. Но истинската молитва – това е едно отношение, една вътрешна връзка, която съществува между Бога и нас. Подобното подобно ще привлече. И в Бога го има това. Той всякога се интересува от нас – не толкова за нашите блага, колкото се интересува от нашите нещастия. Бог гледа, че ти си създаваш нещастия – и един ден ти Него ще обвиняваш. Той казва: „Не прави това!“ „Ами, искам да го направя, искам да го опитам...“ „Не го прави, ще ти дойде едно голямо нещастие, а пък нужда нямаш от това нещастие“.

Сега, като са изяснени нещата по този начин, някой път се обезсмислят онези религиозни вярвания, които хората имат. Ще дойдем до буквата – как трябва да се служи на Бога? На Бога ще служиш така: никога, по никоя начин не пий мътна вода! Ако искаш да бъдеш добре, всякога пий чиста вода. Може от 10 километра да я носиш, но най-хубавата вода ще пиеш. Никога не си позволявай нечиста вода да пиеш – все ще остане малко кал в стомаха ти. Никога не яж мухлясал хляб. Ако намериш пресен хляб, добре, ако не, потърпи – макар и три дена да си гладувал, потърпи още един-два дена. Никога и никъде не носи една дреха, която някой болен е носил. Твоите окъсани дрехи струват повече, отколкото дрехите на един богаташ, който ги е подарил за своята душа. Нека ги носи друг – не ти трябват тези дрехи. Никога не вземай пари, за които някой е пожертвал живота си – не ти трябват такива пари. Никога не се качвай на кон, на който някой е ходил да убива някого – не ти трябва този кон! И никога не се жени за една мома, която е отровила баща си; никога не се жени за един син, за един момък, който е отровил майка си! Никога не свързвай приятелство с един ученик, който е бил учителя си; никога не свързвай приятелство с един слуга, който е крал от господаря си! И може да ви дам още ред правила за живота, ако искате.

Ти си недоволен от Бога и мислиш, че това е един малък грях. Това е една чужда мисъл, която ти се натрапва отвънка – и ако ти се поддадеш на нея, тя ще те закара на дъното на ада. Трябва да има нещо свято в душата ти! Като дойдеш дотам, ще кажеш: „Това са неразрешени въпроси, няма да се занимавам с тях! Че страдам, че съм беден, че не съм добре облечен, няма нищо. Добър е Господ, Той е облякъл другите хора – като облече тях, ще облече и мене, още моят ред не е дошъл. Това са милиарди същества, моят ред не е дошъл още“. Ще си кажеш: „Е, кога? Остарях“. Е, нека е на старини – по-хубаво, отколкото изобщо да не бъде. Сега това е един начин за разсъждение. И тези изкушения всинца ги имате. Човек, който не може да се справи с тези вътрешни изкушения, той не може да се повдигне в живота си. Ако аз ще се повдигна като един вол – да ме впрегнат, да ора нивите, аз не искам такова впрягане! Ако аз ще затлъстея като една кокошка в курника, за да ме заколят, не искам такова повдигане! И ако ще бъда един паун, че да ми оскубят перата, и такъв паун не искам да бъда!

Вие казвате: „Да си уредим живота“. Хубава е тази идея, няма по-хубава от нея – да си уредиш живота. Но за да уредиш живота си, най-първо ти трябва да обичаш Бога, и то да Го обичаш тъй, както никога не си Го обичал; и да обичаш ближния си тъй, както никога не си го обичал! Е, кой е ближният ти? Баща ти, майка ти, брат ти, сестра ти – те са ближни.

Питате: „Човек не трябва ли да живее за себе си?“. На същото основание ако и Бог би казал, че и Той трябва да живее за Себе Си, тогава какво би станало с нас? Нашето благо седи в това, че много същества не живеят за себе си, а живеят заради нас – и благодарение на тях ние сме щастливи. Най-великото в света е, когато ти не живееш за себе си! И ако всичките хора не живеят за себе си, тогава ще дойде онова, великото благо, и тогава няма да има никакви изнудвания в света! А че хората живеят за себе си, там е погрешката! Щом живеят за себе си, има престъпления, изнудване, а щом не живеят за себе си, тези престъп-

ления няма да се вършат! Ако хората живеят за себе си, престъпленията сами по себе си ще дойдат!

Срещате един ваш приятел, искате да се ръкувате. Той казва: „Не искам да се ръкувам, ако се ръкуваш с мене, едно голямо нещастие ще имаш днес“. Не се ръкувай тогава; неразположен ли си, не се ръкувай: в ръкуването трябва да дадеш и да приемеш нещо, а не само така да си хващате ръцете и да казвате: „Добре дошъл!“. Всичките обикновени работи в света аз ги вземам като пояснение на вътрешния духовен живот. От видимото ние отиваме към невидимото: ако ти си невнимателен към ръката на един човек, ти ще бъдеш невнимателен и към неговия вътрешен живот. Тази ръка на човека е създадена като образ на Правдата. Човешката ръка казва: „Да бъдеш справедлив, а не да мислиш за себе си“. Ако аз мисля само за себе си, животът ми се слага по един начин; също така е и ако вие мислите само за себе си. Но ако искам да изпълня Волята Божия, закона на Любовта, тогава отношенията са други вече.

Сега да дойдем до онази основна мисъл, която трябва да остане в ума ви: у човека има едно естество крайно упорито и своенравно. Двойк е човекът – в него има нещо крайно упорито и като дойдем до него, всичките са го опитвали. Човекът ще срещне в себе си най-големия неприятел. Упоритостта и своенравието са в неговото естество и по никой начин той не може да се справи с туй естество. Единственото нещо, което той може да направи, е да не му слугува, но да се освободи от него – то да се махне от тебе. То няма да се махне така лесно... Това е най-мъчната работа на Земята, почти е невъзможно да се освободи човек от него на Земята. Човек като замине за другия свят, даже и там пак ще остане от него нещо. Такова нещо е това естество – една лепка е то. Единственото нещо, което остава да направиш, е на това естество да не му служиш. У човека има друго едно естество, което е свойствено на Бога – на него трябва да служиш! Две естества има човек. Всякога трябва да се вслушвате в хубавото и на него да служите, а за другото трябва да турите памук в ушите си. И даже няма да се занимавате

с погрешките си, понеже е опасно. Не разглеждай много погрешките си – благодари, че малко си направил. Направиш една погрешка, кажи: „Слава Богу, че се отървах с малко!“ . А пък това естество ще ви тури някой път в много бели; такива бели ще ви тури, че ще се чудите какво да направите и откъде да излезете. Че има хора, които вечерно време стават като сомнамбули и отиват да крадат – и като стане сутринта, вижда, че в касата му има пари; не знае, че е крал човекът. Има кражби, които хората знаят, а има кражби, които хората не знаят. Та има същества – като легнете вие, те ходят и крадат; и като станеш сутринта, ти си обран, неразположен си духом – обрали са те. А някой път станеш сутринта – ти си разположен: някой, който е ходил да краде, е турил обраното у тебе и ти се радваш на него. Но не се мине един-два дена, дойдат и намерят обраното у тебе, а ти станеш нещастен.

Какви още потънкости има – и вие не ги знаете. Една потънкост има – и всичките страдания и противоречия, които срещаме в живота си, имат обяснение. А цял един хаос са сега тези радости вътре у вас. Някои неща аз не искам да ги разправам, понеже се изискват герои! Когато ви прекарват през един мост над много голяма пропаст и сте някой страхливец, няма да можете да минете оттам. Аз много харесвам минаването с аеропланите отгоре, но ако е някой страхлив, той и на аероплан няма да се качи. Ако някой такъв се качи веднъж на аероплан, втори път няма да пожелае. А този авиатор ходи и се разхожда горе и му е приятно това.

Та пътят, по който вървите сега, не е труден, но като се качите по високите места, ще ви настръхнат косите! Като погледнете в някоя пропаст, какво ще правите? Това не е за деца – онзи, Божественият живот, не е за деца! Децата трябва да станат възрастни. Сега аз не искам всички вие да минете оттам, но да знаете, че ви предстои това. Един учен се разболява от някаква неизцелима болест. Някъде в Индия го ухапал отровен паяк и този човек почувствал, че болестта му е изчезнала – и му станало много хубаво. И сега всички европейски лекари искат да лекуват рака с

отрова на кобра или на този отровен паяк. Много от големите страдания, които ще ви дойдат на Земята, са паяци, които ще ви хапят, за да ви излекуват от някоя по-голяма болест. И казва Писанието: „Всичко съдейства за добро на онези, които любят Господа!“. Значи най-лошите работи ще ги превърне Бог в добро – в това седи Неговата благодост! Той се грижи за нас, когато ние се намираме в някое голямо утеснение, в някое голямо страдание. Бог е буден, всякога върви успоредно с нас – с децата Си – и гледа, и помага. Той иска всичките Негови деца да бъдат смели, да бъдат решителни, да имат вяра!

Вяра е да вярваш, че онзи, който върви с тебе, няма да те остави. Що е вярата? Да вярваш, че Бог, Който върви с тебе, никога няма да те остави. И само по този начин учениците могат да напреднат... Казват учениците на Христа: „Придай ни вяра!“. Ще вярваш, че Бог, Който върви с тебе и с Когото ти вървиш, никога няма да те остави. Ти казваш: „Ами как да го разбира?“ Не питай как, не разрешавай туй – ти само вярвай! Ама ще кажеш: сляпа вяра! Сляпа или каквато и да е – тази вяра ще те спаси повече, отколкото ако имаше и сто очи. Само една вяра има: да вярваш, че който върви с тебе, не може да се изгуби; да вярваш, че Онзи, Който върви с тебе, няма да те остави, защото ако ти изгубиш и тази вяра в себе си, никаква философия не може да те спаси. Всичко в света се мени, но има едно нещо, което не се изменя: Онзи, Който върви с тебе, Той не може да те остави! Бог казва тъй: „Ако майка ви и баща ви ви отхвърлят, аз обаче няма да ви отхвърля; написах ви на дланта Си!“. Вие казвате: „Дали Той ще удържи думата Си?“. Значи вие минавате за голям критик... Вие сте удържали на думата си, а че Той ли няма да издържи думата Си! Не се съмнявайте, не разисквайте по този въпрос. Туй е вярата (аз не говоря още за Любовта): да вярваш, че Онзи, Който те ръководи в този път на живота, няма да те остави. Няма в историята случай, когато Бог да е оставил някого; може само временно, привидно да ти се стори така, но действително Бог няма да те остави.

Всички вие трябва да знаете и да вярвате, че Онзи, Който ви ръководи, няма да ви остави. Той е сигурността на човека – и трябва да бъде така. Дойдеш ли до Него, ще се спреш там – Той е почивната станция. Тази вяра е островът – там като стигнеш, ще си починеш. Това трябва да бъде мярката за вярата ви: вярата ви казва, че Онзи, Който ви ръководи и работи за вас, няма да ви остави.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

29 октомври 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ОБЩОТО БЛАГО

Размишление

Седма глава от Марко

Има едно правило, което казва, че благого на всички хора е и наше благо. Но то е само при едно условие – когато ние участваме в това благо. Следователно когато ние не участваме в него, то не е наше. Тогава и нашето благо е благо на всички, когато всички участват; ако те не участват в нашето благо, то не може да бъде и тяхно. Затова трябва да разберете онази вътрешна органическа връзка, трябва да разберете защо духовният човек трябва да се отличава с едно истинско познание на нещата. Той не трябва да бъде повърхностен, защото повърхностното знание е като лед, като сняг, като дъжд – ще мине и ще замине. Дъждът като дойде, дълго време няма да стои; снегът като падне, и той дълго време няма да стои. Всички неща на Земята имат преходен характер; и ако нас временното ни занимава чрезмерно, ние след това ще загубим същественото.

Всичките хора казват, че благого на всички хора е и наше благо. Но при какви условия? Ако всички хора участват в благого на Бога, в онова благо, което Бог е създал, то това благо ще бъде и тяхно благо. Ако те нямат никаква връзка с това благо, макар че много са богатата на Господа засега, те няма да участват в тях и те няма да бъдат техни блага. Следователно ако живеем при такива хора и речем тяхното благо да бъде наше, можем да приемем благого на всички. Всичките хора искат да бъдат добри. Един човек може да бъде добър само при едно условие. Може ли човек, който не е при огъня, да се топли; и може ли човек, който не е при светлината, да се освети; може ли гладният, който не е ял хляб, да се насити, или жадният да си

утоли жаждата? Не може. Това са прости външни истини. Водата е символ на нещо по-дълбоко у човека, хлябът е символ на нещо по-дълбоко у човека. Този човек може да се наяде, да се напои, но все ще усеща, че има нещо друго, от което той е лишен. Ние сега сме зависими от хляба. Но то е по причина на нашето криво разбиране. Един ден, като разберем Божествения закон на Любовта не като една външна сила, която действа, а да я търсим като водата, като една сила, която отвътре в нас действа, тогава ще бъдем сити, без да търсим хляб. Този въпрос – за хляба, работи сам по себе си. Той е разрешен тъй, както въздухът. И въздуха няма защо ти да го търсиш: където ходиш, отвори си устата и няма какво да го търсиш. Светлината няма какво да я търсиш: отвори си прозорците или излез навънка, и тя ще дойде.

Един ден туй, за което се борим – храната – добро-волно ще дойде: само ще си отвориш устата и храната ще дойде, каквато храна искате... А сега голяма борба има за хляба. Колко милиони хора се избиват за хляба и всичките хора са извадили ножовете си. Аз ги харесвам – трябва да воюва човек. И аз поддържам едно правило: дай оръжие на военния, който воюва за народа, а не на апаша, на разбойника, които воюват за своето благо. Дай сили на онзи човек, който воюва за благото на своите ближни, а не на този, който воюва за своето лично благо. Не е човек този, който воюва за себе си, но човек трябва да си извади ножа и да воюва за Любовта. И този нож, който воюва за Любовта, има едно свойство: като срещнеш своя противник и като му удариш един удар, и той ще си извади ножа и ще тръгне с тебе да воюва за Любовта. Той веднага ще се обърне, ще те хване и ще ти каже: „Братко, много ти благодаря, че ми извади ножа!“. И той ще си извади ножа и ще почнете да кълцате хората по ръката, по главата. И когото кълцнете, става ваш съмишленик, съидейник. А сега, след като хванеш някого, роб ще го направиш, ще го туриш във вериги, ще го вържеш и ще го затвориш – и после виждаш, че той ти е станал пак неприятел. Каква борба е тази?

Туй е в обратна форма казано, за да се разберат някои истини. Защото има една философия в живота, която ни пречатства. Можем да говорим за Любовта, без да имаме любов – ние говорим за това, което не разбираме. Ти можеш да говориш за знанието, без да имаш знание – туй, което имаш, то не е знание; или можеш да говориш за силата, без да имаш тази сила. Силата е обусловена от знанието, което човек притежава; Любовта се дължи на живота, който човек има; свободата се дължи на Истината, която човек има. Ако ти не разбираш Истината, ти не можеш да опазиш свободата – ти ще я изгубиш, защото и свободата, и тя се губи. Ако не се губеше, питам тогава: защо воюваме ние за свободата? Трябваше да бъдем тогава свободни хора на Земята...

Как изгубиха хората своята свобода? Има едно заблуждение у хората, мъчно е да им се покаже къде е причината за загубването на свободата. Често в менажерите, където има лъвове, някой път ги изкарват и с такива прътове като почнат да ги мушкат, те почват да се нахвърлят един срещу друг и се изяждат: те не знаят, че други ги мушкат. Та и хората някой път ги мушкат отвън. Двама братя, две сестри се нахвърлят един върху друг и се давят – всеки мисли, че защитава себе си, казва: „Ти си причина за всичките ми нещастия!“. Това не е вярно, това е едно самозаблуждение; то не е в реда на нещата. Един баща, който е родил няколко синове и дъщери, или майката да е внесла този антагонизъм в тяхната душа – това е невъзможно! Когато едно дете се роди от своите родители и заболее отпосле, болестта не е от бащата. Някои казват, че болестта е дошла по наследство – болестта по наследство не може да се предаде.

„По наследство“ друго трябва да разбираме. Роденото от Бога не може да носи болестта в себе си – болестта отпосле се развива. В човека има нещо отвън, чрез което той може да заболее, но човек никога не трябва да вярва, че той има в наследство болестта; той не трябва да вярва, че човекът носи болестта в живота. Тогава, ако животът носи болестта в себе си, има нещо по-силно от живота, което се

е вмъкнало – това не е животът! Следователно туй, в което болестта съществува, не е животът. Животът е само това, което е единно в себе си. Никаква смърт! Животът е чист сам по себе си; в живота няма никаква болест, никакво зло! Това е животът! А всичките отрицателни неща, дето ги има в света, са несъществуващи, всичко това са посторонни неща, те са отпосле дошли, туй както калта влиза във водата отпосле. Ние казваме сега: „Туй лош е животът“. Не е така! Ние постъпваме зле, казваме: „Нечиста е мисълта“. Не, мисълта не може да бъде нечиста – ние туряме нещо нечисто. Казват: „Нечисти желания“. Не че желанията са нечисти – ние туряме нещо нечисто в желанията. Туй седи въпросът. Който иска да разсъждава, който иска да се подвизава правилно, така трябва да разбира! По някой път казваме: „Едно време, преди 2000 години, как изгряваше Слънцето и как стопляше хората, а сега?“. Не че преди 2000 години не е било същото Слънце, което и сега изгрява. И днес то стопля хората по същия начин, но има едно различие в разбиранията на хората – тогава разбираха нещата по един начин, а сега ги разбират другояче. И след 2000 години Слънцето ще бъде пак същото, но хората ще го разбират по друг начин. Сега може да се зароди едно възражение, че Слънцето, и то се е променило. Съгласен съм. В какво се е променило? Слънцето днес е по-добро, отколкото е било преди 2000 години; Слънцето сега дава повече енергия на Земята, отколкото преди 2000 години; и след 2000 години ще дава повече, отколкото сега.

И тогава вие ще дадете едно възражение: „Ако Слънцето дава повече сега, защо хората не са станали по-добри?“. Питам: кога се ражда престъплението? Престъплението се ражда в богатството, когато има какво да се краде. Един вълк ходи и дави само мазните овце; когато намери една болна овца, той само я бутне по корема и я остави – умен е той. Злото седи в имането: ако хората бяха безсилни и всичките бяха болни, нямаше да има никакво престъпление в света. Защо са силни хората? Сила имат. Защо стават престъпленията? Защото хората са богати. Защо правят хората престъпления? Защото имат знание, защото имат

свобода. Но всяка една свобода, неизползвана както трябва, ограничава човека; и хората са изгубили свободата си по единствената причина, че не са постъпили тъй, както трябва. И туй ограничение седи в тези недъзи, най-първо в органическите недъзи: хиляди болести има, какви ли не и с какви ли не имена. След това имаме обществени болести, имаме сърдечни болести и умствени болести: навсякъде светът е пълен само с болести. Тогава човек си задава въпроса: „Какъв е церът на тези болести?“

Четири неща има, които могат да изцерят човека: живият хляб, който излиза от Бога, който не е пипан с човешка ръка (аз сега не говоря за хляба, който човешки ръце са го пипали); водата, в която кракът на никое органическо същество не е влизал, чистата вода, в която не е влизало никакво животинче – тя е водата, която носи живота; онзи, чистият въздух, дете няма абсолютно никакъв прах, чистият въздух; и чистата светлина, която никога не се е пречупвала, която няма сянка в себе си. Тия четири неща щом приеме човек, само те могат да го лекуват сега. В когото дойде хлябът, той ще изправи сърцето си; в когото влезе живата вода, ще се изправи животът му; в когото влезе чистият въздух, ще се изправи мисълта му; когато влезе в него чистата светлина, тогава ще възкръснат неговата душа и неговият дух!

Туй е учението, което всякога се е проповядвало в един или в друг смисъл, но туй учение е забулено. Ние казваме, че външните условия са трудни. Условие е майката: например ако твоята майка е била болна, тя може да те осакати, да ти създаде един свят, в който ти се раждаш. Ти ще бъдеш един инвалид и едва ли ще можеш да се избавиш от ударите, които тя ти е дала; ако баща ти е бил непорядъчен, ти също не можеш да се избавиш от неговите недъзи. Та казвам: първото условие за нас, това са нашите майки и нашите бащи, нашите братя и нашите сестри, поглемите от нас. И когато ние се раждаме, нашата съдба е напълно зависима от нашите бащи и майки. Туй е по отношение на Земята. И ако очакваме спасението от нашите бащи и майки на Земята, то аз бих ви казал, че нашата

работа е свършена. Но ние трябва да се върнем към първоначалния ни Баща. Да се върнем при Бога! Първият наш баща, Той е Бог. Да се върнем при Него – туй е спасението сега! От Него трябва да се родим наново. Ако човек уповава на туй рождение, което има сега, той ще умре, както всички умират. А той наново трябва да се роди от Онзи Баща, Който ще му даде пълната свобода и безсмъртието.

Аз няма да описвам какво е това раждане, но ето какво ще донесе то: щом се родиш по новия начин, ти ще почувстваш, че си свободен човек; ти ще почувстваш, че си в един свят на светлина, дето всичко е уредено; ти ще се чувстваш, че си в един свят на живота – никакъв страх няма да имаш. И след като живееш хиляди години, туй ще го проверяваш, че е така: след хиляди години ти ще видиш, че тази истина не се изменя. А сега какво става с нас? Ти си млад, после ти поникнат мустаци, почнеш да се радваш, че мустаклия си станал. Но въпросът не се спира с мустациите – почва да ти се показва и брада, израства брадата, която показва, че умен си станал. Израсне брадата, стане бяла – почваш да се прегърбваш. Станеш човек с голяма брада и с престиж, но си загубваш силата и казваш: „Ще се мре! Няма друг път!“ Е, питам: защо ни са тая брада и тия мустаци, какво придобихме от мустациите и от брадата? Аз съм говорил, че мустациите – това са правила, по които младият трябва да живее, а брадата са правила, по които старият трябва да живее. Младият, като му поникнат мустаци, той ги върти насам-натагък – показва, че има мустаци; но какво означава всеки един косъм, той нищо не знае. Старият пък тегли от брадата – и той не знае защо. Младият, като си върти мустациите, изгубва си силата, а старият, като си тегли брадата, изгубва живота. Тогава ще дадете друго възражение: ами жените, които нямат мустаци и брада? Те пък се занимават постоянно със своите коси. Техните мустаци са още по-големи, понеже те имат по два мустака отзад, на гърба, а мъжът ги носи отпред.

Това са пак символи. Ние обръщаме внимание на външните неща. Не отричам външното, но то е един ре-

зултат на онзи, вътрешния живот. Трябва да знаем, че има един вътрешен живот – и ако ние не разбираме закона на вътрешния живот, тогава външният живот, всички външни резултати ще бъдат криви и всички те ще се опълчат против нас. Да вземем съграждането на една къща. Ако човек не знае как да съгради къщата си, то съградената къща ще бъде едно нещастие за него; но ако знае как да гради, ако е умен отвътре, той ще съгради една къща, която да бъде благословение за него. Та иска се едно разбиране: не трябва да се търси животът отвънка – отвънка са условията. Външният свят засега има само условията, а ние трябва да търсим живота отвътре. Под думата *отвътре* аз разбирам закона на Любовта. Отвътре, вътрешният живот е само законът на Любовта. Един човек трябва отвътре да го познаеш: когато го познаеш, ще го обикнеш. Той може да те познава само ако те обича; и ти можеш да го познаеш само ако го обичаш. Това е закон! Хората се познават, разговарят един с друг само при закона на Любовта; ти никога не можеш да познаеш един човек, ако не го обичаш. Същият закон е и с Бога: ти не можеш да познаеш Бога, ако не Го обичаш – Той ще бъде терра инкогнита за теб. Щом Го обичаш, Той ще бъде разкрит за тебе. В момента, в който ти се поколебаеш или се усъмниш, веднага ще настъпи нощ за тебе.

Този закон постоянно функционира. Хората се обичат и след туй казват, че любовта им е изчезнала. Не че е изчезнала – те отвътре не се познават. И когато ти почнеш да изискваш от един човек отвътре да те обича, ти осакатяваш неговата любов. Не искай от никого нищо, а бъди готов да даваш. Остави човека свободен, не искай нищо, защото ако той те люби, ако в него седи законът на Любовта, това, което ти трябва, той ще ти го намери и ще ти го даде. Но ние казваме: „Просете и ще ви се даде“. Бог е вътре в нас, следователно отвътре ще просиш. Бог не може да ти даде нищо, ако ти не Го обичаш. Сега вие мислите, че и без да Го обичате, може да ви даде. Онзи, който те обича, може да ти даде нещо, но след като ти е дал хляб и не те ползва нищо, условия нямаш. Хлябът

е сложен отвънка, а този хляб изисква от тебе дъвкане, трябва да седнеш сам да ядеш – тогава ти ще познаеш доколко този, който ти е дал хляба, е добър. И тогава, след като изядеш хляба, в теб ще се роди друга една мисъл: да му се отплатиш най-хубаво. Значи след като ядеш, у теб ще се зароди едно приятно чувство и ти с любовта си отвътре, която ще излезе, ще му благодариш, че ти е доставил удоволствието да бъдеш нахранен. Не както ние сега правим: ти вземеш хляба от фурната за 5 лева и мислиш, че си придобил нещо. Не, по този ред на нещата ние сме далече от самата истина. Фурнаджията е благодарен само за петте лева, дето си му дал, а какви са твоите отношения към него, той не се интересува, нищо не иска да знае. И ти нищо не искаш да знаеш – ти се интересуваш само от хляба.

Тогава как ще разбереш думите на Христа, Който казва: „Аз Съм живият хляб, слязъл от Небето. Който Ме яде, ще има живот“. Та хлебарят трябва да приложи нещо от себе си; и онзи, който дава парите, и той трябва да вложи нещо от себе си в парите, тия пари трябва да бъдат едно благословение. И ако ти би открил една фурна, дето да продаваш хляб, и дойде само един човек и купи от твоята фурна, тия пари ще бъдат достатъчни за през целия ти живот; тия пари ще се размножават – навсякъде, дето се турят, ще бъдат като маслото на Елисей⁵. От посятото зърно не излиза една семка, от него излизат 60–70 зърна, а пък в по-ранните епохи житото е давало още по-голям плод.

Сега искаме всичкото благо да дойде отвънка. Донякъде, наполовина, благо то може да дойде отвънка, но половината на това благо трябва да дойде отвътре. През пространството светлината иде отвънка, отвън пристига на Земята, но тази светлина иде от вътрешността на Слънцето, тя излиза, тъй да кажем, от вътрешността на Слънцето и носи своята сила. Тази светлина иде отвънка по отношение на Земята, но отвътре – по отношение на Слънцето. Божественият живот, който минава от един човек на друг, минава отвънка, но самият живот иде отвътре. Следователно за да познаем Истината, ние трябва

да търсим живота отвътре. Чета в един вестник, където се казва, че един човек, колкото по е недоволен и повече страда, толкова е по-напреднал, че всички напреднали същества страдали. Че ако някой не иска да страда, нека иска от Бога да стане амеба – и той поддържа, че амебите не страдат. Действително амебите не страдат като хората, но като човек той трябва да приеме страданията.

Страданията в живота – това са условията, при които животът може да расте. И при духовните, и при органическите страдания човек все се развива. Например усещате, че се задушавате или че ви е болно тялото, болят ви краката или ръцете. Физиолозите изясняват този факт с това, че между вашата артериална и венозна кръв няма съответствие или че артериалната система изпраща по-малко кръв. Следователно има един недоимък в капилярните съдове и клетките, от които са направени тия артериални съдове, са недоволни. Понеже клетките, от които е направен вашият организъм, не могат да се хранят редовно и вследствие на това заболяват известни органи, за тях няма достатъчно храна, достатъчно кръв. Венозната кръв пък носи големи нечистотии, които се набират по капилярните съдове и хората остаряват по причина на по-малко артериална кръв. В младите хора има повече артериална кръв и те са здрави, а в старите хора има повече венозна кръв и те затова заболяват по-лесно. Ако човек имаше повече артериална кръв, да става постоянно пречистване, то той би живял не само 120 години, а и 500, и 1000 години. Но сега се задръстват тия системи и човек умира. Тъй както един човек могат да го обесят, така и ние косвено се уморяваме чрез ядене. Някои препоръчват много ядене. Много ядене е опасно, и малкото ядене е опасно. Добро ядене е, когато храната може да се асимилира напълно. Малко трябва да се яде, но храната да се асимилира напълно, и тази материя да се тури всичката на работа, да няма никакви излишъци – излишъците, непотребното в нас внася известна отрова.

Този закон е верен и по отношение на човешките мисли. Много пъти ние се тровим от разни мисли, които

нищо не разрешават. Когато в ума ни стоят разни мисли, които никаква полза не принасят, когато имаме много желания, които нищо не разрешават, те са една отрова, един товар. Да допуснем, виждаш, че някъде бесят някого – ти страдаш. Питам: защо страдаш? Ако ти страдаш, ако ти се мъчиш, какво ще допринесеш на този човек? Приближи се при човека и кажи: „Братко, дерзай – и да искат, не могат да те обесят! Напред върви! И като те обесят, пак ще живееш!“. Мислите ли, че един адепт, който разбира законите, могат да го обесят? Че той ще суспендира дишането си за 10–15 дена. Докторите ще намерят, че той е обесен; и като седи в гроба няколко дни, приятелите му ще го изровят, ще го разтрият малко и той пак ще може да живее. Десет пъти да го обесят, той пак ще може да живее. Мислите ли, че на един адепт, който разбира законите, могат да му отсекаат главата? Не, по никой начин – неговата глава никога не пада! Но това е само на който знае законите – нашите глави постоянно падат.

Сега има адепти и във войната – всички не ги убиват. Идва до някой войник някой с намерение да го убие, но като го погледне, ръката му се спре. Разправяше ми един български офицер: „През войната, като дойдох до един човек, той така ме погледна, че аз се спрях и отминах с коня си“. Някой му казал: „Този няма да го буташ!“. Онзи, който живее в Любовта, онзи, който има истинския живот, онзи, който има знание, истинска свобода, който е свързан с Бога, неговата глава никога не пада; и няма сила, която може да причини смърт на този човек: такъв човек сиромашия няма да го газии, болест няма да го газии, смърт няма да го газии – той ще бъде свободен. Истината вие отвътре ще я разберете.

Вие ще кажете: „Ние тогава нямаме нужда от хората“. Не, хората ще бъдат едно условие за вас, за да развиете вашата сила. Защото без тях хора, без вашите близки животът ви не може да се изрази. Близките ви ще бъдат като едно условие, за да проверите тази истина, за да я изучите. Чрез вашите близки ще проверите вашата сила: ако нямате близки, силата ви ще остане непроверена. Та

ближните ни са потребни, за добро са те. А сега ближните си ги смятаме за врагове – с тях се бием, воюваме; ако те ни надвият, казваме: „Нашите врагове са по-силни“; ако ние им надвием, казваме: „Ние сме по-силни“. Но тогава де са истинските врагове? Кой създаде мисълта, че някой си човек отвънка е твой враг? Ако аз съм един богаташ и имам пари, парите у мене ще внесат мисълта, че някой, който ме гледа, ще ме обере – и аз ще го считам за свой враг. Но като нямам нито пет пари, срещам един човек, но не мисля, че той ще ме обере. С моето богатство, ако съм слаб, създавам си мисълта за враговете, създавам в себе си страх, а същевременно създавам едно изкушение за онзи, слабия, той да ме обере. Хубаво, какво е разрешението тогава? Ако аз съм един богаташ, като срещна един човек, ще му кажа: „Братко, ти се изкушаваш“. Ще извадя кесията си и ще му я дам. Ако ме срещнат други разбойници, ще кажа: „Идете при онзи, комуто дадох кесията си“. Аз ще ги заведа там, нека си ги делят; и ще кажа: „Втори път като мина оттук, ако нося пари, пак ще ви дам“. Ако пък нямам нищо, ще кажа: „Ето, бръкни в джобовете ми, да се увериш, че нямам нищо“.

Според мене хубавите мисли, хубавите желаня и постъпки на един праведен човек – това е неговото богатство. Като обереш един праведен човек, втори път не можеш да обереш: това ще ти бъде последната кражба. Ти ще обираш грешните, но дойде ли да крадеш от един праведен човек, кражбата ще престане, убийството ще престане, всичко престава; и оттам насетне настава един нов живот. Какво значи праведен човек? Праведен човек значи край на всички престъпления. Какво значи грешен човек? Грешен човек значи начало на всички престъпления. Умният човек пък е начало на всичко разумно, възвишено и благородно – така трябва да се разбира. Като дойдат престъпленията до нас, това да бъде край за тях! До нас могат да дойдат престъпленията, но зад нас да бъде краят! Тъй ще кажем на всяко престъпление: „Край!“. И Писанието казва, че един ден всичките хора ще дойдат на съд пред Бога; и като дойдат до Бога, всичките престъп-

ления ще престанат. Ние трябва да дойдем пред лицето на Господа, за да престанат всичките престъпления – и тогава, като видим Лицето Му, ще настъпи в нас новият живот, по който сега въздишаме.

За новия живот казвам: ако на един човек му проповядвам в болницата и той едва седне на кревата, но му говоря за хубавата вода, за въздуха, той ще попита: „Къде ще бъде това?“. Казвам му: „Извън болницата: да не мислиш, че твоето щастие е на кревата? И докато ти си на кревата, ти нещастен ще бъдеш; и докато те лекуват лекарите, докато ти слагат инжекции и ти дават горчиви лекарства, ти нещастен ще бъдеш, ще се мъчиш. Няма да ядеш нищо, което искаш, а каквото лекарят ти каже, по заповед ще ядеш, ще те обличат и ти не можеш да бъдеш свободен. А ти ще бъдеш свободен и ще си добре вън от тази болница: ще хвърлиш всичките халати и ще се облечеш с други дрехи“. Казвам: когато болният излезе извън болницата, той ще почувства какво нещо е здравето и какво нещо е животът навън.

Сега и вие питате: „Къде ще бъде новият живот?“. Вън от тази болница, в която сега се намирате, вън от туй болно тяло! Обновяване трябва да стане. Ако нашият сегашен живот, ако нашето тяло не се обнови, човек трябва да умира. Какво е умирането? Излизането из болницата, излизането из болните тела навън – това е смъртта. И като излезеш от болницата – в този смисъл това е едно освобождаване. Отваряш вратата, изпращат те от болницата навън и ти казват: „Няма какво да живееш тук“. Ти плачеш: „Какво ще се прави извън болницата?“. Какво ли: не бой се, отвънка има хляб, има повече хляб, има повече братя и повече сестри, отколкото в болницата има. В болницата всички братя са бамбашка, с бели дрехи са, но отвътре са други дрехите им. А в света отвънка са с черни, а отвътре са с бели дрехи. В болницата ще си платиш по 150–200 лева на ден. Ако си седял една година, ще си платиш и ще излезеш из болницата навън.

Може да имате каквито и да е други възгледи, може да се сдружите с когото и да е, може да вложите каквото

и да е капитал в нещо и може да мислите, че ще успеете. При сегашните условия обаче във вашия съдружник ще се зароди една мисъл да ви изиграе. Вие сте ортаци в една кооперация с едно, но онзи, по-умният, ще вземе кооперацията на свое име, ще прави, ще струва – и ще ви отнеме правата. Ти си чиновник, не те повишават. Ти чакаш повишение – и тогава казваш: „Добър е Господ!“. Това е едно заблуждение: добър е Господ само при един разумен порядък на нещата, а дето няма порядък, да казваш, че е добър Господ, това е злословие. В болницата Господ не е добър – добър е Господ извън болницата; вътре в болницата добри сме ние – човешката добрина е там, а Божията добрина е извън болницата. Дойде някой, помогне ти с хляб, с къща, с пари – хората са добри – но с тази помощ още не е станало доброто. Или казано другояче, ние сме във връзка с хората. И тия хора ни услужват, доколкото те могат да ни услужат, доколкото знаят и доколкото искат да ни помогнат. Какво ще искам от един беден човек? Ще ида в дома му: мога да му услужвам, ще седя ден-два, но това, което аз търся, той не може да ми го даде. Аз търся знание – знанието не е при бедния човек; търся сила – силата не е в бедния човек.

Силата е необходима, за да се познае свободата на човека. Човек, който иска да бъде свободен, трябва да бъде силен. Силата е необходима за свободата, а знанието е необходимо за силата. Човек, който иска да бъде силен, да запази силата си, той трябва да има знание. А животът е необходим за знанието, защото знание без живот не може. Любовта е една необходимост за живота. Тогава имаме любов, живот, знание, сила, свобода – този е редът на нещата. Ти не можеш да бъдеш свободен, ако не си силен; ти не можеш да бъдеш силен, ако нямаш знание; ти не можеш да имаш знание, ако нямаш живот; ти не можеш да имаш живот, ако нямаш любов. И най-последно, ти не можеш да имаш Любов, ако не си познал Бога – Той е вечното Начало, Коего съдържа всичко в Себе Си. Всеки човек трябва да се стреми да опита това, защото като една хипотеза, като една теория, това няма приложение. Във

всичките растения и животни, дори в най-малките, има едно условие – да приложат Божественото. Според каквото те знаят, те го прилагат, но туй, което ние търсим, нито в растенията го има, нито в животните, нито в сегашния свят го има: условия само има за това. Но като казвам: няма го в света – онези, които придобият туй благо, те излизат из света навън. Всеки, който оздравее, в болницата не остава, а излиза навън от болницата. И тогава всички, които са излезли от този порядък на нещата, са излезли из болницата навън!

Уточнение: Силен вятър духа и блъска силно прозорците на салона. Всички се вслушваме във виенето на вятъра.

Вятърът показва, че трябва да се излезе из болницата навън. Вие не сте в сила да поправите света, не сте в сила да измените порядъка на Природата: има нещо друго, което го изменя. Но във вашата сила е да измените своето положение. Свободата седи в туй, че вие може да опитате Божията Любов още днес – и да я опитате в нейната пълнота. Всички жизнени въпроси, които сега ви смущават, за вас самите ще се разрешат, не за другите. Да допуснем, че вие сте болен, хилав, невежа, с лош характер, но в момента, когато опитате тази Божия Любов, всичките тия положения ще се изменят. И вие ще почувствате едно подобрене в света, подобрене в здравето си, подобрене между хората, между които живеете, между които влизате – ще се споразумеете с тях, ще ги обичате, ще стане един коренен преврат във вас. Вие ще станете силен човек, силен в този смисъл, че замязвате на един извор, че всичките хора ще имат нужда от вас. Защото дотолкова можем да бъдем силни, доколкото можем да бъдем полезни на себе си, същевременно полезни и на ближните си. Един виден лекар може да лекува – с това е полезен. Него го пазят като зеницата на окото. Защо? Може да помага. Силният човек е потребен; силният, умният човек е потребен – и само той може да свърши известна работа.

„Ще се похваля със своята слабост“ – казва апостол Павел. После казва апостол Павел: „Аз съм слаб да пра-

вя престъпления“. Но той беше силен, с кон ходеше да гони Христа, и после казва: „Ще се похваля със своята немощ“. Никой не е такъв, какъвто трябва да бъде. Той трябва да бъде силен в доброто, слаб в правене на престъпления. Апостол Павел казва: „Божията сила се показва в нас, когато престанем да правим престъпления“. И когато престанем да правим престъпления, Бог се проявява във всичката Си сила в нас. А когато сме силни и правим престъпления, Бог казва: „Правете вие престъпления, а Аз ще нося последствията“. Как ще се подобри животът ви? Отвътре туй ще стане. И когато стане, вие ще виждате Христос във всеки един човек. Като дойде този Христос вътре във вас, вие във всеки един човек ще виждате Неговия образ. Всеки един човек, когото срещнете, ще ви е мил на душата, и всеки човек, когото срещнете, ще ви обича. Няма да има човек, който да ви мрази, ако го разбирате и обичате. Кой човек може да ви мрази, ако вие сте готов да правите всичко за него? Кой болен, кой сиромас, като му дадете знание и му уредите живота, ще ви мрази? Никой не може да ви мрази, но всеки човек, когото вие подозирате и го спъвате в пътя, може да ви мрази.

Всичката мъчнотия седи в туй, как да убедим хората, че ги обичаме. Най-първо ти трябва да убедиш себе си. Ти не можеш да убедиш хората в Любовта, докато себе си не убедиш. Че ако аз себе си не убедя, че обичам хората, как ще убедя другите? Ще ви разкажа за двама наши приятели: единият българин, другият арменец. Братът българин беше много ревностен и много религиозен. Той искаше да изгълни Волята Божия, но си казваше: „Нещо не ми достига“. Какво не му достига? Той казваше: „Не съм проучил Светото Писание. Още има неща, които не съм разбрал“. Обаче един ден той отива при своя приятел, арменец (той беше дрехар, и двамата живееха в Бургас) и му казва: „Слушай, приятелю, какво си седнал да шиеш дрехи на хората, пък аз съм седнал с търговия да се занимавам. Сега трябва да станем да проповядваме Словото Божие на тия хора и да им покажем пътя“. Арменецът казва: „Аз съм готов! Затварям дюкяна си“. На втория ден обаче българинът казва

на себе си: „Пеньо, чакай, чакай, така бързо не се решават нещата“. Арменецът разрешил въпроса за един ден. Българинът проповядва, а арменецът прилага. Българинът и арменецът се отличават с това, че единият започва с А, а другият – с Б. Единият излиза от земята, но и гледа да има коренчета в земята – българинът, а арменецът е човек с А-то; туй А, то е минало вече през тази епоха.

Външният свят не може да се разбере, докато човек не разбере себе си. Външният свят може да бъде ясен и разбран за нас, когато всичките наши органи, всичките сили, чувства и способности в нас тъй са докарани, в такова отношение, че да схващаме правилно работите. Схващане трябва. Хората може да ни обичат за нашия светъл ум, могат да ни обичат за нашето благородно сърце, за нашите благородни постъпки: каквото кажем, да го направим. Когато ние разберем и приложим в живота си туй частично, нашето бъдеще отчасти и до голяма степен зависи от това, зависи и от окръжаващите хора, с които ние живеем. Ние трябва да се свържем с всички добри хора по лицето на Земята, защото човек между каквито живее, той или ще се освободи, или ще се ограничи.

Аз не съм за онези къщи, направени от камъни – те не са хигиенични. Не съм и за тухлените къщи – и те не са хигиенични. От хигиенично гледище дървените къщи са най-хигиенични. Голямото богатство не е най-здравословно и голямата беднотия, и тя не е най-здравословна – те са две крайности в живота. Животът е между голямото богатство и голямата беднотия – те са граници. Ти си краен сиромаш, ако не разбираш Божиите пътища; ти си крайно богат, ако разбираш Божиите закони и знаеш как да ги прилагаш, ако ги разбираш добре. Но ако не разбираш законите, ще търсиш отвънка богатството. Богатството отвънка няма да търсиш, но ще се върнеш при истинския си Баща и при истинската си Майка и ще кажеш: „Татко, искам Твоята Воля да сторя! Доста слугувах на други господари – искам вече Ти да ми бъдеш господар!“. Твоят Баща ще каже: „Радвам се, че си поумнял, добил си една

опитност! Иди сега и работи: отсега нататък ще имаш Моето благословение“.

Това е сега учението на Христа, моето благо е това: всички трябва да се върнем да приемем своето наследство, за да работим тъй, както Господ изисква.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

5 ноември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

СИЛЕН И УМЕН

15 минути размисление

Осма глава от Евангелието на Марко

След като е работила някоя жена цяла година, плела е и е тъкала, какво е придобила? Разбира се, че тя през цялата година непрекъснато не може да тъче. Има 8 часа за спане, 2 часа за ядене и 4 часа за къщна работа – за метене, за почистване, 3 часа са потребни за ходене по съседките, да разправя за новините, 2 часа ѝ са потребни да се облече, да се накити... и не зная колко време ще остане да тъче. Тя за да тъче, трябва да ошета първо и тогава да влезе в стана да тъче. Но колкото и да работи през цялата година, колко ще изработи? Един топ плат, може би от няколкостотин метра. И какво може да допринесе този плат? Ако е тънко платното, ще си направи ризи, но ако е някой дебел плат, ще направи горни дрехи и т.н. Човек трябва да работи, но има работа и работа. Има работа, която се отнася чисто до физическия свят и която не е нещо съществено – тя е едно приготвяне. Има работа в духовния свят – тя се отнася до вътрешността на човека: да се уреди и организира, да се нареди къщата – това е Божественото, туй, без което човек не може.

Всеки един, който е влязъл в пътя, трябва да има една ясна представа защо е влязъл, как и накъде върви. Например можеш да имаш една представа за Слънцето – че е светло, че озарява, че топли Земята, но ако се заинтересуваш от естеството на Слънцето по-издълбоко, ще имаш друга представа. Според учените какво е състоянието на Слънцето? В едно отношение са прави, те казват: „Слънцето е една разтопена огнена маса“. Други казват, че Слънцето не е огнено, а то е като Земята. Но ако се вземе огънят

сам по себе си, той е носител на живот. Без огън живот няма! И ако е разтопено Слънцето, това нищо не значи. Какво е по-хубаво за човека: да е кораво Слънцето или да е разтопено? Да е разтопено е по-хубаво. Кое е по-хубаво за водата: да е разтопена или да не е разтопена?

Има известни понятия, които съществуват, без да се разбират. Малкото дете има желание да расте, да стане стар човек, да възрасте: „Като дядо си трябва да бъда“. Този стремеж е един лъжлив стремеж. Като дойде до състоянието на дядо си, ще види, че дядото има дълга бяла брада, но същевременно ще усети, че дядото има една вътрешна слабост, която детето не е подозирало: ще види, че дядото краката не го държат; и после, дядото има нужда другите да го гледат, той не е напълно самостоятелен. Така също в човека се раждат някои мисли, че като стане християнин или като влезе в Новото учение, всичките му работи ще се оправят. Но ако той не разбира закона, ще се намери в положението на малкото дете и на стария дядо. Човек все ще придобие нещо, но ще си каже: „Що ми трябваше това?“. Или пък ще се намери в положението на онзи, дето го учили в едно военно училище, за да му турят шашка, като стане офицер, и да му е приятно. Но тази шашка ще му донесе и беля на главата: ще му окачат шашката, но ще дойде войната – там е лошото; като дойде войната, шашката ще се опита. Питам: колцина от тези, които са завършили военното училище, след края на войната се връщат здрави? За всичките положения на живота, каквото положение и да заемете, има една опасна страна.

Вземете най-добрата служба в този свят – тя е службата на майката и на бащата. Няма по-добра служба от тази, защото бащата е цар, а майката е царица. И затова всекиму трепти сърцето – иска да стане баща, иска да стане майка. Но под майката се крие царица: поданици има, ще заповядва тази майка. Това дете, и то не иска да остане като дете, и то иска да стане като майка си. Даже един цар да стане човек, пак го очаква голямо изпитание: царят се намира между хора, на които не може да вярва, той поч-

ва и най-близките си да подозира. Туй е едно положение много трудно. Казвате: „Какво му е на един цар? Хем му слугуват толкова хиляди хора, всичко му е уредено!“. Ни най-малко не е уредена работата на царя. Нима майката, която страда, е майка? Кое отличава майката или кое отличава бащата? Баща е онзи, който може да даде живот, майка е онази, която може да отгледа живота. Ако бащата не може да даде живот, той не е баща, и ако майката не може да отгледа живота, тя не е майка. Другото вие ще си го определите.

Силен е онзи, който никога не може да изгуби силата си. И по какво се познава силният човек в света? Аз ще ви определя: силният човек се познава по това, че той може да направи една погрешка – това е отрицателен силен. Защото човек, който не може да направи погрешка, той не е силен – ние говорим за силата. И силен е онзи, който може да изправи своята погрешка: щом не може да изправи погрешката, той не е силен. Но за да изправиш погрешката си, трябва най-напред да я направиш – как ще изправиш една погрешка, ако най-напред не си я направил? Значи не си силен да направиш една погрешка и не си силен да я изправиш. Вие казвате: „Искам да стана силен!“. Но за да познаеш, че си силен, трябва да направиш една погрешка и да я изправиш – пробният камък е това! Искаш да бъдеш силен – непременно в първата стъпка трябва да направиш една погрешка. Ако можеш да я направиш, силен си, ако не можеш да направиш погрешката, ти си слаб човек; и ако не можеш да я изправиш, ти си слаб човек; пък ако не можеш да направиш никаква погрешка, никакъв не си. Това са ред изключения, логически изводи са това. Някой път хората могат да мислят, каквото си искат...Силен е, който може да направи погрешка и да я изправи. А умният се отличава по това, че може да предвиди една погрешка и да я предотврати. Ако ти не можеш да предвидиш една погрешка и не можеш да я предотвратиш, трябва да знаеш, че не си умен.

Важното е, че сега, след като ви говоря толкова много, вие, като си отидете вкъщи, ще си мислите пак, както си

знаете. Вие си имате такива здраво изработени калъпи – и с четката те какви ли не цветя правят. Лесна работа е това, калъп да има; но ако някой ви вземе калъпа, тогава? Ако сте без калъп, тогава вие ще се намерите в положението на онзи българин от Варненско, който имал много големи крака и отишъл да си купува чехли от един турчин. Пробвал всичките чехли, но нито едни не му стават – и турчинът казал: „Калъпсъс“. Българинът мислел, че тази дума е обидна, докачил се, излязъл бързо от дюкяна и на няколко километра далече от него извикал: „Сен калъпсъс“, което значи: „Ти си калъпсъс“. Турчинът нямал търпение да му направи големи чехли, а българинът нямал търпение да дочака да се разберат добре.

За забелязване е, че Христос нахранил в един случай 5000 души, а в другия – 4000 души; и от единия случай са останали дванайсет кошници с укрухи, а в другия случай са останали седем кошници. Някой ще каже: „Ако бяхме във времето на Христа, това щеше да бъде една привилегия за нас!“. Но при всичките тези чудеса Христос вижда, че учениците ни най-малко нямат разбиране – след като бяха свидетели на единия случай, пак се безпокояха. След като нахрани онези, петте хиляди, те казват: „Откъде ще се вземе толкова хляб тук, в пустинята, да ги нахраним?“. Туй безпокойство е общо. По някой път човек има право да се безпокои. Майката се безпокои какво ще стане с детето, ако не е тя, и казва, че тя го храни, но преди детето да се е родило, Природата го е осигурила вече. И целият организъм е преосигурен с вода, с въздух, със светлина. Майката е само временен проводник на онези блага, които Природата дава, а тя казва: „Аз трябва да отхраня това дете!“. Майката отглежда детето отвън, а туй дете не го отглежда в себе си. И вследствие на неотглеждането на детето отвътре туй дете отвън умира.

Защо умират хората? Липсва им нещо. Като липсва животът, човек умира. А този живот идва винаги отвътре. Ако ние обсъдим малко по-отблизо живота: ако една майка е бременна с едно дете и ако тя не се храни добре, ако тя постоянно се трови и смущава, тя няма ли да умори това

дете? Ще го умори – туй дете тя ще го осакати в себе си. Сега ние не виждаме, че онова, което съществува отвън, ние със своето вътрешно неразположение го осакатяваме отвътре. Всичките добри проекти, които човек има отвън, даже които са реализирани, даже те могат да се осакатят. И всичко можеш да осакатиш около себе си, а същевременно и всичко може да поправиш – зависи каква ти е силата и какво е твоето разбиране. Думите „да разбираш външно“ – това е този вътрешен процес. Някои искат сега известни резултати. Резултат може да имаш – и можеш да го изгубиш този резултат. Може да родиш, може да си баща, да създадеш едно дете, но може да станеш причина и да го умориш. Допуснете в този смисъл, че и вие имате една душа, която трябва да отгледате. Аз вземам душата като едно дете. *Новия човек* – така аз наричам тази душа, която е вътре в тебе. Ако ти тази душа в тебе не можеш да я отгледаш, а допускаш всички съмнения и отрови, и това, което е заченато в тебе, ще си замине – ще се помине туй дете. И ти ако останеш като една празна каца, като една празна стомна, питам: какво си спечелил тогава? Всякога една стомна трябва да бъде пълна с вода; и не само това, но водата трябва да бъде постоянно чиста, постоянно трябва да има едно преливане.

Сега искам да ме разберете добре. Може да влезе съмнение във вас: дали нашата душа е жива, или е умряла? Сега, като говоря, аз искам да ви поставя на мястото, да видя умни ли сте, или не; защото туй, за което ви говоря, един ден може да ви постигне. Ако предвидите злото, ако предвидите една грешка отдалече – тогава може да сте умни хора. Пък ако ще направите една погрешка – това идва вече от вашата сила. Засега всички сте силни; мен ме радва, че всички сте силни – значи всички правите погрешки: няма някой от вас, който да не прави погрешки. В първото отношение всички са толкова силни, че няма нито един от вас, който да е слаб: в правенето на погрешките не съм намерил нито един, който да е слаб. Във второто положение – в изправянето на погрешките, там, гледам, мнозина се колебаят: дали една погрешка да я изправят,

или да я оставят така да мине. А пък колкото до това – да предвиждате погрешките отдалече и да ги предотвратите, както ви гледам, тази работа не е за вас.

Две качества трябва да има човек: той трябва да бъде силен и трябва да бъде умен – нищо повече! За да може да се приложи Божественото учение в света, ние трябва да бъдем и силни, и умни – това е една необходимост. И щастието в света не може да дойде, ако човек не е силен и ако той не е умен. Щастието не може да дойде, понеже човек няма да може да го задържи – щастието е нещо конкретно. Може да дойде в тебе едно състояние, една хубава красива мисъл, едно приятно чувство, но то седи няколко минути, може един час, и след туй изчезне. Къде отиде? Вие казвате: „Не съм щастлив“. Защо не си щастлив? Едно от двете е: или че си слаб, или че не си умен. Едно от двете е...

Първата погрешка, която човек прави в света, е, че се ражда; втората погрешка, която човек прави, е, че умира. Че си се родил, това е първата погрешка: имал си желание да дойдеш на Земята. Втората погрешка е, че умираш: понеже не си харесал живота, искаш да бягаш. Питам: след като си се родил и след като си умрял и заминеш в другия свят, какво да кажат онези там? Ти си направил една погрешка. Умираш и като умираш, не си оправил погрешката си, че си се родил. Че ако ти в раждането си си дошъл само да ядеш и да пиеш, а не поправиш погрешката, тогава и като умираш, какво си придобил? В туй раждане е погрешката, в туй раждане ти ще направиш безброй грехове. Казваш: „Не си струва да се живее“. Питам: след като направиш тази погрешка и умреш, какво се ползваш от това? Казваш: „Втори път като дойда, ще я поправя“. Втори път като се родиш, значи да направиш втора погрешка. Е, две погрешки правят ли една добродетел? Аз разглеждам нещата много обективно. Някой утешава човека, като му казва: „Втори път като се преродиш, ще изправиш грешката си“. Казвам: при всяко раждане на Земята си направил една погрешка – ще изправиш погрешката си. И се ражда човек... Защо се ражда? За да изправи погрешката

на смъртта, затова се ражда. А защо умира човек? За да изправи погрешката на раждането. Защо трябва да се роди човек? За да изправи погрешката на умирането. А защо трябва да умираш? За да изправиш погрешката, че си се родил. Туй трябва да го имате предвид: да размишлявате, да схванете вътрешния смисъл. Така трябва да разсъждавате. И тогава, след като изправиш погрешката, ти ще дойдеш до онова, което Христос нарича: „Ако се не родите изново от Дух и вода, не може да влезете в Царството Божие“. Аз казвам: ако не изправиш погрешката на раждането си и ако не изправиш погрешката на умирането си, ти не можеш да влезеш в Царството Божие.

За мене е безразлично дали туй ще го разберете, или дали живота ще го приемете. Животът е едно благо, ако го приемете като едно изправление на погрешката на раждането; смъртта е благо, ако се изправи погрешката на раждането. Но ако при раждането не изправите една погрешка, животът е едно мъчение и смъртта е друго мъчение. Всички, които са се родили, казват: „Що ми трябваше да вляза в живота, да тегля този кучешки живот!“. Тогава казвам: да се родиш, това е една привилегия. Ти си се родил – казвам: ти си силен човек. Направил си погрешка – ти си силен човек. Само силните хора могат да се раждат, а слабите ги няма никъде. Щом не можеш да се раждаш, слаб си. Сега разбирате ли коя е първата погрешка? Да се роди човек е първата погрешка, която той прави – той е силен; значи ще се радваш, че си силен. Или изправил си една погрешка – силен си.

Който се ражда, е веднъж силен, а който умира, е два пъти силен. Ама кога? Само като се изправи погрешката на смъртта. Сега по някой път вие се запитвате: „Защо ли се родих?“. И мислите вие, че ако станете цар, ще оправите света. И какви ли други мисли от този род не ви идват. А в живота, ако изправите погрешката, тя работи ще дойдат, но ако не изправите погрешката на своето раждане, вие ще носите букаите на краката си, както ги носят млекопитаещите. Всеки кон всеки ден получава по 10–20 камшика на задницата си и казва: „За какво се ро-

дих?“. Да теглиш каруцата, да носиш брашното, да ореш на нивата по 78 часа. Питам: какъв смисъл може да има животът на един вол, който оре по 8 часа и прави бразди? И като се върне в дама, турят му малко слама и като умре, му одират кожата и правят от нея цървули. Пита волът: „Какво постигнах аз?“. Нищо не е постигнал. Но ако човек е прекарал живота си тъй, какво е постигнал? Трябва обективно да се разглежда животът. И всички тия млекопитаещи, които служат сега, те са едно предметно учение за вас. Ти казваш: „Защо този вол оре?“. Тогава ще кажеш на себе си: „Чакай да видя да не би и аз да ора така някъде, някой дявол да ме е впрегнал“. Виждаш, някой кон тегли каруцата, питаш: „Дали не съм и аз като този кон, да тегля една натоварена каруца?“. И казваш: „Горкият кон!“. Че ти си още повече за оплакване!

По някой път ние искаме да освободим млекопитаещите. Ние никога не можем да ги освободим от сегашното им положение, докато не разберем себе си отвътре и докато на себе си не помогнем. Свободни трябва да бъдем всички! И никога не можем да помогнем на ближните си отвън, докато отвътре не им помогнем. Никога една майка не може да помогне на сина си или на дъщеря си отвън, ако отвътре не може да им помогне; и на себе си човек не може да помогне отвън, ако не си помогне отвътре. Опасната страна в тия съждения аз да ви кажа къде седи. Ти си си порязал пръста и аз ти чета морал: „Защо не си внимавал, къде гледаш, защо се поряза?“. Приказвам, но повече нищо не правя, не помагам. Има и друго положение: ти си се порязал – не ти говоря нищо, но изстискам кръвта, туря малко сол на порязаното място, превържа ръката ти и кажа: „Друг път бъди по-внимателен, защото е опасно! Радвай се, че пръстът ти не се е отсякъл, трябва да се лекува човек сега!“. По този начин ще разрешавате нещата.

Начало на погрешката е, че си се родил човек. И след като се е родил, втората погрешка, която ще направи човек, е, че той ще почне да яде; а след като яде, не може да иде и да не направи пакост на хиляди хора. Всички правите грешки в яденето и пиенето – и във всяко едно ядене

трябва да изправиш една погрешка. Три пъти на ден ядене – три погрешки трябва да изправите; четири пъти ядене на ден – четири погрешки трябва да изправите. А сега седите и не мислите: тогава колко погрешки сте изправили? Жената, която готви на мъжа си, ако не е изправила погрешките, мъжът ѝ ще умножи нейните погрешки и те двойни ще станат у него. Щом ядеш от една тенджера, на която домакинята не е изправила погрешката, ти освен че нищо не придобиваш, но се натоварваш свършено. Знаеш ли на какво прилича готвенето? Влизаш в гостилницата, посрещне те гостилничарят любезно. Най-първо ти си свободен: ти ядеш, той ти донася. Но като речеш да излезеш, гостилничарят е много взискателен, казва ти: „Туй ядене струва 100 лева, трябва да го платиш“. Ти казваш: „Ама давай – по любов“. Той казва: „Никаква любов – за мене любовта са парите. Трябва да си платиш!“. Ето погрешката – и трябва да изправиш погрешката. Е, какво ще направиш, ако се намериш без пари?

Аз ще ви приведа един пример. Във варненската гимназия имаше един ученик, музикант – закъсал, беден, много духовит и малко хитър. В една от стаите имало един долап, малък, но широк, и той лежал на долапа отгоре. Във Варна беше прочут тогава Шишко – македонец с голямо благоутробие, весел. И всичките ученици, като кажат „бай Шишко“, от устата им мед капеше. „Нашият Шишко“ – казваха те. Един ден този ученик влиза тъй весело в гостилницата, Шишко го пита: „Как си, тръгна ли ти работата?“ „Е, тръгна ми. Дай ми да ям!“. И Шишко му дава от едната тенджера, от втората, от третата, от четвъртата... И ученикът казва: „Хубаво се наядох!“. Понечва да излиза, но Шишко иска пари. „Ще почакаш, сега нямам пари!“ „Трябва да си платиш! Като нямаш, трябваше да ядеш една паница, а не толкова паници...“ И тегли му Шишко, както си знае, един бой. Сега ние можем да се смеем на Шишко, но туй е, което постоянно става в света и с нас. Че този Шишко е в света: ние влизаме в неговата гостилница, но речем ли да излезем... Кой от вас не е имал опитността на Шишко? Това в живота съществува навсякъде.

Ние мислим, че нашата работа е малко по-друга, но паралелът е много верен. Тъй ако разберем християнството, както сега се разбира Новото учение, то е неприложимо в живота. Как ще приложите вие християнския морал в съвременното общество? Вие предполагате, че ще дойде Царството Божие, но какво нещо е Царството Божие? Царството Божие е да изправиш погрешката на раждането и погрешката на умирането. Че всичките неща са все погрешки. Ти като си направил едно добро някому, може да си направил една погрешка и трябва да я изправиш. Ти нахраниш един престъпник, един убиец – и той отива и убива някого: какво добро си направил? Ти дадеш пари някому, той вземе един пистолет и убива някого: какво добро си направил? Пратиш един негодник в училището да стане адвокат и да лъже хората; или пратиш някого да стане богослов и той проповядва повече лъжливи работи; или го направиш поет, да пише такива нескопосани работи: какво добро е това? Казваш: „Да бъда поет!“. Че какво ще пишеш ти? Или да бъдеш философ – какво ще философстваш? „Че как Господ е направил света...“ Е, как го е направил... И от своето знание на неизправените погрешки ти ще извадиш заключение, че целият свят не е направен тъй хубаво. Както сегашните физиолози, като гледат човешкото око, казват: „Има един дефект окоето, че не е направено толкова умно“. Дефект имало! Дефектът седи в това, че твоето око е раздвоено и не е в първоначалното си състояние; а този дефект хората са го внесли в очите и казват, че Природата го е направила така. Но съвсем друго е първоначалното състояние на окоето на човека. И казва Христос: „Ако светлината в тебе е тъмнина, тогава каква ще бъде външната тъмнина?“. Казва: „Голяма тъмнина!“.

Вие може да си зададете въпроса защо ви говоря така. Може и да не ви говоря... Ако посадя едно житно зърно на нивата, аз имам вяра в житото, а щом го оставя в хамбара, казвам: то не е за сеене. А щом го садя, значи е добро! Някой път мисля, че сте силни, и ви показвам в какво седи вашата сила – да направите погрешка и да я изправите. Ще паднете: де ви е силата тогава? Не съжالياвайте, че сте

направили една погрешка, и не се радвайте, преди да сте я изправили. Размишлявайте, че имате условия да опитате силата си, като изправите погрешката си. Да знаете, че щом можете да направите една погрешка, силни сте; и силни сте да я изправите тази погрешка. За да познаете дали сте умен, вижте дали може да предвидите погрешката и дали имате познание да я предотвратите. Питате как ще се преобразува обществото? Когато се въдвори Любовта между хората. Казвате: „Да се обичаме!“. Че какво ви пречатства да се обичате? Нищо не ви пречатства. Но има нещо друго: ако ти възлюбиш някого, ти ще направиш първата погрешка – щом го възлюбиш, ще дойде погрешката. Кога се раждат всичките спорове? Някой, като не си го възлюбил, е недоволен, но ако ти го възлюбиш, помежду ви се явява едно голямо противоречие. Ти си обикнал един човек, който не е изправил погрешката си, и той казва: „Понеже ме обикна, изправи моите погрешки!“. И ти си създаваш двойна работа: как ще изправиш тогава погрешките му; ти своите не си изправил, как ще изправиш тогава неговите? Обикнал си някого – ти ще изправиш неговите погрешки; обикнал те е той – да изправи твоите погрешки!

Две мерки трябва да имате, и тия мерки трябва да бъдат абсолютни! Първото положение: като даваш, ти трябва да бъдеш абсолютно свободен, никой да не те ограничава; и онзи, който взема, да е доволен, колкото и малко да му е дадено. Ако той е недоволен, значи иска да те ограничава, да ти се наложи – това не е свобода! Той иска от тебе и казва: „Толкова трябва да ми дадеш!“. Това не е свобода! Ако дойде някой при мене и иска аз да му помогна, да каже: „Направете ми една услуга тъй, както вие намерите за добре. Каквото намерите за добре, туй ми дайте; направете както искате и колкото искате“. И да не ми определя какво да направя; и не само външно, но и вътрешно да не помисли, че малко съм му дал. Всеки един от вас да бъде свободен! Аз разбирам така свободата в моите действия: туй, което аз направя, да е закон, мене никой да не ме ограничава. Второто положение: туй, което ми дават хора-

та, да зная как да го приема, и да съм благодарен, колкото и малко да ми дадат. Ти като казваш: „Аз не го искам това от тебе!“, ти ограничаваш човек: „Аз от тебе не искам никаква услуга!“. Че къде е твоето разбиране, как не искаш никаква услуга? Не искаш друг да ти направи услуга, а ти искаш да направиш услуга някому. Някой иска да ти направи една услуга – остави този човек, нека ти направи услугата той както иска, остави го свободен; ти приеми тази услуга, не нарушавай неговата свобода, иначе и ти като искаш да направиш услуга някому, и твоята свобода ще се наруши, ще се ограничи.

Това са разбираня, които могат да се приложат като един морал. Ти казваш: „Ами той е едно дете“. Оставете това дете да постъпи, както иска в дадения случай. Но туй дете няма да го оставиш да бъде господар на твоята съдба: остави го да бъде господар на своята съдба. Остави това дете вкъщи! Майката има право да затвори вратата, но да го остави целия ден да ходи, да пъпли, дето иска; да затвори всичките прозорци, да не би детето да излезе от прозорците и да покаже силата си. Затваря го тя да пъпли и като плаче то, не се смущава от неговия плач, защото като плаче, детето показва, че е силно да плаче. Детето като плаче, разрешава мъчните въпроси: плачът е един метод в Природата, чрез който се поправят погрешките. Вие сте чудни някой път, като казвате: „Защо трябва да плаче човек?“. Че онзи грънчар, той плаче, но като плаче, само се ползва от водата. И тази вода за да я има, все някои са плакали преди вас; все са събрани тези сълзи – те са излезли от чуждите очи, не са излезли от собствените очи на човека. Той още не е вложил своите сълзи, че да направи едно гърне от изплаканите си сълзи. Защо сегашните гърнета не са хубави? Защото са направени от чужди сълзи. Гърне, направено от наши сълзи, ще бъде хубаво, здраво гърне.

Някой път вие казвате: „Какво мисли нашият Учител?“. Аз тъй гледам на живота: като минавам покрай един грънчар, гледам аз как бих направил едно гърне. Казва някой: „Направи ми една услуга“. Казвам: не ми казвай

да ти направя една услуга, ти ме ограничаваш; остави ме свободен – да направя едно добро, аз както зная, и после да не ме съдят за постъпката ми – дали съм направил добро, или не. Напишеш някому едно писмо – и после ще седне той да те коригира, че не си турил тази дума на мястото, или онази запетая, дето трябва. Като ти пишат едно любовно писмо, не коригирай! И ако писмото не е хубаво написано според тебе, погрешките са твои, а не на онзи, който ти е писал. Ще забележите един факт: че когато обичаме някого, ние никога не виждаме, че той прави погрешки. Щом ти виждаш погрешките някому, туй показва, че ти не го обичаш; и щом той вижда твоите погрешки, и той не те обича. Защото в Любовта всякога се изправят погрешките: щом ти обичаш и щом той те обича, погрешките се изправят. Защото Любов е само това, в което се изправят погрешките, Любов е само това, което изправя погрешките. Бог е Любов – Той постоянно изправя нашите погрешки. И Писанието казва: „Бог е в Христа и помиряваше света със Себе Си!“ – не вменяваше греховете им, не ги виждаше.

Това е в Бога, това е младото, силното! Той само ни казва: „Не правете тия погрешки, понеже вие ще страдате!“ И когато ние не можем да изправим някоя погрешка, тогава Бог заема нашето място и идва на помощ да изправи нашите погрешки. Но ние трябва да знаем, че не всякога Бог ще вземе туй място, защото Бог, като прави това, е свободен. И ние трябва да бъдем свободни. Ние трябва да вършим туй, което Той върши. Че ако ти се отказваш да вършиш туй, което Бог върши, не се ли ограничаваш? Казваш: „Аз не мога да направя това нещо!“ – ти се ограничаваш. „Туй е непостижимо за мене“ – ти се ограничаваш. Постижимо е! Туй за в бъдеще трябва да бъде един идеал, а не само засега.

Аз намирам сегашния дом за много добър – с единствената погрешка, че жената е родена, и с единствената погрешка, че мъжът е роден. Аз къде намирам погрешката? Намирам единствената погрешка в това, че жената умира и че мъжът умира; намирам погрешка, че децата са

родени и че децата умират. Другите неща оставям настрана. И тогава казвам: нали добре ще бъде, ако тази домакиня изправи своята погрешка на раждането и изправи своята погрешка на умирането; след туй казвам и домакинът да изправи своята погрешка на раждането и умирането си. Защото раждането подразбира изправяне погрешката на смъртта. Че сте верующи или че сте в Новото учение, все едно: направили сте една погрешка – трябва да я изправите! Че ако ти си християнин и не живееш, както трябва, това не е ли погрешка? Не че не е хубаво, но погрешката е там, че не живеете, както трябва. „Ама да не бях станал...“ – но станал си вече. „Да не бях се раждал...“ – родил си се вече. И сега трябва да изправиш погрешката! Сега ще умреш – там е пак погрешката. Ти се намираш в една дилема.

Погрешка е раждането, погрешка е умирането. Остава тогава силата, която изправя погрешката: трябва да изправим погрешката! Божията сила работи в мене – силен съм. Ние ще покажем своята сила в изправянето на нашата погрешка. Второто положение: ще изправим живота си, ако можем да предвидим погрешките, които могат да станат, и да ги предотвратим. Ще ви дам един магически начин, по който една работа може да се подобри. Аз съм срещал някои да казват: „Аз да имам жена, как ще я възпитавам!“ . Пък жената казва: „Мъжа аз тъй ще го коткам, ще го галя...“ . С галене работата не става. Ходил един мъж в гората. След като сякъл дърва, той си ударил с брадвата крака и се връща вкъщи. Жена му почнала да го гали, да го милва, но мъжът казал: „Жена, с милване няма да стане работата, трябва да се превърже този крак!“ . Трябва да се изчисти кракът, да се превърже раната – това е минаването! Милувки има, когато човек е здрав, в доброто дело е милувката. Всяко едно добро дело е една превръзка за някоя рана в света. Да направиш едно добро дело – превръзка е това; да помислиш добро за някого – друга превръзка е. Превръзки трябва сега! И ако тия превръзки не ги правим навреме, все страдания ще имаме. И това е хубаво: ще имаме добра опитност, но раната трябва да се заздравя!

Това е новото, което трябва да остане в ума ви. Не че онова, което досега сте мислили, е криво – то не е лошо. Не е лошо, че човек се е родил, но не е и добро; не е лошо, че умира, но не е и добро. Ако в смъртта ти не придобиеш своята свобода, смъртта ти не е намясто, не е навреме; и ако в живота ти не можеш да опиташ Любовта, и животът не е намясто! Следователно ние се раждаме, за да опитаме Любовта; ние умираме, за да придобием своята Свобода. Умрял е онзи човек, който е придобил свободата си; жив е онзи човек, който е опитал Любовта – той живее!

Сега ви представям тия неща – към тях да се стремите. Туй разбирам да имате: този, сегашният живот, който имате, ще се оформи само по този начин на мислене. И нищо не може да стане извън тези максими – извън тези максими животът все ще върви по старому. С новото разбиране ще внесем онова велико вътрешно разбиране – единство ще се внесе в живота. И ще мислим тъй, както Бог мисли; и ще действаме тъй, както Бог действа – или, казано другояче, както Христос е мислил. По същия начин ще мислим и ние: законът е един и същ.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

12 ноември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ИСТИНСКАТА ДОБРОДЕТЕЛ

Девета глава от Марко

Под „пост и молитва“ в буквален смисъл се разбира работа в духовния свят: значи трябва да работиш. Защото постът – въздържане от една работа, значи да се въздържаш от един вид работа, например да ядеш и да пиеш, а да вършиш друга. Даже и онези, които постят, след като са постили 24 часа или два дена, те почват да мислят, че ако повече се въздържат от ядене, ще им стане лошо или може да отслабнат. Има едно вътрешно неразбиране на поста и молитвата: ние мислим, че ако само физически изкажем няколко думи, това е молитва. Не, това не е молитва: ако сърцето на човека не участва и ако неговият ум и дух не участват в молитвата, тази работа не може да има никакъв резултат. Някой път може да се каже, че молитвата не е послушана – значи резултат няма. Присиш нещо, но нищо не става...

Та казвам: хората вървят по един път на завършените резултати. Те очакват, като кажат една молитва, да бъдат послушани – като прочетат *Отче наш* и кажат: „Да бъде Волята Твоя, да бъде Царството Твое...“. Така ли става в действителност? Хиляди християни се молят. От 2000 години е произнасяна тази молитва, но Царството Божие още не е дошло на Земята. На Земята то е дошло, но в сърцата на хората още не е дошло. Ние искаме Царството Божие да дойде отвън, а то трябва да дойде в сърцата на хората. Аз съм срещал много християни, които критикуват другите, че не постъгвали добре, но не се минават 15–20 минути, и те ще извършат същата погрешка, както другите. Те казват, че другите не са милостиви, че нямат обхода, но виждаш, че те самите нямат никаква обхода;

те виждат, че другите са груби, а същевременно и те са груби.

Сегашните християни вече 2000 години не могат да се разделят от останалите, нехристияните. Знаете ли какво нещо е да бъде човек християнин!? Аз често слушам някой да казва: „Нека се изправи той“. Защо – че и той има прегрешения! Аз съм учител и не правя това нещо. Няма да ме питате за злото, но казвам: не прави това – ще питаш как да направиш добро. За злото казвам: не го прави, а той ме пита как да направи злото. Като дойде до доброто, за никакъв съвет не ме пита – той мисли, че знае как да направи доброто. Ти трябва да се научиш най-първо да не правиш злото по отрицателния път. Само тогава може да правиш доброто, защото законът е такъв: в изкуството не може да туриш сенките преди контурите. Доброто си има свои главни линии, които трябва да начертаяш – след това ще туриш сенките. Злото е сянка на живота; и ако ти туриш тези сенки без никакви контури, ти ще образуваш тъмнина, на която ти сам ще опитаеш лошите последствия. Защото ако ти загасиш светилника си, да не дадеш светлина никому, и той се спъне, ти ще се изложиш на една опасност и ще причиниш вреда на себе си – сам ще се спънеш. Ако държиш своята светлинка да свети на другите, ти ще причиниш полза и добро на себе си.

Сега се заражда друг въпрос. Мнозина мислите като някои, които започват да пеят. Те са научили седемте тона и казват: „Ние знаем да пеем вече“. И той пее: „До, ре, ми“. Ако това е пеене, то е най-лесната работа – всички са майстори на гамата. Но когато се дойде до това – да се изпее една песен, тя не се пее по правилата на гамата. Тоновете не излизат така, един подир друг: там има съвсем друг закон, разнообразие има, известно пречупване на тоновете има – вдигане, слизване, качване. И когато някой пътник тръгне на екскурзия по планините, ще има същото нещо: той няма да върви по равни места, а ще слиза, ще се качва. Това качване нагоре ние наричаме екскурзия. Ако той никога не се е качвал, може ли да кажем, че е ходил на екскурзия? Някой погледне към планината и казва: „Хо-

дих – всеки ден се качвах по върховете, мислено се качвах и се връщах надолу“.

Разсъжденията на съвременните християни приличат на онези от една американска секта. В Америка съществува една секта, която отрича съществуването на болестите. Те казват: „Нищо не съществува“. Счупил си някой крака, казват му: „Нищо ти няма – ти само предполагаш, че си болен“; боли те глава: „Няма нищо“. Тръгнал един американец да направи една екскурзия със своята възлюблена, става по пътя катастрофа, счупва му се кракът на няколко места – и най-после викат един от тези лекари, които казват, че болести няма. И той почнал да го лекува, казвал му: „Сега ще предполагаш, че кракът ти не е счупен, и той ще се намести“. Цял месец го лекувал по този начин и кракът на този болен оздравял. „Сега – казва лекарят – ще ми платиш, дето те лекувах!“ „Сега пък ти ще си въобразяваш, че ти давам 10 000 долара: на първия ден – 10 000 долара, на втория ден – още толкова, и т.н.“ Казвам: каквото се провикнало, такова се отговорило. „Ама ти трябва да плащаш!“ „Ти мене ме караше да мисля и аз оздравях, сега и ти ще мислиш като мене, че имаш парите – и ще ги имаш“. Но това не е реално.

Тази теория е права: на краката и без разтривки могат да се наместват счупените кости. Могат да се наместват, но кракът на този човек е счупен. Това не значи, че материя не съществува. Този счупен крак може да се поправи, има начини за това. Туй е едно просто нещо за този, който разбира законите на материята – като дойде при счупения крак, той може да го намести. Той ще внесе в него онази магическа сила и както железните стърготини се привличат от магнита, така и тези частици могат да се привлекат – и кракът ще се преустрои. Как стават костите в утробата на майката? Тя само е мислила – мислила е само да има едно дете и си е казвала: „Искам да имам едно дете, което да има и кости, и ребра, и мускули, и глава, и мозък“. Но отвън никак не го бута – тя само иска да има детето с тия неща и каквото е мислила, това става. Има дете вътре в утробата ѝ и то почва да расте, да се развиват кости, мус-

кули, глава – и след 9 месеца майката казва: „Да излезе навън“ – и детето излиза. Не е ли така? Коя майка не прави така, коя майка може като грънчаря да го направи? Ще каже някой, че детето расте от само себе си. Не, не расте от само себе си, но има нещо отвън: майката работи със своята мисъл. Това е един велик закон, на който детето се подчинява. Но щом детето излезе вън от утробата на майка си, тя не е вече такава господарка: отвън тя не знае как да го направи. Изкълчи се кракът на детето – тя не знае как да го поправи; повреди се малко главата му – тя не знае как да го поправи.

Законът е такъв: това е възможно само тогава, когато живеем в Бога и Бог живее в нас – там е тайната на живота. Вън от Бога ти ще се молиш и духът няма да излезе. Както Христовите ученици не можеха да го изпъдят: те го пъдеха, но духът не излезе. Първото нещо е да чувствате, че живеете в Бога. Живееш ти при един богат човек, но трябва да плащаш наем. Като дойде краят на месеца, той казва: „Ти трябва да платиш“. Ти живееш там, но този човек не те обича – живееш като един наемник. Ако живееш на друго място, пак при един богат човек, но който те обича, ще ти каже: „Нищо няма да плащаш“ – той ти услужва, не те безпокои. Питам тогава аз: каква е разликата между първото живеене и между второто? Ти можеш да живееш при Бога, но ще си плащаш данъка, а може да живееш в Божия дом и нищо да не плащаш. Нали всички в Бога живеете? Тогава защо едни сте щастливи, а други сте нещастни? И най-нещастните са най-непокорните: има нещо криво в тях.

Сега за умни хора считам ония, които живеят при всички нещастия и несгоди, които могат да ги споходят на Земята, и са благодарни – те са благодарни, разбират Божиите пътища. Като влезе при Бога, този човек най-напред започва с процеса на чистенето. Стрданията са процес на чистене. Човек като страда, се намира в първата фаза на чистене. Много страдаш – значи чистиш се. Христос носеше греховете на хората и трябваше да пострада, защото в тях имаше голяма нечистотия, която трябваше

да се изчисти, да се изпере – Той трябваше да ги изпере. Като общо правило ще имате това: страданията на Земята са признак на нещо, което трябва да се изправи. Дали тия страдания са ваши, или на другите хора, това е безразлично. Някой път ние чувстваме само своите страдания. Вземете майката например: тя се нарича майка, защото влиза в страданията на децата. Тя има 45 деца, но едно от тях да се разболе – и тя веднага чувства болката на детето. Ако майката не чувства болката на децата си, тя не е майка. А един ден тя може да обича цялото човечество, но тогава ще влезеш в страданията на страдащите – и в радостите ще участваш, както и в страданията. В това отношение страданията на хората и Бог ги носи. Той, Който е свързан с хората, Който ги изпитва, едновременно носи и техните страдания – и по този начин отчасти изпитва страданията им, опитва ги по този начин и прави един опит да изправи погрешката. Бог учи хората. Той знае причините защо хората страдат и им казва: „По тия и тия причини вие страдате“ – и така ги учи как могат да се избавят от всекидневните си страдания.

Питам: ако човек е пълен с Божествената Любов в света, може ли той да бъде сиромаш; може ли силният човек да бъде изнасилван от слабите? Не може: той ще бъде господар на положението. Често някои ви говорят за Любовта, казват: „Аз обичам всички, но мене никой не ме обича“. Щом тебе никой не те обича, ти си слаб човек. Как няма да ме обича онзи човек, когото аз съм извадил от водата и го избавям; или как няма да ме обича онзи човек, когото аз съм излекувал или на когото правя добро? Това е невъзможно, такова състояние в Природата не съществува! Щом хората не те обичат, ти добро никому не правиш. Може да има някой, който да не те обича – това е допустимо, но всички да не те обичат... Тази мисъл в ума ви вече ви спира да разбирате Волята Божия. Силният човек никой не може да го изнасилва, и любещия човек никой не може да го оскърби. Не че няма да го оскърбят... Или другояче казано: океанът не може да се размъги, необятната светлина никой не може да препречи. Твоето око

може да се затули, на това малко око може да се тури едно малко капаче, но да се затули онзи голям Божествен прозорец, който изпраща светлина – може ли да се затули? Невъзможно е.

Има една близка страна до живота ви: не сте работили и не работите над себе си. Аз ви наблюдавам и забелязвам какъв метод за работа използвате. Вие сте взели един лотарийен билет и само гледате кога ще се тегли лотарията: на работа не ходите, целия ден четете, следите вестниците, лотарията и казвате: „Кой ще ходи на работа!?!“. Но изтегли ли се лотарията, не печелите нищо и казвате: „Отидоха парите!“. Вземате втори билет: аз зная хора, които от 10 години наред вземат билети, и при мене са идвали такива малджии на лотарийните билети и какви ли не примамки са правила. Преди 10–15 години идва един от тях при мене и казва: „Искам да взема един лотарийен билет. Досега съм вземал много, но нищо не съм спечелил. Ти си учен човек, искам да ми кажеш какъв номер да взема, че да спечеля. Ако спечеля 100 000 лева, на Братството ще дам 50 000 лева“. Казвам му: „Защо ще ти кажа кой билет да вземеш, че ти да спечелиш? Ако е въпрос да печеля, аз ще взема билета. А ти искаш с чужда помощ да правиш добро и после да кажеш, че си помагал на Братството. Аз мога да ти кажа как можеш да направиш едно добро: ще ти кажа да вземеш мотиката и ще ти покажа как да копаеш. Така ще спечелиш повече пари, отколкото с лотарийен билет“.

Тука преди 20 години беше дохождал при мене един човек, който цели 20 години се е занимавал с малджи-лък, търсил е все скрито съкровище. Мисля, че този човек беше някъде от Новозагорско. Той казваше: „Изкопал съм един хендек, един километър дълъг, цял баир – все пари да търся“. Казвам: „Не си ли намерил?“ „Намерил съм много малко; не зная, но голямо съкровище има там. Искам да ми покажеш где е.“ „Ти го знаеш, пък искаш аз да ти го кажа. Е, как седи тази работа?“ И той започна да ми разправя цели 20 години вече как се моли на Господа, толкова години копае – не е малко: „Една вечер се явява при мене един турски ходжа и ми казва: „Молитвата ти се чу.

Ела с мене, аз ще ти кажа де има заровено голямо съкровище“. И тръгваме с него. „Слава Богу – казах си, – освободих се от всичката сиромашия.“ Ето тук приближаваме до мястото, но в това време иде наш съсед и ме хваща за дрехата и ми казва: „Ще си платиш сега дълга!“ „Бе, остави ме, този човек ще ми покаже где има богатство, ще го изкопаем сега!“ „Не, върви да си платиш, че после ще отидеш да копаеш...“ „Остави ме, с този човек ще копаем“. Сборичкахме се: че той дръж, аз дръж – събудих се, но ходжата си отиде. Наблизо тука беше мястото, показа ми го“. Казах му аз тогава: „Сега ще се молиш още 20 години да ти се покаже това място“.

Както виждате, този човек се е молил 20 години заради мене – да ми даде един пример, и този пример струва, аз ще му платя за него. Това е губене на времето в празни работи. Казвам му тогава: „Ти си копал цели 20 години. Сега ще ти разкажа как можеш да бъдеш богат. Цели 20 години си копал за имането, но ако беше насадил 10 декара с десертно грозде, за 20 години отгоре ти щеше да имаш 60 000 златни в банката. Ако всеки декар даваше по 100 килограма, а и всеки килограм струваше по 10 лева, щяха да станат 100 000 лева. Значи всяка година щеше да имаш по 100 000 лева.“ „Кой да знае, че така е било по-добре, но сега вече остарях, друг ще посади това лозе.“ Онези, богатите милионери, отде изкопаха парите, я ми кажете? Американските милионери Хоп и Келниш, пък и всички други богати хора, откъде изкопаха богатството? Богатството в този смисъл е един стимул в живота.

В света има нещо по-хубаво от богатството, към което човек се стреми. Ами че ако ти знаеш изкуството да подмладяваш хората, ще ходиш ли да копаеш земята? Остарял си... Какво по-голямо изкуство искаш от това? Или някой милионер е станал хилав; ще му кажеш: „Аз ще те подмладя, но ще дадеш два милиона долара“. Това е много малко – туй днеска са 2000 лева златни. Един милион долара за един богаташ, който има 500 милиона долара – това е нищо. Аз ще му кажа: „Аз ще те подмладя, но с контракт. Два милиона долара ще дадеш“. Вие не знаете колко тежат два милиона долари.

Казвате: „Ние да имаме това изкуство!“. Вие не можете да имате това изкуство, докато не се научите да обичате Бога, Който ви е създал. Всичкото изкуство седи в Любовта към Бога и това е най-голямото изкуство. Ти можеш да мислиш, че като обичаш Бога, Той все ще ти повери някои важни неща. Докато не Го обичаш, както трябва, ти ще имаш само обикновеното, което Той дава на всички хора, общото благословение – и тогава ти трябва да се удовлетвориш с него. Ако го нямаш, няма да роптаеш, а ще работиш над себе си. Когато се научиш да го обичаш, тогава ще разбереш какво значи да бъдеш едно с Него и Той – едно с тебе. Ти трябва да обичаш Бога! Въпросът на Земята ще вземе тогава друг характер. И когато викнеш Бога по този начин, тия противоречия, които сега съществуват на Земята, бурите в света – те няма да бъдат бури за тебе, сиромашията няма да бъде сиромашия за тебе, болестите няма да са болести за тебе – те ще са привидни само. Сиромашията за онзи, който обича Бога, е едно благо; и богатството е благо, и всичко е добро. Но за онзи, който не обича Бога, за него сиромашията е едно страдание. Страданието за едного е благо, за друго – не.

Питам сега: като четете за праведния Йов⁶, щеше ли той да бъде праведен, ако не беше минал през такива големи страдания? Щеше ли да бъде написано неговото име и да бъде той образец – да се ползват всички хора от него като от образец? Ако не беше минал през тези страдания, Йов щеше да си умре и никой нямаше да го знае, но в големите страдания той придоби едно богатство и се написа името му. И когато вие се намерите в едно голямо противоречие, четете Йов – там е разрешението. Най-първо Йов изгуби всичкото си имане и капитал, и волове, и говеда, и деца, и всичко – първото положение; второто – къщата му се събори, след това синовете, дъщерите му, всички измряха, но и там не спряха страданията му. Дойде една болест, една проказа на тялото му – и след като той изгуби всичко, оставиха го във едно гноище и никой не се приближаваше при него. Когато дошли неговите приятели да го видят, три дена седели при него в мълчание. Те казали:

„Горкият човек! Какъв беше, с какво име, с положение, а сега на какво прилича! Дойде до това жалко положение!“ . Мнозина са се запитвали защо са дошли тия страдания отгоре му. Вие не можете да си представите историята на този човек, който от височината на положението, което е заемал, е паднал толкова ниско. Той е бил като цар, а е слязъл до най-ниското положение, дето всеки го презирал. Има едно предание за него, че никой не се е приближавал при Йов, кучетата са ходили да ближат раните му; никой човек не е смеел да се приближи при него, за да не се зарази.

Не се влиза лесно в Царството Божие. Вие искате да имате една дарба. За да се придобие дарба, вие още не знаете закона, по който се придобиват дарбите или по който се придобиват силите; вие още не знаете това и тепърва трябва да учите. Вие казвате: „Аз се моля, защо Господ да не ми даде това, което искам?“. В житното зърно Бог е вложил всичко онова, от което то има нужда; и това житно зърно, като се тури в земята, знае как да работи, как да ражда. Вие знаете онази притча за талантите⁷: за единия, за двата и за петте таланта. Работа трябва, за да има резултат. Някои от вас искате да имате само едно приятно настроение. Приятността е хубава, но това са само външни условия. Тази приятност вие трябва да я използвате: соковете на приятните чувства трябва да ги внесете във вашата мисъл и после цялата си мисъл трябва да турите на работа.

Ако вие отидете в невидимия свят, нито един от вас с такова лице, каквото сега имате, няма да може да влезе в Царството Божие. Като ви видят с такива лица, най-първо ще кажат: „Стойте си там, ние грозните не ги искаме: не пускаме в Царството Божие куцащ човек или с едно око, или с едно ухо – такива не приемаме“. Или пък тъй да кашляте, като тук сега – и това не ще приемат. Те ще кажат: „Ние като се молим тук, вие кашляте“. С такова подсмърчане ще ви изпъдят навън; или пък ако си ровите косата и се почесвате, също ще ви изпъдят навън. И още такива хиляди работи има, за които биха ви изпъдили от

Царството Божие. Ако един ангел ви види как си свивате очите, как вие се мръщите, той ще изскочи от Царството Божие навън. Понякога свиването на веждите става с цел да се приеме по-малко светлина, да мисли човек, но някога значи, че човек е недоволен от себе си.

Трябва да се учите на Земята да контролирате всички ваши движения и постъпки, всички ваши чувства и мисли. Всяко свиване на един ваш мускул, всяко движение на крака или на ръката ви – това трябва да става под ръководството на вашия ум. Вие трябва да бъдете господари на тялото си, но понеже не сте, нещата стават произволно и вследствие на това боледувате. Боледува кракът ти, защото ти не си господар на крака си; боли те ръката ти, главата ти – не си господар нито на главата си, нито на ръката си. Боли те стомахът, болят те очите, защото не си им господар. И питам тогава: на какво си господар? Ако в тебе влязат тия лоши духове и почнат да те мъчат и ако ти не можеш да ги изпъдиш навън, ти не си никакъв господар. И ако ти не си господар на езика си, значи нямаш почит нито към себе си, нито към другите. Почит трябва да има човек, за да бъде господар на себе си. Ти не си господар още на това, което имаш, а само минаваш за господар на своето тяло. Ти ходиш там, дето ти заповядат, мислиш за това, за което не трябва да мислиш. Някой от вас мисли кой го обича и кой не го обича; някой от вас мисли кой мисли доброто ви и кой не мисли. Може да е хубаво това, но по-добре е да знаеш кого ти обичаш и кого ти не обичаш: в това има повече наука, отколкото да знаеш кой те обича и кой не те обича, защото аз лесно отгатвам това: когото вие обичате, и той ви обича, и когото вие не обичате, и той не ви обича. Много искат да ме убедят, като казват за някого: „Аз го обичах, но той не ме обичаше“. Не, той не говори истината: щом има някой човек, който не те обича, този човек подозира, че ти не го обичаш. Какво добро си му направил ти? Ти не си готов да се пожертваш за него, ти не си готов тъй да направиш, както Христос се жертва за грешните. Някога срещнеш някой грешник: поздравил си го, снел си шапката си и

мислиш, че много си направил за него; казваш: „Че аз му сних шапка!“.

Вие седите с вашите билети и тъй, както ви гледам, както сте скръстили ръцете си, всички имате по един билет от лотарията, но виждам, че нищо не сте спечелили от тези билети. И всеки си казва: „Не сме това, което трябва да бъдем“. Ти седиш в училището и очакваш учителят да ти тури шест. Не, тази шесторка трябва да я заслужиш – ти трябва да учиш. Днес приложение на тази наука се изисква: ти трябва да разбереш науката на училището и тогава голямото благо, което Бог ти е дал, този живот, който имаш, трябва да го използваш. Питам: какво сте придобили и какво сте разбрали от живота, от това очакване? Вие очаквате да умрете и да дойде Второто пришествие, да дойде Христос, да ви изпрати автомобил или някой файтон, да се качите и ангели да ви посрещнат като светии. И като влезете в другия свят, да ви турят венци на главата и да казват: „Осанна, осанна, благословен, който иде“. Тържествено, хубаво, отлично е това! Ако стане така, аз ви облажавам, но ако не можете да припарите в Царството Божие, тогава? Тогава вие казвате така: „В такъв случай да не живеем“. Или в царството на светлината, или в царството на тъмнината ще бъдете. Щом не можете да влезете в Царството Божие, дяволът ще ви приеме и той ще ви изпрати каруца. Чудни сте вие – кого в света не са завели с каруца? Че всеки умрял най-после го изпращат с почит: четирима души го носят на тарга и го изпровождат, но сега има коли, които ги напълнят с венци и вървят подир умрелия; свещениците хубаво, тържествено пеят. Кой от вас може да каже, че изпращането не е с почит?

И Христос дава пример за един богат, който бил погребан с голяма почит, обаче наместо в Царството Божие, отвели го в царството на тъмнината – и там бил на угощение. Като видял бедния Лазар, когото не погребвали с толкова почити, учудил се, че той е в Царството Божие. Тогава какъв ще бъде вашият живот, понеже това е едно противоречие. Това противоречие – между Лазар и богатия, съществува и на Земята. Навсякъде ти виждаш

един беден Лазар и един богат, ама богатият е сиромаш в Царството Божие: там богатият няма и колиба даже, а бедният Лазар има хубава къща. Богатият на Земята е пълен с дългове и полици на Небето и пъшка там; той казва тогава на Лазар: „Лазаре, ела малко, с пръстите си да ми наквасиш устните“.

Сега аз искам да ви наведа на мисълта да се освободите от тия противоречия. Вие ще кажете: „Учителя засяга нас, нашия живот“. Засягам всички ваши лъжливи мисли, лъжливи чувства и лъжливи постъпки. Аз крайно се отвърщвам от лъжата: всичко съм постигнал, само с лъжата не съм се примирил. Като я срещна, аз настръхвам към нея и казвам: така ще си остана към нея. Тя иска да ѝ се усмихна, да я погледна, аз казвам: „Махни се, не искам да те гледам!“ „Много си жесток, защото и аз правя добро, мъча се да направя добро: някой направи една голяма пакост, аз отида, оттук-оттам замажа – че и аз правя добро! Другите слабости ни най-малко не ги отблъскваш като мене... Много си несправедлив към мен – другите правят по-големи престъпления, но спрямо тях си снизходителен, а пък аз правя толкова добрини на света и благодарение на мене мнозина хора не страдат...“. Тогава казвам на лъжата: „Иди да станеш слугиня: ако можеш да станеш слугиня на Истината, ще те обикна.“ „А, не, аз съм господарка, никому не ставам слугиня. Пък и на Истината!? А, не, не! Аз си имам особени понятия за тази господарка: при когото и да е бих отишла, но при Истината не мога да отида“. Казвам: „Затова и аз не мога да те обичам“. Така с лъжата понякога се разговарям, но се държа сериозен: „Бих те обикнал, ако обичаш Истината!“ „О, не мога!“ „Тогава и аз не мога“. Има нещо в света, което не мога да обичам – това е лъжата. Невъзможно е да обичаш лъжата, по никакъв начин не можеш да я обичаш, невъзможно е да обичаш греха. Човек може да се заблуждава, но това е невъзможно – човек да обича злото; това е невъзможно, това е противоестествено.

Започнете с положителните неща: да правите разлика, да различавате положенията на Истината от положенията

на лъжата, понеже лъжата става вече условие за бъдещи страдания. Това е цял един свят. Та първото нещо: онова, което може да направи човека красив – това е неговата разумна мисъл: да схваща нещата тъй, както са, да мисли право. Един ангел е красив, защото неговите мисли са верни и истинни: той няма нито една мисъл, в която да има лъжа, в неговите постъпки няма нищо криво.

Та казвам: като се стремите към по-добър живот, вие често се сравнявате с хората. Добре е някога да следваме хората, но те не могат да бъдат образец за един правилен живот. Например вие имате Христа като образец: той може да ви послужи да бъдете смели, решителни, да носите страданията с търпение. Едно от хубавите неща, които виждам в Христа, това е отличното търпение – аз виждам голямото геройство на търпението. Това е един човек, който в отрицателния смисъл на живота може да изнесе всички противоречия! А другояче ние сме заети само с дребнавите работи на живота – така не може да бъдем щастливи. Ние искаме да бъдем щастливи на Земята, но щастието другояче не може да дойде. Всеки може да бъде щастлив, но щастието не зависи от външната обстановка на нещата. Защото в момента, в който ти дадеш място на Божията Любов в душата си, веднага ще се разсъмне и за тебе ще изгрее едно ново слънце! Не можеш ли да обикнеш Бога, на сърцето ти все ще е тежко, страданията ще останат в живота ти. Обикнеш ли Го, всичко ще се разтопи и ти ще се освободиш от затвора, в който си бил поставен; той ще се разруши, за тебе ще изгрее един нов свят и ще погледнеш в лицата на хората и на небето – и всичко наоколо ще заговори.

Вие казвате: „Как може да бъде това?“. Ти се смуцаваш, искаш само твоите деца да бъдат щастливи – това е много ограничено. Ти искаш само ти да бъдеш щастлив. Има един щастлив свят, в който трябва да влезеш. Ако доброто дойде в тебе, то ще очисти твоя свят – и твоят свят трябва да се измени: всичката кал, която се намира в света ти, трябва да изчезне. Докато ние не се освободим от онази психическа кал, която е в нас, нашият живот не може

да бъде щастлив. При тази кал седят всички възможности за противоречията, които съществуват в света. Аз наричам кал това, което други наричат грях: психическа кал, на която се дължат всички неуспехи. Ако я впрегнете на работа, тя може да ви принесе нещо за живота; ако не я впрегнете, тя ще ви причини най-големите страдания.

Учениците запитаха Христа защо не са могли да изпъдят лошия дух. Христос им каза: „Този род не излиза, освен с пост и молитва“. Аз добавям: този род не може да излезе, освен със сила, със знание. Сила, знание трябва да има човек, или Духът на Бога трябва да е с него, човек трябва да е свързан с Бога, за да изчезне лошият дух. Христос казва на едно място: „Отец всякога Ме слуша. Не е било никога време, когато да съм просил нещо от Него и Той да не Ме е послушал“. И Христос всякога поддържа единството: „Аз и Отец Ми едно сме. Аз живея в Отца и Отец живее в Мен. Аз винаги върша онова, което е Нему угодно“. Там е тайната на живота: ти всякога да вършиш Волята Божия, тъй както ти я разбираш дълбоко в себе си. И тази воля на Бога вътре в тебе ти принася твоето щастие. А щом живееш заедно с Бога, и в гората няма да се луташ: ти ще бъдеш свободен човек, букай няма да имаш, ще бъдеш готов да правиш услуги и да живееш не за себе си, но за доброто на другите хора и за Славата Божия; невежа няма да бъдеш: ти ще бъдеш и талантлив, и гениален, и светия – всичко ще имаш в себе си.

В Любовта на Бога ти ще имаш всичко. Сегашните християни вярват, че ако човек залюби Бога, ще стане невежа, няма да учи повече. Не, ти като залюбиш Бога, тогава именно ще почнеш да учиш – и това знание, което имаме сега, е детинска работа. Ако дойде някой напреднал дух и види как живеете вие и как в София живеят хората, ще избяга веднага. Това е върхът на безобразието, което сега съществува. Даже и даровитите хора не живеят правилно. Гледам, някой музикант свири на някой концерт, а друг го слуша и се пържи: той не може да понася, че не може да свири като него. Другите ръкопляскаат, а той не може да ръкопляска – завижда, че не може да свири като пър-

вия. Та музиката не е частна собственост само на едного – тя е благо, което всеки може да притежава, всеки може да бъде музикант. Ако отидете на Небето, между публиката там, и някой млад, още новак, излезе да свири, колкото и да е невежа, там и най-вещите, и най-гениалните – всички го обичат и се възхищават от него. А тук е обратното: този новак, като погледне към публиката, отчайва се. А на Небето, като види, че е заобиколен от хора, които знаят повече да свирят и да пеят от него, те го окуражават, те го вдъхновяват и го карат да свири и да пее тъй, както никога не е свирил и пял.

Ако и вие влезете в Небето, ще се измените, т.е. като влезете, там всички ще ви приемат, но най-първо ще ви изплашат. Ето как ще ви изплашат: като отидете на Небето, за да не ви върнат изведнъж, ще ви турят в една пещ, дето свършено ще изгорите, на пепел ще станете. От тази пепел те ще направят нещо, но ще изтърпите този страх и после ще излезете, ще видите Царството Божие, ще видите всички благости там. Но като ви извадят от Небето, пак ще ви върнат вашия стар образ и ще бъдете пак такива, каквито сте били. Казано е: „Всички няма да умрем, но всички ще се изменим“.

Има една промяна, която става в света, но тя не е постоянна. Трябва да стане една промяна: ние трябва да отидем в другия свят красиви и трябва да разбираме от това изкуство. Когато един човек отиде в музикалната академия, той трябва да разбира от музика; когато един човек отиде в академията на изкуството, той трябва да разбира от изкуство – трябва да разбираш изкуството, което искаш да учиш. Казвате: „Животът, към който ние се стремим, това е най-висшата наука“. Вие трябва да имате понятие от тази наука! И онова криво разбиране, което имате, и то ще се промени. Най-добрия живот ти сам няма да го създадеш, но само ще го възприемеш – и след като го възприемеш, ти ще го опиташ тъй, както един музикант опитва парчето, което ще свири. Той ще го свири един път, два пъти, десет пъти, докато усвои всички ноти в него; той ще го свири много пъти и всички ще слушат

после този живот. Какво ли би било, ако от любов дадете един музикален концерт на Любовта? Сега за едно любовно парче биха те натупали, като се върнеш вкъщи. Ако дъщерята е седнала да изсвири едно любовно парче, дърво ще получи от бащата; ако майката е свирила някъде едно любовно парче, бащата веднага ще се разправя с нея. Други порядки са това, но казвам: като свириш едно любовно парче, не само един трябва да е доволен, а всички. Ти сега искаш да свириш едно любовно парче, но само един да го одобрява. Не, трябва да го одобрявате всички.

Сега да ви представя каква е моята идея: имате 200–300 души, които са прокажени, а пред мене седи една красива мома. Тя е аптеката, от която аз мога да взема цяр. Аз се приближавам към нея и я целувам. От тази целувка всички тия болни оздравяват, болестта веднага изчезва от тях. Питам: тази целувка намясто ли е? „Ама защо я целуна?“ Ако не бях я целунал, тази проказа щеше да си остане в болните хора. Сега вие целувате едного, но колко души са се облагодетелствали от тази любов, от тази целувка; вие правите добро, но колко души са облагодетелствани от това добро? Така седи въпросът: всяка добродетел, която се проявява, е добродетел само ако има плод. Тези, излекуваните хора – това е плодът на целувката; Любовта е плод на Божествената целувка.

Любовта трябва да засяга всички хора еднакво. И когато обичаш, ти раздавай щедро и не оставяй никого в лишение. И като обикнеш, кажи: „Господи, тази любов да се всели в сърцата на всички и така да я почувстват, както аз я чувствам, нека всички бъдат така радостни, както аз съм радостен, нека всички станат така щастливи, както аз съм щастлив“. И като се молите, изпращайте тези мисли. Вие казвате: „Да има някой да ме обича“. Да обичаш само едного – че това сте го правили. Има ли някой, който да не обича? Всеки има да обича поне по един, но това не може да ви направи щастливи. Този закон вие го знаете, но Любовта към цялото – сега това трябва да учите. Любовта към цялото е любов към едного; защото ако вие не обичате нито едного в света, вие не можете да дойдете на

Земята да живеете. Вие обичате най-малко баща си, майка си или един приятел, или друг някого – и това, което обичате, с него трябва да живеете. Щом престанете и този едного да обичате, или ако един само престане да ви обича, вашата работа е свършена – вие напущате Земята. Тогава отгоре ако ви обикнат повече, те ще ви привлекат и вие ще трябва да си отидете от този свят; а пък ако ви обичат повече на Земята, те ще ви задържат тук.

Та някои от вас, които живеете по-добре на Земята, причината за това е, че тук ви обичат повече, отколкото горе. Ще дойде ден, когато ще ви обичат повече отгоре – и ще заминете за другия свят. Аз гледам – тук е умрял някой. Казвам: обикнали са го повече в другия свят – блажен е той. Ама не умира този човек: обичат го повече тука, на Земята. Дали на Земята ви обичат, или горе, на Небето, за мене е все едно: и тук го обичат, и там го обичат човек. Ще кажете: „Няма кой да ме обича“. Аз тогава си свивам веждите. Като кажете, че няма кой да ви обича, казвам: лъжа е това – невъзможно е в света никой да не ви обича! Най-първо дяволът ви обича.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

19 ноември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

КРАСИВАТА СТРАНА НА ЖИВОТА

Десета глава от Марко

Красивата страна на живота е човек да оцени това, което има. Има две страни на живота: едната страна е външна, а другата страна е вътрешна. Тези две страни съставят едно цяло, но засега, в сегашното развитие на човечеството, външната страна се счита за най-важна. Там произтичат всичките спорове, там има и гонения, и недоразумения. Недоразуменията съществуват още от началото. Човек сам е недоволен от това, което има; и на стари години той е пак недоволен от себе си, защото казва: „Туй, което желяех от живота, да беше на млади години, а то сега ми се дава“. И самите промени, които стават с човека – младостта и старостта – това е пак външната страна на живота. Млад си, понеже така разбираш; стар си, понеже така разбираш. Или другояче казано: човек всякога става млад, когато сърцето господства; всякога става стар, когато умът господства. Всеки може да стане млад, ако направи сърцето си господар; всеки може да стане стар, ако направи ума си господар: това е разграничението, което трябва да разбирате. Казвате: „Човек трябва да се води по ума си“. Да се води по ума си е едно нещо, а да бъде умът господар, е друго нещо; да се води по сърцето си е едно нещо, а да бъде сърцето ти господар, е друго нещо. Не е лошо нещо човек да се води по желанията си. Някой казва: „Да не желяя“. Ако той се ръководи от всякакви желания, какъв ще бъде животът му? Какъв пък ще бъде този живот без никакъв подтик, без никакви желания? То е все едно да направиш къща без дървета, без камъни, без тухли. Самата къща е направена, сглобена е от стотина хиляди керемиди.

Когато се говори за Бога, за Любовта, хората разбират само външната страна на живота. Във външната страна хората са успели много повече, отколкото във вътрешната страна. Когато дойде да мислим за вътрешната страна, ние мъчно можем да съгласуваме външната с вътрешната страна, понеже не са един или двама хората, които живеят на Земята, а са хиляди и милиони тия, с които трябва да съгласуваме своите мисли и желания.

На пръв поглед животът на Земята може да се разглежда като училище, като практическо училище, в което човек е дошъл да се учи – но той не може да се учи, докато не живее. Някой път ние смесваме живота с човека. Можете ли да мислите за онова, същественото, което съставя човека? Човек не е водата, която възприема, не е храната, която възприема, не е въздухът, който възприема, не е светлината, която приема. „Аз съм Пътят, Истината и Животът“ – Бог е Път, Истина и Живот, но туй е външната страна на живота. Има една вътрешна страна – и в този път трябва да ходите. Който ходи в пътя, той все ще се умори. Кой е онзи, на когото, като е ходил на дълъг път, да не са излезли пришки на краката му; кой е онзи, който, като е ходил на дълъг път, да не е страдал? Като излезеш вън, все ще има и дъжд, и вятър, и бури, лошо време и несгоди. Всеки мисли, че като излезе на този път, за който се говори, ще бъде като сегашните дами облечен и нагизден, ще се разходи малко и като се върне, ще каже: „Ходих на разходка!“. Това не е никакъв път. Път е, като излезеш на планината, да отидеш на най-високия връх. Този път не е направен тъй хубав, добре изгладен, той е каменист път – той сам по себе си не е лек, не е лесен.

Аз говоря по този начин, за да се обясни външният живот. Най-напред ти имаш нужда от къща. Може да ти се проповядва да не желаяш къща, но и най-малката животинка гледа да си намери дупчица. Даже и една муха, и тя си има едно кюшенце в някоя стая, все ще си намери една малка дупчица. Вземете рибите в морето – и те ще си направят една малка дупчица. Ще кажете: „Христос проповядва, че с къщи, с богатство не може да се влезе в

Царството Божие“. Богатството е условие да си направиш къща, да си поставиш храна. Всички, които проповядват какво е казал Христос, те сами друго вършат. Друг пък проповядва, че не трябва да се яде, а сам проповедникът яде. И светията може да проповядва да не ядете, но и светията се храни – той очаква да му донесат нещо за ядене. Досега поне аз не съм срещал нито един светия, който да не се храни. Може да седи 5, 10, 15 дни гладен, но в него ще се създаде такъв апетит, че след това много сладко ще яде. Дали на ден ще ядеш един, два или повече пъти, злото не е в яденето. Ако този светия иска да покаже, че може да гладува, това е тщеславие; ако пък яде по 4–5 пъти на ден, за да покаже, че е силен, и това е тщеславие – и в единия случай показва тщеславие, и в другия случай. Тогава имаме два вида хора: болните са свети, те не ядат, а здравите са обикновени хора, грешници, които ядат. В живота който яде много, е здрав, а който яде малко, е болен; в духовния живот пък онзи, който яде малко, той минава за светия. Туй е външната страна. Онова, което отличава обикновения човек от светията, седи в друго едно качество. Светията не се безпокои, той е спокоен, той е благодарен, светия е онзи, който е благодарен и на най-малкото. Той казва: „Господи, и на 10 дни веднъж да ям, аз съм благодарен – за толкова съм достоен. Аз не работя много, но цял ден седя тук и си мисля как да помогна на хората, досега нищо не съм направил за света“. Светията счита за добри хора ония, които показват как трябва да се работи, а лошите хора са според него будали, които трябва да се изчистят. Светията казва: „Господи, много малко съм работил, никакъв плод не е дала нивата ми“. И той знае, че е отговорен за това нещо.

Този път, в който се движи сегашното човечество, е път на големи противоречия – и външно, и вътрешно. Аз вземам външния обществен живот и вътрешния, духовния, религиозния живот, само като символи за изяснение на тази идея. И в религиозно отношение човек се намира в едно вътрешно противоречие, и в обществено отношение се намира в едно вътрешно противоречие. Нито

външно човек е дошъл до положение да се примири, нито вътрешно; също и народите нито външно, нито вътрешно са дошли до едно истинско управление. Щом се образува едно общество, колкото и малко да е, то пак се нуждае от едно вътрешно управление. Ето, аз забелязвам, когато искам да изнеса някои работи, колко е мъчно да се говори. Да се говори Истината не е мъчно, но мъчно е да се разбере, да се приложи тази истина. В човека има едно хубаво чувство: всеки човек иска да мислят добре за него, да го обичат – туй е смисълът на живота. Прав е той, но казвам: човек трябва да има духовни условия, при които да живее. Да ви обичат – туй подразбира външните условия на живота, т.е. и хората да имат добро мнение за вас. Туй е външната страна на живота, тя е потребна; защото ако Слънцето не те обича, ако въздухът не те обича, ако водата не те обича, ако хлябът не те обича, тогава ти ще се намериш в едно трудно положение. Че ако въздухът не те обича и не иска да влезе в тебе и каже: „Аз на гости навсякъде ще вляза, но у тебе не бих дошъл“, какво ще правиш тогава? Той ще каже: „Може и без въздух“. Не, ти ще почнеш да се задушаваш, ще почнеш да страдаш. Ако водата каже, че не иска да влезе в тебе, жаждата ще дойде; ако хлябът каже, че не иска да дойде в тебе, гладът ще дойде; ако светлината каже, че не иска да дойде при тебе, слепотата ще дойде.

Това са изяснения, върху които човек трябва да мисли. След като разреши тези въпроси, тези мъчнотии, които са елементарни за външния живот, човек ще дойде до друга една вътрешна мъчнотия: кого да обича и кого да не обича? Ти в себе си не можеш да разрешиш кого да обичаш и кого да не обичаш, кого да избереш за свой приятел и кого да не избереш. Казвате: „Казано е да обичаме всички хора“. Може ли всички хора да се обичат? Питам: всички хора в началото колко бяха? Вие се смущавате как да обичате всички хора? Нали сте учили в училище как се привеждат дробите под еднакъв знаменател – привеждате тогава. Колко души имаше в училището? Двама. Та когато се казва: „Обичай всички!“, подразбирай: „Обичайте

двамата, от които всички хора са произлезли“. Хилядите листа не представляват още хилядите дървета – това са части от цялото.

Цялото човечество представлява две единици – значи двама души представляват цялото човечество. Или може да кажем, че цялото човечество е един дом от баща, майка и син, а някой път е от баща, майка, син и дъщеря – те са емблеми на човешкия живот. И когато някой иска да встъпи в брак, да стане баща, това е идеята, която той иска да застъпи – идеята на целокупното човечество! Щом се ожениш, човечеството вече е в тебе: ти представяш всички бащи, всички майки, всички синове и дъщери, които ти се родят. И тогава казваме на бащата: „Обичай дома си!“, на сина казваме: „Обичай баща си и майка си, братята си и сестрите си!“. До това разбиране трябва да дойдете: няма друго обяснение, което може да ви даде по-светла идея как може да обичате всички хора. Правилно е, че всички хора трябва да бъдат близки – като братя и като сестри, като бащи или майки. Понятията *баща* или *майка*, *брат* или *сестра* – това са правила, по които може да се обича. Ти не можеш да обичаш баща си, както майка си и братята си; ти не можеш да обичаш майка си тъй, както обичаш баща си, братята си и сестрите си; ти не можеш да обичаш братята си, както баща си. Това са четири различни страни на Любовта, които се отнасят за онзи, който иска да проучва същината на Любовта. Той трябва да я проучва от любовта на баща си, от любовта на майка си и от любовта на сестрите си. И когато Моисей е казал: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и всичката си сила“, той е подразбирал именно тия четири неща: да обичаш Бога като баща, като майка, като брат и като сестра с всичкото си сърце.

И когато ние говорим за Любовта към Бога, ние разбираме единствения закон, който съществува в света. Да любиш Бога – туй е великият закон на Битието! Не се стремете да разберете какво нещо е този закон. Той всякога ще остане неразбран, той не може да се разбере, но може да се приложи. Защо трябва да обичаме Бога? Ако

ти не обичаш Бога, ти ще изчезнеш; ако ти не обичаш Бога, ти не можеш да се проявиш. И ако речеш да се проявиш другояче, без Бога, ти ще бъдеш най-нешастният човек на света. Може ли да питате: „Защо трябва да ходя, защо трябва да гледам, защо трябва да дишам?“. Казвате: „Не може ли човек без да ходи?“. Не може. „Не може ли човек без да диша?“. Не може. „Не може ли човек без да се храни?“. Не може. Тези са съществените неща, които изясняват друго едно противоречие в живота.

В цялата тази глава е изнесено едно противоречие. Това противоречие, това разбиране е съществувало преди 2000 години, но гледам, че и днес съществува. Идва при Христа един млад момък, който иска да наследи вечния живот. Той казва, че е изпълнил целия закон, а Христос му казва: „Още една точка има на закона, която трябва да изпълниш. Ти се държиш за външния свят – справи се с него първо: каквото имаш, иди го продай и не го туряй в някоя банка, нито го раздавай на свои роднини, но го раздай на сиромасите, на своите братя, които си онеправдал, и ела тогава и Ме последвай. На всичките братя и сестри, които са онеправдани, на тях раздай богатството си“. Този млад човек имаше много голямо богатство. Него го считаха за богат човек, ходеше добре облечен, с модерни дрехи, той казваше: „Да продам всичко, да раздам всичко и да тръгна бос и гологлав, без никаква почит? Хората да ми се присмиват, да казват: „Този не е с ума си – раздаде си имането“. И какво ще придобия?“. Заради някакъв си вятър, заради един живот, който никога не е виждал. И който и да го направи днес, все ще се намерят някои хора да му съчувстват. Най-последното – ще му кажат, че му липсва нещо, ще му кажат: „Можеш да живееш и като си богат, може и като богат да си с Бога“. Той трябва да бъде гений, трябва да бъде светия или трябва да бъде някой учител, който може да живее и да бъде богат, понеже тогава всичкото богатство на Земята е на негово разположение, всичките хора са негови касиери. Този човек, който е свободен, той между хората дето и да иде, всички ще го приемат като добре дошъл. Защо ще го приемат? Той ще

им се наложи. Той е гладен, но ще отиде: на един богат човек дъщеря му умира, той ще я излекува и ще получи един обяд. „Ако вие ми дадете един обяд, аз ще възкреся дъщеря ви; ако обядът не е готов, дъщеря ви няма да стане“. Как ще има тогава и уважение, и почитание ще има! Питам тогава: ако вие имате тази сила, мислите ли, че ще бъдете гладен човек? Храна ще имате и дрехи ще имате. Ама нямаш тази сила! Тогава гладен ще ходиш. Ще си сложиш парите в банката и ще кажеш: „Гений не съм, светия не съм – аз съм обикновен човек, ще си сложа парите в банката; там парите ще ме познават“.

Сега аз привеждам този пример на света, на тези, които живеят извън тази велика Истина. Някои хора са забравили Бога. Човек може да забрави Бога, тъй както един син може да забрави баща си и майка си. И кога може да ги забрави? Той се е влюбил в една мома и тя му казва: „За баща си и за майка си не искам да мислиш – ще отидем далече от тях. Нали знаеш, баща ти е такъв...“. Някои снахи не искат ни при свекър, ни при свекърва да живеят. И синът със своята възлюбена не прави спор за нищо, той си е намерил една другарка – Ева. Първият човек имаше също една Ева, тя му даде следния съвет: „Какво си тръгнал по ума на Баща си, какво ще Го слушаме? Да пристъпим този закон – и из рая може да излезем навън!“. Какво ще слушаме – можем да се отдалечим от Бога – и после се питаме защо идват страданията. Защото хората не обичат Бога. Един човек, който не обича баща си, той и тебе не може да обича; един човек, който не обича майка си, той и тебе не може да обича; един човек, който не обича и брат, и сестра си, и тебе не може да обича. Ти гледай човека: ако той обича баща си, майка си, брат си и сестра си, той може да ти бъде приятел. Под думата *приятел* аз разбирам човек, който има правилно отношение към баща си, към майка си, към брата и сестра си. Това е приятелство. И всеки, който няма тези отношения, той не може да ти бъде приятел. Защото приятелството е основано на предшестващи причини. Питам: ако баща ти, ако майка ти, ако брат ти и сестра ти не бяха вложили тази любов в тебе, щеше ли да съществува любов на Земята?

Изисква се едно по-дълбоко разбиране за тези неща. Като проповядвам на някои хора идеята да обичат Бога, те казват: „Аз обичам Бога и никого друго, аз изпълнявам Неговата Воля“. И гледам – тия хора започват да се отнасят с презрение към другите. Но аз им казвам, че хората около тях представляват външната страна на Бога. Да обичаш Бога – това значи да виждаш всеки човек в Лицето Божие. Само тогава ти ще бъдеш най-щастливият човек. Щастието седи в Любовта. Вие казвате, че Любовта причинява страдания. Вярно е, но неразбраната любов причинява страдания, а разбраната любов носи в себе си щастие.

Ние трябва да разглеждаме живота тъй, както го разглежда един пътник, който пътува дълъг път. Всеки ден той минава през известни нови места, които разглежда и казва: „Тия места не приличат на ония, които съм минал“. Някои казват: „Аз съм преживял много неща“. Туй, което си преживял, не прилича на ония места, през които си минал; местата, през които си минал, не приличат на ония, които ти предстои да минеш. Ти знаеш само онова, през което си минал, но не и онова, през което не си минал. Някой мисли, че като стане на 80 години, много знае. Той ще знае толкова, колкото знае едно дете. Колкото детето знае, толкова и старият човек знае какво го очаква след смъртта. Затова той нищо не знае. Това знание, което сега има, не може да го ползва в бъдеще. Пътят, който остава, изисква едно качество, което е необходимо за него: той изисква здрави крака и сила, защото пеш трябва да ходиш, храна трябва да носиш, за вода трябва да помислиш, въздух трябва. Та като ставаш сутрин, всичко това ти е потребно. При това в този път на най-далечните пространства ще има една странноприемница. В този път ще има много прах, много големи препятствия; много бурно ще бъде, ще има сняг, вятър, дъжд. На кого ще се сърдиш? На Господа ли ще се сърдиш? Ще кажеш: „Как е възможно Господ, Който е предвидил този път, да е позволил на вятъра да духа или на снега да вали?“. Път, по който има много прах, знаете ли как ще го тълкуваме? Много грешни

хора са минали по него. Всичкият прах в света се образува все от грешните хора. По път, в който има много малко прах, праведни хора са минали; по път, в който има много кал, много грешни и неразумни хора са минали. Законът е същият: и страданията в този път, в който се намираме, пак означават същото.

Ако хората не могат да живеят помежду си, това са грешни хора – всеки човек живее само за себе си. Аз може да имам всичкото най-добро желание към хората, мога да ги обичам, но какво мога да направя с това? Като човек аз нищо не мога да допринеса на тези хора: хляб не мога да им дам, вода не мога да им дам, въздух не мога да им дам, светлина не мога да им дам. Тези неща не са мои, тези неща Бог им ги е дал. Най-голямото престъпление, което хората сега правят, е, че продават Божия хляб, Божията вода, Божието Слово. Те не могат да продават само въздуха и светлината, но сега и светлината почнаха да продават. Понеже и светлината продават, затова сме я закъсали. За предпочитане е, като нямаш пари, да седиш в тъмнина, за да не се охарчвате вечер, трябва да седите в тъмнина. Има един живот, един свят, дето хлябът е свободен, водата е свободна, въздухът е свободен, светлината е свободна. Къде е този свят, не питайте. Във всяко едно отношение хората искат да имат хляб без пари, и водата да бъде без пари, и въздухът, и светлината да бъдат без пари. Всичко искат да е без пари, но не знаят как да го постигнат. Чудна работа, че те имат същия закон в дома си: искат да направят един свят като един дом. Тогава аз си задавам въпроса: колко пари трябва да плащаш на баща си, на майка си? Нали вкъщи всичко се върши без пари. Отвънка с пари се върши и отвътре с пари се върши. Синът, като дойде от работа, той не казва на баща си: „Татко, пари искам“. Цели 20–30 години той работи с баща си и преди да си замине, бащата казва: „Синко, аз ще ти оставя всичко“. Но тъй се случва, че нищо не му оставя. По какво се отличава слугата от сина? Като се свърши месецът, слугата казва: „Господарю, ще платиш, без пари не се работи“. Синът казва: „Татко, не съм свършил работата, която ми

даде, сега ще си почина, а утре, каквото ми кажеш – ще гледам да изпълня волята ти“. Така се живее! Трябва да има разбирателство между бащата и сина. Бащата обича сина и синът обича бащата, има споразумение между тях, а слугата не обича господаря си. Това е по отношение на физическия свят.

Сега всичките противоречия произтичат от слугите и господарите. Нито господарите плащат, както трябва, нито слугите работят, както трябва. А бащата плаща: той е дал на сина си половината от това, което има. Бащата трябва да даде един образец как трябва да живеем. Ще постъпваме тъй, както Бог постъпва: Бог е дал хляба даром, водата даром, въздуха даром, светлината даром и живота даром. Единственото нещо, което Бог изисква от нас, то е да живеем добре. Това се изисква навсякъде. И добрият живот не може да се постигне по никой начин, освен с любов към Бога! Тогава направете един малък опит да живеете поне един ден по тези правила: хлябът ви да бъде без пари, водата – без пари, въздухът – без пари, светлината – без пари; и при това положение да няма никакъв спор. И тогава турете господарите и слугите във вкъщи: нека има господари и слуги, но не вкъщи. Според мене слугата, като влезе в дома, да остави дрехата си извън къщата и да не влезе в къщата като слуга, но да влезе като син: слугата отвътре е син, а бащата отвътре е господар, а отвънка е слуга.

На физическия свят във всеки случай можеш да бъдеш и господар, и слуга. Като влезеш във вътрешния живот, трябва да станеш баща. В този смисъл бащата жертва всичко. Ние трябва да играем ролята на бащи и майки, на братя и сестри, само че бащата прави това по един начин, майката – по друг начин, сестрата – по трети начин, братът – по четвърти начин. Значи има четири начина на самопожертване. Казва се в Писанието: „Бог толкова възлюбви света, щото даде Сина Своего Единороднаго в жертва, за да не погине всеки, който вярва в Него“. И тогава щом животът се уреди вътрешно, отвън той лесно може да се уреди. Защото ако един човек има Божията Любов в себе

си и би отишъл в света да работи, най-малко десет души биха отишли да работят с него заедно. Ако отидеш на нивата да работиш от любов, най-малко двадесет души ще дойдат с тебе да работят на нивата. Ако пък не ви обичат и вие нямате тази любов, всеки ще дойде, ще ви погледне и ще си замине.

Често на вас ви е тежка работата въкъщи и казвате: „Дотегна ми тази работа“. Искате да имате слугиня въкъщи. Дом, в който има слугини, той не може да бъде щастлив дом; дом, в който има вътрешни слуги, не може да бъде щастлив. Живот, в който е застъпена идеята, че трябва да има господари, не е прав. Ти не можеш да бъдеш господар, ако нямаш слуги – на кого ще господаруваш? Ако ти направиш един дом и повикаш слуги в дома си, не създаваш ли нещастие, не създаваш ли злото? Ако в себе си допуснеш идеята за господаруване, ти си създал злото вече. За да избегнеш злото, трябва да държиш слугата вън от себе си. Можеш да бъдеш господар само на физическия свят, но господар в духовния, в Божествения свят не можеш да бъдеш. Когато Писанието казва, че един господар трябва да имате, това подразбира единството в живота, да се премахнат всичките противоречия в живота. Щом има много господари, ще има много противоречия; щом има много слуги, ще има много противоречия.

Искам да ви предам онова широко схващане за живота, което при сегашните условия на живота може да приложите. Опитайте, не е лесна работа да се живее без разбиране. Някой от вас е принуден да работи като най-прост работник с 50 лева заплата, а 50 лева при сегашните условия какво са? Да идеш в един хотел, с 25 лева едва можеш да минеш. Ами сутрин, на обяд и вечеря нали трябва да ядеш? Не зная докъде ще стигнат, тъй като хората са отвикнали да живеят. Целият живот се намира в едно голямо мъчение, като жена, на която предстои да ражда. И цялата епоха сега се намира в една епоха на раждане. Искане да роди тя нещо, но дали ще се роди, или не, не се знае. Туй е под въпрос, защото както една жена може да пометне, може да роди мъртво, тъй може да роди и дете здраво.

Така сега всички добри хора на човечеството бабуват, все очакват нещо. Нещо трябва да се роди, но не се е родило нищо, няма го туй дете още. Всички усещат това, но какво ще се роди, мъжко или женско, не се знае. Защото господарите вървят по линията на мъжете – аз ги определям тъй – а слугите вървят пък по линията на жените.

Мъжко или женско, човек трябва да се роди! Ние не искаме ни мъжко, ни женско: мъжкото и женското се родиха, ние ги знаем. Това е хубаво, ние се радваме. Сега туй, което трябва да се роди, човек трябва да бъде – двете в едно трябва да бъдат. Не е въпрос за мъж или за жена – мъж или жена, това е физическият живот, външната страна на живота; а човекът е единството на живота. Така трябва да се разбира великата идея. Ние не трябва да отричаме сегашния живот. „Ама какво трябва да правим?“ Ще живеем тъй, както животът върви. Но онзи, новият живот, в който влизаме, той изисква друго разбиране: тъй както човек трябва да се откаже от своите детински идеи, като стане възрастен; тъй както човек трябва да се откаже от своя възрастен живот и както старият трябва да се откаже, като му дойде времето. Това са стъпала. Детето не трябва да се отклонява преждевременно от живота, но като му дойде времето, тогава да се откаже – трябва да престанете да живеете като дете в зрялата възраст.

Първото нещо, което ви трябва и което ще ви даде един вътрешен мир и една почивка – това е Любовта в нейните нови разбирания. И аз ще ви представя това само в една картина: представете си, че вие сте един затворник, седели сте 45 години в затвора, но не сте видели нито лъч от Слънцето, нито чист въздух сте имали, нито чиста вода. Ала ако се отвори един малък прозорец и видите Слънцето, знаете ли каква радост може да принесе тази светлина? Вие още нямате тази опитност. Разправят за едно американско магаре, което живяло 5 години в един рудник долу, в земята, и носело каручките, а там било тъмно – че като го изнесли след 5 години отгоре, отвънка, че като виднало магарето, зарадвало се, скачало, търкаляло се това магаре. Този рев, това търкаляне е голяма радост.

Така и ние трябва да се зарадваме от тази светлина на живота. Трябва да излезем от лошите условия на живота – там, в рудника, щастлив живот не може да има. Единственото нещо, което може да ни изведе от тъмния рудник, това е Божията Любов. Без Любов не може да се постигне нищо – тя ще надделее над всички мъчнотии. Божията Любов трябва да влезе като една мощна сила, да обнови живота ви, да преодолее всички мъчнотии; тя е спасението, което трябва да стане; свободата, която човек трябва да има, светлината, която човек трябва да има, животът, който трябва да има. Човек трябва да разбере чрез тях новата Любов.

Не се смущавайте за живите и за мъртвите, не се смущавайте, че едни са будни, а други спят! Които спят, си почиват, а които са будни, работят: и едните, и другите нека си свършат работата. Не е лошо човек да спи и не е лошо човек да работи: нека си работи – като се умори, да иде да спи. Умрелите, като си починат, ще дойдат на Земята, а живите ще идат на техните места. Няма нищо... Говоря ви за една истина неотвлечена. За слепия човек светлината е далече, но далече ли е светлината? Тя е до него. Да се отворят очите му – и той веднага ще стъпи до светлината. Глухият от звука е далече, но щом се отворят ушите му, чува. Любовта е близо до сърцето на човека, стига човек да го отвори, да възприеме тази любов.

На хора, на които слухът е отслабнал, трябва да им се вика много силно, за да чуят. При новата Любов се изисква най-тихото говорене – да можеш да схванеш веднага, да разбереш какво иска да каже тя; само като си помръдне човек устата, да чуеш... Дотолкова чувствително трябва да бъде сърцето на човека на Любовта. Не да напуснем сегашния живот, не да напуснем сегашните условия: от сегашния живот, като от училище, трябва да научим нещо. Човек не трябва да бяга от живота – след като е завършил училището, ще го напусне. Той има право, но преди да е напуснал училището, трябва да научи всичките предмети, които ги има в училището; всичкото знание, което е потребно за неговия живот, трябва да го придобие.

При всички условия човек да бъде весел, да бъде доволен, е мъчна работа; не е лесна работа и да бъде човек слуга, да му заповядват. Господарят заповядва, господарката заповядва и господарчето, и то заповядва – та четирима души господари се събират. На един господар да слугуваш, е лесно, но като имаш двама господари и двамата господари като се различават... Единият господар обича да пие топла вода – ако не си му стоплил водата, ще те нахока; другият господар обича студена вода да пие, третият господар пък обича освен водата и малко сладко. И ти не знаеш какво да правиш. При тия условия ти се намериш в чудо... При тия господари ти всякога ще бъдеш гълчан, че водата не е била топла; втория път ще бъдеш гълчан, че водата не е студена; третия път ще бъдеш гълчан, че във водата няма сладко. Таман научиш това, единият господар реши да пие обратно – не топла, а студена вода; и другият господар се обърне, казва: „Аз напуснах студената вода, сега искам топла вода“. И най-после всички се убедят, че във водата трябва да има нещо сладко, сладчина трябва да има; казват: „Ние напуснахме правилата на студената и на топлата вода и искаме водата да бъде сладка“. Таман си научил това, и те пак се връщат към старото правило. И ти трябва да учиш всеки ден кой ден господарите са за топлата вода и кой ден са за студената вода и кога – за сладката вода. Ти ще се намериш в чудо, но все ще бъдеш гълчан.

Това е голямото противоречие, което ние сега опитваме – учим как да се живее. Учим, учим – и все оставаме ненаучени... Един ми казва: „Да ти кажа, Учителю, мене ме е страх да идвам на твоите беседи, почнах да се боя: колкото пъти съм дошъл, все за мене говориш, нарочил си ме, все към мене гледаш. Не смея да дойда, пък и щом се скрия някъде, ти и там току се покажеш“. Казвам: „Извини ме, че съм ти причинил тревога, без да искам, но ни най-малко не съм имал тебе предвид. Изнасям известни принципи как трябва да се живее. Всички хора трябва да живеят добър живот. Откъдето и да вземеш, все ще засегнеш някого“.

Не се сърдете, ако нещо ви упрекуват. Помислете си, че не човек ви упреква, а вятърът е виновен, вятърът е – той носи думите. Някой път той говори тихо, а някой път – силно, та като излезе вятърът от устата му, слушай го. Ако има нещо разумно – приеми го, ако не – остави го да си върви по света: дума дупка не прави. Хвалят някого – пак същото: дали те укоряват, или хвалят, все едно е. Казват: „Хвърленият камък във водата не се връща нагоре“. И хвърлената дума, и тя не се връща назад. Ако не се връщат, какво трябва да правиш тогава? Не хвърляйте камъни, които потъват във водата, не изпращайте думи в света, които не се връщат!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

26 ноември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

МОЛИТВАТА

Ще прочета единадесета глава от Марко.

Човек трябва да ви остави, да не ви говори нищо: да ви остави да пророкувате, както Духът ви каже. Ако Духът говореше на всинца ви, какво щеше да ви каже? У вас трябва да стане това, което става в малките тревички, когато дойде водата и всичката почва омекне и стане кал. За онези, които ходят, калта е неприятна, а за тревичките калта е едно благословение. За нас калта е нещо, което се полепва по нас. Ние имаме за калта едно мнение, а тревата има друго: значи за нас калта е това, което се полепва по обущата ни, а пък за тревата тя е това, което размеква почвата и допуска влагата да слезе надолу.

Когато бащата и майката са отхранили сина си и той е станал на 20 години и са му давали да яде всеки ден, какво са спечелили? По този въпрос може да мислите. Човек има две очи, пък има и насекоми, които имат по няколко хиляди очи. Защо на тия малки насекоми са им толкова много очи? И по този въпрос може да мислите. Ще ви попитам и друго нещо: защо ви се дават толкова много страдания? Не едно, не две, а всеки ден – толкова много страдания. Отде идват те? Защо страданията толкова много ви обичат? Те много ви обичат. Всеки един от вас има всеки ден по петнадесет толкова обичащи го страдания, те идват вкъщи, пишат ви писма – и какви ли не писма? И цели скандали стават за тия писма: всяко едно страдание е цял един скандал. Ти си тъжен, наскърбен си – влизаш вкъщи, вдигнеш скандал на децата си, казваш: „Аз имам едно любовно писмо, не знаеш ли, че гори душата ми?“. За да скриете вашата любов, казвате: „Ние имаме страдания, тъжни сме“. Вие сте недоволни: защо ви са толкова писма? По 10–15 писма получавате и мислите на кое как да отговорите. И един друг въпрос: аз не зная какво нещо е любовното писмо. Хляб ли е, дреха ли е, инструмент ли

е, какво нещо е това любовно писмо? Аз бих искал да ми разправите, много ме интересува. Кой беше праотецът, който е направил първото любовно писмо, каква е историята на тези любовни писма? Аз зная едно нещо: преди първата жена да беше дошла в рая, никакви писма не се пишеха, но след това, като дойде жената, почнаха да се пишат писма, особено след като излязоха от рая навън. След това много писма се пишеха вече.

Кажете ми: какво нещо е болестта, какво нещо са болестите? Вие някой път си представяте болестта като нещо живо. Вярвате ли, че в света има болест? Вие казвате: „Тази болест е много силна“. Схванала ви е краката, схванала ви е ръцете, схванала ви е езика – и вие казвате: като че е дошло нещо живо, като че ви е обсебило. Това нещо дали е така? Питам сега: първите хора, когато бяха в рая, имаха ли болести? Тогаваш нямаше никакви болести, но така, както вие си представяте болестта, тя не съществува. Сега представете си, че вие си носите една раница. Тръгнали сте на път, раницата ви тежи 50 килограма. Казвате: „Охлузи ми гърба“. Питам: тази раница сама ли се качи на вашия гръб и тя от добра воля ли направи това охлузване? Тази раница охлузила гърба ви. Приписвате ѝ качества, които тя няма: нито сама се е качила, нито пък е охлузила гърба ви по своя воля. Какъв е законът, за да не ви тежи тя? Понеже имате 50 килограма товар, то на всеки, който мине покрай вас, дайте му по един килограм: на 49 души – 49 килограма, и на вас да остане един килограм; а пък вие казвате, че ви трябват 50 килограма. Сега кажете: защо направихте тази раница 50 килограма, а не я направихте 10 килограма?

Когато учителят зададе някой въпрос на ученика, то тогава ученикът може също да запита учителя – и това са правила. Ученикът задава някоя трудна задача на учителя, за да види дали той знае. Много пъти в математиката някои задачи са забъркани и ги изоставят. Но щом не можеш да решиш една задача, ти си вече на мястото на един ученик; щом я решаваш, ти си вече учител за себе си; щом решаваш задачата, ти знаеш, щом не я решаваш, не знаеш.

Пазете се от болести. Това, от което най-много се пазите, най-често идва на главата ви. Например вие се пазите от хрема, понеже тя може да се превърне в други болести, опасна е – но идва хремата у вас. Пазите се от треската, но и тя идва; пазите се от ревматизма, но и той идва. Всяко нещо, от което човек се пази, все му идва до главата. Пазите се от сиромашията, защото казвате, че е лошо нещо, но не съм срещал обявление у вас, че се пазите от богатството. За някои светии се казва това, но във вашия дом никъде няма обявление: „Пазете се от богатството“. Много обявления съм намерил, например обявлението: „Пазете се от сиромашията“. Понеже аз съм кореспондент на вестника, искам да зная какво провинение е направила сиромашията, за да пиша и аз против нея една статия – какво право има тя да отива да измъчва хората?

Вие какво бихте пророкували сега? Види се, вратите на пророчеството са затворени навсякъде. Понеже не знаете да пророкувате, ще ви дам един анекдот. Една булка, която обичала много мъжа си, като умрял той, заровила го в гроба, а пък гробищата били близо до гората. Отива тя, за да плаче – и за да видят хората, че тя го обича, тя плаче високо; иначе хората ще кажат, че тя е гледала само той да умре и така да се освободи от него. Името му било Иван. Почнала тя да нарежда: „Иване, Иване, колко те обичам“. Така нареждала около 25 минути. Една мечка от гората идва до нея и тогава тя казала: „Иване, повече не мога да плача, защото мечката иде“. Страданиято в света – това е умрелият човек. Вие плачете на гроба на страданиято, понеже това е умрелият Иван; и като се зададе радостта, тя е мечката. Вие казвате: „Иване, не мога да плача вече“ – значи радвате се, освобождавате се от страданията. Човек мъчно може да понесе една голяма радост. Радостта е много опасна. От голяма радост става разрыв на човешкото сърце, пуква се човешкото сърце. Казват, че Волтер⁸ умрял от радост, като се върнал във Франция и му направили голяма овация.

Ако запитат какво нещо е животът, мъчно може да се определи той. Дават за него много определения, но жи-

вотът има известни външни изявления. Най-първо, животът е проява на нашето тяло, а пък тялото е съставено от много удове. А всеки уд си има малки удчета, части, елементи. Следователно, за да живеем, най-първо трябва да държим своето тяло в най-изправно положение. Вие може да считате тялото си за една дреха, може да го уподобите на най-хубавата дреха, която ви е потребна в студено време, и като отивате на гости, да имате една хубава дреха. И от тази дреха зависи почитанието, което хората ще ви дадат. Вярно е, че без дреха не може. Един оратор се оценява според речта, която ще държи: щом не може да говори, не е добър оратор. Ако идеш в странство, почитанието и уважението ще зависи от това, дали знаеш техния език. В Англия почитанието към теб ще зависи от това, дали знаеш отлично английски, във Франция – ако знаеш да говориш отлично френски, и пр. Тогава можеш да спреш всеки французин и да говориш с него, щом разбираш езика му; иначе никой няма да те познава и хората няма да се интересуват от тебе, т.е. няма да имаш връзка с живите същества.

Една друга мисъл: вие никога не може да успявате в света или да имате достъп в света (аз не говоря само за този, а за духовния и Божествения свят), ако не знаете езика му. Трябва да знаете Божествения език, или трябва да разбирате езика, на който говорят хората. Например за да обичате един човек, непременно вие трябва да намерите една хубава Божествена черта в него; не можете да обичате когото и да е, ако не намерите една Божествена черта в него. Във всяка една обич в света седи нещо видимо и материално. Ние казваме: да няма обект в любовта. Под думите „да няма обект“ ние разбираме да няма в любовта користолюбие. Но онзи, когото обичате, той трябва да има в себе си известно богатство. Вие бихте ли могли да обичате един камък, както обичате един човек? Не, защото в камъка няма тази отзивчивост, както има в човека. Но в някои случаи един камък може да ви принесе много по-голяма полза, отколкото един човек. Нали ако намерите един скъпоценен камък от високо качество и с голям

размер, вие ще имате цяло едно състояние; не само вие, но и ред поколения ще се ползват от него. Това е едно грамадно богатство. Този камък като го продадете, ще имате добри условия. Този скъпоценен камък може да се жертва за вас. Но ако имате един приятел, когото обикнете, може ли да го продадете? Защо тогава камъка може да го продадете, а вашия приятел не може да го продадете?

Друг един въпрос ще ви задам: може ли един готвач да готви, без да опита яденето; не само без да го опита, но и без да го мирише, без да мирише парата, която излиза от съда? После, може ли един готвач да сготви нещо, че да не го пипа с ръцете си? Мислете върху въпросите, които ви задавам. Изпратил Господ два крака на човека и тръгнали те от Небето на гости на господаря си. И господарят, като ги видял, турил ги на служба. Тогавашните хора, първите хора когато живеели, всяка година краката се връщали в другия свят. И като се върнали двата крака в другия свят, попитал ги Господ: „Как е господарят ви, вие как сте?“. Те казали: „Много ни охлузиха, цял ден трябваше да носим господаря – и така цяла година“. Господ казал: „Такъв му е характерът“. Краката мислели, че като отидат на гости, ще им се радват, ще ги окичат, а пък те целия ден ходили с тях. Господ казал на краката: „Вие ще отидете пак там идущата година; аз ще ви пратя други два помощника“. Пратил Господ ръцете и те дошли: човекът турил ръцете на раменете си. На другата година тръгнали краката и ръцете при Господа. Краката казали: „Цял ден сме на Земята – не ни обува господарят, боси сме, охлузихме се“, а пък ръцете казали: „Цял ден работим, копаем; господарят е много работлив – цял ден копае, каквото намери, работи чрез нас“. Господ казал: „Такъв му е характерът“.

Та някой ми се хвали: „Виж го, работлив човек е – пришки има, не слинове“. Казвам: „Това са ръцете, не си ти“. Той се хвали: „Виж колко съм работил“ – работили са ръцете, той още не е работил. Един човек, който не знае как да постъпва добре със своите крака и ръце, той още не е добър господар. И ако ти не знаеш как да постъпваш с тях, още не си добър ученик; ако не знаеш предназначение

нието им, ти не можеш да бъдеш добър човек. Не може да имаш щастие в света, ако твоите ръце и крака не са здрави, а пък здравето на краката зависи винаги от една добродетел. Като напуснете този свят, няма да имате нужда в оня свят от крака, но в онзи свят ще имате добродетели: краката ви ще бъдат направени само от добродетели. И краката тогава ще ви говорят, няма да мълчат, както сега – там ще ви държат много лекции. Ти в другия свят не можеш да тръгнеш с краката, ако си решил да правиш нещо лошо, понеже те ще ти кажат: „Там, гдето отиваш, там не можем да отидем ние“. Ти ще бъдеш генерал без войска, войската ще ти каже: „Ние не можем да се бием“. Генералът може да върви с ножа напред, гдето иска.

Някои ме питат: „Какво ще правят хората на Небето?“. Ред съществувания си ял кокошки, агнета, круши и пр., за което Господ ще каже: „Да се издължите на тези същества“. И ти, като заминеш за онзи свят, по цял ден ще им плащаш. След това там ще седиш още една година и после ще те изпратят тук, на Земята, ще се преродиш наново. Това е фигуративната страна. Човек, като замине оттука, 45 години ще прекара горе, на онзи свят, ще разглежда всичките си съществувания, всичките си опитности: где е постъпил добре, где не е постъпил добре, где е направил една добра постъпка и пр. И като преглежда всички си живот, от това, което е прегледал, онези господари на Живота ще му създадат ново тяло, нови условия, ново положение; и ще го прагят пак на Земята, да видят в новия живот какво може да направи. Така ще продължава, докато дойде време, като отиде на Небето, да няма нужда да се занимава с грешките си. И последната грешка, която ще направи, това ще бъде последното прераждане; но докато има една погрешка, той все ще трябва да идва на Земята.

В прочетената глава се споменава, че Христос влязъл в храма и изхвърлил всички. Ще вземе един проповедник този стих и ще държи цяла проповед, че Христос изпъдил от храма тези и тези. Като ги изпъди от храма, оправил ли се светът, оправил ли се еврейският народ? Не. Значи не трябва да се разбира това по буквата на нещата. Значи

влизането на Христос в храма вие трябва да го преведете: вие, като влезете в себе си, ще вземете един камшик във вашия храм и всички ваши търговци, които имате в храма, ще ги изпъдите. Ще влезете в себе си и ще турите ред и порядък в своите мисли, в своите чувства, в своята воля. Това значи да изпъдиш тези търговци от храма. Отвън не може да направиш това, а отвътре ще го направиш.

Хубаво е човек да не вижда погрешките на хората. Човек би трябвало да бъде щастлив, като дойде сиромашията – да я покани на гости, да се поразговори с нея. Дойде ти някое неприязнено чувство – покани го, поразговори се с него, не си изменяй лицето. Често в света има една голяма опасност. Знаете ли какво нещо е, когато човек не знае как да постъпи, когато не е предвидлив? В едно от варненските села един воденичар турил една дъска да запуши водата, която пада на келевото ѝ, и се качил на него да оправи работата, а пък едно дете минава и вижда дъската, вдига я и водата идва и почва да се върти келевото. Каква опасност може да се причини от това! Трябва да пуснеш водата там, където трябва; трябва това дете да отиде да пита да пусне ли водата, или не. Някой казва: „Аз искам да направя някое добро“. Но вие искате да направите добро като това дете. Воденичарят щеше да се удави, ако не беше дошъл друг човек на помощ. Воденичарят не може да слезе – трябваше друг да дойде и да затвори водата. Спряната, отбитата вода не я туряй в улука, докато не е направено келевото, или другояче казано: не започвайте да вършите една работа, докато добре не я разберете. Сполуката на човека зависи от това.

Уточнение: *Учителя държи дясната си ръка в юмрук.*

Колко тълкувания може да се дадат на това свиване? Ако ти не знаеш как да свиеш ръката си, тогава няма да успееш. От свиването на ръката зависи твоето щастие. Много естествено: представи си, че някой човек ти дава един скъпоценен камък – и ако ти не знаеш да свиваш ръката си, няма да можеш да го вземеш. Някой може да ви каже: „Свийте си ръката – от това зависи вашето щастие“.

Но трябва да знаеш как да я свиеш: да я свиеш така, че да хванеш нещо, да вземеш нещо. Сегашните ученици трябва най-първо да се учат. Гледам, мнозина имат трактори, които се развалят, и те не знаят как да ги поправят. Или някой има пишеща машина. Тя се развали – и той ще търси някого да я поправи. Онзи, който има пишеща машина, той сам трябва да може да я поправи. Имаш една автоматична писалка – трябва да знаеш как да я отвориш, как да я пълниш с мастило; иначе ще ходиш да търсиш някой да я пълни. И това не е лошо. Трябва да знаеш как да свиеш ръката си, трябва да знаеш и какво да кажеш – кратко, ясно, съдържано да го кажеш. Можете ли да ми кажете на латински онова най-кратко изречение на Юлий Цезар⁹: „Veni, Vidi, Vici“ – в три думи го е казал той. Вие можете ли да кажете като Юлий Цезар: „Дойдох, видях, победих“? Ако в живота вие сте на мястото на Юлий Цезар, може ли да кажете така, само с три думи да изразите нещо? Той пише на Римския сенат: „Дойдох, видях и победих!“. Вие на кого ще пишете: „Дойдох, видях, победих“? Ако вие ми декламирате думите: „Дойдох, видях, победих“ от къщата си, без да сте сторили нещо, без да сте се помръднали, каква полза от това? Отваряте ръката си, но няма нищо в нея – значи празна е. Ако бъркаш в кесията и има нещо в ръката ти, тогава бъркането има смисъл.

Всяка една мисъл, всяко едно чувство и всяка една постъпка са прави, докато внасят нещо в човека. Това, което внасят, то е добро. Светлината, като влезе в тебе, внася нещо; въздухът, като влезе в тебе, внася нещо – и ти възприемаш. Всяко разумно нещо, което влиза в човека и прибавя нещо, то е добро. Какъв е нашият надпис? В къщата какъв надпис имате вие, какъв е надписът на вашия горен праг? Аз не виждам никакъв надпис. Аз гледам, ми навам из София – по бакалниците и другите магазини какви ли не всевъзможни имена има: *Порт Артур, Лондон, Ню Йорк, Добрият самарянин* и пр. – все надписи отгоре. Казвам: чудна работа – *Порт Артур*, а пък кръчмар; *Добрият самарянин*, а пък кръчмар. Нерде Шам, нерде Багдад. Какво значи *порт*? Пристанище. А какво значи *Артур*, отде произлиза думата *Артур*?

Не е лесна работа да се пророкува. Един разправя своята опитност за една църква в Англия, дето всички пророкували. Там имало пророкувания от всички членове. И той като влязъл в нея – всички говорят, всички пророкуват – и това приличало на сбор от смахнати. Онзи, който не разбира закона на пророчеството, той се чуди. Това е приготвяване. Когато 20–30 ручея вдигат шум и слизат от планината, какво лошо има в това? Те образуват голяма струя, вдига се голям шум: бууу... Онзи воденичар, като види, че водата вдига голям шум, той ще направи приспособление и по този начин келевото ще се завърти, воденичният камък ще проработи. Водата казва: „Аз по Бога ще върша работите“, а пък камъкът казва: „Ти по Божественому ще ги вършиш, а пък аз по човешки ще го върша“. Влизам в някой дом. Вие ще ме извините, ще ми простите, че засягам мъжете и жените – влизам в дома и мъжът и жената ми казват: „Не се разбираме“. А пък аз виждам: жената е келевото, което се върти, а пък мъжът е камъкът. Казвам: „Остави жена си, нека тя се върти така, а пък ти се върти така. Тя като се върти така, да минава повече вода през нея; а пък ти, като се въртиш така, повече брашно да изкараш“. Като се спре воденицата, като престанат келевото и камъкът да се въртят, вие тогава ще разберете.

Важен е резултатът, добитото от една работа. Във всичките противоречиви работи в живота има едно съотношение, но за да разбере човек тези съотношения, тези противоречия трябва да престанат. Единственото правило, което е необходимо, е следното. Да кажем, че имате някой несгоди в живота, някоя болка – и не знаете как да се справите с нея. Допуснете, че се молите на Бога да направите нещо – и се чудите защо работите не стават. Вие се молите и същевременно заповядвате на Господа да направи това и това – и се чудите защо не го прави. Господ не е ваш слуга. Вие в дадения случай се държите вън от Господа. Влезте вътре! Представи си, че си вземаш железопътен билет и отиваш на гарата – и седиш на гарата, не влизаш във вагона. Ако не влезеш във вагона, какво те ползва билетът? Тогава ще останеш там. Не е важно само

да се молиш: молитвата е само вземане на билет. С този билет ще си вземеш място – първокласно място или второкласно и т.н, и ще седнеш във влака. А ти седиш във влака, а той тръгне и ти го изпуснеш, оставаш във влака, а той тръгне и ти го изпуснеш, оставаш във влака. Но представете си и друго: че вие слезете на първата гара, слезете долу и се разхождате, а не знаете, че този трен ви чака. И тръгне тренът, и пак го пропуснете. На всяка гара има една възможност да пропуснеш трената.

Казано е: „Всичко, каквото попросите, ще ви бъде, като вярвате“. Най-първо вие трябва да вземете билет, за да влезете във вагона; и с този трен няма да пътувате само веднъж. Колкото пъти и да пътувате, законът е все един и същ. Ще вземете билет, ще влезете във вагона – и като отидете в града, закъдето сте се запътили, ще си свършите работата. Да кажем, че имате нужда от пари и отивате при един ваш приятел да искате назаем. Господ ви казва: „Ще похлопате на сто врати“, а пък вие отивате и хлопате само на десет. На сто врати ще похлопаш, няма изключение – ти не знаеш Божиите пътища. Баща ти е заминал, имаш чичо, но и той е заминал, имаш брат, и той е заминал. В Божествения свят всички същества могат да изпълнят Волята Божия – в дадения случай ти не туряй баща си, майка си, чичо си и прочие на първо място: ти не знаеш в даден случай кой ще ти помогне; и никога не определяй в случая как да ти се помогне. Може да ти кажа да копаеш на сто места в планината, това може да ти вземе цяла година, но като намериш съкровището, ще бъдеш осигурен за 20 години.

Не е важно само богатството. Ти можеш да имаш богатство, а пък да си лишен от здраве. Много неща трябва, а не само богатство. Преди всичко на човека му трябва един отличен ум, едно отлично сърце; той трябва да е приятел с всички хора, не трябва да се отнася грубо с когото и да е, нито със себе си да е груб. Някой път се сърдиш на себе си, недоволен си. Мнозина от напредналите – не само тук, но и в странство – са груби, недоволни,

проповядват посвещение, обаче като дойде някоя голяма неприятност до главата им, стават неразположени. Ние не сме пратени на Земята да бъдем щастливи: това е второстепенен въпрос. И единственото нещо, за което човек е пратен на Земята, то е да учи. Ти трябва да учиш, трябва да изследваш законите на всичко това, което става в тебе. Ще започнеш от себе си, отвътре. Като почнеш от вътрешния живот, тогава външните прояви на живота ще почнат да ти стават по-ясни. Това е един сложен механизъм, туй е един сложен свят, не е така лесно.

Сега ще ви приведа един пример. Един американец върви с една млада, много красива мома. Млад българин отива в странство да се учи. Той се приближава към американеца. Последният бил на около 45 години, момата била 15–16-годишна. Тази млада мома пошепва нещо на баща си. Баща ѝ се усмихва и казва на момъка: „Заповядай на гости у дома“. Ти като се обърнеш към Духа, Духът ще пошепне на Господа – и тогава Господ ще те покани. Не огорчавайте младите момичета, които вървят с бащите си, научете техния език. Бащата не се интересува момъкът какъв е, що е, той казва: „Ако знаеш добре да се обхождаш с дъщеря ми, тогава добре си дошъл; а пък ако не знаеш, тогава добър ти път“.

Сега искате ли да направим едно хубаво упражнение на снега? Човек трябва да изучава царството на невидимия свят, където ще влезе един ден да живее. Да приемем Любовта като основа на живота си, а пък външната страна на нещата е второстепенна. А сега всеки, като тури своето собствено верую като главно, се явява разединение. Един ден хората ще станат ясновидци, ще влязат в другия свят и ще знаят това, което става в невидимия свят.

„Отче наш“

3 декември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ЗАКОНЪТ НА МОЛИТВАТА

Ще прочета дванадесета глава от Евангелието на Марко.

Песента „Бог е Любов“

Представете си най-първо, че всички бедни хора си имат една малка къщурка с една стая. По къщата ще познаеш какъв е човекът – дали е беден, или богат; дали е умен, или глупав; дали е добър, или лош; дали е женен, или не; дали има деца, или не; дали има дългове, или няма; дали е здрав, или болен. Къщата е една справочна книга за човека. Ако този човек работи, ще видиш, че след 10 години ще си направи друга къща – по-голяма, по-хубава. Ако той през целия си живот остане с тази колибка, нищо не е свършил.

За да успявате в живота, трябва да имате едно качество, трябва да проявите едно качество, което досега не сте имали: непременно трябва да измените вашия възглед за Бога. Без това никаква култура не може да имате. Във времето на Мойсей хората са имали едно понятие за Бога, като дойде Христос, те имаха друго понятие за Бога; сега трябва да имате едно коренно различно понятие за Бога. Ако вие измените само по буква понятието си за Бога, това няма да ви подтикне напред. Защото реалността се изразява в три посоки засега. Една реалност има праволинейна – всички хора говорят за праволинейност в характера. Тази праволинейна реалност – това е посока, това е праволинейно движение. Праволинейната реалност е излизане от Бога. Второто е това, което наричат придобивка в света. Всеки един човек иска да придобие нещо. Какво значи да придобиеш? За да придобиеш нещо, трябва да имаш място, където да сложиш придобитото. Ако един съвременен

човек би носил главата на една муха, какво ще събере една такава глава; ако носи тялото на човек, а главата на муха, какво знание може да има? Съответно на тялото трябва да се измени и главата. Човек сега се различава по мозъка си от всички животни. Някои животни имат много по-голямо тяло, отколкото човекът. Ако претеглят тялото на животните и на човека, тялото например на вола е много по-тежко. Волът тежи няколкостотин килограма, а човек – много по-малко. Ако сравниш човека и животното по сила, много животни са много по-силни от човека, слонът е много по-силен от човека. Кое е онова, което отличава човека? Неговият ум: човек е най-умното същество на Земята. Сега няма нужда да ви го доказвам.

Снощи дойде при мене един учител. Аз му казах: „Нарисувай един куб“. Той го начерта. Казах му: „Кубът е от трето измерение“, и после прибавих: „Начертай ми куб от четвъртото измерение“. Онзи каза: „Не мога. Моля, Вие го начертайте!“ . Аз му начертах един куб от четвърто измерение. Той ми каза: „Както Вие го нарисовахте, така го рисуват децата в отделенията. Ние искаме да избием от ума на децата с клин този навик“. Децата рисуват и задните, и предните линии с цели линии, а пък учените рисуват задните линии с точки. Пунктираната линия показва, че не я виждаш, че не я знаеш. Някой и в писмената реч някъде прекъсва и пише многоточие. С това иска да каже, че нещо не се знае.

Та второто положение на реалността е това, което наричат придобивки на човека. Третата черта на реалността е опитът. Всички правите опити. Опитът е първата стъпка към Истината. Ти като направиш един опит, Истината е вече пред тебе, ти си на границата на това, което наричат свобода, на границата на това, което наричат знание, на границата на това, което наричат Любов. Хората говорят за Любовта, но не знаят какво е тя. Много пъти вие говорите за Любовта, но не зная колцина от вас имат това, новото на Любовта. По едно нещо се отличава Любовта, което някои знаят, а някои не знаят: ти не можеш по никой начин да скъсаш нишката на Любовта. Не само че не мо-

жеш да я скъсаш, но колкото се мъчиш да я скъсаш, толкова тази нишка става по-дебела. Можеш да употребиш простени и непростени средства против Любовта, но тази нишка освен че няма да я скъсаш, но ще я направиш като гемиджийско въже. Някои казват: „Скъса се любовта“. Той не разбира какво нещо е Любовта. Няма по-страшно нещо от въжето на Любовта: като речеш да го скъсаш, то става все по-дебело и по-дебело. И в ада да отидеш, и в Небето да отидеш, това въже расте – какъвто и да станеш, от това въже не може да се освободиш. Единственото въже, което никой не може да скъса, е въжето на Любовта. Мнозина са се опитвали да го скъсат, но не са могли. И вие много пъти сте се опитвали да го скъсате, но не можете – това въже не се къса.

Вие казвате: „Защо ние не живеем добре?“. Защото въжето на Любовта е станало дебело. На някои хора им трябва едно много тънко въже на Любовта. Вие вървите по пътя на стария живот. И тънкото въже ще държи толкова, колкото и дебелото, а пък вие, като не разбирате качествата на тънкото въже, дърпате го и то става дебело; да се изтъни не може и вие почвате да страдате. Ще ви кажа един цяр, единствения цяр, чрез който може да се освободите – не да скъсате въжето, но да намерите някого да носи дебелото въже, а пък вие да носите едно тънко въже. Спасението е там – в тънкото въже. А пък да речеш да се освободиш от въжето, по никой начин не може. Това е новото разбиране. Може да не ви е ясно: аз не искам да ви е ясно. Всичките страдания произтичат от единствения факт, че някой път въжето на Любовта става много дебело.

Бих ви дал много примери. Има една страна опасна. За учените хора, за светиите това е едно благословение, но за невежите това е нещастие. Страданието произлиза от голямото гемиджийско въже на любовта. Ако ти речеш да изпъдиш скръбта, това въже става по-голямо. Що е скръб? Неразбраната любов. Що е завист? Неразбраната любов. Що е зло? Неразбраната любов. Що е невежество? Неразбраната любов. Всичко това не ви е ясно и няма защо да ви

е ясно. Като ви стане ясно, гемиджийското въже ще стане още по-дебело. Например вие не знаете колко милиона има един човек в касата си – в това отношение вие сте невежи. Но ако ви кажат, че той има 10 милиона златни в касата си, ще дойде изкушението, ще искате да бръкнете в касата: ето ви гемиджийското въже. Ти бръкнеш и извадиш тези пари из касата, но всички тия пари са свързани с въжета – и ти като вървиш, не знаеш накъде да вървиш, знаеш само, че това въже продължава с тебе. И това гемиджийско въже на любовта ще те предаде.

Тънкото въже за сегашното състояние е за предпочитане – тънко като конец от макара. Ще го носиш в малкото джобче като украшение; като го извадиш от джоба си, то навсякъде може да ти служи. Като вляза в някой дом, гледам, че този човек е богат, с коне и волове. И казвам: богат е и с гемиджийско въже. Той има ниви, къщи, слуги, заповядва им. Казвам: гемиджийското въже е много дебело. Това гемиджийско въже няма да ви принесе щастие. Но това не идва на ума на човека. А пък тънкото въже прави човека щастлив. Страх ме е от дебелото въже. Като казвам „страх ме е“, знаете ли какво аз разбирам? Това е човешкото. Когато човек разбира по човешки нещата, той носи гемиджийско въже. Това е човешката любов. А пък Божественото е тънкият конец на Любовта. Писанието казва: „Привлякох ви с нишката на Любовта“. Бог не обича да товари хората с голям товар. Той е направил всичко с голяма разумност – Бог дава малко нещо, за да ви направи щастливи. А пък ние искаме големи работи, за да бъдем щастливи.

За да бъдеш щастлив, колко голяма пита ти трябва? Ако ти дадат една пита от 100 килограма, ще бъдеш ли щастлив? За цяла седмица ще имаш хляб. Не, Любовта действа в даден момент. Една голяма пита или сам трябва да я изядеш, или да повикаш всички съседи, за да не остане нищо от нея. Когато Христос нахранил 5000 души, Той гледал да не би да остане някоя трошичка от Любовта, защото щом остане някоя трошичка на Земята, това не е хубаво. Вие може да сте правили само един опит, но да има

един завършен резултат: без завършения резултат нещата нямат смисъл. Един завършен резултат прилича на едно житно зърно. Не ти трябва милиони килограми зърна: ти в джоба си ще носиш само едно житно зърно. И като дойдеш някъде, ще го хвърлиш на земята – и това житно зърно ще израсне и ще даде много зърна. И ти пак ще вземеш едно житно зърно в джоба си, а останалите зърна, една част от тях, ще изядеш, а другата ще раздадеш. Този свят е хубав, както е сега, но като дойдеш до Реалността, ще носиш само едно житно зрънце. В това житно зрънце са скрити всички условия на Природата – всичко, което има в Природата, е скрито в него. Как ще го разберете това? Не само сега, но и след хиляди години това пак толкова ще го знаете, колкото и сега.

Има нещо, което, без да го знае човек, пак може да се ползва от него. Например има един съвременен електрически ключ – бутон. Ще кажеш на детето: „Иванчо, завърти го!“. Светне в стаята и Иванчо се чуди, че е направил нещо чудесно. Но кажи му да обясни това явление, той няма да знае. Значи това е знание в изпълнението, а за същинския процес Иванчо може да е профан. Някой казва: „Аз тези работи не ги зная“. Някой път не е необходимо да ги знаеш. Аз нося едно зрънце и какво има в него, не зная. Аз зная само едно: като го туря в земята, то израства и дава, каквото трябва. Няма нужда да чакам 6 месеца, ами трябва да чакам само 20 минути или половин час най-много; и като го посея в земята, след половин час ще имам всичко, каквото ми е потребно. Като получа много зърна, ще ям, ще дам на другите това, което е останало, и ще взема пак в джоба си едно зрънце.

Вие ще кажете: „Какво иска да каже Учителя?“. Искам да кажа, че имате едно житно зрънце в джоба си. Който има опит, всичко може да направи, който няма опит, и той може, но след 12 години с едно житно зрънце може да стане един почтен търговец. В първата година, като посетете едно зрънце, да кажем, ще получите 100; във втората година – 10 000, в третата година – един милион, в четвъртата година – 100 милиона, и т.н. Та за 10 години ще

имате един ценен резултат. Но ако аз имам опита, това богатство ще го получа за 20 минути. Разликата е само по време. Онзи, който знае, си съкращава времето; онзи, който не знае, си удължава времето. Когато губиш времето, ти си невежа; когато печелиш времето, ти си учен човек, спестяваш. Когато прахосваш енергията си, ти не си учен човек; когато прахосваш условията, които Бог ти е дал, ти си невежа, а пък когато ти ги използваш, ти си учен човек. Когато питаш защо Господ е направил света така, ти си невежа; когато не питаш, ти си двама пъти невежа. Нима мислите, че в един буквар на едно дете в първо отделение се съдържа всичката философия да станете щастливи? Всички елементи на щастието се съдържат в буквара на първото отделение. Аз като взема този буквар на детето, а вие да имате най-учените книги на Земята, аз ще ви бия.

Има една външна страна, която ни привлича. Ние всякога се въодушевяваме от придобивките на хората. В придобивките на хората има една приятна, но опасна страна. Лесните придобивки на един човек могат да го увлекат в едно голямо заблуждение. Един религиозен човек може да се увлече в някакво религиозно убеждение; той казва: „Аз вече вярвам в Бога, моля се“. Но той няма успех и може да изпадне в голямо противоречие. Онзи, грешният, оре нивата и има голямо плодородие. А пък този човек вярва в Бога, но слабо е изорал и засял нивата си и няма плодородие: той е разчитал преди всичко на Бога. Онзи, светският човек, е спазил един закон, а пък религиозният, като мисли, че нещо е разбрал, не е спазвал законите и няма успех.

Знаете ли колко е възискателна Любовта? Като влезете в Любовта, тя иска всяко нещо да се направи, както трябва. Тя никога няма да ви направи един укор – тя позволява всичко. Любовта от нищо не се възмущава, тя оставя всекиго да носи последствията на своите постъпки, в нея няма нищо лошо. Ако му дадете на детето малко твърда храна и то се нагълта с тази храна, знаете ли какви болки ще има? Трябва после да спасявате това дете от смъртта. Някой път вие искате Любовта. Ако ти не знаеш да дъв-

чиш тази твърда храна, какво ще се ползваш? Работа се изисква при Любовта, работа, работа! Но защо е така? И аз не знам защо е така. Ако река да ви обяснявам това, твоето въже на Любовта ще стане гемиджийско, а пък аз не искам това. Силата някой път не седи в многото говорене. Само една клечка ви трябва, за да се запали печката. Ако запалите всички клечки от кутията, пак ще имате същия резултат. Тогава някой може да каже: „Да, ама тогава няма много да се молим“. Но ще приложите другото правило: няма много да ядете, няма да сте лакоми и няма да спите. Някой казва: „Много е човек да се моли цял ден“. Съгласен съм, но ти се молиш на Бога набързо, по няколко минути. А като отидеш при един човек, от когото има да вземаш пари, му дрънкаш половин час! Защо при Господа говориш само един миг, а при втория случай говориш много? Ето как гемиджийското въже почва да се обвива на гърба ти. Като излезеш от своето посещение при този човек, тебе ти е тежко, мъчно, голямо въже имаш: пари не си взел, и освен че не си взел пари, но усещаш неприятност. Казваш: „Що ми трябваше да ходя?“. Не, като отидеш при него, кажи му: „Добър ден, братко, радвам се, че си добре“. За парите нито дума не споменавай. Ти ще му се усмихнеш и като му дойде наум, че има да ти дава, той ще ти каже: „Ще извиняваш, аз имам да ти давам“ – и ти ги дава. И ти доволен си излизаш с пари. Тогава въжетото на Любовта е тънко.

Вие не знаете едно правило: когато отидеш да говориш при един човек, сложи дясната си ръка върху сърцето. Щом се измени пулсът ви, нищо не му говорете; щом не се изменя пулсът на сърцето, говорете. Някой казва: „Като видях този човек, разтупа ми се сърцето“. Като ви се разтупа сърцето, вие знаете какво трябва да правите. Мнозина от вас, като ви се разтупа сърцето, търсите лекар: тогава лекарят ви обяснява, че сърдечните ви клапи не са добре и не функционират добре. Може да е прав. Но някой път ще туриш ръката си върху сърцето си и ще се молиш; и щом се разтупка сърцето ти много, престани да се молиш – Господ ти казва: „Чух те!“. Ние не мислим, че Господ

има нужда постоянно да Му говорим. Ще Му кажем най-хубавото: „Татко, благодаря Ти, че ме прати на Земята, ще изпълня Твоята Воля; днес искам да изпълня Твоята Воля, има някоя работа, която трябва да свърша, ще я свърша“. И свършено! А пък ако Му кажеш колко чифта чепици си скъсал, Бог няма нужда от такава молитва.

Разправя ми един наш млад приятел, който посетил концерта на един виртуоз италианец. Музикантът си извадил очилата, очистил ги, после ги турил и започнал да си чисти пръстите: първия пръст, втория пръст и пр.; това направил на едната ръка и после на другата ръка – отнело му 10 минути. Публиката чакала и след това музикантът започнал да свири. Той казал на първия пръст: „Ще свирим сега, ще ми помогнеш“. Първият пръст е на Юпитер – показалецът; вторият пръст е на Сатурн, и на него казал: „И ти ще вземеш участие в тази работа, аз не мога да я свърша сам“. Същото казал на Слънчевия пръст, после на Меркуриевия пръст – малкия пръст, и после на Венериния пръст, Божествения пръст – палеца. Същото направил и на другата ръка. Аз така си обяснявам поведението му. А пък вие отивате изведнъж да свирите, но не ви върви в работата. Не само този музикант прави това... Великите музиканти имат този навик: колко пъти съм гледал как си чистят пръстите – всеки даровит музикант си вади кърпата и така си чисти пръстите. Нека ви покажа сега как става това: когато станете артисти, да знаете какво да правите.

Уточнение: Учителя извади кърпата си и очисти пръстите си с бялата кърпа от основата на пръста нагоре, като почна от показалеца, после средния пръст, безименния, малкия пръст и най-после палеца. Отначало с дясната ръка очисти пръстите на лявата и после обратно.

Някой път са потни пръстите и с такива изпотени пръсти като бутнете клавишите, пръстите може да се хлъзнат, а пък добрият музикант иска, като пипне клавиша, да изкара един чист тон. Цялото изкуство е в това – да знаеш как да манипулираш. Тогава ще ви дам един рядък опит. Да допуснем, че се намираш в едно затруднено положение

ние: имаш да даваш и за да платиш, трябва да дадеш един концерт. Ти си артист и онзи, комуто имаш да даваш, ще дойде на този концерт. Той ще дойде при теб, ти ще му говориш, но си извади кърпата и си изтрий пръстите. И като чистиш пръстите си, ще дойде една Божествена, една светла идея.

Сега всеки един от вас може да приложи това правило върху себе си и при разни други случаи. Например някой път сте неразположен духом – вземате и си изчиствате пръстите, един по един, с кърпа. Като си чистите пръстите, кажете нещо на Господа през това време. Достоянство трябва да имате. Тези думи ще кажете при чистенето на показалеца: „Справедлив трябва да бъдеш“. На средния пръст: „Трябва да бъдеш жизнерадостен, да благодариш на всичко“. На безименния пръст: „Да си свършим добре работата, да не протакаме“. На малкия пръст ще кажеш: „С всички ще се отнасяме добре. Ще говориш истината.“ При чистене на палеца ще кажеш няколко думи и после ще повториш същото на другата ръка. След това седни на пианото и свири – и всички ще те слушат. И ти ще си кажеш: „Много ми стана приятно“. Вие искате да седнете на това пиано на живота и да свирите, да ви ръкопляскаат, без да си чистите пръстите.

Ако вие изучавате живота на светиите, ще намерите, че те в своя живот са обръщали внимание на малките неща, и то с цялата си последователност. Търговецът не трябва да се откаже от търговията – той е турен там за някои неща, той няма да бъде постоянно търговец. Всички занаяти, които изпълняваме, трябва да ги изпълняваме, както трябва. Търговецът трябва да бъде виртуоз, също и лекарят, писателят, ученият и пр. Не си знаеш урока като ученик. Ако аз съм студент, така ще направя тогава преди изпитването: ще си извадя кърпата и ще изчистя пръстите си. Един италиански лекар казва, че зад всеки пръст има по един орган – и ти като очистиш пръстите си като студент, когато професорът ще те изпитва, ти ще възприемеш от професора неговата мисъл, която съответства на този орган, и ще говориш. Той те изпитва, а ти възприемаш неговата мисъл и ще отговаряш добре.

Някой път хората се почесват по врата, защото и там има един друг възприемател. Този италианец е измерил това. Някой път хората се пипат между глезена и пръстите на краката – и там има един такъв възприемател. Един ден ще знаете това, което искате да вършите, от какъв характер е – от материален или астрален характер, от характера на ума или на сърцето. И съответно ще пипате мястото, което трябва, за да свършите работата. Пипането е цяла наука. И като пипнеш дадено място на един пръст, това си има своето значение. Всяко побутване на ръцете или на разни места по тялото има своето значение, свой закон. Вие живеете в един свят на велика Божия Мъдрост, носите едно тяло, един мозък, имате органи, които носят всичкото щастие, всички блага със себе си, и ходите голи, боси и нещастни. При всичкото си богатство вие сте болен човек. Вие сте богат, хамбарът ви е пълен с жито, но имате язва в стомаха; вие сте учен човек, свършили сте четири факултета, но дробовете ви са повредени; вие сте човек с големи постижения, но сте малко нервен – и тогава тази святост, това богатство, тази ученост ще ги изгубите. На вас ви трябва един здрав стомах, който да служи на Бога, понеже въздухът, който поемаш, хлябът, който приемаш, съдържат Божественото. Христос казва: „Аз съм живият хляб“. Вие се молите и не успявате. Дойде един беден човек – приеми го: той ти носи щастие в дома. Приеми го в дома си, дай му един чай и нека си върви, кажи му една добра дума. Дойде друг беден – кажи му нещо. Ние не сме пратени в света да направим бедните хора щастливи.

Да се яви във вас едно желание да имате това ново схващане за нещата, да имате едно приложение. Не да изхвърлите съвсем сегашната ваша опитност, но сполуката на вашия живот зависи от този, сполучливия нов опит, който може да направите. Един опит ще направите в живота си, не повече. Но излезе ли той сполучлив, това ще бъде цяло богатство за вас. Вие можете да изберете веруящото, което искате, но опит трябва.

Вие искате да се запознаете, нали? Има няколко начина за запознанство. Ако вие се запознаете с един кон, как-

во ще направите? Ще се качите на гърба му. Аз казвам на един кон: „Много се радвам, че се запознах с тебе, понеже ти си силен. Искам да се науча на нещо от тебе. Аз ще се кача на гърба ти и ти ще ме носиш. И след като слеза от гърба ти, аз ще направя нещо за тебе“. И като се кача на този кон, за да му е приятно, ще му туря един малък гем – не гемиджийско въже, а само една малка връв. И като слеза от коня, ще вървим с него заедно, ще го потупвам по гърба и ще му кажа: „Можеш да отидеш в гората да се разхождаш и ако обичаш, утре пак ела“. Това е запознанство с коня. Но като се запознаеш с един човек, какво ще направиш? На гърба му няма да се качиш, нито пък той ще се качи на гърба ти. Какви трябва да бъдат отношенията помежду ви? Ами като се запознаеш с Бога, какво трябва да направиш; като се запознаеш с един ангел, какво трябва да направиш? Като се запознаеш с един човек, трябва да знаеш какво да направиш.

Тепърва трябва да се осмисли животът, който е най-сериозен сега от ваше гледище. Някой ще каже: „Да вярваме в Бога“. Каква вяра? За мене всички религиозни вярвания в Бога са играчки, детски играчки, кукли са това. Когато един човек се моли, аз искам да знам може ли неговата молитва да достигне до моето сърце, може ли с неговата молитва да ме трогне той. Когато един човек се моли на Бога, тази молитва едновременно принася полза на всички души в света. Ако твоята молитва не може да трогне хората, тя не е приета от Бога, тя се оставя настрана. Аз само искам да ви покажа в какво седи молитвата. Има една хубава, красива страна на молитвата – и тя не е в думите. Като отидеш при Бога, какво положение трябва да вземеш? Говорили ли сте на Бога, както аз съм Му говорил? Нито един не се е приближил при Бога така, както аз съм се приближил. Аз не ви правя упрек. Ако се кача на един висок връх, казвам: и вие може да се качите на този връх. Не считам за грях, че не сте се качили, но като се качите, ще имате такова разбиране, каквото аз имам. Оттам има такъв чуден изглед! И като се върнете, ще ви слушам, понеже и вие, като се качите, ще имате специфично преживяване, което се различава от моето.

Казвам: аз като се кача на този връх, научавам нещата, които тук, на Земята, не могат да се научат. Тук имаме един наш приятел, който прави тази печка – той реформира тази печка да гори с пълно горене, в нея той поставя долини и планини и въздухът отгоре отива надолу. Поставям си ръката върху един човек, виждам, че е студена, и казвам: той е планина. Среждам друг човек, който е топъл, казвам: той е долина. Казвам: ти и онзи човек ще можете да живеете добре. „Защо?“ Водата от планината ще слезе в долината. А пък като събереш двама души, които са планини, как ще живеят? Планина и планина не могат да живеят заедно: една планина и една долина може да ги ожените, но две планини не може да ги ожените.

Любовта трябва да я туриш на работа; всъщност не да я туриш на работа, но да научиш от нея как да работиш – същността седи в това. Има едно ново схващане за Бога. И това схващане е право. Като дойде във вас това ново схващане, ще се измени коренно животът ви, ще имате нова обстановка. Тогава целият свят, целият строй във вас ще се измени; външният свят, и той ще се измени. Всички хора пак ще бъдат около вас, но както един умен човек прави – вие ще канализирате реките. Умният човек вижда, че къщата му не е добра, и веднага взема мерки да я поправи. Къщата на глупавия човек е повредена, неизмазана, прозорците са счупени, стаите тук-таме са изкъртени, вратата му скърца, а у умния човек къщата е добре измазана, прозорците са здрави, вратите не скърцат. Умният човек се отличава по дрехите си. Някои религиозни хора ходят с петна, а искат да минават за светии, искат да кажат, че не ги интересува светът, обаче ги интересува мнението на хората. Някой път ние приличаме на учениците на Сократ¹⁰. Един ученик отишъл при него със съдранни гащи и Сократ му казал: „Твоята гордост се показва и през съдраните гащи“.

Ти някой път се хвалиш със злото си и казваш, че си много лош човек. Тогава защо, като ти кажат, че си лош човек, ти става неприятно? Ти очакваш, като кажеш, че си лош човек, да ти кажат: „Ти не си лош човек, ти си мно-

го добър човек“ – ти сам не вярваш, че си толкова лош, колкото предполагаш. Ние нямаме право да казваме, че човек е лош, защото така ще хвърлим едно петно на Името Божие. Кажи си: „Аз съм добър човек, Бог ме е създал – няма нищо, което да ми липсва. Добро мога да направя, учен човек мога да стана, добър говорител мога да стана, красив мога да стана. Не съм развил още тези неща напълно, но се заемам да развия тези неща, напълно се заемам да развия до съвършенство тези качества“. Не казвай: „От мене нищо няма да стане“, не хвърляй петно върху Божието Име, но кажи: „Аз съм се лугал досега нагоре-надолу, не съм учил, но ще се запретна да уча“. Само по този начин животът ви ще се осмисли.

Забелязал съм в България – някои сестри, които, като станат на 40–50 години, казват: „Това е загубено време, всичко е загубено вече“ – и престават да се интересуват от каквото и да било. В стария човек има много повече условия да придобие, каквото иска, отколкото на младини. Като си млад, имаш много условия, и като си стар, имаш също много условия. Ти като си млад, благодари, че си млад; и като си стар, благодари, че си стар. Когато си сиромаш, благодари на Бога, че си сиромаш; когато си богат, благодари на Бога, че си богат. Когато си невежа, благодари на Бога, че си невежа; когато си учен, благодари на Бога, че си учен. Това е истинско разбиране на живота. Невежество и ученост – това са неща относителни в живота. Някой път аз искам да стана невежа, за да си почина: турям настрани всичкото си знание. За мене учените хора са една справочна книга. Ако аз искам да зная последните новини от Слънцето и от целия свят, имам един ключ – ще го натисна и ще знам последните новини. Имаш радио – ще бутнеш един клавиш и ще чуеш концерт от Ню Йорк. А пък иначе трябва да извадиш паспорт, позволително, и да отидеш там, да чуеш концерта или пък да разбереш последните новини от Лондон. Да отиваш там, става дълго и широко. Ако играя на борсата, ще кажа: „Падна доларът“, а ако доларът се повдига, ще кажа: „Доларът се повдига“. Ако искам да проверя дали се отваря Кеймбриджкият

университет¹¹, по радиото научавам, а пък иначе трябва да отивам и да проверявам там. Така светиите и напреднали-те хора си говорят с жителите на Слънцето.

Но аз не искам да ви говоря много за тези работи, защото така ще направя въжето по-дебело, защото можем да мислим това, което не е. Някой може да каже: „Такива детински работи – да говорят, че имало същества на Слънцето! Никой учен човек не знае това. Там има 40 милиона градуса топлина; даже и няколко милиона градуса топлина да има, как може да има същества?“. Прави сте: гемиджийското въже ще започне да надебелява. Когато Христос каза: „Преди да е бил Авраам, аз съм“, то евреите Му казаха: „Ти още 45 години нямаш, а Авраам си видял. И с Авраам ли ще се мериш?“. Христос им каза: „Никой не е бил горе, на Небето, освен Син Человеческий, Който иде отгоре“. Как ще разберете това? Тук виждаме едно същество, което казва: „Аз ида отгоре“.

Ако Христос дойде днес, какво ще кажат хората? Ще кажат: „Той не говори право – говори за неща, които хората не разбират“. Мислите ли, че всяко нещо, което не разбираме, не е вярно? Някои неща може да ги разбирате и да не са верни. Например има една теория за Слънцето днес. Вие я разбирате, но в бъдеще тя може да се измени. Засега тази теория я считат за вярна. Досега вашите разбирания за Бога са били верни, но светлината на новото разбиране за Бога друго говори. Като се внесе светлината, тъмнината се премахва. Невежеството представлява възможности за в бъдеще. Като кажат, че някой човек е невежа, аз разбирам, че е богат човек, има милиони, но не ги е използвал; а пък като кажат, че е богат, аз подразбирам, че той е използвал условията, които му са дадени. При невежеството трябва повече светлина. Същото е, когато ми кажат, че някой човек е лош или добър: аз имам съвсем друго понятие за лошия човек. Аз не искам да направя лошия човек да стане добър, нито пък добрия човек да направя лош, защото това не е моя работа. Един човек, който прави зло, показва, че е свободен; и един човек, който прави добро, е свободен, но те се различават по резултатите. Значи и

злото, и доброто показват свобода, а пък резултатите са различни. Някой прави една погрешка – свободен е; прави добро – пак е свободен. Аз се радвам на свободата, но не се радвам на погрешките си. Човек, като е лош, има възможност и да изправи погрешките си – свободен е. Следователно човек и като направи погрешка, е свободен, и като я изправя, е свободен.

Какво значи новият опит – опит на постижението, което ще внесе свободата във вашия живот. Опитът, който ще направите, ще ви даде пълна свобода, която ще ви даде възможност да живеете така, както вие чувствате в душата си. А пък сега вие чувствате по един начин, а живеете по друг начин. Това не е от зла воля, но има външни и вътрешни спънки. Сега някой път вие мислите, че сте свободни. Аз не намирам, че съвременните хора са свободни. Той е взел пари назаем и казва: „Не мога да ги платя“. Един приятел е отишъл при него и му е казал: „Я ми дай назаем 1000 лева“. Той от честолюбие, от тщеславие взема назаем от едно място и ги дава на друго. Да дадеш чужди пари – това не е свобода. Да вярваш в това, в което другите хора вярват – това не е свобода. Да вярваш в това, в което другите хора не вярват – това е свобода. Където отидеш, ако станеш такъв, каквато е средата – това не е свобода. Желязото, като влезе в огъня, е червено, а пък като излезе, не е червено. Това не е свобода. Страданията и изпитанията са пробният камък, с който се опитва дали сте свободни, или не сте свободни. Това е един пробен камък, това е наука вече. Аз не говоря за една вътрешна наука. По този начин може да познаете дали сте свободни, или не. Когато сте свободни, всичко може да постигнете; където не сте свободни, постижение не може да имате.

Писанието казва: „Гдето е Духът, там е свободата“. Гдето е свободата, там е знанието; гдето е знанието, там е добрият живот; гдето е добрият живот, там е щастие-то; гдето е щастие-то, там е запознаването. Само ако се запознаеш с един щастлив човек, това е запознанство; щом се срещнеш с един болен човек, това не е запознанство. Това, което имате, е добро, но вие още не сте придобили

вашата свобода, вие не сте свободни. Някой казва: „Искат да ми повлияят, искат да ограничат моята свобода“. Чудни сте: покажете ми един свободен човек! Как може да се ограничи един човек, който е ограничен – онзи, който е свободен, може да се ограничи. Как може да се обере един човек, който няма нито пет пари в джоба си – онзи, който е с пълен джоб или с пълна раница, може да се обере. Само свободният може да се ограничи, а онзи, който не е свободен, той не може да се ограничи.

Сега вие ще кажете: „Не разбираме това“. Свободни сте във вашите разбирания – и сте щастливи. Вие ще ме извините, че ви смутих малко, но то е, за да ви покажа, че не сте свободни. Всъщност вие сте свободни, но не използвате вашата свобода; богати сте, но не използвате богатството си; имате знания, но не използвате знанията си. А пък това за мене е равносилно на всички отрицателни черти. Според мене всеки учен човек, който не използва знанието, е невежа; всеки човек, който не използва своята сила, е безсилен човек; и всеки добър човек, който не използва своята доброта, е лош човек. Това правило прилагам и върху себе си. Щом човек не върши доброто, не е добър човек.

Любовта има най-красивия език. Там няма две значения – там всяко нещо си има само едно значение, има само едно име. И като знаеш това име, в това е силата. Вие тук идвате и не ми плащате нищо, вие сте станали толкова скържави; всеки човек казва: „Нямам“. Казвам: „Господ да е с тебе“. Аз считам малкото и голямото за едно и също нещо. При закона на Любовта малкото и голямото ги считам за едно, без никакво различие; а пък щом няма Любов, има различие вече. Един човек искам да го погледна, както Бог иска. Срещна някой вол, някое растение, някой човек, някоя река – искам да ги погледна, както Бог иска. В едно дърво, в една буболечка и пр. – във всичко работи Божественото. Във всички тези работи виждам Божественото, те са направени чрез Божественото – иначе в душата си хвърлям едно петно върху творчеството на Бога. Трябва да различаваме във всичките неща Божественото

от човешкото. При Божествените неща аз имам само една мисъл – Любовта.

И за вас е същият закон. Без закона на Любовта не може да имате никакви постижения. Любовта е необходима и за здравето ви, и при храненето – навсякъде е необходима. Тя е мехлем панацея. Сега мисля, че не ме разбрахте, и мисля, че не ме разбирате. Ако сте ме разбрали от любов, радвам се; и ако не сте ме разбрали от любов, пак се радвам.

„Отче наш“

10 декември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ДВЕ ПРАВИЛА

Ще прочета тринадесета глава от Марко.

Тази глава е важна по своето съдържание – общо и частно за всеки един човек. За да се разберат писанията, изисква се особено приготвление. Ако човек разбере само буквата на нещата, тогава ще се отдалечи от самата Истина. Буквата – това е мъгла, това е тъмнина, в която човек нищо не може да разбере. Сега новият ред на нещата, новата култура, Царството Божие на Земята не може да дойде – нещо друго трябва да го предшества. Всички тези изпитания и страдания трябва да минат, хората трябва да изпият чашата на страданията до дъно – не само един човек, но цялото човечество, всички народи – за да се събуди тяхното съзнание. Сега хората казват: „Не му е дошло времето“. Но то ще дойде; колкото повече закъснява, толкова по-зле. Ние мислим, че ако закъснее, може да се избегне: закъснението е само за да могат още някои да се свестят, да се приготвят.

Който не разбира Писанието, той ще се уплаши, а страхът не е по Волята Божия, нито пък със страх хората се изправят. Страхът не дава един вътрешен подтик на душата, той е само едно ограничение, страхът не може да внесе мир в душата. Христос казва: „Будни бъдете“. Има три неща, които приспиват човека. Първо, неговите лични чувства: той мисли само за себе си – да се повдигне, да стане виден. Търговецът мисли да стане богат, ученият мисли да стане учен, силният мисли да стане силен, царете мислят да завладеят Земята и да управляват. Всеки мисли само за себе си и смята, че като постигне това, което желае, това е благото. Верующите спорят кой е на правата страна. Някой хлебар е опекул 400–500 хляба и всички, които купуват хляб, спорят от какво брашно е направен хлябът. Целия ден спорят и казват: „Да вземем този хляб

или да не го вземем, хубав ли е, или не?“. Човечеството се намира пред фурната и спори за Истината, за хляба – и спорят да го вземат, или да не го вземат.

Има един пример из живота на англичаните. Някой си английски лорд искал да опита до каква степен хората могат да вярват, доколко са верующи и лековерни. Верующият човек е решителен, лековерният възприема, но после е колеблив. Хората, които се колебаят, са лековерни. Казваш му: „Да отидем на гости“, той казва: „Да отидем“; казваш му: „Да не отидем на гости“, той казва: „Да не отидем“; казва още: „Аз във всичко вярвам, аз обичам всички хора“. Той е лековерен човек, той не знае какво нещо е обич. Верующият човек има особени качества – той е делови човек, работи. Този английски лорд имал мнозина длъжници. Дал в английските вестници обявление в този и този ден, час и минута всички негови длъжници да дойдат – ще им прости дълговете. Събират се 400–500 души и коментират помежду си. „Да не мисли този да ни опитва, да не е това някой капан?“. И така коментират, съмняват се, приказват. Само един беден човек, също длъжник, отвън пита: „Тук ли е лордът, или не?“. Той влиза вътре и затваря вратата, а колебаещите се чакат отвън. Като англичанин лордът е точен, изважда си часовника и казва: „Има още 3 минути, има още 2 минути, още една минута“. И след това казва на бедния: „Твоите дългове са простени – няма какво да даваш“. А на слугата си казва: „Дайте му отгоре още 100 английски лири“. Всички вън се тюхкат и казват: „Будали сме били“, но минал вече срокът.

Сега и ние всякога сме умни, след като мине времето. Казваме: „Така трябва да направим“. Стоим пред някоя лордова къща. Някой казва: „Да бях хванал търговия на времето, щеше да бъде така и така“. Друг казва: „Давах ми една служба, да бях я приел“. Навсякъде се е колебаел: да вярваме или да не вярваме, дали това е право, или не. И докато се научиш дали е право, или не, ти изгубиш условията. Въпросът дали хлябът е добър, или не – това е въпрос само за 45 минути: щом сдъвчеш хляба, ще видиш. За да познаеш дали една вода е хубава, или не, стига само една минута: още като минава през гърлото, ако е чиста,

усещаш приятност; инак стиска гърлото, има една стипчивост във водата.

В човека бушуват няколко вида чувства и тези чувства са от различни категории. И вследствие на това човек се намира в едно особено състояние: у някои хора преждевременно се пробуждат висшите, Божествените чувства. Те трябва да дойдат като едно посято семе, по един определен път – не могат да се прескачат нещата. Най-първо трябва да се премине естественият живот и като дойдем до Божествения живот, той е най-високото стъпало, той е плодът на живота – ти не можеш да дойдеш до него, без да си минал другите стъпала.

Та онези, които са дошли до Божествения живот, без да са опитали човешкия, те се връщат назад. Аз виждам братя и сестри, които се връщат назад: аз виждам някои на 60, 70, 80 години, които се връщат назад. И казваш: „Изгубих един случай: много голяма погрешка съм направил, щях да бъда богат“. Той сега се връща назад. Ако беше богат, пак щеше да бъде същото. Човек за да разбере Истината, трябва да се освободи от всички посторонни желания. Те са прах в един дом: мели се – има прах; или някакъв мирис има вкъщи. Такива са нечистите мисли и желания – те са отживели мисли и желания. Може за някого да са потребни, но за мене в дадения случай са непотребни. Някой стар човек, когато приближава да умира, е лековерен – крайно лековерни са старите хора. И вие ще бъдете такива. Като стане на 60, 70, 80 години, като наближи време да умира, човек казва: „Едно време ядох пиле и имах сила – ако похапна сега от него, ще ми се върне силата. Едно време ядох баница с прясно брашно и сиренце, ядох кокошка – като похапна от тях, ще ми се възвърне силата“. Похапне си и после заминава. Три дена я има само докато умреш – и ти трябва да се приготвиш, а пък ти си напълваш стомаха с какво ли не. Да не те завари онзи час в ядене и пиене!

Мнозина казват: „Не са уредени нашите работи“. Но кои работи? Същественото не е уредено още във вас. Кое е същественото в живота? Същественото е Любовта към

Бога: ако ти имаш Любов към Бога, твоите работи са уредени. Любовта не е въпрос на знание: човек може да знае и да няма любов. Човек може да знае, а може нищо да не знае – и да има любов. Любовта предшества всяко знание, всяко чувство, всяка постъпка. В нас трябва да се пробуди съзнанието и ние да възприемем Божията Любов, която се е изявила към нас. Аз съзнавам, че Любовта се е отправила вече към мене – това е спасителният момент. Не че тогава Любовта се е изменила: може би с векове тая любов е хлопала на моите врати. Това трябва да бъде един акт само за мене и никой не трябва да казва: „Аз вече се осигурих“. Тогава това не е вече Божествена Любов. Щом ти вярваш, че си се осигурил, ти не си осигурен. Ти трябва да държиш дълбоко в себе си идеята, че си осигурен. Когато влизам в чистия въздух, какво има да му мисля? Ще си отворя устата и ще направя така:

Уточнение: Учителя вдишва въздух.

Каква философия има в това? Лесна работа е. Остане ли аз да му мисля в какво количество да го приема, да го приема, или не, не бих дишал, както трябва. Така е и със закона на Любовта: най-първо при Любовта ти ще се осигуриш. Първият закон е: да обичаме Бога. Щом обичаш Бога, ще обичаш и ближния. Нали когато имаш една посадена ябълка, по-напред не си ѝ обръщал внимание, но като цъфне и върже плод и почнат ябълките да пожълтят и да се зачервяват, ти почваш да обикаляш около дървото. Това е вече любов: обикаляш, пазиш я, заградиш я и казваш: „Много хубава ябълка, хваща ми окото“ – и късаш плод. Така: щом ти имаш Любов към Бога, тогава на Земята твоите ближни ще те обичат; щом ти обичаш Бога, ближните ще те обичат – така действа законът. Тогава сто и едно на сто е вярно и другото отношение: за да познаеш дали Бог те обича, това е много лесно – пробният камък е този: виж дали обичаш ближния си. Ако ти обичаш ближния си, Бог те обича; ако не обичаш ближните си, Бог не те обича. Ти казваш: „Аз не мога да обичам ближните си“. Тогава Бог не те обича. Има и обратен закон: искаш да знаеш дали ти обичаш Бога: ако ближните те обичат, ти обичаш Бога.

Това са вътрешни, мистически схващания на вътрешната Школа. Сега вие мислите, че това го знаете. Не го знаете – вашето знание е много повърхностно. Аз говоря за Любовта, която прилича на зазоряване – от слабото към силното, докато дойде Слънцето на зенита. Това е цял един период на човешкия живот. Човек върви тогава от сила към сила. Някой казва: „Аз търся Бога“. Може да Го търси, хубаво е! Но ако Бог ви е намерил и вие сте Го намерили, ако сте намерили вашите ближни и те са ви намерили, тогава въпросът е уреден – в това е пробният камък. За мистическия живот хората по възможност по-малко трябва да говорят, за да не би да кажат някога нещо, които не са верни, понеже в духовния живот не се позволява никаква самоизмама и никаква лъжлива мисъл, чувство и постъпка. Не говори за това, което не е постоянно. Като казвам да не говорите, аз не разбирам съвсем да не говорите, но не говорете за това, което не е постоянно.

Аз ви давам две основни правила, по които да познавате как действа великият Закон. Има много други правила, но два велики закона има, които са мярката. С тази мярка трябва постоянно да се наблюдавате, всеки ден да държите правилната посока. Вие сте в един процес на развитие и не знаете каква е крайната цел, какво е намерението на Бога. И малкото дете не знае намеренията на баща си, но бащата има намерения за сина си. Той иска да го направи музикант или лекар, или архитект, а детето нищо не знае за това. Не че бащата го прави такова, но бащата мисли какви условия да създаде за детето, за да се развива то. И Бог е предвидил за вас нещо – Той иска да стане нещо от вас. Дойдат страданията и изпитанията, от които вие много пъти страдате, негодувате, а не знаете, че те си имат причини. Ти не си ходил на училище и майката ще те вземе и ще те заведе на училище, и там някой път ще ти теглят ушите, загдето не си слушал или си избягал от училище. Това става и в духовния свят. Ти мислиш, че си княжески син, вземеш аристократическа поза, а пък там не е важна кръвта, която носиш, а дарбата, която имаш. Кръвта, която не носи дарба, не е кръв; кръвта, която

носи дарба, която носи добродетели – това е ценна кръв. Кръвта, която не носи Божествена сила вътре в себе си, е човешка залъгалка. Младите от вас казват: „Ние като остареем...“. Те смятат, че са млади, чакат остаряването и мислят, че като остареят, ще намерят пътя. А старите казват: „На млади години да беше, щеше да бъде хубаво, но сега вече остаряхме“. Младите казват, че не са стари – и затова не могат да намерят пътя; а пък старите казват, че не са млади – и затова не могат да намерят пътя. Това е едно криво схващане.

Във всяко едно чувство, даже и в най-низшето чувство, което може да се появи в човека, и в най-долното чувство има една страна Божествена, която вие не може да схванете. Вие схващате само опакоето на това чувство – тогава повтаряте само опакоето. Може да дойде във вас едно Божествено чувство – и вие да схванете само опакоето му. Например като дойде във вас Божествената Любов, вие ще искате да прегърнете някого. Хубаво е това, прегръщането не е лошо – то е един метод на Природата. Майките прегръщат, паразитните растения прегръщат, котката, като хване нещо, прегръща го, ти като хванеш хляба, прегърнеш го... Обаче Божествената Любов изключва всички прегръдки – Божественото като дойде, трябва да се освободиш от всички стари навици и прегръщания. Някой може да те обича и може да иска да те прегърне, но след като те е прегърнал, той ще остави по тебе всички лекета от своята любов. Ти после не можеш да се освободиш от лекетата на неговата любов, а не че любовта е лоша. Какво подразбирате вие под думите *прегръдки*, *прегръщания*? По Божественому позволява се да прегърнеш само мъртвия – и като го прегърнеш, той трябва да оживее. Живия няма да прегръщаш, а мъртвия ще го прегърнеш, ще го стиснеш – и той трябва да оживее; и като оживее, ще го пуснеш. И ти ще се радваш, че си дал нещо от себе си – живот си дал. Прегръщането трябва да носи живот. Когато Бог ни прегърне, Той ни дава нещо от Себе Си, а пък ние искаме да прегръщаме, без да даваме нещо от себе си. Да не се заблуждавате: как вие го разбирате

този въпрос или как аз го разбирам, не е важно, но важно е действително как е. Прегръдката от Божествено гледище трябва да внесе живот: внесе ли, тя е Божествена. Не внесе ли живот, тя е една обикновена прегръдка: могат да си я имат хората, но на нея не може да се разчита.

Аз ви казвам това, но то не бива да става спънка за вас. По някой път, колкото пъти съм ви говорил, виждам, че вие не разбирате това, което ви говоря. Ще дойде някой и ще ви разправя наизуст това, което аз съм говорил. Той го е запомнил, но не го е опитал още. У него има едно желание да изкаже това, което аз съм казвал. Това е една грамофонна плоча. След като съм говорил на магнетофона и го пусна после, лентата се завърти и почва от начало до край да повтаря. Грамофонната плоча същото прави.

Някои ще ти говорят разумно, ще ти доказват логически това и онова – и най-после ще ти дадат един образ, който и малките деца могат да разберат. Този пример, този образ има отношение към живота, към Природата, към Божественото. Но ако този пример не може да стане плът и кръв във вас, да ви даде една светлина, тогава той е едно забавление, една залъгалка за вас. Хубаво е, ако вие можете да изкарате от примера скритото богатство. Ще ви дам един пример и да видим вие как ще го тълкувате. Бащата на заминаване казва на сина си: „Нямам голямо богатство, имам само една тояга, която е останала от дядо ти – тази тояга ти завещавам. Тя ще ти бъде за късмет – навсякъде я носи – и гдето и да отидеш, служи си с нея: ще успееш“. Така е казал и дядото на сина си. Но синът схванал думите на баща си по буква и 15 години ходил с тоягата, ала не му вървяло. Той си казал: „Какъв будала бях – да вярвам в тази тояга. Не ми върви – и да я продам, много пари няма да взема“. Един ден му дошло на ума да я изгори. Но насреща му иде един бик: той викнал подир бика, ударил го с тоягата, счупила се тя и потекли пари от нея, а бикът избягал. Тогава синът си казал: „Защо този бик не дойде по-рано?“. А всъщност тази тояга била пробита, всичкото богатство било турено вътре и отгоре тоягата била хубаво завинтена.

И вие опитайте тази тояга и извадете съкровището, което е скрито вътре в нея – тогава и човек ще станете, и учен ще станете. Щом имате една тояга, не я носете само, но вижте какво е скрито в нея. Тоягата е емблема на човешката воля. Сегашните хора носят бастуни – всички носят, и аз нося. Моят бастун има един пентаграм и един пръстен. Но когато аз нося бастуна си, нося го по няколко начина. Гледам, че някой само го върти или го туря на земята – този човек е с три крака. Човек, който носи бастун, или много нещо ще свърши, или нищо няма да свърши. Всички маги в древността са носили в ръката си тояги, направени от леска, а пък сега всички носят бастуни, но не са маги. Магът носи тази пръчка в ръката си и в известни случаи само я употребява.

Да допуснем, че имате един приятел, в когото се съмнявате. Един ден той ви пише: „Аз ви обичам, за вас съм готов да направя всичко. Искайте от мен“. Като пише той тези думи, че всичко може да направи за вас, вашето мнение се изменя. Ето, този човек употребява своята магическа тояжка – своето самопишещо перо. А пък ако пише той, че иска да те утрепе, тогава съвсем друго действие ще има неговото писмо. Когато някой маг прави известни движения, той е свързан с Природата. В Природата всичко е разумно – например известен облак е разумен. Аз напиша едно писмо на онзи, който ръководи течението на този облак. Пиша му: „Моля ви се, бъдете така добър, ще съм много благодарен, ако малко отклоните това течение“. И ако напиша едно писмо до този, който ръководи дъжда, то ще спре дъждът. А може да се направи и обратният опит: да вали дъжд или пък да духа силен вятър. Вие имате магическа тояжка – може да го спрете. Сиромаште: сиромашията, това са облаци. Има велики духове, които ръководят сиромашията. Ще им напишеш едно писмо и ще им кажеш: „Не ми пращайте тези слуги – аз имам намерение сам да си слугувам“. Сиромашията е един слуга, който иска да ти слугува. Ти ще кажеш, че сам искаш да си слугуваш. А защо идва сиромашията? При всеки, който е писал на Господа да му прати някого, който да му слугува, тогава идва сиромашията. Ще дойде някой си просяк или

някой разбойник – те са все слуги. Онзи, който ще трябва да ни слугува, той не трябва да е по-долен, по-невежа – той трябва да бъде по-умен. Учителят служи, а учениците изпълняват; майката слугува и детето изпълнява волята на майката. А пък ние сега искаме служителство от слабите, хилавите и невежите: какви слуги могат да бъдат те? Христос казва: „Пазете се от всички тези заблуждения, иначе ще се лишите от едно голямо благо“; и после казва: „За оня ден нито ангелите знаят, нито Синът знае, а само Отец знае“. Всичките тайни са вътре в ума на Бога. Някой казва: „Не могат ли да се кажат?“. Има три неща, които не могат да се кажат.

Уточнение: *Една сестра се изкашля.*

Тази сестра пее по новия начин. Не мислете, че тя ме безпокои, тя не ме безпокои – тя е един пример доколко е силно вашето внимание. Тя не иска да млъкне. Аз виждам, че всеки се безпокои: дали е приятно, че сестрата пее. Вие мислите, че много сте ме слушали и че знаете. Съсредоточете ума си върху нея и ще престане кашлицата ѝ. Защо не съсредоточите ума си върху нея? Изисква се една минута, половин минута, за да престане нейната кашлица. Но вие ще кажете: „Защо не го направите Вие?“. Понеже на мене ми е приятно да слушам това, но ме безпокои вашето безпокойство. Това са души, които безпокоят сестрата – това са нейни праотци, повече от тридесет души са в нея, които са изостанали – и те кашлят сега. Тя е направила погрешка, че е взела билет и за тях – и те са дошли. Зад всички болести седят все нисши същества. С плач тази работа не се поправя – работа се изисква. Като дойдем при Бога, работа се изисква – и да ви е приятна тази работа. Едно хубаво чувство, една хубава мисъл – това са неоценими богатства. Сега у вас, у всинца ви има ред стари навици, например навик да се покажете благочестиви. Не е важно само отвън как човек постъпва, а е важно как мисли и чувства в себе си. Не мислете, че добрият живот е във външността: не, дълбоко в неговата мисъл е важно как живее човек. В даден случай, каквото и да прави, той трябва да участва със своето съзнание. Да улесним малко сестрата, за да престане кашлицата ѝ.

Уточнение: *Кашлицата престава.*

Аз взех част от кашлицата ѝ.

Има нещо съществено в живота. Без него всички други придобивки са без съдържание. Ако нямате това, същественото, вие ще приличате на една пробита стомна, в която, каквато и течност да налеете, ще се излее. Безполезно ще бъде да носите тази стомна. Божествените блага могат да се разберат само когато човек има един установен характер. Една сестра ми казва: „Всичко знаеш, каква нужда имаш да четеш?“. Това е едно погрешно схващане: онзи, който всичко знае, той чете повече от всички; и онзи, който всичко вижда, той вижда повече, отколкото всички други. Но от четене до четене има разлика... Ако аз река да чета, аз възстановявам нещата. За мене едно четене представлява един кинематограф: като чета, аз си възстановявам един филм, възстановявам нещата, възстановявам миналото, станало преди няколко хиляди години. И аз проверявам нещата – кое е вярно и кое не. Проверявам как действително са станали нещата, а другите предполагат. Когато чета Евангелието, аз възстановявам филма, миналото, станало преди 2000 години. Това, което е писано в Евангелието, това са откъслечи, не е нещо цялостно. Христос е говорил много работи, които са пропуснати. Ти като четеш, ще ги възстановиш. Например виждаш един човек, но да кажем, виждаш неговото ухо. Ала неговото ухо не е отделено от тялото – ще видиш какво е отношението на ухото към лицето. Онзи, който знае да чете, чрез четенето ще влезе във връзка със самата реалност. И всички вие така трябва да се научите да четете. А пък вие сега се спъвате в запетайте и в точките. В четенето трябва да знаете, че там няма една равнина, една гладка повърхност, но има една плоскост огъната – с планини, езера, долини и пр., с много голямо разнообразие.

Вие сте били млади, тогава сте писали любовни писма. С едно писмо свършва ли се работата? Не, пишеш едно писмо, две, три, четири, пет и пр., напишеш цял куп писма. Когато ние се обръщаме към Бога, ако нашето молитвено писмо не стига до Него и молитвата я връщат назад, значи

писмото ни не е пристигнало. Защото за да пристигне молитвата, тя ще мине през всички категории същества, за да бъде цензурирана. И това писмо, като отиде при Бога, ще е описателно вече. Някой мисли, че е казал молитва, когато се моли като онзи фарисей: „Благодаря Ти, Господи, че аз не съм като онзи човек грешен“. Такава молитва не е отишла. Всяка една молитва, като не е чиста, като не е съставена добре, тя като мине през онези същества, които цензурират, те ще направят поправки – и тогава тя добива красота. И като отиде така при Бога, ние добиваме тогава голяма радост, разбираме, че всичките поправки са намясто, които те са направили. А ти казваш: „Аз се молих“. Но твоята молитва е приела всички поправки от тези две категории ангели и ти си доволен. Най-първо вие трябва да се научите да се молите – това е метод за добиване на благороден характер. Вие не може да имате благороден характер, ако не се молите. За облагородяване на човешкия характер, на човека, освен Любовта, друго средство е молитвата. От молитвата трябва да има един резултат: да станем силни, мощни и способни за работа. И нашите приятели от невидимия свят да са доволни от нас, и ние да сме доволни от тях.

Казано е: „Будни бъдете!“ Само онзи, който е буден за Любовта, за Мъдростта, за Истината, само нему може да се поверяват в бъдеще тайните неща, от които ще зависи неговият растеж. Тегърва имате нужда от Любовта. Досега майка ви ви е носила на ръце, сега ще ви турят на краката ви. Сега имате повече нужда от Божията Любов, отколкото в миналото. Кое беше първото правило, по което се познава дали Бог ви обича? Като обичаш ближния си, това показва, че Бог те обича. Кое беше второто правило? Като обичаш Бога, ближните всички те обичат. Ами вие, като не се обичате, тогава какъв е законът? Ако вие се обичате, значи Бог ви обича. Ти обичаш – значи Бог те обича; не обичаш – Бог няма да те обича. От това правило няма изключение. Ти казваш: „Този човек аз не мога да го обичам“. Както напредналите същества помагат на тебе, така и ти помагай на другите. Този, когото

не обичаш – твоя ближен – и в него има нещо добро. Да обичаме ближните си е едно нещо, да обичаме враговете си е друго нещо, а пък да обичаме хората е съвсем друго нещо. Не смесвайте тези три неща – те са разни категории на Любовта. Ближните си ще любиш като себе си, а пък врага си ще любиш, но не се казва „като себе си“. За Бога се казва: „Ще Го любиш с всичкия си ум, душа, сърце и дух“. Това са четири положения – без тях ти любов към Бога не можеш да имаш. Ако твоята душа, твоята сила, твоето сърце и твоят ум не участват, ти не можеш да обичаш Бога. А пък при любовта ти към ближния ще участва твоето Божествено естество. Ти трябва да обичаш ближния си така, както Божественото обича. Или с други думи: на Бог, Който живее в тебе, дай Му място да се прояви – и заедно с Него и ти вземи участие в тази любов. И ако това правило се прилага, много малко мъчнотии ще има. Това правило могат да го приложат учители, ученици, слуги, господари – всички. В семействата мъжът и жената могат да приложат това правило – тогава други правила няма. Другите неща са лотарийни билети – я излязат, я не, но този е единственият билет, който всякога печели: като го вземеш, ще спечелиш от него.

Сега да останат тези неща във вас: будно да бъде съзнанието ви в Любовта ви към Бога и към ближните; будно да бъде съзнанието ви към Мъдростта и към Божията светлина. Будно да бъде съзнанието ви към светлината ни, към светлината на нашите ближни – и светлината на нашите ближни да бъде будна към нас. Будно да бъде съзнанието ни към Истината и силата на Истината да обгръща вас и всички, които обичаме.

„Отче наш“

17 декември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ТРИТЕ ИЗПИТАНИЯ

Ще прочета четиринадесета глава от Евангелието на Марко.

Три неща има, които изпъкват в прочетената глава: силният повидимому не може да си помогне, верните Му не издържат своите обещания – и става едно нарушение на задачата. Казват, че Христос беше Син Божий и не можеше да си помогне; в дадения случай не можеше да си помогне. Случи Му се това, което Той не искаше, защото ако искаше това, Той не би ходил да се моли да се отмени тази работа. Той се помоли така: „Да не стане тази работа“. Някои казват, че от Бога така е отредено. Въпрос е това. Когато някой човек вземе пари назаем и дойде кредиторът и си иска парите, това от Бога ли е, кой го е нагласил така? Онзи, който е взел парите. Ако не беше взел човекът парите, не щеше да дойде онзи.

Изваждайте правилно изводите. В света има много ревностни хора. Апостол Петър беше един от тях. Но когато дойдат изпитанията, те не издържат, после пак се съвземат. Онзи, младият момък, на когото хванаха дрехата, и той, като се видя в трудно положение, остави дрехата и избяга гол. Тази дреха беше от една тога. Сега коя е тази дреха, която човек оставя? Това са неговите убеждения, неговото веру. Този момък оставил дрехата си и избягал. Кое е онова, което човек оставя? Някой път човек оставя своите убеждения. Той има убеждение, но като дойде натясно, казва: „Всичко това е празна работа“. И избягва, както първоначално е бил – гол. И казват, че човек е изгубил убежденията си. В реда на нещата ли е да се откажеш? Не че Бог го иска това... В реда на нещата ли е да оставиш дрехата си?

Кое е същественото, за което трябва да се устои? По какво се отличават съществените работи от несъществе-

ните? Ще си послужи само с един пример, много прост. Вземете вие каквото и да е желязо, нагорещено в огъня. След като го извадите от огнището, няма да се минат 15 минути или половин час, и това желязо ще изстине. Защо? Защото тези качества, които са дошли в желязото, са дошли отвън – тези качества не са негова същина. Това, което губиш, то е дошло отвън.

Сега последните неща може да ги уподобим на друг един пример. Една стомна, в която сте налили вода, съдържа едно важно качество. Излейте водата – стомната остава празна. Но така не е с извора – той не престава да дава вода. Това, което постоянно тече и което никога не престава, това е реалност. В живота трябва да отделяте съществените неща – вашите съществени чувства. Има някои чувства, които са преходни, има и мисли преходни, има и някои постъпки преходни. Аз бих ви навел на много работи, но те няма защо да се разправят. Същественото се отличава с едно качество – то носи живот: реалното в света носи подмладяване или обновяване, или зараждане. Това, чрез което човек постоянно се възражда – то е реално; това, което премахва неговите постоянни недъзи, неговите противоречия, противоречиви мисли, това, което носи живот, здрава мисъл – то е реално. А реално ние наричаме Божественото.

Трябва да знаете кога човек се е отклонил от Божественото. Има две състояния. Това, което наричаме „апетит“ – това е човешкото; то е един неорганизиран апетит. Онзи, който има апетит, той постоянно мляска, цял ден яде, постоянно яде – яде, за да стане по-тежък, по-глъст, по-мазничък. Това е едно неестествено положение, пък реалното е гладът. Гладът иде периодически в човека, всякога не се явява гладът. Гладът се отличава с едно качество: че ти, като ядеш само хляб, пак си доволен. А пък другият, с апетита, иска месо, аперитив, различни яденета, печено – и пак е недоволен; казва: „Покривката не е хубава, лъжицата не е на мястото си“ и пр. Той не търси храната, а търси едно удоволствие в яденето. А пък заплащата на всички удоволствия са болестите. Човек, който се

удоволства, ще му се плати с всичките болести, ще го намерят всички смущения.

Сега запитвате защо светът е така направен. Знаете ли на какво прилича съвременният свят? Една жена, като се оженила, нито работила, нито прала, нито тъкала – и почнала да пита: „Защо оголяхме?“. От майка ѝ каквото останало, събрала го, износили го – и тя се питала защо дрехи не идват отвън. Сега ще ви кажа едно нещо: вие казвате, че блудният син, който напуснал дома си, отишъл в далечна страна. Кой е този блуден син? Аз всеки ден го виждам – из София ходи. Онзи, който яде и пие, седнал в една кръчма, и се разполага – не е ли той блудният син? А пък на другата страна го виждам, че няма нито пет пари в джоба си, отгук-оттам проси. Вие по някой път го виждате и казвате: „Блазе му“. Но казвам: няма да се минат и 10 години, и той ще бъде като онези американски милионери, които фалираха и направиха банкет със своите скъсани дрехи. И после казваха: „Какви бяхме едно време и какви сме сега!“. Обедняване става по всичките области на живота. Вие ще го намерите, блудния син, на физическото поле, в астралния свят, в умствения свят. Когато човек стане самостоятелен и мисли, че е намерил истината, и казва на баща си: „Остави ме свободно да си поживея!“, този стремеж не е лош, но пътят е погрешен.

Погрешката не е в мисълта, в желанието и постъпката на човека да придобие, но в какво седи погрешката? Всяка мисъл, която се ражда без любов, е престъпна мисъл; всяко желание, което се ражда без любов, е престъпно желание; и всяка постъпка, която се ражда без любов, е престъпна постъпка. Така седи истината. Това е необходимо в живота. Всяка мисъл, която се е родила без любов, тази мисъл ще ви създаде на всички такива големи страдания, каквито не сте и сънували. А това желание, което е родено без любов, ще ви причини на всички такива страдания, каквито не сте и мислили. Вие искате да знаете защо идват тези страдания във вас. Вие решете въпроса защо са дошли тези страдания на Христа – вие изплащате страданията на Христа. Защо Христос трябваше да пострада?

Вие нямате обществено положение – Христос имаше ли обществено положение? Вие нямате дом – Христос имаше ли дом? Христос имаше 12 ученици, 12 приятели, но те бяха видни приятели; всичките му апостоли бяха все пророци от хиляди години. Те в миналото пророкуваха, че Христос ще дойде, това бяха всички еврейски пророци, събрани около Него – Неговите приятели. Това е моето тълкуване, то е само за обяснение на работата – те са онези близки души.

Всяка една душа, всеки един от вас, като слиза от невидимия свят, с него слизат близки души, които се вплътяват заедно с него – за да бъдеш щастлив, иначе ще бъдеш самотен. Ближният ви с вас е дошъл, това не е една случайност. И кога човек иска да замине за невидимия свят? Когато вашите приятели започнат да заминават за там. Защо ще бягат приятелите ви, от щастие ли? Не: от големите нещастия, които идват в света. Вие ще кажете: „Какъв е изходният път на това, по кой начин трябва да се разрешат нещата?“ Вие казвате: „Какво ще стане с нас най-после?“. С вас ще стане това, което стана с Христа. Това е едната страна. „После?“ После ще стане другото, което стана с Христа – ще излезе от гроба, ще възкръсне. „После какво ще стане?“ Всеки ще се възрасти там, отдето е дошъл. Най-първо ще стане това, което стана на физическото поле, после ще стане другото. Ако първото не стане, второто и третото няма да станат. Някои от вас не гледат същността на страданията. Има някои страдания, които са на мястото си – аз говоря за съществените страдания, които придружават живота. Житното зърно ако не падне и ако не загине в земята, то няма да даде плод – и няма да опита после такава голяма радост. Аз искам вие да мислите, да не вървите по ограничения път на мислите. Казвате: „Защо ни са тия страдания?“ Вие като съшивате една дреха, защо не направите само един бод – и да сметнете, че това е достатъчно, защо правите хиляди бодове? Законът е еднакъв: и в радостите, и в страданията има една последователност. На всяко едно страдание съответства и радост и на всяка радост съответства едно страдание. Вие сте тук,

слушате ме, но знаете ли колко страдания са принесли вашите глави? Вие ни най-малко не помнете това, само майка ви знае. За да дойдете на Земята, знаете ли колко е струвало това на Бога? Вие не сте помисляли върху това: за да дойдете на това положение, какво е струвало това на Бога или на Природата – на нашата Майка? Вие сте забравили... Вие на Земята сте като малките деца, които се занимават с външните предмети – и всички желания, които имате, искате да ги изпълнят. Но трябва да знаете, че всичките ви желания, които имате, не са ваши желания – те са чужди желания. Могат да дойдат през живота ви хиляди желания. Когато дойде в тебе някое желание, ти трябва да знаеш за тебе ли е, или за друг. Няма желания лоши: лоши желания са само онези, които не са твои, не са за тебе. Или една мисъл, която не е твоя, не че е лоша мисъл, но тя е за друг; или една постъпка, която искаш да направиш – тя не е за тебе, тя е за друг, друг трябва да я направи.

Коя мисъл е права, кое чувство е право и коя постъпка е права? Аз ще си послужа само с едно много просто изяснение. Вие сте на един кладенец и искате с кофа да изкарате вода. Като вдигнете кофата, въжето се скъсва – и може наполовина да докарате кофата. Някой път сте близо до края, до горе – и се скъса въжето. Някой в началото на своята работа не успява, а някой – в края. Значи това въже, с което си служите, не е годно; а пък здравето въже е това, с което изкарвате водата. Една мисъл, едно желание, една постъпка, която може да послужи като това въже – това е правата мисъл, правото желание, правата постъпка. На всяка мисъл, която се къса или в началото, или в средата, или горе, вече не разчитайте на нея. Вие сте разочаровани – в какво? Всякога съм срещал разочаровани хора: скъсало се е въжето там, на кофата. Казвам: дайте нова кофа. Но и при новата кофа с това въже ще се скъса въжето. Казва някой: „Какво да правя?“. Казвам: „Промени въжето – с това въже кофата все ще остане в кладенеца“. Казваш: „Нямам толкова пари“. Щом нямаш толкова пари, не изваждай вода от този кладенец – като няма средства, да не

се вади вода от този кладенец. Че животът, който живеете, не е ли един кладенец, от който трябва да изкарвате вода? Онези условия, онези средства, чрез които искате да добиете вашето щастие, не са ли вода? Трябва здраво въже: всички имате въжета, трябва да са здрави. Някои от вас ще ми кажете: „Как мислите, моето въже здраво ли е?“. Че вие знаете това по-добре от мене. Казвам: твоята кофа къде е? „На дъното на кладенеца.“ Ти питаш да ти кажа здраво ли е въжето ти? Щом твоята кофа е останала на дъното на кладенеца, и твоето въже се разбира какво е. Ти ми казваш: „Дай ми твоята кофа“. Аз моята кофа не връзвам на такова въже като твоето. Ти казваш: „Нямаш ли малко човещина?“ Казвам ти: щом искаш моята кофа, ще махнеш своето въже. Аз изваждам моето въже и турям моята кофа и мога да ти услужа, но моята кофа и моето въже не ги давам никому. Спускам, изваждам водата и казвам: вземи си толкова вода, колкото искаш. И пак си отвързвам въжето и кофата.

Благодеяния не правя никому. В живота всеки трябва да си носи своето въже и своята кофа. На Земята обикновено е наредено да има на кладенеца въже и кофа – на Земята е така. Онзи, който е турил на кладенеца въжето, той ще си вземе вече парсата – той ще вземе повече, отколкото струва въжето. Според мен аз никога не бих отишъл при един кладенец, дето има кофа и въже. Чудни сте – когато отида при един извор, аз ли трябва да изтегля водата навън? Онези, които живеят на физическото поле, трябва да изваждат водата си от дълбоко; на онези, които живеят в духовния свят, водата им сама изтича, няма защо да я вадят.

Ние някой път си казваме: какво е направил Христос, как е пострадал Христос, как апостолите са пострадали, как мъчениците са пострадали. Всички привеждат примери... И аз съм привеждал примери, но аз правя всякога и един опит: когато искам да говоря, всякога опитвам. Някой силен човек могъл да вдига 100 килограма. Ако и аз мога да вдигна 100 килограма, казвам, че е възможно това. Щом не мога да постигна това, мълча си за това, не

права и въпрос: за нещо, което не мога да го направя, аз и въпрос не правя. Мога да ви препоръчам едно правило: вие и въпрос не повдигайте за неща, които не можете да направите. Например сега се проповядва, че ще отидем на онзи свят. Ти казваш: „Дълго време се изисква да отидеш на онзи свят“. Че това е една съвсем физическа представа за онзи свят. Вие така говорите и така мислите, като че онзи свят е по-малък, а пък този свят е същественият. Вие го мислите, като че отивате от един град в друг: не е такова положението за духовния живот.

Сега ще си послужи с един пример за изяснение. Представете си, че вие сте един ученик в университета, но всякога отивате с неподготвени уроци. Изважда ви професорът и вие нищо не казвате, най-ниските бележки имате вие: в кой свят сте? Но ще кажете: „Аз искам да отида в онзи свят – на способните ученици“. Че тези способни ученици са с тебе заедно: чин след чин са наредени там. Онзи свят е до тебе. Вие казвате: „Ние искаме да видим Христа“. Че Христос седи на същия чин с вас, Той може да е един от професорите, който ви говори. Вие мислите, че като видите Христа, всичките ви работи ще се изгладят. Прави сте: идеята ви е права, но има нещо непълно, защото мнозина видяха в Израел Христа, но нищо не стана. Не казвам, че желанието ви е лошо, то е едно от хубавите ви желаниа, но в това виждане трябва да влезе един много съществен елемент. Трябва да видиш Слънцето с обич и когато го видиш, да се зарадваш – и то да внесе в душата ти нещо. А пък да видиш Слънцето тъй: ти едва го видиш и се отдалечиш, без да изпиташ обич – това никаква полза няма да ти принесе, това не е никакво виждане. Под „виждане“ ние разбираме постоянна връзка, която съществува в живота вътре.

Вие искате да видите Христа. Че кой е уреждал живота ви, онези щастливи минути в живота ви на кого се дължат? Онези, хубавите ваши мисли, хубавите чувства и хубавите постъпки на кого се дължат – на вас ли се дължат? Ако аз се кача на един трен, за 14 часа ще бъда във Варна, нали така? Ако аз се кача на един аероплан, за 34 дена ще

бъда в Индия, в Калкута, в Лондон. Но това не се прави с крака: ти си отишъл с други, с чужди превозни средства – и тези средства се дължат не на тебе. Един човек се качва на аероплан и лети; ти казваш: „И аз мога да направя това нещо“. Можеш, но средството, с което ще летиш, нито ти си го измислил, нито е твое.

Искам да ви насоча към една съществена мисъл: ние най-първо трябва да оценим това, което Бог е направил – даденото да оценим, да оценим сегашния живот. Ние не оценяваме сегашния живот – погрешката е там. Ако ти не оценяваш сегашното, ти не можеш да оцениш и бъдещето. Ако ти не можеш да оцениш най-малката любов, ти не можеш да оцениш и голямата любов. Ако ти не направиш най-малката постъпка, ти не можеш да направиш и голямата. Един ден ние искаме да влезем в свършения свят, но там ще се намерим в друго едно противоречие. Ние ще се намерим в такова противоречие, в каквото се е намерил един българин, когато отишъл в странство, но не знаел никакъв език. Англичаните се разправят на английски, немците си говорят на немски, а пък този българин не знае нито английски, нито немски, и затова не му обръщат никакво внимание там. Той казва нещо на англичанина и последният не го разбира; той иска сега този англичанин да знае български език, но не знае. Говори на един французин на български, но французинът иска ти да знаеш неговия език – и той си повдига рамената на зададения въпрос и отминава.

Един брат седи при мене и казва: „Искам да се запозная с напредналите братя от Бялото Братство“. И той мисли, че тези бели братя са българи. По кой начин не мога да те представя на тези братя: и да те препоръчам на тях, ти не им знаеш езика и аз не искам да се излагам. Трябва да знаеш езика им! Христос знае всички езици, а вие кой език знаете? Вие казвате: „Духът ще проговори чрез мене“. Знаете ли какъв е езикът на Духа? Аз съм слушал евангелисти – говорят някакви езици и казват: „Духът говори!“. Духът говори, но ти не разбираш нищо от този език, Духът говори, но ти не разбираш... Трябва

да се говори на един разбран език. Това не е български език, нито английски, нито френски – това е новият език на мисълта, която трябва да се разбира: новият език се отличава по това, законът е този. Когато ученикът влиза в училището, с какво се отличава един ученик, с какво се отличава живото дете? С живота: детето, като дойде на Земята, трябва да има живот. На какво се дължи животът? На Любовта. Животът носи със себе си една интензивна мисъл – да реализираш нещо в света; в живота има един вътрешен стремеж. Онова дете, което е родено, веднага влиза в училището – и майка му ще бъде с него. Но в деня, в който детето напусне живота, майка му го оставя и казва: „Бог да го прости, умря“. Сега същият закон е и за друга област: докато ние сме живи, докато сме в Любовта, нашата майка е с нас, тя е на наше разположение. В деня, в който се откажем да носим живота, да служим на Любовта, ние се погребваме. Трябва да знаете, че всеки ден човек десет пъти могат да го погребат и да го изваждат от гроба.

Някой път се молите, молите, молите – и нито глас, ни услишание. Колцина съм слушал да ми разправят за молитвата... Вървят двама християни и единият разправя на другия: „Аз за каквото се помоля, все ми е отговорил Бог – нямам изключение в живота си!“ А пък другият казва: „Не зная, за моята молитва не съм уверен, още не ме слуша Господ...“. А онзи му казва: „Аз ще те науча как да се молиш“. Но още не изрекъл думата си, ето че идва една мечка със своите мечета. Онзи, на когото се чува молитвата, почва да се моли, а пък другият се качва на крушата. Но и първият, който се моли, и той се качва после на крушата. Тогава онзи схванал, че и другият има толкова верую, колкото и той. Първият за свое оправдание казал: „Когато човек се моли, трябва да е на високо място – така Бог го слуша по-добре“. Качили се на крушата, помолили се и мечката си отишла. Вторият казал: „Много ти благодаря. Научих една тайна – че щом съм горе, нависоко, молитвата ми ще бъде послушана“. В душата на първия има една вътрешна неискреност: той вижда, че молитвата му

не е хванала дикиш, и измисля една нова философия, за да излъже и себе си, и другите. Това е самоизмама.

В дадения случай умният човек няма какво да среща мечки. Какво изяснение ще дадете на мечката? Аз я създавам! Разберете ме сега – вие създавате вашите мечки. И големи мечки може да създадете, и малки мечки може да създадете. Може да направите едно престъпление и мечката да ви гони – и то не една, но две, три и много мечки. Тогава ще се качите на дървото и ще кажете: „Защо, Господи, създаде мечките?“. Божиите мечки са много добри, а нашите мечки са много лоши.

Христос казва: „Има да Ми се случи нещо много важно и сериозно, но както ви гледам, вие ще Ме напуснете, ще се разбягате всички“. Това Той го е казал, защото е познавал човешкото естество. Петър казва: „Всички могат да се разпръснат, аз обаче не“. Исус му отговаря: „Истина ти казвам, че тази нощ, преди да пее петелът дважд, ти три пъти ще се отречеш от Мене“. В Гетсиманската градина Христос помолва учениците Си да не заспиват, докато Той се моли на Господа. Обръща се и вижда, че са заспали, казва на Петър: „И един час ли не можеш буден да бъдеш?“. Пак се моли и пак вижда, че Петър и Яков спят: три пъти ги моли да не заспиват, и трите пъти ги намира заспали.

Следващата случка е в двора на първосвещеника, когато Исус е вътре на разпит при старейшините и книжниците. Петър се грее на огъня отвън на двора заедно със слугите на първосвещеника и когато една от неговите слугини му казва: „И ти беше от учениците на Исуса Назарянина“, Петър отрече. Това е третият път, когато Петър отрече, че познава Христа. Пак когато петелът пропя, той разбра какво е искал да каже Учителят му с думите: „Преди петелът два пъти да пропее, ти три пъти ще се отречеш от Мен“. Хубавата страна беше в това, че като излезе вън и пропя петелът, Петър съзна, че по стария начин не могат да се разрешат работите. Трябва да се вземе ново въже: с това въже, с което се късат кофите, нищо не става.

Мъчнотията седи в това, че вие не можете да свързвате духовния живот с физическия живот. Ако схванете

Христа като представител на Любовта, то Любовта е необходима за целия ваш живот. Любовта трябва да бъде подкрепа на всяка ваша мисъл, чувство, желание, постъпка, Любовта трябва да бъде непреривна сила, която да работи във вас. В деня, в който вече не работи във вас Любовта, нищо не може да постигнете. Някой път спите – защо? Защото го няма токът на Любовта. Някой път зная защо спите тук: защото не сте си починали. Работа трябва, а вие сте уморени... И някой казва: „Да свърши беседата, че съм гладен“. Някой има да дава 20–30 000 лева и аз му проповядвам, а той казва: „Какво ще ми разправяш сега? Аз имам да давам толкова пари!“. Или някой е уволнен от служба и казва: „Какво ще ми разправяш сега? Аз съм без работа“. Един американски проповедник казва: „Аз проповядвам и на онези, които спят“. Сега аз гледам психологически на въпроса. Има две изяснения: учениците на Христа заспаха тогава, понеже не можаха да изтраят на онази тежка атмосфера и на мисълта, че ще защитят Учителя си. Те казваха: „Тежка работа е тази, не е за нас!“. Това показва слабата страна на човека. Има една мисъл, която е обременителна. Спиш: не е лошо – има моменти, когато човек, като спи, той слуша по-хубаво. Някой казва: „Аз спях, но чух“, а пък тези, които не са спали, те не помнят. Аз тогава бих казал да спите и да помните.

Съзнанието на човека трябва да бъде будно, ангажирано с известна любов. Някой може да каже: „Това, което говори Учителя, не разрешава моите въпроси“. Вярно е, но казвам ви: има известни неща, които всякога ни засягат в нашия живот. Когато вятърът ни духа, интересува ни – понеже този вятър е една реч, той пречиства въздуха; този вятър е за моя полза. Защо духа вятърът? Заради мен, заради вас. Изгрява Слънцето – аз мога да кажа: „Това Слънце изгрява за мен“, понеже аз се ползвам от него. Аз трябва да съзнавам в душата си следното: Слънцето изгрява и неговата работа е за мен. Слънцето има отношение към мен – и като изгрее Слънцето, аз в този ден мога да свърша на физическото поле своята работа. Ако ние съзнаваме, че всичко, което е създадено в света,

подтиква нашите мисли, чувства и постъпки, ние имаме с него отношение, една връзка. Ако ти се радваш на вятъра, който духа, ако ти се радваш на дъжда, който вали, ти имаш връзка с вятъра и с дъжда: дъждът ще ти донесе своето благо. Ако не обръщаш внимание на тези неща, тогава ще се обезсмисли животът ти. Някой път е много мъчно да се направи едно заключение, но трябва да се направи това заключение. Ние живеем в един свят, дето Бог ни се изявява. Ние сме в едно училище, дето професорите ще проявяват своето знание. В клас ще ходим, за да слушаме онова знание, което се проповядва в университета. Ако ти ходиш в училището и нищо не придобиваш, ходенето е безполезно; ако ти вярваш и тази вяра не ти допринася нищо, тази вяра е безсмислена. Всички си образувайте едно верую, което да не се къса!

Преди няколко време дойде при мене една сестра и ми разправя: от дълго време искала тя да има едно съобщение от невидимия свят – и става една сугрин и чувства, като че някое същество иска да влезе вътре в нея. И тя го чувства – то влиза в нея и веднага се изменя нейното състояние. Аз зная как стои работата: то ѝ казва, че тя е на погрешен път, че всичко, каквото е правила досега, не е право, че всичко е погрешно. Но кое е постоянно в живота? Тази светлина, която влиза в очите ти, може да ти причини дразнение, но може да ти стане и много приятно. Тази сестра се е намерила под влияние. Това не е влияние на духове, но това е приемане на посторонни мисли, които завладяват човека. Както един отровен газ може да парализира, както въглената киселина може да парализира, така и някой духовен човек може да се парализира – и той да си мисли, че духове са дошли в него. Когато вие имате посещение на един Божествен дух, няма да се смущавате – той ще внесе едно светло чувство, една светла мисъл у вас. И този ден ще бъде епохален, какъвто беше денят на Петдесетницата за апостолите. Те имаха връзката с невидимия свят и чува да се говори на духовния език – и всички ученици знаеха духовния език. Духовния език и вие трябва да го научите. Да допуснем, че един човек ви

казва: „Ще ви запаля“, но не може да ви запали и нищо не става, а пък друг нищо не казва и ви подпалва. Тогава питам: в кого е силата? В мълчаливата мисъл, в мълчаливото желание и в мълчаливата постъпка, които запалват, които внасят Любовта – в това е силата: не трябва да я търсите отвън. Доколкото Любовта се е проявила отвън, у другите хора, вие не може да знаете, но във вас колко е – това може да знаете. Вашето щастие седи в това – да проявявате Любовта.

От невидимия свят казаха на Христос: „Твоето въже ще оставиш – ние ще турим нашата кофа и нашето въже“. Христос си сне въжето. Голямо разочарование претърпя Христос – няма друг човек, който да е претърпял по-голямо разочарование, отколкото Той! Всичко рухна: разбягаха се учениците Му и всичко, каквото е казал, рухна повидимому. И Христос каза: „Тогава да бъде Твоята Воля!“ – и тогава дойде Божественото! Докато нашето човечество не отстъпи на Божественото, не може да имаме успехи. Иначе ти ще имаш временни успехи и не може да придобиеш онова, правилното, което търсиш. Само когато Божественото дойде, ти ще имаш един приятел, когото обичаш, само тогава ще живееш в едно общество, което ще те разбира – и ти ще го разбираш. В Божественото има това разбиране.

„Бдете и молете се, да не би в прегрешение да влезете.“ По някой път ние уповаваме на нашето знание, не виждаме, че знанието не ни помага. Някой път и вярата, която имаме, не ни помага, някой път и силата, която имаме, не ни помага. Вярата ни някой път е много малка в сравнение с мъчнотиите, които срещаме; някой път и силата, която имаме, е много малка в сравнение с онези мъчнотии, с които трябва да се справим в живота си. Във всяка мисъл, която носи в себе си скръб – има нещо нечисто в нея; във всяко желание, което носи скръб – има нещо нечисто в него; и във всяка постъпка, която носи скръб – има нещо нечисто в нея. Те трябва да се очистят, трябва да разпознавате чистите мисли от нечистите. Всяка мисъл, която носи само радост, е чиста. С всяка мисъл,

която носи скръб, не може да градите с нея. Трябва да се молите тогава. Старини ще дойдат – ще остареете и тогава ще ви оставят всички. Когато преминавате на онзи свят, нито един от вашите приятели, които са тук, няма да ви придружават. Ще дойде това положение и тогава на кого ще разчитате? Всичките ви приятели ще дойдат само до последната станция и ще ви кажат само това: „Господ да бъде с теб!“. В живота ви дойде болестта: баща ви, майка ви не могат да ви помогнат. Вие имате страдания – какво ще кажете тогава? Там трябва да се прояви вярата, а не да се обезсърчавате.

Някой казва: „Ще се мре“. Умирането е за да ни се покаже само кой може да ни помогне. Кой може да ни помогне? Ще намерим Онзи, Който може да ни помогне! Който може да ни избави от смъртта, Той е истинският. При смъртта на Христа всички се разбягаха, но Христос издържа на всички страдания! Това е първото положение: има един, на Когото ние можем да разчитаме! Той е Онзи, на Когото Христос разчиташе! Разчитайте на Този, на Когото Христос разчиташе, вярвайте в Този, в Когото Христос вярваше, и постъпвайте така, както Христос постъпваше. От това правило се водете и всички противоречия ще се разрешат.

„Отче наш“

24 декември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

РАДОСТ, КОЯТО НИКОЙ НЯМА ДА ОТНЕМЕ

Ще прочета петнадесета глава от Марко.

Създадени са Земята и човекът и на човека е даден живот, за да живее и да бъде щастлив, но на Земята се случва това, за което Земята не е създадена и за което човек не е направен. Страданието и мъчението – това са вметнати неща в живота, те са неестествени неща в живота; както и да се проповядва, те са едно изключение. В дадения случай нас ни интересува това, което хората мислят. По какви причини идват страданията; кое е естеството на самите страдания и могат ли да се избегнат? Всякога се дават два отговора, които са верни. Единият отговор е: те са неизбежни; другият отговор е, че може и без тях. Защото в ада без мъчения не може, а в Небето няма никакви мъчения и страдания. Ако те са необходимост, трябва да ги има и на Небето. В ада без мъчение и без страдание не може, а пък на Небето може без мъчение и без страдание. Аз мога да ви дам едно определение, за да си съставите донякъде една ясна мисъл – една форма за разрешение. Някой може да каже: „Някога човек е грешил и затова страда“. Да оставим този въпрос, че някога е грешил. Ако вие сте добре облечени, с хубави дрехи, и искате през някой дъждовен ден да посетите някой ваш далечен приятел, и ако тръгнете, няма ли да се окаляте с вашите дрехи? Като повали дъжд, ще се измокрите, ще се изцапате; но може ли без това оцапване? Ако се качиш на някое такси или аероплан, няма да се оцапаш; когато нямаш такси или аероплан, ще се оцапаш. Питат: „Защо си се оцапал?“. Защото нямам такси, нямам аероплан. Ако ви обясня това, вие ще кажете: „Знаем го вече“. Всички го знаете. Всякога, когато един цигулар изсвири някоя песен, вие може да кажете: „Разбираме тази песен“. Разбирате песента, но не можете

да я изсвирите. Когато някой пее, вие давате една преценка, но не можете да пеете, както този певец.

Защо човек се цапа? Защото няма такси, защото няма сърце, няма добро сърце, няма ум. Другото възражение е: може ли човек без ум и без сърце? Тук трябва да се даде друго едно обяснение: че имам едно сърце, взето назаем, и един ум, взет назаем. Сега в Европа, на Запад, има една мода – не зная дали още съществува. В XIX век съществуваше, а дали още съществува в XX век, вие ще проверите. Ти си поканен на голямо увеселение, на бал. Трябва да се явиш на бал в особени дрехи, а тези дрехи струват скъпо. Такива дрехи ще вземеш под наем за една вечер, ще платиш 1000 лева български – и който те види, ще каже: „Потръгнало му е“. И след бала пак ще си носиш своите стари дрехи. Това донякъде обяснява нещата, но пак една-та страна остава необяснена.

Учените хора казват другояче: „Грубата енергия трябва да се впрегне на работа“. Всяка енергия, която не е употребена за работа, тя е груба: тя причинява вреда и трябва да се впрегне на работа. При страданието имаме такава една енергия, която съществува по стечение на обстоятелствата, на условията. Тази енергия трябва да се превърне в една вътрешна хармония. Докато се тури тази енергия на работа, човек страда. Причината за страданието е много проста. Защо страдате? Защото не слушате: който не слуша, всякога може да пострада. Някъде по пътищата има надпис как да се пътува, а източните народи викат „варда“. Ако не слушаш и си разсеян, ще те прегази автомобилът, трамваят, файтонът. И всичките ни страдания не са нищо друго освен прегазване от някой файтон, такси или кон. Все някой те е прегазил – това са страданията. Аз не знам дали сам човек може да пострада. Или някой път можеш да се посечеш сам от нож, ако не внимаваш; и ще ти кажат: „Така не се реже!“ . Ти ще кажеш: „Вярно е, че така не се реже, но се порязах“. И от всичко това човек добива една опитност, а това, което можеш да извлечеш от нея, е поуката.

Човек може да страда само веднъж, а другото е изпитание: някои го наричат страдание, но то е изпитание. Както когато представят една пиеса – някоя хубава пиеса се дава само веднъж, а другото са репетиции. Христа няма да Го разпънат още веднъж – веднъж страда Той, втори път Той няма да дойде да Го разпънат. Докато Христос имаше изпитания, учениците бяха при Него, но като дойдоха страданията, те Го напуснаха. И после Христос пак ги събра. Та разберайте нещата и не смесвайте понятията: страдание има само веднъж, втори път няма да дойде; и като го мине човек веднъж, втори път няма да се повтори. И ако видите, че някой човек минава през страдания, то е в реда на нещата. Ако Христос пострада, и ти ще пострадаш веднъж; ако Той е бил съден при Пилат, всеки ще бъде съден така. Никой не може да ви помогне, Господ също ще ви остави. И Христос казва: „Господи, Господи, защо си Ме оставил?“. Представете си, че някой е турен на кръста и минават хора и се подиграват – това е връхът на страданието. Казват му: „Слез, царю, за да повярваме!“ . Това е връхът на жестокостта. При условията, при които беше, Христос не можеше да слезе; Той каза: „Боже Мой, защо си Ме оставил?“. Значи оставил Го е в ръцете на хората, които разполагат с Него така, както те искат, а не както Той иска. Нима беше желателно за Христа да Му турят венец? Можете ли да си представите какво е мислил Христос в това време?

Това е най-голямата драма, най-голямата трагедия, през която може да се мине. И през тази драма всички минават в един малък размер. Майката, като изгуби детето си, за което тя е треперила, и плаче, че не може да го върне, това не е ли трагедия? Също така за жената, когато изгуби мъжа си; за мома, когато изгуби възлюбения си, когато той я напусне, по-голяма трагедия от това не може да има. Напусне я той и се изгуби някъде... Христос разчиташе най-първо на хората и видя, че на тях не може да разчита. Най-после Той разчиташе на едно верую в Себе Си: дойде време, че и това верую не можеше да Му помогне. Привидно изглеждаше така... И виждаме впоследствие,

че в ума и в душата на Христа остана една мисъл. Той имаше една опитност и вярваше в следното: невъзможно е това, великото в света, което е създало всичко, То да се изменя. Повидимому като че ли всичко се е изменило. Бог може всичко да направи, а пък сега повидимому като че ли Бог не можеше да даде една малка помощ. Христос казваше: „Не може да бъде това!“. И историята после ни показва, че онова, което Христос е мислил, всъщност е право. Това, което се случва, ни най-малко не показва, че нещата са лоши. В Бога няма промени. И когато някой път Бог забавя да даде помощ, то е за да се изпита вярата ни – можем ли докрай да устоим. Сега може би някой път вие ще кажете: „Защо е така?“. За да се изпита вярата ти докрай. „Ама защо трябва да се изпита?“ – ще кажете вие. Този въпрос може да го зададете всякога. Като например да питаш: „Защо трябва да ям?“. Веднъж си ял, защо трябва да ядеш? Също така е и с дишането. Като поемеш веднъж въздух, защо трябва да дишаш? За Бога се казва, че Той прави само една вдишка и една издишка през цялата вечност. Господ при една вдишка и издишка създава цяла вселена, а ние трябва милиони пъти да вдишаме и издишаме, за да създадем нещо.

Защо страдаме? Ще ви дам друго едно обяснение. Страданията – това са материали, от които се градят нашите бъдещи жилища. Щом искате да имате едно хубаво жилище, непременно трябва да страдате, за да се съгради това жилище. А пък всички ваши въздишки са ежедневните плащания на работниците. Въздишаш – плащаш – докато се съгради къщата и се измаже. И най-после ще въздъхнеш и ще кажеш: „Много хубава е тази къща, но главата ми побеля!“. В това има един вътрешен смисъл. Ще кажеш: „Заслужава си да страдам, но да имам нещо реално, в което да вляза да живея“. И след това ще дойдат радостите. Друго разрешение на въпроса не може да се даде. Това е разумното разрешение на въпроса: страданията са материали, чрез които се гради нашето бъдещо жилище. И колкото са по-големи страданията, толкова по-голяма къща се гради: ако ви са малки страданията,

малка е къщата; големи ли са страданията, голяма е къщата. Големи въздишки ли имате, много плащате на работниците – това е хубавото. Страданието е едновременно състояние, от което човек трябва да се освободи колкото се може по-скоро. Целият живот на човека не бива да е впрегнат само в страдания: трябва само една част от живота да отнеме страданието. На Земята едновременно ще живееш живота, който живеят в ада, и ще живееш живота, който живеят на Небето. Когато страдаш, ти си в ада, а когато се радваш, ти си на Небето; в Небето има радост, а в ада има страдания.

Другото положение е: всеки един човек е в състояние да премахне своите страдания. Майката казва: „Не искам да умирам децата ми“. Тогава не ставай майка. На възлюблената, която се е влюбила, казвам: тогава не се влюбвай. На ученика, когото трябва да скъсат и който не иска да страда, казвам: тогава не ставай ученик – щом си ученик, ще те скъсат. Професорът не иска да го уволнят – щом той не иска да страда, казвам му: тогава не ставай професор. Някой казва: „Аз страдам“. Казвам му: не се раждай, не идвай на Земята. Докарал ли те е тук с девет бъклицы някой? Ти сам си дошъл и после току пъшкаш, че страдаш.

Това е половината от разрешението. У вас има едно желание да станете господари. Искам да ви покажа един начин как може да станете господари. Вие страдате, понеже искате да станете господари – и не може да станете: там е всичкото страдание. Човек винаги страда за това, което не може да постигне, и винаги страда за това, което е изгубил, или че не е постигнал нещо, или че е изгубил нещо. Значи и в двата случая той не е силен, не е господар на условията. Сега човек трябва да придобие това качество. Кому трябва да стане господар? Трябва да стане господар на ада – да заповядва на всички нисши духове, та като го видят, да станат на крака. Щом не си господар, те ще ти заповядват: който от тях дойде, ще ти заповядва. А пък знаеш ли какво значи да си в ада? В ада ще бъдеш слуга. Когато някой ми говори за братство, аз подразбирам Небето, рая; когато някой ми говори за братя и сестри, за

майки и бащи, аз разбирам Небето, разбирам онзи свършен свят. А пък когато ми говорят за страдания, за слуги, за роби, аз разбирам ада. Там няма майки и бащи, братя и сестри: ти си слуга – на друго място си даден.

Слугата не остава вечно слуга – това вътрешно трябва да го схванеш. Две течения има в живота: когато попаднеш в едното, това е робуването – ще знаеш, че ти не си господар и трябва да се стремиш да станеш господар, а не да заповядваш на брата си. В Небето ще се учиш на закона на Любовта: там ще слугуваш доброволно, от любов. А пък в ада ще слугуваш: искаш не искаш, ще слугуваш, насила ще слугуваш. В Небето ще бъдеш господар, ти сам ще си господар на себе си, а в ада ще бъдеш слуга и други ще ти бъдат господари. Вие казвате: „Дотегнаха ми тези господари“. Вие в религиозното общество минавате през една фаза – вие сте вече навлезли в една област, където усещате едно ограничение, че работите не вървят така, както вие искате. И всеки иска да стане господар, всеки иска да господарува, но не знаете къде да господарувате. За да господаруваш, трябва да имаш сила: не само да кажеш с думи, но като го хванеш някой, да го стиснеш с ръката си и да кажеш: „Каквото ти казвам, ще го изпълниш!“. Че „има Господ“, че „имаш ли срам“, че „имаш ли човещина“ – тези думи са празни работи за него. Ще го стиснеш така, че вода и огън да излезе – това е качество на господаря. Всеки е господар, който като стисне камък, отдолу може да изтече вода, а отгоре да излезе огън. А когато някой стисне камъка и отгоре излезе дим, а отдолу кал, той е слуга. И като не можеш да разрешиш въпроса, ще почнеш да се сърдиш на Бога защо е направил така света.

Има едно предание. Когато Бог създал човека, очите на Господа всякога го гледали и човек се усещал притеснен и казал: „Стига вече с това гледане – човек малко трябва да е свободен“. И Господ почувствал това нещо и се отстранил от човека: каквото прави човек, Той да не го гледа. И когато Бог се ограничил, тогава се вмъкнало там страданието и човекът си казал: „Сега ще направя това, което душата ми иска, свободен ще бъда“. И в тази свобода, която почувствал, се е вмъкнало сегашното страдание.

Има един начин, по който може да се избегне страданията. Вие може да го знаете, но и аз ще ви го припомня – като ви го кажа, вие още по-добре ще го узнаете; сега може само да предполагате кое е то. Ти казваш: „Страдам“, казвам: лесна работа е. Ти казваш: „Как лесна – нямам пари!“. Тази работа не се отнася за пари. Ти казваш: „Здраве нямам“. Не е въпросът и в здравето. Ти казваш: „Ако аз имах един богат баща, щяха да се оправят работите ми“. Това са предположения. Ти страдаш и се оплакваш на Господа: „Господи, не виждаш ли тази работа?“. Господ казва: „Искаш ли Аз да взема участие в твоя живот, в твоята работа?“. Пусни Господа да вземе участие в твоя живот и всичките ти работи ще се оправят! Казано е: „Когато дойде Духът на Истината, Той ще ви научи“. Тогава ще се оправят работите, тогава ние ще сме над страданията, над всичко, тогава ще сме господари на положението; тогава няма да има страдания и ние ще сме вече в Небето. Докато Бог не е в нас, ние ще изпитваме горчивината на ада – всеки е опитал тази горчивина. Горчивината е отвън, а сладчината е вътре. Стремете се, когато Бог дойде във вас, да имате инициативата да работите. Като ви гледам лицата, по някой път вие приличате на опърпани кокошки. По-рано бяхте друтояче, а сега сте опърпани; по-рано много хубаво мислехте, а сега почнахте да се колебаете. Трябва да дойде колебанието – за мене това е много естествено – ще дойде едно разколебаване. Нещата няма да станат, както вие искате, по земному няма да станат. Аз не съм срещнал нито един човек, който е вървял по земния път – и в края на краищата да не му се е случило точно това, което не желае.

Любовта е реалното – и когато влезе в човека Любовта, той е силен. Когато влезе Божествената светлина в човека, той е силен; когато проникне Божествената Истина в него, той е силен. Трябва да се откажем от себе си. Христос казва: „Трябва да се откажете от света“. А пък за Бога се казва: „Бог толкова възлюби света...“. Това, от което трябва да се откажем, да не го обичаме – този свят именно Бог го възлюби. Как ще обясните това? Докато

не разбираш нещата, трябва да се откажеш от тях. Когато си слаб, ще се откажеш и от кокошката, и от къщата, и от живота. Ти казваш: „Няма да се откажа!“. Ще се откажеш, ще ти го вземат: като ти го вземат, ти се отказваш. А пък като станеш силен, тогава няма какво да се отказваш. Силният човек от нищо не се отказва, а пък слабият човек от всичко се отказва; силният човек е вече господар на страданията, слабият човек не може да се откаже от страданието.

В себе си трябва да се примирите, за да се примирят големите противоречия, които сега съществуват в душата ви. Вие казвате: „Да видим!“. Какво казва Христос на Своите последователи: „Ако някой не се отрече от баща си и майка си, от жена си, от децата си, и не възненавиди своя живот и не повдигне кръста си, той не може да бъде Мой ученик“. Вие искате да дойде Христос – и вие да бъдете на първо място. Като дойде Христос, ще вдигнете кръста Си и ще тръгнете след Него. Правилно е вашето схващане, много правилно мислите, но това ваше правилно схващане не го туряте намясто. Като дойде Христос, вие трябва да влезете вътре и да Му дадете място, за да ви покаже как е разрешил въпроса – и Той ще ви покаже Пътя.

Има една страна в живота на Христа, в която вие не сте надникнали. Това, което е писано в Евангелието, това е едната страна, но има една друга страна, една красива страна, в която трябва да надникнете. Но вие не можете да надникнете там, ако не турите нещата на тяхното място. Не е въпрос само за отказване: човек може да се откаже само един път. Апостол Петър се отказа три пъти и какво постигна? Апостол Петър каза: „Този човек е силен, всичко може да направи“. Практичен човек беше апостол Петър, а после си каза, когато хванаха Христа: „Заблуждавал съм се – толкова време съм вървял по един погрешен път. Хората си направиха къщи и деца имат, а ние тръгнахме да гоним забутани работи“. И каза на юдеите: „Не го познавам този човек“. Като пропя петелът три пъти, на апостол Петър му се откри една вътрешна истина. И казва се в Евангелието, че излязъл вн и плакал горчиво. Къде

отвън? При Бога отиде той и си каза: „Учителю, колко малко съм Те познавал, колко малко любов съм имал към Тебе! Аз мислех, че съм Те разбирал, но много малко съм Те разбирал!“. Но той не се обезсърчи съвсем и си каза: „Тази работа ще я оправя“.

Плаченето в Природата какво е? Няма по-мощна сила у човека от плача – това е мощното, това е великото. Когато плачеш, ти можеш да искаш – това е мощната сила, която разтопява нещата. Водата всичко разтопява и освобождава, а плачът има една друга, духовна страна. Не да плачеш за материални работи: трябва да плачеш за духовното, че плачът ти да се обърне после в радост. Ти като посееш едно семе, ще плачеш отгоре му – ще го поливаш; и като израсне то и събереш плодовете му, ще се радваш. Плакал си много, но после ще се радваш на плодовете на твоите сълзи – и ако ти не беше плакал, не щеше да има плод. Колкото повече плачеш, толкова по-добре. Сега аз ви казвам за онзи вътрешен, мистичен смисъл на плача. Няма какво да човъркаш раните си. И аз не искам да ви човъркам раната, но да я завържа: ще я превържа и ще стои така, докато заздравее раната. Вие сте богати, не може да се оплаче някой от вас, че не сте богати – богати сте в страданията. И сега не знаете в какво да употребите вашето богатство. Това е едно богатство, върху което тепърва трябва да работите. Ти си неразположен спрямо някого, не го обичаш: туй ти причинява страдание. И ти му причиняваш страдание, и той ти причинява страдание – и не знаете как да се оправят работите.

Природата е научила човека как да присажда. В човека има два живота: земен и небесен. Тези два живота трябва да имат един и същи център, една и съща основа; тези два живота са като два клона, които трябва да зараснат на едно място. На една дивачка може да се присади едно питомно калемче – и тогава ще имате най-хубавите плодове. Сега и вие ще присадите вашите страдания, ако ви кажа: „Пуснете Христа във вас“. Вие някой път имате голяма кореспонденция с Него, но нямате придобивка. Като дойде Христос, тогава вече ще имате една опит-

ност. Това ще бъде вече не една кореспонденция – това ще е реален живот, това ще е освобождение. Когато един цар посети затвора, тогава трябва да сте уверени, че той дава разпореждане да бъдат пуснати затворниците: когато погледне затворниците и се върне, подписва да се пуснат всички, които е погледнал. И като дойде Христос, ще направи това – и ще престанат страданията и мъченията. Но докато имате само кореспонденция, все ще се изгуби някое писмо. Вие живеете в един свят, гдето преглеждат писмата, да не би да се готви заговор. Христос казва: „Аз пак ще ви видя и тогава радостта ви никой не може да отнеме“. Това иде сега: иде радост, която никой няма да бъде в състояние да ви отнеме, както досега са ви я отнемали. Да поеем сега малко.

Уточнение: *Пее се песента „Махар Бену Аба“.*

Новото е Небето, а старото е адът. Новата година носи доста скръб; носи радост, носи и скръб. Гледайте да носите един весел дух, а не песимистичен. Има една фаза в живота на човека, когато той издребнява и си изгубва вътрешното равновесие. Тъй, както човек е създаден, той няма равновесие. А пък малка причина се изисква, за да загуби равновесието си, и трябва да прави грамадни усилия, за да го запази. Той като на кокили ходи, при малка грешка може да падне и да си счупи ръка или крак. Няма какво да се осъждаме – животът на Земята не е устойчив. Ние тепърва изучаваме живота на равновесието: как да ходим, как да живеем, как да чувстваме, как да мислим. Всеки от вас има богати условия за развитие.

За да познаеш един човек, трябва да знаеш кой му е основният тон. Вашият живот е преплетен с тона *фа*, а пък тонът *фа* е тон на Сатурн. Всеки един човек иска да стане господар, но за да стане господар, трябва да има блага, богатство, сила: това са все материални работи. Трябва да знаете, че целият български народ е построен върху два тона – *ми* и *фа*; всичките му хороводни и други песни започват от *ми* и *фа*. Той не може да се справи с *фа* – *фа* е материалният живот. Да се справи някой с материалния живот, с всичките му трудни страни, не е лесно. Виж-

даш някой юнак, подозираш го – не му харесваш погледа. Мнозина антрополози казват, че погледът на българина не произвежда хубаво впечатление. Това е, защото той е бил поставен при много трудни условия. Мястото, дето живеят българите, е един друм на интереси, кръстопът. Целият Балкански полуостров е над огън. Българите имат да се справят с *фа*. Ще научите музиката, като вземете *фа* само като едно украшение, като орнамент, после трябва да се занимавате с основния тон на Слънцето. Едва сега новата музика ще бъде слънчева музика – и в тази слънчева музика ще има едно правилно преплитане. Тя ще бъде музика на Любовта, тя ще придобие своя нрав от Любовта – не от чувстванията – и в този смисъл музиката ще е вече сила. Като имаш да даваш на някой човек, ще му кажеш някоя песен – и няма да ти иска да му платиш.

Аделина Пати¹² минавала покрай един беден човек, който треперел. Тя се спряла пред него и започнала да пее. Събира се грамадна публика и почват да хвърлят много пари. Сила Божия е това! И друг можеше да пее, но Аделина Пати знаеше какво нещо е пеенето. Да се говори музикално, знаете ли, че това е Сила Божия? В сегашните страдания, които имаме, всеки ден ние изгубваме гласа си. Тепърва ще станете музикални, тепърва ние влизаме в един красив свят, свят на една положителна опитност. Аз го наричам свят на Божиите радости, свят на Божието веселие. И ти не само ще видиш, но ще участваш в този свят. Апостол Павел казва: „Сегашните страдания са временни и не може да се сравнят с това, което ни очаква и в което ще влезем в бъдеще“. Това нещо може да го имате всякога – и днес може да го имате. Ние чакаме да имаме това само на Небето – и тук може да го имате; Небето е разумният свят – и тук може да го имате. Аз по някой път харесвам някои светски хора – те са дали чудни примери. Чувам за някой човек, че е жесток, груб, че не помага, но когато сърцето му е засегнато от любовта, тогава той помага; и казва той: „Измених се“. Махне се любовта – и той пак се събира в себе си. Като се махне топлината от водата, тя замръзва, не тече; като дойде топлината, и тя пак тече

и полива растенията, ходи навсякъде. Един евангелист ме пита: „Ти как разбираш Евангелието?“. Аз му казвам: „Мъчих се да го разбера – и не го разбрах. И си казах: чакай да го живея сега. И тогава почнах да го разбирам“.

Трябва да имате една сигурност в живота, да не допускате колебание и съмнение във вашите приятелства. Да допуснем, че имате един много добър приятел, който е така изправен, че никога не сте видели една противоречива постъпка у него. Той ви е дал едно обещание – и остава само една минута до изпълнението му. Работата е сериозна, вие почвате да се съмнявате. Може и последната секунда да приближава, но вие трябва да не се поколебаете – да не влезе у вас една мисъл, която да ви разколебае, да не се усъмните ни най-малко в него. Казано е, че Христос ще дойде на Земята. Чакаш Го днес, утре – все ще стане това. Казано е в Писанието: „В който час намислите, Той ще дойде“. И ако си от умните, като петте девици, ще влезеш, а пък ако не си от умните, ще останеш вън. Всеки ден се отваря вратата на Царството Божие, за да влезе вътре някой: ако си буден, ще влезеш, а ако не си буден, ще останеш отвън и ще чакаш за втори ден. Ако пропуснеш втория ден, ще чакаш третия ден, четвъртия ден и пр.

Кореспонденцията е една реалност, тя е друго. Кореспонденция аз наричам, когато Слънцето ти го рисуват. Реалността е, когато изгрее живото Слънце – онова, което дава всички блага. Какво велико нещо е Божието присъствие! Когато говорим за идването на Христа, ние подразбираме един такъв ред на нещата. Всичките хора сега в света навлизат в този ред, към това се стремят. Като дойде Христос, ще започне едно ново течение. Христос има една красива страна, която трябва да се опита; другояче все ще ви липсва нещо.

Сега аз правя едно сравнение: представете си, че в един човек всичко е намясто, само едното око е повредено или само единият му пръст е с недъг. У човека не трябва да има никакъв дефект, всичко трябва да е идеално. И когато се изправи всичко, тогава ще дойде Христос. То може да бъде сега – това е една вътрешна реалност. Какво нещо е

да познаеш Бога? Това е много трудно. Ние искаме да Го познаем, но ни липсва нещо, за да можем да Го познаем. Казано е за Бога, че Той е огън пояждащ: ако си далече от Него, замръзваш; ако си много близо до Него, изгаряш. Тогава ще си избереш едно такова място, най-доброто – че да бъде то за твоё благословение. Защото който е много близо до Бога, много трябва да работи. Комуто много се дава, от него се иска много да работи; който много знае и е много силен, трябва да работи много.

Представете си, че един ден ви срещне Христос, малко дегизиран, и ви попита: „Откъде сте вие?“. И вие ще почнете да цитирате стиховете от Евангелието: ще Му разправяте за Бога, ще Му разправяте какво нещо е християнството, как Христос едно време е страдал. Той ще те изслуша, ще види доколко си разбрал Неговите страдания. Ако Го запиташ знае ли нещо за Христа, какво ще отговори Той? Може да не Го познаете – нали Той говореше с онези ученици и те не Го познаха. Той се представи като чужденец и им тълкуваше Писанието – и най-после Му казаха: „Ти имаш много разбирания за Христа, я остани с нас“. После те Го познаха, но Той изчезна. Това изчезване всякога става – туй е една загуба. Кога става тази загуба? Когато човек изгуби любовта си, в него остава само преживяването, но реалността изчезва, остава само възпоминанието. И чакаме тогава следващия момент. Но реалността трябва да остане при нас, а сега виждаме, че нищо не остава: Слънцето отива и си заминава, светлината идва и си заминава.

Трябва ви една много разумна работа: постоянно човек трябва да мени методите, които употребява. Кажеш една дума някой път, ставаш строг и речеш: „Трябва да го направиш това“; или казваш меко: „Трябва да го направиш“. Но допуснете, че някой има да ви дава нещо. Защо да не му кажеш: „Имаш ли нужда от още пари? Мога да ти дам още 1000 лева“. Това можеш ли да го направиш? Това са много големи изключения: на този, от когото имаш да вземаш, да му кажеш така. Този, когото обичате, има ли да плаща нещо и кой трябва да плати тогава? А когато не

обичате някого, но той има също да дава, кой трябва да плати? На кого не трябва да плащате? На този, който ви обича. Когато обичаш, ти ще му дадеш повече. Като дойде светът на Любовта, там всички вие ще бъдете щедри, ще има широко даване. Аз не разбирам това само на физическото поле. Даването, това е една обмяна: Бог е направил света такъв, за да се опознаете един друг. Бог гледа това, което правим, Той изпитва доколко сме готови да изпълним Неговата Воля, Бог изпитва докъде сме достигнали в реализирането на Неговата Воля. Понеже сте на края на годината, ще излезете от ада вече. Довечера искам да влезем в Небето, ще вземем билет за Небето. Които имате вземане-даване, това не е важно за Небето. Тръгвайте! Довечера ще поканим да присъстват и гости от невидимия свят.

Три неща човек трябва да спазва: да не се поколебае в своята любов, да не се разклати в своята вяра и да не изгуби своята надежда. Любовта не седи в чувствата: щом се намерите пред лицето на Този, Който ви люби, у вас се заражда желание да вършите нещо. Щом нямате Любов, у вас няма такъв импулс, нямате инициатива; щом дойде Любовта, и инициативата идва. Аз съм правил наблюдения: като дойде Любовта, човек запалва огън, точи, меси. Казвам: Любовта тук е дошла – всички са весели. Като дойде Любовта, всички ще бъдете със запретнати ръкави, ще бъдете хубаво облечени, весели – и ще съблечете старите дрехи. Че сте гол – това е една стара дреха; че не ви върви – това е един стар костюм; че не ви разбират – това е трети скъсан костюм; че сте малко сиромаси – това е четвърти, още по-стар костюм. Това са все стари костюми... Ще обличате новите костюми, при които ще ви върви. Всяко нещо, което е привнесено от Любовта, вземете го – то е благословено. Когато ви дадат хляб или друго, яжте и благославяйте Бога! Всички здрави хора всякога има какво да ядат; онези, които не трябва да ядат, са болни, оставени са на диета. Който няма какво да яде, той е поставен на диета. Щом дойде Любовта, не може да си гладен – няма изключение. Щом Божията Любов почне

да действа, няма противоречия; преди да е дошла Любовта, има известни противоречия.

Това е за новата година. Тя ще бъде малко весела. Влиза един българин в един американски ресторант. Показват му листа с менюто: едно меню – 10 долара. Той си прехапва устните. Питат го: „От кое искате?“, той казва: „Чакайте!“ – и най-после намерил нещо за един долар. Много хубави са всички яденета, но струват много долари и трябва да се плаща. Това е годината 1934. Тя е един богат ресторант: менютата струват по 10 долара; най-евтиното ще го намерите за един долар. Характеризирам ви новата 1934 година.

Трябва да бъдете весели, за да се възвърне здравето ви. Смейте се! И когато сте сами, пак се смейте, за да се лекувате. Смехът действа здравословно: весело гледайте на нещата – и като останете сами, посмейте се хубаво. Смехът в известно отношение е състояние за почивка. Смехът е външна граница на радостта: ако не се смеете, ще дойде някоя болест. Ще поблагодарите на Бога, че сте се посмели.

Трябва да влезем в един свят, дето всички са сигурни, а не само ти – тогава няма да има страдания. Всичко имаш – дрехи, шапки, пари в банката, но топлина нямаш; всичко имаш, но живота го нямаш. Страданията и радостта си имат граници. Ако минеш границите на скръбта, ще влезеш в радостта; ако минеш границата на радостта, ще влезеш в скръбта. Питаш: „Защо страдам?“. Защото си минал границата на радостта. Питаш: „Защо се радвам?“. Защото си минал границата на скръбта. „Какво трябва да се прави при скръбта?“ Чакай, докато радостта дойде при скръбта: ти не чакаш да дойде радостта, да поздравяш сестра си. Да познаваш Бога по светлината и по топлината Му, това е щастието. Когато Любовта, Мъдростта и Истината ти направят визита, ти имаш пълната радост; или когато животът, светлината и свободата те посетят, тогава имаш пълната радост. В годината 1934 – 1 е бащата, 4 е големият баща – дядото, 9 и 3 са братът и сестрата.

Когато махнем големите страдания и влезем в хубавата къща, ще кажем: „Много хубаво стана, че страдах – дру-

гояче нямаше да имам тази хубава къща“. Ако човек върви по пътя, който му е определен, той ще бъде доволен. Човек трябва да мисли и да работи – той се намира в един свят с грандиозни неща. Човекът трябва да работи, а пък той седи. Той трябва да работи Божията работа: навсякъде и всякога човек може да работи Божията работа. Животът е много хубаво училище.

„Отче наш“

31 декември 1933 г., 5 ч., София, Изгрев

ЕДНО ИЗРЕЧЕНИЕ

Размишление

Ще прочета шестнадесета глава от Евангелието на Марко, 16:16.

Аз ще ви кажа само едно изречение и с това ще свърша: всеки един от вас трябва да се стреми да възрасти в него това, което Бог е вложил от създание мира.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.
(Три пъти)*

Които от вас могат, към 8 часа – на упражнения.

(8 ч., на поляната – на упражнения)

7 януари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

РЕАЛНОТО И НЕРЕАЛНОТО

*Първа глава от Евангелието на Лука
„Духът Божий“*

Има работи, които трябва да се пояснят. Човек има известни инструменти, но не ги разбира. Дойде някой от вас, погледне някоя цигулка, повдигне я, погледне я пак и я тури настрани – остави я някъде на тавана, прах я посипва. Всеки погледне цигулката, но никой не подозира, че в нея се крие нещо, и казва: „Няколко дъсчици...“. Трябва да дойде някой с разбиране, за да види, че при известни условия от тази цигулка може да излезе нещо много хубаво. Тази цигулка може да развесели сърцата на хората: макар и да е няма, който знае, може да я накара да говори, а който не знае, само ще я обръща и някой път само може да изчисти гърба ѝ и ще се пита: „Защо ли Господ е направил тази цигулка?“. Сега някой не може да свърже двата края и наставка смущение в неговия ум: защо не стават по друг начин работите и защо става именно така?! Тогава, разглеждайки цялата история, виждате, че работите не са станали, както искате, и после се питате дали тя е истинска, или е скроена от хората.

В дадения случай вие имате този инструмент, цигулката, която обръщате на гърба ѝ, настрани – и някой ще я остави настрани, като не знае как да се справи с нея. Някой може да разправя историята на цигулката, но цигулката седи все горе, на тавана. Някои пък разискват за това, което се е случило преди 2000 години, и казват: „Защо то не се е случило в наше време?“. Какво щеше да стане тогава? Трябва да минат още 2000 години, за да се види то малко от малко. Някои питат защо нещата стават по този начин, а не по друг начин. Ще ви приведа един пример. Един български абаджия бил голям майстор на дрехи – в

цялата околия бил известен. Като му занесат нещо, като скрой дрехите, нищо не връща назад от плата: каквито и парчета му давали, колкото парчета оставали, той все си ги оставял за себе си. А пък тези парчета били от разни цветове – и после гледали, че неговите деца ходят все с шарени дрехи, направени от разни парчета. И казвали: „Каква е тази мода?“. Всички тълкуватели, свещеници, проповедници и пр. правят като този абаджия: оттук-оттам събират, кроят – и каквото излезе от тези парчета, го смятат за дреха.

Някой казва: „Така ми казва Духът“ или: „Така ми говори Духът отвътре“. Но да ви кажа как говори Духът. Това се случва в София. Една млада мома иска да се жени. Тя е от доста видно семейство, от аристократическо семейство. Тя търси някой момък: този гледа, онзи гледа – и не може да реши за кого да се ожени. Един ден тя отива при една гледачка, която същевременно разбира нещо и от хиромантия. Гледа тя и казва: „На пътя си имаш един пръстен, но ще се разтроши пръстенът, ще се развали работата – по-късно ще се уреди работата ти“. Момата се питала какъв пръстен ще се развали и как ли после ще се оправи работата. Но друга една гадателка, на която Духът говори отвътре, ѝ казала един ден: „На тази мома ще кажеш за онзи момък, виждаш ли го? Че ако не се ожени за него, тя стара мома ще остане“. Гадателката казала на момата за този момък. Случва се, че този момък предлага на момата и тя се годява за него. Но като се сгодява, настава едно голямо смущение в душата ѝ. Тя се сгодява, но не по свой почин, а под давление: че ако не се ожени за него, стара мома ще остане, затова да се сгоди. Това ли трябва да бъде подбудителната причина – да не остане стара мома? Сега аз ви привеждам един пример какво става в сегашния живот. Но после тя му казала: „Вижда ми се, че ние не сме един за друг“. Тя му казва това веднъж, дважд, трижд. Един ден той пише във вестниците, без да ѝ каже: „По общо съгласие ние се разгодяваме“. Тя се намира в чудо. Питам сега: кой е прав? Първата гадателка казва, че пръстенът ще се развали – и се разваля. Тя ли е права, или онази, ко-

ято има вътрешно радио и ѝ казва: „Ако ти не се ожениш за него, стара мома ще останеш“. Кажете ми: кого трябва да слушаме сега? Защото всички вие все си намирате един такъв гадател, който казва: „Ако не се сгодите, стара мома ще останете“. А пък хиромантката ѝ казала: „Предстои ти едно голямо изпитание – ти не можеш да разбереш защо ще се сгодиш и защо ще се разгодиш“. Мислите ли, че това нещо е случайно? В този род, в който влиза тази мома, стават разводи от ред поколения: баща му, леля му, дядо му все са се развеждали. Всичките от този род вървят по тази линия: и онази мома, която се е сгодила за някого от този род, тя ще прави ли изключение?

Защо се е случило това страдание на момата? Защото не е питала себе си, а е слушала хората. Сега да се разберем добре: всяко страдание, което идва в нашата душа, това са чуждите мисли на хората, които ни смуцават. Да определим сега това: „чужди мисли“ наричаме всички ония хора, които в дадения случай не влизат в нашето положение, но разглеждат въпроса така, както намират за добре – по своему. Един човек намира за добре да впрегне два вола. Ходи, оре с тях и казва: „Така трябва да бъде – такъв е Божественият закон“. Воловете питат: „Защо?“. Ще им кажат: „Господ е определил така“. Как ще проверят тези волове дали това е Волята Божия, или не? Ние сега вземаме едно обяснение, едно противоречие в живота, за да се изясни друго противоречие в живота, което съществува.

Вземете друг един акт, какъвто е женитбата: каква е целта ѝ? Ако аз ви обясня едно нещо, у вас ще остане друго нещо недообяснено. Но ще ви дам един пример и вие ще си правите сами заключението. В едно древно светилище останала една свещена книга и една свещ до книгата. И ред поколения ще влизат в храма, ще вземат книгата и пак ще я оставят намясто; всички ще приказват какво ли има в книгата и за какво е тази свещ до нея. Че е свещена – да, че е направена от бял восък – да, но за какво ще служи? Най-после в светилището влиза един човек, запалва свещта и почва да чете в книгата. Всички слушатели се намерили в ужас, че той е запалил тази свещена свещ. Го-

лямото престъпление било в това, че е запалил свещта. За какво е направена една восъчна свещ? Тя трябва да се запали – и това се случило. Всички други гледали книгата, но само този човек е знаел какво да направи с книгата и свещта. Но всички го сметнали за голям еретик затова, че отворил книгата и запалил свещта, за да чете.

Ако преденето не е за вас, ако ходенето не е за вас, ако яденето не е за вас, ако дишането не е за вас, ако обличането на дрехи не е за вас, ако пиенето на вода не е за вас, ако работата не е за вас и прочее, тогава кое е за вас? Много пъти се казва: „Не трябва да се яде много“. Но какво нещо е многото ядене? Или казва се в закона: „Човек не трябва да желае много“. Но никак ако не се желае, тогава кой е прав? Казват: „Да не желаем много“. Тогава малко ли да желаем? Някой казва: „Аз искам да съм в рая, макар и да съм накрая“. Някои разбират християнството така: да бъдат на най-високото място. Човек е на най-високото, на най-хубавото място само когато може да бъде полезен на всички. Една книга, която я отварят да я четат, е на мястото си; една свещ, която свети, е на мястото си, и хлябът, който хората ядат, е на мястото си.

Например има три неща, които тук не сте разрешили. Вие казвате: „Човек да бъде млад“. Но младостта нещо реално ли е, средната възраст реална ли е и старостта нещо реално ли е? Тогава питам: ако това наричате реалност, тогава мнозина бяхте млади – де е вашата младост? Отиде си тя. Някои от вас бяха възрастни – но и тази възраст ви напусна; някои от вас сте станали стари – но и старостта ще ви напусне. Тогава какво ще остане от вас; като ви напусне и старостта, тогава какво ще бъде следващото положение? Вие казвате: „Човек трябва да бъде млад“. Аз казвам: младият човек е самоуверен, а старият човек е голям безверник – по-голям безверник от него няма. И в какво не вярва старият? Той не вярва вече в младините, казва: „Отиде си младостта“. А пък младият вярва в младините, но като дойде до годините на дядо си, и той става суеверен: мисли, че като стане стар като дядо си, всичко ще има. Като дядо той ще има само една бяла брада, бели

косми и една патерица, да се подпира – това ще бъде всичкият му капитал. Мнозина носите по някой път бастунчета: това е собствеността ви – прикята на стария.

Ние разбираме живота по един особен начин. Разбирането на младия донякъде е вярно, но младостта е една фаза на живота. И състоянието на възрастния е също една фаза на живота, също така и старостта. Ние не знаем още какъв ще бъде последният, съвършеният човек. Донякъде си представяме това: всички хора ще бъдат едно тяло, в което ще живее един дух. А пък сега всеки един иска да бъде щастлив. При сегашните условия не може човек да бъде щастлив – непременно ще се обезвери в това, в което вярва. Сега не са ли хората обезверени? Всички започват с вярата и всички свършват с безверието. Аз виждам по лицата на всички стари хора изписано разочарование в техния живот. В какво са се разочаровали? Момчето непременно ще се разочарова от своите кончета, момичето – от своите кукли.

Каква е разликата между реалното и нереалното? Нереалното не расте. Това е дървеното конче или куклата: дете го туриш, там си седи. Кончето, освен че няма да те носи, но и него трябва да носиш. Вие нямате ли много кончета, които носите? Една скръб не е ли едно конче, една кукла – също? Едно желание, което носиш постоянно, с години, и те смущава, не е ли то едно дървено конче? Турнеш го тук, турнеш го там – все трябва да плащаш за него. И за работа не става, нито в каруца можеш да го впрегнеш.

Едно верую, което можете да имате и което не може да ви помогне, това верую защо ви е? Ти казваш: „Аз вярвам в Бога“. Хубаво, но ти ще се намериш в положението на онзи адепт от древността. Той бил като малко дете: турил десет божества пред себе си, на които се молил. Един ден се разболява и отива при едното от божествата да се моли, моли се после на друго божество. И на десетте божества се молил, но не можал да оздравее. Най-после той се ядосал на всички божества – хваща едно от тях, хвърля го през прозореца и казва: „Като не можеш да помогнеш,

тогава ще те хвърля“. После отива при друго божество и казва: „Ти можеш ли да ми помогнеш? Не можеш“ – праща и него навън. И с другите прави така. И като хвърлил всичките десет божества, той оздравял. Докато вие не изхвърлите всички ваши идоли, на които уповавате, навън, вие здрави няма да станете. Тогава отговарям общо на всинца ви по един въпрос. Вие питате: „Какво да правим, за да ни тръгне в живота?“. Казвам: всички ваши идоли хвърлете от прозореца навън. Но вие ще кажете: „От дядо ни остана това, пари струва!“. Ако струват пари идолите и не ги изхвърлите, тази болест ще остане вкъщи; ако ги изхвърлиш, болестта ще си отиде. Докато разчитаме на тази светлина, която ние произвеждаме, ще имаме временни постижения и не можем да имаме никакъв прогрес. Това са дървените кончета и куклите, които не растат – те си остават едни и същи винаги.

Сега ще ви приведа още един пример за обяснение до известна степен на същото, въпреки че колкото и да се изяснява то, все нещо остава недообяснено. Разправя един съвременен писател следното. Върви той по пътя и вижда, че едно малко момиче се приближава при него – хубаво бедно момиченце. То казало: „Майка ми е болна“. Това дете седи сега със страх, двоуми се дали този човек ще даде нещо, или не: с един вътрешен страх чака това дете дали той ще отговори на молбата му. Писателят го наблюдава, изпитва го: мисли дали думите му са верни, дали майка му е болна, или тази работа е само скроена. И детето, и писателят се наблюдават. Писателят дава пари и забелязва в детето една малка усмивка. То купува хляб и го носи на майка си. Писателят наблюдава това, следи момиченцето. Минава той покрай една цветарница, гледа хубаво тропическо цветенце в саксия и казва: „Ще го купя“. Купува цветето, занася го у дома си и почват да се разговарят с цветето: „Откъде си дошло?“. Цветето му казва: „Аз съм дошло от топлите места. Взеха ме от това място, аз си живеях много добре у дома си! Дойдоха един ден и ме задигнаха, без да питат майка ми и баща ми. И аз не зная защо ме донесоха и ме туриха в тези ограниче-

ни условия. Едно време си живееш там добре“. Това цвете може ли да бъде щастливо? През какви ли несретни не е минало. На някои места го оставят да гладува и да жадува, не се грижат за него и то казва: „Не зная и ти колко ще се грижиш за мене: много съм страдало от моите благодетели“. Сега аз ще ви уподобя на тия цветя, посадени не на място. Вие сте взети отнякъде и сте донесени тук, в света, за да бъдете щастливи, но не сте щастливи. Посяти сте в саксии, но по някой път тези хора, които са ви взели, ви обичат, радват ви се, но те си имат много друга работа, не се занимават навреме с вас и вие оставате неполяти. Де е слабата страна на цветето? Слабата страна на цветето е, че то е цвете – там е слабата му страна.

Докато човек има известни желаниа в себе си, той трябва да намери изходния пункт, за да достигне до постигане на желанията си. Той трябва да бъде крайно разумен, да знае кои желаниа, които са дошли в него, могат да му донесат това, което той желае, и на тези желаниа да даде ход. Ние казваме, че светът е създаден заради нас. Но какво значи „Светът е създаден заради нас?“. Частно заради мене не може да бъде създаден той. Горите не могат да бъдат създадени само заради мене, реките не могат да текат само заради мене. Онзи свят, който е създаден заради нас, е този свят, от който ние можем да се ползваме. Това, от което ти можеш да се ползваш в дадения случай – то е заради тебе; а пък това, от което ти не можеш да се ползваш в дадения случай – то не е заради тебе. Често това, което е безполезно за вас, то е полезно за други. Ако се занимаваш с това, което не е полезно за тебе, ти ще изгубиш времето си. Следователно остави всеки един да се занимава с това, което е за него. Човек трябва да се занимава с младостта. За да се занимава с младостта, трябва да намери онзи закон, чрез който младостта да остане при него – младият трябва да остане млад. Ако младият остане млад, тогава где ще остане старостта? Старостта е противоположното нещо на младостта. Щом изгубиш младостта, ще дойде и старостта, а пък възрастното състояние е най-високата точка, зенитът, до който

младостта може да дойде. Ако ти искаш да видиш какво има зад тази граница на възрастния човек, ти ще слезеш в старостта. Питам тогава: защо пожелавате да станете стар, защо пожелавате да бъдете млад? Вие ще кажете: „Ние не пожелавме, а това ни дойде само до главата“. Младият и старият човек разрешават едни и същи въпроси от две гледища. Ако ти не можеш да свържеш двата края на младостта и старостта на едно място, то животът ще остане неразбран за тебе. Ако не знаеш защо си дошъл и ако не знаеш защо си отиваш, ти не си разбрал живота. Ако не знаеш защо отиваш в училище и ако не знаеш защо излизаш от училище, ти какво си разбрал? Нищо. Не е лошо да отидеш в училище, за да научиш всичко; не е лошо да излизаш от училище, когато си научил всичко. Училището не представява вечен порядък. Този живот е едно училище, в което трябва да влизате навреме и трябва да излизате навреме.

Вие се спирате върху въпроса и казвате: „Трябва да имаме вяра в Бога“. Добре, защо трябва да имаме вяра в Бога? В древността са казвали: „Защото без вяра не може да се служи на Бога“. Вярата е едно условие за служене, една необходимост. Тогава другото положение: питаш защо трябва да обичаш. Ти трябва да обичаш, понеже ако не обичаш никого, не можеш да изпиташ живота. Някой казва: „Без любов не може“. Може, но живот няма: животът ще дойде по пътя на Любовта. Някой казва: „Аз го разбирам“. Че разбираш някого, това е друг въпрос, но за да влезеш в живота, за да се постигне това, което желаяш, Любовта трябва да ти бъде едно условие. Само по този начин животът, който сега имате, може да ви стане ясен и да видите вътрешния му смисъл. И щом придобиеш Любовта, ти ще се освободиш от този кошмар, в който сега живееш, ще се освободиш от този кошмар, от този вечен страх, който сега съществува между всички хора. Сега само напредналите души го нямат. Например вие гледате някой човек, че се моли дълго време, и не можете да го търпите, казвате: „Много се моли: то бива, бива, но той с часове се моли“. Питам: ако един човек се моли, оставете го да се моли,

колкото иска, не го смущавайте. Радвайте се, защото ако този човек престане да се моли, той ще причини една голяма вреда. Докато той се моли, ти си щастлив – и като престане да се моли, ти ще бъдеш нещастен. Вие искате той скоро да свърши. Не: колкото по-дълга е молитвата, толкова по-добре е. Молитвата прилича на онази река, която тече, и на онзи извор, който извира. Има известна опасност тази река или този извор да причинят някаква вреда, но те принасят по-големи добрини. И ако този извор престане да тече, ще дойдат страданията сами по себе си. Сега, разбира се, тази мисъл оставя едно противоречие, в което всички съвременни хора се намират, едно голямо противоречие, което тук не може да се разреши, нито пък на Небето може да се разреши. Има един въпрос, който нито тук, нито на Небето може да се разреши – вие като отидете при Бога, и там няма да го разрешите. Единственото нещо, което разрешава всички въпроси, е Любовта. Ако обичаш, ти разрешаваш въпроса, ако не обичаш, ти не можеш да разрешиш нищо.

Вие имате едно разбиране, че като влезете в онзи свят, всичко ще ви стане ясно. Но знаете ли какво нещастие е да разбирате всичко? Че ако вие сега можете да разберете какви сте, вие не бихте искали да се срещате. Ще ви дам един пример за една баба Янка от Варна. Тя е била най-красивата мома. Оженила се за един богат абаджийски син. Била много практична, много умна, с характер. Тя, след като те види, ще се завтече да ти говори сладко и ще каже: „Колко съм радостна, че си ми дошла на гости. Ще ти направя баница“. Ще те гощава, ще те потупа по гърба и ще ти каже да дойдеш пак. А пък като си отидеш, ще каже: „Чудо! Откъде ми дойде такава главоболие – заради нея да точа!“. Питам сега: как ще обясните това? Иде някой при вас и вие сте любезен с него, и като си замине той, отподире му казвате нещо лошо. И някой път, като отида аз на гости някъде, посрещнат ме добре, но после, като си отида, казвам: „Ще дойде баба Янка отподире“. Баба Янка има две лица за мене. И за мене това е едно противоречие, защото тези две лица съществуват.

И Земята е една баба Янка: денят е светъл, а после стане тъмно. Налице е едно противоречие, което съществува, а после трябва да го разрешим. Защото коя е причината, че баба Янка е недоволна? Тя е недоволна, защото никой не влиза в положението ѝ. Един ден си поговорих с нея – влизам в положението ѝ, отивам при нея и ѝ казвам: „Бабо Янке, не искам нито баница, нито каквото и да е, защото като замина, ще почнеш да вдигаш шум подире ми. Както се научавам, ти си била много красива. Добре, я ми разправи ти за това“. И тя почва да ми разправя, казва ми: „Ето така разбирам! Но дотегнаха ми онези, които ме караха все да им точа. Само за ядене и пиене идат: хляб, баница, винце. Благодарят те на баба Янка, но за нея нищо не остава – и баба Янка е недоволна, понеже никой не ѝ плаща и никой не влиза в положението ѝ. Пък ако не им наточа баница, като излязат, ще кажат, че не съм ги посрещнала добре. Те не ме разбират... Като видя, че са дошли хората, зарадвам се, направя им нещо, но после, като си заминат, дойде друг дявол. С този дявол – не го зная аз – ме ожениха, деца имам... И нищо не разбрах: приемам хората, давам им ядене, изпращам ги – и подире им говоря. И аз не го разбирам това...“. Тя ме пита: „Какво ще кажеш ти?“. Казвам ѝ: „По-добре да не го разбираш“. Рекох ѝ още: „Да ти дам един съвет, за да разбираш работите: като ти дойде някой на гости, след като си го нагостила и като си заминава, да му кажеш: „Втория път аз ще ти дойда на гости – и ти да ми наточиш тогава баница. Хубаво – след една-две седмици да ме чакате, аз ще ви дойда на гости“.

В човека има един вътрешен копнеж, ние го вземаме като растеж на човека, като разширение на човешкото съзнание. Защото всичките нещастия, които ние претърпяваме, се дължат на едно вътрешно положение на нашето съзнание и самосъзнание. Всички страдания, нещастия, скърби, противоречия произтичат от съзнанието, което е достойние на животинското царство. Трябва да влезем в една нова област, в едно ново съзнание, което не носи тези противоречия.

Срещате се двама души, но нито единия от вас не може да гледа на другия така, както гледа на себе си. Някой път вие може да кажете, че ви обичат хората, но направете един малък опит да разберете доколко ви обичат. При всички случаи, когато вас ви поставят да подарите нещо някому, всякога ще забележите един закон – че всякога най-хубавото оставяте за себе си. И ще кажете, че и готвачът трябва да яде. Но най-хубавото ядене готвачът не оставя за себе си. Онзи, който има ябълки, най-хубавите ябълки ще остави за себе си: най-хубавото, най-ценното мъчно се дава. Докато не осъзнаем нуждите на хората, ние сме на крив път. Животът може да се разбере само като осъзнаем нуждите на хората. Ако ти осъзнаеш нуждите на другите като свои, само тогава ще можеш да разбереш живота; но докато изхождаш само от твое гледище, не можеш.

Например ние не влизаме в положението на Бога. Вие нямате понятие какво нещо е Господ. Господ е едно Същество, Което влиза в положението на всички същества – от най-дребните до най-едрите, с всичките противоречия, които съществуват в тях. И Той все урегулира нещата. Знаете ли каква е грижата Му? Да промисли за всички тях. Желанието на най-малкото същество влиза като Негова цел. Бог има желание и най-малката буболечка да бъде щастлива: Той има желание не тази буболечка да бъде силна и умна като Него, в това не седи нейното щастие, но тази малка буболечка да бъде доволна от живота, който има. Вие всеки ден се препирате с Бога: от това сте недоволни, от онова сте недоволни, от всичко, което ви се дава, вие все сте недоволни; недоволни сте от всичко, каквото се случва с вас. И вие предавате вашето недоволство на окръжаващата среда. Засега у всинца ви вървят два процеса: един процес на вяра, увереност и младост, и един процес на неувереност, на безверие и старост. Когато човек казва, че в нищо не вярва, той е остарял – все едно дали е мъж, или жена. И когато казва, че вярва във всичко, той е млад; когато казва, че вярва в себе си, той е възрастен.

Частично щастие в света не съществува. Вие може да бъдете щастливи частично, но това ще причини известни

страдания на другите, а някой път това страдание ще се върне при вас. Вие слагате яйце под квачката и след време се излюпва пиле. Вие правите добро на това пиле – да дойде на бял свят, но давате възможност на това пиле да изяде хиляди червеи. И вие ще понесете последствията на тези престъпления, които ще направи това пиле, ще понесете последствията заради пилето, което сте излюпили. И доброто като направиш, ще страдаш, и злото като направиш, ще страдаш. Вие казвате: „Не си струва да се прави добро“. Излиза тогава, че трябва да се прави зло. Не, не, въпросът трябва да се разреши правилно. Какво трябва да правиш? Остави яйцето да го измъти онзи, който го е снесъл – не излюпвай чужди яйца. В тебе се заражда една мисъл: „Това е чуждо яйце“. Остави го да го излюпи онзи, който го е снесъл, ти не го излюпвай.

И всичките страдания произтичат от това, че ние искаме да дадем на другите хора щастие, без да сме сами щастливи. Ние на себе си не можем да дадем щастие, а пък искаме на другите хора да дадем такова; или богатият иска да направи щастливи другите. Кой е истински богат, где е онова, истинското богатство? Това е богатството, в което няма страдание. Някой казва: „Аз зная какво иска да каже Учителя“, друг казва: „Онзи не се отнася добре с мене“. Той е прав, че не е приет добре, но той не казва цялата истина – има една истина, която той не доизказва. Онзи, който иде при мене, той си има едно вътрешно спотаено желание. И при вас идва един млад човек, говори ви, но в неговото желание има нещо скрито. Той иска да следва в странство, но е горделив, направо не казва нищо. Вие го нахранвате, но за неговото интимно желание не говорите. Не е лошо, ако може да задоволите желанието му, но ако задоволите желанието му, той може да не бъде признателен. Най-мъчното нещо е това... Щом направите добро някому, то този, комуто направите доброто, няма да ви бъде признателен. Тогава какво ще кажете? Аз да ви кажа где е противоречието: изяденият плод не се връща назад. Има в нас една признателност, която е много повърхностна. Някой ви казва: „Много ви се радвам“, но

това не е още онази дълбока признателност. Някой казва: „Аз много благодаря на Бога“. Нищо не благодари той – това са празни приказки. Като каже човек: „Благодаря на Бога“, това значи да бъде носител на всичко онова, което Бог е вложил в него, да даде ход на Божественото и да употреби всички онези методи, които са вложени от Бога в него. Ние сега сме оставили Божественото настрана и сме турили нашите влогове. Младият момък гледа да се облече, да се понамаже, да се поогледа в огледалото; също така прави и младата мома. Някой ден те престават да се гледат вече в огледалата: на старост няма какво да се оглеждат. Погледнеш се, въздъхнеш и казваш: „Какво бях едно време!“. Защо човек жалее, че е остарял? Аз виждам каква е интимната му мисъл, но казвам: нито като млад е разрешил този въпрос, нито като стар.

Има една страна на младостта, която вие още не сте засегнали. Това, което хората наричат младост, не е младост – то е сянка на младостта; това, което хората наричат старост, не е старост – то е сянка на старостта. И всички вие минавате за стари хора. Това е голяма привилегия. От милиони години, откак се е създало Небето, има само 24 старци. И всеки счита за голяма привилегия да види един такъв стар човек; и като го види, трепва му сърцето, както когато някой момък види момиче. А пък тук, в този свят, е обратното – тук светът е пълен само със стари хора. Човек едва на 50 години е станал – смята се за стар и казва: „Остарях“. И се готви за онзи свят. Младият се готви за този свят, възрастните се готвят да управляват, а пък старите се готвят за онзи свят.

Три души ходили в чужбина и се връщат, но като минават през едно село, дават им една печена кокошка. Спират се те – не могат да разделят кокошката на три парчета, че да бъде на всички по равно, и си казват: „Нека да спрем така и да подремнем, да видим кой какъв сън ще сънува. Че който сънува най-хубавия сън, на него ще дадем най-хубавата част от кокошката“. Заспиват и тримата души. Става първият и почва да разправя съня си: „Един страшен сън: слизам в земята, в онези големи дълбочини.

Така се бях изплашил, че не можах да изляза на земята и се чудех как да изляза“. Другият казва, че отишъл на Месечината. Третият казва: „Аз видях, че единият влезе в земята, другият отиде на Месечината – и аз изядох кокошката“. Младият е отишъл под земята, старият – на Месечината, а пък възрастният е изял кокошката. Те двамата казват: „Поне малко да беше оставил за нас“. Онзи казал: „Ще ме извините, но аз мислех, че няма да се върнете, и изядох кокошката, за да не се развали“.

Младостта е началото на живота, старостта е краят, а пък възрастният живот – това е зенигът на живота. Младостта, началото – това е посаждането на едно дърво. Когато това дърво нараства и става пълновъзрастно, това е възрастният човек, а когато това дърво почне да дава плодове, това е старият човек. Старият живот е живот, който дава плодове – това трябва да го разберете. В младините трябва да посявате всичко хубаво: човек, който иска да бъде млад, всичко хубаво трябва да посява в себе си; а пък старият трябва да има плодове – тогава животът има смисъл. Пък ако човек на младини изяде това, което е трябвало да посади, той на старини ще мисли само за онзи свят: ще го връщат и все ще го връщат, докато разбере Божественото начало.

Онова, което Бог е вложил в нас, ние трябва да го посеем. Вложеното в нас трябва да даде плод – и да опитаме този плод. Това е животът! И ако ние не можем да опитаме този Божествен плод, тогава самият живот остава за нас неразбран. Това е сега новото в света. Онова, което ви е дадено, трябва да го приложите, за да може то след време да даде своя плод. Това е реалното.

„Отче наш“

14 януари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

СИНОВНО ОТНОШЕНИЕ

Размишление

Ще прочета единнадесета глава от Лука.

„Ще се развеселя“

„В начало бе Словото“

Намирането на Истината – това е един от най-великите моменти в човешкия живот. Аз мога да го уподобя на един цвят, който се разцъфтява: така може да се определи Истината. В това, което цъфти, има надежда, в това, което не цъфти, няма надежда; в това, което е напъпило, има надежда, в това, което не е напъпило, няма надежда. Всеки един човек има много желаниа, но има нещо съществено, на което човек трябва да обръща внимание. Всяка една душа не трябва да влиза в противоречие със себе си и с окръжаващата я среда. Всички трябва да избягват от вътрешните противоречия. Противоречието може да дойде – това е друг въпрос, но не създавайте излишно противоречие във вас. Мъчнотии отвън могат да дойдат, но вие не създавайте мъчнотии в себе си – това трябва да се има предвид. Защо идат външните мъчнотии? Вие ги изучавайте, но не питайте защо идат. Каквото и да ви се каже, все ще остане нещо необяснимо.

Ако постъпите в едно училище, кое е най-важното? В училище може да прекараш по два начина: целия курс на възпитанието може да го прекараш в страх и трепет. Сутринта, като отидеш в училище, трепериш от учителя, че може да ти се случи нещо. Ти си мислиш, че учителят е стражар, разбойник – и ти трепери сърцето да не би да попадне погледът му върху тебе и да ти се случи нещо. А пък другото положение е да си радостен и весел. Онзи, който се радва, показва, че е способен ученик, а пък другият усеща своята слабост и вследствие на това у него владее известен страх. Сега вие имате тези две състояния. Писа-

нието казва, че със страх човек не може да върши Волята Божия; човек със страх никога не може да свърши едно училище, нито пък може да стане някакъв герой.

Ще ви приведа един митичен разказ за пътищата на заека и на вълка. Заекът посещавал денем едно училище, а пък вълкът посещавал едно вечерно училище. Тогава заекът мислел, че ушите му са израснали от много знание. Той отишъл да слуша първата лекция при един виден професор, който, след като развил темата как трябва да се живее, казал: „Всякога човек сполучва, когато отива пръв“. Този ден заекът бил закъснял, но когато отишъл пръв, станало въпрос за стола, где да седне, и трябвало да води борба за стол. И той като видял, че ще го набият, офейкал. Видял се в едно противоречие, казал си: „Как така, нали който отиде пръв, ще му тръгне напред, а пък аз отидох пръв и скандал се вдигна“. Той не знаел, че онова, което му препяства, е вътре в него: това, дето отишъл пръв, е намясто, но препяствието е вътре в него. Следващия път казал, че няма да отиде пръв, но ще отиде по средата – нито пръв, нито последен. Било вече на третата лекция. От лекцията разбрал, че човек, за да сполучи в живота си, трябва да бъде последен. И той си казал: „Аз съм сбъркал“. На четвъртия път отишъл последен, но вратата била затворена. Той чакал отвън, излезли някои и му се скарали. И той пак си отишъл и си казал: „Чудна работа: пръв отидох – лошо, последен отидох – пак лошо“. Той не можал да разбере, че страхът е, който го спъва. Казал си: „Още не разбирам тази философия“. Професорът казал: „Всеки, който иска да сполучи малко в живота, да остави страха настрана“. Заекът си рекъл: „Виж, това мъчно мога да го направя“.

Днес почти всички хора се намират в положението на заека. Страхът е, който спъва хората. Страхът трябва да се тури на неговото място. Когато човек търси Истината, не трябва да има никакъв страх в душата му. Страхът си има своето място, турете страха на неговото място: нека той да не е господар, защото ако го направите господар на живота, нищо няма да постигнете. Казано е в Писанието: „Стра-

хът е начало на мъдростта“. Този страх, за който се говори в този стих, не е онзи страх, който имат обикновено хората. Има един свещен страх, който произтича от Любовта – неговото естество е съвсем друго. Някои хора смесват обикновено страха със свещения страх на Любовта. Разликата между свещения страх на Любовта и обикновения страх е колкото между небето и земята. Свещеният страх е друго нещо: по нямане на думи се употребява този израз. Имайте свещения страх, но се избавете от обикновения страх! Обикновеният страх е терзание, смаяване, смут, несполуки – и най-после човек се обезсърчава и се отчайва и от себе си, а пък в свещения страх човек се повдига, там човек отива към зазоряване. Помнете тази разлика! Не туряйте на мястото на обикновения страх свещения страх! Това значи да турите на мястото на професора невежия и на мястото на силния – слабия, на мястото на разумния – глупавия и на мястото на здравия – болния. Това трябва да бъде едно вътрешно различие, за да разбирате живота, иначе ще имате много противоречия.

Питате защо Христос е дошъл на Земята. Христос имаше да прекара страдания, имаше една трудна мисия, която не се изпълнява така лесно; Христос мина през огън, мина през едно кръщение. Всички искат живота на Христа, но не и огъня, през който Той мина. Те обичат един Христос с венец, с патерица и с корона: да заповядва навсякъде – такъв Христос обичат. А пък един Христос без корона, без патерица, с обикновени сандали, и то бос, без дом – такъв Христос не искат. Вие все се окайвате, като се видите облечен скромно, със сандали, и казвате: „Не си струва толкова – аз мислех, че ще бъда с корона“. Кога коронясват човека? Докато не плюят 24 часа отгоре ти, докато не те окачат на кръста, докато не те бият, докато не те хулят и обиждат и не ти кажат: „Нали си цар, помогни си“, не могат да те коронясат. Тогава вие се намирате натясно и плюете и разпъвате Христа.

За да се прогресира в живота, има една страна, която трябва да се разбере: с ядене – лошо, без ядене – още по-лошо; с пари – лошо, без пари – още по-лошо; със знание – лошо, без знание – още по-лошо; със сила – лошо,

без сила – още по-лошо. От двете противоречия трябва да изберете по-малкото. Казано е в Писанието: „Без вяра не може да угоди човек на Бога“. Вярата подразбира едно вътрешно разбиране, вярата – това е една мярка, която определя Любовта, която трябва да имаш в дадения случай към някого. В дадения случай трябва да знаеш Любовта, която трябва да имаш към Бога. Казано е, че Любовта изключва всяко съмнение. Има въпроси, които не трябва да бутаме; има въпроси, които са мъчни за разрешение, както когато детето иска да тури пръста си, за да вдигне планината. Някои искат да разрешат какво нещо е Любовта. Не разрешавай този въпрос – щом го бутнеш, ще ти дойдат всички страдания до главата. Който е бутнал Любовта, все е страдал. Не питай какво нещо е Любовта! Сега вие искате да знаете какво нещо е Любовта. Може да знаете, но щом я знаете, тя си заминава: тя ще ви остави, каквото искате, и ще си замине – по човешки ви говоря.

Голямо противоречие съществува в света! Ние, живите същества на Земята, още не можем да вникнем в оная Любов, която Бог има към нас. Ние сега приличаме на деца, които не разбират родителите си и мислят изключително само за себе си. Тогава ще ви приведа един пример. Разправяше ми един господин: в един балкан той вижда, че една мечка води пет мечета и върви по реката. Тя дошла до един голям камък, извадила една мравка и я дала на едно от мечетата. Човекът забелязал, че мечката ритнала едно от мечетата; то се търколило и той видял, че това мече не става, то умряло – така го шибнала майката. Майката го поклатушкала, поклатушкала и почнала да реве. Тя ритнала това мече, защото то се тикало напред при майка си за храна, а другите мечета оставали назад. Аз тълкувам сега този разказ така: твоята лакомия става причина за твоето нещастие. Не изкарвай от търпение със своята лакомия майка си – мечката, че да те удари. Това се случва често в света.

Благото, което имаме в света, ни е дадено. Човек, като вземе своето благо, да се радва за благото, което трябва да дойде и за другите същества. В това отношение всички не трябва да бъдете едностранчиви. Едностранчивостта си

има своите лоши черти. Някой път човек има един навик, някои разбирания, и иска да наложи своето разбиране на всички други. Хубаво е туй, но лошата страна на това седи в следното. В Америка, в една епархия, имало един американски владика, който бил много даровит човек. Той си носил главата наклонена към лявата страна – и всички проповедници в неговата епархия ходели с изкривени глави – той наложил това. Казват: „Трябва да имаме едно убеждение!“. Господ не е създал владиката с този навик – това е негов навик. Да не подражаваме на това, което е човешко. Трябва да имаме едно верую, но едно верую, което е общо за всички, едно верую, което включва веруюто на всички същества в себе си. А пък ако имяхте едно специфично верую, дръжте го за себе си, то е полезно само за вас.

Има неща, които назаем не се дават. Кои неща назаем не се дават? Ще ви кажа: сърцето назаем не се дава. А сега се проповядва: „Дай ми сърцето си“. Очите назаем не се дават, човешкият език назаем не се дава, нито човешката душа. Христос казва на едно място: „Полагам душата Си, за да я взема“ – полага я някъде. Но вие не залагайте това, което Бог е вложил във вас. Всеки човек трябва да пази своите сили и нека всяко сърце да бъде проводник на онази велика Любов. Очите трябва да бъдат проводник на светлината, умът – на знанието, човешкият дух нека да бъде проводник на Божествената сила. Сега това са области, които трябва да проучвате – и това, което вие желаете в света, може да ви се обясни, но има неща, които не трябва да се обясняват. Това, което на възрастните мога да обясня, на децата не мога да обясня – за тях това е безполезно. Има неща, които ползват едни хора, а пък други не ги ползват: значи трябва да обясняваш някои неща на времето им. Най-важното е: в човека трябва да дойде Божественото. Божественото в човека трябва да се роди. И вашата душа очаква своето спасение един ден, но това спасение няма да дойде, както мислят някои – то си има определен път. Трябва да влезе Божественият Дух вътре в душата – и този момент, когато това Божествено начало

се прояви в душата, това, синовното отношение, е най-важното. Тогава ще дойдат ангелите и ще възвестят онова, великото събитие. Това е най-важното!

Сега вие казвате: „Христос и да дойде втори път, да се прероди, няма да се подобри светът“. Не, във всеки един човек трябва да се роди това Божествено начало. Някои от вас могат да кажат: „В нас Христос се роди“. Хубаво, във вас Христос се е родил, но има да страда още Христос – Той още не е възкръснал. Вашия Христос Го чака кръст, страдание, противоречие от онези свещеници и архиереи. Кой са вашите архиереи, първосвещеникът Каиафа, Пилат? Христос се намери в едно голямо противоречие – Него Го очакваха и всички римски войници. След като разпънат вашия Христос и Го турят в гроба, вие ще дойдете до едно положение, до което Христос е дошъл. Това, което търсите, ще дойде, но това е другата фаза на живота, сега е първата фаза; като дойде втората фаза, животът ще бъде друг.

Сега не смесвайте двата живота. Като влезете в другия живот, там въпросът е разрешен. При този живот, който имате, се изисква да поддържате вашия дух, за да не се съблазните. Христос не беше от слабите: това, което викаше в Него – то е човешината в Христа, тя викаше чрез устата на Христа. Христос каза: „Такава е Волята Божия, трябва да минем последното страдание“. А пък последното страдание е човек да се откаже от това, което не му е потребно. Знаете ли кое е онова, което не е потребно на човека? Има неща, които не трябва на човека. Някой изгубил своето зрение. Един милионер му казал: „Ще ти купя билет, за да те разведе из света, та да видиш всичките картини“. Онзи му каза: „Защо не дойде малко по-рано?“. Та нещата имат смисъл само когато човек може да ги разбере. Защо ви е Любовта, която не можете да разберете; защо ви е Мъдростта, която не можете да разберете; защо ви е Истината, ако не можете да я разберете? Вие трябва да имате характер с морални, хубави черти, че като влезете в противоречие, да устоите. Какви ли неща няма да ви кажат! Много лоши неща могат да кажат за тебе, но ти,

ако имаш характер, ще кажеш: „Всичко за Любовта е добро!“. Мнението на хората не важи. Трябва да имате една смелост; после, трябва да имате едно послушание, каквото имаше Йосиф¹³. Вие не можете ли да имате волята на Йосиф? Зачене се една хубава идея у вас – и вие искате да я пометнете и да избягате. Няма да я напушаш: ще дойде страданието, но после ще дойде и възкресението – тогава ще се яви във вас онази Божия Любов, която вие очаквате. И сега отчасти някои от вас имат тази опитност – онези от вас, които могат да разберат и които са достигнали до известна степен на развитие. Онези, които не са я достигнали, нека се радват: този живот ще се смени с друг, по-обширен живот, после с друг живот, още по-обширен, с четвърти живот, с пети живот, докато дойде последното вътрешно разяснение.

Та противоречията, които ви идват, трябва да ги решавате по един вътрешен начин, по един разумен начин. Как се лекуват болките? Чрез ядене, чрез дишане – и ще се молиш. Който се моли, е здрав човек; който не се моли, е болен човек. Някой казва: „Аз не мога да се моля“. Болен си, защото който е болен, не яде, но като оздравее, почва да яде и се радва, че яде. Някой казва: „Много ям“. Ти се радвай, че ядеш – в яденето е животът. Животът не е ядене и пиене, но животът идва чрез яденето и пиенето. Сега казвам: в това отношение молитвата да ви бъде така приятна, както е приятно яденето и пиенето за онзи, който е гладен. Молитвата – това са хубавите отношения, които човек може да има към Онзи, Който му е дал живота, към Онзи, Който разбира всички негови нужди. Няма по-хубаво отношение от това, когато детето се разговаря с майка си, когато приятелят се разговаря с приятеля си, когато синът се разговаря с майка си, когато ученикът се разговаря с учителя си. Те са образци, на които човек може да се радва. Могат да дойдат посторонни противоречия в живота. Животът не е толкова тежък, както ние мислим. Някой човек се е забъркал в живота и никой не може да му помогне. Тогава да употребим своето здраве за Бога, да употребим своето знание за Бога. Всичко онова,

което притежавате, употребете го за Бога: и здравето, и всичко друго. Вие да го знаете това.

Не мислете, че хората могат да ви разберат. Един болен човек разправя, разправя на някого за своето положение, но последният е здрав човек и не може да го разбере. Болният му казва: „Боли ме коремът!“, здравият му казва: „Няма нищо, ще ти мине“. Болният казва: „Как ми няма нищо? Боли ме коремът!“. Аз мога да му кажа и един начин как да не го боли коремът. Той ми се оплаква, че го боли коремът: не си свършил добре работата и затова те боли коремът; боли те главата, защото не си свършил добре работата. Като си свършиш добре работата, няма да те боли нито главата, нито коремът. Болките на корема произтичат от една храна, която не е сдъвкана – храната трябва да бъде подходяща и добре сдъвкана.

Та всичките противоречия, всичките страдания в живота произтичат от едни неща, които не ни трябва; и страданията продължават, докато се освободим от това, ненужното, което не ни трябва. Тука има едно изкушение, на което хората не могат да издържат: вие знаете ли кое е най-силното изкушение? Малко хора има, които могат да издържат на това изкушение – аз ще ви го кажа. Представете си, че имате един скъпоценен камък – много голям, много голямо богатство. Ако вие го подарите на някого да го пази, той няма да ви го донесе. Защо трябва да го давате на друг, за да го изкушавате? Но не само това – вие сами можете да се изкусите от този камък. Ти го дадеш на някого този камък, и той като го вземе, мисли как да го обсеби – и тогава ще се родят най-големите противоречия. Вие се запознавате с един богат човек и мислите как да му повлияете, да го имате на страната си, за да можете да черпите от неговите средства: това е вече изкушение. Вие имате един професор и искате да се сприятелите и да разговаряте с неговите деца, че да минете по-лесно на изпитите. Някоя мома срещне един красив момък и мисли как да го замотае; също така и някой момък срещне някоя мома и мисли как да я замотае: това е красивият камък, който утре ще ви го вземат. В които и ръце да влезе

скъпоценният камък, човек не може да устои, иска да го задържи за себе си.

Може ли да ми направите един превод – кой е скъпоценният камък у човека? Това е личният живот: да бъда аз щастлив. „Да ми вземат камъка!? Не го давам!“ И колко ти струва, като дадеш този камък, после да го вземеш назад. Колко е мъчно човек да се откаже от себе си! „Дай го този камък!“ Ти казваш: „Какво ще остане от мене, като ми вземат моя живот?“. Този камък, който изкушава хората, е голям колкото яйцето на камилската птица; а пък има и по-големи скъпоценни камъни, големи като дини. Щом се отречеш от камъка, голям колкото яйцето на камилската птица, ще дойде онзи камък, голям колкото динята. Със закон тази работа не може да стане. Какво голямо проникване трябва, какво голямо съзнание, за да направи човек това! Не, със закон тази работа не може да стане.

Сега единственият съвет, приятелски съвет, който мога да ви дам (нито правило мога да ви дам, нито пък мога да ви кажа какво трябва да правите, а само един съвет), е следният: този скъпоценен камък, който са ни дали, трябва да го върнем назад. Като го потърсят, да го върнем, като го поискат, да го дадем. Не хвърляй око на този камък, понеже той е камъкът, който носи Истината в себе си – това е камъкът на Истината. Като дадеш камъка, ще познаеш Истината; като го обсебиш, ти не познаваш Истината. Трябва да ви обясня това: зърното, което остава в земята вътре, ако това семе не порасне, какъв смисъл има? Какво означава порастването? Семето, което е посято в земята и не порасне, то земята го е обсебила като скъпоценен камък и житото умира. Ако пък житното зърно порасне, то земята го дава навън, земята ще ти го даде стократно; и казва: „Вземете си го назад“.

Та когато това, което е посято в нас и минава като добродетел, знание, любов, мъдрост, когато това, Божественото, в нас порасне, то ще даде плод. Даде ли веднъж плод, това показва, че ние сме готови да изпълним Волята Божия от любов: това, което Бог ни е дал, да го върнем. Както е казано в притчата за петте таланта: „И онзи казал: „Аз спечелих още пет таланта“. Казва му господарят:

„Много хубаво, вземи тези таланти, нека са за тебе“. Досъл онзи, който имал един талант, и го скрил. Господарят го попитал: „Какво направи с таланта, който ти дадох?“. Онзи казал: „Скрих го в земята“. Господарят казал: „Вземете от него този талант и го дайте на онзи, който има повече“. И всеки един, който има, ще му се даде. Та тази е истината, която трябва да остане у вас. Нека скъпоценният камък във вас да расте! Като ви дадат този скъпоценен камък, посейте го, та като дойде Господ, да намери, че е израснал, завързал и узрял; и ти да кажеш: „Господи, това, което Ти ми даде, аз работих с него и спечелих“. За да се осмисли животът на Земята, ще работиш! Не може да се освободим от всички тези страдания на Земята, докато този камък не израсне, не цъфне и не завърже плод.

Ние говорим за Любовта, за щастието, че много мъчно може да се обясни какви неща са те. Ние говорим за щастието, а пък сме нещастни; ние говорим за здравето, а го изгубваме; ние говорим за богатството, а виждаме, че то не може да остане в нас. Причината за това е онзи, вътрешният страх, който има заекът: „Какво ще стане с мен, ако аз дам камъка?“. Има известни положения в живота, при които идеята може да стане ясна. Ако ви накарат да носите едно хубаво шише с хубава вода далече от извора, и ви поискат водата, вие ще се подвоумите, но ако дойдете при един хубав извор, без да ви кажат, ще излеете водата и ще турите нова. Ала далече от извора ще кажете: „Трябва ми водата, как ще я излея!“. Това е все същото изпитание. Писанието казва: „Това, което Бог ни дава, ние трябва да го дадем“. Но не да туряте в даването нещо безразборно, не да кажете на който дойде и за каквото и да е: „Дай ми това!“. Той може да иска, но на тебе то ти трябва. Ала Бог, Който ти е дал всичко, Той ти е господар – дай Му. Има два вида даване: има едно свещено даване, а пък другото го наричам обикновено даване – то е грехът. Със свещеното даване се издига човекът, а при обикновеното даване човек губи. Аз говоря за свещеното даване: на Онзи, Който е поверил на тебе всичко, отдай Му всичко. По някой път знаете ли защо падат листата? Падналите листа, както и падналите плодове, са много добри философи. Падналите

листа знаят много повече, отколкото листата, които сега израстват; падналите листа преминават през страдания, а онези още не са минали страданията. Аз съм гледал стари хора. Старият казва: „Така един ден ще повехнете, ще паднете и вие“. Така един ден със смирение трябва да слезеш долу при дървото, да те носи вятърът навсякъде – и пак да си благодарен. Листата един ден ще пожълтеят и ще влязат в един по-висок живот, отколкото тези листа, които сега израстват. Вие казвате някой път, че някой брат е паднал. Има паднали братя, но те са окапали листа – този брат е във втората фаза. От моето гледище той не е паднал брат, а окапал брат.

Аз сравнявам това с онзи руски студент. Той се молил и искал да види Христа. Един ден Христос му се явява и му казва: „Не ти харесвам едното око – лявото ти око“. Студентът взема свещта, туря лявото си око на нея и го изгаря. Другите студенти казват, че е полудял, питат го: „Защо направи така?“ „Защото Христос ми каза, че не ми харесва това око – Той иска да остана с едното око. Възможно е да не съм разбрал Неговите думи“. Това не е правият път. Изгарянето на окото – това е едно криво тълкуване, не е този пътът. „Може ли по друг начин да се поправи това око?“ То не трябва да се изгаря. Здравото око всякога може да помогне на болното око, а пък болното око никога не може да помогне на здравото око. Христос казва: „Извади окото си, което те съблазнява“. Не, има един друг начин за изваждане на окото.

Ще влезете в едно противоречие със себе си. Аз и друг път съм привеждал един разказ. Един млад момък, чието дясно око било извадено и бил с черни очи, се оженил за една мома, чието ляво око било извадено и била със сини очи. И двамата имали изкуствени очи, но никой от тях не знаел, че другият има изкуствено око – така живели, без да знаят това. Една вечер отишли на бал и всеки изважда при лягането едното си око и го туря на масата. Сутринта, при ставане, жената, като пипала по масата, взела окото на мъжа си и си турила черното око, а пък той си турил нейното синьо око. Като станали сутринта и се видели:

че единият има едно око черно, а друго – синьо, какво излязло? Излязла истината, че и двамата имат по едно изкуствено око.

Ние често познаваме Истината, когато си разменим изкуствените очи. И ти казваш: „Аз познах, че лявото око е изкуствено“. Това не е познаване: познаването на опако-то на нашия живот не е познаване. Трябва да познаем она-ва, което носи в нас доброто, свободата, Любовта – това, което ни свързва с Онзи, Който ни е дал живота и Който ръководи живота ни и тук, на Земята, и за в бъдеще, а не да се обезсърчим в сегашния живот. Трябва ли на човека да му дотегне да обича хората? Не: трябва да дотегне на човека да бъде в смъртта, но да му дотегне на човека в живота, тази идея е малко странна. Хората, на които е дотегнал животът, са прави: те усещат, че в тях има нещо, което постоянно умира – и човек иска да се освободи от него. Този човек е прав в това отношение, но ако може той да се освободи сам! Ангелът казва на Мария: „Божият Дух те осени. Това, което ще се роди от тебе, е от Бога“. И Христос казва: „Отче, в Твоите ръце предавам Духа Си, да бъде Твоята Воля“. В последния час ако можеш да кажеш така!

Това са два момента: да благодарим на Бога, че ни е дал живота, и да благодарим на Бога, когато изпрати ангела при нас; да благодарим на Бога, когато сме на кръста, и да благодарим на Бога, когато всичко трябва да дадем.

Изпяхме песента „Кажу ми Ти Истината“.

Това е разрешението на въпроса. По този начин сегашният земен живот може да се осмисли.

„Отче наш“

21 януари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

В КАКВО СЕДИ ДУХОВНИЯТ ЖИВОТ

Ще прочета трета глава от Евангелието на Лука.

Който не разбира един език, може да се отегчава. Който не разбира, казва: „Защо ли е турено това?“. То си има своето значение, своето място: за посветените е то, а за другите си остава нещо незнайно. Като ви дадат една тема: „В какво седи духовният живот“, колцина бихте написали нещо? Малко хора има, които биха написали нещо. На пръв поглед е лесна работа например да се пее, да се рисува, да се пише и пр. Да пее всеки може, но да пеят добре малцина могат; да говори всеки може, но да говорят добре малцина могат; да пише всеки може, но добре да пишат малцина могат. Вие даже не може да си дадете отчет защо сте недоволни. От какво произтича вашето недоволство? Всеки един от вас е недоволен – и всеки един от вас иска да постигне нещо, което не знае как да постигне; и всеки един от вас иска да влезе в Небето, но не знае как; и всеки един си въобразява, че Небето е между ангелите. Някои имат опитности, а някои нямат... Някои, които искат да влязат в Небето, може би имат представа, че то е нещо като Земята. Даже външната страна на Земята и вътрешната са две неща различни.

Когато кажем, че животът е лош, то ние разбираме отношенията, които имаме един към друг. Срещнеш един човек, който говори за Бога, за Любовта, но зад всички тези паравани седи нещо лично – той говори за Бога, за Любовта, но си има една особена любов. Има едно предание, което говори, че когато крокодилът намирал умрял човек, плачел отгоре му и след това почвал да го яде. Крокодилът плачел отгоре му от жал ли? Не, а за да влезе погладко вътре в него. Това са сравнения. Колко пъти някои казват: „Хората не живеят добре, ние не живеем добре“. Че

как трябва да се живее? Ако ти дойде на гости някой богат, ще му дадеш голямо угощение, иначе ще му дадеш корица хляб. Защо? Ти си погледнал живота отвън. Представи си, че този просяк е един цар, един адепт – и ти го погледнеш и му дадеш парче хляб. Той вече е преценил докъде си достигнал, какво понятие имаш за Бога. И вие всеки ден играете две роли: посрещате княза много добре, видните изпращате много добре. Някой път постъпвате много добре, някой път се молите, а някой път се бунтувате.

Аз често съм забелязвал, че някои искат да проникнат, да разберат какво аз мисля. Казвам му на такъв: „Точно така мисля, както ти мислиш, нищо повече!“. И след това, като не може да разкрие нещо, казва: „Той е по майстор, показва се така благочестив, но кой знае – той някъде е скрил нещо, което не мога да позная“. И почва друга тактика. Ако аз открия в един човек един скъпоценен камък, това си е скъпоценен камък; ако намеря просто камъче, това си е просто камъче. Простите мисли, желания и постъпки нищо не допринасят. Времето ще събори къщата, ако е направена от кал; човек умира, понеже къщата му е направена от кал; съблазнява се, понеже мислите му са направени от кал; неразположен е духом, понеже всичко е от кал. Господ е направил човека от кал, понеже е нямал по-добър материал. И ако ти приготвиш по-добър материал, Господ ще те направи от него. Казва се, че в последно време Бог ще ни роди – значи трябва да приготвим нещо.

По някой път става спор кои хора са на правата страна. На правата страна в света е само Бог, а всички други са на кривата страна. Един е Той, правото е само в Бога. „А къде е Бог?“ Там, дето не си ти. „Ами къде съм аз?“ Там, където не е Бог. Сега ще дойдат някои да разправят философии. Аз казвам категорично къде е Бог: там, където не е човекът, там е Бог. Понеже човек е отражение, сянка на Бога, то там, дето не е сянката, там е Бог; а пък там, дето не е Бог, там е сянката, там е човекът. Питам тогава: как ти ще разбереш какво нещо е Бог, как сянката ще разбере какво нещо е реалността? Сянката никак не може да разбере

какво нещо е дървото. Ако вие искате да разрешите при такова състояние един въпрос за реалността, ще заспите. Някой път, ако вие съзерцавате върху това, какво нещо сте вие, то няма да се минат 10–15 минути, и ще заспите. Ти не можеш да мислиш какво нещо е Бог: щом речеш да мислиш какво нещо е Бог, ще заспиш. На Изток препоръчват медитацията, размишлението, но в какво седи размишлението? Ти не можеш да размишляваш, да медитираш без любов. Ако в тебе има един малък оттенък на недоволство, значи има принуждение вътре в тебе и ти не можеш да медитираш.

Имаше една сестра, която дойде от Латвия. Тук сядя доста време и като се върна там, разправяла, че тук братята и сестрите не се развиват правилно. Аз щях да ѝ кажа още когато заминаваше: „Ти си недоволна, защото търсиш само своето щастие в света – и в това е злото“. Защо тя е недоволна, защо са такива впечатленията ѝ? По две съображения, които аз зная: понеже тя не можа да се ожени за един млад брат. Този брат видя, че тя не е за него, и затова е недоволна. От друга страна, тя отиде да живее в едно село, беше много възискателна и не можеше да ѝ се угоди с нищо. Тя право мисли, но криви заключения прави – те няма да я ползват. Когато човек влезе в една лоша среда, той трябва да повдигне средата. Бог, като дойде в света, няма какво само да види, че светът е лош, но ще го повдигне. Че са я приели сестрата някъде зле, право е, но че не са я приели никак добре, това не е право. Човек трябва да оценява и най-малкото добро, колкото и да е малко. Ако вие отидете в Латвия или в друга някоя страна, като се върнете, какво ще донесете? Като отидат някои в Америка, ще видят, че и там, както и тук, има и светли, и тъмни страни. Ние не живеем в един свят, дето живее само Божията Правда, а и дето грехът царува. Добрите хора са още едно изключение в света.

Докаато човек се занимава само със себе си, той не може да намери Истината, той не може да бъде свободен. Защото желанието на един човек е и желание на всички хора, защото няма човек, който да не желае да бъде уважаван,

да бъде богат, да има всички средства, всички удобства, да няма мъчнотии и пр. Когато дойде някой странник, вие най-първо искате да се покажете добър, но наполовина. Има една външна, дипломатическа страна: най-първо ще му дадете най-доброто угощение. Навсякъде е така между братя и сестри. Аз ви приведох това за сестрата от Латвия, за да видите, че не сте толкова напреднали. Тя минава за поетеса, пише много добре; когато бяхме на планината, тя чете някои свои работи. Има хубави заложби, но дълго време се изисква, за да се събуди в нея Божественото – у нея има едно недоволство.

В Природата има две противоположности. В нея има едно състояние, което наричаме *добро*. Когато влезеш в това състояние, ти се чувстваш добър, но тази добрина не е твоя. А пък има едно друго състояние и като влезеш в него, ти се чувстваш лош. Второто състояние е такова, като че ли вземаш един нож в ръката си и мушкаш този или онзи. Този човек не мисли сам да прави зло, а чрез него е направено злото. А пък другото състояние, на доброто, прилича на бистра вода – и някой взема от водата в чаша и дава на този, на онзи. Тя, водата, мисли, че прави много добро. У вас има една опасност – че изпадате в това или в онова състояние. Това не сте още самите вие и може да изпаднете в заблуждение. Доброто, което водата прави, не е добър живот; и злото, което ножът прави, не е лош живот: може би аз не съм бил разумен, защото не е трябвало да дам нож в ръцете на друг. Когато хората вършат престъпления, те не са техни, но те не трябва да се поддават на друга сила.

На човека трябваше да дойдат изпитания, за да види докъде е достигнал той в своето развитие. Изпитанието е един вътрешен опит. Разумното в Природата е, което ви опитва: изпитват ви, за да видят докъде сте достигнали във вашето развитие и дали може да издържите, или не. Някой път невидимият свят ще ви даде сиромашия, за да ви изпита; някой път ще ви даде богатство, за да ви изпита. Някой път ще ви даде невежество, за да ви изпита; някой път ще ви даде знание, за да ви изпита. Някой път

ще ви даде сила, за да ви изпита; някой път ще ви даде вътрешни добродетели, за да ви изпита – защото Истината седи в това. Ако искате да знаете най-малката Истина, тя е следната: докато вие не станете пълен проводник на Божествената Любов или на Божествената Добродетел, вие не можете да имате никакво понятие за реалността на нещата. Ако през вашето съзнание не може да мине Божественото, вие нямате понятие за реалността.

Аз зная само една реалност. Само едно Аз има в света, което знае всичко, а другите са едно отражение. Това е, за което Христос казва: „Благ е само един Бог“. И трябва да знаеш, че благото в тебе е Бог, а не ти. Тогава лошото в човека – това е низшето в него. В Природата съществува едно низше битие, което придружава Божествения свят. Злото в света е една сянка: сянката никога не забуля реалността, нито я опетнява; една сянка не може да опетни реалността.

Например представете си, че един човек иска да открадне нещо: в какво седи престъплението? Да допуснем, че той изважда от една каса една торба злато и го скрива в друга каса. Той е пренесъл един предмет от едно място на друго – този предмет не е изнесен извън Земята. Но престъплението е направено в умствения свят: в неговата мисъл, в умствения свят престъплението е влязло като една лъжлива монета. Хващат го и му казват: „На какво основание си създал тази лъжлива мисъл?“. Да кажем, че откраднеш: какво ще ти допринесе една торба злато? Няма да ти придаде нищо – това са само въображаеми условия. Ако този човек, чиято торба искаш да задигнеш, го обикнеш от все сърце, той щеше да ти даде две торби. Питам тогава: защо не го обикна? Ти не взе двете торби, а взе само едната. Виновен си, че си взел само една торба, а който вземе две торби, той е добър човек. Значи ако вземеш две торби от някого с любов, ти си добър човек, а пък ако вземеш една торба без любов, ти си престъпник. Вие сте все сиромаси – по една торба сте взели; не сте толкова добър – по една торба сте взели. Вие казвате: „Какво трябва да правим?“. Вземете си по две торби.

Това е една наука – направете опит! Казвам ви една истина, която ако я приложите, ще се отворят тъкмо дванадесет врати на Небето за вас. А пък така, както мислите, виждам, че всички врати на Небето са затворени за вас. Христос сега е една врата. Тази врата е отворена, но има толкова голяма бутаница, че не зная за колко милиона години ще влезете. Там има ред според съзнанието. Някой мисли, че като умре, ще влезе. Така се говори много лесно: „Ще вляза“. Да отидеш до Слънцето със светлината е лесна работа, но да тръгнеш с волска кола е много тежка работа. И после, като тръгнеш, откъде ще вземеш прехрана горе, в пространството? Това е нещо невъзможно. Сега аз не искам да ви обезсърчавам, но искам да ви накарам да мислите.

Когато една мома се облича с хубави копринени дрехи, тя се лъже. След като се ожени, мъжът ѝ няма да накара дрехата ѝ да му наготви, но тя самата ще готви. Тя има щраусово перо, но перото не може да готви; тя има чепичета, но чепичетата не могат да готвят. Не са хубавите дрехи, които ще говорят, не са хубавите чепичета, които ще говорят, не е и хубавата шапка, която ще говори: има друго нещо в човека, което трябва да говори.

Та казвам: онези от вас, които се готвите за Божественния свят, за великия свят, трябва да имате една представа съвсем друга за света, съвсем друга от представата, която имате сега. Дадени са много методи, но тези методи са много трудни. Вие ходите, ходите и казвате: „Защо не ме обичат?“. Там е работата сега. Прави сте, аз турям: трябва да ви обичат. За какво? Пък ти казваш: „Аз съм чадо Божие“. Добре, дай ми препоръчителните си писма, покажи ми Божественото в тебе! Един скъпоценен камък не мога да не го обичам. Той може да е обвит отвън с някаква обвивка, която не е ценна, може да има кал, но онзи, вещицата, който търси скъпоценни камъни, той ще го почисти, ще го полира и ще оцени това, което е вътре. Ние ценим човека не за онова, което е отвън, но за онова, което е вложено вътре в него. Тогава прегрешението е вътре в нас, когато ние не оценяваме Божественото в човека. Ти

трябва да оцениш една душа, понеже тя е скъпоценна. Ти трябва да оцениш човешкия ум – не онзи, външния ум, който лъже и заблуждава, но онзи ум, който е проводник на Божествената светлина. Ти трябва да оцениш човешкото сърце – но не онова сърце, което е пълно с кал, а онова сърце, което представлява съкровища, събрани през вековете. Това сърце ще го оцениш!

Сега някои от вас ще кажете: „Ние сме слаби“. Слабите хора ние не ги туряме на работа: който е слаб, той е друга работа. Сега хората са слаби в доброто, а силни в злото. Някой казва: „Аз съм слаб човек, невежа“. Невежа си в доброто, а пък си много учен в злото. Да направиш добро не ти иде наум, а да направиш зло си майстор! Тогава ти не говориш истината – ти не си от слабите хора. Сега какво ви остава? Тогава ще бъдете поне еднакви в доброто и в злото, поне да има равновесие. Това е свързано с вашия земен живот. На Земята вие не може да имате каквато и да е положителна придобивка, ако нямате една правилна връзка с Божественото начало, едно правилно разбиране на Божественото начало. Ако вие не разбирате Божественото начало, което работи във вас, как ще ви благослови Господ? Той не е като човек, който може да се лъже. Ако вие всеки ден Го занимавате с това, какво са казали хората, с речено-казано, Бог не се нуждае от това. Бог даже не се нуждае от нашите мисли – Той само иска да види дали ние ще разберем света и дали ще бъдем проводници на Неговите мисли, а иначе с нашите мисли какво ще се занимава? Вземете например мисълта на Питагор¹⁴ за създаването на света, мисълта на Моисей¹⁵ за създаването на света и сегашните теории за създаването на света. Има хиляди теории – след хиляди години може би нищо няма да остане от тези теории. Или да допуснем, че един човек е силен. Всички български вестници писаха за Дан Колов¹⁶, че победил най-силния човек в света. Питам сега: какво се постига с това? Постигнато е нещо, но какво е постигнато? Знаете ли какво е постигнато с победата на Дан Колов с Регуло? Постигнато е нещо: „Регуло има сила на мускулите – казал Дан Колов, – но аз имам и сила на дишането.“

Има една сила в света, по-висока от всяка друга сила – това е Любовта. Не може да бъде силен човек, ако не знае да обича. Когато аз говоря за дишането, подразбирам Божествената Любов. Ако не знаете да дишате, не можете да постигнете нищо. Любовта е едно дишане в Божествения свят, и ако знаете да дишате, вие ще бъдете един Дан Колов в Божествения свят; ако не знаете да дишате, ще ви търкалят. Това е една наука за силата, която седи по-горе от каквато и да е друга сила. Ти казваш: „Аз имам Божествена Любов“. Имаш Божествена Любов, но те търкалят на земята. Ти казваш: „Имам знание“. Имаш знание, но не можеш да разрешиш най-обикновените въпроси на Земята, на живота. Онзи, който има знание, той може преспокойно да се пренесе от Земята до Луната и до Слънцето – след 20 минути може да се пренесе на Слънцето, няма да му отнеме повече от половин час. След половин час той ще отиде до Слънцето и ще се върне – и като отиде на Слънцето, пулсът му почти ще престане, няма да се забелязва никакво биене на сърцето.

Сърцето има три пулса. Само за първия пулс на сърцето знаят хората, втория и третия пулс не го знаят. Има три вида дишане: обикновено, което е свързано с първия пулс, после има второ и трето дишане. Първото дишане е чисто физическо, а пък при второто дишане ние имаме постижение. Вие казвате: „Кажете ни го!“. Как да ви го кажа? Ако аз съм водата и говоря на съзнанието на рибите и им кажа: „Има един свят извън водата, там има същества, които живеят много свободно и хвъркат из въздуха“, те ще ми кажат: „Изведете ни!“. Но ако ги изведе, с тези хриле те ще умрат. Най-първо трябва да се преобразят хрилете, за да влязат в новата област – и да знаят как да дишат с дробовете. Рибата не се е научила да диша с дробовете – и всичката разлика между човека и рибата е там, че рибата не знае как да диша с дробове. Всичко е въпрос на дишането. И Дан Колов, като говори за дишането, той не знае, не разбира същинското дишане – той само донякъде е стигнал. Има една сила, която зависи от дишането, но тя е свързана с Любовта. Ти можеш да се лекуваш, ако

дишаш и имаш Любов – така ти можеш да се лекуваш от всяка болест; но ако дишаш без любов, ще те гази болестта. Защо? Защото дишаш по първия начин. Онази риба, която не си е направила дробове, да си стои във водата, а пък тази риба, която си е направила дробове, да излезе вън от водата: положението ѝ във водата е хиляди пъти по-добро, отколкото вън от водата.

Сега с това аз не искам да отрека сенките, но сенките имат смисъл само когато знаете и реалността. Много хора има, които искат да се освободят от сенките на живота. Вие не се освобождавайте от сенките на живота, но се освободете най-първо от вашите лъжливи разсъждения и понятия, които имате. Например вие чувствате някой път, че сте лоши, че нещо тъмно, мрачно има във вас, че лош човек има във вас. Някой път чувствате, че друг човек, че някое друго същество е лошо, а пък ти си прав. Но как ще се оправите с това лошо същество? Вие сега имате един Регуло. Знаете ли каква е била първата им борба? Регуло премята Дан Колов на земята; Дан Колов иска да го заболели, та Регуло да помисли, че не е толкова слаб. При първата обиколка го заблуждава, при второто място Регуло го хваща да му извие врата, но всичката сила на Дан Колов седи в неговия враг – и казват, че приличал на бик. Не, дебелият враг показва, че дишането му е силно. И Регуло прави гримаса при този опит – и оттам насетне на него не му върви. А Дан Колов побеждава, той ляга на земята.

Това е една стратегия пред злото, но трябва да се покаже, че врагът ви е дебел – врагът ви трябва да е дебел. На вълка му бил дебел врагът, понеже сам си уреждал работата. И действително, силата на вълка седи във врата: той хваща овцата и тя бяга с него. Не искам да се свързваме сега с вълка, понеже ще се свържем с низшето в човека, защото така не се постига целта ни. Дан Колов не е бил невежа, той е бил в Америка, бил е възпитан; носът му показва, че в него има една чувствителност много силна.

Аз не искам да бъдете Дан Коловци, но има една наука за дишането, на която борците не обръщат никакво внимание. Има една наука, на която духовните хора трябва да

обърнат внимание, инак ще бъдете търговци, които могат да фалират. И Писанието казва: „Онзи, който стои, да гледа да не падне“. Да не мислите, че придобитото богатство не може да се изгуби! Може да се изгуби, но изгубеното богатство може да се спечели. Не мислете, че само това е богатството, което знаете сега. Като дойдете до Божественния свят или станете граждани на Божествената държава, ще имате на разположение други богатства. Във времето на Римската империя беше на почит човек да бъде гражданин на Римската държава, да бъде римлянин – римлянинът тогава имаше всички права. А вие трябва да станете граждани на Божественото Царство. Ако вие не станете граждани на Божието Царство, вие не може да имате никакви придобивки. Христос казва: „Ако не станете като малките деца, не можете да влезете в Царството Божие“. Няма по-силни същества от децата. Детето, като прегърне някого, като го стисне с ръцете си оттук-оттам, то те завладява със силата си и ти си разположен да направиш това, което то иска. И ако децата нямаха тази сила, те гладни щяха да умрат. И гласът на детето е такъв, че то като каже нещо, всички се завтичат – и майката, и другите.

Ако вашето верую не ви дава една вътрешна сила, тогава на какво се надявате вие? Засега мнозина мислите, че вярвате в Бога, но и вярата ви е много повърхностна. Вие вярвате в Бога, но вие вярвате и в къщата, която давате под наем. Завършили сте училище и имате вяра в дипломата, но това е второстепенно. Има нещо, на което човек трябва да разчита и което не се мени. Не казвам да не уповавате на това или онова, но трябва да уповавате преди всичко на това, което не се мени. Има нещо непобедимо в живота, в тебе. Който е дошъл до непобедимото в себе си, той се е домогнал до истинския живот, чрез който може да работи в света; дотогава ще има много големи мъчнотии. Всички трябва да се домогнете до този, истинския живот – вие сте близо до него. Христос казва: „Още малко ви трябва, за да дойдете в Царството Божие“. Така каза Той на онзи, богатия момък; каза му още: „Иди, продай всичкия си имот, раздай го на сиромасите и ела, та Ме последвай,

и Аз ще те науча какво да правиш“. Този, богатият, нямаше достатъчно вяра и смелост, той си каза: „Този човек не ми дава гаранции. Той ми казва да продам всичко, да го раздам и после да Го последвам. Аз не съм от глупавите, да се излагам на тези мъчности“. Този младеж къде е сега, как мислите, влязъл ли е в Пътя, или не? Може само да предполагате. Този въпрос остава неразрешен и за всички Христови последователи – те са все на мястото на богатия. Този младеж още не е влязъл в Царството Божие, той досега седи и убеждава и другите хора и те да не вярват. Защото с какъвто се събереш, такъв ще станеш. Събираш ли се с учени хора, учен ще станеш – от тях не можеш да се освободиш. Ако се събираш със силни хора, силен ще станеш, но и от тях не може да се освободиш, не можеш да станеш самостоятелен. В света има само колективна дейност: някой път искаш да работиш, понеже другите работят; някой път искаш да не работиш, понеже другите не работят; някой път искаш да учиш, понеже другите учат, а някой път не искаш да учиш, понеже другите не учат.

Третата глава от Евангелието на Йоан е много разбрана, само родословието накрая е неразбрано. Всеки един човек – това са пътища, методи, чрез които може да се справим. Някой път, ако знаете тази дълбока наука, ще може да се ползвате и ще излезете от мъчнотиите, в които се намирате. А пък сега не ви съветвам да ги търсите, понеже няма да ги намерите; сега само ви загатвам за тях. Всяко едно от тези имена има своето значение. Онези кабалисти са имали всякога три начина за писане: едно обикновено писмо, второ – духовно, и трето – Божествено. Всяка дума е символ, всяко име е символ за онзи, който го разбира. Трябва да дойдете до първоначалния език – езика на Природата. Трябва да знаете къде седи вашето добро: в лявата ти ръка или в дясната. Доброто не е всякога в дясната ръка: някой път е в дясната ръка, а пък някой път е в лявата. Някой път доброто на човека не е в ръката му, а е в окоото му или в носа му, или във върха на езика му – тогава всичкото ти щастие зависи от езика ти. На някои хора всичкото нещастие произтича от езика им.

Отива един млад момък в един княжески дом. Там били разположени да го приемат добре. Той казал на младата мома, която живеела в него: „Вие не сте много красива“. След половин час заповядали да го турят в един кабриолет и да го пратят там, откъдето е дошъл. Той казал, че тя не е красива отвън, но отде да знае, че тя не е красива отвътре? Ако аз си облека една обикновена дреха и си направите заключение за мене по нея, вие се заблуждавате; или ако аз туря най-хубавата дреха на гърба си и вие вадите заключение по нея за мене, пак сте в заблуждение. Не си давайте мнението! Дръжте тази философия: най-първо си дайте мнението за себе си, преценете сам себе си – и ако вашата преценка за вас е добра, тогава дайте преценка и за другите хора. Това е едно правило: който не го научи сега, ще го научи после. Щом преценката за самите вас не е правилна, то вашата преценка и за другите няма да бъде правилна и това ще ви допринесе много неприятности и нещастия. Христос казва: „Не съдете“. Това значи: не преценявайте другите хора, преди да сте преценили себе си. И тази преценка трябва да е вътрешен стимул за самите вас. Преценете това, което Бог е вложил в другите.

Някой ще каже: „Това е дълбока работа, за друго прераждане може да е това“. Аз за прераждания не говоря, аз ви казвам: ако сега изгубите едно условие, едва след сто прераждания то ще се върне; а пък сто прераждания правят най-малко 2500 години. Всяко прераждане е едно условие. Сегашният живот ви дава известни условия – използвайте ги, защото бъдещите ви условия, бъдещото ви превъзлечение ще зависи от сегашното състояние на вашия живот. За живота ви, за мислите ви, за постъпките ви, за чувстванията ви в невидимия свят държат сметка: там има една книга, в която всичко се записва. Каквото мислите, каквото чувствате, всичко онова, което е важно, се записва и се знае – и по това ще определят какъв ще бъде вашият бъдещ живот. Те отсега определят, предсказват: още не са го предсказали, но като свършите последната битка, като издъхнете последната издишка, вие сте победени; последната издишка показва, че не сте издържали борбата.

Сега питате как да разберете това. Във вас има едно естество на тъмнина, или естествено, материално естество, което е свързано с този свят. В човека има и друго естество – духовно, свързано с възвишеното и благородното. Значи човек има едно двойко естество. И двата свята са ви полезни: не мислете, че като сте на физическия свят, той не е ценен – тук има много ценни работи, които трябва да пазите. Земята е една рудница, от която трябва да извадим богатство, без което не можем да се върнем в невидимия свят. Има нещо, което е необходимо за нас от земния живот: трябва да минете през известни страдания, през известни изпитания, през известно боледуване. Не считайте, че болестите са наказание – болестите са до известна степен наказание, но те дават знание и с тях ви се продължава животът. Ако не бяхте боледували, мнозина щяхте да заминете за другия свят: всяко боледуване е едно пречистване на човека. В човека се натрупва една психична кал, от която произтичат болестите, та той трябва да боледува по 12 пъти в годината от хрема, кашлица и пр. Ако изгубим 20 килограма от тежестта си, няма нищо. Казват за някого: „Хлътнали му са бузите“. Няма нищо: другото е натрупване на материя.

Силата ви в умствено и духовно отношение зависи от Любовта и от дишането ви, което може да проявите чрез Любовта, инак силата ще стои като условие във вас. От вътрешното дишане зависи всичко. Някои от вас имате кашлица. Вие, като заболеете, викайте лекар, винаги плащате за лекуването. За лекуването ако платиш, болестта си отива. Вие сте много скържави, казвате: „Без пари!“. Ако платиш, болестта по-скоро си отива; ако не платиш, по-мъчно си отива: плащането е една благодарност, че са ти направили една услуга. Да допуснем, че един човек ви лекува: отплатете му се по един начин – може с пари или с каквото и да е. Аз не съм само за звонковите: ти ще благодариш на Бога и за онзи, който е станал проводник на Божественото благо. Учете се да благодарите! После, аз съм дал известни правила: някой път туриш един млечен компрес и се свърши работата; друг път мислите, че като

пие те топла вода, работата е свършена. Има три начина за вземане на вода: аз съм разправял само за първия начин на вземане на вода, но за втория и третия начин не съм разправял. Аз съм за млечния компрес, но има три начина за правене на млечен компрес. Ала вие от тщеславие ще искате да помогнете на целия свят. Не, какво ще помогнете на целия свят, който нищо не плаща? Че утре, ако аз дам тази рецепта, вие няма да видите мляко. Тези неща ще ги учите за в бъдеще. Обръщайте внимание на Любовта и на дишането в себе си и не се спирайте някой път да мислите какво аз зная.

Аз ще ви кажа сега едно нещо: аз зная всичко онова, което хората не знаят; което хората не знаят, аз го зная. Две неща зная: има същества, които знаят това, което хората не могат да направят на Земята; има същества, които могат да го направят. А пък има неща, които напредналите същества не могат да направят, а други същества, и от тях по-напреднали, могат да го направят. Има една редица от възможности и Писанието казва: „Невъзможното за човека е възможно за Бога“. Някой път вие носите едно тайно презрение и казвате за някого: „На онзи не му стига умът“. Не мисли така, защото той може да е простак по отношение на тебе, прав си; но по отношение на тези, които знаят повече от тебе, и ти си простак. Каквото заключение теглиш за някого, ще го теглят и за тебе, защото и ти не си от много учените в сравнение с по-напредналите. Ще съзнаваш това нещо и ще си казваш: „Този човек е невежа, но и аз приличам на него по отношение на другите, по-умните. И благодаря, че го срещнах, за да видя себе си“. Така като разсъждаваш, ще се отвори една нова реалност за тебе и ще кажеш за някого: „Този брат може да прогресира, следователно и аз мога да прогресирам“. Кажи си: „В него има добри заложиби – и в мене има също добри заложиби“. Духът Божий чрез този брат ти показва какво не ти достига. Ще учиш!

Сега аз като четох последната част от прочетената глава, някои казваха: „Дано да се свършат тези имена!“. Мнозина са ме питали не може ли без тези имена. Еван-

гелистът намира за уместно да ги пише. Всички те са на мястото си, както и звездите са на мястото си, както всички реки са на мястото си, както всички ветрове, които духат, са на мястото си, в дадения случай, в който ние се намираме.

За да бъдете силни като Дан Колов, когато се борите с Регуло, дишайте през Любовта. И когато дойдат мъчнотии, ще дишаш, ще се бориш с мъчнотията в себе си. Много живо е страданието. Вие мислите, че страданието е нещо нереално: не, страданието е нещо много реално. Йаков¹⁷ нали цяла нощ се е борил с някого, когото не познавал – борил се е с Господа. Господ му казал: „Слушай, ти излъга брата си“. Йаков казал: „Господи, ще поправа всичко, ще дам десятък, ще се помиря с брата си“. И Господ, като му показал добрите и лошите страни, бутнал го по хълбока и той окуцял малко. И Йаков казал: „Няма да Те пусна, щом като не ме благословиш“. И Бог тогава му казал: „Отсега нататък няма да се казваш Йаков“.

Като се борите вие вътре в себе си, решете да поправите вашите минали погрешки и да внесете доброто. Това е начинът, методът за усилването на дишането.

„Отче наш“

28 януари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ВОЛЯТА БОЖИЯ

Размишление

Прочете се четвърта глава от Лука.

При четенето на Словото трябва да се опитвате да намерите връзката, която съществува между всичко казано. Има една връзка, която е всякога непреривна. Във вашия ум може да изпъкне мисълта, че Христос имаше силата да изпъжда бесовете. В тази глава виждаме как, когато им е говорил, цялото събрание се разгневява: хващат Го, искат да Го хвърлят някъде, недоволни са от Него, но Той ги укротява и си заминава. Всеки от вас може да направи това, което Христос е направил. Че ако не може да направи това, което Христос е направил, то всичките усилия са напразни. Христос е започнал да изпъжда бесовете, но вие трябва да отидете в пустинята и да станете господари на духовете, да ги изпъдите. Във вас има толкова духове, че често пъти не знаете вие ли сте, или не. Много нещо се опитвате да си обяснявате с темперамента, с наследството. Никакъв темперамент, никакво наследство: ако си ял мъчносмилаема храна, наследство ли е това? Ти усещаш, че храната е лоша – не яж такава храна, по-добре да си гладен. Вие очаквате да дойде Христос, да изпъди от вас духовете. Може би ще дойде някой път... Ние виждаме, че когато дойде в Израил, Той не изпъди всичките духове, а само някои. Тези духове, които бяха в хората, те си останаха – Той си замина, без да ги изпъди.

Христос казва: „По-големи чудеса от тези ще правите“. Идването на Христа се ознаменува с това, че даде власт на вярващите да се очистят. Това е най-великата работа: щом можеш да направиш това, то и другото е лесно. Най-мъчното е да спечелиш пари – да ги изхарчиш е лесно. Но когато ги печелиш грош по грош, тогава е мъчно. Из-

гревът е пълен с доста духове на шепотничеството – хем такива, с опашки. Светските хора пари печелят, вземат, дават – и тук има нещо изопачено. Какво се придобива така? Нищо не се придобива: хората имат слабост. Не зная дали има някой човек, който да няма никаква слабост – всичките хора, без разлика, си имат слабости, но някои слабости се виждат, а някои не се виждат. На Земята има да се борим най-първо със слабостта. Не е лошо човек да има известна слабост. Думите „не е лошо“ няма какво да обяснявам: слабости не трябва да има. Например човек е наследил известна слабост – хванал е ревматизъм. По три пъти се молиш на ден, а пък боли те кракът – ревматизмът те е хванал. Дяволът се е загнездил в краката ти – ти се молиш, но той си стои. Със зехтин го мажеш, с газ го мажеш, с мехлем го мажеш, на бани ходиш две-три лета – и едва за две-три години можеш да го изкорениш. Но има и по-лесен начин – сегашните хора искат лесния начин. Всичките тези духове излизат с пост и молитва – не този официален пост, който знаете – пост с пълно въздържание от храна и лоши мисли. И когато постиш, трябва да забравиш външния свят: какво става по света, да не искаш да знаеш, да не те интересува. Ще се молиш да излизат лошите духове.

Ако дойде днес Христос в света, светът пак ще си остане такъв, какъвто си е бил. И след 2000 години хората пак ще проповядват, че Христос така и така е правил. Има една работа, която трябва да се свърши: всички трябва да станете едно с Христа по стремеж, да почнете да работите, да сте готови за Царството Божие. Сега има един лесен начин – казва се: „Повярвай в Господа Исуса Христа и ще бъдеш спасен ти и домът ти“. Правили ли сте опит с този стих? Така да повярвате, че наистина да се спасите? Ако ви повика Господ и ви изпрати да работите, да свършите някаква важна работа, как ще започнете да работите? Някои от вас ще се откажете – не знаете как да започнете, не сте готови, защото има една обективна страна. Някой казва: „Повярвай в Господа“. С това не се започва. Вие ще започнете като земеделеца: най-първо ще впрегнете во-

ловете си, ще отидете на нивата, ще я изорете по всички правила; втория път пак ще отидете, ще носите семето си и ще го хвърляте – и ще завлечете това семе. И трети път като отидете, ще отидете да жънете нивата – после ще има резултат. Значи има оране, сеене и жънене, а пък вие всички искате да ви командироваат наготово. Някъде ако няма какво да се жъне, ще ореш и ще сееш.

Това е сега задачата на един християнин. На стария християнин задачата е да се подмлади: не външно, но вътрешно да се подмлади. Дрехата ви е остаряла и след време трябва да си купите една нова дреха – трябва да спестите пари за новата дреха. Дрехата даром се дава, но все трябва да платите нещо за нея, защото в невидимия свят съществува един закон: като ти дадат една дреха и си недоволен от нея, ти ще я опорочиш. И всички вие, които сте дошли на Земята, трябва да си изплатите дрехата... Седите и сте недоволен от живота. Че защо ви е този живот? Дадоха ви една дреха, защо не бяхте доволни от нея? Срещал съм много хора, които казват, че са недоволни, защото не са като онзи, богатия човек. Този, богатият човек, има други недъзи, и то какви тежки недъзи! Ти си сиромаш, но твоето положение е много по-изгодно, отколкото положението на онзи, богатия човек. Разправяше ми един: оженил се за една много видна цигуларка виргуозка и всички облажавали мъжа ѝ, но той казва: „Тя свири много хубаво, наистина, но по два пъти на ден ме бие“. Светските хора да те бият – иди-дойди, но когато един религиозен човек те бие? Защото цигуларката е един религиозен човек.

Мисълта, с която трябва да се позанимаваме, е тази: човек трябва да бъде силен, за да бъде в състояние да заповядва на духовете; той трябва да знае, че е силен, и да не се обезсърчава. Гладувал е три дена – няма какво да се обезсърчава: няма да умре. Няма какво да се обезсърчаваш, защото ако ще умираш, и да се обезсърчаваш, и да не се обезсърчаваш, ще умреш. Какво от това: най-добре умри без обезсърчение. Дошли са лекари и ти казват, че след 34 дни ще отидеш на онзи свят: какво трябва да пра-

виш? Кажи: „Няма да умра!“ – и няма да умреш! Има много примери за това – човек казва: „Няма да умра!“ – нищо повече! Защото да умре човек не е по Божията Воля – Бог не е направил хората да умират. Смъртта дойде по съвсем друга причина: и следователно ако вие не отхвърлите причината, то смъртта не може да има власт над вас.

Казвам сега каква е практическата страна: светът е създаден и Бог работи върху нас. Той иска ние да разбираме Неговите закони и да прилагаме тези закони. Младият се извинява, че е млад: сега ще си поживее, пък като остарее, тогава ще приложи; а пък старият се извинява, че е стар и че не може да ги приложи. Жененият се извинява, че има жена и деца – и като отгледа децата, тогава ще започне да работи за Бога; ученият се извинява, че има научни изследвания – и като свърши своите изследвания, тогава и той ще се посвети на духовното. Това е кривият път! Ученият човек със своята наука може да служи на Бога, той и на жена си и на децата си може да покаже как се живее по Бога, стига да иска. Вълчето трябва да прилича на вълка, агнето трябва да прилича на овцата, орлето трябва да прилича на орела, птиченцето – на майка си: всяко нещо трябва да прилича на баща си и на майка си. Ако вие не приличате на майка си, тогава какви ще бъдат децата ви? Аз ви казвам един начин за гледане... Отвън какви сте и отвън какви са хората, аз зная – и отвътре зная какви са. Познавам хората толкова добре, колкото себе си. Зная колко е опак човек: той е толкоз опак, че за пет пари цяло едно село изгаря, с всичките хора. И ако Бог не беше Любов и милост, както ние Го предизвикваме, Той досега би очистил света. Ако Бог се сърдеше, както ние се сърдим, Той би очистил света и би направил друг свят – няма да Му струва много.

Христос е ходил на планината – дали умствено, или реално, не е важно, но според едното схващане дяволът се е явил материално. И по първия, и по втория начин да е станало, принципът е верен. Дяволът казва на Христа: „Като си Син Божий, направи камъните на хляб“. А пък Христос казва: „Не само с хляб ще бъде жив човек, но и

със Словото Божие“ – то е по-мощно, по-силно; Словото е по-силно. Един камък, колкото и да е голям, може да падне, да направи някаква пакост. Представете си, че една дума излиза от устата на един цар и милиони хора чувстват благото, силата на тази дума. Каква е силната дума, която излиза от един чист ум, само от един цар? Също така ако ти седиш и кажеш: „Ще бъда здрав“ – и ставаш здрав. Важното е да вярваш. Една американка е боледувала 12 години, лекували са я най-видните лекари и са я считали за инвалид, но тя повярвала, че е здрава, станала от леглото и почнала да ходи.

Има вяра, която изключва абсолютно всяко съмнение. Ще кажеш: „Да бъда здрав, нищо повече!“ – и ще бъдеш здрав. Но щом се съмняваш и кажеш: „Сега не може, може да се минат няколко седмици“, всичко пропада. Много сестри и братя са правили опити и някой път опитите не излизат сполучливи, но и някои опити са излизали сполучливи. Няма нищо: един опит, втори опит, трети опит – дотогава ще ги правите, докато добиете една положителна опитност и един резултат. Един ден ще ви поставят като учители да проповядвате на хората. Как ще проповядвате, ако нямате положителни резултати от вашите опити? Вижте какво прави факирът: вземе, че си разреже ръката, след това събере отрязаното място, тури си другата ръка отгоре, концентрира ума си и чрез закона на вярата след няколко минути всичко е заздравяло; разпори си корема, събере го после, тури ръцете си, концентрира се – и след 20 минути коремът заздравява. Този човек е правил хиляди опити и знае законите, че много неща могат да станат само когато човек знае как да ги направи. Това зависи от неговия ум.

Сега всички вие имате едни стари възгледи. Най-първо трябва да се освободите от своите възгледи. Може да кажете: „Някои неща не са разумни, как ще станат?“. Някой може да отива до една крайност и да мисли следното: че без да работи, каквото помисли, ще стане. Има неща, които, като ги помисли човек, може да станат, но има неща, които, колкото и да мислиш, не могат да станат.

Но ние говорим за неща, които, като помислиш, могат да станат. Имаш някой път настроение тъжно. Тук преди известно време една млада сестра се чувствала, като че е изоставена, изгонена – не може да намери покой в себе си и ми разправя своите опитности. Аз ѝ казах: „Отде е влязло това кукувиче яйце в тебе, какви доказателства имаш, че си изоставена? Ти имаш само едно самочувствие в себе си и нещо, което не е вярно. Ти имаш една чужда опитност сега – това настроение не е твое. Ти се чувстваш изоставена... Но най-първо Бог, Който те е пратил на Земята, Той не те е оставил. Ти живееш, здрава си – това показва, че Бог не те е оставил“. Или някой ще каже: „Аз не те обичам“. Казвам: „Това е твоя работа, това е една твоя сметка. Че не ме обичаш – това не е моя сметка; а това, което аз върша – това е за моя сметка“. Щом той не ме обича, то си е за него, не е за мене. А аз ще започна да се безпокоя защо не ме обича: ето го кукувичето яйце.

Най-първо разчитайте на онази Любов, която е вътре във вас – на Любовта Божия, която е неизменна. Разчитай на Бога, разчитай на това, което е неизменно: човешката любов е посторонна. Най-първо се запознай с Любовта, която е неизменна, на която можеш да разчиташ, защото един човек може да има известни съображения. Някой казва: „Аз не те обичам“. Казвам: „Ти ще ме обикнеш някой път...“ „Как?“. Казвам му: „Ще ме обикнеш, ще видиш“. Направя му някоя услуга или му дам 10–20 хиляди лева, той си потрива ръцете и казва: „Много добър човек бил той“. Аз мога да накарам всеки човек да ме обича, но не постоянно. Купя му дрехи, една хубава игла, един хубав апартамент, дам му пари да се разхожда в Европа: купена любов е това. Любовта може да я купиш, тя се купува, както другите работи – продава се и се купува нашата любов. Сега аз говоря за една любов, която нито се купува, нито се продава, а е както въздуха, който може да възприемаш: колкото можеш да възприемеш, твоя е, а колкото не можеш да възприемеш, не е твоя. За мене Любовта е както въздуха: следователно на някои места тази любов е почиста, а на някои места тази любов не е толкова чиста.

Когато искам да я опитам, аз отивам по високите планински места, а не на тия места, дето са живели хората – те са опетнили тази любов: човешките мисли я опетняват.

Една млада сестра ми разправи една друга опитност. Казва: „Учителю, не зная какво да правя. Аз съм млада сестра, един млад брат се е заинтересувал от мене, идва, приятно му е – седи час-два при мене и си отива късно. Казват другите хора: „Тази работа не е хубава“. Какво да правя с него?“. Казвам ѝ: „Нека мислят хората, каквото искат – ти нали знаеш себе си“. Ще дойде една мисъл – каква мисъл? Една от двете: ако този брат е добър, неговото ходене при младата сестра е за добро; ако е лош, за зло е – едно от двете е. Но има една потайна любов, която всякога носи големи страдания на когото и да е.

Старите сестри не влизат в положението на младите и младите не влизат в положението на старите. И всички гледате много обективно на любовта. Право е това, но онова, което вие изисквате от изгревчани – да са като за Изгрева – това е много нещо: да бъдат такива, каквито искате. Те трябва да са светии от първа степен, а всичките тук не са светии – това са ученици. Някои от тях са от трета степен, други – от втора степен; до втора степен има... До първа степен още ученици няма, а пък те искат да са светии! Аз намирам несъобразността там, че това, което изискват от тези хора, те не са в състояние да го направят – след време чак може. Аз например забелязвам следното: зает съм с някоя мисъл, но виждам, че един човек иска да ме посети. Аз бързам, имам належаща работа, но той не влиза в моето положение и аз му казвам: „Не мога да те приема“. Представете си, че нямам и 45 минути в момента свободни, но той се усеща обиден. За какво се обижда: в мене ли е вината, или е в него? В дадения случай и в мене има една грешка, и в него. В мене има една погрешка, че аз не трябваше да слизам, а трябваше да чакам той да си замине, за да не ме срещне, а пък той трябваше да знае, че аз съм зает, и трябва да бъде умен и деликатен, да щади времето ми. И аз трябва да бъда умен. Ако и двамата сме умни, няма да има никакво противоречие – аз съм зает със своя работа и той е зает със своя работа.

По някой път какви ли не смешни работи съм имал. Някой казва: „Имам голяма нужда да видя Учителя“. И в какво седи важността? Той ще каже: „Като тръгнах от село, моята съседка я болеше коремът. Не можеш ли да ми кажеш с какво да се лекува?“. Какво ще му кажа: с две супени лъжици зехтин – и се свършва работата. Много важна работа: той като тръгнал, неговата съседка я заболял коремът! И той пита какво да прави тя. Всяка сутрин и вечер да пие по една супена лъжица зехтин – какво друго да кажем? Да ѝ кажа да пие топла вода – тя не е свикнала още; да ѝ кажа, че трябва да си дъвче добре храната – не е удобно. Виждам веднага причините кои са: тази жена, за да я боли коремът, тя е първо сприхава, нервна е, между нейните мисли и чувства има дисонанс – аз зная свършено добре причините. Дървеното масло е хубаво лекарство в случая. И след 3–4 месеца той ми казва: „Учителю, като взе жената зехтина, отиде си болестта“. Дървеното масло поглъща всичките киселини от нервната система, много лесно се трансформира състоянието.

Има една много важна страна, сериозна страна. Ако ние непрекъснато искаме от Бога това-онова, един ден тези смущения ще се възвърнат върху нас. И като отидеш при Бога, не се оплаквай много, не искай дреболии, но се помоли кратко, ясно, чисто, точно кажи какво искаш от Него и дълги молитви не Му казвай: три думи да Му кажеш, но точно, конкретно.

Ако искате да прогресирате, започнете със закона за своето самовъзпитание, със самообработване. Две сестри сега се скарали и трябва да пратим още няколко сестри, за да ги примирим. И това не е лошо, но хубаво е сам човек да се примирява. Една сестра разправяше, че я напуснал мъжът ѝ и тя 3–4 месеца не могла да се събере в кожата си. Един ден ѝ дошла мисълта: „Та най-после аз не съм се родила заради него: ще го напусна, ще си вървя. Че не ме обича – и това не ми трябва: аз не съм дошла да служа на него. Щом не иска той – не иска: аз не съм причината. Да си върви, където ще“. И като дойде тази мисъл в мене, аз се успокоих. И не се мина един месец, той ми писа едно

писмо, в което се разкайва малко. Аз му казвам: „Аз засега съм добре – там си стой. Защо идваш пак да се смущаваме? Нека да си живеем далече, защото нашите неестествени мисли ни причиняват много големи пакости“.

Когато у тебе има всичката добра воля, но хората не искат да живеят с тебе добре, остави ги спокойни, свободни, не се безпокой. Остави това на Божествения Промисъл – Бог да уреди работите; тази работа не принадлежи на тебе. Ако хората в една държава не живеят добре, това не зависи от тебе – остави това на Бога. Ти ще кажеш: „Аз ще се помоля“. Ти ще се помолиш, но остави на Бога да оправи тази работа. Всеки може да оправи работите в себе си с помощта на Бога. Ако държите този закон, много по-малко страдания ще имате, отколкото сега имате, а пък ако не боравите с този закон, ще имате едно изпитание и непременно ще дойдете до същото място, до същия закон.

Небето е място на същества, които са станали напълно господари на своите слабости. Някой казва: „Аз имам известна слабост“. Царството Божие не е за слабите, Царството Божие не е за децата, а за силните, за разумните същества. Царството Божие е място, дето живеят разумни души, които се разбират, и всеки човек там е толкова внимателен, че той счита интересите на другите хора като свои – той не поставя своите интереси по-горе от интересите на другите хора. Вие се пригответе да влезете в този, новия живот. Тогава и на Земята можете да опитате. Живеете между хора, които не ви разбират – вие се опитайте да имате мир в душата си. Първите християни са ги били и те са се връщали радостни и весели, че са ги биели. Колко е мъчно, след като си изгубил богатството си, да поблагодариш на Бога, че си се освободил от една тревога, от един товар. Болен си – благодари на Бога: пак ще оздравееш. Болестта не значи, че ще умреш – при болестта ще научиш нещо. При сегашните условия болестите са едно благословение. Ако знаеш как да се отнасяш с хората и с условията, ти си в новия живот.

Важното е да работите върху себе си – силата на човека седи в това. Онова, което може да направите върху себе

си, е на първо място, а другите неща са посторонни и те ще дойдат, когато трябва. Мнозина братя и сестри са ми казвали: „От амвона лесно се проповядва, но въкъщи мъчно се изпълнява“. Съгласен съм: на амвона обаче нищо не се постига. По някой път аз чета Библията, след това, като изляза вън, правя опит. По някой път аз държа едни хубави дълги речи: на вас не съм държал такива хубави речи, както на себе си. Някой път трябва да ви изнеса някоя реч, каквато държа на себе си. Вие по някой път трябва да държите такива красиви речи, защото има една такава страна на живота: всичко, каквото се случва в света, е за добро. За добро е само ако го разбереш; ако не го разбереш, не е за добро. Откраднете: за добро ли е? Не е за добро. Но ако го разбереш, за добро е – ще видиш добрата му страна. Един млад брат го хващат, понеже студентите правили бунт, и го набедили за един студент бунтар. Турили го в затвора – десет дни стоял той там и казва: „Много работи научих“.

При всичко онова, което ни се случва тук, вие не може да намерите по-хубаво място от Изгрева. Ако вие на Изгрева не може да използвате условията, тогава къде? Като излезете от Изгрева, вашето положение ще бъде далече по-лошо. На Изгрева вие имате най-благоприятните условия да приложите доброто, да се самовъзпитавате и да знаете какво нещо е Божественото учение. Има и теоретически работи тук, но има и практическа страна: на Изгрева вие имате най-благоприятни условия. Аз не искам да ви поправам, но онова, което знам, е: невидимият свят смята Изгрева като един малък оазис и ако вие не знаете да се ползвате от него, вие губите.

Вие някой път се интересувате от това, как другите хора живеят. Аз посещавам всички религиозни общества: и православните църкви, и евангелските, и теософите. Какво са проповядвали учителите в миналото, знам; какво проповядват сега, също знам. Има само един метод за прилагане на Божественото учение, но много пътища има: ти не можеш да приложиш каквото и да е учение без Любов. Степента на твоето разбиране ще зависи от степента на твоята любов, която имаш към Бога. Този закон е такъв.

Той е верен и в едно семейство: ако жената обича мъжа си, ако майката обича дъщеря си и сина си, ако дъщерята обича майка си, тогава работите лесно стават. Там, дето има любов, работите лесно стават; дето няма любов, стават мъчно. Това е вярно и в науката: дето е Любовта, там работите лесно стават и добре се нареждат. Някой път ние готовите работи, които имаме, не можем да използваме, а започваме нови работи. Когато издавахме беседите под заглавие „Сила и живот“, православните издадоха „Вяра и живот“. Защо „Вяра и живот“? Вярата и животът имат съвсем друго отношение, а силата и животът – друго отношение. Силата може да ти помага в живота. Те не знаят, че вяра може да има само един човек, който е силен: силният човек има вяра. Щом аз имам Любов, Любовта е вече сила. Любовта следователно ще произведе вярата: не вярата създава Любовта, но вярата става условие за Любовта. Любовта е, която е източник: вярата е барометър – да се покаже колко е Любовта; вярата е в умствения свят вече.

Йаков и Павел спорят. Първият казва: „С дела“, а вторият казва: „С вяра“. И единият, и другият поддържат своята теза. Ако четете тринадесета глава от Първо послание към коринтяните, ще видите колко хубаво е писал апостол Павел там: „Най-голямата от всичките е Любовта, която никога не отпада“. Вярата и надеждата са едно последствие – те произтичат от закона на Любовта. Ако вие имате Любов към Бога, това е нормално състояние. Не се старайте да определите какво нещо е Бог; и когато имате Любов към Христа, не ходете да Го търсите в историята – къде е бил, как се е родил. Хубави са тези работи, нямам нищо против това: де се е родил, къде е стъпил Христос преди 2000 години, на каква местност. Че Христос казва: „Преди да беше Авраам, аз бях“. Апостол Павел казва, че ние не познаваме вече Христа такъв, какъвто беше на Земята – тъй че ние не познаваме Христа като онзи, слабия, с когото се подиграваха еврейските равини, но познаваме Христа като силен – да покаже пътя, по който трябва да вървим. Бъдете едно с Христа, където и да сте, развийте закона на Любовта, после ще дойдат вярата и надеждата.

Как искате вие да започнете живота си? Ако аз се моля, щях да се помоля на Бога да ми даде сила, знание, Мъдрост, Любов, Истина, Свобода. Ще кажа: „Дай ми, Господи, сила, знание, Мъдрост, Любов, Истина, Свобода“. Знанието трябва да знаем как да го добием и как да го използваме, също и Мъдростта трябва да знаем как да я използваме, и Любовта трябва да знаем как да я употребим; също Истината и Свободата, които Бог ни е дал. На всички ви трябва малко повече сила: не само мускулна сила, но и мозъчна сила; не само сърдечна сила, но и сила, която подкрепя живота, сила, която е свързана с вечния живот, с това, непреривното, Божественото – защото е казано, че Бог е всемогъщ. Говоря за силата, която излиза от Божието всемогъщество.

Аз ще завърша с един пример: това, което ви говоря, ето как трябва да го разбирате, ето как може да си помогнете. Представете си, че покрай вас е минал един човек и е оставил десетина хубави видове семена. Вие ги оставяте в стаята си, държите ги в изправно положение. При това животът ви е несносен и се оплаквате, че не ви върви. Приятел ви пита: „Някой добър човек минал ли е покрай вас?“. Ти казваш: „Мина и остави тези семена“. Казва ти приятелят: „Аз ще ти кажа какво ще направиш с тези семена: посей семената, които той ти е оставил, от тях зависи твоето щастие – нека започнат да растат и от техните плодове ти ще бъдеш щастлив“. Не търсете своето щастие извън себе си. Вие понякога казвате: „Каквото Господ иска“. Но знаете ли какво Господ иска? Казвате: „Да бъде Волята Божия!“. Това е хубаво – да бъде Волята Божия! Христос казва:

*Отче наш, Който си на небесата,
да се свети Името Твое,
да дойде Царството Твое,
да бъде Волята Твоя
както на Небето, така и на Земята.*

Значи коя воля? Онази Воля, на която всички разумни същества служат. И като почнем да служим на тази Воля

Божия, веднага нашият живот ще се изправи. Не че вие се различавате от тях: вие трябва да извършите Волята Божия така, както те я вършат. Сега можете да кажете: „Аз се трудя“. Във вършенето на Волята Божия няма никакъв труд – това е най-приятната работа, която човек може да има. Никакъв труд, никакво мъчение, никакви спънки няма: мъчнотии има, преди да се научиш да вършиш Волята Божия; но щом се научиш да я вършиш, по-хубава и по-приятна работа от нея няма.

Почнете със себе си: дето имате някои дивачки, да ги присадите с хубави плодове. Дето има празни места, посаждайте! Имате известни лоши навици – не се безпокойте; сприхав сте – това нищо не значи, това е отлична енергия – впрегни тази енергия на работа; обичаш да говориш – отлична работа: говори обаче навреме и само хубавото. Но ти кажеш: „Не мога аз да се науча“. Не е вярно: като спиш, ти мълчиш; щом се събудиш, не може да мълчиш. Ще кажеш на жената: „Дай да ядем, дай тигана, сложи трапезата, дай легена!“. Какво лошо има в това, защо ще се оплаква жената? Няма по-интересно нещо от това, да ти говори един човек. Вие трябва да сте живели между 10 000 умрели, 10 години между тях в мъчение и в мълчание – и като дойде един жив човек да ви говори, ще видите каква сладчина е да ви говори човек.

Онова, което Христос е направил, постаарайте се вие да го направите в себе си. Не чакайте Царството Божие да дойде на Земята или да дойде Царството Божие във вас. И ако не дойде сега, закъснели сте. Вие не чакайте да станат преобразования в България и в целия свят, но във вас всичко да стане съобразно Царството Божие и да кажете от днес нататък: „Царството Божие е в нас, ние живеем в Царството Божие“. Това е нова реформа.

Да останат следните положения: първо, Волята Божия без Любов не може да се изпълни и на хората на Земята пак без Любов не може да се служи. Любовта в Божествения свят и Любовта в човешкия свят имат еднакво приложение. И в нашия живот, и в дома, дето няма Любов, тези работи не отиват добре; в дом, в който има Любов, рабо-

тите добре отиват. Същото е и за обществото. И като има Любов, тя заличава всички погрешки. Изгревът трябва да бъде такова място, където всички трябва да се повдигнете. Някой път казвате: „Ние сме по-горе от другите хора“. Аз другояче разглеждам въпроса, аз имам друго разбиране за добрия човек. Според мен добър човек е онзи, който иска да живее, както добрите хора искат да живеят. Той се въодушевява от всички добри хора, които живеят по Земята – и каквото добро види, казва: „Това е хубаво“. Добър човек е онзи, който вижда доброто във всички хора и веднага го прилага – той никак не обръща внимание на техните лоши страни; и като види нещо добро, казва: „Много хубаво е това – и аз ще направя така“. И на вас препоръчвам: поддържайте и насърчавайте всяка добра постъпка в себе си и у когото и да е, без разлика!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

4 февруари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

МЛАДИЯТ, ВЪЗРАСТНИЯТ И СТАРИЯТ

Пета глава от Лука

Прочетете 115. страница от „Пътят на ученика“.

Препятствията между старото и новото седят в меховете. Старото може да се вмести в един стар мех; новото, като го турите в един стар мех, той не може да издържи. Следователно за новото вино се изисква нов мех, според тогавашния обичай, за да може да издържи новото вино, когато то ферментира. И всяко едно ново учение, което влиза в света, не може да се побере в старите форми. Затова и малките деца, когато растат, правят им нови дрехи: детето не може вече да се събере в старите си дрехи. Вие не можете да вземете едно голямо дете и да го турите в старите му дрехи от петата му година – нови трябва да му ушиете. Казват: „Тези дрешки много му приличаха, но нови трябва“. Някои хора много се омъчняват от новото, понеже новото като дойде, трябва да направят преобразования, трябва да му намерят място. Новото като дойде, то дава друг тон. Защо има свада между свежървите и снахите? Първата е старото, а снахата е новото. Винаги свежървата не е доволна от снахата, тя казва: „Тази снаха откак дойде, разбърка ни дома“. Естествено, трябва да се разбърка този дом.

Ще вземете духовната страна на това. Силата на човека седи в онова разположение да учи. Това е едно здравословно състояние. Някой не иска да учи, не иска да работи, не иска да мисли... Той иска да мисли за обикновени работи, но това не е мисъл. Стане сутрин – мисли какво да яде, утре стане – пак същото: еднообразна храна е това. Какво ще ядеш? Или прясна пита, или точено, или мекици. Ден, два, три: станеш сутрин – мислиш какво ще ядеш.

Това е еднообразна работа, тъй че след 20 години вече ще се специализираш, както един учител, който 20 години е преподавал в гимназията, знае математиката наизуст. За учениците туй е добре, но за учителя не е добре: щом почне материалът да се повтаря, учениците ще печелят, но учителят нищо не печели.

Старите християни сега губят, понеже почнаха да се преповтарят с новите. Новите има защо да вървят в пътя на старите: има известни пътища, общи за всички, но методите, начините, по които човек трябва да влезе при Бога, не са едни и същи. После – различни са разбиранията на хората за Бога. Ако се направи една анкета – в Америка често правят такива анкети – ще разберете колко различия има. Някой път някои хора не изказват лични становища, но са чели опитността на някого и казват: „Аз така и така мисля“. Но те излагат една чужда опитност. Някой път се преплитат чужди мисли, чужда опитност. Не е лоша тази опитност, но опитността на един не е опитността на друг – той може да я използва донякъде само. Ще се стремите да имате една ваша собствена опитност, която е важна за самите вас. Аз говоря за опитността като един непреривен процес: да имаш една опитност, втора, трета, четвърта; но всички те ще съставляват едно цяло и ще внасят известна светлина в развоя.

С живота е същото: има живот на децата, има живот на младите, живот на възрастните и живот на старите. Това разпределение може да направите и така: има философия на младите, на възрастните и на старите. Философията на младите се стреми към философията на възрастните, а философията на възрастните се стреми към тази на старите, които са най-високите върхове; младият живот се стреми към възрастния, възрастният живот се стреми към стария, а старият – към Бога. Умирането – това е едно ликвидиране, освобождаване от всичко ненужно. И ще се върнем пак с една придобивка – това е Божественият живот. Старият трябва да умре, да се откаже от старото – и с онова, което е събрал, да се върне в онзи живот, който осмисля всичко. Божественият живот – това е смисълът.

Някой ще каже: „Какво е Божественият живот?“. Като идеш, ще го видиш. На детето никога не можеш да разправяш какъв ще бъде животът на възрастния – детето, като дойде в тази фаза, ще те разбере. И на един възрастен не можеш да разправяш какъв е животът на стария – като дойде до този живот, ще го опита. Само старият познава живота на детето и на възрастния. Като млад той казва: „Така мисля“, като възрастен – така, като стар – така. Трите фази старият вече ги има, а младият има само двете фази, като тези на възрастния и на стария седят пред него като едно бъдеще – старият ги е реализирал. Но и старият има нещо, което не знае: той не знае как ще умре и това го плаши. Как ще дадеш душата си на Бога? Ако душата е излязла от Бога и аз трябва да я дам, какво трябва да ме плаши това? Защо човек трябва да се плаши, когато трябва да даде душата си на Бога? Може би хората имат съвсем материални понятия: ти даваш коня си на приятеля си и се страхуваш да не би той да не ти го върне. Но ако този твой приятел ще върне коня ти, какво има да се плашиш?

Някой път старият се плаши, а и вие се плашите да не би вашият живот и вашата философия, като влезете в голямата река на Божествения живот, да се изгубят, да изчезнат някъде. Единственото нещо, което трябва да държите в ума си всякога, е кой трябва да живее: ние или Бог? Преди нас живее Господ и след нас – пак Той. А ние? Туй, което е било преди нас, и туй, което ще бъде след нас – то е реалното; ние сме една преходна форма. Не се спирайте с мисълта за себе си. Всеки човек така може да се спре и да се спъне с въпроса: „Какво ще стане с мене?“. Нищо няма да стане с тебе: нито ще изгубите, нито ще спечелите – за какво има да се плашите? Не сте доволни пак... Най-лошото, което може да ви се случи, то е следното: нито ще спечелите, нито ще изгубите. Ама казва някой: „Аз не искам така“. Значи при това положение не сте доволни. Право е. Човек, който мисли за великия Божи живот, нищо няма да изгуби; и не само няма да изгуби, но ще спечели. И трябва всички да се радвате, че животът така се развива

и човек се мени. Ако детето не може да се освободи от старата детинска форма, не би могло да опита живота на възрастния; и ако възрастният не може да се освободи от своята форма, не може да опита живота на стария. И ако старият не може да се освободи от старата си форма, не би опитал тази Божествена форма, а щом влезе в Божественото, това е вече изяснение на онзи, пълния живот. И тогава ще разбереш какво отношение имат хората едни към други.

Най-първо ще гледате да се освободите от вашия неестествен страх. Страхът от какво произтича? Страх те е да изядеш някое ядене: не от яденето те е страх, но от последствията. Страх те е да се качиш на някой кон: не от коня се страхуваш, но от последствията се страхуваш – дали ще върви този кон, както ти искаш, или ще хукне да бяга. Вземаш пари назаем – страхуваш се, не знаеш последствията: такава голяма е липсата, че няма да можеш да ги платиш. Всякога нас ни е страх от известни условия и често си задаваме въпроса: какъв ще бъде краят на живота? Ако си млад, две неща има: ще остарееш, а старият ще умре – младият ще остарее и старият ще умре. Или другояче казано: младият ще отиде при стария, а старият ще отиде при Бога. Какво лошо има в това, ако младият иде при стария и старият иде при Бога? Той ще се върне у дома си.

В смъртта нас ни е страх от митническата станция: туй, което носим, ще мине през митницата. Туй, което сме придобили от този свят, ще ни го вземат – това ни безпокои. Онези митничари са строги, всичко вземат. Да не останем с празни ръце, от това се страхуваме: не ни е страх от смъртта, а от митничарите. Разликата между праведния и грешния е, че грешникът носи много куфари, а умният, праведният носи много малко куфарче – едва някоя и друга кърпичка, някои малки пособия. И да му ги вземат, казва: „И без тях мога“. Праведният преди време е пренесъл богатството си, не го носи със себе си. Мисълта, която трябва да държите, е следната: човек трябва да расте – младият трябва да стане възрастен, възрастният

– стар, и старият да отиде при Бога. Туй е само външно нахвърляно, но то е цял един красив процес. Няма по-хубаво нещо от това, да разбере човек какво значи да идеш при Бога. Това е най-красивият свят! Но само здрави крака трябва да имаш, мазоли да нямаш и ревматизъм да нямаш, гръбнакът ти да е здрав. На Земята знаем здравите крака, а в духовния свят това означава добродетели да имаш; щом нямаш добродетели, страдаш. Справедлив трябва да си: ако не си справедлив, пак ще страдаш; ако нямаш милостиво сърце, пак ще страдаш. Трябва да имаш един отличен ум, който мисли хубаво: ако не мислиш правилно, ще страдаш. Трябва да имаш нещо, с което да се занимаваш. Човек трябва да бъде добър: доброто е една радост, доброто е силата на човека, капиталът, с който в дадения случай той разполага. И ако някой път се усещате слаби, трябва да знаете в кое именно сте слаби – в доброто ли, в правдата ли, в милосърдието ли, или в своята мисъл? Човек трябва да бъде силен: не самоуверен, но като дойде опитът, да покаже, че е силен. Когато човек повярва, че носи доброто, няма по-хубаво нещо от това.

Понеже се намирате сега на Земята, в живота има едно противоречие. Ние разграничаваме хората на богати и бедни, на сиромаси. И богатите, и сиромасите се намират под един закон. Кой е богат? Човек, който веднъж се е оплел в една материална форма, той е в голямо ограничение. Аз считам хората за затворници: едни са с железни букаи, други – с дървени, някои – със златни, други – със сребърни вериги. Казвам: ти можеш да се радваш, че твоите вериги са златни, но ограничението си е ограничение – дрънкат. Казваш: „Дрънкат, но златно дрънкат“, а някой ще каже: „Твоите вериги са от желязо“. От каквото и да е направено едно ограничение, то е ограничение. Трябва един ден да се почувстваш свободен – важна е свободата. И когато се почувстваме един ден свободни, това е вече живот. Когато се снемат тези ограничения, някои от вас ще мислят, че са свободни. Ако сте станали свободни, по-хубаво от това състояние няма, но по някой път сте свободни тъй, временно. В старото време, като отиваха

да проверяват букаите на затворниците, снемат ги да ги прегледат да не би затворникът да ги е препилил. Ще му отключат букаите, ще ги проверят – и в туй време той мисли, че е свободен, но след това пак ще му ги турят. Но един ден може да излезете от затвора и да хвърлите букаите. Аз бих ви препоръчал на всички ви да хвърлите букаите. Ако Петър чакаше по естествен път да му снемат букаите, какво щеше да стане? Но като дойде ангелът, бутна го и те паднаха, и каза му ангелът: „Облечи се – за стражите не мисли! Не мисли пак да се връщаш, излез навън“. Този ангел като дойде при вас и ви събуди, вашето съзнание казва: „Стани, облечи се, бутни веригите и излез навън“. Излез – защо и за какво, не питай! Като излезеш от затвора, иди при своите братя: най-първо Петър при тях отиде и те му казаха да се скрие някъде.

Истински е вътрешният път – онази вътрешна свобода, която всеки от вас трябва да има. Чадата Божии трябва да бъдат свободни. Всеки един човек, който няма вериги, той е чадо Божие; всеки, който има вериги, той е затворник. Всяко чадо Божие е извън затвора вече – за него ангелът е дошъл. Тъй седят нещата. И всичките вериги, които ви спъват, не е лошо, че ги носите, но все някой ден ще дойде ангелът, ще го послушате и ще излезете вън от затвора, ще се събудите и ще започнете да работите. Тука, на Земята, трябва да се свърши една работа. Всички се смущавате: има една работа, която трябва да свършите, а знаете ли тази работа коя е? Аз само ще ви приведа един пример. Една майка праща своето малко десетгодишно момиченце за масло. Срещат го неговите другарки, казват му: „Чакай да си поиграем!“. Майката чака за масло, а децата си играят. То си оставило някъде шишето и някой му го задигнал. Играли, играли децата и като се сеца момиченцето за какво го е пратила майка му, потърсило шишето – няма го. Сяда на пътя то и почва да плаче. Хубаво си поиграло момиченцето, но шишето го няма. Какво трябва да направи? Едно нещо – да върне шишето: туй, за което го е пратила майка му.

Мнозина от вас сте оставили вашите шишета някъде и сега се събуждате и казвате: „Трябваше да правим нещо, но какво?“. Трябваше шишето да го занесете на майка си. Всеки един от вас си има по едно шише и трябва да го занесе на майка си: последното, което можете да направите. Сега това момиче какво да прави? Пари има за масло, но шишето го няма. Погрешката беше в това, че момичето отиде да играе преждевременно. Аз не го осъждам, но то можеше да занесе шишето и тогава да поиска от майка си да иде да играе. По-напред трябва да изпълниш своя дълг – да върнеш шишето – и тогава да идеш да играеш. И вие сега занесете шишето по-напред на майка си, пълно с масло, пък тогава излезте от къщи, че поиграйте с вашите другарки. А на ония от вас, които са изгубили шишето, не зная какъв съвет да дам. Аз само едно ще ви препоръчам, на тези, които са изгубили шишетата: има един бакалин, който дава шишета – ще ви дам адреса да идете да си вземете. Един бакалин зная, който е толкова щедър, че като купят от него масло, дава и шишета. Този бакалин ще уреди работите ви.

11 февруари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

НЕ ПРЕСУШАВАЙ ЖИВОТА

*„Добрата молитва“
„Бог е Любов“*

Има основни неща, които трябва да знае ученикът и никога не трябва да ги забравя. Всичките страдания са произлезли от забравянето. Кой са тези основни неща, които сте забравили? Не пресушавай живота, който е в тялото ти. Сега хората правят канализация, пресушават живота на тялото. Не пресушавай чувствата на сърцето си, не пресушавай мислите на ума. Тия три неща са негативни – какво не трябва да прави човек? Сега какво трябва да прави? Това е най-лесното, което човек може да направи, по-лесна работа от нея няма; това са най-лесните работи, които и децата може да направят. Вие приличате на едно дете, което влязло в избата и видяло как бащата вади канелката и точи вино. Детето видяло как той отваря канелата, но никога не обърнало внимание, че като се отвори канелката, пак се затваря – то видяло само, че бащата я отваря. Влиза детето, отваря канелката и чака какво ще стане. После излиза, тича: напълнила се цялата изба с вино. По едно време идва бащата и то казва: „Аз отворих бъчвата и се напълни цялото мазе“. Питам: има ли право детето да постъпва така? Детето гледало бащата какво прави – и то го направило. Но де е погрешката? Бащата точел вино в малък съд, а то видяло, че само отваря канелата, но какво носи и какво прави точно той, не видяло.

Често и ние приличаме на малките деца: отваряме канелите и напълваме мазето. Напълни се мазето, но се изпразва бъчвата. По някой път отваряме канелата на нашето тяло и изтича нашият живот. Туй отваряне на канелата го правят и най-учените хора, даже и светиите го правят: завърти канелата светията и забрави да я затвори. Само при един случай забравят светиите: като ги похва-

лят. Светията, като го похвалят, скоро забравя работата, понеже толкова му е приятно, че като рече да слуша, забравя всичко и слуша туй, красивото. И по някой път, докато ни дойде наум, че канелата е отворена, всичко изтича. Нали знаете: среща ви някой приятел, бързате на училище, много важна работа имате. Той казва: „Ще ти кажа нещо, което е много важно за тебе“. Вие най-първо казвате, че нямате време, че бързате. Но като чуете, че е много важно нещо за вас това, което ще ви каже, и че ще ви ползва, казвате: „Ще отделя време“. Като започне да разправя онзи 5, 10, 15 минути, после изгубиш цял час. Светията не трябва да слуша, като го хвалят. Той слуша и разбира и като го хвалят, казва: „Я похвалете и другите хора“. Как ги хвалите вие тях? Кажете нещо похвално и за другите хора – за трети, за четвърти, за пети...

Сега с какво може да се похвали един светия? Как бихте похвалили един светия, каква ще бъде вашата встъпителна реч? Когато идете при някой светия, аз ще дойда там да слушам как и какво ще му кажете. Аз съм чувал мнозина да говорят на светии. Не е лошо да хвали човек някой светия – много хубаво нещо е: много хубава работа е да кажеш една хубава дума на някой светия. Но за светията това е много голяма опасност: може да изтече цялото вино от бъчвата. Изобщо зная, че най-разумните светии много са ме питали какво да правят. Аз нищо не съм им казвал какво да правят, но ги наблюдавам: намерили са едно изкуство как да се освободят. Светията по никоя начин не бяга, но когато усети, че ще го хвалят, бяга като заек: ще се скрие някъде, защото не може да издържи. Та единственото нещо е: като усети, че го хвалят, той се скрива някъде. И хората питат къде са се дянали светията... Затова, когато идете някъде и не можете да намерите някой светия, ще знаете, че той се е скрил от вас. Не от лошо желание, ами ще му изтече виното на човека.

Сега казвам и на вас: друга наука няма. Какво ще направите? Или за да не вземе под внимание вашите похвали, светията ще си тури памук в ушите. Ще си туриш памук, но това е слабост. В духовния свят светията няма

право да си туря памук в ушите – ако си тури, всичкото му светийство ще изчезне: той трябва да слуша. Да рече да си затвори очите и да не гледа – и това нещо не е хубаво: той трябва да гледа. Пък след като го похвалят, трябва и да поблагодари: но трябва да му е затворена устата и за да не сбърка, ако каже нещо. Та светиите засега са намерили едно средство: бягат. Бягането е за предпочитане: ако речеш да не бягаш, ще паднеш в плен. Христос е казал: „Не търсете слава от хората“. Търсенето на слава е хубаво нещо, но ти не търси слава оттам, отдето ще изгубиш. С какво ще те похвали един човек? За да похвалиш някого, трябва да дадеш нещо от себе си. Трябва да си дал нещо, от което хората ще се ползват, а ти нищо не си дал.

Ако направим едно добро и ни се плаща за него, тогава доброто не е валидно. Има хора, които идват тук, когато вътрешно са недоволни от нещо и няма кой да им каже една сладка дума. Ако мине покрай тебе един и ти даде една хапка мухлясал хляб, мине друг и ти даде една хапка мухлясал хляб, мине и трети – каква полза ще имаш от мухлясалия хляб? И ако сто души ти дадат такъв хляб, ти ще усетиш лошите последствия на хапките. Ако мине някой и ти остави от онзи, хубавия хляб, сега опечен, то е друг въпрос.

При сегашното развитие на човека той трябва да бъде внимателен в говоренето. Много неща може да ни се представят в една светлина, която не ни ползва. Например вземете идеята за Бога: да доказваме има ли Господ, или няма. Логически доказва ли се дали има Господ, или не? Някога са доказвали това. Мислите ли, че онзи, който доказва, че има Господ, е свършил някаква отлична работа? Той е свършил нещо, но знаете ли на какви хора е говорил? Само на слепите хора може да доказвате, че има слънце. На онзи човек, който има очи, каква нужда има да му доказвате, че има очи, че има слънце? Доказателството, че има слънце, е друг въпрос: може да разискваме за естеството на Слънцето. Това е унижение, когато дойде някой и иска да ми докаже има ли слънце. Аз за Слънцето да питам – то е безпредметно: да говорите на слепите

хора, че има слънце – това разбирам. На мене няма какво да ми се доказва, че има и Господ. На слепите трябва да се докаже, но на онези, които имат очи, ако искам да им доказвам, че има Господ – това е безсмислено. После има ли нужда да доказвам дали това слънце грее, дали е топло, или не, дали свети, или не. Казвам: за топлината поставяйте гърба си, поставяйте лицето си на слънчевите лъчи – и ще почувствате, ако туй слънце грее. Ако не произвежда светлина, ако не произвежда топлина, то не е слънце. Едно от двете е вярно: или няма слънце, или сте сляп.

Та по някой път човек се заблуждава. Той иска да му говорят. Някой път се заблуждава в себе си и се пита: „Има ли Господ, или не?“. В какво положение може да се намира човек, щом допуска тази мисъл? Ако моите очи са здрави, виждам има ли слънце, няма ли слънце. Даже като залезе Слънцето, аз зная, че то пак ще дойде след няколко часа; защото след като залезе Слънцето, след 11 часа туй слънце ще се яви пак. Чакайте, нищо не доказвайте на себе си: учениците трябва да разсъждават малко по-другояче. Питат мнозина: „Защо моите работи не вървят?“. Естествено е този въпрос да се зададе: защо не вървят работите. Ами ако ти не си посял нищо в своята градина и се питаш защо не пониква нещо в нея, уместен ли е този въпрос? Ако посееш и не никне, причината е в семето. Може да посееш, но ако не си поливал градината, ако не е влажно, а сухо – пак няма да поникне. Трябва да разбираш закона за обработване на градината. Тогава причината не е вътре, в самата Природа, а причината може да седи в семето или може ти да не разбираш работата, както се казва. По някой път питате: „Защо на другите хора им върви, а на нас не ни върви?“. На Изгрева мнозина казват: „Ние по три пъти се молим, постоянно се молим, а пари нямаме, гладни сме. Не, не ни върви тук, на Изгрева, не ни слуша Господ“.

Не че Господ не те слуша, но съдът, който носиш, не е, както трябва. Като идеш, трябва да носиш един съд, че каквото поискаш, Господ ще ти даде; ако не носиш нищо, Господ не дава. Като идеш при Бога, трябва да носиш ума

си – и ще ти даде нещо за ума; като идеш при Бога, трябва да носиш нещо за сърцето си – и ще ти даде нещо за сърцето; като идеш при Бога, ще носиш и тялото. Но ако идеш без тяло, ако идеш без сърце и без ум, при Бога нищо няма да получиш. Вие отивате без ум, без сърце, без тяло при Бога и искате Господ да направи много чудеса за вас. В това отношение вие сте на един крив път, защото Бог е Любов и Той е благодетел, Той е, Който е създал всички и се грижи и за най-малките същества. И чудно е защо именно към тебе е имал особено отношение, че теб само е забравил? Трябва да търсиш причината у себе си. Има нещо, което ти липсва, което като откриеш и поставиш на мястото му, молитвата ти непременно ще бъде чута.

После нека да ви представя конкретен онзи велик закон в света: как трябва да се постъпва, как трябва да се прави добро. Някой казва: „Трябва да правим добро“. Ето какво е истинското добро в света; ако правя добро в света, аз ще го направя по следния начин: ще насадя градина от няколко хиляди дървета и тогава всички, които минават, ще ги каня на гости, но никой не трябва да носи никаква кошница – само ще носи кошницата, която Господ му е дал. Господ на всеки едного от вас е дал една малка кошница и той само със своята Божествена кошница ще дойде – и колкото може в нея да тури, да тури. Във външна, в друга голяма кошница не се позволява нито една ябълка да вземеш. Да напълниш външната кошница и да си я носиш къщи – в туй седи съвременното зло в света.

Има два вида проводници – на Черната ложа и на Бялата ложа, които всяка нощ ви проповядват. Като дойдат, започват своята реч и казват: „Слушай, ти си способен човек, трябва да помислиш малко за себе си, нещо трябва да направиш. Дом трябва да имаш, трябва да се уредиш, другояче ще осиромашееш, гладен ще умреш. Остави този път: сиромаш ще бъдеш, няма да те почитат хората. Бедния като го видиш, натисни го по главата – сиромаси не трябва да бъдем. Силен трябва да бъдеш: който те удари, удари го и ти, та да покажеш силата си. Онези, другите проповедници, не ги слушай, те нищо не знаят. Света

Господ само за тебе го е създал – ти гледай да живееш“. Това всяка сутрин, като станеш, ти се проповядва: „После гледай красив да бъдеш, хубаво да ядеш, да понапълнееш малко“. Ако си търговец, ако си учен, те ти проповядват ден и нощ; проповядва ти се и ти слушаш. Някой път така се объркаш, че не знаеш коя е Волята Божия: говориш за Бога, а мислиш за себе си.

Днес гледам: двама души болни отиват при един виден лекар да се лекуват. Интересуват се да знаят какви са болестите им и от какво страдат, защо са станали болни... Единият от тях накуцва, но като иде при лекаря, бърза; и другият бърза. Единият казва на другия: „Ти не си толкова болен – постой малко настрана, аз съм закъсал съвсем, трябва да вляза пръв при лекаря“. Питам: коя е причината за твоята болест, защо си закъсал? Този човек, доколкото гледам, постоянно страда от преяждане – и той все за себе си мисли, нищо повече. Отива при този човек, който е виден лекар, той познава слабостите: знае, че болният разполага с много пари, и лекарят му казва тъй: „Болестта ти е много лоша, много пари трябва да похарчиш...“ „Лесна работа!“ „Много пъти ще идваш, с едно идване няма да стане оздравяването“. Питам сега: не е ли хубаво много пъти да ходиш при лекаря? Този човек никога не беше мислил да прави добро на лекаря: сега всеки ден ще иде да го посещава и ще плаща визитата си. После този човек, каквото Господ е заповядал, той не е изпълнявал нито една Божия заповед, а сега, каквото каже лекарят, ще го изпълни. Казва лекарят: „Толкова капчици от това ще вземеш“. Болният взема, чете, туря шишетата и казва: „Отлични хора са лекарите, които учат хората на послушание – те учат хората как да оценят своето здраве“.

Казвам: и най-ученият в пътя на ученичеството има да изпита една опасност. Ученикът може да стане амбициозен, да мисли, че между учениците той трябва да бъде пръв. Някой мисли, че трябва само да помни: това не е още учение, то е фотография. Паметта е склад, в който се събират знания, но това още не е учение: то е приготвяне за ученето. Учен човек е този, който в дадения слу-

чай, при две противоположности, може да избере правия път; или като се намери в трудно положение, да знае как да го разреши. Намираш се в трудно положение – трябва да решиш какво да правиш. Вие сте видели, че даже най-простият човек, като се пореже, стиска си пръста. Това е учен човек – стисне си пръста, държи го. Даже и животните, като слона например, правят така – като се одраска той някъде, туря кал отгоре на раната и оставя калта да засъхне. Този слон е умен, той знае как да си помогне. Ти седиш сега, порежеш ръката си и казваш: „Господи, спаси ме!“. Няма какво да те спасява Господ: стисни пръста си малко, тури малко кал отгоре – и работата ще се свърши. Казва някой: „Как да се помоля?“. Като се порежеш, ще се помолиш: пак ще те послуша Господ. Ако оставиш лятно време да тече кръвта, тя започва да се съсирва и образува една превръзка, но процесът на заздравяването ще дойде по-медлено. Щом направиш погрешка, стисни мястото: тази рана ще заздравее. Сега има и такива рани, които се образуват: онази е физическа, но има рани на сърцето – с пръста не знаеш как да я хванеш, не знаеш как да го направиш. По същия начин, полекичка, с крайчеца позатиснеш раната на сърцето – и пет минути е достатъчно, като държиш ръката си. Като вдигнеш после пръста, раната е заздравяла. Но има превръзки, които стават по-лесно, по-малко време им трябва: с върха на пръста, ако знаеш как да го туриш, че мястото е много деликатно, много нежно, деликатно ще го пипнеш.

Тия изпитания, които минавате по някой път, вие се чудите защо ви са. Те са предметно учение. Човек, щом се роди в света, той е вече в една школа; и щом постъпи в каква и да е школа, непременно ще дойдат съответните изпитания. Но на всеки един изпит трябва да знаеш как да отговориш. Ако много вдигаш шум, ще ти кажат: „Тук трябва да учиш, ако не, ще напуснеш училището“. Питам: защо малките деца умират рано? Защото не искат да учат: понеже не искат да учат, отписват ги от училището, заминават за онзи свят. Някои до 5 години са учили – и не искат да учат повече; някои до 10 години са учили – и не

искат да учат повече; казват: „Дотегна ни“. Хората не умират, но напущат училището; а щом кажеш, че ще учиш, ще те оставят в училището – нищо повече.

Сега не мислете, че сте ученици, но мислете, че сте една комисия, изпратена да слуша как изпитват учениците, а вие като че сте завършили вашето образование. Ще кажете: „Комисията не е права“. Но като комисия, която седи отвън, вие ще разберете много добре въпроса. При един изпит спор не може да има. Двама майстори на цигулка няма какво да ми хвалят своята цигулка. Може лъкът да е хубав, формата, дървото, струните може да са място, като някоя гиздава мома – мене това не ме интересува. Всичко туй ми е приятно, но вземам лъка и струните, за да видя какво ще говори тази цигулка, говорът ѝ какъв е, знае ли да говори научно по всичките правила. Гласът ѝ е, който определя качеството, че е хубаво направена. Вземам един тон, втори, трети тон, казвам: „Отлична е цигулката“. И онази цигулка, на която се свири най-добре, тя е най-добрата цигулка, има друга цена, а онази цигулка, на която не се свири добре, майсторът трябва да я поправи.

В дадения случай помнете, че всякога се гледа вашата работа. На учениците говоря, но тях ги няма. Вие сте комисия: ще имате предвид да не нападате учениците. В какво седи същността на работата? Сега каква е задачата на една комисия? Ти си създал една своя мисъл – тя е вече едно произведение: всяка твоя мисъл е едно твое произведение. Тази мисъл, която се ражда в твоя мозък, тя ще се представи отвън; тази твоя мисъл е потребна, тя не е само за теб. В тебе ще се роди едно чувство – ти пред комисия ще го представиш. Направиш една постъпка – тя не е твоя. Картината не принадлежи само на художника, който я е рисувал. Трябва да знаете, че навсякъде е същото. Една майка роди едно дете – тя не го ражда за себе си. Роди едно момче – утре туй момче ще дойде друга млада майка и ще го вземе. Вие ще поплачете за него, но тя ще ви плати нещо за вашето дете. Ако е момче, ще ви го вземат, ако е момиче, пак ще ви го вземат – вие ще поплачете и ще се примирите. Какво трябва да правите? Ще родите

второ, но и него ще ви го вземат; три-четири ще родите, и все ви ги вземат... Благодарете на Бога, че вас не вземат. „Един се взема, един се оставя.“ Който се ражда, всякога го вземат, който не се ражда, него не го вземат. Родил се нещо – вземат го. Родил се една твоя мисъл – трябва да знаеш, че тази мисъл не е твоя. Дъщеря ти пише едно писмо: „Много добре живея, много добър другар имам; деца имаме, това имаме, онова имаме“. Тъй както ние разглеждаме външния живот, това е един живот на заблуждения. Ние гледаме, че един човек е направил една къща – тази къща не е за него. Бащата казва: „Аз тази къща я направих за себе си“. Но тази къща не е твоя, ти ще я дадеш. „Имам нива“ – ти ще я дадеш. Каквото и да имаме в света, нищо не остава у нас: ние само мислим, че е за нас, но само временно то ще мине през нашите ръце – и после в други ръце ще отиде.

Ще ви изясня закона: от всяка ваша мисъл, от всяко ваше чувство и от всяка ваша постъпка ще зависи каква ще бъде съдбата ви в света. Отношението на учителя ви, отношението на външното общество към вас ще зависи от вашите мисли, от вашите чувства, от вашите постъпки. Невидимият свят няма никакво пристрастие – той определя точно. Сега няма какво да се безпокоите. Всяка работа, която замисляте, трябва да се изработи; всеки един трябва да се стреми да изработи нещо хубаво. Той не трябва да каже: „Аз това не мога да го направя“. Ученикът, каквато и задача да му дадат, той трябва да се опита да я разреши. Може да е мъчна – това не показва, че задачата не може да се разреши. Не трябва сега да се спирате и да казвате: „Аз се помолих“. Вие в дадения случай трябва да знаете, че молитвата е един метод. Когато не може да разрешите един въпрос, ще се молите, ще се молите, но не да чакате само на това – молитвата е справка в дадения случай. Ако така разсъждавате, ако мислите, че като се молите, всичко можете да направите, вие сте в един крив път. Молитвата е за улеснение, молитвата е, за да не изгубите живота, който имате в тялото. Молитвата е, за да не изгубите чувството, което е в сърцето, мисълта, която

имате във вашия ум: тя е подкрепа, тя ще свърши отлично работата. Щом молитвата е запазила живота, който е в тялото, щом молитвата е запазила чувството, което е във вашето сърце, щом молитвата е запазила мисълта във вашия ум, тогава тя е сила Божия, тогава ние можем да постигнем това, което желаем. Следователно всякога трябва да се молим: молитвата е връзка, за да се запази животът в нас, да се обновява тялото; молитвата е процес, за да се обновяват нашите чувства. Ако няма постоянно обнова, тогава всякога има една опасност. Всякога трябва да има една обнова в човешката мисъл: по-следващата мисъл трябва да бъде по-хубава, всяка една мисъл трябва да бъде по-усъвършенствана – докато достигнете до едно положение, че сами да сте доволни от своите мисли.

Сега говорим за комисията общо, за да каже на учениците какво трябва да правят. Мнозина казват: „Какво трябва да правим, за да бъдем свободни?“. Свободата на човека се поддържа от неговата мисъл, от неговите чувства, от неговите постъпки. Поддържайте всякога добрите мисли, добрите чувства, добрите постъпки: това е, което поддържа свободата – и вие ще бъдете свободни. Ако не поддържате добри мисли, добри чувства и добри постъпки, вие не можете да бъдете свободен и нищо не можете да постигнете в света – така сами се осъждате на ненужни страдания, тревоги, закъснявания.

Но аз изяснявам как всъщност седи работата кармически. Кармата – това е разбирането на човека. Тъй както хората разбират кармата, тя никога не може да се разреши. Когато апостол Павел разисква кармата, казва: „По закон никой не може да се оправдае“. Ако ние мислим само за себе си и искат да ни убедят, че в едно прераждане ще станем добри, или в друго, в трето, казвам: „Зей, коньо, за зелена трева“. Следващият живот не може да те направи добър, ти добър не можеш да станеш: ти си едно произведение. Мисълта, която става добра – това е външно качество на мисълта, тази мисъл не е свободна. Ако ти търсиш своята мисъл отвън, ти не си свободен човек – ти си едно произведение. Ако търсиш свободата отвътре, то-

гава ти ще бъдеш независим човек – отвътре ще търсиш свободата. Нали русите освободиха българите: свободни ли са българите? Турците излязоха от България, но умерлите турци останаха в България – и днес живеят. Нас ни освободиха, но свободата трябва да дойде отвътре – всеки народ трябва да се освободи отвътре.

Трябва да се разбират добрата мисъл, добрите чувства, добрите постъпки, от които зависи свободата. Сега всичките хора са относително добри. Не зная каква дума да употребя... Представете си, че аз съм в един ресторант. Седя и гледам в една гостилница, дето ядат милионерите: те ядат богати яденета и аз гледам. Ще ме ползва ли нещо? Нищо не ми дават, гледам само как ядат: какво ще се ползвам тогава? Приборите са отлични: паниците, вилиците, лъжиците, кърпите – всичко туй е отлично, но питам: какво ме ползва това? Те ядат, те се ползват, но аз – нищо. Аз бих предпочел да съм в една проста българска гостилница, с прости български панички, но да се нахраня, отколкото да гледам всичкия тоя лукс, че като изляза вън, да кажа на хората как ядат богатите хора. Чета биографията на еди-кой си светия, на еди-кой си човек, на еди-кое си семейство: всички тия неща помагат за насърчение, за да станат и другите хора добри. Постоянно ни разправят как е страдал Христос на кръста, как си е пролял кръвта, че може да ни избави, че може да ни пречисти. Туй е вярно, но ще трябва да провериш как чисти кръвта Христова и как спасява човека.

Тогава ние се намираме в положението на онзи американец, богат милионер. Един проповедник проповядвал на събранието, че трябва да дадат пари за мисионерска работа. Всички дават, но милионерът нито пет пари не дава. Питат го: защо? Той казва: „Няма нужда. На разбойника, който беше отстригани разпънат до Христа, Христос му каза: „Още днес ще бъдеш с Мене в рая“. Няма какво да давам пари“. Проповедникът му казва: „Това е твй, но онзи беше един разбойник на кръста, обърна се към Христа и каза: „Господи, помени ме в Царството Си“, а пък ти си жив разбойник, неразпънат още“. Има хора, които не са разпънати. Онзи разбойник казва: „Господи, помени ме в

Царството Си“, а пък този мисли, че и без да каже: „Господи, помени ме в Царството Си“, ще бъде спасен. Той казва: „Господ ме е създал, Той ще промисли за мене“.

Но аз ще ви приведа пример от животинското царство. Един баща вълк и една майка вълчица, след като родят едно малко вълче, колко време го хранят? Най-първо майката му носи агънце, но след като израсне вълчето, чака ли то баща му да му носи нещо? Опретне се, обикаля кошарите: научило е занаята на баща си. Сега онези, които не разбират, ще кажат, че постъпката на вълка е лоша. Мен не ме интересува дали е добра, или лоша, мене ме интересува това, че малкото вълче постъпва тъй, както баща му постъпва. Учено е това вълче, казва: „Аз трева не паса“ – и ходи да хване някоя овца, която пасе трева. То казва: „Тя е взела от земята нещо, а аз ще взема нея“. В дадения случай вълкът постъпва много умно, овцата пък пасе трева – и тя взема. Това са методи, това са убеждения: вълкът има едни убеждения, овцата – други, тя казва: „Аз трева паса“. Но колко уроци дава майката на своето дете, за да пасе, казва му: „Гледай това агне, наблюдавай и майка си по същия начин“. То ходи да си търси храната и като я намери, пасе.

Да допуснем, че ти си в трудно положение. Не си даровит, иде ти отръки да шиеш, но си в противоречие: как така, завършил си четири факултета, но не ти върви там, а ти върви в шивачеството. Остани тогава като шивач да си изкараш хляба. Казваш: „Аз ще шия, ще взема ножиците, ще взема аршина – и колкото за хляба ще си изкарам“. Едно скрояване ще направиш: една дрешка за един обяд. Ще кажеш: „Ако не ви хареса шевът, не ми давайте обяд“. Няма да се мине и една година, и ще бъдеш отличен шивач, ще те търсят. Закачи четирите факултета на гвоздей – дръж ножиците, дръж аршина. Идва един и носи тъпан: бие ли, бие с него; друг носи една торба брашно. Казва първият: „Тъпан съм се научил да бия...“. Казвам: „Много има да ти пати главата, понеже дрънкаш в чуждата кожа. Да си вървиш!“. Питам втория: „Ти какво носиш?“ „Нося торба с брашно – и не само го нося, но аз зная какво да меся. Имате ли ношви?“. Пресява брашното, меси хляба,

опича го. Тогава му казвам: „Може да останете вкъщи“, а на тъпанарина казвам: „Да си вървиш. След 20 години, ако оживееш, ще биеш тъпана“. Онова, което Бог е вложил във вас вътре – на него разчитайте, то е същественото; онова, което отпосле може да придобиете, то е второстепенно. Науката например е второстепенна: вие като живеете, ще придобиете тази наука. С нашите възгледи ние си създаваме ненужни страдания. Ненужните страдания са в това – дето мислим, че отношенията на Бога спрямо нас са по-други. Отношенията на Бога са най-прави в света: Бог иска да ни застави да работим, Бог иска да ни застави да мислим; Бог иска да ни застави да чувстваме, ако трябва да чувстваме; Бог иска да ни застави да постъпваме, ако трябва да постъпваме. Това е най-простата философия.

Аз всичката философия свеждам към това: да мисля, както Господ мисли – зная как мисли Господ; да чувствам, както Бог чувства – зная как Бог чувства; да постъпвам, както Бог постъпва. Това е истинската философия. Туй като науча, другите неща сами по себе си ще дойдат. Умната мома, добрата мома, красивата мома – тя носи своето щастие със себе си: това са нейните кандидати. Глупавата мома – и тя носи своето нещастие със себе си.

Туй, което ви казвам, не е за комисията: това е за учениците, на които трябва да го разправите. Глупава мома коя е? Онази, която не е добра, не е красива – тя носи своето нещастие в себе си, няма никакъв кандидат; и ако има кандидати, са грозотии. Тя се оплаква от своята съдба: защо се оплаква? Нека да вложи красивия ум в себе си, красивото сърце, красивите постъпки – и веднага ще се измени. Какво трябва да мислят учениците? Не пресушавайте живота в тялото, не пресушавайте чувствата си, не пресушавайте вашата мисъл.

„Отче наш“

18 февруари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ЛЮБОВ И РАЗБИРАНЕ

Размишление 15 минути

Ще прочета седма глава от Евангелието на Лука.

„Мисли, право мисли“

Кое е най-важното в прочетената глава? Всякога в една глава има нещо важно. Най-важното в човека е неговата глава, после иде другото. Главата е, която мисли, главата е най-важното. Човек, който иска да служи на Бога, трябва да мисли: това е външната страна. В духовния свят най-важно е човешкото сърце; най-важното във физическия свят е благоутробие – това е храната, която човек трябва да възприеме. Човек трябва да мисли; той има едно сърце, което постоянно трепти, и един стомах, който е всякога готов да работи. Сам човекът представлява едно предметно учение; човекът в самия себе си трябва да извади законите как трябва да живее, как трябва да вярва и как трябва да постъпва: правилата са в него написани.

Могат да се изреждат сега разни въпроси: например защо хората не разбират. На всички въпроси може да се отговори, но нямам време. Ако ме питате защо някой човек не може да ходи право, ще ви кажа: защото е сляп – слепият винаги се спъва. Ще кажеш: „Защо Господ го създаде така?“. Не го създаде Господ така. Глухият недочува: ти му говориш едно, а той разбира друго. Казваш: „Защо го създадох глух?“. Господ не го създаде така – той сам се направи глух. Всякога, когато имаме един недъг, ние искаме да си го изясним. Това е хубаво, но ние търсим причините там, дето ги няма, и мислим, че като намерим някакви причини, философски казано, вървим от причините към последствието. Много пъти обаче причини-

те, които намираме, са последствия. Ти си намерил едно последствие и от него разрешаваш друго: баща ти е пил вино – и ти пиеш. Но това е последствие: причината не е в баща ти, но не е и в тебе – това са последствия само. И в живота, който водим, има едно последствие, има и известни противоречия. Тези противоречия съществуват във всичките хора, без изключение – в едни повече, в други по-малко.

Човек е изпратен на Земята да се очисти – Земята е място за чистене. А под думата *чистене* трябва да разбираме учение, защото човек, който се учи, той може да се чисти. Ти не трябва да вземаш нещата на вяра. Ти може да вярваш, но ако отидеш при един бакалин да вземеш ориз, този ориз няма да го сипеш в тенджерата, защото ти го е дал бакалинът, но ще вземеш да го разсипеш, ще го почистиш, защото много пъти бакалинът продава и това, което не трябва да се продава. Той продава за ориз неща, които не бива да минават за ориз – колко прах продава с ориза... Той няма право да взема пари за праха, а взема. И ти нямаш право да ядеш праха, нито камъчетата, защото ако ядеш праха или камъчетата, ще те държат отговорен. Казваш: „Бакалинът продава калпав ориз“. Че ти не си ли бакалин, който иска да даде на своя съсед нещо, което не трябва? Престъпление е това.

Някой казва: „Христос е дошъл на Земята.“ Как ще познаеш, че Христос е дошъл на Земята? Как ще познаеш, че Слънцето е изгряло? Трябва не само да знаеш, че Христос е дошъл, но да си видял това. Ти може да твърдиш, че нещата са добри или лоши, но твърденията не са доказателства. Може да се доказват нещата, но това не е знание – нищо не се доказва така. Ние знаем, че изгрява Слънцето: лъчите му са свидетели за това. Нужно е не само да знаем, че Слънцето е изгряло, но това Слънце ни е необходимо. То ни носи здраве, целият земен живот е обусловен от Слънцето – и здравето ти е обусловено от Слънцето. Ти най-първо не знаеш какво ти праща Слънцето. Казваш, че Слънцето ти изпраща живот, но този живот не си го добил. Казваш, че Слънцето ти изпраща светлина. Така е, но не трябва

само да вземеш по нещо от нея – трябва да опиташ какво всъщност представлява тя. Светлината може да се опитва, както опитвате захарта и хляба. И всяко едно лошо състояние, което човек има в себе си, всеки един недъг показва, че на човека му липсва нещо. Имаш някаква болка в себе си – липсва ти нещо; коремът те боли – липсва ти нещо; сиромаш си – липсва ти нещо; грозен си – липсва ти нещо; коравосърдечен си – липсва ти нещо; страхлив си – липсва ти нещо. Някой казва: „Страхлив съм“ – липсва ти нещо. Как ще излекуваш страха си? „Не съм добър човек“ – липсва ти нещо.

Писанието казва: „Свършени бъдете“; ние казваме: „Свършени трябва да бъдем“. Писанието казва: „Така да просветнат делата ви пред човеците, че като ги видят, да прославят Онзи, който е на Небесата“. Сега идват противоречия – вие ще кажете: „Бог, Който е свършен, каква нужда има от нашето свършенство?“. Така си мислят някои. Неправилността на техните разсъждения седи в това: ако аз съм силен човек, за да се прояви моята сила, трябва да имам органи, чрез които силата да се проявява; и ако моята сила чрез един от тези органи не може да се прояви, това показва, че в мене има известен недъг. Ако силата не може да се прояви чрез моята ръка, то в ръката ми има нещо, което липсва. Следователно когато ние не живеем добре, това засяга Бога. Защото Бог всякога иска да изправи една погрешка, понеже ние, които живеем в Бога, сме проводници на едно благо, което излиза от Него. А пък Бог иска всякога едно благо, което излиза от Него, да се прояви.

Ние заставаме на една друга почва и казваме: „Аз съм беден и прост човек; не съм цар, не съм ангел, не съм божество – какво мога да направя?“. Но има много ангели, много божества, които са като човека закъсали. Ти си един човек, който е закъсал в своята мисъл, но има много ангели и божества, които са закъсали като ангели и божества. Не мислете, че само хората грешат – грешат и боговете, и ангелите. Тогава ние се оправдаваме и казваме: „Тогава какво остава за нас, щом божествата грешат и щом анге-

лите грешат?“. Не, ти криво разбираш – тези ангели си носят последствията; много лоши последствия имат. Също и божествата, и тях ги засяга законът. Всяка една постъпка, която човек направи, засяга самия него. Това е само един извод, който показва, че щастието и нещастията зависят от нас. Дали сме щастливи, или нещастни, зависи от нас; дали сме сиромаси, или богати, зависи от нас. Че ти ако си невнимателен със зрението си, със своята немарливост може да го изгубиш – и после това зрение с нищо не може да го набавиш. Ще кажеш: „Христос ще го излекува“. Но Христос идва всеки 2000 години. Има някои професори, които могат да лекуват, но ти нямаш пари: професорът иска 1000 лева, но ти ги нямаш, и богати роднини нямаш – сляп ще останеш и ще носиш своята слепота. В света има толкова университети, но всички вие завършили ли сте университет? Нямали сте пари, нямали сте условия. Всички в Берлин ходили ли сте? В Париж, в Лондон също не сте ходили. И да искате, не можете – пари нямате, а желание имате.

Сега има друго положение, което ви спъва... Мнозина се спънахте в едно учение: „Вярвай в Господа Исуса Христа и ще бъдеш спасен ти и домът ти“. Вярно е това, но начинът на възприемането на тази истина носи едно заблуждение. Двама светии в старо време спорили какво искал да каже апостол Павел. Единият казал: „Повярвай“, а другият бил на особено мнение. Ето как седи разказът. Един ден единият искал да провери как този въпрос може да се реши практически. Единият светия отишъл на работа, а другият останал да готви: турил боб, но не турил сол, не турил и лук – само боб. Уврял бобът; идва онзи и казва: „Лук няма и сол няма“. Другият казал: „Повярвай и като повярваш, и лук ще има, и сол ще има“. Онзи казал: „Така не се осолява“.

Вярата подразбира да вярваш в това, което е, а не в това, което не е. Трябва да знаеш в какво да вярваш. Има неща, в които вярваш и които няма да останат. Ти вярваш в парите, които съм турил в кесията. Но ако в кесията няма нищо, ще вярваш в това, което е в кесията. Всяка

една дума трябва да представя нещо. Пълните бъчви не дрънкат, а празните бъчви много шум вдигат. Бъчва, която вдига шум, е празна, а бъчва, която не вдига шум, е пълна. Ако ти си недоволен от живота, пълна или празна бъчва си; ако ти не разбираш живота, каква бъчва си тогава? Ако разбираш живота, ти си пълна бъчва; ако не го разбираш, ти си празна бъчва. От невидимия свят онези, които ни ръководят, постоянно знаят това, което ние преживяваме на Земята, какво ни липсва всеки ден: и този ден ти трябва да добиеш това, което ти липсва.

Вие излезете, погледнете Слънцето и казвате: „Изгряло е Слънцето, колко е червено, има малко облаче“. И после си обърнете гърба и влезете вкъщи. Вие не сте видели още изгрева на Слънцето. Вие от Слънцето трябва да вземете нещо – и като влезете вкъщи, трябва да видите какво са ви пратили оттам – и целия ден ще бъдете весели. Някой ще каже: „Ако разсъждаваме така за Слънцето, ние ще изпаднем в идолопоклонство“. Мислите ли, че съвременните хора са се освободили от своето идолопоклонство? Че жената, която вярва в мъжа си – тя е идолопоклонница; и мъжът, който вярва в жена си, е идолопоклонник. Ти вярваш в сина си – ти си идолопоклонник: като мислиш, че синът ти ще стане такъв, че ще оправи света – това е идолопоклонство. Нищо няма да направи синът ти: той ще стане на 30 години, ще израсне брадата му, ще изгуби здравето си, ще го заровят и ще останат само мертеците му. Ти вярваш, че еди-кой си цар ще дойде и ще освободи света: нищо няма да направи този цар, криво вярваш. Казваш: „Учените хора са доказали...“. Нищо не са доказали, но какво са доказали, ти не го знаеш.

Слънцето изгрява и умираме, Слънцето залязва и умираме: тогава каква полза от изгрева и от залеза? И като вярваш, ще умреш, и като не вярваш, ще умреш; но казваш: „Той умря вярващ“. Щом е умрял, той е безверник; щом умираш, безверник си – безверниците умират. Писанието казва: „В който ден ядеш от забраненото дърво, от плода му, ще умреш. Като не вярваш в това, което аз ти казвам, ще умреш“. От безверието умират хората. Ние

сега се спъваме и търсим причината. Казвате: „Коя е причината?“ „Понеже Ева е яла...“. Не, причината не е Ева, Ева каза на Адам: „Ти ме повика преждевременно, ти трябваше да ме извикаш, когато си уредиш работата“. Адам не трябваше да я вика в рая преждевременно. Нему не му беше претрупало за жена: тя щеше да дойде навреме. Ева, като дойде ненавреме, не разбираше и мислеше, че той си е уредил работата. Адам не знаеше да пази рая. Господ му каза: „Ти ще пазиш рая“, но той остави този ден вратата отворена и влезе черният адепт – Адам не даде разпореждане да се пази раят, както трябва.

Сега да направим една аналогия. Ако Господ ти е дал глава, гърди, стомах, едно тяло, и като Адам те е турил господар на това тяло и ти е казал: „Пази това и това, вратата няма да остане отворена, за да не влезе някой друг“, и ако влезе някой, когато оставиш вратата отворена, не сте ли виновни вие? Ти казваш: „Ние вярваме в Господа Исуса Христа“. Не, отворените врати при известни условия трябва да се затварят. Като дойде грехът, ще затвориш вратата си, и като затвориш устата си, ще мълчиш като риба; но като седи вратата ти отворена, тогава грехът е неизбежен. Тази сутрин гледах една сестра – даваше заповед да ѝ затворят вратата. Всички слугини спяха някъде и господарката трябваше сама да затвори вратата си, да не уповава на слугите. Вие ще попитате какво аз мисля, какво аз искам да кажа? Това, което аз мисля, то е за мене, то ни най-малко не важи за вас, защото нещата не стават така, както вие мислите. Ако аз мисля право, то е право, ако не мисля право, то не е право. Моята права мисъл не зависи от вас: правотата на моята мисъл зависи от самата мисъл, а не от вас. Мисълта сама по себе си трябва да бъде права, нищо повече. В дадения случай аз трябва да зная дали моята мисъл е права, или не, а не вие. Аз трябва да зная – и тогава вие трябва да знаете също за вашата мисъл. Щом остане аз да се уча от вас дали моята мисъл е права, или не, тази работа не върви. Щом очаквате вие от мене да се научите дали вашата мисъл е права, или не, това не е правилно: вашите мисли трябва да са прави, нищо повече. Правата

мисъл показва присъствието на Бога в нас. Когато казваме, че не трябва да търсим Бога отвън, а отвътре, то моята права мисъл показва, че Бог е отвътре. Щом Бог е отвътре, моята мисъл ще бъде права; щом Бог е отвън, моята мисъл ще бъде крива.

Сега да ви наведе на онази, важната мисъл: аз съм за онзи живот, който има отношение към нас сега, а не за онзи живот, който ще има отношение към нас за в бъдеще. Важно е това, което в дадения случай може да хвърли светлина върху вас, това, което за вас е необходимо сега. Може би вас са ви гощавали преди 5 години – това не ви ползва сега; днешното угощение какво ще бъде – това е важно, а не едновременното. Много хубаво е било едно време, но едно време си е за едно време, а сегашното време е за сегашното време. „Ама за в бъдеще какво ще бъде?“ Оставете бъдещето – когато то дойде, ще се разреши; днес какво може да разберете, какво може да приложите, е най-важното. Ние оставяме миналото и бъдещето: те са реалности, които сами ще се справят със себе си, но настоящият момент, сегашното положение ще разреши един от най-важните въпроси. Ако сега пропуснете нещо, ще има една междина. Това може да се поправи някога, но кога ще го поправите? Вие казвате, че без погрешки човек не може. Може ли без погрешки? Може: няма да допуснеш погрешка, понеже тази погрешка тебе те засяга най-първо. Ти ще отваряш на четири очите си, защото тези погрешки ще ти ги турят на гърба и ще ги плащаш. И ако всеки ден правиш по четири погрешки и една погрешка струва по 1000 лева, те правят 4000 – тогава кога ще ги платиш?

В християнството вие сте нещо като чиновници; казвате: „Господ е милостив, ще заличи погрешките ни“. Вие се поставяте тогава на крив път. Кое е по-хубаво, в какво отношение трябва да покаже Господ Своята милост? Та няма когато човек истински живее, не е ли Божията милост това? Милостта се показва и в живота: ние искаме Бог да се показва в отрицателната му страна. Сега, така както мислите, казвате: „Ние правим усилия да живеем добре“.

Правилният живот не изисква никакви усилия. Ето какво аз разбирам под това: една работа, която не може да извършите с любов, тя е пресилена работа; усилие има там, дето няма любов. Казвате: „Усилни времена“ – значи няма Любов. Защо има бедност, защо е беден човек? Няма Любов там: като дойде Любовта, няма да има сиромашия. Но някой ще каже: „Господ така дава – на някои много, на някои малко“. Не, това са ваши заключения, че един баща няма да остави децата си да гладуват: някои деца са направили погрешка, той ги е наказал и са останали гладни. На някое дете в някоя къща не му дават да яде – значи то е направило някоя погрешка. Погрешката може да е положителна – детето е болно и майката не му дава да яде. То казва: „Яде ми се.“ „Няма да ядеш!“ – му се казва.

Има една страна, която прилича на вашето разбиране. Ни най-малко не искам да ви отуча, аз не искам да ви проповядвам философия, както кривият рак проповядвал на сина си: „Синко, право ще ходиш: на една страна няма да вървиш, а право“. Синът казал: „Покажи ми, дай ми пример как“. Бащата рекъл да му покаже, но ходил настрани. Синът казал: „Точно така и аз ходя – като тебе“.

Добре, вие сте уморени някой път. Какво нещо е умората в човека? Умореният човек носи голям товар на гърба си. Уморил се е човек – и при това всички проповядват, че много не трябва да има човек на гърба си. Тури малко на гърба си, колкото за едно ядене. Ще кажеш: „Кой ще се грижи за мене?“. Ни най-малко не трябва да мислим, че някой трябва да се грижи за нас – погрешката е там. Грижи се кой – невежият човек се грижи, умният човек никога не се грижи; грижи се сиромашът, който няма пет пари в джоба си, а пък богатият – не. Безпокойства има ли той? Някой свирец, който не умее да свири, се безпокои, като свири на пианото, да не бугне някой неверен клавиш; онзи, който добре свири, той е сигурен. Ти казваш: ще се грижиш за живота си. Че от памтивека вие сте се грижили: снемете грижите, снемете товарите си! Казва някой: „Голям товар имам“. Никакъв товар, никаква раница – снемете всички раници! По възможност, като тръгнете на

път, да няма нищо на гърба ви, само ще си носите в ръката една магическа тояжка. Аз нося моята магическа тояжка в джоба си – като ми потрябва, извадя я из джоба си, ето я. Защо нося тази тояжка? По някой път може да съм ял месо и си чистя зъбите: едно малко парче месо може да те опропасти за цял един живот.

Имало един овчар, минала една царска дъщеря и го харесала, казала на баща си, че иска да го вземе за мъж. Царят казал: „Щом си го харесала, вземи го“. Овчарят веднъж ял агнешко месо и едно голямо парче останало между зъбите му. Той като се приближил до устата на царската дъщеря, тя доловила дъха на лошата миризма и го изпратила. На кого от нас устата не мирише, кажете ми? Ще я чистиш не три пъти, но десет пъти на ден, защото царската дъщеря ще те изпрати там, отдето си дошъл. Вие ще се спрете и ще кажете: „На нас ли казваш това, или на другите?“. На онези, които разбират, на умните. Ще попитате: „Но какво можете да ни кажете?“. Искам да кажа, че като сложат пред вас хубав хляб, трябва да знаете как да го ядете. И после да си легнете да си починете, а после ще вземете мотиката и ще работите; после ще си измиете ръцете хубаво и няма да вземате вече мотиката този ден. Само веднъж на ден ще вземаш мотиката – ако я вземеш два пъти, грях е. Качвам се горе на крушата, откъсвам си три-четири круши и ги измивам, но само веднъж се качвам на крушата. После отварям книгата и чета, но само веднъж отварям книгата, не два пъти – всички неща все по веднъж ги правя. В ума ви седи една идея: кое е същественото? Същественото ще ви го кажа: ще извадя сега магическата пръчка. Някои от вас имате магическа тояжка, някои от вас нямате и стоите със скръстени ръце; някои има какво да правят.

У вас трябва да има едно свещено желание да обичате Бога. Как ще покажете Любовта? Той е направил Вселената, всичко е направено от Него: да покажем, че Го обичаме и че искаме да вършим Неговата Воля – какво по-хубаво от това? Трябва да бъдем признателни за това, което е направил Той: не чрез онова богатство, което в банките е

вложено, но да се прояви любовта ни. По какъв начин ще се прояви любовта ни – ето главния въпрос. Днес трябва да почувствате Божията Любов – как ще я почувствате, това е ваша работа. Може ли, като ви дам хляб да ядете, да внесе чувствителността във вас? Не – вие сами трябва да имате чувствителност, да видите дали хлябът е хубав, или не; ако вие ядете хляба и мене питате дали хлябът е вкусен, или не, това подразбира, че ви липсва нещо. Ако вие ме питате какво нещо е Любовта, липсва ви нещо; ако вие ме питате какво нещо е правата мисъл, липсва ви нещо. Вие ме питате какъв е този хляб. Аз не ви давам мнението си, но ви отчупвам едно парче и ви го давам, казвам: „Заповядайте, ще си дадете мнението“. Ти казваш: „Мога ли да си дам мнението?“ „Можеш: дъвчи, глътни – и твоето мнение е право“. Ти казваш: „Хубав е хлябът“. И аз, като го ям, намирам го хубав. Дойде трети – и той го яде и казва, че е хубав; всички, които ядат хляба, го намират хубав. Опитът излиза сполучлив.

Днес трябва да се роди една мисъл във вас от това, което чувате, трябва да се измени вашето състояние, да станете богат. Искам, който е сиромаш, да стане богат днес. Ако станете богати днес, разбрали сте ме; ако не станете богати днес, не сте ме разбрали. Трябва да бъдете богати днес, нищо повече; ако не станете богати днес, ваша е отговорността. Аз разбирам под „богатство“ разбирането ви в даден момент, връзката ви с Бога. Когато аз се свързвам с Бога, знанието идва със светлината. Има едно знание, което не търпи да се говори за него. Аз го разбирам, разбирам, че цялата Вселена се отваря за нас, разбирам живота на ангелите. Но щом поискам да ги определя, виждам, че това е нещо, което не се определя. То е както музиката – като слушам, приятно ми е и казвам: много хубаво свири този човек. Не го зная къде е учил музика, но свири хубаво – това е достатъчно за мене. Колко му струва цигулката, не зная, но зная, че неговото свирене е хубаво. Казвам: приятно ми е, много хубаво свири. Ако вие музиката, която ще ви свирят, не я разбирате, и ако искате да определите откъде е дошъл този, който е сви-

рил, какъв е, колко му струват билетите, колко му струва цигулката, може да знаете много работи, но ако сте глухи, когато той свири, само ще виждате движението на лъка – вие тогава имате само външна връзка. Когато ти чувстваш Любовта на Бога – това е вътрешна връзка. Когато чувстваш Любовта, това е слушане на музика. Богатството на човека седи в това – да чувства Любовта. Щом изгубиш това, ти си последният бедняк в света. Вие имате тази опитност: изчезне ли Любовта, всичко друго се обезсмисля; обезсмисля се вярата, всичко се обезсмисля. Какви бяха най-основните мисли? Христос искаше да каже: „Твоята любов те спаси“. Това е всичко: Любовта, която имаш в себе си.

Сега, според учението за прераждането, вие чакате в някое друго прераждане да дойдете, при по-благоприятни условия. Вие вярвате, че сегашният ви баща, който ви е родил, не е толкоз напреднал, че ще дойдете от някой баща и майка по-напреднали. Сега от кого сте родени вие? Ако повярвате, че сте родени от Бога, тази вяра и Любовта във вас – ето вашето богатство. Но докато мислите, че сте родени от този баща и от тази майка, и виждате, че баща ви и майка ви умират, вие сте на крива посока. Онзи, който ще ви учи, той не трябва да умира – това е вътрешният учител. Като дойде този вътрешен учител, ти ще гориш, ти целия ден ще гориш, ще бъдеш една запалена свещ – и като дойде учителят, ти не можеш да бъдеш сиромаш, ти не можеш да бъдеш един просяк, един грешник. Учението, което трябва да учите, е учение на Любовта.

При мене са идвали и са ми казвали: „Кажи ми, Учителю, това, кажи ми онова“. Тази работа няма да я бъде. Хлябът, който носиш на гърба си, за да те познава, ще го ядеш: ще се опретнеш да го ядеш, и то ще го ядеш хубаво. Въздуха ще го дишаш: от този въздух ще извадиш всичко. И мисълта ще я приложиш: всяка неразбрана мисъл в твоя мозък или в твоя ум е една тежест. Тази, разбраната мисъл, е изядена – тя трябва да стане храна на твоя ум, да внесе една нова светлина в тебе.

Това, което още днес може да стане, вие го очаквате да стане след хиляди години – като отидете на Небето или като дойде Второто пришествие. Хубави работи са те: Второто пришествие е хубаво, Небето е хубаво. Като отидете в онзи свят, като влезете в него, ще имате един опит. Най-първо, като отидете на онзи свят, какво ще кажете на вратата, как ще поздравите? Тук влизаш в една къща и казваш „добър ден“, „добро утро“ или „добър вечер“. Какво ще кажеш в онзи свят, където Слънцето не изгрява като тука? „Добро утро“ не може да кажеш – такова положение там няма; и „добър вечер“ не можеш да кажеш. Но какво ще кажете на Свети Петър? Ще кажеш „добър ден“. Свети Петър ще каже: „Покажи ми сега, да го видим добрия ден; дай нещо от добрия ден“. Какво ще дадете от добрия ден? Ще се намерите в много трудно положение. Вие казвате: „Ако е така, както Учителя ни говори, ние съвсем ще загазим в живота“. Вие мислите, че това разбиране ще препятства на вашия живот. Не, но вие на Земята не живеете, както трябва. Вие сте женени и не знаете, че сте женени; вие имате жена и не сте оценили жена си; за любовта говорите, но я нямате; за знание говорите, но го нямате; децата и приятелите ви не са, както трябва. Служба имате и заплатата ви е много малка: да бъде поне 100 000 на месец, а пък сега какво става с 3000 лева на месец, и то книжни пари... Друго е с аероплан да се вдигнеш и да кацнеш като птица, където си поискаш, а пък сега най-много с едно такси, което хвърля калта и цапа този-онзи, можеш да се возиш.

Знаете ли произхода на смеха? Когато човек не си разбира работите, всякога се смее, а пък когато съвсем загازی, тогава ще плаче, ще скърби. Някой е сериозен, много сериозен – загазил е съвсем. Когато някой човек иска да се прикрие нещо, малко се позасмее: вътрешно е недоволен, но уж че няма нищо, а пък има нещо... А пък когато съвсем е загазил, той скърби. Смейте се, не е лошо: аз като се смея, с всяка моя усмивка изправям една погрешка. Най-първо се засмея отвън и казвам: поправям погрешката. Тогава усмивката има смисъл. При всяка една усмивка

трябва да поправа една погрешка, а при всяка една скръб – да се поправи един грях. Щом с усмивката си не съм поправил една моя погрешка и щом с една своя скръб не изправам един грях, тогава те са безпредметни. Когато срещнеш един приятел и той се усмихне, то този приятел ти е донесъл един подарък и ти си поправил една погрешка. Всички тези работи, които говоря, ги уподобявам на чергите, които бухат, за да излезе прахта навън. Но виждате, че с бухане само няма да стане. Туряте ги в коритото и после изсъхват на възето, после ги прекарате през ютията и ги туряте на мястото.

Истинското положение е Любовта, която трябва да почувствате към Бога. Седи при вас един сиромаш и нещо се смущава: смущава се за какво? Той си вари ядене, но няма масло. Понеже някой път яденето, ако няма масло, не може да стане, трябва да му се тури масло. Дай му малко масло, колкото да си свари яденето; няма да му дадеш всичкото масло, а малко. Сега трябва да се научите на превод. Как трябва да стане това? Имате едно приятно състояние на душата си: част от тази светлина я дай и на онзи, който е до тебе, за да има същото разбиране. Или някой път ти се храниш с хубаво ядене – дай и на другите. Аз съм наблюдавал старите дядовци какво правят. Имат си една масичка, извадят си жълтичките и ги наредят на купове: златните – отделно, сребърните – също на купове, и ги броят. Влиза внучето, вижда куповете, погледне дядото така – иска да му даде. Дядото казва: „Дядовото, от кое да ти дам?“. Дядото взема една монета и му дава. Детето, като вземе монетата, тича при бакалина. От златния куп трябваше дядото да даде на внучето си. Щедри трябва да бъдете: от всяка една мисъл, от всяко свое чувство, от богатството, което имаш, дай на някого. Щастиего и благото трябва да бъдат като светлина, която да проникне навред – това е сега новото схващане.

Всеки ден, постоянно трябва да сме изгълнени с Любов към Бога и да благодарим за онова, което Бог ни е дал. Аз ще отида при Него и Той ще каже: „От кой куп искаш?“. Аз ще кажа: „От който обичаш и както обичаш“. Но в тебе

е скрита една мисъл: ти искаш да ти даде повече, без да Му кажеш. Колкото ти даде, приеми го с любов – то ще се увеличи. То е като златното зърно – като го посееш, то се увеличава. Любовта е една велика сила – и в най-малката доза ако я вземете, като повярвате, тя се увеличава. Единствената сила, която всякога се увеличава, е Любовта. Не търсете голямата любов – и малката любов, в какъвто и размер да е, тя за един кратък момент може да се увеличи. С Любов всичко лесно се придобива, без Любов всичко в света е мъртво.

Христос, когато беше в дома на знатния евреин, каза на жената, която със сълзи обливаше нозете Му, с миро ги помазваше и с космите на главата си ги изтриваше: „Вярата ти и любовта ти те спасяват“. Велик пример даде тази жена. Ние казваме: „Да сме и ние във времето на Христа, да сме при нозете на Христа“. Нозете – това е доброто, благо, което Бог ни дава. Сега аз ви желая едно нещо: това разбиране, което не само го схващам, но в което аз живея, искам и вие да го живеете – днес, целия ден!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

25 февруари 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ОБИЧАЙ БОЖЕСТВЕНОТО

*„Добрата молитва“
Размишление*

Ще прочета осма глава от Лука.

Има няколко положения в прочетената глава, които са интересни. Когато се чете Словото, разните хора имат отделни вкусове и харесват различни стихове от него. То е същото, както при обикновеното хранене. Едни обичат киселите храни, други обичат сладките храни; някои обичат обикновените храни, други – солените; някои пък ядат, каквото им дадат.

Интересно е желанието ви да ходите на село да проповядвате. Тези, на които проповядвате, не могат да разберат Словото. Че не могат да го разберат, се вижда от притчата за сеятеля и семето. Не всичко, което се сее, изниква; има известни семена, които се губят. Христос казва: „Едно семе пада на пътя и се изтъпква и птиците го изобват. А друго пада на камениста земя; трето пада между тръните и те, като пораснат, заглушават семето“. Сега всеки един от вас може да преведе кога Словото пада на камък, кога – на пътя, кога – в тръните. Има различни състояния, през които всеки верующ минава. Някога състоянието на човек прилича на семето, хвърлено на пътя: всичко му иде да захвърли, да тръгне по този път на удоволствията в света, тъй както другите живеят, иска да се развесели, да си поживее, да си похашне. Религиозните хора казват: „Това не прави, онова не прави!“ – и на него му идва така да изхвърли всичко, да хване широкия път, да яде и да пие. Някой седне и мисли как да стане богат: къща да има, ниви да има, автомобили, аероплани, десетина души слуги, гардероби, пълни с дрехи да има, да ходи по вечеринки, балове,

по разходки, да ходи на Карлсбадските бани. Мисли той, че животът се състои в това – да ходи тук и там. Без смисъл остава животът, където и да ходиш. Някой почва да се моли, да чете книги: обръща една книга, обръща друга, но не намира никакъв смисъл в това. Някой казва: „Аз искам да видя света“. Хубаво, ако ти си сляп, какво ще видиш, и да обикаляш целия свят? Друг казва: „Да ида на концерт, да послушам нещо“. Ако си глух, какво ще чуеш? „Да ида да помириша цветята.“ Ако нямаш обоняние, какво ще помиришеш; ако си сляп, ако си глух, ако нямаш обоняние, как ще видиш и разбереш света? Българите, когато искат да направят някого светия, те му дават хляб и сол. Не трябва да бъде хлябът солен, защото щом вземеш много сол, ще пиеш и много вода; ще ти се развали стомахът, ще те сполети някоя болест от много сол.

„Семето, което падна на добрата почва, стори плод стократно.“ Семето, което пада на добрата почва, се уподобява на човек, който слуша, приема и разбира Словото. Това семе възраства и дава плод: едно – тридесет, друго – шестдесет, трето – сто. Стоте, това е най-доброто положение. Едната единица показва, че трябва да имаш един отличен ум, ум на един ангел, за да разбереш света. Трябва да ти се отворят очите, за да видиш по-далече, да излезеш от едно положение и да влезеш в друго. В първоначалното състояние приличаш на един червей, който е излязъл и пълзи по земята, а като родиш стоте семена, ще приличаш на една красива пеперуда, която прехвърча от цвят на цвят. В дадения случай под шестдесетте се разбира човек, придобил известни сили, с които става господар на положението в света – той не е роб на условията. Един човек, който е дал плод шестдесет, той няма защо да мисли с какво ще се прехрани – неговата прехрана е осигурена. На него не му трябва пари – той знае, че силата му не седи в парите; ако е за сила, той може да купи всичките богати хора и да изважда пари, колкото иска. Но той знае, че като отвори касата, нищо няма да придобие.

Колко трябва на човека на ден, за да се прехрани? Един хляб му трябва. Ако ти донесат сто хляба, питам те,

защо ти са деветдесет и деветте, какво ще ги правиш? Ако ги оставиш за втория ден, стават по-сухи, на третия – още по-сухи. Всеки ден като донасят по сто хляба, след сто дена – това са десет хиляди хляба: какво ще ги правиш? Цяла година ще ги ядеш, но ако си ги превърнал на сухари. Много пъти и мислите на хората са като сухари: умът им е пълен със сухари – и желанията им са все сухари. Много мисли някой, но тия мисли не могат да го ползват. Аз съм гледал – някой седнал, направил баница, казва: „Трябваше още малко каймак да се тури отгоре, тъй, по-дебело“. Че той тази, цялата баница няма да изяде, но казва, че повече масло трябвало да има. Хубаво, ако има повече каймак, ако има повече масло, какво ще допринесе? Това са понятия на човешкия вкус. Имаш десет златни монети, но казваш: „Да имам сто, да имам хиляда, ще бъде по-добре“. Колко монети човек може да носи в джоба си? Не зная богатият човек колко пари може да носи със себе си. Ако са английски лири стерлинги, две хиляди може ли да носи? Хиляда по 5 грама, това са 5 килограма.

Туй състояние, през което минават хората, това е неестествено състояние в живота. Всички трябва да знаете, че положението, през което цялото човечество минава, е аномално: то минава през една от най-лошите области, които съществуват в живота. Всичко това са мочурлаци, в които тук-там я намериш нещо хубаво, я не. Дето и да минавате, мястото, през което минавате, е такова, че даже и най-хубавите работи все ще ви дадат някаква горчивина. Ако имате най-хубавата къща, тя ще ви излезе горчива. Кой как мине, ни най-малко няма да остави една хубава мисъл, но ще каже: „Кой знае къде е крал тези пари, за да направи такава къща“. После ще каже: „Какъв изедник!“ – той това, той онова. После не само това, но след време твоите деца, които ще се народят, дяволът и на тях ще им тури по една мисъл в главата: „Баща ни и майка ни да се махнат някак си, да продадем тая къща и да я изядем“. Бащата и майката ще усетят това, ще се оплачат на своите близки и те ще почнат да гледат сина и дъщерята кръвнишки.

И в този свят, на тия големи аномалности, ние искаме да бъдем щастливи. Събирате се тук на беседа, а мислите да уредите живота си, да ви тръгне всичко по мед и масло – нещо, което никога няма да бъде. Аз ви казвам: утре ще се намерите в един мочурлак до корема и като излезете, трябва да хвърлите обувката си, защото няма да струват нищо. Дрехите ви ще бъдат кални – трябва да се преоблечете. Вие казвате: „Слава Богу, благополучно ми нахмем, не затъгнахте съвсем“. Че не е ли мочурлак да имаш две хиляди лева и да останеш последен бедняк? Хората, имат ли някакво благо, започват да се гордеят, да се надуват, да не зачитат по-бедните и по-простите. Не е ли това голям мочурлак? Седиш, спиш, събудиш се: от къщата, от автомобила няма нищо – всичко е изядено. Мочурлак е това. Побледнееш, недоволен си, навел си глава, казваш: „Защо Господ даде това положение?“. И това е мочурлак.

Ние можем да бъдем богати. Богатството в Божията програма е едно камилско перо, което някоя дама трябва да тури на шапката си. Това е богатството – толкова е важно то. Хубаво е това перо, но като дойдеш в Божествения свят, Господ казва, че и без него можеш, че това не е съществено. Ти искаш да станеш учен, поет, певец, но Божията програма и без туй перо може. Ние мислим, че знанието трябва да го добием отвън. Аз ходя между цветята, гледам ги, но се връщам вкъщи, отварям книгата на някой учен човек, който описва цветята. Аз двайсет пъти съм ходил при тия цветя, но се възхищавам от написано-то за тях – колко учена работа е то. Това състояние аз го уподобявам тъй: баща ти е оставил голямо богатство и ти знаеш къде е то. Идва някой учен човек, отваря касата на баща ти, отваря туй богатство и започва да ти дава по една златна монета, втора, трета... Ти благодариш, а си глупав да разбереш, че то е твое: той ти дава от твоето, от богатството на твоя баща. Ти сам можеш да си вземеш от него, в този случай няма нужда от проводници. Но има едно знание, при което хората се нуждаят от проводници. Ако не са те, ти не можеш да придобиваш туй знание. Ако ти си изгаснал въглен, сам по себе си не можеш да се запа-

лиш, освен ако при тебе не дойде друг запален въглен, да ти даде от силата си, за да се запалиш и ти.

В Гадаринската страна¹⁸, която е срещу Галилея, Христос среща един беснуем, който дрехи не облича, ходи по гробищата, не се спира вкъщи. Много пъти и вие се намирате в едно ужасно вътрешно състояние, не може да се поберете в кожата си. Хората ви стават противни, криви, измъчват се, виждате само злото в тях; търсите някоя философия, която да ви облекчи малко. Цели легиони са влезли в тебе и са обърнали всичко с главата надолу. При такова състояние ти не можеш да имаш ясна представа за живота. Всички тия духове трябва да излязат, трябва да ги изпъдиш навън. Днешните учени хора казват, че всеки има такива духове, само че някои се проявяват чрез микробите, но все пак са духове. Има чумави микроби, маларични микроби, сифилистични микроби, има микроби на проказата. Като дойдат, ядат те, човъркат те всеки ден – и след туй се образува лошото състояние.

Какъв е церът на това? Чистата кръв. Тия духове ще ги държиш гладни – в кръвта не трябва да има никаква нечистота, с която да се хранят. Никакви нечисти желания, защото всяка нечистота е храна за тях; никакви нечисти мисли, понеже нечистите мисли са храна за тях; никакви лоши постъпки, понеже лошите постъпки са храна за тях. Хигиена трябва, абсолютна чистота – нищо повече! И казва този беснуем: „Защо си дошъл преждевременно да ни мъчиш?“. Синът казва: „Измъчи ме баща ми“, бащата казва: „Измъчи ме синът“. Аз зная синовете, които мъчат бащите си. Бащата обича да пие, а синът, като види баща си пиян, върже баща си. Бащата казва: „Защо ме мъчи синът?“, синът казва: „Не искам да пиеш – нищо повече“. Някъде дойде синът пиян – бащата го връзва. Казва синът: „Защо ме мъчиш?“. Мъчи го: следователно, когато имаме известни неестествени желания, те трябва да се изпъдят. Ние считаме, че окръжаващата среда ни пречатства за онова, което искаме да направим – до известна степен само... В повечето случаи ние сами сме си виновни за всичко, което ни сполетява.

След като Христос изпъди тия духове да си вървят, човекът се освободи: дойде умислен, искаше да стане ученик на Христа. Той не го прие, защото не му било дошло времето – Господ не е определил още за него да бъде ученик. Най-после идва и жената с кръвотечението. Какво е туй кръвотечение? Всеки има кръвотечение. Когато имаш неестествени желаниа, ти имаш кръвотечение – ти си една жена, имаш кръвотечение. Имаш желание да станеш милионер – това е кръвотечение; желаеш да станеш най-видният поет – това е кръвотечение. Желаеш да бъдеш най-силния човек – всички тия желаниа за нещо велико, голямо – всичко това те безпокои и отнема силата ти, намираш се в постоянно стълкновение и безпокойство. Трябва да престане кръвотечението: всичките тия мисли за блясък и външни придобивки изпращат живота навън. Казвате: „Това да имам, онова да имам“ – кръвта ти, хубавото, което е в тебе, изтича навън. Ти се молиш, но някой път казваш: „И без молитва може сега“. Умните хора в молитвата живеят, а който казва: „Що ми трябва молитва?“ – това е кръвотечение.

*И ето, дойде един човек на име Яир,
началник на сбирницето, и се молеше на Исуса
да оздрави дъщеря му, че е на умирање.
„Не плачете, не е умряло момичето, а спи.“
За тези думи всички Му се присмиваха,
защото виждаха, че момичето е умряло.
„Момиче, стани!“ И повърна се духът му,
и момичето стана в същия час и пожела да яде.*

По някой път и вие всичките духове, които ви измъчват, трябва да ги изпъдите навън от себе си. Често се случва да не може да си обясните някои неща с някои ваши състояния. Понякога ти идва наум да се хвърлиш от някоя скала. Виден поет пише стихове, но едни ден се отчайва, че една негова книга не са я приели добре или пък че е в малък тираж излязла. Отчаял се, качил се на една канара, хвърля се оттам – не иска да живее. Какво ще придобие от това? Откъде е тази глупава мисъл, да се качи и да се хвърли, какво отношение има между неговата книга и

хвърлянето? Или пък някой търговец пропаднал, изгубил няколко милиона – иска да се обеси. Защо иска да се обеси? Изгубил е парите. Изгубил – изгубил, защо ще се беси; какво иска да каже на света със своето обесване? Хората са интересни, казват: „Иде ми да се обеса“; друг казва: „Иде ми да се хвърля, да се свърши всичко“. Откъде проникна у този човек тази мисъл? Това са вътрешни настроения.

По някой път може да ви нападнат и вас такива състояния. Когато човек изпадне в едно крайно състояние, той трябва да знае неговия произход, за да може да си помогне. Когато изгубиш вратата си, ще започнеш да мислиш за въжето, за да се обесиш. Всички, които изгубват вратата си, се обесват с въже, понеже туй въже, наместо да се качваш нагоре с него, за да излезеш от тъмнината, ще го туриш на врата си. Дяволът казва: „Ти тури въжето, аз ще те изтегля“. Ти туриш въжето на врата си, увиснеш, но никои не те изтегля – обесиш се. А като отидеш на канарата, той казва: „От канарата като някоя птичка ще хвъркнеш – и ще се оправя работата“. Хвърлиш се – и освен че не се оправят работите, но си счупваш ръцете и краката. Човек, който се хвърля от канарата, за да се оправят работите, така свършва.

Последното положение: единственото нещо, което може да спаси човека, то е да падне на добрата почва. Да допуснем, че майка ви е опекла някоя баница, разни сладкиши, печена кокошка, печена риба, майонеза, разни котлети за вас. Но ако всичките тия менюта се заменят с ябълки, круши, грозде, с портокали, питам: коя храна, първата или втората, ще бъде по-естествена? Втората: тази храна е много по-хубава. Плодната храна не само по отношение на физическия, но и по отношение на духовния живот е най-хубавата храна. Вие една баница не може да я сеете: баницата, като я направите, изяждате я; или пък ако не можете да я изядете, разваля се. Но от едно плодно дърво, след като изядеш ябълките, крушите, ти може да запазиш семената и да ги посееш – и тази храна се увеличава. Това е естествената храна; пък другата, Божествената храна, сама по себе си расте и се увеличава.

Ще ви наведе на една мисъл, която трябва да знаете. Кое слово е вярно? Всяко слово, което се увеличава в тебе, е Божествено; всяко слово, което не се увеличава, то е човешко. И тогава правилото, което ще ви дам, е това: всякога обичай Божественото, пази се от човешкото. Казвам: ако вие имате една мисъл, която във вас не расте и не се развива, пазете се от нея, оставете я настрана; едно желание, което не расте и не се развива, пазете се от него; ако имате една постъпка, която сте направили, и тази постъпка не расте, не се развива, пазете се от нея.

Сега не мислете, че като сте тръгнали по този път, ще имате много повече. Ще имате не друго, а по-големи изкушения. Ще ви дам един пример как хората могат да се изкушават. Тук преди няколко дена една сестра попадна на едно изкушение. То седи в следното: тя казва: „Учителю, искам само за няколко минути да вляза и да Ви кажа нещо“. Казвам ѝ, че съм зает, вървя и отварям вратата – тя влиза в стаята, пък аз излизам навън. Позакъснях на друго място, връщам се – нея я няма. Аз виждам, че тя се е докатила. Най-първо, тя бе избрала един момент, който не е подходящ. Можеше да почака, след един ден да ме пита, но това е изкушение. На едно изпитание е тази сестра. Сега ще мине ден, два, три, може седмица, може две, три – и тя няма да идва на събрание, че съм я пренебрегнал.

Да ви приведа още един случай. На една сестра – доста напреднала, и тя духовна, една сестра, която е кандидатка за светийство – искам да ѝ помогна, викам я и ѝ казвам: „Ти правиш нещо, което аз не харесвам. Това, което правиш, не е хубаво за тебе“. Тя казва: „Туй не го правя“. Аз продължавам: „Туй, което правиш, не е право, ти се спъваш. Зад тебе има една користолюбива мисъл, която е скрита в сърцето ти някъде. Ти не виждаш – ти ще попаднеш в известни изкушения, духовно ще се спънеш. Туй го правиш, но тази мисъл не е благоприятна на Бога“. Гледам – лицето ѝ е пожълтяло. Казвам ѝ: „Туй ще те спъне“. Казвам ѝ и много други работи – и тя без малко щеше да припадне. Ето как дяволът се мъчи у нея. Казвам му: „Излез!“ . Искам да изгоня този дявол от нея, а тя все го-

вори в себе си: „Аз толкова обичам Учителя, че той така ли трябваше да ми каже? Другите сестри по-добри ли са? Та само аз ли правя тази погрешка?“, че туй-онуй. Казвам ѝ: „Може да ти е мъчно, но е за твоя прогрес: дошла си до едно място и ако продължаваш тези погрешки, в Царството Божие не може да влезеш. Ти може да ме обичаш, колкото искаш – твоята любов покрива много прегрешения. Но защото ме обичаш, да те туря на първо място и да те туря отдясно – това е подкуп. Ако ти с любовта си искаш да седиш на първо място, ти си на крив път. Че ти, щом обичаш, няма нито отляво, нито отдясно да седиш: ти си в Бога и Бог е в тебе – какво повече искаш? Ти като обичаш, имаш най-хубавото състояние – тогава? Отляво и отдясно – това е външна страна“.

„Отляво“ и „отдясно“ има съвсем друг смисъл. В живота, за да седнеш отляво или отдясно, трябва да издържаш тежката работа. Христос едно време поиска да седне от дясната страна на Отца Си, но трябваше да слезе на Земята, да понесе всичките грехове на хората, и то откакто е създаден светът. И след като Го разпънаха, ходи в ада – и тогава, като се върна, седна от дясната страна. И двамата ученици на Христа, Заведеевите синове, искаха единият да седне от дясната, а другият – от лявата страна на своя Учител. Та и ти може да седнеш, но след като понесеш греховете на хората; но тъй да седнеш, без да понесеш греховете на всички хора по лицето на Земята, да го няма. Когато двамата ученици искаха да седнат – единият отляво, другият отдясно, Христос каза: „Ще се кръстите с кръщението, с което се Аз кръщавам, ще страдате и чашата на страданието ще пиете като Мене, но отдясно и отляво да седнете, това не е Мое, та да го дам – правото е на Бога“.

Това са наши разбирания. „Отляво“ и „отдясно“ има съвсем друго значение. Да си от дясната страна, това подразбира, че човек трябва да учи; да си отляво, значи да ти се разкрива тайната на Божествената Любов. Ако нямаш ум, на който да ти се разкриват знанията, какво се ползваш; и ако нямаш едно сърце, на което да ти разкриват тайните на Любовта... Наместо да изучавате Любовта, вие

се изкушавате и се интересувате кой кого обича и защо го обича. В Природата съществува един закон: никога не може да прегърнеш една душа, да я стиснеш; даже не може с пръст да се приближиш до нея. Как ще съгрешеш? Искаш една душа да я обичаш и тази душа да бъде твоя: какво ще правиш, кажи ми? Това е нещо непостижимо. Туй, с което вие сега си чупите главите и считате, че някой, когото вие обичате, той ви е оставил, не ви обича, или че вие не го обичате, какво ще придобиете? Онези, които сте обичани, кажете, какво сте придобили? Бих желал да зная нещо от вашата опитност.

По този начин, по който ние разбираме Любовта, нищо не става. Да кажем, че ти си богат. Викат те от обич, търсят те, посещават те, дават ти угощения; и след като загубиш богатството, вече любовта я няма. Какво остава? Тези, които са те обичали, ги няма никъде – остават илюзии, картини в ума ти. Този, който те е обичал, го няма: измрели са всичките и къде са, не ги знаеш. Как са те обичали те, от любовта какво остава? От любовта са останали само лекетата, дето са те пипали. Една жена, която е облечена с много хубава бяла рокля, някой мъж я е опипвал – и единствената любов, която остава, това са лекетата по нея. Тя като погледне: останали са лекетата, петната от неговата ръчица, дето я е пипал, дето я е целувал. Него го няма никъде – и да го търсите, не знаете къде е; само виждате, че са изписани петте му пръста по бялата ви рокля – и си въздъхнете. Туй е понятието за любовта. Онзи, който те е обичал, той не може да умре, той всякога е пред очите ти – и той всякога те вижда. На 92 милиона километра трябва да отстоите един от друг, тъй както са Земята и Слънцето. Този, който те обича, на гости никога няма да ти дойде, но всякога изпраща своята топлина и светлина, постоянно неговата светлина и топлина идват при теб. Слънцето досега никъде на гости не е ходило – и да ти дойде, де ще го събереш? Но неговата светлина и неговата топлина всеки ден проникват в твоята душа.

По някой път казваш: „Искам Бог да живее в мене“. Това е криво схващане: Бог не може да живее в тебе. Не-

говият Дух, светлината, знанието, силата, Любовта Му – може, но Той, Който изпълва цялото Битие, да дойде и да се събере в тебе – никога не може да бъде това. Един ден ти трябва да идеш при Него, но Той няма да дойде. Той изпраща Духа, светлината, Любовта Си – и един ден, като се развиеш, ще се освободиш от всичките връзки на Земята, ще идеш при Него и ще Му благодариш за всичките добрини и благности. Тогава ще имаш познания, много по-високи, отколкото познанието, което имаш сега. Аз говоря за преходните неща, които имате – те ще дойдат. Сянката е признак на Любовта. Тази сянка ако не стане повод да намериш реалността, тя е безпредметна; ако сянката стане повод да намериш Любовта, тази сянка е намясто. Та тази сянка ще бъде на мястото си, за да намерите Любовта на Небето. Вашата любов е сянка на нещо по-високо – и с нея ще намерите истинската Любов. Ако сегашните отношения на хората, които се образуват... Тия отношения не може да съществуват, ако не се образува една връзка.

В главата, която четохме, се изискват няколко неща. Най-първо човек трябва да се очисти, да бъде господар на своето положение: никакви нечисти духове да не допусна в себе си, никаква нечиста мисъл, всички нечисти желаниа трябва да изпрати навън. Те ще идват, но не трябва да ги пуца да размътват неговия свят. Един ден ти изгубиш имането си – трябва да не се породи в тебе желание да се обесиш. Ще кажеш като Йов: „Господ дал, Господ взел“. Съсипе се къщата ти – ще кажеш: „Господ дал, Господ взел“. Даже като вземат дъщеря ти, ще кажеш: „Ще остана сам“. Пък може да боледува и тялото – и това е възможно: ще благодариш на Бога за всичко. След като минеш всичките изпитания, Господ ще ти проговори на един нов език. И ще можеш да понесеш всичко. Това са външните страни, които ще дойдат.

Човек, който иска да има уважението и почитанието на хората, преди да има Любовта на Бога, той не разбира добре нещата. За да бъдеш почитан и уважаван, трябва да имаш Божията Любов. Ако дадеш уважение и почитание на хората без Любов, ти се поставяш на най-опасно-

то положение: всичките хора, които те обичат, ще искат да вземат нещо от тебе. Когато и да обичаш, все трябва да дадеш нещо от себе си. Земната любов не е свършена: ако си здрав – ще те обичат; ако имаш пари – ще те обичат. Ти трябва да бъдеш готов на Земята за обичта да платиш – за всяка обич трябва да платиш. Ако мислите, че няма да платите, много се лъжете – ще платите: повече ще платите, отколкото струва Любовта, която са ви дали. Следователно земната любов се продава и купува, а с Божествената Любов е обратното. Това са понятия – друго, че не може да се разбере.

По някой път се намираме в едно противоречие на Земята, особено когато не знаем как да живеем. Как трябва да се живее? Най-първо ще обичаш Божественото, ще се пазиш от човешкото. Сега процесът е обратен: ние обичаме човешкото, а се пазим от Божественото. Пазете се да не проповядвате. Ако на някой мъж започнете да учите жена му на духовни работи, той ще каже: „Слушай, ти на жена ми за такива работи да не говориш. За Господа да не говориш – говори ѝ за човешкото“. И на него ако му говориш за човешкото – как трябва да се обича, какви маниери да има спрямо хората, как да се облича – той ще плати даже за този морал. Щом речеш да проповядваш Божествен морал, той казва: „Ние такива заблуждения не искаме“. Ако искате да прогресирате – нужна е Любов към Бога. Обичайте Божественото, а се пазете от човешкото. Трябва да се пазите от човешкото в себе си, не отвън: вътре у вас има едно човешко, от което трябва да се пазите. Туй пазене не е да те е страх, но да има едно различаване: едновременно да познаваш де е човешкото и де е Божественото. Като дойде човешкото в тебе, да го туриш точно на мястото: никога да не заместваш една Божествена мисъл с човешка, никога да не заместваш едно Божествено желание с човешко и една Божествена постъпка – с човешка. Ако не – заставаш на опасна почва, върху която ще има хиляди години да се луташ.

Обяснявам ви това, което трябва да разбирате, за да бъдете свободни: Любов към Божественото! Не това да ви

стане спънка, но човек като има Божественото, той ще бъде свободен, силен ще бъде и способен за всяка работа. Който има Божественото в света, всичко може да постигне: и памет ще има, и сила ще има, и богатство – всичко ще има преизобилно. И казва Христос:

*Няма нито един от вас,
който да не приеме стократно от по-напред,
което е имал, за бъдещия живот вечен,
ако люби Бога и опази Словото Му.*

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

4 март 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

НОВАТА ДРЕХА

Размишление 15 минути

Девета глава от Евангелието на Лука

„Духът Божий“

Всички служите, но всички нямате еднаква мисъл – мислите на всинца ви са различни. Има една нова мисъл, която е потребна днес на всички ви, без разлика – трябва да знаете тази нова мисъл. Днес на обяд непременно ще ядете. Яденето е толкова обикновено нещо, но във всяко ядене има нещо ново. Например ходенето е нещо обикновено, но в това, обикновеното нещо, има нещо необикновено. Казвам: онова, новото – то е важното. Всеки ден човек трябва да схване необикновеното в живота: това, необикновеното в живота, то е, което дава радост. Ето аз как разбирам това: една нова дреха струва повече от старата. Може да имате двайсет-трийсет стари дрехи, но новата струва повече. Новата дреха ще ви причини по-голяма радост, отколкото обличането на старите дрехи – новата дреха всякога причинява по-голяма радост. Новото – това е новата дреха. Всеки ден човек трябва да има нещо ново, с което той да се облече.

Човек, който облича новата дреха, трябва да бъде здрав. Има три неща, които вървят постоянно, паралелно със здравето: човек, който няма светлина, човек, който няма топлина, човек, който няма пластичност в себе си, той не е здрав. Щом нямаш светлина, ти ще се блъснеш някъде – наляво, надясно; ще имаш безпокойство в душата си. Ако нямаш онази, необходимата светлина, ще стане едно свиване в тебе, ще се стегнеш, няма да си свободен. И ако не си пластичен, та да се огъваш навсякъде, то постоянно ще се образува пречупване в теб. Човек страда от малко светлина, от малко топлина и от нямане на тази

пластичност. Как няма да се огъне човек? Например заболите те кракът и се навеждаш надолу; речеш да се обуеш – огъваш се, речеш да се наведеш – ти пак се огъваш. Като се огъваш, трябва да ти е приятно: първо на едната страна и после на другата ще се огънеш.

„Аз не искам да бъда като другите хора“ – казваш. И ти ще бъдеш като тях: ще ядеш като тях, ще спиш като тях, ще се обличаш като тях, ще се смееш като тях, ще заболяваш като тях, ще оздравяваш като тях. А пък казваш, че не искаш да бъдеш като тях... Прави сте, че не трябва да бъдете като другите хора, но кога? Тогава, когато казвате: „Аз не искам да бъда като другите хора, които са се облекли във вехти дрехи“. Щом си с нова дреха, не си като хората, а щом си облечен в старите дрехи, точно си като тях. Защото различието между хората лежи във вярата им, а не в безверието им, лежи в любовта им, а не в безлюбиеето им, лежи в знанието им, а не в невежеството им.

Какво нещо е Любовта? Вие го знаете. Няма какво да се разправя за хляб – вие го знаете. Колкото и научно да се разправя за хляба, от практическо гледище е важно, че той ни дава сила – това е достатъчно. Някой път научните теории ги сравнявам със следното: мога да нося една дреха, но да не знам колко бода има; после, как са зашити копчетата, хастарът, джобовете и пр., колко дълга да е дрехата, колко да бъдат огънати ъглите на дрехите – не знам. Има много работи, за които съм невежа, а при това нося дрехата. Това е важно, но останалото за мен не е важно. Може да взема един плат и да не го давам да се шие, а да го тура отгоре си – ще имам класическата дреха.

Ако хората бяха свършени, дрехите щяха да бъдат съвсем други. В Париж работят с векове за усъвършенстване на дрехите – все ще дойде време, когато ще измислят нещо. Ако си хвърлил плата отгоре си, ще кажеш, че не е грозно. Всяка нова мода в сравнение със старата се намира за противоречива, но след време това, което не е модно, става грозно. Например едно време беше модно да се носят корсети, жените да бъдат прищипнати. Тогава те казваха: „Хубаво е човек като се стегне – да има тънко кръстче“.

Но при това стягане храносмилането не става правилно. После тази мода изчезна и дойдоха тези, с възвишения отзад, турени там като седло. Казвам: каква е целта? После, преди това дрехите са имали толкова голям обръч, че дамите не са могли да влизат през вратата. Сега благодарете, че сте освободени от тези моди. Тези хора, които носеха корсети, казваха: „Всичката причина е стомахът – трябва да се яде малко“. Те не го знаеха това, но аз го тълкувам. Прави са, че причината на всички препятствия е в яденето. По-малко трябва да се яде – и вместо да се стягаш отвън, с физически корсети, яж малко – и веднага ще имаш талия. А пък възвишението отзад го тълкувам, че човек трябва да работи повече: и онези, като не знаеха да работят, си туряха отзад тези възвишения.

И в духовния свят има известни моди – всички вие трябва да се освободите от тях. Едно верую – това е една мода. Например мода е идеята за троеличието на Бога. Ти може да спориш с хората дали е така: как ще познаеш троеличието на Бога? Всеки ден в човека има нещо Божествено; Бог се проявява всеки ден във всички: и в умните, и в глупавите. Обхода трябва: с това Господ опитва разумните хора, светите хора дали ще Го познаят. Минава някой пиян човек – Господ е там. Ти казваш: „Защо Господ го е оставил да пиянства?“. Ще кажеш: „Бог му е дал свобода да пие, а пък този човек не знае как да цени свободата си“. Че се е напил – това показва, че Бог му е дал свобода, а пък той не знае как да си служи с нея. Някой казва една лоша дума – Бог му е дал свобода да говори, а той не знае да си служи с благата на езика. Бог ни е дал блага, но ние не знаем как да си служим с тях. Някой човек може да ни каже: „Ти не говориш добре“. Най-добрият живот е този: ти като дойдеш до възвишения живот, не прави забележки никому, не давай образец как трябва да се говори. Ето как бих говорил с онзи, който се занимава с художество. Той е нарисувал една картина, но не толкова добра. Аз ще нарисувам една по-хубава картина и ще я поставя при неговата. Съпоставям двете картини: това е възпитание. Ти учиш човек как трябва да се храни. Не му казвай как трябва

ва да се храни: постави на една маса сухия мухлясал хляб и при него постави хубавия опечен хляб. Той ще приеме хубавия хляб.

Вие искате да бъдете щастливи, но как? Яжте пресен хляб. Някой ще ви каже: „Обичайте ближния си“. Въпросът е как ще го обичаме. Обичта има две страни: или трябва да дадеш, или трябва да вземеш. Когато обичаш, когато даваш, трябва да знаеш колко трябва да дадеш. Може да дадеш някому повече и без да искаш, да му навредиш. Другата любов е тази: като обичаш някого, непременно трябва да вземеш от него. Тогава има една опасност: че може да вземеш повече или по-малко, отколкото трябва. В дадения случай трябва да вземеш толкова, колкото Любовта изисква. Един човек, който те обича, те вика на гости и ти дава свобода да вземеш от хляба, който е на масата: ти вземаш всичкия хляб или вземаш едно малко парче – и той ще те прецени. Всякога вземайте по-малко: щом ви дадат един хляб, разделете го на три части. Една трета вземете, две трети остават на онзи, който ви го е дал; щом вземете две трети, вече ще ви преценяват. Аз, като отида на гости, трябва да спазвам това правило.

Като дойде някой верующ от някое братство, всички ще започнат да го теглят на везните си и ще почнете да спорите каква е неговата тежест, какви са неговите качества. Какви трябва да бъдат качества на един верующ? Този, новият верующ, като дойде, трябва да дойде с една пълна кесия. Той трябва да носи хубави ябълки, на всички да дава, а не да дойде с един празен кош и да каже: „Аз дойдох да живея при вас: оттук-оттам ще взема по малко и ще си замина“. Ако идва с празна кошница – това е учението на света: той се е научил само да взема.

Божественият закон започва със закона на даването. Даването е издишване, дишането е вземане. Аз ги свързвам така: даването и вземането са дишането на душата. Ако не издишаш, тогава нямаш възможност да приемаш чистия въздух. Значи като даваш, ти имаш условия да възприемаш повече, отколкото си дал. Някой се плаши от закона на Любовта. И в закона на Любовта е същият

закон: ти като не любиш, няма да те любят. Като те любят, ти възприемаш въздух; и като поседи този въздух в тебе, трябва да дойде непременно желанието да го върнеш назад. Ти ще покажеш любовта си на другите – това е издишване: имате тогава вдишка и издишка. Най-първо Бог е вдъхнал нещо в нас, дал ни е нещо; после ние ще дадем на Бога нещо – ще проявим любовта си. Всеки ден при дишането трябва да направим това. Трябва да дишате: значи всеки ден трябва да дадеш и да вземеш, да проявяваш любовта си.

Също така и в учението трябва да има нещо, което да приложиш. Всеки ден трябва да има прилагане, колкото и да е малко – и в това има растеж. Например мнозина от вас искате да бъдете красиви. Някои от вас не сте красиви, понеже не работите. В какво седи красотата? Най-първо, за да има красота в човека, той трябва да има известна вътрешна светлина и топлина. И красотата на човека показва винаги онази хармония, която съществува между неговите мисли – как са наредени мислите и чувствата му. Колкото по-добре са организирани и наредени неговите мисли, чувства и постъпки, толкова човек е по-красив и всичко е свързано едно с друго. Ти искаш да моделираш очите си, да бъдат хубави, но непременно трябва да работиш върху своето чело, за да може да видоизмениш очите си.

Ако ти не си господар на очите си, те ще изгубят своята тоналност – и тогава ще почне да отслабва зрението ти. Защо у старите хора отслабва зрението? Старите хора не прокопсват, понеже на стари години започват да възприемат повече, а да дават по-малко. Така започва остаряването: в момента, когато човек е започнал да взема повече, отколкото да дава, започва остаряването. Когато ти даваш повече, отколкото вземаш, тогава си в процеса на подмладяването. Когато виждаш повече погрешките на хората, отколкото добрите им черти, то ти си в процеса на остаряването. Ти казваш: „Драган, Стоян направил това и това“ – все отрицателни работи споменаваш. Че някой си се бил с някого – нека се бие; че някой спечелил – това не е твоя работа. Ти се тревожиш защо той има повече:

мисли, но не се тревожи.

Давам ви едно правило как да не остарявате – ако искате, може да направите един опит. Можем когото и да е от вас да го подмладим, но не изведнъж – може да направите опит за една година. Изберете една сестра, която я няма тука, тя да не знае какво съм говорил тук. Съберете се стотина сестри и всеки ден да отива по една сестра и да ѝ казва по една сладка дума. На първия ден – една, на втория – друга сестра – и ще видите, че лицето на тази сестра за една година ще се измени, ще се подмлади. Но вие ще кажете: „Кой ще си губи времето да ходи да подмладява тази сестра?“. И от невидимия свят правят същия опит. Събрали са се няколко хиляди души отгоре и отиват при една сестра и я подмладяват. Едно същество дойде и каже: „Колко си ти добра и красива“. Учете се от тези същества, а не, както вие правите. Една сестра казва на друга сестра: „Колко си глупава!“ – и с това внася недоволство у нея. И най-после всичкото това недоволство се очертава на човешкото лице.

Какъв е смисълът на нашия земен живот? Подмладяването. Подмладяването е процес, който постоянно трябва да поддържаме – той е изпълнение на Волята Божия. Ние не може да кажем, че Господ е стар – Той е винаги млад. Той не обръща внимание на добрините и злините на хората. Ако някой е много добър, праща го на работа; ако някой е много лош, пак го праща на работа: добрия – на добрата работа, лошия – на лошата работа. Съберете на едно място добрия и лошия и каквото са спечелили, съберете го; и го разделете, по братски си го разделете. Така мисли Господ. А пък когато Господ събере добрия и лошия човек, вие казвате: „Дотегна ми този човек“. Дотегна ти, защото не мислиш като Господа. И после казвате, че едни хора са по-добри, а други – по-лоши: вие имате такива представи. Добрият за вас е добър, а лош – за други; лошият за вас е лош, за другите е добър. Това са много относителни неща.

Има една лошавина в света, тя седи в следното. Когато един процес не става правилно, когато аз давам, но

малко, а вземам повече – лош човек съм. С това спирам процеса за развитие в себе си и в околните. Когато човек не живее добре, той напакостява на своя нос, очи, уста, уши – разваля си земната къща и най-после излиза от нея. Тогава трябва да се съгради нова къща. И може би, за да стане това, ще му отнеме най-малко 40 години. Когато един човек отиде в невидимия свят, 40 години той е на просия – като някой калугер, който отива от манастира да проси: 40–45 години ще ходи след смъртта от врата на врата. После ще дойдеш пак на Земята. По-напред, в миналото, е било 250 години, а сега е 45 години: сега хората бързо се прераждат, ускорена е еволюцията. Дали сте религиозни, или не, ако този живот ти не го цениш, както трябва, 45 години непременно ще просиш на онзи свят; а пък ако си го разбрал, няма да има просия – това трябва да се разбира. За да няма просия, за да се избавите от просията, ще ви дам едно правило: ще обичате вашия Баща и каквото заповяда, заповедта Му няма да направите на две – каквото ви каже, ще го изпълните. Той ти казва: „Направи това!“ – ти го направи веднага. Не казвай: „Сега съм малко зает“, но го направи – това е изпълнението на Волята Божия.

„Който е хванал ралото и гледа назад, той не е достоен за Царството Божие“, се казва в последния стих. Истинското оране – това е мисленето. Човек трябва да има една отлична мисъл. Някой казва: „Само аз ли съм, който мисля лошо?“. Аз искам с мисленето да бъдете преди всичко полезни на себе си. Гледам на всички съобщения, които идват от невидимия свят, да не им причинявам вреда със своята мисъл, за да не би да се скъса някоя жица, да не се прекъсне радиовръзката. Щом всички станции говорят, зная, че мислите, чувствата и постъпките ми са прави; ако някоя жица е скъсана, то зная, че моята мисъл, чувство или постъпка са криви. Имаш една малка тъга – значи една станция някъде е затворена; не ти стига умът за нещо – значи затворена е някоя станция някъде. Някой път нямате нито пет пари в джоба си – това показва, че с невидимия свят имате една прекъсната връзка. Ако изправите

погрешката си, в деня и в момента, в който изправите погрешката си, от невидимия свят непременно ще дойдат парите. Или сте болен – щом поправите погрешката си, ще забележите едно поправяне на вашето здраве. Това са закони, които съществуват. Аз ви говоря не за външното здраве, а за вътрешното здраве. За да бъдете щастливи, вие трябва да бъдете здрави: аз говоря не за външното щастие. Някой брат е замислен – ако той е замислен, това не показва, че е болен. Важното е отвътре ли е разположен и весел, или може да е весел отвън, а пък да е болен. Някой трепери от студ и го питам как е, а той казва: „Добре ми е“. Но виждам, че не му е добре – той иска да се покаже, че е добре. И в духовно отношение много пъти има един вътрешен смут.

Един съвет давам за днес: като излезете оттук, да направите една баня, да се окъпете хубаво – да хвърлите долните и горните дрехи, защото нов костюм ще имате, да се облечете хубаво. Днес всички трябва да се облечете с една нова мисъл. Тази, новата мисъл, трябва да носи здраве за тялото ви, разширение за сърцето ви, светлина за вашия ум.

От прочетеното в тази глава виждаме как Христос горе, на планината, е във връзка със същества от невидимия свят. Две видни лица – Моисей и Илия¹⁹, приказвали с Него. Само Христос знае какво са Му говорили; учениците Му не са чули това. А много пъти и в нашата душа става известен разговор. Това са посетители от другия свят – приемете ги. На планината трябва да бъдете: там ще дойде Моисей, законодателят, там ще дойде Илия, пророкът. Той беше пророк, а Моисей – законодател, а между тях беше Христос, изразител на новото – център на нещата беше Христос. Понеже Той носеше закона на Любовта, трябваше да се пожертва. Моисей не се пожертва, той каза: „Още малко и тези хора ще ме убият“ – страх го беше за живота му. Бог му даде сила и Моисей не си поплюваше – той се разправяше със своите противници. И Илия не си поплюваше – той избяга четиристотин лъжливи пророци. Като дойде Христос, Той видя, че това е външната страна

на живота, и когато Го питаха: „Ти как ще постъпиш с противниците Си“, Христос каза: „Син Человеческий не е дошъл да погуби души, а да спаси“.

„Не Моята воля да бъде, а Волята на Отца Ми.“ Христос казва, че не може пророка да не го убият, непременно ще го убият – ще бъде отхвърлен, ще пострада. Вие може да постъпите или като Моисей, или като Илия, или като Христа. Изберете: имате всеки ден право до постъпвате по Моисей, по Илия или по Христа – свободни сте. Но при тези три начина ще имате три резултата. Ако постъпите като Моисей, ще ви заровят някъде и гробът ви никой няма да го знае; ако постъпите като Илия, с колесница ще ви вземат на Небето и после ще ви пратят на Земята, за да ви отсекат главата и да я поднесат на тепсия; а пък ако постъпите като Христа, ще ви разпънат на кръст и на третия ден ще възкръснете. Ако искате някой друг начин, друг път ще ви покажа.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

11 март 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ЕДНО ВИ ТРЯБВА

Ще ви прочета десета глава от Евангелието на Лука.

„Махар Бену Аба“

Вие прочетете цялата глава и размишлявайте върху нея, аз ще прочета само половината. Там Марта казва на сестра си да работи, а Мария седи при Исус и слуша Слово-то Му. В Евангелието за Марта се казва, че тя за много работи се мълви, а е изоставила най-важното. Това е сегашното състояние на вярващите в света: всички се мълвят за много работи. Какви ли не вътрешни безпокойствия смущават човека: той мисли как ще прекара живота си, мисли дали ще влезе в Царството Божие, мисли как ще го погребат, след като умре; старият мисли, като остарее, как ще го гледат синовете му. Малко чудно: този човек, който вярва в Бога, мисли, че ще остарее. Как е възможно един човек, който вярва в Бога и който люби Бога, да остарее? Мисли той как ще остане безпомощен, дали и как окръжаващите синове и дъщери ще го хранят и погребат. Това е безверие – да се безпокои човек кой ще го гледа на стари години.

Светът е убеден, че пътят, по който върви, е прав. Религиозните хора, и те мислят същото: те мислят, че това, в което вярват, това е именно важното, а при това забелязват, че им липсва нещо. Има нещо, което и светът, и верующите са известявали. Да ви приведа един пример: каквото старият помисли, младият го прави, а пък каквото младият прави, старият го изправя. Имате двама млади, които се обичат: да допуснем, че единият е в Америка, а пък другият – в България. Срещат се и казват, че не могат да живеят един без друг; пишат си писма, хвърлят си погледи. Той, като я види, трепва му сърцето, че я е видял, и

се радва; и обратно, изменя се лицето на тази мома, светне лицето ѝ. Тя почва да се облича добре, да се измива добре, не оставя кир по врата си, по ноктите си, вчесана е добре. Момъкът, и той се изменя: връзката му е красива, чист е, спретнат е, върви напето и пр. Като се разправят тези работи, другите казват: „Те са млади, зелени са – това е залъгалка и представление. Едно време и ние така правехме“. Хубаво, това е залъгалка. Добре, старият като остарее и като чака да го гледат синовете му, не е ли това залъгалка? Той мисли, че е умен: турил е 100–200 000 в банката и чака на стари години тези пари да му служат. Питам: кой е на правата страна – дали двамата млади, или старият? Младите започват добре, свършват зле. Погрешката им е, че много добре са започнали, но зле свършват. И всички недъзи произтичат от това. Защо остарява старецът? Понеже младите са започнали добре, а зле свършват, затова остаряват. Остаряването показва, че добре са започнали и зле са свършили.

Старият трябва да остарее, за да изправи погрешките на младия. Как? Трябва да каже на сина си така: „Синко, както започваш, така свърши!“ . Един, като се влюбил, дал на своята възлюблена първата година 3000 целувки, на втората година ѝ дал 2000 целувки, а на третата година ѝ дал 1000; на десетата година ѝ дал една целувка, а на единадесетата година никакви целувки вече нямало. То бива, бива, но като са 3000 целувки на година, колко се пада на ден? Може да се пресметне – по девет целувки на ден. Че много ли е това – по девет целувки на ден? Три пъти човек яде, а пък двадесет обеда взема белият дроб на минута: какво са деветте целувки на ден? Казват: „Девет пъти целува жена си“. Съвсем механически гледат на въпроса. Ами ако всяка целувка представлява един слънчев лъч, ако при всяко допиране се предава онзи, великият живот?

Човек е един проводник на Божественото. Христос говори за онази грешница, която Му целувала краката. Христос се е оставил грешни жени да Му целуват краката и да Го цапат такива жени. Питам: в Природата чистата вода

къде отива? Мътната вода ли помага на света, или чистата вода? Бистрата вода е, която отнася калта и я туря намясто, тя разпределя тази кал и я туря навсякъде. Трябва едно разбиране на Божите пътища. „Толкова години ние се стремим да служим на Бога, че какво трябва да разбирате под „служене на Бога“? Христос говори за ближния, обяснява кой е ближен. Виждаме: онзи свещеник, хубаво облечен, минава покрай падналия в ръцете на разбойниците, от които бил наранен. Свещеникът казал на ранения: „Аз имам висока работа, бързам да ходя да служа на Бога“. Минава левит²⁰, отдаден на църквата, книжник. И той казва: „За мене не е тази работа“ – и отминава. Най-после минава един самарянин, един обикновен човек, и му помага. Кой е ближен сега на ранения?

Мнозина от вас искате да знаете дали прогресирате, или не. Аз ще ви дам една диагноза, за да знаете това, не е мъчна работа. Виждам голям въглен, който е на огнището, и за да разбере дали гори, или не, аз ще отделя всички други въглени от него, които са запалени, и ще туря около него незапалени въглища – и ако може да ги запали, той гори. Ако ти вярваш в Бога и мислиш, че имаш Истината в себе си, но ако твоят огън не може да премине поне към един от окръжаващите, ако поне на един не можеш да предадеш своя огън и да го запалиш, тогава какъв огън имаш? Ти казваш: „Аз не искам да го запала, но искам да го оставя – когато му дойде времето, сам ще се запали“. Ти се самозалъгваш, като употребяваш израза: „Когато му дойде времето“. Това е приказка за Хитър Петър. Когато го прагили да занесе вода, той едва носил големия кожен мех и за да не узнае змията, че той е слаб, взел мотика да прекара вода и казал: „Аз мисля, че с един мех не може да направим много нещо, а искам да прокарам цялата чешма“. Змията тогава вдигнала и пренесла меха, но Хитър Петър се отървал. Така той не си издал слабостта, че едва носи празния мех.

Не носи ли всеки един от вас по един такъв мех и едва го търри? Че как вие не можете да изтърпите всички мъчности, които ви се дават? Каква вода можете да прекара-

те? Че ако вие не можете да изтърпите най-малката обида, каква сила имате? В древността една царска дъщеря имала голяма хубост, била много красива и адептите ѝ казали, че трябва да се пази от слънчевите лъчи. Когато я огрял един лъч, тя три години плакала, че ще ѝ развали красотата. И всички хора плачат, че ги е огряло Слънцето и че ще им помрачи красотата.

Този самарянин, който помогнал на ранения, вдигнал го на своето добиче и го закарал до странноприемницата, имал Божията Любов в себе си – той е верующ. И ако ти не си в състояние да се справиш с всяка една скръб, с всяка една лоша мисъл, с всяка една лоша постъпка, които идват в тебе, ти не си силен човек: твоята мисъл, твоето чувство и твоята постъпка в този случай са попаднали в ръцете на разбойниците. Защо не ги вземеш на своето добиче, да ги занесеш и да ги изправиш? Защо да не можеш да изправиш мисълта си или защо да не изхвърлиш една своя лоша мисъл вън от теб? Аз не съм срещал нито един светия, който да е изхвърлил една своя лоша мисъл от ума си. Поглеждал съм всички светии, но не съм срещал още такъв. Че как ще изхвърлите от ума на един светия една лоша мисъл, една красива жена? Той дето ходи, държи тази мома в ума си. Где е грехът, питам сега? Когато вие държите хубавия хляб, това не е ли като красивата мома, която държите в ума си? Хляба изяждате, а пък да прегърнете една мома, това било престъпление. Питам ви сега: где е престъплението, ако се прегърне една мома, която е излязла от Бога? Престъплението седи в това: ако окаляш нейната дреха. Но ако изчистиш нейната дреха и ѝ даваш това, от което тя се нуждае, тогава где е престъплението? Ние мислим, че е грешно, за това, което не е. Според мене, ако аз се изправя пред прозореца на един човек и следя какво прави той, това е по-голямо престъпление, отколкото да се прегърне една мома. Че е влязъл образът ѝ в моя ум, какво от това, кой е виновен? Вечерта се връщам в дома си и виждам, че стаята ми свети и че момата е вътре. Какво да правя – вън е студено! Ти вече си се опетнил, като мислиш, че ще се опетниш, щом като е влязла мома-

та в къщата ти и че се чудиш как ще я поканиш. Няма никаква философия в това. Ние се мълвим за много работи, но те са работи на момента и външна страна на живота.

Какво разбираме под името Мария? Това е доброто. Седи Мария при Христа и слуша Словото Му. Тя казва: „Тези неща ми липсват“. Ако при тебе се приближи една мома и ти предаде доброто, което Бог е вложил в нея, ако внесе вечната справедливост, която Бог е вложил в нея, това е хубаво. Намясто е тогава нейното идване.

Трябва да се справите с мъчнотиите, които имате. В Писанието се казва за Христа: „И понесе греховете на света“. Каква идея се крие в тези думи? Той не само понесе греховете, но и дойде между хората и се стремеше да покаже пътя на Христа – пътя, по който трябва да вървят. Ние казваме: „Като дойде Христос, ще се оправи светът“. Очакваме да се оправи светът така, както никога няма да се оправи. И защо домът се разваля? Понеже младите моми и младите момци очакват да дойде любовта по един начин, по който тя никога не идва. Момата очаква момъкът да я направи щастлива – това, което никога не може да стане и няма да стане; и момъкът очаква момата да го направи щастлив – това, което няма да стане. С живота, който Бог ми е дал, аз съм щастлив, понеже нося Божественото. И когато аз се приближавам до някого, аз не искам никакво щастие, но искам да предам Божественото и да изпълня Волята Божия. И когато момъкът се приближи до една мома, не трябва да търси щастие, но да изпълни Волята на Бога; обратното е, когато момата се приближава към момъка.

Защо религиозните хора, учените хора и другите страдат? Защото не са изпълнили Волята Божия. Силните отслабват – защо? Защото не са изпълнили Волята Божия. Трябва да ти е приятно да вършиш Волята Божия, и то не само един ден, но постоянно, всеки ден. Ако ти в една жена или в един мъж не можеш да видиш доброто, което Бог е вложил в тях, правдата, която Бог е вложил в тях, разумното слово, което се изявява чрез тях, ти си на крив път. Вие сте дошли до едно място, дето едно ви трябва: да

разберете великия закон на Любовта. Най-напред трябва да определите в каква посока се извява Любовта, отде иде Любовта. Ако твоята любов не слиза перпендикулярно към тебе и ако тя не прави никакво отражение в тебе, ти си в областта на сенките. Любовта трябва да слиза точно перпендикулярно към тебе и след това трябва да има отражение. И ако тази любов не може да ти даде разширение, ако тя не може да смъкне всички твои скърби и страдания и ако тя не може да хвърли светлина в твоя ум, ако тя не може да те измъкне от обятията на смъртта и не може да развърже веригите на твоите нозе и да ги снее, това не е Божия Любов. Божията Любов снема всички вериги. И ако тази Любов дойде и не смъкне от тебе всичките стари дрехи и те остави гол, това не е Божия Любов.

Адам минаваше за много голям праведник, той се мислеше за много учен, обаче един ден яде нещо и се видя, че е гол. И той не можа да разбере хубостта, хубавото в своята голота. Той като я видя, почуди се, уплаши се от своята голота, и когато дойде Бог, Адам каза: „Скрих се от Твоето лице, понеже видях, че съм гол“. Тази голота на какво се дължеше? Той изгуби и малката любов, която имаше към Бога; последния лъч, който имаше от Бога, той го загаси, той загаси последния лъч, който имаше от Божията Любов. И той тогава се видя, че е гол: значи последният лъч на любовта му изчезна. И вместо Любовта влезе страхът.

Щом влезе страхът във вас, вие загубвате последния лъч на вашата любов. Такъв човек какво го очаква? Ще ти направи Бог кожени дрехи и ще прати ангел да те изпрати от райските врати навън, в света, за да намериш Любовта, защото този е пътят да намериш Любовта. Защо страдате? За да намерите Любовта. Защо умирате? За да намерите Любовта. Ти казваш: „Мене ми дотегна!“. И на мене ми дотегна: толкова години говорих – и на мен ми дотегна, ако е за дотягане. Мнозина ми казват: „Толкова години говорите за Любовта, как не Ви дотегна?“. Аз казвам: вие се пазете, понеже аз досега съм ви говорил, сега е нужно приложение – почнете да обичате.

Представете си, че един човек изважда от джоба си 100 лева и ти туря една брошка: той не те ли спасява? Ако един човек изважда от торбата си 100 лева, които не можеш да ядеш, и ти туря един хляб, не те ли спасява? Това е едно благо за тебе. Гледайте на хубавата страна на нещата: във всяко едно горчиво чувство, във всяка една горчива мисъл, във всяка горчива постъпка се крие Божията Любов, Бог се крие вътре. Това е начинът, по който Бог ще се прояви. Всякога, когато имаме голяма буря, след това ще дойде хубавото време; след като е изорана земята, ще дойде сеитба и жътва. Когато се изкопават дупките на дърветата, тогава се посадят дърветата – и после дават плод. Всякога след големите противоречия и страдания в света идват големите блага.

Защо остарявате? За да поправите това, което сте направили на младини. Защо сте млади? За да направите това, което старите мислят. Защото старият иска да направи нещо, но краката му не държат – слаб е; и младият трябва да направи това, което старият не може. Старият седи на едно място и гледа, че младият е направил погрешка – и ще му каже да я поправи. Ако сте млади, направете това, което старите мислят. Аз съм слушал старият да казва: „Много голям грешник съм! Биех жена си, казвах ѝ „говедо“, но съжалявам сега; ако тя беше тук сега, щях да я целувам по десет пъти на ден“.

Почнете да целувате вашата добродетел в душата си: вашата правда, вашата справедливост и пр. Това е култура, това е приближаване към Бога.

Да изпълним Волята на Бога, да отидем в Царството Божие, да запалим Земята и тя да гори, без да се превърне на пепел, тя да почне да гори, без да изгори. И на вас ви пожелавам да се запалите и да горите, без да изгаряте.

„Отче наш“

18 март 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ВЪЗСТАНОВЕТЕ ЛЮБОВТА

„Добрата молитва“

Ще прочета единнадесета глава от Лука.

„Духът Божий“

В прочетената глава има няколко положения, като символи. Садукей²¹ и фарисей²² – това е външната страна. Садукеите и фарисеите по някой път са вътре в самия човек. Може мнозина да имате тази опитност, ако сте наблюдавали себе си. Човек по някой път много снизходително гледа на себе си. Не е лошо човек да бъде снизходителен, но трябва да бъде и справедлив. Не е въпрос да се самоосъжда, но колкото и да е учен човек, по някой път, като пише, ще направи някоя погрешка – някоя запетайка ще тури ненамясто. Ако пишете на английски, все ще направите погрешка. Най-видните англичани имат речник: дойде такъв до една дума, не знае как се пише – обърне речника, погледне и пак пише. А често духовните хора пишат много писма, без да проверяват думите в речника. Сега тези, духовните хора, с които Христос се разговаря, са видни учени. Фарисеите бяха учени, философи, запознати с Кабалата²³, с Моисеевия закон. Те бяха учени, разбираха от магия, знаеха да повлияят на хората – те бяха, както сегашните държавници. Казва им Христос: „Вие взехте ключовете на Царството, но нито вие влизате, нито пък могат ония, които искат, да влязат“.

И днес някой, ако поиска да тръгне в нов път, казват му: „Що си се повлякъл по този път? Мислехме те за свестен човек, ние имахме високо мнение за тебе, а тъй, както си тръгнал, не е на добро“. Чудни са хората! Гледам: седнал някой, завършил четири факултета, седи на масата

– учен човек е, но пред него има коняк или винце. Моли се той, като вдига чашата, и казва: „Господи, в Твое име!“ . И пак сложи чашата на масата. След това извади табакерата, извади една цигара и пак казва: „Господи, в Твое име кадим!“ . Сега туй се нарича култура. Ако този човек другояче се моли, ще кажат: „Той е глупак – как е коленичил да се моли“. Каква разлика има между този, който вдига очите си, като пуши, и онзи, който се моли? Питам: който пие или който се моли – кой е на правата страна? Има ли кодекс, в който да пише, че трябва да се пие вино? Писано е огън да кадим, но никъде не е писано да пушим цигари. Сега се пушат малки цигари, а в Америка има големи папирози, турците пък имат енфие: ще извади малко, ще го поеме и ще кихне. Ако идете в православната църква, веднага ще обърнат внимание дали се кръстите или как се кръстите. Православните се кръстят с три пръста, а католиците – с всичките. Когато човек се подчинява на възвишеното, благородното, когато изпълнява Волята Божия, това значат трите пръста.

Щом изучавате живота, все ще попаднете на заблуждение. Онази млада мома най-първо се кичи с дрехи, с китки, за да се ожени, а като се ожени, загазва. Като нареди десетина деца, китките ѝ изчезнат, работата не върви, чумберите ги няма; по някой път и други работи изчезват. Сега вземам тия, естествените неща. Някой човек иска да се жени, бърза – няма туткане. Никой не е останал неженен, все трябва да се ожени. За какво трябва да се ожениш? Веднъж трябва да се ожениш за Любовта; ако Любовта умре, ще се ожениш за Мъдростта; ако и тя умре, ще се ожениш за Истината; ако и тя умре, оставаш вдовец. Знаете дълбокия смисъл на това... Христос казва: „Онези, които се сдобият с бъдещия век, нито се женят, нито за мъж отиват“ – значи те ще имат съвсем друго схващане за нещата. Какво ще се жениш за един човек вдовец? Любовта в него е умряла, Мъдростта е умряла и Истината е умряла: какво ще се жениш за него? Ти ще се ожениш, та ще прокопсаш, никой няма да те види. Най-първо ти ще изпиташ: женил ли се е той. Ще се жениш за неженен:

щом се е женил вече, ще го оставиш. Горко на онези, които се женят за женени, за вдовци.

Под думите *грешен човек* разбирам човек, в когото Любовта е умряла. Женил се е той и Любовта е умряла, и Мъдростта е умряла, и Истината е умряла – напуснали са го те. Апостол Павел казва: „Сгодих ви за един човек: еврейските пророци и целия еврейски народ го ожених за Господа, а не го ожених за някой човек на Земята“. Когато пророците осъждаха народа, че този народ има много любовници, Господ каза: „Понеже Ме оставихте и тръгнахте по друг път, вие не можете да Ме слушате“. Питам сега: ако за един, който е тръгнал по пътя, дойде време да се жени и тогава заради своята възлюблена напусне убежденията си и каже: „Не ми трябва Господ“, мислите ли, че той върви по един прав път? Тези неща са, които трябва да изследвате, за да изпитате себе си – доколко сте чисти вътрешно.

Не ми е целта да съдя, но в света всеки човек се съди. Нещата сами по себе си имат една вътрешна стойност и тази стойност никога не трябва да се губи. Изпитанията и страданията в света – това са методи и пътища, по които хората се пречистват. Страданията са метод, за да може човек да се освободи от ония състояния, които произлязха от греха. Следователно ако няма страдания, вие не можете да намерите онзи път, не можете да се домогнете до онази истина, която търсите. В историята на човечеството няма нито един светия или пророк, който да е достигнал до това възвишено състояние без страдания. Това показва, че трябва да се мине по Божествения път на страданията. Страданията произтичат от един факт: когато вие страдате, не страдате само за себе си. Казва се в прочетената глава, че когато лошият дух излязъл из човека, който бил ням, немият човек проговорил, а духът излязъл навън и „обхожда безводни места и търси спокойствие – и като не намери, казва: „Да се върна в дома си, откъдето излязох“. И като дойде, намерва го пометен и украсен. Тогаз отхожда, взема със себе си други седем духове, от себе си по-лукави, и влиза да живее там. И последното състояние

на оногоз човека бива по-лошо от първото. “Този дух, с другите седем, влиза в човека, защото там е празно: Мъдростта и Истината не са в него.

Да допуснем, че вие се обезсърчите. Питам: туй обезсърчение от какво е дошло? Някой се е наместил във вас. Или пък вие не можете да търпите – наместил се е някой във вас. Или не можете да обичате всичките хора – наместил се е някой във вас. Казва Писанието: „Ще изпратя Духа Си“. Бог ще изпрати Духа Си. Значи има два вида духове, които постоянно боравят с човешката личност и вие не може да се освободите по никой начин от тяхното влияние: лошият дух и добрият дух.

Сега ще ви приведа един малък разказ за един ирландец. Връщал се той една вечер пиян, но се препънал на пътя о нещо. Гледа – човек. Ритнал го няколко пъти, падналият почнал да пъшка. „И той е като мен – пил е, че е паднал. Хайде да му услужа.“ Взел го на гърба си, занесъл го в дома му. Оказало се, че падналият бил един ангел. Казва му ангелът: „Много лоши слухове се носят за тебе, но има нещо добро в сърцето ти. Искай от мене три неща и ще ти се дадат. Помисли си“. Човекът рекъл: „Имам един стол вкъщи: който седне, да не може да стане, докато аз не го освободя. После, имам един гвоздей, дето си турям чехлите: всеки, който се опита да вземе чехлите, като се хване, да не може да се откачи, докато аз не го откача. После, имам една ябълка в двора, че всеки, който се опита да откъсне плод или клон, да се хване и да не може да се откъсне“. Ангелът погледнал, погледнал – тоя искал все земни работи. Казал си: „Той ще си вземе беля на главата с тези желания“. Заминал си ангелът, но чули лошите духове този разговор. За да развали договора, дяволът изпраща свой служител при човека и казва: „Нашият господар те вика в ада“. Той отговорил: „Сега в момента имам работа. Ще дойда, но поседни малко на моя стол“. После казва: „Ха да вървим!“. Дяволът иска да стане, но не може. Взел човекът една цепеница и започнал да го бие: „Още веднъж ще ме безпокоиш ли?“ „Няма.“ „Хубаво“. Пуща го той. Отива дяволът при дяволите и им казва: „Да се пазите

от стола му – който седне, не може да се освободи“. Праща главният дявол друг. Казва онзи: „Седни на стола ми!“ „Не, не, на стола не сядам, на такъв стол не сядам.“ „Тогава, моля те, дай ми обуцата, там са закачени – е, на оня гвоздей“. Дяволът отишъл да откачи обуцата, хванал се за гвоздея – и не може да се откачи. И него набива човекът: „Ти повече ще ме безпокоиш ли?“. Дяволът обещава, че няма да го безпокои – и него освобождава. Слуша главният дявол, че и двамата му слуги са бити, и решава да отиде сам той. Няма да сяда на стола, няма да влиза в къщата: столът е опасен и гвоздеят – също. Този ирландец се освободил от дявола по един умен начин, разумно използвал дадените му условия: и стола използвал хубаво, и гвоздея използвал хубаво... Най-после дошъл и главният дявол – и понеже не искал да влиза вътре, впрегнали кабриолета и дяволът се качил на него. Минават покрай ябълката и човекът казва на дявола: „Моля те, отчупи една пръчка от това дърво, да карам по-добре коня“. Дяволът понечил да откъсне клон, но се закачил там – и на него дал подобаващия се урок.

Питам ви: досега дали ли сте поне един урок на туй дяволче, което постоянно ви безпокои? Този човек им е дал три урока и оттам насетне те са го оставили. Този разказ, който ви разказах, има свое вътрешно значение: как именно трябва човек да използва разумно благата, които Бог му е дал – той може много свои погрешки да изправи, като не дава място на дявола в себе си.

Убежденията, които имаме, не е такова времето, да ги изповядваме външно. Човек трябва да работи с онова, което той знае вътрешно. Например мнозина от вас очакват да дойде Христос на Земята, да Го видят в човешка форма. Тогава как ще разберете стиха, който Христос казва на Своите ученици: „Идете и проповядвайте това Евангелие и Аз ще бъда с вас до скончанието на века“. Значи има един вътрешен начин на работа, една вътрешна връзка, която може всеки да направи. Идването на Христа подразбира събуждането на всички хора. Един ден, когато всичките хора се събудят, това ще значи, че Христос е дошъл.

Казано е, че Христос ще се засели в тях и те ще Му бъдат народ, ще напише закона Си в сърцата им и всички ще Го познават – от малък до голям. Онези, които искат да се запознаят с Христа, ги е страх, казват: „Христос е толкова свят, как ще дойде да живее в мене?“. Тогава аз питам: как иде светлината от Слънцето във вашите стаи? Мислите ли, че всичките места, които посещава светлината, са чисти? Тази светлина иде и отдето минава, нечистите работи ги пречиства: всичко чисти светлината.

Божествената светлина трябва да влезе в човека, трябва да проникне в неговия ум, трябва да проникне в неговото сърце, за да може човек по един правилен път да се избави от ония напасти, на които човечеството е подложено. Христос казва на Своите ученици: „Сатаната поиска да ви пресее, аз се молих за вас“. И Петър, който имаше упованието, разбираше този закон. Три изпита му създадоха, три пъти дяволът влезе в него – и след като съзна грешката си, той се повдигна.

Първото нещо: трябва да съзнавате, да бъдете във връзка с Божественото, което всякога говори във вас. Във всинца ви То говори: някои го слушате, някои не го слушате. Ако Божественото в тебе не го слушаш отвътре, То ще започне да ти говори отвънка. Как ще ти говори? Ти си богат човек, най-първо Бог ти казва: „Не бъди разточителен, бъди милосърден, давай на сиромасите“. Ти не Го слушаш; тогава Той създава такава криза като сегашната, когато богатите хора обедняват – и като обедняват, дава им Бог съответните уроци. На един чиновник, който е на длъжност, Господ му казва: „Изпълни хубаво длъжността си!“. Той като не Го слуша, уволняват го. Или имаш здраве, но не знаеш как да пазиш здравето си – ще дойде болестта. Болестта е един начин за възпитание – всичките лоши работи, които идват, са методи за възпитание. Щом дойде беднотията, богатият ще разбере Божиите пътища, ще изправи погрешките си и веднага неговото състояние ще се подобри.

Първото нещо: човек трябва да възстанови Любовта си към Бога. Това е задачата и учението на Христа – то е

учение за възстановяване на тази Любов – по който и да е начин, трябва да я възстановим. Ти се жениш – жениш се, за да възстановиш любовта си към Бога; богатство имаш, учен ставаш – всичко, каквото придобиваш, това са условия да възстановиш любовта си към Бога. Ако може туй да възстановиш, всичките неща са намясто; а ако всички неща, които ти се дават, не могат да възстановят Любовта към Бога, всичко туй ще бъде напразно – утре ще дойде да похлопа смъртта и отиваш в она свят.

Много пъти си се учил, прераждал си се, но онзи свят, духовният свят, не е такъв, какъвто ти някога си го напуснал. Защото ако влезеш в духовния свят неподготвен, непригоден за него, няма да го разбереш. Той е свят, диаметрално противоположен на този: ако ти не си готов, ако твоят ум не е просветен, ако в твоето сърце я няма Любовта, ако ти не обичаш Истината, като влезеш в онзи свят, раят ще бъде пуст: нищо няма да видиш, никакви светии, никакви пророци – ти ще се намериш в един свят пуст и никаква красота няма да виждаш. Та нима ако пуснете една котка тук, в салона, онова, което аз говоря, тази котка ще го разбере? Нищо няма да разбере. Единственото нещо, което тя схваща, то е да търси нещо за ядене. „Кашкавал няма ли, сиренце нещо да е останало, баничка няма ли?“ – туй гладене, туй мъркане, всичко това е, за да ѝ се даде нещо за ядене.

Питам сега: ако един човек от сутрин до вечер мисли само за материални работи, какви духовни постижения може да има? Никакви постижения не може да има. С туй не искам да ви кажа, че вие нямате постижения: имате постижения, но не се заблуждавайте. Ако ти си роден от царско семейство, но ако ти не си учил, тази кръв ще се измени; царска кръв може да тече в жилите ти, но ако не си учил, ако не си добър, тази кръв ще се измени. Ти може да си овчар някъде – ако живееш добър живот, твоята кръв царска ще стане. Сега някои от вас мислят, че са родени християни. Ако не живееш по Учението Христово, тази кръв ще се измени. Може да си роден окултист – не е важно раждането, но какъв е човекът, какво постига, как-

во приложение има. Приложението е всичко – в даден момент какво може да направите. И затова именно за нас въпросът не е в миналото – за нас е важно настоящето. Любовта действа в настоящето, за миналото ние имаме само възпоминания. Бог е толкоз мъдър, че в миналото е оставил само греховете, а в настоящето е оставил Любовта. Ако в настоящето би оставил нашите грехове, ние бихме се спънали и никакъв прогрес не бихме имали. И даже в бъдещето Господ никога не разкрива нашите слабости. Пита някой: „Какво ще бъде моето бъдеще?“. Твоето бъдеще напълно се определя от твоето настояще: какъвто си сега, такова ще бъде и твоето бъдеще. Или в бъдещето си като влезеш, което ще бъде настояще, ще изправиш всички свои слабости.

При възпитанието не е хубаво да се говори за греха, не е хубаво да се говори за дявола, не е хубаво да се говори за неправдата – няма никаква полза от това. Според мене на дявола не обръщайте внимание. Във Варна аз срещнах един от просветените свещеници в православната църква, който ми разправи една своя опитност: „Опасно е положението ми – постоянно имам да се боря с дявола. Имам две кутии: като опея някой умрял, и парите турям в едната кутия; като венчая някого или като кръстя някое дете, парите от венчавката и от кръщаването турям в другата кутия. Едните пари са пари на нещастieto, на умрелите – и гледам да се освободя от тях. Не зная кому да ги дам“. Казвам: защо ти са кутии, защо вземаш пари – дяволът е там. Защо ти е тази, първата кутия – опявай без пари! Видиш дявола – хвърли му кутията. И най-после какво казва Христос? „Оставете умрелите да погребват умрелите си, вие живеете. Идете да служите на Бога“.

Сега мнозина от вас казват: „Като умрем, да ни погребат хубаво“. Онези от вас, които мислите да умирате, вземете си торбите, че си вървете. Оставете мъртвите да погребват своите мъртви: ние не сме пратени в света, за да погребваме хората, нито да правим паметници на проците и на светиите. Светиите, които са умрели и имат

паметници на Земята, Господ да им е на помощ. Сега някои от вас мислят да ви направят някой паметник. Туй е една от най-големите опасности. Една от най-големите ясновидки, в които Духът работеше, отива да открива аязма, паметници, да ги освещава – и оттам насетне Духът я напусна. Това се правеше само за да се каже, че еди-коя си пророчица е открила аязмото. Нека ходят да си пият вода, какво ще ходи да го освещава? Че ако искаше аязмо, да станеше аязмо тя. Ако аз реша да откривам извор, ще кажа: Господи, аз искам да стана един извор и нека всички хора идват да пият от мене – да влизам в хората и те да ме изучават, и аз да ги изучавам. Сега ще открия една вода, в която не влизам.

Мнозина казват: „Тъй рече нашият Учител, тъй рече нашият Учител“. Намерите някое аязмо, напълните шишето, вземете паричките. „Тъй рече нашият Учител!“ Вие си служите с мене, за да си създадете авторитет ли, какво ли? Ако вие имате следните условия в себе си, само тогава можете да кажете какво аз съм казал: ако Любовта във вас е цел, ако Мъдростта във вас е цел и ако Истината във вас е цел, тогава може да кажете: „Тъй рече нашият Учител“. Но ако в това вие се колебаете, онова слово нищо няма да допринесе. Или пък казват: „Христос тъй каза“. Ако вие не можете да носите греховете на целия свят на гърба си, не сте разбрали Христа; ако вие не можете да понасяте всичките обиди, които светът може да ви даде, не сте разбрали Христа; ако не можеш да се справиш с голямата сиромашия, ти не си разбрал Христа; ако не можеш да се справиш с голямото богатство, не си разбрал Христа; ако не можеш да се справиш със силата, със знанието, не си разбрал Христа. Не да се отказваш, да казваш: „Не искам да бъда учен човек“ – трябва да бъдеш учен човек, и то първокласен. Може да имаш десет факултета, но всичко това като придобиеш, ще идеш да служиш на Бога с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа, с всичката си сила. И тогава ще придобиеш в себе си едно знание, което ще внесе в тебе онова, което търсиш.

Сега някои от вас по някой път ви гледам как се спъвате. Някой окултен ученик е по-млад, казва: „Какво ще стане с мене? Аз съм в учението от една-две години. Ето, онзи брат е от 10–15 години, от 20 години е – той не живее добре“. Взема той за образец този брат. Слоновете са много по-стари от хората – ще вземем ли образец от слоновете? Че дърветата са десет пъти по-стари – ще вземем ли образец от дърветата? Има хубава страна в дърветата – не е нещо лошо това, че са дървета. Аз всякога от дърветата се уча на мълчание: като отидеш при едно дърво, каквото и да му разправяш, то не казва нищо, зъб не обелва. Сега какъв урок може да вземете от слона? Вземете и проучете историята на слона, понеже той е едно от най-благородните животни в цялото животинско царство. В цялото животинско царство, като оставим човека, слонът е най-благородното животно – той представлява една съединителна нишка между човека и животните. Маймуните, това са изостанали хора от човешката еволюция, те не спадат към животинското царство; слонът спада, а маймуните – не. Тях не ги класифицирам в животинското царство – те са изостанали човешки същества и са много умни. Но да оставим маймуните настрана.

Казва Христос на фарисеите, че те обръщат внимание на външната страна – че измиват паниците отвън, а отвътре не ги измивали. Книжниците обръщаха внимание на посторонни работи, а главното – Любовта Божия, пренебрегваха. Те имаха знание, но не го употребиха, както трябва. Не ни е даден в Евангелието какъв е бил спорът между тях и Христа, но през целия Си живот Христос беше в противоречие с фарисеите и садукееите – все учени хора. По Негов адрес имаше много работи казани. Питам: мислите ли, че днешният свят седи по-високо, отколкото във времето, когато Христос е бил? Действително, в църквата има много добри хора: в православната църква, в католическата, в протестантската, в еврейската църква – но те са само отделни. Църквата, като организация на Земята, не е за похвала – в църквата има много неща, които не са съобразени с Божия закон.

Трябва да знаем, че и в нашия организъм има много неща, несъобразени с човешкото естество – и трябва да се освободим от тях. Ние имаме наслоени мисли от миналото: какво ли няма в човека? Например когато човек се намери в трудно положение, може като богат да е бил честен, а като осиромашее, ще му дойде наум да краде. Туй е цяла система – той някога е крал, като вълк е крал, задигал е овцете, на общо основание е крал. Сегашният човек не е така честен, той сега минава за честен. Следователно има от много неща да се чистим: човек не е вълк, но той е минал през епохата на вълците. Да ви представя тази работа. Един човек бил слуга при един господар, богат човек. Този, богатият човек, бил много лош човек: той заставял бедния човек, слугата си, да направи много лоши неща, които той сам не би ги направил. Много пъти хората са слугували при вълците и вълците са им били господари. Човек се е учил при вълците и следователно вълците са научили човека на много лоши работи. Той е слугувал навсякъде и отвсякъде е взел по нещо: взел е и много хубави работи, но трябва да се отучи от всичките привички на своите стари господари. Ние казваме, че дяволът е причина за лошото в човека. Тази история е само едно обяснение. Всеки човек, който се отрича да служи на Бога, той има това негативно състояние. Историята на дявола е история на отричането. Всеки човек, който иска да служи на Бога, той има желание и може да стане ангел.

Всичките спънки, противоречия, падения, всичката тази външна обстановка, туй да не ви спъва – туй трябва да го преминете; сиромашия, богатство, падения, грях – всичките тия работи трябва да ги минете. Това е кал и няма човек, който да не опита тази кал в света. Ще я опитате, но трябва да бъдете умни, да не се товарите с тази кал. Тази кал по-малко трябва да е и трябва по-малко да загазите в нея, а не така да загазите, че да не можете да излезете от нея. Туй е сега практическата страна. И казва тогава Христос: „По-добре е знанието, което имате, да го употребите за Слава Божия“. Външно вие сте много чисти, но пазете вашия живот – отвътре да е чист. Не спирайте

вашиите ближни, на вас казвам, не спъвайте вашия ум, не спъвайте вашето сърце!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

25 март 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ЕДИНСТВЕНИЯТ СВОБОДЕН

15 минути размисление

Ще прочета дванадесета глава от Евангелието на Лука.

„В начало бе Словото“

Всякога има една напрегната мисъл у вас. То е както когато гостите са дошли и очакват – какво ли има готвено за тях, какво ли ще им се даде? Философът ще каже: „Каквото е, ще го видите“. Тази напрегната мисъл е намясто. Да допуснем, че един търговец очаква да му се отпуснат 100 000 лева – напрегнато състояние има той; щом получи парите, изменя се състоянието му. Тия пари, като се вземат, не могат да се ядат. Той вярва в тях дотолкова, доколкото може да се обработи този капитал, доколкото може да се ползва от него.

Това са външните условия, а животът е нещо по-дълбоко. Някой път вярващите се заблуждават от външните условия на живота. Те са важни, но те са и преходни. Например на онова дете, което е в утробата на майка си, кое е най-голямото желание – един ден да се освободи, да излезе вън, на свобода. И туй дете излиза, ражда се, но след като излезе, вижда, че пак е в зависимост. Сега второто положение – като излезе, страх го е да не се изгуби и се хваща за майка си, търси нещо от нея, търси двете ѝ гърди; и като се хване за тях, тури устата си и мълчи. Но до колко време? Това до една, две, най-много до три години – и най-после майката казва: „Стига толкова, няма повече храна за теб“. Трето положение: детето трябва да се научи да ходи, да стъпва, да се изправя, да се хване; пращат го на училище, почва да се учи; стане възрастен на 20, 21, 23 години и в него се пръкне една нова идея: мисли

да стане като баща си, като майка си, мисли да си съгради къща. Нито детето, което е излязло от майка си, е разрешило въпроса, нито това, което суче от гърдите на майка си, нито това, което ходи на училище. И най-после дойде старият човек, той почне да мисли за онзи свят, казва: „Ще се върви на онзи свят – да се върна назад, откъдето съм дошъл“. Мислите ли, че като иде на онзи свят, той ще разреши въпроса? Там ще каже: „Няма да я бъде“ – пак ще се върне назад. Турците казват: „Краят му къде е?“. Никъде не е краят.

Вашето съзнание не е еднакво развито, всинца от еднакви работи не се интересувате. Онова дете в утробата на майка си се интересува от едно, роденото дете се интересува от друго, малкото дете се интересува от трето, възрастният, старият – всички се интересуват от различни неща, много и различни са стремежите им! По някой път казват: „Външен живот е това, това са външни условия“. И вътрешен живот има, и вътрешни условия, но едно разбиране има – где е човекът? Да допуснем, че един човек е намислил да открадне нещо; намислил е да открадне нещо и казва: „Нещо не ми върви“. Защото по някой път у човека има едно суеверие; казва той: „Докато не открадна, няма да ми върви, няма да ми тръгне“. И това е почти навсякъде. И хората крадат, за да им тръгне напред. Други пък имат друго верую, те казват: „Трябва да направя добро някъде, за да ми тръгне“ – и отива, прави добро някъде. Питам: човекът ли е, който иска да краде и да прави добро? Не. Това са две условия, две разбирания. Човекът е само онзи, който избира в дадения случай злото като метод и доброто като друг метод, за да оправдае положението си. Човекът е отделно от тия двете неща. Едното и другото, това са външни условия.

Нашата идея за Бога каква е? „Ние вярваме в Бога.“ Защо? Казвате: „Все трябва да има човек на кого да се опре“. И това е разбиране. Ако Бог за вас е само като една опорна точка, във време на нужда да ви помогне, и после, като нямате нужда, да ви бъде като място, откъдето само да изтеглите капитал, за да работите, вие сте разбрали наполовина тази истина. И големите безпокойства, които

стават в душата ви, на какво се дължат? Всеки един от вас може да бъде поставен на изпит. Някой път вие мислите, че сте силни, имате силна вяра, но като ви поставят на големи противоречия, вашата вяра се изгубва. Най-напред трябва да минат две големи противоречия. Силен човек е само онзи, който може да огъне един здрав прът и да направи един обръч от него – да съедини двата края на две противоречия. Ако не можеш да съединиш тия два края на едно място, силата ти е малка, ти си слаб човек. И тогава този прът, който не можеш да огънеш, с него ще те бият. И всякога прът, който не можем да огънем, ние го опитваме на гърба си, всякога от мъчнотиите, които не можем да огънем, ние страдаме от тях; а мъчнотиите, които можем да огънем, показват силата ни.

Вие още не сте разсъждавали по този въпрос, по този начин – от временните работи да отиваме към постоянните. Вие седите в дома си – едно добро дете сте, с което баща ви и майка ви се хвалят. Да кажем, момченце сте; те казват: „Като нашето дете няма“ – послушен сте. До 21 години вие сте примерен, връщате се рано вкъщи, слушате майка си, баща си, но един ден станете малко разсеян. Майка ви каже нещо, но вие казвате: „Какво, не можах да чуя?“, баща ви каже нещо, но вие кажете: „Не можах да чуя!“. Казват два-три пъти – все не можете да чуете. Казват: „Какво стана с нашето дете?“. Разсеян сте, почват да закъснявате с по половин час, с 1, 2, 3 часа. И майка ви, и баща ви почват да се питат кои са причините. Кажете им какво влезе във вашия ум, което разделя вашето съзнание сега? Има някоя причина.

Представете си, че един пътник пътува лятно време, през месец май: сбъва се бос – спокоен е, весел е, радостен е, че ще походи малко бос. Но натъкне се на едни трън, който не може да излезе, и започва да куца – вече не е тъй разположен, лицето му не е тъй весело: пообръща се, пъшка, гледа, седне, стане, човърка си крака, не може да извади тръна, после седне на друго място, пак човърка; и след като извади тръна, той превърже крака. Срещне го някой и пита: „Защо куцаш?“ „Е, убодох се!“ „Е, как се убодете?“ „Събух си обувката“. Тъй, някой път с обуца се спарват краката, а без

обуца се натъкваш на някой трън. Това са само временни изяснения. Ала човек може да се избави от противоречията в света, стига да има едно друго разбиране в живота, но преди всичко човек трябва да бъде внимателен.

Сега всички вие мислите, че сте свободни хора. Мислите ли, че онзи кораб, който е тръгнал в океана, е свободен, като го тласкат вълните? Не, той ще воюва. Блъскат го вълните и някой път го съсипят, дори и той остава на дъното на океана. Свободни ще бъдете, ако пристигнете на пристанището здрави и читави; при почивката донякъде човек е свободен. Свободен е само онзи човек, който е добил Божествения живот, свободен е само онзи човек, който не се изкушава. Следователно дотогава, докато ти се изкушаваш от злото, ти не си свободен; и дотогава, докато те привлича доброто, ти не си свободен, защото зад всяко едно добро седи едно зло.

Тогава аз ще ви изясня от друго гледище не какво е зло и добро, нито как се заражда злото и доброто. Представете си, че у вас се зароди едно желание да станете богат човек, представете си, че имате желание да придобиете пари, представете си, че парите представляват доброто. Казвате: „За да не бъда аз сиромах, за да не бъда в зависимост, всичко ще направя, за да стана богат...“. Но след като добиете богатството, се ражда злото: някой е намислил да ви направи зло. Не че ви мрази, но понеже вие носите пари и стока, тия пари ще ви донесат злото. Този някой казва: „Или ще ми дадеш половината от парите, или ще те убия!“ „Какво съм ти направил?“ „Нищо не си ми направил, но от туй, от което ти се нуждаеш, и аз се нуждая: или половината ще ми дадеш, или ще те оберат“. Ако ти дадеш половината, мислиш, че не е право, понеже той не е работил; ако той те обере, ще кажеш, че той е направил зло. Ето противоречието.

Представете си, че вие сте семеен, нали така? Една сестра има свой другар. Отхранила го е майка му като едно дете, а тя казва: „Това ще направиш, онова ще направиш“ – целия ден го хука. И човекът се плаши от жена си; тя казва: „Това не си направил, онова не си направил“. Аз питам: кой дава правото на тази жена да го хука? И откъ-

де тази идея се е пръкнала в ума ѝ, да му заповядва? Или обратното: вие сега искате да оправите света. Мислите ли, че по този начин светът може да се оправи? Или пък виждате един човек, който вярва в Бога. Вие ще го повикате, ще почнете да му тъпчете главата с обратни учения: че тъй бил казал Христос, че иначе бил казал. Вие нито Христа сте видели, нито сте Го чули, но проповядвате: „Христос е казал: ако имаш две ризи, дай едната, богатството си раздай“. Е, хубаво, един ден този човек постъпи тъй, както вие го учите. И той мисли, че като раздаде всичкото си богатство, хората ще му благодарят. Но хората почват да му се смеят и казват: „Той е един глупак, раздаде богатството си – нека сега да отиде да работи“. А и той си казва: „Що ми трябваше аз да слушам този учител?“. Той ходи от едно място на друго – не го приемат вече никъде и той мисли: „Що ми трябваше да си раздавам богатството?“.

Ще ви кажа донякъде аз, както съм го разбрал това – малкото, което разбирам, ще ви го кажа. Когато Христос учи: „Раздай имането си“, Той разбира, че си толкова богат, че пъшкаш под това богатство – товарът ти е тежък! И Христос е дошъл да ви помогне по някакъв начин: да те освободи от ненужния товар, да го снемеш от гърба си и да го раздадеш. Какво ще се ползвам аз, като пожертвам целия си живот и го дам на другите хора, а те почнат да се подиграват с мене? Мислите ли, че ако дам парите си на другите хора, които не знаят за какво да ги употребят и не ги използват, както трябва, моята жертва е намясто? „Пожертвай себе си, раздай имането си!“ Как трябва да се пожертвам, за кого – трябва да е определено. Ама тъй било писано... Един закон е писан и този закон има приложение. Едно дърво трябва да се посади, но къде? Не можеш да го посадиш на камъните: ти ще го посадиш на добра почва и ще оставиш това дърво само да расте.

Аз не искам да натъпча вашите глави с мои знания, понеже ги виждам, че те са и без това натъпкани с какво ли не, но ви казвам: главите ви имат по две врати – и двете врати ще ги отворите. През едната врата иде Божието благословение, влиза вътре, а другата врата е, отдето Божието благословение излиза навънка. Защо трябва да

влиза и да излиза навън? Защото това благословение, като излиза навън, ще очисти всичките нечистотии, които са събрани в къщата ви. Когато Христос казва да даваш, това значи, че ти, като даваш, чистиш себе си. Ти не мисли, че правиш нещо, но че даваш, за да се очистиш; и ако не даваш, ти не можеш да се очистиш. Че когато вие миете, не хвърляте ли нищо навънка, помията вкъщи ли държите? Хвърляте я навънка – и вие казвате, че правите добро. И когато някой дава пари, аз казвам: той си е раздал помията. За мене това е така, а светът казва: „Той е много добър“. Този човек си е раздал имота – помията, а казват: „Този човек е светия, раздал е всичко!“. Аз казвам: този човек е раздал помията си и тинята, а водата взема за себе си.

Затова казва Христос: „Когато направите всичко, което ви е заповядано, казвайте: „Ние сме недостойни раби.“ „Че как да сме недостойни раби – толкова работи сме раздали“. Ти не можеш да направиш един човек щастлив, докато не го направиш съпричастен на себе си. Ти не можеш да бъдеш щастлив човек, докато не станеш съпричастен на Божия живот, да работиш така, както Бог работи. Във всичките ти постъпки Той да присъства: в мислите, в чувствата – също. Всеки ден да бъдеш идеално разположен и да няма нещо, което да те смущава – тогава си съпричастен на Божия живот.

Сега която и да е ваша най-добре възпитана котка аз мога да я туря на изкушение – няма котка, която да не мога да туря в изкушение. Един богат човек, който се хвали със своята възпитана котка, за да я изпита, внесъл в дома си една малка мишка. И тази, възпитаната котка, скочила да гони мишката: старият навик – да гони мишката, се проявил. Тази мишка е щастието, което гоним, което търсим. Като те пуснат, ти хукнеш да го гониш: тук го търсиш, там го търсиш. Щастието не е един процес външен – то е нещо вътрешно, то е вложено дълбоко в душата. Който търси щастието отвън и иска да бъде свършено щастлив, той се лъже. Аз ви казвам: условия за щастлив живот вънка съществуват, но щастие отвънка не съществува. Щастието е един вътрешен процес – и ако отвънка го търсиш, това е положението на котката, която мисли, че като хване тази

мишка, ще уреди въпроса. Коя котка е уредила работите си, като е хващала мишки? Освен че нищо не е уредила, но тази котка, която живее хигиенично, след изяждане на мишката си съкращава живота. И котките малко живеят по единствената причина, че като хванат мишките, нагълтат ги с козината, цели ги нагълтват.

Някой ми каже: „Помоли се за мене на Господа!“. Защо аз трябва да се моля за хората на Господа? Има модерни проповедници, по английски ги наричат *rekovis*. Може да намерите в речника тази дума: проповедници, които отиват да събуждат хората. Един от тях проповедници бил повикан от богат американец, който бил на умираше и му казал: „Я се помоли на Господа да оживея!“ „Ааа, не се моля, не виждам да си направил никакво добро. Нито дума не обелвам пред Господа за тебе. Ти ще умреш: по-добре да те съдят, там като идеш“. Онзи го гледа. „Така е, ако можеш да дадеш половината от богатството си на Господа, да го пожертваш, тогава веднага ще се помоля за тебе – без жертва нищо не правя“. И вие казвате сега: „Да идем да се помолим за тази сестра!“. Ааа, не! Ще тури-те тази сестра натясно – какво е дала тя? Половината си покъщнина дала ли е тя; пет рокли има – две и половина дала ли е; три чифга обуца има – един чифг и половина дава ли го? Всички казвате: „Да се помолим за нея“. Не върви тази работа така!

Човек не може да расте, без да дава. У Бога това е закон, който постоянно действа. Понеже ние трябва да приличаме на Бога, понеже Бог дава, аз трябва да вървя по Неговия път и трябва само така да давам. Това е закон! Ама защо, ама за какво трябва да давам, ама намясто ли е, без място ли е – не разсъждавам: давам и с време, и без време. Давай! Правете добро и навреме, и без време! Ако твоето сърце при един лош човек може да тупа по един начин, а при един добър човек тупа по друг начин, тогава какво ще стане с тебе? Сърцето трябва да тупа еднакво и при добрия, и при лошия човек – при единия и другия човек трябва да бие еднакво! Това е едно твое външно схващане – за добър и за лош човек. Много добри хора аз виждам, които за в бъдеще ще станат лоши хора; и много лоши хора виждам,

които за в бъдеще ще станат добри хора. Сега няма да ви обяснявам това – аз го мисля тъй. И колкото пъти съм проверявал това, така е излизало. Тези, добрите хора, аз ги наричам на златарски език – „позлатени хора“. За в бъдеще ще се изтрие неговото позлатяване и той ще стане лош. Аз виждам много лоши хора, които са ръждясали само отгоре, само с тиня са покрити, но като се очистят и измият вътре, ще видите, че са златни. И един ден условията ще изтъркат тази кал, този човек ще стане добър и ще излезе златото отгоре. А обратно, някой добър човек, макар да е позлатен само отгоре, на него не може да разчитаме.

По някой път и ние сме така позлатени. Когато ни направят добро, колко сме меки, учтиви, благи – мед излиза от устата ни. Но щом ни засегнат нещо по-дълбоко, веднага обръщаме другия речник, защото имаме и друг речник. Два речника имаме! Един християнин бил сиромаш, друг бил богат. Сиромашът казал на богатия: „За тебе имам два речника: когато даваш, както Бог е заповядал, аз считам, че по-добър човек от тебе няма, а когато не даваш, тогава имам друг речник – тогава за мене ти си един вагабонтин, нехранимайко; речникът ми е такъв! Та имам всичките думи в единия и в другия речник“. Казва още сиромашът: „Братко, ще бъдеш тъй добър, че да не ме принуждаваш да си отварям втория речник и да си губя времето. Ще даваш като Бога, че да обръщам само единия речник, защото другояче и мене ще ме туриш в изкушение да ти говоря лоши думи“.

Вие сега не правите ли същото? Някой направи една погрешка и вие целия ден ще разправяте за неговата погрешка: обръщате речника си и започвате да разправяте какво ли не. След като го подигравате, и вие по дяволите отивате. Вие сте при един готвач, който е наготвил двадесет и пет яденета, и искате да опитате всички, да видите дали добре е сготвил. Мислите ли, че няма да има едно лошо разположение след това? Че ако не е сготвено добре, вие в края на краищата ще имате съвсем лошо впечатление; а ако ястията са добре сготвени и вие съвсем по мъничко сте вкусили, ще бъдете добре разположени през целия ден. Много неприятна служба е да опитваш недо-

бре сготвените яденета. Има християни, които приличат на малките деца. Детето сутрин не иска да стане, мързи го, но има в него една хитрина: ще се престори на болно и ще каже на майка си, че уж има температура – и тогава целия ден седи и пъшка. Не зная дали вие сте имали тази опитност. И християни има такива: той ще дойде и ще почне да пъшка, а няма никакви причини да пъшка – здрав е, няма ни температура, ни нищо! Казвам: това е старият живот, от който всички трябва да се освободите! И светиите го имаха... Това са утайки у човека. Съвършеният живот е освободен от тези утайки. И човек трябва да се освободи от всичките тези утайки, които спъват живота – и не само да се освободите, но и на всяка утайка да ѝ намерите мястото.

Главната мисъл, чистата мисъл, е да служите на Бога, тъй както бихте служили на един баща, който ви обича, на един баща, който ви е дал свободата. Трябва да запазите тази свобода, понеже единственият свободен в света, единственият, който никога не се изменя, Той е само Този, небесният ви Баща! И затова, докато не се свържем с Него, ние не можем да бъдем свободни да разбираме живота, както трябва. Всякога тогава ще има едно противоречие, а нас не трябва да ни спират противоречията. Противоречията, това са външни условия, които ние трябва да изучаваме. Срещнете един брат, когото не обичате: намерете причините защо не го обичате – има нещо, за което не го обичате. Този човек, когото не обичате, след време може да го обичате; а може и този, дето обичате, след време да го намразите. Едното може да се срещне и другото може да се срещне.

Мнозина, които не разбират този закон, се спъват. Те 56 години са вярвали в Бога, но един ден се събудят и кажат: „Туй, което сме вярвали, не е право“. Питам тогава: кое е правото учение? Сегашното верую, което имате, трябва не само да ви бъде за 100 години, но това верую да ви бъде завинаги, за през вечността. Веруюто, което имате, трябва да бъде един непреривен процес, който да ви води към постигане на великото в света, а не да е такава, което ще прилича на онова дете, което само няколко

месеца или години може да носи едни обувки и после ги захвърля. Ние трябва да имаме дрехите на птиците, които много повече са постигнали. Вие сега се безпокоите, че нямате нови дрехи за Великден – у птиците това го няма. Вие ще търсите някой крояч, а в птиците този въпрос е разрешен. Вие се безпокоите за мазилки, за козметични средства – у тях този въпрос е разрешен. Вие се безпокоите за дрехи, за въглища, за отопление, осветление – птиците не се безпокоят за това. Има хора на Земята, които приличат на птици, които живеят като птиците. Те не се безпокоят като вас – и като идем в техния дом, огънят им гори без пушек, яденето им е готово. Има един свят, в който само като помислиш нещо, като пожелаеш някоя дреха, погледнеш я – тя е на гърба ти. Бос си, помислиш за обувки – ти си вече обут. Каквото си помислиш, всичко туй става. При сегашните условия туй се нарича халюцинация. Ако аз помисля, че имам един златен палат, мога да го имам.

Вярвайте в едно нещо: туй, което човек мисли, всякога става. И онова, което мислиш по Бога, всякога става – няма изключения! И онова, което по човешки мислиш, и то става, само че то се разваля: и едното, и другото стават. Всичко става във времето и пространството. Всичките ваши нещастия, които имате, недоразуменията ви, се дължат все на човешкото, което е станало. А малкото добро, което имате сега, се дължи на онова, Божественото, което е станало, което по Бога сте направили! Казвам ви: правете повече по Бога, за да бъдете по-щастливи!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.
(Три пъти)*

На поляната се правят упражненията, 6.25 ч.

1 април 1934 г., Връбница, 5 ч., София, Изгрев

СЛУГУВАНЕ

Ще прочета тринадесета глава от Евангелието на Лука.

„Духът Божий“

Две хиляди години се е говорило за Царството Божие, какво има още да се говори? Ако една цигулка е направена от най-добрия майстор, мислите ли, че ако един обикновен цигулар свири, ще извади онези тонове, за които цигулката е направена? Трябва да свирят най-добрите майстори. Може би вие се смущавате, че не знаете много – ако всичко знаехте, нямаше да имате никакви смущения. Сега има нещо, което ви смущава: това, което ви смущава, е това, което не знаете, защото зад онова, което смущава човека, седи едно благо. Вие копаете и искате да изровите една плоча. Защо? Защото под нея е заровено съкровище. Турена е плочата и като махнете препятствието, съкровището е на ваше разположение.

Всички мъчнотии в света са плочи и богатствата са под плочите. И когато вие се стараете да премахнете една ваша мъчнотия, голямо богатство се крие под нея. Вие се стараете да вдигнете плочата, но не можете – и се чудите защо не сте могли да я вдигнете. Необходим е един нов начин за разбиране на нещата. Опасно е сегашното състояние, в което се намира човек – то е подобно на онова келево, което се върти... Минава вода отгоре, то се върти; после камъкът вътре – и той се върти в друго направление; дрънка, вдига шум и казва: „Голяма работа свърших“. И келевото същото казва. Аз не виждам голяма работа да е свършил този камък, освен че е вдигнал голям прах. Това брашно го наричаме прах и то влиза в работа. Искам да разберете това добре.

Оглеждате се някой път в огледалото и не се харесвате – виждате, че има нещо неприятно. Търсите погрешката в огледалото и казвате: „Това огледало не е хубаво!“. Изчиствате си ръцете, почиствате огледалото и пак виждате, че има нещо неприятно. Защо искате да бъдете красиви, каква е задната ви мисъл? По някой път се поглеждате и казвате: „Остарял съм“. Какво хубаво има в младото лице и какво има в старото лице? Не е лошо човек да се оглежда – и ние се оглеждаме. Щом срещнеш някой човек и му видиш лицето, ти вече си се огледал; щом видиш една добра или лоша черта в някого, ти си се огледал. Видиш някое малко животно – ти си се огледал в него. За малката буболечка казваш: „Колко е малка тази буболечка – как ходи, какво разбира?“. Но и ти си бил такава малка буболечка. „Какво ли иска тя?“ Тази малка буболечка иска да излезе от лошите условия, при които се намира, тя иска в съзнанието си да направи нещо, но като не знае как, качва се горе, слиза долу и не може да разреши въпроса, който я занимава.

Ще ви дам едно обяснение. Ти казваш: „Какво трябва да се прави?“. Представи си, че едно дете плаче в люлката си. Не разбирам модерна люлка – висока, но българска люлка – корито. Някой път детето се наведе и излезе от коритото и целия ден ходи, пълзи из къщи. Какъв въпрос ще разреши това малко дете, като пълзи из къщи? После ще спре на едно място и почва да плаче. Най-после на неговия плач ще трябва да се отзове някой: ще дойде майка му, ще го задоволи. Всички страдания се дължат на такива детински работи, които извършваме. Ние ходим, ходим, правим нещо – излезем из коритото; дадат ти храна и пак те турят в коритото, поспиш малко, майка ти излезе и ти пак излезеш от коритото.

Сега това е по отношение на онези противоречия, които имате. Колкото и да отиваме напред, все ще има известни противоречия, които ще срещате. Представете си едно противоречие, което се ражда в ума на един светия. Той почти е дошъл до положение да се отвори за него Царството Божие, но идва едно противоречие в него и

той се спъва. Космите на главата му настръхват: време е дошло да се освободи от всички нещастия на Земята, но идва противоречието и той не знае как да го разреши, не му стига умът. Мисли, че ако се мръдне някак си и направи една погрешка, отиде и се не видя – ще изгуби равновесието си. Вие не можете да си представите това. Вашите мъчнотии са обикновени и вие не се намирате пред големи опасности. Има големи опасности, когато човек прогресира в живота, има опасни места. Засега не се плашете: като дойдете до това място, ще го видите. Като остане само едно препятствие и като го отрежете майсторски, веднага ще се намерите в оная пълна свобода, ще почувствате онзи, великия Божествен живот. Ако не знаете как да го отрежете, ще се намерите в много голяма тъмнина.

Гледайте да влезете в тесния път. Каква е разликата между един тесен път и един широк път? На Земята кои пътища са по-добри – широките или тесните? Широките са по-удобни за ходене, защото няма блъскане, а пък тесните пътища са изключително трудни, но красиви. Често мислим, че Небето е някъде... Представете си, че всички онези същества, които са около вас, които живеят на Земята, все търсят Царството Божие: пчелите го търсят, мравките го търсят, всичко го търси. Питам: ако една мравка влезе в първо отделение, какво ще разбере, или ако влезе в една прогимназия, в една гимназия, в зданието ѝ; ако влезе в един университет или в църква, какво ще разбере? Така е и с хората. Вие всички сте заобиколени със знанието на същества, които ви наблюдават, гледат ви някой път, че вие пъплите, и ви се радват, че пъплите. За тези същества е по-удобно, че вие пъплите, защото ако ви вземат на ръката си, ще изгубите вашата свобода. Една пеперуда хвърчи, каца от цвят на цвят, но ако я вземете на ръката си, ще окапе нейният прашец и тя ще умре. Вие искате едно висше същество да ви помилва. Но ако то само ви поглади, вашата работа е свършена.

Вие не знаете, но има условия, при които формата на човешката душа не трябва да се пипа, защото ако се пипа, това ще причини известен дефект. А пък у вас има жела-

ние да ви утеши някой. Например страдате и очаквате да дойде някой и да ви каже някоя сладка дума. Защо да не си носите сами страданието? Представете си, че вие седите и казвате: „Моята работа няма да се оправи“. Ти като чуеш думите си, и почваш да плачеш. Защо? Защото ти сам на себе си каза, че твоята работа няма да се оправи. Питам сега: кой е виновният за това? Защо допусна мисълта, че твоята работа няма да се оправи, и кои са научните аргументи, кои са фактите, които показват, че твоята работа няма да се оправи? И някой друг да ти го каже, не се смущавай – и той не знае. Че ти беше ли, когато Бог създаде света, знаеш ли Неговите намерения? Вие сега си давате своите заключения и мислите, че от това, което Господ е направил, нищо няма да излезе. Вие се лъжете. Така, както върви, благого, което Бог е създал за тебе, ти няма да го опиташ във времето, когато го очакваш; това благо, щом е предвидено за тебе, то ще дойде, и то тъкмо навреме.

Друго едно изяснение: представете си, че майка ви е сложила едно хубаво ядене на масата, баница е направила, на трапезата е турила още и плодове, и пр. Но вие, по едно стечение на обстоятелствата, така сте се окаляли, че тя ви казва: „Ще отидеш да се умиеш и да се преоблечеш, че тогава ще дойдеш“. Ти казваш: „Чакай да се наям, че тогава ще се очистя!“. Мислите ли, че тя ще ви пусне? Не. Някой път хората искат да отидат на Божествената трапеза така, както са си.

В какво седи страданието на Земята? Всяко страдание е събличане... А да се облечеш – това е най-мъчната работа, по-мъчна работа от това няма. Най-мъчната работа е да се съблечеш и да се облечеш. Мислите ли, че онази змия, която седи и съблича своята кожа, че това събличане е лесна работа? Докато съблече тази кожа и облече друга, ще мине през големи страдания. Всякога, когато се минава от едно състояние в друго, това е голям огън. Всеки един от вас минава през този Божествен огън, който отнема това, което не трябва на човека, това, което е станало вече непотребно.

Вие по някой път търсите някой да ви обича, нали? Хубаво! Но какво подразбирате под думата *любов*? Имате едно разбиране, но то докъде е право? Избрали ли сте в дадения случай онази форма на Любовта, която е потребна за вас? Ни най-малко не сте избрали подходящата форма. Можете ли вие да поканите един вол на гости, да му дадете вилица и нож, да му дадете стол, и този вол да яде точно както вие ядете? Или пък да поканите някое месоядно животно и да искате то по всичките правила да яде като вас? Има някои маймуни, които ядат и пият като хората – те са дресирани. Донякъде маймуната може да яде като човека и да седи като човека, но не може да мисли като човека. Мислите ли, че след като златарят е позлатил някой предмет и кой както мине, го пипа, че златото ще остане върху предмета? Не, това е една вътрешна самоизмама. Ние искаме сега да станем праведни хора. Като че ли досега сме били грешни, та искаме Господ да направи нещо друго от нас. Така работите не се обясняват. Има нещо добро, което Бог е вложил в човека, и това добро е изостанало, занемарено. И сега Божественият Дух туря човека под големи изпитания, за да се махнат препятствията и да се събуди това, което е било отдолу притиснато, и да почне то да расте.

Един прост пример. Срещаш една сестра и казваш: „Няма какво да обичам в тази сестра – проста е, невежа е. Нямам разположение към нея, нямам влечение към нея“. Добре, аз да ви обясня как разсъждавам. Виждам някой апаш около мене: той няма разположение за мен, но ме обикаля; подразбира, че нямам пари, и отминава. Защо? Защото са празни джобовете ми. Хубаво, аз имам ценни книжа в джоба си, но той не знае това – той знае досега само малките звонкови монети, а ценните книжа не ги знае. Мислите ли, че ако той узнае, няма да се учуди? Вие считате този апаш за крадец? Кой е крадец? Един човек, който ви обича: не вас, а парите ви; обича ви, но обича това, което е във вас. И като го вземе, казва: „Мене това ми трябваше“. Често ние казваме: „Аз обичам в тебе това, което е Божествено“. И апашът казва: „И аз обичам в тебе

това, което е ценно“. Значи парите за него са ценни, а пък аз какво представлявам, това за него не е важно. Това не е права философия: ако ще ме краде, целия мен да ме открадне; ако ме задига, целия да ме задигне. Някой казва: „Аз обичам в тебе Божественото, а пък ти си едни парцал“. Това са мои разсъждения. Вие ще кажете: „Аз съм ценно: ако ще ме краде някой, да ме краде по всички правила; а пък ако не може да ме краде, ако не е изучил този занаят, да не се занимава с мене“. Хората си правят опити.

Христос казва: „Царството Божие е подобно на квас, който, като го взе жената, скри го в три мери, докле вкисна всичкото брашно“. Защо тя е скрила кваса в брашното, а не на друго място? Питам: защо крадецът, като взема онова от моя джоб, туря го в своя джоб и казва: „Това приляга по-добре в моя джоб, отколкото в твоя“, какви са неговите съображения сега? Той изважда твоята кесия и казва: „Тя приляга по-добре в моя джоб“.

Зад всички наши идеи, чувства, постъпки седи едно съзнание, има една велика тайна. Човек расте, мени се. Трябва да стане всякога една малка промяна в неговото съзнание, в неговата душа, в духа му – навсякъде трябва да стане промяна! Единственото същество в света, което не се мени, е Бог, защото Той е Цялото, а пък във всяка една част все трябва да стане някоя промяна. Като се проявява животът, като функционира, трябва да стане една промяна вътре в нас. И остаряването какво е? Ако старият остарява и не проумява, зло го чака; и ако младият се подмладява и сила в него не се явява, и той е на крив път. Младостта се оправдава чрез силата, която се добива, младостта е път, по който се дават силите, а пък старостта е пътят, по който знанието се добива. Ако ти влезеш в пътя на старостта и не добиеш знание, ти си на крив път; и ако ти влезеш в пътя на младостта и не добиеш сила, ти си също на крив път.

Ние казваме, че религиозният път е път към Бога. Какво трябва да придобием с този път? В религията човек се учи да слугува на Бога; религията – това е учение за слугуване. Всички вие сте дошли да станете слуги. Вие сте

дошли тук в едно училище, за да станете слуги на Бога, а пък някои от вас искат да станат министри и пр. Тук за министри не се учи: тук който е дошъл, се специализира само за слугуване; за царе, за министри, за майки не е тук. Тук за какво е? За слуги. За онези от вас, които искате да станете царе, не е тук училището, а на друго място. Някои от вас искате да станете майки – на друго място трябва да се учи това. Христос казва: „Мнозина се наричат учители, мнозина се наричат майки и бащи, но един е вашият Учител, една е вашата Майка, един е вашият Баша“. Някой казва: „Аз трябва да се науча на нещо“. На какво трябва да се научиш? Да слугуваш: Истината седи в това. Слугуването, това е предварителният изпит, за да те приемат в университета. За да те приемат в университета, трябва да издържиш приемен изпит. Сега, на Земята, вие държите приемен изпит, сега се приготвявате за предварителния, за приемния изпит – и не се знае дали ще ви приемат. Но сте кандидати да ви приемат в голямото училище: вън от училището може да ходите, колкото искате, но няма да се научите, но в това училище ще се научите. Ти като влезеш в съприкосновение с една душа, с един професор, с неговото съзнание, ще научиш цялата тайна!

Казано е в Писанието: „Бог е Любов“. Един ден ще познаем Бога. Кога? Когато се научим да слугуваме на Бога – тогава ще дойдем в съприкосновение със съзнанието на Бога. Кога? Може да стане и днес: ако днес издържиш изпита, това може да стане и още днес; ако отлагаш, с 10 години ще закъснее. Но има един период определен – подълго не може да отлагаш. Трябва да влезем в съприкосновение с всички ония души, които са завършили своето развитие; в общ смисъл казано: да дойдем в съприкосновение с Божията Любов. За Божествената Любов ще ви дам едно определение, което не е пълно: Божествената Любов – това са всички придобивки на миналото, всичките възможности на настоящето и всичките възможности на бъдещето. Ако ти бутнеш миналото, ще научиш миналото на Любовта; ако бутнеш бъдещето, ще научиш бъдещето на Любовта. Едновременно три неща ще изучаваш: мина-

лото, настоящето и бъдещето. На тези три неща отговарят човешкият ум, сърце и воля. Где ще поставите вашата воля, где ще поставите сърцето и ума?

Това са начини за разбиране. Трябва да имате правилно разбиране за нещата. Външният свят и всичко онова, което учите, което преживявате сега, то е встъпление на нещо Божествено. Вие може да забогатеете, но богатството е само едно външно условие. Какво ще ви даде богатството? Богатството ще привлече повече хора около вас. Кои хора ще привлече? Бедните. Ако дойдат богатите хора при вас, то техните отношения ще са други. Ако дойдат бедните хора, те могат да ви услужат, защото един беден човек може да услужва на един богат човек. Но ако богатият човек не познава бедните, ако не влезе в правилни връзки с тях, той не може да се ползва от това, защото един ден и той ще изпадне в тяхното положение. Какво представлява бедният човек? Какво представлява детето? За някого казват: „Той е много добър“. Но какво нещо е добрият човек, в какво седи неговата добрина? Ти трябва да намериш една основна черта, чрез която да се свържеш с неговото съзнание – и тогава ще се намериш в светлината на неговия свят и така ще учиш.

Ти чакаш Бога. Мъчи те някое съмнение, ти чакаш Бог да помогне, но Бог не се явява. Това ще заприлича на онзи млад момък, който седи, чака и казва: „Момата, която обичам, ще дойде“. Той седи на прозореца и все чака, чака: ден, два – стане на 80 години, и тя все не идва. Питам: ако твоята възлюблена дойде, когато си на 120 години, от гледището на Земята възлюблената е много закъсняла. Кога трябваше да дойде тя? Тя трябваше ли да дойде, когато си в коритото? Тя трябваше да дойде точно когато си излязъл от коритото и когато си на четвъртината на 120 години – значи на 30 години; твоята възлюблена трябваше да дойде, когато ти си на 30 лазарника. А пък ти си сега на 19–20 години, и тя идва. Правилното е на четвъртината на 120 години – на 30 години.

Сега ние вземаме само външната форма, а пък в духовния свят нещата седят другояче. Когато нещата стават

навреме, когато те съвпадат, ти ще бъдеш доволен. Като дойдеш на твоите четвъртинки, не бързай – стой на четвъртинката, защото тя носи най-ценното. Защото ако четвъртинката идва и ти я приемаш, както трябва, то всички други четвъртинки ще се наредят много хармонично; иначе няма да се наредят добре и целият ти живот ще бъде неплоден. Коя е четвъртинката? В тази четвъртинка ти трябва да почувстваш Божията Любов. Като почувстваш тази четвъртинка, то колкото четвъртинки се наредят после при тях, всичко ще стане по Божественому.

Вие сте близо до четвъртинката, остава един пръст до нея. Като дойдете там, трябва да се заковете и да не се мърдате, докато не получите онова, което четвъртинката носи. Ни напред, ни назад: стойте на едно място! Където падне семката или където е посадено дървото, то седи там; то казва: „Докато не приема това, което ми трябва, не мърдам“. И житото – също. Като видиш житото, трябва да кажеш: „Такова трябва да бъде моето положение!“. И като видиш една голяма скала, трябва да кажеш: „Трябва да бъде така твърд, като тази скала!“. И после, като приемеш това, което ти трябва, ще тръгнеш по онзи, великия път на Живота – и животът ти ще има смисъл.

„Отче наш“

8 април 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

БОЖЕСТВЕН И ЧОВЕШКИ ПОРЯДЪК

Ще прочета четиринадесета глава от Евангелието на Лука.

В човешкото съзнание има две страни, които трябва да се разбират. Каквото и да мислим, както и да разглеждаме живота, съществува един дуализъм, едно противоречие. Примерите, които Христос е привел, много пъти някои ги тълкуват в чисто буквален смисъл. Този пример, който ви прочетох, ни дава известно изяснение за живота. Някой стопанин дава вечеря и вика гости за вечерята. Този стопанин е богат човек, у него се е зародило желание да даде вечеря, да даде угощение. Най-напред той праща своя слуга да покани избраниците, но те му отказват и причината за отказа им е много малка. Един казва: „Бих желал да дойда на угощението, но купих нива. Няма да мога да дойда тая вечер, ще ида да я нагледам“. Друг купува пет чифта волове, иска да ги опита и отговаря: „Няма да мога да дойда – имай ме за отречен“. За него воловете са много по-важни, отколкото една вечеря. Действително, да се опитат пет чифта волове струва повече от една вечеря; също така да се опита една нива струва повече. Трети казва: „Ожених се, младата жена ми заповяда да не я напускам – не ще мога да дойда на вечерята“. И така един по един – всички се отказват. Слугата разправя това на господаря си и той се разгневява, не взема под внимание, че са важни нивата, воловете и жената. Той казва: „От първите поканени нито един не искам да дойде в бъдеще – и да дойде някой от тях, ще си изпати“. И изпраща слугите си по улицата да намерят хроми, куци, слепи, сиромаси и пр., които не са от избраните, и тях да поканят.

Могат да се дадат няколко тълкувания дотук. Какво се разбира под една вечеря на стопанина? Може да предположим, че този стопанин е Природата или Бог – Той

иска да даде една вечеря. Ако един цар покани гости, те няма да могат да откажат заради пет чифта волове, понеже воловете могат да хвъркнат, а също и жената и нивата: всичко може да хвъркне, да изчезне, ако не се уважи желанието на царя. Но когато Господ кани – Този, Когото не виждаме, ние можем да откажем. Сега се създава една нова епоха. Нивата, воловете и жената са старите разбирания, старият порядък. Ще дойде едно ново учение, за което хората се поканват да го възприемат. Някой казва: „Много работа имам, сега съм на 40 години, късно е да приемам новите разбирания“. Когато влезе френската мода мъжете да носят панталони, защото по-рано носеха шалвари, някои казваха: „Не сме свикнали да носим френски панталони – ще си носим потури!“. Имат право хората да си носят потури.

И след това Христос се обръща и казва почти най-тежките думи, които някога е казвал: „Който тръгне подир Мене и не възненавиди баща си, майка си, жена си, брат си, сестра си, чадата си, приятелите и себе си, своя живот, не може да бъде Мой ученик“. Как ви се вижда това? Ако го разбираме в буквален смисъл, не можем да разберем Истината. Христос е искал да каже човек да се отрече от всичко старо, което си е позволил досега, защото старото ще умре. Ако ти не се откажеш от баща си, от майка си, те ще се откажат от тебе. Има една тънкост в психологическата страна на този стих. Трябва да се откажем от някои неща. Съвременните хора разглеждат нещата много едностранчиво, те вървят по една много определена линия. Какво ще е отричането? Ти имаш 10 килограма жито в хамбара. Ако не се откажеш от него и не го посадиш, то идущата година ще се намериш в много трудно положение, но ако се откажеш тая година, то идущата година ще се намериш в добро положение. Ако не се откажеш от дъщеря си, от сина си, от баща си и пр., тях ще ги задигнат; синът ти ще се откаже от тебе и ще си замине, също така и дъщеря ти. Вие си правите илюзия, че дъщеря ви е умряла. Младата жена, когато иска да направи голямо впечатление на мъжа си, тя ще се престори, че е припаднала, че ще умре. Той ще я съживи, ще я полее с вода – не иска

да я изгуби. Но някой път тя примира и той не може да я събуди – тя не се връща. Питам сега: преди колко хиляди години дойде тази идея у тази млада жена, като види мъжа, да примре? Дали нарочно го прави, или това иде по някакъв друг път? Ще примира, много естествено – думите, като ударят нейното тъпанче, правят такъв силен трус на нейния двойник, че той изскача навън, понеже ударът е бил много силен, и тя припада на земята. Някой път тя не го прави нарочно, но ударът е бил силен.

Частната собственост е една обширна идея, която за да прокараш в света, ти заемаш една каква да е служба. И да допуснем, че ти искаш да наложиш властта си, силата си върху другите. Власт имаш, но и противоречия имаш. Казва се, че всяка власт е дадена от Бога. Но кои са признаците на една власт, която е дадена от Бога, кои са признаците на Божествения живот? Някой път казваш: „Това е добро“. Кои са признаците на доброто, кои са признаците на разумния живот? Божественото всякога задоволява човека и оставя един плюс, дава един растеж, Божественото не образува никакво противоречие в душата. Божествените неща се отличават. Всички противоречия произтичат от един човешки порядък, който е влязъл в света: ревност, раздори, съмнение, завист, лъжа и пр. Даже има и една вяра, която е човешка и ражда противоречия. Ще ви изясня това: представете си, че един човек си е направил идол, един голям идол. Той му дава качествата на едно божество и мисли, че този идол може да му помага. Този човек се намира в трудно положение, моли се на идола ден, два, три, месеци, но този идол не му помага. Човекът се обезверява в своя идол, в своята работа, и заради това не вярва вече и в работата на Природата. Хората вярват в Бога, но не вярват в своите идоли, в своята работа. Например приписваме известни качества на някои неща и после виждаме, че това не е така, и се обезсърчаваме, подозираме.

Ние не живеем добре! Щом не живеем добре, това е човешки порядък. Всички противоречия, недъзи, ревност, слабост, болести произтичат от човешкия порядък. Човешкият порядък е създаден колективно, но и частно се създава. Ожениш се: имаш частна собственост – жена ти.

Като се отдалечи тя някъде, казваш: къде е ходила? Той не може да я остави да мисли свободно, той не иска тя да показва своите чувства към някой друг мъж; нито пък жената иска мъжът да показва своите чувства към друга жена. Има мъже толкова ревниви, че ревнуват и бащите си; има мъже толкова ревниви, че ревнуват и братята си: това е тяхна собственост, нищо повече! Ти влизаш в едно общество и искаш да ти дадат едно почетно място – и ако не ти го дадат, ти веднага се докачаш, обиждаш се.

В Божествения свят, за да се справите с всички тези противоречия, които съществуват, има две възможности. Това е мое разбиране. Има две възможности, които съвременната наука не ги е засегнала и съвременното съзнание даже ги отминава. Христос ги е засегнал. Ти не можеш да придобиеш никаква свобода в света, ако не направиш две твърдения и две отричания. Можеш да започнеш с отричането, че нищо нямаш: трябва да направиш това утвърждение – че нищо нямаш и че си сам. И после ще направиш другото утвърждение – че всичко имаш. Представи си, че си един богат човек, който има най-малко 34 декара земя, но казваш, че нищо нямаш. Ти казваш едно, но де факто ги имаш. Казваш, че в себе си си се отрекъл, но ти държиш нещата, а трябва да кажеш и да си убеден, че нищо нямаш. И ако ти се отречеш, значи си свободен. Ако кажеш, че всичко имаш, то щом имаш всичко, няма какво да ставаш собственик; защото щом ставаш собственик на каквото и да е, подразбира се, че ти си зависим. Ти като си собственик на една къща, гледаш някой да не ти я вземе.

Собствеността подразбира състезание. Ти казваш: „Този имот е мой, това агне е мое“. Заколваш го после това агне или вол, или кокошка, защото ти ги считааш за частна собственост: ти вземаш живота на други същества и ги изяждаш. Казваш, че всичкото зло е в частната собственост, а мислиш, че известно парче земя е дадено на твое разположение. Това никой не ти го е дал. Ти можеш да заграбиш едно място и да кажеш: „Това е мое“. Тези, които завземат държавите, които турят ред и порядък в тях, и те са собственици. Всички държави и всички общества в света са все собственици на големи имоти. Съвре-

менният комунизъм казва, че е против частната собственост. Това са само думи: те не са се отказали от частната собственост.

В частната собственост се крие едно голямо зло, но човек трябва да знае как да го изправи, то лесно не се изправя. Ти се влюбиш в някой човек – това е пак частна собственост. Ти си се влюбил в тялото си и искаш да го прегърнеш, да го целунеш; ти си се влюбил в хляба и искаш да го прегърнеш, да го изядеш; ти си се влюбил в сливите, крушите, ябълките и казваш: „Те са необходимост“. Две твърдения трябва да се направят. Едното твърдение е, че се отричаш от всичко – тогава нямаш нищо. А пък другото твърдение е, че всичко е твое – тогава имаш право да ядеш: круши, ябълки, агънца – всичко е твое. Сега месоядците, хората на насилието, правят твърдения, че всичко на Земята е тяхно, и казват: „Ние трябва да го завладеем!“. Добрите хора сега ще се мъчат да направят едно отричане, но те се учат на полуотричане. Не, съвършено трябва да се откажеш: или един порядък, или друг порядък. Когато кажеш: „Всичко е наше“, това е Божественият порядък; когато кажеш: „Всичко не е наше“, това е човешкият порядък.

Когато човек иска да завладее Божественото, без да му са дадени права, тогава той почва да ограничава другите в какъвто и да е смисъл. Казва се: „Всяка власт е дадена от Бога“. Но какво трябва да разбираме под тези думи? Че тебе не ти ли е дадена власт да обичаш? Дадена ти е. Тебе не ти ли е дадена власт да ядеш? Дадена ти е. Не ти ли е дадена власт да ходиш, да мислиш, да чувстваш? Дадена ти е власт, но ти, умният човек, трябва да знаеш властта, която Бог ти е дал, как трябва да я използваш: трябва да знаеш колко трябва да ядеш и колко трябва да обичаш в дадения случай. Дотолкова ще обичаш, че да не причиниш никаква болка на този, когото обичаш – твоята любов, твоята обич да ражда в него Божествени чувства, да се радва той на любовта ти. Щом дойде този момент – този, когото обичаш, да не се радва на любовта ти, ти си прескочил границата. Ти може да се радваш по който и да е начин, но у онзи се ражда една реакция, обратното, когато си прескочил границата – у него се заражда едно

подозрение, че в твоята любов има нещо користолюбиво и вследствие на това той почва да туря известни прегради. И тогава се заражда това вътрешно лицемерие. Ако е слаб, той ще почне да се оттегля все по-далече и по-далече, и така, както вървят работите, ще се случи това, което не сте желали. Вие всички сега, също и целият съвременен културен свят, се намирате в противоречия: не едно, а хиляди противоречия. Трябва да се избавим от тях, да ги разрешим правилно.

Ти може да се отречеш от частната собственост. Аз зная мнозина, които започнаха с идеята за раздаване и дадоха своето на другите – и другите почнаха да ги използват. Като дадете за Господа имота си, ще дойдат другите да го ядат и пият. Чух даже наскоро, когато се вдигнаха бараките от Гьондовото място²⁴, някои се обадиха. Дадох им друго място, да отидат там да се заселят, но те искаха да останат на Гьондовото място. Съгласен съм, и това мога да им дам! Но те са само 14 души, а пък това място могат да го искат няколко хиляди души. И ако тия 14 души се настанят там, тогава ще дойдат другите хиляди души и ще кажат: „Как така на тях си дал това място! И ние искаме от туй място“. Това желание – да иска човек хубавото, е Божествено. Но човек, като дойде на Земята, трябва да е готов навсякъде да живее, понеже цялата Земя е негова. Ако прави избор на едно или на друго място, той нарушава Божествените порядки. Аз им казвам: „Аз съм богат, давам ви мястото горе, на Витоша – това е разрешението“. Но могат да дойдат и там и да ги вдигнат. Това нищо не значи – на Родопите ще им дам, в Америка... Обаче те искат тук, в България. Това е човешкият ред на нещата.

Вие трябва да опитате докрай човешкият ред на нещата, да опитате и да видите слабите страни на човешкия порядък. Човешкият порядък – това са спомагателни страни на живота, а пък при Божествения порядък цялата Земя ще е твоя и ти ще бъдеш добре дошъл навсякъде. Дето и да ходиш, няма да бъдеш собственик: като ти е дадена цялата земя, защо ти е собственост? Ти ще тръгнеш да раздаваш от тая земя. Ще си намериш другарка – на нея ще дадеш; после ще има други, на които ще почнеш

да разпределяш. Има противоречие между човешкия и Божествения порядък на нещата. Някои казват: „Виж как онзи си е наредил работите: той е здрав, а аз съм болен; той има къща, а аз нямам“. Какво трябва да направим сега, как трябва да излезем от това противоречие? Ние няма с вас да поправим света. Власт имаме, но сили нямаме; а и сили да имаме, не знаем как да го поправим. Можем да управляваме, но няма кой да разпределя нещата; и най-сетне, кои са хората, които трябва да освобождаваме?

Казват: „Да живееш по Бога!“ . Един евангелистки проповедник проповядвал, че всичко в света принадлежи на Бога. Той бил доста богат. Обърнал едного към Бога и се радвал, че го е обърнал. Но обърнатият към Господ един ден му задигнал кесията и казал на проповедника: „Понеже парите са на Господа, Господ ми каза да ги взема.“ „На тебе е казал дяволът да ги вземеш, а Господ на мен трябваше да каже да ти дам кесията. Щом си си позволил да я вземеш, това е от дявола“. Разрешете сега кой е на правата страна. Онзи прави общи изводи от думите на проповедника. Проповедникът тълкува учението по-дълбоко, като казва: „Господ чрез мене трябваше да говори и да ми каже да ти дам кесията, понеже аз те обърнах. Ти казваш, че Господ ти е проговорил. Това е от дявола – ти искаш да вземеш парите“. Кой е на правата страна? Онзи е обърнат, но проповедникът не признава, че е обърнат, щом може да направи една постъпка, която той не одобрява.

Сега кое е по-хубаво в света: да вземете всички неща и да имате средства да живеете или всички да бъдете бедняци и да търсите един от друг любов? Кое положение е по-хубаво: да бъдете сити или да бъдете гладни? Ситите хора са щастливите хора, а пък гладните хора са нещастните. Но кога гладният е нещастен? Когато не може да задоволи глада си, той е нещастен. След като се е наситил ситият, след това иде друг един процес: това, което е приел, трябва да го върне назад. Когато това, което си взел, трябва да го върнеш назад, това не е благо. Ако нещата предизвикат стълкновение в хората, това е човешки порядък на нещата.

Всички имате една голяма задача: да се справите с вашия вътрешен живот. Мъчна работа е това! Аз съм разрешил този въпрос. Да допуснем, че влезеш някъде, където и да е. Да кажем, че ти си верующ, окултен ученик, ученик на Любовта и ученик на Мъдростта. Единственото учение в света, което осмисля живота, това е Любовта. Вие може да имате сила, знание, украшение, красота и пр., но всичко това без любовта няма тази цена. Животът без Любовта е една млада хубава мома, окичена с всички красиви неща – тя е красива, но няма живот. Всички външни придобивки без Любовта са мъртви. Знанието, мъдростта, силата, красотата добиват своята ценност само когато Любовта влезе в човека. Всичко в света има цена, когато има Любов – така седи въпросът. Ако ти нарушиш закона на Любовта, веднага смъртта идва като едно ограничение в тебе. Не че Любовта може да се ограничи, но като престане Любовта в тебе, ти ще изгубиш смисъла на живота.

Някой път не можеш да си обясниш следното: ти обичаш един човек и после престанеш да го обичаш. Какъв е законът за обичта? Вие виждате един човек, добре облечен, и поглеждате вашите дрехи, че не са така добри, а пък неговите са добри – има едно различие. И казваш си: „Той е много добре облечен“ – туряш едно различие между себе си и него. Виждаш, че този човек знае, но всичко, което знае, е чуждо – той го е взел оттук-оттам. Пчелата е събрала мед от хиляди цветя: тя не е направила меда, но цветята направиха меда. Но има нещо в Природата, по-далече от цветята: медът съществуваше извън цветята. Сладкото в Природата не го създадоха цветята – те го взеха от Природата.

Някои искат да станат като мене. Защо? Защото разбират криво нещата. Защо някои искат да станат министри? Не да оправят света, но да оправят работите си. Защо някой иска да стане учител? Ще има заплата, уважение и пр. Това е така, но Учителите, великите Учители на света, носят най-големите тягости. Никое робство в света не може да се сравни с робството на един Учител – вие нямате ясна представа за това. Ти между хората ще виждаш престъпления, беззакония – и ще бъдеш сляп за всичко

това. Противоречия ще има в тебе и всичко това трябва да го разрешиш – и няма къде да се освободиш, ти ще бъдеш впрегнат кон. Като натоварен кон ще кажеш: „Аз съм свободен да отида на Витоша“, но онзи те кара с камшик. Дизгинът е хубав, кошумът е хубав, каруцата е хубава, но ще я теглиш. Ни най-малко не влизат в твоето положение: ще се качи този човек, онзи човек на каруцата. Всички Учители в света минават един тежък изпит: те са на изпит и когато могат да го минат, ще преминат в едно състояние вече, за което хората не са слушали даже. Но докато дойдат до него... Лесно се говори, но докато минеш до това състояние, ще минеш през най-строга дисциплина. Всички хора, които са влезли в съприкосновение с тебе, трябва да ги повдигнеш и трябва да изгладиш противоречията ви по един разумен начин: от всички, които ти са поверени, да не оставиш нито един да пропадне.

Защо християнството не успя? Христос в едно нещо не сполучи: не можа да отучи Юда да краде. И този Юда го има и в съвременното християнство. Христос го знаеше. Днес това, което разяжда християнството, е кражбата. Между дванадесетте ученици на Христа единадесетте бяха намясто, само Петър се подхлъзна малко. Христос него го обърна, но Юда не можа да обърне. Христос сега трябва да обърне и този Юда, сега ще дойде Христос да обърне Юда; и ако Юда не се обърне, светът не може да се поправи. Сега не е въпрос за праведните, а е въпрос за Юдите. Вие сте се намерили при една от най-трудните задачи: какво ще правите с Юда? Аз го виждам навсякъде – за 2000 години той е прогресирал. Във времето на Христа този Юда е бил ученик, а сега е станал професор. Аз имам особено схващане за Бога, за обществения строй, за семейството и пр.

Две твърдения трябва да се направят. Първото твърдение е по отношение на Божествената Мъдрост – разумно трябва да постъпва човек. Второто твърдение е по отношение на Любовта – човек трябва да приложи Любовта, както трябва. И от две неща човек трябва да се отрече. Аз ви казвам какво трябва да придобиете, а пък вие ще ми кажете от какво трябва да се отречете. Всички хора

изискват неща, които са възможни само при известни условия. Всички задачи, които имат хората, могат да се решат. Има едно голямо противоречие в света, което ще стане като една задача за в бъдеще. Един от младите братя ми разправяше, че той имал две неща, които трябвало да превъзмогне, и като се отрече от тях, ще се почувства свободен; две неща имало, от които трябвало да се отрече, с които трябвало да се справи. И право мисли той. Малки работи са те, но съставляват една вътрешна мъчнотия в света и в живота. Имаш един малък трън – не се изисква много да го изтеглиш. Но да допуснем, че ръката ти е тъй слаба, че не можеш да си повдигнеш ръката и да го хванеш. Всичко е в повдигането на ръката – да хванеш този малък трън и да го изтеглиш навън. Много малки дефекти има човек, но той няма сила да се справи с тях.

Не може човек да се отрече от нещо, ако той най-първо не е придобил. Ти не можеш да направиш едно самоотричане, преди да си придобил; най-първо трябва да придобиеш, да имаш положителното, за да се отречеш от отрицателното – животът започва с положителното. Ти не можеш да разрешиш една мъчнотия в живота си, докато не дойдеш до положителната страна на Любовта; ти не можеш да разрешиш противоречията на живота, додето не дойдеш до положителната страна на Мъдростта. Две положителни неща трябва да имаш. Ти не може да се отречеш от богатството, докато го нямаш.

Светията, и той се бори. Какво го мъчи? Той е много напреднал от ваше гледище, но този светия има мъчнотии, с които трябва да се бори – и той си има слабите страни. Един човек е силен, може да носи 100 килограма на гърба си – дотам е стигнал. Но 500 килограма не може да носи. За един християнин, който се съблазнява от една красива мома, престъпление ли е това? Аз говоря само за външното, за да не мине някаква крива мисъл в ума ви. Той само я е видял, но като се върне, може да си помисли една мисъл, за която ще го държат отговорен. Кого? Обикновения човек няма да го съдят за това, но един светия, който си е позволил и най-малката отрицателна

мисъл, ще го държат отговорен. Въпросът е за светията, а не за вас: това, което ви говоря за красивата мома, то се отнася до светията; един светия го държат отговорен за това, за което вас не ви закачат, вие ще бъдете тогава свободен. Един лекар може да направи операция на една красива жена, но ако вие я боднете с ножа, ще намерите затвора. Светията се намира в положението на онзи, който, като бодне момата, ще намери затвора; а пък вие сте в положението на лекаря, който може да направи голяма операция. Дето вие сте праведни, светията е неправеден: един светия, турен на ваше място, веднага ще намери затвора; ако той постъпва, както вие постъпвате, веднага ще намери затвора.

Не искам това да ви бъде като спънка, но искам да ви кажа, че в бъдеще ще се намерите в едно такова положение на вашето развитие – ще дойдете до известни мъчнотии, социални мъчнотии. И при тия мъчнотии никой не може да ви помогне отвън, само онези хора, които са минали през тях, ще ви покажат пътищата, по които може да се освободите разумно от тях. И под думите *Царство Божие* подразбираме всички хора, които са се освободили. Като дойде при вас който и да е човек, да ви е приятно; като видите един човек, да ви е приятно, че сте го срещнали – това е Божествено! И всеки, като ви срещне, да му е приятно – и вие да бъдете като ангели, които летят.

Понеже днес на кръст не могат да разпънат Христос, сега са приготвили задушливи газове. Казвам: ще се стегнете сега! Вие сте много по-свободни от светията, светията в сравнение с вас са много ограничени. Един светия е ограничен – него ако го поканят двама младоженци, той няма да отиде, ще каже: „Много съм зает!“. Един светия при един banker не може да отиде, един светия при един учен човек не може да отиде. Защо? Вие не сте в никаква опасност, но светията вижда тези работи – той вижда опасността. Аз се радвам, че не сте светии, всички се стремете обаче да станете светии. Това върви по един естествен път, то е закон на растежа. Ако вие турите едно семе между пукнатините на канарата, дървото, което ще израсне, ще почне да расте по канарите – и тези канари,

които са близо една до друга, ще се отдалечат и между тях ще се образува по-голяма цепнатина.

Та сега първото твърдение, което ще направите в себе си, е следното: да приложите Божествената Любов във всичката ѝ пълнота. Да изпълните Волята Божия – в това е разрешението. Да изпълните Волята Божия не както вие разбирате: Волята Божия има отношение с всичко в света. И второто положение е: всички трябва да бъдете добри проводници, та онова, което е хубаво, възвишено, трябва да мине през вашето съзнание. Силата ви седи в изпълнението на Волята Божия: щом възприемете Волята Божия, вие ще имате сила. Само по този начин може да постигнете това, което желаете.

Ако тези твърдения ги направите, вие ще имате постижения. Няма друг път, всичко друго е губене на време. И светията се намира в противоречия. Защо светиите се намират в противоречие? Защото и те не могат да изпълнят Волята Божия. Светиите трябва да имат едно желание: всички светии трябва да се слоят в едно. В тях има още индивидуализъм, те не са решили още да се слоят в едно и да образуват един голям светия. Мъчна работа е това... И църквите не се съединяват по единствената причина на светиите. Има православни светии, католически светии, окултни светии и пр. Светиите са на особено мнение: при тях няма спор, но светиите не знаят как да се обединят. При това и Учителите, които стоят над светиите, и те се намират в противоречие, понеже и те не могат да ги насилват да направят това – светиите трябва да го направят доброволно. И Учителите седят и гледат какво ще направят светиите – Учителите седят горе и не могат да вземат решение, понеже чакат светиите. Светиите и досега не са взели решение...

„Отче наш“

15 април 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

БЪДЕТЕ КАТО БАЩА СИ

15 минути размисление

Петнадесета глава от Евангелието на Лука

„Всичко в живота е постижимо“

Мнозина запитват как е живял човек в миналото. Често хората се интересуват от своето минало, а някои се интересуват за своето бъдеще. Сега какво допринася миналото на човека? То представлява една основа. Какво представлява настоящето? То представлява условията, при които тази основа може да се гради. А какво представлява бъдещето? То е завършената работа.

В прочетената глава има два възгледа, които Христос представя в тази притча. Двамата синове представят двата възгледа. От един баща са раждани те. В единия, в по-младия син, се заражда един възглед – да бъде свободен, да постъпи тъй, както намира за добре, както той разбира. Младият иска да бъде свободен, другият е по-стариият. Младите въобще искат да се възстановят техните възгледи, те обичат свободата, но в притчата ние виждаме, че най-малко младият може да извоюва свободата си, която търси, понеже почиваше на една чисто материална основа. Той каза на баща си: „Дай ми моето, което ми се пада“. Защо не каза на баща си: „Позволи ми да си ида, аз не искам никакъв дял“; защо не каза: „Аз не искам нищо от тебе, ще ида сам да опитам щастието си“? Защо не се зароди този възглед в душата на този, младия?

Вие може да отнесете и към себе си тази притча – и сега тя постоянно се преповтаря. Когато човек греши, не е ли в положението на младия? Всяка направена малка погрешка е все по пътя на младия. Ние казваме, че не е въпрос за малката и голямата погрешка – въпрос са последствията, които излизат от погрешките. Малките по-

грешки носят големи последствия. Винаги в Природата погрешките се мерят с последствията. Първата дъщеря на Бога, която изяде една малка ябълка, още не може да се освободи от последствията на това. Един плод изяде първата дъщеря на Бога, а след това – такива големи последствия! Че Ева яла един плод и съгрешила – това е обяснение за деца. Но в съгрешаването последствията са, които следва да се понесат от известни постъпки.

Какво е било поведението на този млад син? Младият син взема парите и отива там, където не трябва: започва да яде, да пие, да разпилява имането си – и след това той слиза в положението на най-нисшия живот. И сега често казват за някой човек, че е заприличал на животното, в животното се е превърнал. Питам: кой е изходният път на животното, де е спасението на животните? Изходният път, по който животното може да се спаси и да се избави от всичкото нещастие, това е пътят на човека. Сега казват: „Човек е той“. А кой е изходният път на човека? Изходният път на човека – това са ангелите: по този път човек трябва да върви в чистия живот. И двамата синове бяха родени от един баща, но единият от тях остана при баща си, а другият замина. И се показва, че в родното място има любов. Христос разкрива не само характера на по-младия син, но разкрива характера и на по-стария син.

И в стария син бащата забелязва една погрешка. В младия се крие погрешката на един лек живот, живота на сърцето – да пие и да се весели, да се забавлява. А другият син представлява човека на ума, със замисъл да оре земята и да стане господар. Баща му казва: „Синко, няма какво да се сърдиш, ти си винаги с мене и всичко мое е твое. То е, задето ми служиш добре, дето си живял добре, не че ме обичаш толкова. Твоят брат изяде своето, и ти имаш да ядеш своето“. И след туй големият син се умири. В държанието на големия син няма никакъв идеал. Сега мнозина идват в пътя, за да се спасят – за в бъдеще да влизат в рая, да живеят. Хубаво е: това е старият син, който запазва своето положение. Някои искат да влязат в рая да се повеселят, и като слязат на Земята, искат да живеят по-добре. Други казват: „Не съм видял светъл ден на Земята.“

В сегашния живот много пъти ние не изпълняваме Волята Божия от любов. Изпълнението не се състои в това – отвън да ми го наложат. Защото ако на мене ми казват отвън как да изпълнявам Волята Божия, това не е никакво изпълнение на Волята Божия. И туй ни най-малко няма да събуди моето съзнание: ще кажа, че условията са такива. Някой може да каже, че от любов страдам. То е въпрос дали от любов страдам... Човек се радва, докато е богат, докато му плащат, но ако утре фалира, ако изгуби всичкото си имане, ако няма и пет пари, слугата ще напусне веднага господаря си. Питам: от любов ли е това слугуване? Отиваш при някой учител – от любов ли отиваш? Не, ти отиваш заради знанието. Утре, като не ти дава знанието, ти напущаш учителя. Туй е едно право положение на хората, но по отношение на Бога въпросът седи малко другоаче.

Питам: защо човек на Земята, щом му дойде едно страдание, не може да издържи? Докато му върви, всички го благославят и той се весели. Ако е православен, големи свещи пали; ако е будист, жертвоприношение прави. Щом човек има, праща подаръци тук-там, минава за благодетел, но щом осиромашее, вече прилича на някой паун. Паунът, щом изгуби задната си опашка, няма го никакъв, крие се и чака да му израснат задните пера, пък като му израснат, тогава се показва на другите и си показва задницата. Сега думата *задница* е малко опорочена дума. Ние всякога показваме края на нещата. И какъв може да бъде краят на нещата? Всеки край на Земята е свързан с нещо много неприятно, началото е много добро. Сега това мога да ви го докажа, но не искам да го правя, защото ако река да го доказвам сега, втори път няма да искате да ви го казвам. Представете си, че един човек се хвърли от едно високо място, от 100 метра: хвърли се, падне на камъните и си строши костите. Питам: втори път той би ли се хвърлил? Не. Той само веднъж ще се хвърли оттам. Но човек, за да се хвърли, трябва да има крилата на птица.

Вие търсите основата. В основата се крият два живота. Под мантията на Божията Любов ние сме скрили човеш-

ката любов; под мантията на Божията Доброта ние сме скрили човешката доброта; под мантията на Божествената Правда ние сме скрили човешката правда. И под всички добродетели ние винаги крием по нещо наше си. Има и нещо у нас, което крием и някой път и на себе си не го казваме. Допуснете сега, че подир мене върви един апаш. Питам: защо върви той? Обикнал ме е човекът: вижда – красив съм и доста съм снажен, златен пръстен имам на ръцете си, обувката ми са лачени, имам хубави дрехи, цилиндър – и върви подир мене като адютант. Питам: защо върви подире ми? Да допуснем, той иска да вземе нещо от мене. И след като вземе туй, което е замислил да вземе, какво ще придобие? Но някой път известни постъпки донасят известно добро. Има постъпки, които донасят големи добрини, но те са от много редките.

В сегашната история има само едно добро, то е следущето. Когато Евангелското дружество напечата първите Библии на турски език и ги пратиха в Цариград за разпродаване, турските служещи, като ги видели, изпограбили ги, че колкото Библии имало, нито една не оставили – всичкото било изпокрадено. И дружеството, като едно благодетелно дружество, пило една студена вода за Библията. Англичаните, които са много практични, тръгнаха да държат лекции, да събират пак пари. Напечатали второ издание на Библията, но единствените турци, които се обърнали и станали християни, това са тези, които са чели крадените Библии. Оттам насетне мисионери ходеха и не можеха да обърнат нито един турчин, но от тия крадени Библии всички станаха християни. Питам тогава: не си ли струва да се крадат Библии? И аз съм съгласен на едно библейско дружество да му се изпокрадат Библиите, защото те са напечатани и хората даром са дали парите на туй дружество, те не са се мъчили за парите, за да се напечатат Библиите. Вземат ги турците и се обръщат: какво зло има, че са изпокрали две хиляди Библии? Тук не виждам никакво престъпление. И за наказание на престъплението те станаха християни: туй беше наказанието – че им се наложи християнството. Ако ще крадете Библиите,

за да станете християни, в този случай това не е кражба – това е един подарък. Библейското дружество трябва да пише тъй: „Понеже за пръв път се печатат на турски Библиите, ние изпращаме всички тия сандъци подарък и да се раздадат на желаещите“. Но те погрешка са направили – не им е дошло на ума да ги дадат подарък. Имали са съображение да се продадат, и то много евтино, само заради подвързията, понеже били с кожена подвързия; само за подвързията взели малко пари, а за печатането нищо не са взели.

Сега ето връзката, която трябва да се направи с прочетения стих. Този, младият син, бърка в ковчега на баща си и задига Библията. Младият син, който открадна Библията на баща си и отиде в странство да яде и да пие, като прочете Библията, видя, че всичко, каквото е писано в свещената книга, е вярно, и си каза: „Ще ида при баща си и ще му кажа, че много хубаво е писано всичко в книгата! И каквото е писано в Библията, е вярно. И ще му кажа още: „Досега аз не съм живял съобразно с Библията, но отсега нататък ще живея съобразно книгата. И ще ти бъда слуга!“. Кое е по-хубаво, кое е за предпочитане: да имаш един син, който яде и пие, а ти да плащаш, той да минава само като етикет и никак да не те препоръчва, или един син, който да ти работи – кое е по-хубаво? Да работи!

Или не е било време, когато Бог да не е работил! Остава въпросът за нас, ние да работим. Ние не сме работили, както трябва – въпросът е за нас; ние още не сме живели, както трябва – и този живот е за нас. Казва някой: „Дотег-на ми“. Дотегна ви да пасете свинете – ваш избор е това, никой не ви е пратил да ги пасете. Вие откраднахте Библията, отидохте там и изядохте имота си – и работихте на един друг господар, служихте нему, баща ви не ви е пратил. За сегашните страдания кой е отговорен? Ние сме отговорни – и следователно ние можем да ги поправим. Как ще ги поправим? Точно както този, младият син.

Под думата хляб аз разбирам Словото в истинския, духовен смисъл. Сега ние вземаме само материалната стра-

на. Някой път мислим, че сме живели добре, когато имаме едно богато разположение. Не се лъжете с вашето разположение, това ни най-малко не показва, че имате вяра. Като си натясно и те нахукат, тук и там се отнесат зле към тебе, тогава ще се покаже твоята вяра. А туй, дето като ходиш някъде и те посрещат с целувки, с букети, мият ти краката, навсякъде ти дават да ядеш и пиеш – туй е вярата на светиите. Всеки от вас иска да бъде светия. И ще отиде в някой дом, ще му се поклонят, ще го целуват там, в негово име ще говорят – как да не искаш да си такъв светия?! Светиите са сега духовните генерали. Всеки от вас иска да бъде генерал. Нямам нищо против това, за мене и редовият, и генералът е все едно и също; за мене редовият е младият син, а генералът е старият син. Казвам: един стар и умен генерал е за предпочитане пред един млад и глупав войник; и един силен и здрав войник, който добре работи и добре мисли, е за предпочитане пред един остарял и глупав генерал, който може да забърка една каша и после мъчно да я оправи и който не може да свърши една работа, както трябва.

Казвате: „Толкова години ние правим усилие да служим на Бога“. По някой път аз разглеждам работите тъй: ако при мене дойде един слуга, който ми служи внимателно, мислите ли, че го прави от някаква добродетел? От мое становище това са парите, които му давам. И утре ако така стане, че той има моето богатство, той става господар и не само че няма да ми служи, но ще ме накара аз да му слугувам. Ще каже: „Досега ти ми заповядваше, сега и ти ще ми послужиш малко“. Казва някой: „От толкова години аз тичах подир него“. Тичате заради парите.

От толкова години вие служите на Бога, за да станете светия, да ви направи генерали, да станете министри, господари. Не е лошо, но това е външната страна. Представете си един свят, дето няма да има нужда от генерали; представете си един свят, дето няма болни хора, а ти следваш медицина. Тогава? Има един свят, дето ти учиш архитектура, а там няма нужда от строежи: всеки човек само помисля да има къща – и тя стане. Къщата му при-

лича на тия гумени топки, дето като се надуют, и веднага стане балон или топка; после излезе въздухът и топката се свие. Да кажем, че имаш една къща, която тежи само един килограм: носиш я в джоба си, извадиш този гумен пласт, надуеш го – и къщата е готова пред тебе. Но ти трябва да я извадиш и после пак можеш да я туриш в джоба си.

Някои приятели, които заминаха в другия свят, чакаха да добият способността да говорят езици, да добият силата да лекуват. Да говорят различни езици не добиха и сила да лекуват не добиха – тези неща не бяха най-важни и затова не ги добиха. Най-първо човек трябва да желае да добие Любовта. Същността на нещата, съдържанието на живота се състои в непреривната връзка с Бога, с Божията Любов! Сега каквото и да ви се разправя, вие не можете да го разберете. Когато човек е много гладен, мъчно може да му се разправя: „Не яж това!“ „Каквото и да е, ще ям“. В него желанието да яде е толкова силно, че никакви аргументи не могат да го задоволят да не яде. След като се наяде, той сам ще се научи какво да яде. Каквото и да му кажеш, докато е гладен, е безпредметно – той не може да го разбере. Такова е положението на човек, който има навика да пие: 20 години е пил винце или абсент от хубавия, или коняк. Когато човек е простинал малко и пие една чашка, две, за да се излекува, няма нищо от това. Но свикналия много да пие никога не можете да го убедите да не пие. Ще му кажеш: „Не пий!“, той веднага ще постави въпроса: „Защо – не съм ли аз свободен?“. Е, свободен си. Единственото питие, което Природата свободно е дopusнала на човека да пие, това е водата. А за всяко друго питие, което той си позволи да пие, каквото и да е, тежко ще плаща – особен данък има за него. Единственото нещо, за което той нищо не плаща, е водата, а за другото ще плати.

Всичките християни в Америка и тук се намират в едно противоречие със себе си. И туй противоречие произтича по някой път от следния факт: те мислят, че имат Божествения живот, а при това виждат, че този живот се цапа. И не могат да си обяснят как тъй този Божествен

живот може да се цапа, как туй, Божественото, което е по-силно, да не е в състояние да се пази, а се цапа. Божественото не се цапа! Ако границата на една река се цапа, в реда на нещата е, но цялата река не може да се цапа. Божественият живот не може да се оцапа! Туй, което ние считаме прегрешение в нас, то е нарушението, скъсването на връзката ни с Божественото. Несъзнателно ние не искаме да изпълним Волята Божия. Този син казва: „Аз на баща си не искам да работя. При него нека остане големият ми брат, пък аз съм млад, ще ида да се уча“. И бащата намира, че желанието на сина е намясто, не е лошо.

Сега всичките хора на Земята са все младите синове, които са дошли от Небето. Всички тия синове, които са се въплътили тук, те мислят, че Земята е за тях. И какво правят? Свине пасат. Та всякога вие мислите, че като станете един генерал, да предвождате една армия от 20 000 души, и тия хора оглупеят, развратят се – вие мислите, че сте направили нещо благородно? От невидимия свят това е пасене на свине! И след туй, като се спечели едно сражение, генералът ще получи кръст за храброст. Че другите са измрели, това не е важно – важно е, че ще носи ордена, че в туй сражение е спечелил. Сега, разбира се, тъй, както говоря, ако ме слуша някой генерал, ще каже, че това учение не е вярно. Аз ще му кажа само да провери неговото учение право ли е, или не. Да тури на своето генералско място един редови и той да му заповядва, да му откъснат един крак или ръка – тогава да се види как ще мисли този генерал. А тъй, като генерал, ще имаш само един възглед – генералски. А като прост редови ти ще имаш друг възглед.

Опасността, която ви застрашава, е следующата: вие не сте установени още в любовта си. Ето, имате слуга и двама господари, единият господар дава 2000 лева на слугата си, но другият като даде 3000 лева, слугата на първия господар веднага ще отиде при втория. Но трети господар каже: „Аз давам 4000 лева“. Тогава пък слугата отива при него. Друг дава 5, 6 и накрая 10 хиляди лева. Този слуга последователно се мести – отива при 10-те хиляди. Но друг

един каже, че дава 15 000. Веднага слугата там ще се спре – отива при последния. Питам сега: де е силата, убеждение ли има той? Това е чисто материален интерес: „15 000 лева дава, ще ида там“ – казва той. Друг е въпросът, ако този човек отива да служи без заплата, че да каже: „Ти и 20 000 лева да ми дадеш, при тебе не идвам. За какво са ми толкова много пари? Аз тук човек ще стана“.

Двамата господари са тези: единият е светът, а другият господар – това е Господ. Идеш при Господа – Господ нищо не ти дава. Светът казва: „Ние даваме богатство, а Господ не го дава“. Даже господарите тук казват: „За въздуха, който дишаш, благодари на мене, че свободно го дишаш – другояче ти не би дишал свободно. И Слънцето че те грее, ти благодари на мене, иначе ти не би имал ни слънце, ни въздух“. Никой мъж не дава на жена си да излиза вънка, да я грее Слънцето. Защо? Има мъже, които пазят жените си от Слънцето като от чума: той пази жена си да не би петна по лицето си да получи. Защо този мъж, който е толкова правоверен, ревнува жена си от Слънцето? Тези жени, които са ходили под слънчевите лъчи, според него грозотии са станали.

Сега вие не можете да схванете връзката. По някой път моята работа прилича като работата на учителите. Най-първо учителят обръща внимание на правописа – къде трябва да се тури *e*, *я*, едно време *Ъ*, *ь*, после къде да се тури запетайка. И най-първо горкият ученик трябва да се учи къде да тури тия букви и запетайки – и след като се научи донякъде, учителят става внимателен с него. Едва научил това, трябва сега пък да се научи да пише право, красиво правописание. И почва пак учителят да му приказва, че така не се пише: буквите не са написани така, както трябва, а трябва почеркът да е равномерен и добър. В българската графология, ако един човек не тури *Ъ* намясто, дето трябва, и ако той *а*-то и *о*-то или някоя друга буква изяде, аз вече зная какво той изяджда от живота си. И ако той не пише буквите си, както трябва, аз зная, че той е немарлив: пише, пише, но все ще я оцапа някъде; той и в живота си все ще оцапа всичко. Някой ти пише

едно писмо – отначало е чисто, но в края е оцапано; в началото е хубаво, а накрая е зацапано. Който не вярва, може да провери. Оттам учат сегашните графолози: като погледнат как пише един човек, те знаят какво означава това. Пишеш донякъде хубаво, после, като дойдеш до края, започнеш да пишеш буквите ситно-ситно. Значи започваш със закона на щедростта, едро пишеш, а свършваш със закона на скържавостта, ситно. Питам: какво се добива така? Започнал си със закона на Любовта, а свършваш със закона на омразата. Не пиши дълго писмо – дългите писма приличат на bankerите, които турят големи лихви. Едно писмо трябва да съдържа само основните положения. Само светиите, които нямат работа, имат право да пишат дълги писма, а вие, които сте на работа, пишете кратки писма, като англичаните. Англичаните са отринисти, у тях няма разказване надълго и широко: три-четири реда, само основните работи, и се подписват отдолу. И мисля, че англичаните в търговско отношение са много добре, те много добре си знаят сметките. В Германия всички окултисти ги турят под полицейски надзор: които са астролози, графолози, хиромантици, даже след време лежат под надзор, и евреите – също. И като гонят евреите, а Христос е евреин, ще турят на гонение и християните, защото Христос е евреин; и ще гонят всички, които вярват в еврейщината.

Всички хора, които се осмеляват да гонят и хулят Любовта, всякога ще бъдат гонени. Може ти да живееш един порочен живот – никой нищо няма да ти каже. Но ако ти речеш да живееш един възвишен, благороден живот, веднага ще ти намерят хиляди погрешки и вини – това е закон в света. И всички онези, които искат да се подвизават в закона на Любовта, ще бъдат гонени – и ще имат опитността и на стария син, и на младия син. А кой е идеалът в дадения случай? Бащата. За мене нито големият син, нито малкият син са за пример – за мене идеал е бащата. В него има Любов – бащата е всичко. Ако ми се предоставяше аз да избирам, няма да избира нито поведението на големия син, нито поведението на младия син

– и двамата са погрешни; за мене е важен бащата – аз ще избира поведението на бащата. Искане от него малкият син – дава; иска големият син, казва: „Всичко, каквото имам, е твое“. Бащата е идеал, а не синът. И на вас казвам: бъдете като баща си!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

22 април 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

БЕДНИЯТ ЛАЗАР И БОГАТИЯТ

Размишление

Ще прочета шестнадесета глава от Евангелието на Лука.

Има едно различие, което съществува между хората, което ги смущава и което произтича от самите тях. Всички учат, но всички не завършват. Някои се извиняват, че не са даровити. Въпросът не е там. Всички ядат, но всички еднакво не се ползват. Казват, че яденето било такова... Въпросът не е там. Не е въпросът само в яденето, но трябва избор. Някой ще каже, че не знае как да си избере храната, а зависи от човека да си избере храната. Ако някой тури една черна дреха и една бяла дреха и той не знае кое е бяло и кое е черно, тогава той е сляп. Ако човек избере черното вместо бялото, тогава какви са съображенията? Избира бялата дреха, но тя не е практична: с една бяла дреха ще си навлечеш белята – трябва десет пъти да я переш, а черното носи.

Сега ако направите един паралел между един чист живот и един нечист живот, ако си един чист човек, ще си създадеш неприятност – постоянно трябва да се чистиш. Но ако водиш един нечист живот, ще си свободен от смущения – ако имаш едно леке на дрехата си, ще кажеш: „И тъй ще я нося“. Добре, можеш да носиш и дебели дрехи, можеш да носиш и тънки дрехи – практично е. Да кажем, ако лятно време носиш тънки дрехи, намясто са, пък ако лятно време носите дебели дрехи, това значи, че не сте от много умните. Но този, който е бил умен лятно време и остане със същите дрехи и зимно време, какво ще стане с него? Умният през лятото ще стане глупав през зимата и умният през зимата ще бъде глупав през лятото, ако носи

същите дрехи. Тогава как ще си обясните нещата? Ти можеш да кажеш: „Много умен човек е!“. Само за 6 месеца ти ще оглупееш: и които намират, че си много умен, ще намерят, че си много глупав човек. Това е един паралелизъм. Човек, който изучава живота, трябва да знае: летните дрехи през зимата не стават и зимните дрехи не стават за лятото.

Сега всички хора искат да бъдат щастливи, но те не разбират какво нещо е щастието. Да имат едно и също положение – това не е щастие. Например за майката е щастие да има едно малко детенце, тъй, за 4–5 месеца да си го подържи на ръцете. Това ѝ причинява голямо щастие. Но ако желае туй щастие да бъде завинаги в нейните ръце, тя сама ще провери, че туй не е щастие – да бъде винаги това дете в нейните ръце. Ако тя желае за 40–50 години да задържи това щастие, тя сама ще види, че не е избрала добрия път.

Мнозина, които тръгват в този духовен път, искат също щастие по този път, и то за през целия си живот. На Земята това нещо не може да стане, пък и щастието не може да е цел. Има известен род страдания, които произтичат от самото естество на човека. Даже и най-възвишените, гениалните хора, светиите на Земята, онези, най-напредналите, и те си имат свои мъчности и страдания на Земята. Привидно може да мислите, че те нямат страдания, а те имат много по-големи, но ги разрешават много разумно. Един обикновен човек, ако го бият, той ще се чувства унижен и през целия си живот ще бъде нещастен. А някой човек, който се подвизава в религиозно отношение, и ако го бият, той ще бъде радостен. Вземете апостолите, учениците на Христа, които ги биха еврейските учени заради техните разбирания. Те се върнаха всичките радостни, че са бити за Словото. Така е и в по-ново време. Онези, които ги биха на кладата, с песни умираха. Днес има много богати хора, но са недоволни. Едните на кладата са щастливи, другите при голямото богатство, което имат, са нещастни. Как ще разберете вие това?

Ние трябва да разбираме живота тъй, както Бог го разглежда, трябва да вървим по онзи път, който Бог е определил. Христос представя два примера: единият – богат, облечен хубаво, със способности, с пари, с къщи, с музика; децата му, жена му – всички са щастливи; а другият – Лазар, със съвсем друго положение. Но единият слугува на себе си, не слугува на Бога, а другият слугува на Бога. Двама братя са те, които не се познават: единият богат, другият сиромаш. И богатият се намираше в чудо, защото този сиромаш седи при неговата врата. Той не може да си обясни защо Господ е пратил при вратата му този бедняк, да седи там, покрит със струпей – да се махне оттук! Лазар се молеше на Господа да даде добро сърце, меко сърце на богатия – да се смекчи малко и да прати нещо от богатата си трапеза! И единият се моли да дойдат ангелите, и другият се моли да дойдат ангелите. Единият се моли да дойдат ангелите да дигнат Лазар, а другият се моли да дойдат ангелите да смекчат сърцето на богатия. И действително стана тъй: дойдоха ангелите и задигнаха Лазар, занесоха го на Небето. И като се намери Лазар в този свят, видя, че този порядък не е такъв, какъвто е на Земята. Там Лазар беше облечен с багреница и визон, с хубави дрехи, имаше музика и градини, пълни с плодове, с ябълки наоколо, и ангелите му пеят. Той сам се чуди защо е така. Дойдоха ангелите и задигнаха и богатия, туриха го на другото място – в пъкъла. Вижда богатият, че молитвата на Лазар беше много по-добра. Той, като се молеше за богатия, стана щастлив, а богатият, като се молеше за Лазар, стана нещастен.

Как ще си го обясните това: богатият, като се молеше за Лазар, стана нещастен, а Лазар, като се молеше за богатия, стана щастлив. Ако сиромаш се моли за вас, вие ще отидете в лоното Авраамово, но ако един богат се моли за вас, вие ще отидете в ада. Каквото и добро да желаш на един човек, който прави престъпление, ти със своята молба нищо няма да му принесеш – може само да му принесеш страдания, нищо повече. А пък ако един човек, който не е толкова праведен, се моли за един праведен човек, както и да се моли, той ще му причини добро.

Въпросът не седи във външните отношения, които хората имат помежду си. Доброто бъдеще зависи от една вътрешна, дълбока мисъл, от здравия организъм или от здравето разбиране за живота. Здравият организъм от една проста храна ще извади нещо хубаво, здравословно, болният и слабият и при най-добрата храна ще си създаде едно нещастие. Има два порядъка в света, които трябва да разбирате. Единият е човешки: в него няма ред, няма правда – привидно е всичко това. Ако искате в този порядък да направите нещо, всичко може да стане, всичко може да получите, но без никаква придобивка. Там трябва да разсъждавате, да мислите, за да не попаднете в някоя погрешка. Съвсем друг е Божественият порядък: там няма какво да мислиш, там трябва да живееш и да изпълняваш. Ако речеш там да философстваш много, ще си създадеш нещастие и ще имаш други резултати; там нещата, както и да ги направиш, ще имаш придобивка.

Противоречието в света идва от тия два порядъка. Има умни хора, които вървят по човешкия порядък – те ще имат обратни резултати. Има хора, които вървят по Божествения порядък и животът им във всяко едно отношение ще се оправи. Ако богатият само яде и пие, ще се разболе, пък ако си позволява да пие от всичките ликьори, които съществуват, него го очаква нещо по-лошо. Ако бедният яде само сух хляб и пие чиста водица, него го очаква нещо добро. Ще знаете, че пищната храна не е здравословна храна. И всеки може да си избере единия или другия порядък. Ако вървиш по човешкия порядък, ще ти върви: с фасон ще бъдеш, музика ще имаш, всичко ще ти върви, всичко ще бъде привидно наред – това е човешкият порядък. Но щом идеш в другия свят, ще имаш обратни резултати и обратни процеси. Онзи, който на Земята е вървял по Божествения порядък, щом влезе в другия живот, там вече ще се изменят условията. Ако една гъсеница е живяла добре, ще се измени нейният живот: тя ще добие своите крилца и в следващия живот, след като излезе из обикновения живот на гъсеницата, тя ще стане пеперуда, дрехите ѝ ще се изменят, ще има красива дреш-

ка и условията на живота ще се изменят. При сегашния живот се изисква едно разумно разбиране на Божествени-те неща, които съществуват, защото хората не подозират онези изпитания, които ги очакват, ако не заживеят, както трябва.

Всички противоречия в живота си имат своето назначение и своето разрешение. Ако човек не страда, той няма да добие едно вътрешно разбиране за нещата. Така най-голямото учение, което съществува сега на Земята, това е страданието! Човек без страданието не може да има абсолютно никакви придобивки. Камъкът, за да се превърне от обикновен камък в по-горно положение, той трябва да мине през ред метаморфози, да изгуби своята кал, да се превърне в една по-висока материя. Ако вървите по пътя на духовния живот, трябва по някой път да влезете и в обикновения живот. Някои мислят, че след като тръгнат по Божествения път, всичко ще им тръгне напред. Ще им тръгне напред така, както на Лазар: само след като го задигнаха ангелите и го занесоха на другия свят, тогава беше добре, а докато беше пред вратата на богатия, само кучетата му лижеха раните.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

29 април 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ГОСПОДАРТ И НА ДВЕТЕ

Размишление

Ще прочета 17. глава от Евангелието на Лука.

Само с един хубав камък къща не се съгражда, само с едно хубаво ядене животът не може да се поддържа. Човешкият живот е построен и сега се проявява, но в туй свое проявление човекът не е свободен: има нещо, което се е случило с човека, ограничило го е, той се намира в неблагоприятни условия. Трябва да ви приведа нещо из света, за да разберете спънката, която съществува в духовния живот по отношение на хората. Онова дете, което е изгубило майка си и което го гледат чуждите хора, не могат да го гледат тъй, както майката го е гледала, понеже те не могат да хранят ония чувства, които майката е имала. Колкото и добре да го гледат, туй дете се нарича сираче. Едно дете, което майката е отгледала, се отличава от дете, което слугинята и чуждите хора са отгледали.

Да допуснем, че вие свършите училището, знания имате: много може да знаете за Земята, за въздуха, за Слънцето, за отношенията на хората, за Любовта. Имате прави мисли, хубави планове – мислите едно, а после се разочаровате, недоволни сте от живота и не си давате отчет за туй вътрешно недоволство – на какво се дължи то. Обществото е недоволено, всички са недоволни. От какво зависи недоволството? Когато един син е недоволен от баща си, кои са причините? Причините могат да бъдат или в бащата, или в сина, или във външните условия. Добре, ако са в бащата, бащата трябва да отмахне тези условия; ако са в сина, синът трябва да ги премахне; ако са отвънка – и те трябва да се премахнат. По кой начин? Да допуснем, че недоволството се дължи на външните условия – по кой начин могат да се премахнат те? Да допуснем, че денят е

горещ, има 38–40 градуса: какво трябва да правиш? В такъв горещ ден трябва ли да излезеш да ходиш? Тогава трябва да си под някоя круша на сянка, да си дремнеш. Тия горещи лъчи на Слънцето трябва да минат и после, когато се захлади надвечер, тогава ще излезеш и ще тръгнеш по пътя. Представете си, че през деня имате усилена работа. Казвате: „Горещо не горещо, трябва да се ходи“. И какви ще бъдат последствията? Може да слънчасате, да получите слънчев удар. Карат войниците да маршируват в най-големите горещини. Този марш необходим ли е, на кого е потребен? Ами големите сражения необходими ли са някому? От военно гледище – необходими са. Ти по някой път, като един генерал, в себе си дадеш някое разпореждане – трябва да се даде сражение. Питам: необходимо ли е това сражение? Добре е, ако победиш, но ако те победят... Възможно е и това... Ако спечелиш – добре, но ако загубиш? Е, кой е по-умен: който воюва и губи или който воюва и печели? Който воюва и печели, е по-умен, понеже е взел в съображение всички ония противоречия, които в даден случай може да възникнат.

Между доброто и злото в света се води една голяма война, едно голямо сражение, в което вие всички вземате участие: някой – като прост войник на фронта; някой – като взводен, като ефрейтор; някой – като капитан, като майор, като полковник, като генерал и т.н. Каква е разликата, ако воювате като войници и ако воювате като един генерал? Като войник ще се върнете с куц крак, със счупена ръка, с продран шинел – тук-там ще го вържете този шинел и ще имате някакви останки от войната; а като генерал ще имате кръстове, нанизани на гърдите за победа. Като войник или като генерал, ако си спечелил едно сражение, какво си придобил? Представи си, че един генерал в своите сражения е избил 50 000 души от неприятелите си, а един войник е надупчил 20 души с ножа си. Каква е заслугата им?

Мисълта е, която всякога разрешава всичките проблеми. Казвате: „Ние трябва да бъдем мирни хора“. Но да се знае какво нещо е мирът в света. Ти можеш ли да бъдеш в мир с един лош човек? Ти можеш ли да бъдеш в мир с

една въшка на главата? Качи се една въшка на главата ти и ти искаш да бъдеш миролюбив човек, да търпиш, да не я обезпокояваш: възможно ли е това? Нито един от вас не е бил миролюбив с въшките – и аз съм виждал картучници за въшки, картучници от скорострелните, после разни медикаменти, па лекарства: какви ли не изкуства не съм виждал как да накажат ония въшки, които не знаят как да се обхождат с човека.

Имаш една мисъл, която те безпокои, имаш едно желание, което те безпокои, имаш една постъпка, която те безпокои – зная, че вие всички сте съгласни с мене, че ги имате. Как ще се примирите с тях? Важното в света е да изпълним Волята Божия – идейното е това. В света има една абсолютна Воля, в чието изпълнение се заключава нашето щастие. Нашата собствена воля може да ни даде щастие дотолкова, доколкото сме съгласни с Първата Воля: в Божията Воля са всичките възможности. И ако по някой път вие мислите да бъдете щастливи, прави сте дотолкова, доколкото вие възприемате онази Първична Воля: туй, което Бог е определил за вас, доколкото го възприемате и доколкото го прилагате, дотолкова ще бъдете щастливи.

Кой от вас, ако ратаят му се върне от нивата уморен, ще му рече: „Седни да ядеш!“. Не ще ли рече: „Пригответи нещо да вечерям и стегни се да ми слугуваш, след това ти ще ядеш“. Дали ще благодариш на този слуга за извършената от него работа? От сегашното гледище ще кажеш: „Той е уморен, от работа се връща – в дадения случай господарят трябва да му даде да яде“. Но ако господарят върши два пъти по-тежка работа, отколкото слугата, тогава кой на кого ще трябва да служи? Вие сравнявате днешните господари, дето седят и си махат краката: седи той на стола и тури десния крак на левия, после обратното, седи със скръстени ръце, извади си перото от джоба, тури го на ухото, после пак в джоба. Един човек, който маха само с ръцете си и ходи да се разпорежда, вие го считате за господар. Не, за господар ще считате главата на човека, онава, което върши нещо за тялото. Господарят е човешката глава – в противен случай всичко се разнебитва. Според Христос добрият господар е онзи, който върши най-труд-

ните работи, а за своите слуги е оставил по-леките работи. Следователно всеки, който върши по-трудните работи, седи по-горе от онзи, който върши по-леките работи. Но понеже ние сега сме ангажирани с ежедневния живот, с някои наши малки блага, ние по някой път не вземаме предвид бъдещето, условията на бъдещия живот. Какво значи да обичаш Бога? То е да извършиш Волята Божия. Да обичаш, то значи да жертваш всичко.

В Любовта има две страни: едната любов е тая, от която всичко произтича, а другата любов е там, дето всичко се втича. Две страни има и животът: единият живот е, в който възприемаме, а другият живот е, в който даваме. В дадения случай вие всякога не може да възприемате – ние всякога опитваме. Не може да се разбере човешкият и Божественият живот, освен в малки промеждутъци и моменти. В онзи момент, в който ти опитваш любовта на другите към себе си, ти опитваш човешката любов; а в онзи момент, в който ти помагаш на другите, ти опитваш Божествената Любов; а когато искаш хората да ти помогнат, ти ще опиташ пак човешката любов. Защото в дадения случай, когато аз помагам, опитвам Божествената Любов, която действа чрез мене, а когато на мен ми помогнат, аз ще опитам Божията Любов, която действа чрез другите.

Сега това разграничение трябва да го опитате. Вие мислите, че като опитате човешката любов, опитвате Божията Любов – аз не зная каква е вашата преценка. По някой път, да кажем, вие мислите, че някой ви обича, а при това след време вие намирате, че не ви обича. И защо някога намирате, че не ви обича, а след време намирате, че той ви обича – как преценявате това? Аз не зная какви са мерките, с които вие измервате Любовта – отвлечени работи са това. Аз не зная как някой ви обича... Вие казвате: „Той ме обича, чувствам това“. Какво е това деликатно разграничаване, че в един случай чувствате, че неговата любов е чрезмерна, а в друг случай чувствате, че е слаба любовта? Как разбирате това, на кое място е слаба любовта? Виждаш, че един предмет е по-далече или по-близо, че този е по-голям или

по-малък: правиш едно различие, без да го мериш. Някой път мярката не е толкова вярна, но все-таки, относително мярката е вярна – имаме известна представа.

В живота има една оптическа измама. Един човек може да ви излъже – той може да ви излъже така умело, че вие да се чудите после на тая лъжа. Мога да ви приведа безкрайно много примери за това. Много дъщери са се женили за фиктивни мъже, такива, които са минавали за всякакви, но след като са се оженили, виждат, че това не са князе, а посредствени човеци – никакви князе не са. Питам: как се е излъгала тази мома, че той е княз? Има една опитна страна в живота, тя е такава, както при плода. Дадат ви круша – вие чувствате и познавате крушата по специфичния ѝ вкус. Разбирате разликата между една круша и една ябълка, разбирате разликата между една череша и една слива – всички тия неща ги разбирате вътрешно и външно и не се лъжете. По същия начин, ако вие спазвате тия вътрешни правила, може да имате една вътрешна преценка за нещата. Но може да ви направят една изкуствена круша и вие да не я познаете. Може ли да ви направят едно изкуствено яйце и вие да го изядете – сега произвеждат такива изкуствени яйца. Тогава как ще познаете кое е същинското яйце? Турете го под квачката – ако се излюпи, е същинското, а което не се излюпи, не е същинското, а изкуствено.

Всички ония изкуствени мисли, които имат такъв човешки произход, те не прогресират, не могат да се изявят. Туй, което ние наричаме „временно“, то е изкуствено; а туй, което наричаме „вечно“, това са Божествените неща, които съдържат мощна сила в себе си. Всяка една мисъл, която вие възприемате, всяко едно чувство, което вие възприемате, трябва да имат своята сила в себе си. Тогава казваме, че имат Божествен произход!

Често хората проявяват желанията на животните. Разправя един господин, че имал две възпитани котки. Но един ден на тия възпитани котки той донася една риба прясна, дава им я. Едната котка хваща рибата за главата, другата – за опашката, и двете теглят: тия възпитани котки теглят рибата. И питам сега: кой ги скара тия кот-

ки? Една риба ги скара. Не им идва наум на тия котки да разрежат рибата наполовина – и всяка котка тегли рибата към себе си: едната за главата, другата – за опашката. И кажете ми сега, коя котка ще вземе рибата – която тегли за опашката или която тегли за главата? Онзи господар, който е възпитал котките, само гледа ума им: ако едната котка би отстъпила рибата на другата, той ще даде на другата котка още една риба; но понеже те мислят, че има само една риба, делят я. Той гледа, наблюдава, че те нямат представа за своя господар. Едната котка казва: „Тази риба господарят на мене я дава!“, другата казва: „Господарят на мене я дава!“. А господарят седи и разсъждава, че тия котки в дадения случай не постъпват правилно.

По същия начин и ние някой път не разрешаваме въпросите тъй, както трябва. Казвам: ще хванеш рибата за главата; и ако си хванал рибата за главата, дръж я и тегли! Добре, но се случва по някой път: тия котки, като теглят рибата, тя се скъсва. Но се скъсва така: онази, която държи рибата за главата, взема винаги повече от онази, която държи за опашката. Такъв е законът, че който държи нещата за опашката, винаги взема по-малко: нишките, които излизат от мозъка към опашката, са по-силни. Някой казва: „Ами той знае повече“. Казвам: той е държал главата. „Малко взех.“ Опашката си държал. Щом искаш много да вземеш в света, дръж главата; щом хващаш опашката, винаги ще имаш по-малко. Не си прави никакви илюзии, защото слабата страна е в опашката, а силната страна е в главата.

Сега аз ви казвам: когато доброто ви даде една риба, вземете я; когато злото ви даде една риба, дайте я на другаря си!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

6 май 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

НОСИТЕЛЯТ НА НЕГОВОТО СЛОВО

15 минути размисление

*Осемнадесета глава от Евангелието на Лука
„Бог е Любов“*

Когато човек има вяра, няма какво да му се проповядва за вярата; или когато знае, какво има да му се казва за знанието; или когато той е силен, какво има да му се говори за неговата сила? Има еднообразно говорене, има и еднообразно разбиране. Някой път хората говорят за Любовта, но разбират едно и също нещо. И туй, което е еднообразно, това не е Любов: в еднообразието няма никаква любов, няма никакъв живот. Всяко нещо, което зад себе си носи някакъв материален интерес, това не е вяра – вярата въобще няма нищо общо с материалните работи или с резултатите. Ти вярваш, че ще изгрее Слънцето: дали ще приемеш нещо от него, или не, това е друг въпрос. А в какво седи суеверието? Вярваш, че няма да изгрее – туй е суеверие. Казваш: „Като изгрее, какво ще ми донесе?“. Това е друг въпрос. Вярваш, че тъй ще бъде и не може да бъде другояче – ще изгрее Слънцето. Когато някой дойде в дома ти и вземе нещо от тебе и когато те посети един приятел, който няма нищо да взема от тебе, каква ще бъде разликата? Единият иде да ти принесе нещо, а другият иде да те безпокои – и щом го видиш, ще ти трепне сърцето: той иде за нещо.

Голяма опасност е, че сегашните верующи се безпокоят. Те са като тези кредитори, които постоянно едни други се безпокоят. Някои казват: „Този брат има такава и такава слабост“. Какво нещо е една слабост? Хубаво е, когато светията разглежда слабостите на хората, но когато един човек, който също е слаб, разглежда слабостите на другите хора, какво печели? Нищо не печели. Въобще

за да се развива човек, за да успява в живота, трябва съвършено да избягва да говори за другите хора, колкото се може по-малко да говори за слабостите на другите хора! За негово добро е въобще да не говори за слабостите. Като му остане малко излишно време, да говори, колкото иска, но като няма време и когато не са оправени неговите работи, да остави човешките погрешки настрана.

Често някои мислят коя е причината, че този човек страда така? Ако ме пита една красива мома коя е причината, че този момък страда, ще ѝ кажа: „Причината си ти!“ „Ама защо?“ „Ти си причината – ако те нямаше тебе, хич нямаше този човек да страда“. Пита ме банкиеринът коя е причината, че този сиромаш страда. „Причината си ти – конкретно ти си причината.“ „Че как тъй?“ „Е тъй!“ Защо страдат овцете? Защото има вълци. А защо има вълци? Защото има овце. Защо вълкът изяжда овцата? Аз казвам на този, който ме пита: ти защо изяждаш яйцето на кокошката? Това същото подбуждение е и в сърцето на вълка за овцата – каква разлика има? Ти казваш: „Ама вълкът изяжда някоя жива овца“. Че и ти изяждаш някое живо яйце. По този начин, както сега се разглеждат въпросите, човек никога не може да ги разреши.

Защо съществува злото в света? Дали съществува зло в света, или не, то е друг въпрос. Важното е у тебе да не съществува злото – съществуването на злото вън от тебе не се отнася до теб; и ти не питай за това, защото никога няма да приемеш един правилен отговор защо съществува то. Но ти трябва да разрешиш този въпрос за себе си: съществува ли злото, или не. Ти на злото може да дадеш съществуване, а може да не му дадеш – това зависи от тебе; вън от тебе нека съществува злото, колкото иска. Ако краката на една овца бягат десет пъти по-бързо от вълка, питам: каква опасност има за тази овца да я изяде вълкът? Или ако тази овца има такъв нюх, че от два километра усеща миризмата на един вълк, може ли той да я намери? Този вълк ще се намери в чудо от тази овца. Но щом изгубиш този нюх в себе си и щом изгубиш бързи-

ната на краката си, вълкът все ще те намери. Ако някой даде възражение, ако не харесва обяснението ми, нека даде друго обяснение – това ще бъде един принос към моето знание.

Има нещо вярно, има и нещо невярно в това – да. Какво представлява един вълк? Една ненапреднала човешка душа от първа степен. Всички ненапреднали души от първа степен всякога обичат да ядат другите – това е едно тяхно качество. Като те срещне тази душа някъде, веднага, каквото и да говори, ще те изяде. Туй да го знаете: или ще те открадне, или ще те изяде, все ще ти направи някоя пакост – и в реда на нещата е това. Питате защо е така. Защото не може да бъде другояче. Когато някой пита защо черното е черно, то е, защото не може да бъде другояче. Защо бялото е бяло? Така си е – то е един контраст. Бялото по какво се отличава? Че всичко отблъсква от себе си – значи пълно е. А що е черно? Черното взема, поглъща; черното е един кладенец, а бялото е един планински връх: има грамадна разлика между черното и бялото. За сега това са философски обяснения само.

Мисълта, която искам да ви дам, е следната: трябва да се научите да различавате нещата. Например усещате ли разликата, когато ви говори Господ, когато ви говорят хората и когато си говорите вие сам? „Мене ми каза някой, прошепна ми да не правя това.“ Но отпосле научаваш това. Въпросът е в дадения момент да го знаеш – още като ти прошепне Господ, отдалече да разбираш, да знаеш, че туй е Неговият глас – и да изпълниш Волята Му! В туй различие често хората се объркват. По какво се отличава говорът на Бога? Той се отличава по едно: на болния, който е на умирање, ако му проговори Господ, той най-малкото ще се изправи на леглото си, ще се отърси от болестта и веднага ще стане – ще стане една съвършена промяна у него. И не може да бъде другояче! Ако си беден, щом ти проговори Господ, беднотията ти ще отстъпи; ако си в затвора, когато Господ ти проговори, оковите ти ще паднат: така ще стане всичко, че ти ще се намериш вън от затвора.

В Божия говор има нещо особено! Чуеш ли в себе си този говор, в тебе ще настане вътрешен мир. Отвънка може да си свързан с два̀сет вериги, но ти си свободен в себе си и лесно може да се справиш, да се изхлузиш от тия мъчно-тии: само привидно хората могат да ти говорят така, но ти лесно можеш да се освободиш.

Следователно Божият говор е този, който в дадения случай освобождава. Ти имаш една мъка, нещо голямо и тежко е легнало отгоре ти, с дни и седмици седи и те мъчи и ти не можеш да се събереш в кожата си. Щом ти проговори Божественото, всичко туй се маха – и весело ти става. Но понеже обичаш да ровиш, да философстваш дали това е Божият глас, или не – пак дойде първата топка, пак легне на сърцето ти. Щом почнеш да се съмняваш в Божественото, ти вече губиш тази естествена топлина, която е легнала на сърцето ти. Това е духовен мраз, това е нещо, което се е смразило, и трябва топлина, за да се разтопи. Трябва Божествената топлина да дойде, за да се стопи тази топка!

*„Ако от Бога не се боя
и от човеците не се срамувам,
на тази вдовица, за да не ми досажда повече,
нека ѝ отдам правото.“*

*Щом несправеден съдник казва това,
Бог няма ли да отдаде правото
на Своите избраници,
които викат към Него дне и ноще? (4-7. ст.)*

Христос дава и друг пример. Двама възлязоха в храма да се молят: един, който има високо мнение за себе си – фарисей, и друг – сиромас, митар²⁵. И двамата се молят по своему. Това са вътрешни различия. Кога Бог може да те слуша? Всякога Бог може да те слуша, когато ти си носител на Неговото Слово, на онова, което е Божествено: щом ти си носител на Божественото, ти можеш да бъдеш послухан. И всички трябва да се стремите да бъдете всякога носители на Божественото. Сега се ражда другият въпрос: „Ние не сме ли носители на Божественото?“. Сами може

да се видите и да проверите. Какво е писал Моисей, какво са писали пророците, какво – светиите, и какво говорят хората за онова, Божественото. Малцина знаят, малцина имат една действителна опитност; и после, ако имат една опитност, тя е свързана с много други вътрешни препливания – ще се научите да правите разлика, да знаете кой кога ви говори.

Да кажем, дойдеш ти да говориш Истината – но опитал ли си да говориш Истината, да знаеш как се говори Истината? Да кажеш Истината на човек, не значи ни най-малко да го нагрубиш; да кажеш Истината на човек ни най-малко не значи да му изнесеш неговите погрешки; да кажеш Истината на човека – това не значи да го направиш умен, да го направиш богат: това не е Истина, това са ред факти. Да говориш Истината на човека, това значи да му кажеш къде и как да намери своята свобода. Истината е, която ще ви направи свободни. Ти се усещаш ограничен и търсиш да намериш почва в себе си, вяра в себе си, за да се освободиш. Когато човек изгуби вяра в себе си и се отчае, първото стъпало е да му се даде една малка надежда, за да не мисли, че всичко е свършено. Той казва: „Всичко е свършено“. Да измениш хода на неговата мисъл – това е Истината.

Сега Истината може ли да направи хората богати? Ако говориш Истината на хората, в тебе могат да добият само доверие. Ще кажат: „Този човек говори Истината“. И тогава твоята дума ще има валидност навсякъде, но можеш да добиеш само кредита на някой банкир, да те кредитира. „Този човек е честен!“ – ще казват всички, но да станеш богат, и въпрос не става. Истината може да ти отвори библиотеката на Природата, да учиш, но да те направи умен човек, това е въпрос. Ти можеш да четеш сам, да учиш, но да станеш богат или учен, е въпрос.

Ако Истината може да ни освободи, ако Любовта може да внесе в нас Живот, ако Мъдростта може да внесе Светлината в нас, защо досега те не са направили това? Ако те бяха всесилни, защо не го направиха досега? Има

едно криво разбиране: Истината вън от Бога не съществува, Любовта вън от Бога не съществува и Мъдростта вън от Бога – също. Тогава какво нещо е Истината? Ти отделиш Истината от Бога и казваш: „Бог е едно, а Истината е друго“. Отделиш Истината, отделиш Любовта, отделиш и Мъдростта от Бога. Тази истина, която е отделена от Бога, тя може да извърши за хората толкова, колкото една горяща свещ, колкото една светилна свещ може да ти помогне в тъмнината – щом я духнеш, тя изгасва. Това е истината вън от Бога – една свещ; щом я духнеш – угасва. И любовта вън от Бога прилича на една светилна свещ, и знанието вън от Бога, и то прилича на свещ. Щом ти чувстваш, че твоята любов е слаба, тя е вън от Бога; щом чувстваш, че истината не си я намерил, тя е вън, тя не е вътре; вън от Бога е. И ако търсиш едно знание, което не може да ти даде това, което търсиш, туй знание не е от Бога. Ние търсим своята свобода вън от Бога, а Бог е в нас. Защо ние страдаме? Защото сме вън от Бога и Бог е вън от нас. Ти ще кажеш: „Аз греша“. Кога човек може да греша? Когато е вън от Бога и когато Бог е вън от него, той греша. Щом Бог е в тебе и ти си в него, ти никога не можеш да греша и не зная кой би могъл да те изкушава.

Някои от вас искат да разберат истината на християнството, вътрешната, мистичната му страна. Всяко нещо, което не разбираш, за теб е мистично, а за мене са мистични само разбраните, материалните работи; туй, което не е разбрано, в него няма никаква мистика. Например ти държиш едно празно шише в един сандък затворено: какво ли има в шишето вътре? Ти отвориш сандъка и виждаш едно празно шише. Християнството, всички религиозни секти, съботяните²⁶, петдесетниците²⁷, православните, католиците, евангелистите²⁸, философите – все са мистици. Ученията им аз наричам „мистицизъм на празните шишета“. Въпросът за мене стои така; казвам: какво им трябва на тия хора? Празните шишета трябва да се напълнят, нищо повече! Не е лошо, че са празни... Ако всичките шишета се напълнят, казвам: ето мистицизъм! Сега има правосла-

вен мистицизъм, евангелски, теософски²⁹, какъв ли не.

Казвам ви: напълнете шишетата си, за да се уредят всичките ви работи, не дръжте вашите шишета празни.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

13 май 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

КАТО СЕБЕ СИ

15 минути размисление

*Деветнадесета глава от Евангелието на Лука
Изпяхме песента „Каж ми Ти Истината“.*

Има една страна на живота, която човек сега трябва да учи. Детето, което се пробужда, то е в спящо съзнание и постепенно учи нещата, много неща учи. Най-първо учи онова, към което има стремеж – то е много елементарно. Детето се държи за майка си и има един стремеж крайно егоистичен и въобще няма никакво съзнание, че майка му трябва да почива, че то трябва да се отнася добре с нея, че не трябва да я безпокои. Че тя има работа, това не влиза в неговата програма и майката трябва постепенно да го отучва от този лош навик.

От този лош навик произтичат всичките несгоди и неприятности в живота. Животът започва с човешкия стремеж – „обич към себе си“ се нарича той. Но това е първият подтик, който трябва да се видоизмени. Животът започва с малкото, но ако този живот не влезе във великото, в света, тогава малкото само по себе си няма смисъл. Какво може вие да направите с едно житно зърно? От едно житно зърно вие не можете да се прехраните, не можете да извадите никаква сила. Но туй житно зърно е като една клечка, с която могат да се запалят много работи – то има възможности, които са скрити и които самото то не познава. Онова, което се крие в човешката душа, човек сам не познава – това е Божественото, което трябва постепенно да се разкрие, при много страдания и несгоди. И в туй отношение човек е много упорит – той не разбира своето добро; той винаги се поставя на стари убеждения, все си говори за едно време. А това „едно време“ – то е началото на доброто. Най-първо детето обича себе си; и второ, то

обича майка си, понеже от нея изчерпва това, което е потребно за него – храната.

Всеки човек търси своето щастие, но щастieto на човека не се намира у самия него, вътре – там ги има само заложбите. Всеки иска да бъде щастлив и всеки иска съдбата отвънка да му се усмихне – тъй всичко да стане, по неговата воля. А той трябва да знае, че не е неговата воля, която направлява съдбините на света; нито волята на едного, нито на двама. Има в света нещо, в което ние сме потопени: ние живеем и се движим в Бога. И когато дойдат някои да ни определят туй, в което ние сме потопени и в което ние живеем, ще ни опишат една същина такава, каквато не е, и ще наложат такива отношения към нея, каквито не съществуват. Истината се предшества от Любовта, Любовта внася Живота. Но този живот за да го разберем, ние трябва да имаме други условия. От какво се нуждае животът? Нуждата на живота зависи от ония условия, при които той може да се прояви, да се развива. Да кажем, вие имате една класическа книга, много добре подвързана, от много хубава хартия. Вие можете да се занимавате с външната страна на книгата, но и четене трябва, разбиране на ония истини, които са вложени в книгата; и не само туй, но и приложение трябва – най-после човек трябва да вкуси от плода на онова, което е избрал. На онази любов, на която човек не е опитал плодовете в себе си, той никога не трябва да дава от тези плодове на другите. Опитай плода и после го препоръчай: защо ще проповядваш за Любовта това, което не е? Любов, която внася смърт в човешката душа – това не е любов; знание, което внася смърт в човешката душа, което възгордява – това не е знание; и свобода, която прави човека своеволен – това не е свобода.

Е, добре, сега ако попитате всеки религиозен човек, той ще каже: „Истина е това, в което аз вярвам“. Но Истината трябва да задоволи всички – всички, които я разбират. И ако тя не може да задоволи всички, тя не е Истина. Силен огън е този, който може да разтопи всички твърди

вещества. Сега да направя едно сравнение, за да разберете думите, които Христос е казал, и дълбокия смисъл, който е скрит в тия Му думи: „Ако учениците Ми млъкнат, то камъните ще викнат, за да кажат Истината“. Твърдата почва може да каже: „В мен седите вие – аз съм твърда, аз ви държа“. Но ако в тази твърда почва, на която живеем, нямаше никаква вода, какво щеше да ни ползва тя? Щеше да има само прах. Ако нямаше въздух, който да пренася тия пари от едно място на друго, тогава какво добро ще стане? Водата сама по себе си не може да се прояви, но и въздухът сам по себе си не може, ако ги нямаше светлината и топлината. Следователно фактор е светлината: тогава въздухът трябва да се подчинява на светлината и водата трябва да се подчинява на твърдата почва. А законът върви така: въздухът трябва да се подчинява на светлината, водата – на въздуха, а твърдата почва трябва да се подчинява на водата.

Да кажем, вие имате в себе си нещо твърдо и кораво. Туй, което се нарича „зло“ у човека, това е твърдата почва – значи твърдата почва трябва да се обработва. Грубият човек има нещо егоистично, алчно в себе си. Имаш милиони, турени в банката, богат си, но в тебе има една алчност – искаш да имаш още повече. Може да имаш 100 хиляди или 100 милиона, но душата ти пак не е задоволена – искаш 500 милиона. За какво са ти? Богатството ти може да предизвика алчността на хиляди хора около тебе, които да ти станат врагове. Питам: какво е това благо, което може да ти създаде врагове; и какво може да ти създаде едно верую? Да кажем, ти вярваш в Бога – и за туй верую ти постоянно спориш с всички хора, тъй както една жена, която има един красив мъж, умен, много добър, почва да го пази като писано яйце. Тя не дава никоя друга жена да се приближи при него и казва: „Този мъж е само за мене – мой е и на никоя друга“. Ако ти имаш един Господ и почнеш само за себе си да Го държиш, какъв Господ е той? Тогава какво си разбрал?

При сегашното отношение хората имат такива погрешни схващания за Любовта, такива извъртания, че трябва

хиляди години, за да се очистят. В чиста вода трябва да ги вари Господ, за да се очистят от онази проказа, която е проникнала вътре в тях – човешката душа съвършено трябва да се очисти. Питам: ако вие обичате някого, какво може да получите от него? Майката обича детето си – защо? Да кажем, тя обича дъщеря си, бащата или своя син. Майката храни своето дете – дъщеря или син – и вие казвате: „Така е отредил Господ“. Какво разбирате под това: „Господ е отредил“. Ами ако бащата обича сина си, а след туй синът не обича баща си, къде се крие противоречието; или ако майката обича дъщеря си, а дъщерята не обича майка си, къде е противоречието? Ако вие имате едно впрегатно животно, един кон например, и през целия му живот сте го хранили и впрягали – и той един ден си замине за другия свят, каква му е придобивката на този кон от вас? Всеки ден сте го впрягали, отивали сте с него на работа – и като се върне от работа, давали сте му малко зобчица. „Колко съм го хранил“ – казвате вие, но конят може да не е доволен. „Знаеш ли колко ми дължиш?“ Срамота е за едно ядене да му напомняш колко работа ти е свършил. Вие най-първо ще кажете, че няма нищо по-благородно от майката. Тъй е, приемам го. „Няма нищо по-благородно и от бащата.“ Вярно е това, приемам това. Но ако децата на тази майка, въпреки че ги е родила, не приличат на нея! И какво е допринесъл бащата за своите деца, ако те не приличат на него, ако нямат неговото благородство?

Бог иска да ни направи като Себе Си. Той е благ, но ние сме упорити хора, миене искаме и сме в постоянна борба с Божественото. И дотогава ще съществува тази борба, докато се решим да бъдем като Него – и тогава ще разберем Живота. Ти не искаш да бъдеш като Господа. Ти най-първо не искаш да мислиш правилно – ти си ограничен в душата си, завистлив си, нервен и тревожен си, безпокоиш се за малки работи, недоволен си от слугите си, че те не са сготвили хубаво, дрехите ти не са изпрани добре, обущата ти не са изчистени; жена ти ще кресне, после юрганът ти не бил достатъчно мек; после нямаш дос-

татъчно пари, казваш: „С 1000 лева живее ли се? Дотегна ми на мен, че не съм като другите хора!“. Какво са другите хора? Малкият глист дига много шум, казва: „Как оня глист е станал голям – и аз ще стана като него голям. Че как тъй да изоставам?“. Питам: каква е разликата между един голям глист и един малък глист? И единият чопли земята, и другият чопли земята, само че единият малко я чопли, другият повече я чопли. Ние приличаме на онзи дервиш в понятията за Бога. Един дервиш ходил на баня. На излизане от банята трябвало да плати само 20 турски лири и казал: „Господи, или ми дай 20 пари да платя, или да се събори тази баня – тя не е толкова хаирлия“. Станала една гюрултия в банята, той едва излязъл навън и казал: „Господ няма пари – Той предпочете да се събори банята, а не ми даде да си платя“. И почнал да се моли. Един ходжа го чул и казал: „Ти искаш 20 пари от Господа да си платиш банята? Ето ти 20 пари“.

Казано е, че ние живеем и се движим в Бога. Има нещо у човека, което говори тъй тихо и тъй хубаво... Това са най-красивите моменти – всеки от вас е имал такива моменти! Но някоя отлична мисъл ти дойде – ти се успокоиш; дойде едно светло желание – ти отлагаш. Отлагаш цял живот – и всичките ти нещастия произтичат все от тия отлагания. Ще ви представя един малък пример. Един добър баща отглежда своите синове и дъщери, той задоволява всичките им нужди. Но този човек ходи и задоволява нуждите и на бедни и сиромаси – той иска и тях да направи щастливи. Ала неговите синове и дъщери се научават, че бащата раздава и на другите, и казват: „Всичко за нас трябва да оставиш – бедните остави сами да носят своя товар“. Питам: това синове и дъщери ли са? Вие минавате покрай един беден човек, който нищо не ви казва... Молите се вие по три пъти на ден, говорите за Любовта; този човек е нуждаещ се – и той се моли, но вие не влизате в неговото положение.

Вие не сте имали онова разположение – на онзи баща, при когото се връща неговият блуден син и той прави в

негова чест угощение. Какво има там? Весел е домът, ядат и пият, но големият син е недоволен и казва: „Този, който изяде и изпи всичко, за него сега се прави угощение – тук няма никаква правда“. Мислите ли, че синът трябва да работи за баща си, за да добие неговото имане? Кой е онзи господар, който дава мнасите си и отива да работи в далечно царство? „Добрия господар“ го наричам аз, „Божественото начало в нас“, което е неразбрано от хората, от туй в нас, което се противи на Божественото. Има нещо в човека оставено, което не иска да се подчинява на Божественото. Раздайте мнасите – това са дарбите, които разните хора притежават, това е Божественото. Когато този господар се завръща, вика слугите си, на които е раздал сребро, за да види кой какво е припечелил в негово отсъствие. И тогава Христос дава едно обяснение. Явяват се двама, които много добре са постъпили, и Той показва как господарят ги възнаграждава. И после се явява онзи, последният, който казва: „Понеже зная, че ти си строг и жесток господар, аз скрих онова, което ми даде. И ето, вземи си своето!“.

Сега ние смятаме живота за разрешен, след като имаме за ядене, за пиене, за облекло, за къщи. И след като сме придобили и опитали всички блага, дойде старостта, дойде смъртта – и туй, за което сме се грижили цял живот, виждаме, че е напразно. Заровят ни, оставят ни и нашите приятели в тази земя... Казвате, че се отива в другия свят, в онзи свят, но кой от вас има опитността, че като го заровят в земята, отива в онзи свят? Не, нямате опитност. И онзи, умрелият, трябва да се събуди, за да ви каже отишъл ли е в онзи свят, или не. Всички, които са примирали, като се връщат, не знаят къде са били. Онзи свят е светът на съзнанието: ти днес и десет пъти можеш да идеш на онзи свят. Онзи свят е добрият свят, онзи свят е светът на Любовта, светът на Знанието, светът на Свободата, а този свят е светът на всички неправди, които съществуват на Земята. Тъй както хората живеят – с всички пороци, че като умрат, ще идат в онзи свят ли? Такъв свят не съ-

ществува. Ти и да влезеш в онзи свят, не можеш там да живееш.

Питам: кой създаде вълка и кой създаде овцата? Казват, че Господ е създал вълка и овцата. Но казва се, че първоначално вълкът и овцата са пасли заедно трева. А кои са били причините, че вълкът е казал: „Не ми трябва на мене трева“ – и хваща овцата и я опасва? И кои са причините за това: вие сте двама братя в една къща. Докато баща ви е жив, донякъде има известна любов между двама ви. Но като умре бащата, веднага синовете се скарват, не искат да се срещнат – единият брат заграбва всичко и оставя другия си брат навънка. Питам: де остана братството сега? Изпъкнало е човешкото: единият брат иска да вземе всичко. И какво е спечелил от това?

Ето какво разбирам под думите „Божествено“ или „да имаш Божественото в себе си“. Да бъдеш свободен от всички ограничения, които съществуват в живота – това е Божественото. Някой ще ми разправя все за морал: ти трябва да живееш така, ти трябва да живееш иначе. Това не е Божественото, аз разбирам под Божествено това – да бъдеш свободен от всички ограничения! Не да правя всичко, каквото искам, но всичко, което правя, да е добро. Може някой път и като правя добро, да причиня зло на хората. Представете си, че вие сте един лаком човек и дойдете при мене. Аз ви направя баница и вместо да изядете едно парче, изяждате цялата баница – набъбне коремът ви, после се мъчите и казвате: „Откъде се пръкна това?“. Кой е виновен: аз ли съм крив, или вие сте криви?

Всички хора на Земята страдаме от преяждане, от лакомия. Господ ни е турил една баница, а ние цялата я изяждаме – и после искаме да се поправи светът. Всичкото поправяне на света е в това – като ти дадат една баница, да не я изяждаш цялата: отрежи едно малко парче и толкова. Друг пък ще ми казва как трябва да се поклоня на хората, как трябва да ги поздравя, как трябва да се облека, как трябва да си туря връзката, как трябва да поздравявам отвънка, как трябва да си турям обувката, как трябва

да спазвам законите на живота. И после ще ме учат как трябва да обичам хората... Питам ви: вие, като сте учили от толкова години как да се държите, аз бих желал да ми кажете как трябва да обичам хората. Представете си, че вие сте един баща, имате четири сина и четири дъщери. Аз дойда в дома ви: как трябва да обичам дъщерите ви и как трябва да обичам синовете ви? Ако съм една мома, горе-долу с дъщерите ви ще се спогодя, но какво ще правя със синовете ви? Ако вашите сина са влюбени в мене и искат да ме поделят – и четиримата сина искат да ме вземат? Ако аз съм една красива мома и всеки иска да ме вземе за себе си, а пък аз не обичам нито едного от тях – тогава?

Сега това е само за изяснение. Ти имаш в себе си едно желание: това е една красива мома. Аз не искам да се женя за тебе – аз дойдох само на гости: какво трябва да направиш с туй желание? Кажете ми, как трябва да постъпя с вашите сина, ако съм една млада мома, какъв ще бъде вашият морал? Когато аз вляза в дома ви, ще произведа един смут, без да искам. Как да постъпя? Според моите правила аз ходя само в домове, дето има по една дъщеря и по един син: дето има двама, не пристъпвам там. Ако аз съм мома, ще ходя в дом, дето има само една мома – при момите ще ходя; ако съм момък, ще ходя в дом, дето има само момък. Въпросът е решен: няма да има тогава никакъв смут. Щом събереш две противоположности на едно място, непременно ще имаш един смут. Всичките тия противоречия у вас, които не можете да разрешите, са един израз на две противоположности. Външният живот не е нищо друго освен едно изяснение на вътрешния живот: туй, което е във вас вътре, отвънка то е вече изпълтено, то е реализирано.

Три неща трябва да спазвате, три идеи човек трябва да носи: една идея, която му дава обилен живот, втора идея, която дава обилна светлина, и третата идея, която дава обилна свобода. С тези три неща да живее човек: с идеята, която носи обилен живот; с идеята, която внася обилна светлина, и с идеята, която носи обилната свобода в живо-

та. Обилен живот, обилна светлина и обилна свобода – в тях няма противоречия.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.
(Три пъти)*

20 май 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ДВАТА ПОРЯДЪКА

15 минути размишление
Двадесета глава от Евангелието на Лука
„Бог е Любов“

Два порядъка проличават от прочетената глава – един временен порядък, който има съвсем други свойства, и другият, вечен порядък. Тъй нареченият човешки порядък – даване дан на кесаря, т.е. на властта – е временен порядък; а даването дан на Бога е вечен порядък. Давайме кесаревото на кесаря и Божието Богу. Човек трябва ли да се жени, или да не се жени – това спада към временния порядък. А за другия порядък казва Христос: „Които се сподобят с този век на възкресението, нито се женят, нито за мъж отиват“. Под *мъже* и *жени* подразбирайте някакви временни заблуждения; а които се сподобят с възкресението, те нямат никакви временни заблуждения – те са синове Божии. Ние мислим само, че сме синове Божии, и се безпокоим. Ти щом се безпокоиш, никакъв син Божий не си. Ти не можеш да си представиш как тъй да не се безпокоиш, как може здравият човек да придобие болест... Щом чувства болка, той е болен. Здравият човек чувства съвсем друго разположение – нещо приятно, свежо, бодро, готов е за работа. А щом се откъснат ръцете, краката му – и казва на другите хора, че е здрав, той себе си лъже. Ние сме всички синове Божии, а сме болни... Невъзможно е човек да бъде болен и да бъде син Божий: като умираш, ти не можеш да бъдеш син. Сега може... В съзнанието си вие ще приведете примера: онова дете, което умира, не е ли син на Иван и Драган? Не: всеки баща, който не може да запази живота на сина си, той не му е баща.

Сега да се върнем към съществената мисъл за двата порядъка. Например говори ви се за вяра. Вярата не спада към вечния порядък на нещата: да вярвате, да люби-

те – това са все временни работи. Трябва да бъдеш добър, трябва да бъдеш умен – това са все неща към временния порядък, към сегашния живот. Ние говорим за настоящи работи, а разбираме Божествени работи. Бога не си виждал, а вярваш в Него. Ти Христос не си виждал, но историята казва, че Той е живял преди 2000 години. Вярваш и в думите Му, вярваш, че ще бъдеш спасен. Всички тия неща са хубави, но те спадат към временния порядък – това е детството на човека. Има една фаза на живота, когато детето не познава майка си: която и да го бара, то мисли, че е все неговата майка. Може да е някоя слугиня или някоя кърмачка, но не е тази, която го е родила. Ние имаме много кърмачки. И във всяко едно прераждане все ще имаш по един баща; и ако се преродиш 777 пъти, 777 бащи ще имаш и 777 майки ще имаш. Ами ако имаш по четирима братя и сестри на всяко прераждане?

Ние имаме един Баща! Най-първо, ще се стремите във вашето съзнание да се освободите от временни ограничения. За мен например не съставлява проблем да мисля какво нещо е Вселената – Вселената може да се проучва и по друг начин. За мен не е нужно да ми аргументира някой дали има Господ, или не – това е външната страна. Сега трябва да се убедиш, че има Господ – и тогава да Му се молиш. Питам тогава: задавали ли сте си въпроса какво нещо сте въвн от Бога? Трябва ли да ви убеждавам какво представлявате сами по себе си, или да ви убеждавам, че има Господ? Аз задавам въпроса: каква нужда имам аз да ви убеждавам, че има Господ? Противоречието седи в това, че когато трябва да ви убеждавам, за мен седи така въпросът: щом някой човек иска да го убеждавам, че има Господ, аз зная, че той се намира в един временен порядък – тук нещата могат да бъдат и могат да не бъдат. А в един Божествен порядък въпросът седи другояче – там няма нужда да се доказва, там непосредствено тия неща са ясни. Ти щом проектираш ума си, ще знаеш цялата история, цялата истина. И после, трябва да различавате по какво се отличава временният порядък от вечния порядък.

У човека има три естества, те са свързани в едно. В него има едно животинско естество, което се отличава с това, че то обича само да яде и да пие: то е животно човек, което гледа от сутрин до вечер откъде може да намери каквото и да е, все да си хапне. Другото естество в човека пък иска радост, а избягва скърбите – това е човешкото естество: то търси само радости, а не скърби. Такова е човешкото естество и то говори само за приятни и неприятни работи: за облекло, за шапки, за обувки, за ядене, за знания – това е човекът. И трето едно естество има – то е Божественото. В него седи истинският прогрес и развитие на душата – там няма никакъв страх, нито скърби, там има блаженство. Щом ти се смущаваш и скърбиш, ти си човек; щом ти обичаш само да ядеш, ти си животно; а щом живееш и се жертваш, ти си в Божествения ред на нещата, имаш в себе си Божественото естество.

В Писанието се казва, че Бог носи нашите теготи, че в Него има желание да ни освободи от всичките ни ненужни страдания и мъчности. Когато Бог види, че ти страдаш, отчаял си се, в Него има желание да те освободи. Той вижда, че ти си се заблудил в един човешки порядък и казва: „Ти няма какво да скърбиш – всичко ще се оправи“. Но ти се питаш: „Как да не скърбя? Парите ми взеха, здравето ми взеха...“. Всяко нещо, което може да се вземе, то не е реално, то не е за тебе. Туй, което са ти взели, не е твое – то е освобождаване от един товар; твое е само това, което никой не може да ти вземе. Но ние казваме: „В човешкия ред на нещата потребен е известен товар“. На парахода трябва да има известна тежест, за да пази равновесието в океана. Човек като няма пари, той се обръща с главата надолу; като има пари, той е изправен, весел, мисли добре; щом изгуби парите си, той няма никакво достойнство. Тогава ние се намираме в положението на Настрадаин Ходжа, който отишъл в обикновените си дрехи в едно турско кафене, но никой не му обърнал никакво внимание. Един ден той отишъл с един голям хубав кюрк и всички, които минавали край него, все се обаждали и казвали: „Е, Настрадаин Ходжа, оправи ли ти се работата

– забогатял си“. Хайде едно кафе, второ, трето – всички го черпили. И той все изливал кафетата върху кюрка си. Ако те почитат за твоите дрехи, на дрехите си ще дадеш кафето. Това е един временен порядък, в който ние сме потопени и не го съзнаваме, че е заблуждение. И ако те почитат за твоето знание, и то е временен порядък, в който ние се заблуждаваме: знаеш нещо, но като се минат една-две години, ти го забравиш.

Остават две неща, с които човек трябва да се справи: с животното, което обича да яде, и с човека, който обича да се смущава. И тогава остава идеалът за него – Божественото, към което човек трябва да се стреми. Така като поставим въпроса, по някой път аз виждам едно противоречие, което седи в следното. Вие казвате: „Толкова години ние се стремим да служим на Бога – и досега нищо не сме постигнали“. Именно – трябва да се справим с човешкото естество. Ти като имаш страдание, като страдаш, пак да си радостен – това е човешкото естество! Тъй щото при страданието да имаш една радост и при радостта да имаш още по-голяма радост; тъй щото едновременно и като страдаш, да се радваш. И като си богат, да се радваш, и като си сиромах, пак да се радваш; и като знаеш, да се радваш, и като не знаеш, пак да се радваш; и като те посрещат добре, да се радваш, и като те посрещат зле, пак да се радваш.

Че нали виждате, и в Природата е същото – и тя не ни посреща еднакво. Да кажем, че аз съм един светия: излизам навън, но духа вятър, силен вятър, едва се върви; не ми е приятно, но тъй става. Вятърът казва: „Защо си излязъл тук да ме смущаваш, когато работя?“. Аз вървя и съм недоволен: поне малко да престане, да не духа този вятър! Вятърът ми казва: „Аз като престана да духам, ти тогава трябва да излезеш, а не когато духам“. Ако на Земята хората биха живели тъй, както трябва, в доволство и радост, щяха ли да бъдат по-добри? Ако всички хора бяха богати и имаха в ръцете си сегашния ред и порядък, ако всички имаха необходимото и никой нямаше никаква нужда, знаете ли какво щеше да се получи? Нямаше да има никаква връзка между хората. Единственото, което

сближава хората, това са сегашните противоположности. Онзи, болният, търси здравия; сиромашът търси богатия и богатият търси сиромаша. Понеже богатият не обича да работи, а сиромашът обича да работи, има отношение вече, създава се връзка. Ученият търси един невежа, да му предаде своето знание и да направи една обмяна с него; и невежият търси учения.

Някой ти говори за някоя добродетел, но ти усещаш, че този човек ти говори не че иска да те учи на добродетелта, а защото има някаква задна мисъл. Той казва: „Ти трябва да бъдеш добър човек, добродетелен трябва да бъдеш“ – и още много ти говори за доброто. В дадения случай той си носи една чанта с пари и ти проповядва добър да бъдеш, за да не го обереш: ако не си добър, можеш да задигнеш чантата му. Той може да ти говори, че има онзи свят, че има Господ, че има наказание, има закон – сплашва те: той ти говори така, защото си има тайна, задна мисъл. Дойде друг човек в дома ти и ти казва: „Аз желая твоята дъщеря да расте и да порасне“. Защо ти желае той това? Той желае това, защото има син и иска да вземе твоята дъщеря, снаха да му стане. Питам: след като порасне твоята дъщеря, какво са спечелили синът и дъщерята в този порядък на нещата? И всички ние живеем с надежда да забогатееят нашите ближни, че да можем и ние с тях и покрай тях да прекараме живота си добре. Казват: „Все е добре да имаш един богат чичо, че след като умре, да ти остави наследство“. Хубави са тези работи, но те са от човешкия порядък на нещата, а той за дълго време не продължава. И где седи противоречието? Ти не очаквай нищо от чичо си: всеки трябва да се стегне, че онова, което е останало, да се разработи.

Сега искате да завършите училището; искате да идете на Небето, да станете светии, искате, като отидете в онзи свят, да ви направят една арка и да ви посрещнат с музика и песни. Ангелите да кажат: „Ето светиите на Земята!“ – и да ви турят венец на главата. Но не зная по този начин, по който вървите, дали ще ви турят някой венец. И да ви говоря, че ще ви турят венец, то значи да ви кажа нещо, което не е вярно; и да ви говоря по този начин, че ще идете в

Царството Божие, то значи да ви говоря нещо, което не е вярно. Вие и сега сте в Царството Божие! Какво се ползва един сляп човек, ако го водят във физическия свят, дето има много неща, а той е в един свят на тъмнина? Вие казвате: „Тук е светлина!“ „Как е светлина? За тебе може да е тъй, но за мене е тъмнина“. Така че и вие сте в онзи свят, само че трябва да се отвори съзнанието ви, за да разберете. Някои са ме питали: „Може ли, Учителю, да ни покажеш ония, светиите, Учителите къде са събрани, да идем при тях?“. Това е невъзможно – да идеш при тях! Да идеш при някого – какво се разбира под това? Ти не можеш да идеш при някого, ако не го обичаш: единственият път, по който можеш да отидеш там, е Любовта. Обичай – това е пътят! Казваш: „Как да обичам Бога, като не съм Го видял?“. И без да Го познаваш, и без да си Го видял, ти трябва да Го обичаш – това е пътят! И тогава щом ти Го обичаш, от Него зависи как Той ще ти се изяви – после и Той ще види как да ти се изяви.

Трябва да се внимава при минаване от Божествената в човешката любов, защото преждевременната любов е най-опасната любов в света и тя е създала най-големите нещастия на човечеството. Сега човешката любов в какво седи? Нали, преди да познаваш някого, ти имаш най-доброто мнение за него, а щом го познаеш, веднага идват противоречията. Ти имаш вече права над него – почваш да му диктуваш какво да прави, като го видиш, веднага ще му намериш някой кусур: че той не е облечен добре, че шапката му не е добра, че петно има някакво, че връзката му не била направена, както трябва. После ще му държиш сметка – ако е скръбен, ще питаш: „Защо си скръбен, защо не си весел?“. Казвам: дето има скръб, дето има мода, там няма Любов; дето има мода, там има скръб и радост. На ваш език говоря: за да влезете в света на Любовта, трябва да излезете от модата. Дрехата, която носите, не трябва да хваща никакво леке, цветът ѝ тъй трябва да се прелива, че никой да не може да види никакъв дефект.

Любовта е път към Бога! И при тази любов ние постоянно се молим, но нямаме постижения. Знаете ли колко

трябва да бъде будно човешкото съзнание! Молиш се, но идват моменти, когато ти можеш да изгубиш равновесието си: видиш някой човек – и веднага го заподозреш. Дошъл е някой твой приятел вкъщи; ти проповядваш за Бога, за Любов, но изчезне някоя книга или някоя скъпоценност, и ти веднага казваш: „Никой не е влизал тук, само този приятел“ – уплашиш се, съмняваш се! Е, къде ти е тогава Любовта? В Божествения ред на нещата, като се изгуби нещо, и цялата ти къща да се изгуби, трябва да не се опетни съзнанието ти, като че нищо не се е случило – и в нищо да не заподозреш приятеля си. Този твой приятел не те е опетнил! Няма да се минат 4–5 или 10 минути, ти намираш изгубената вещ – и ти съзнаваш, че не си мислил право. В какво седи престъплението? В неправата мисъл. Имаш знание, но дойде едно чувство и ти кажеш: „Забрави ме, Господи!“. Не е тъй! Не са те назначили в България – казваш: „Не ми върви, ама да ми тръгне!“. Това е човешкият ред на нещата. Когато някой стане министър, ти да се зарадваш на това положение: той има много да оре на нивата. Всеки, който стане министър, има да оре. И казвам: проучете историята в света и вижте онези, които са били министри, досега какво са спечелили? Нищо не са спечелили. Те само са се натрупали с грехове: едного ще уволнят, друго ще назначат, на един ще са благоугодни, а други ще се опълчат срещу тях. И в края на краищата, като поседи на министерския пост известно време, той ще види, че не е оправил нищо. Онези, които са били овчари – също. Овчарят, след като ги е пасъл 20 години, какво е допринесъл за овцете си? Той може да каже, че много добре е отглеждал овцете. Да, агънцата е продавал, на овцете е одирал кожата, вълната е продавал, и при това ще каже: „Туй е добрият овчар!“. А той какъв овчар е? Няма ни сянка от подобие между един небесен овчар и един земен овчар. Казва Христос:

Аз съм истинският овчар!

Аз полагам душата Си за Своите овце.

Имам власт да положя душата Си

и имам власт да я взема.

А тук, на Земята, какво полага овчарят за своите овце?

*Ако Ме обичате, ако Ме любите,
ще опазите Моите заповеди!*

Някой път съм ви казвал, и сега пак ви казвам, че като се намериш в най-трудното положение, трябва да запазиш равновесие – нищо да не смути душата ти. Една от великите работи е това! И Христос, като беше на Земята, опита една от най-големите тягости, от най-големите скърби, но и Той не можа да изтърпи и един ден каза:

*О, роде неверни и извратени,
докога ще бъда с вас,
докога ще ви търпя? (Матей 17: 17)*

Но в същия момент помогна на момчето да оздравее, изгони беса от него.

Истинският живот на ученика сега е в света на противоречията. Да може всяко едно страдание да го хване, да го превърне в благо, да го превърне в злато! Като хване едно съмнение, да го тури в своята реторта, да го превърне и да изкара нещо от него! Каквото намериш: някаква лоша мисъл, лоша постъпка – хайде в ретортата! Гледам, млади последователи са тръгнали в пътя, че някой стар християнин им казва: „Ти си млад, неопитен, едно време и аз бях като тебе, но сега съм по-опитен“. И в какво седи неговата опитност? И той в нищо не е напреднал, но казва: „Едно време аз обичах много да ям, а сега се въздържа. Ти като мене трябва да станеш“. Не че той се въздържа, но стомахът му е отслабнал и той не може да яде. Едно време и той е бил лаком, но сега, ще не ще, се въздържа. Това не е въздържание, но неговата воденица не може да мели – и това го смята за победа, за подвиг. Аз не бих желал да стана като стария, че тогава да не ям: въпросът е като млад, като имам най-силно желание да ям, да мога да се въздържа. Това разбирам, а не като остарея, когато вече не мога да ям, тогава да се въздържа.

В старостта не може да има опитност – младият може да има опитност. И докато вие страдате, вие сте млади: престанат ли страданията, вие сте остарели. Тъй е на Земята – за другия свят е друг въпрос. На Земята, щом прес-

танат страданията, вие сте остарели; щом престанат радостите и скърбите, вие сте остарели; щом престанат сиромашията и богатството, вие сте остарели; щом престане знанието, вие сте остарели, на 120 години сте. Радвайте се, щом страдате: когато страдате – вие сте млад! Щом имате желание да забогатеете, вие сте млад; щом ви е страх, че ще остарее, вие сте стар. Във всичките стремежи, които човешката душа има, туй е хубавото – то трябва само да се разбира. Животното разбира Божественото само като яде постоянно. И това е Божествено, но то е частично. А човекът, който се учи, който мисли, трябва да се радва. Радостта носи и страдание – като сянка; а Божественото е единственото, което примирява. Под думата *Божествено* разбирам това, което примирява противоречията!

Нещата, на които хората държат, са следните. Представете си, че идва един владика, един патриарх с корона и жезъл. Всички го турят на първо място. Но има хора, които искат на първо място да турят друг – някой брат да е на мястото на владиката, а владиката да вземе неговия стол. Как мислите, владиката ще отстъпи ли с радост мястото си? Сега всички имате тази владищина в себе си: няма някой от вас, който да не е владика. Слушам да казват: „Не го ли знам аз – той е едно дете, което не разбира нищо, едно дете, което нищо не знае“. Тогава аз мисля, че вече владиката е у тебе. Та ти чакай, нищо не му казвай – ти го изтърпи! Ако аз съм на ваше място, на този, младия брат, който ще стане владика, ще му дам преднина. Ще кажа: „Ти си много способен, умен човек“. Но аз зная също, че той утре ще се разболе – и наистина той се разболява. Отива при него един лекар, втори, трети, отивам най-после и аз; потупвам го по гърба и казвам: „Досега ти беше свободен, но сега не си. Ако ме слушаш, ще ти помогна. Аз те оставям свободен, понеже и аз обичам свободата. Ако не ме слушаш, ще те оставя да вървиш по своя път“. Той казва: „Аз съм готов да направя, каквото ми кажеш!“. Сега кажете ми какво ще му кажа? Ако сте вие на мястото на владиката и аз съм на мястото на лекаря, какво бихте желали аз да ви кажа сега? Ако сте една млада мома, ще ми кажете тъй: „Е, Учителю, да оздравея, че да се опра-

вя!“ . Но аз зная, че в ума на тази мома е мисълта, че като я излекувам, тя трябва да се ожени за един красив момък. Затова аз ще ѝ кажа тъй: „Аз ще те излекувам, но ти няма да се жениш: само по този начин мога да ти помогна. Ти си осъдена да умреш, но ако обещаеш, че на този момък няма да хвърлиш око, че като го срещнеш, ще го обичаш, но никаква користолюбива мисъл няма да имаш – да го вземеш за себе си, ще ти помогна!“ . Така ще го преживее тази мома, така ще я заболи, сякаш от сърцето ѝ ще се откъсне нещо.

За всичко друго е по същия начин. В такова положение се намираме в света: ние искаме от Бога известни блага, но всякога Той поставя известни условия, известни ограничения. Господ ще ти даде здраве, ще ти даде богатство, каквото искаш, но ще ти постави едно условие, което никак няма да ти бъде приятно – Той ще те постави в ограничение. На първия човек в рая му беше много добре там. Но дойде Господ и каза: „Слушайте, всичко имате, но туй дърво няма да бутате! Всичко ще ви дам, но туй дърво – едно дърво имаше там – да не го бутате. От всички дървета ще ядете, само от това няма да ядете“ . Най-малкото ограничение да имате, ако имате и най-малкото ограничение в живота, вие вече имате дървото на съблазънта. Пазете се! Всичко друго може да правите.

Стремете се всички да влезете в Божествения ред на нещата, за да превърнете животинското и човешкото, да ги съедините в едно – в Божественото. Туй значи въздигане, или с други думи казано, да изпълним Волята Божия с пълно съзнание, с любов, без да се усеща, че сме ограничени. Защото радостта и веселието в света са следствие на онзи Божествен ред и порядък на Земята. Ангелите са изпълнили Волята Божия, тяхната радост се предава и на нас. Някой път ние скърбим – защо? Понеже има и други ангели – паднали, които не изпълняват Волята Божия. И ние участваме в тяхното падение – затова сме скърбни. Радваме се, когато онези ангели изпълняват Волята Божия – в тяхната Любов ние вземаме участие. Но същевременно ние участваме и в състоянията на падналите духове,

които не изпълняват Волята Божия: каквото те правят, и нас ни засяга. Ние ще бъдем в света на едно противоречие дотогава, докато излезем от този ред и влезем във вечния порядък на нещата. Защо страда човек? Ако една мома я обичат двама момци: единият е много добър, а другият е много лош, какво ще бъде нейното положение? Единият, добрият, който я обича, ще ѝ носи само подаръци, а другият ще казва: „Аз ще те претрепам, аз ще те убия“. Какво ще бъде нейното положение? Единият ще идва вечерно време, а другият ще идва денем. Щом страдате, тогава иде възлюбленият на нощта – той е лошият възлюблен. Щом се радвате, при вас иде възлюбленият на деня – иде добрият възлюблен. Скръбта – това е нощта; радостта – това е денят: това е една обмяна на нещата. Така трябва да разбирате дотогава, докато схванете дълбоко онова, което Бог е направил.

Защо е злото в света? Туй зло е, за да се научим ние да обичаме Господа – и в противоречието на живота си да Го обичаме. Това е един пробен камък: да го пазим в живота си! Защото без този пробен камък ние не можем да имаме Любов към Бога, а и Бог без туй противоречие в нас няма да има какво да прощава. Без това противоречие ние не можем да познаем Бога. Бог като ни прощава, Той се изявява. В нас трябва да има желание да не грешим, а в Бога има желание да ни прощава. Бог е всякога готов да ни прощава, а ние трябва да бъдем всякога готови да не грешим.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.
(Три пъти)*

27 май 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ТРИТЕ СТРАНИ НА СЪЗНАНИЕТО

15 минути размисление

*Двадесет и първа глава от Евангелието на Лука
„Бог е Любов“*

В прочетената глава може да се имат предвид няколко положения. Външният свят служи за едно изяснение на духовния, който седи много по-далече и затова е мъчен за разбиране. Има обаче начини за разбиране. Реалното много мъчно се разбира: туй, което хората наричат реално, е мъчно достъпно до сегашния ум на човека. Има много неща, които отвличат човешкия ум и които човек мисли, че са реални.

Човек е обвит в три обвивки. Една обвивка има, за която аз няма да говоря. Има една обвивка, в която са обвити всичките животни – това е съзнанието на животните. В него влизат само простите чувства и то се изразява в онези постоянни нужди на животното само да мисли за ядене и пиене, какво ще яде днес-утре. Същото кажи-речи прави и човекът: с години той мисли само за ядене и пиене. Това е животинското естество на човека, което наричат човек животно. Не е лошо това! Туй е една страна на Великия Живот и това е своего рода философия на живота; това са страни само на туй съзнание. Другото съзнание, в което е обвит човек, се нарича самосъзнание – в него влизат скърбите, настроенята, страданията. Човешкото естество се отличава с две противоположности – скърби и радости. Той иска да му е приятно, той търси хубавото, приятното на живота. Човекът не търси вече само ядене и пиене, но търси външното удоволствие, славата, почести, богатство. Следователно той пак търси да се освободи от страданията: той не иска да страда, иска да бъде щастлив. А пък щастие в човешкото естество без страдание е невъзможно.

А после, на трето място, иде Божественото, което примирява противоречията. Само това в човека, което примирява противоречията – то е Божественото. Когато вие страдате и се радвате, вие сте човек; когато само ядете, вие сте животно. Не мислете, че в яденето и пиенето вие ще разрешите Божествените работи, нито пък в радостите и скърбите – това са само външни условия за Божественото. Вие ядете и пиете за Божественото и страдате и се радвате пак за Божественото. Има неща, които трябва да си обясните – и много начини има за обяснение. Отдавна хората са правили усилие да въздворят Царството Божие на Земята. Така се отделяха хората в манастирите; отделяха се мъжете от една страна и казваха, че искат като Адам да живеят – отделяха се като калугери. По време на християнската епоха по 80–90, по 100 хиляди калугери мъже и жени калугерки се отделяха в един манастир, но калугерството не ги спаси. Какво ли не опитваха: всичко оставяха хората, но спасение не дойде, нито пък Царството Божие дойде на Земята.

Човек трябва да мине от обикновеното към онова, необикновеното. Все някой път може да ви се виждат странни някои промени, които стават. Някой път виждали ли сте вие как зимно време се украсяват дърветата с онзи скреж и приличат на злато? Не зная виждали ли сте вие горите, окичени със скреж, със скъпоценни камъни? Но всичко туй след един, два, три дена – всичкото туй богатство трябва да падне. После, когато приближава новият живот, обкичват се дърветата с листа и наесен всички тия листа, които седят по дърветата, трябва да изкапят, всичко трябва да изсъхне и отново на другата пролет пак да започнат да изникват, да се появяват.

Сега в човешката душа има едно желание да задържа старото – то е свързано с много възпоминания. Например вие имате една дреха от дядо си, от баба си, и я държите. Понеже баба ви я няма, вие държите дрехата като едно възпоминание. Вие може да държите и един портрет, но питам: ако баба ви е при вас и ако всички поменици са тук, при вас, питам – каква нужда имате от техните ос-

татъци? Често у вас има стари вярвания. Например вие казвате: „На онзи свят дали ще се познаем?“. Аз питам: хората на този свят познават ли се? Временно... Те на този свят още не се познават, а питат на онзи свят ще се познаят ли. Вие тук живеете като непознайници, а питате дали на онзи свят ще се познавате. Трябва да се познавате тук, за да се познавате и на другия свят. Христос е дал дълбокия смисъл на познаването; Той казва: „И това е живот вечен – да познаят Тебе, Единаго истиннаго Бога“. И тогава, като познаят Бога, ще добият вечен живот. Ти за да познаеш един човек, трябва да познаеш Божественото начало, което работи в неговата душа, онази специфичност, особеност, която всяка душа има като образ на Бога. Не в Неговата целокупност, която Той изразява – всяка душа представлява един особен аспект на Божественото естество, всеки носи нещо Божествено. И вие сега казвате, че имате нещо Божествено, но какво е туй, Божественото, вие не може да си дадете една ясна представа. Казвате, че по образ и подобие на Бога сте направени, но мъчно можете да си представите какъв е образът и какво е подобие.

В енергията на светлината има две неща, които я отличават: това именно, че тя представлява едно непреривно разширение, а разширението е свързано с истинското освобождаване. А другото, което я отличава, е, че тя носи топлина. Топлината е израз на влизането на живота; топлината – това е най-малкият живот, който влиза във вас, най-малкото познаване на живота. Най-малкото количество на живота – това е топлината, а най-малкото познаване на живота – това е светлината. И тъй, светлината е една мярка за онова, от което започва знанието. Защото без светлина и без топлина животът сам по себе си не може да се изяви.

Хората са разпръснати, няма една вътрешна връзка помежду им. Сегашните връзки между хората не издържат: във връзките, които съществуват в едно поколение, за четири поколения кръвта така се изглажда, че при онези, които са били роднини, след поколения нищо не остава

от родството – тия хора стават чужди. Майката е станала на 80 години, а синът – на 60. Майката се чуди и казва: „Как го носих това дете! Тогава ми се виждаше много хубаво, а сега е остаряло, погрозняло“. Казва: „И какви особености е имало!“ – и се чуди на себе си как го е милвала, а сега къде е отишло детето.

Когато човек изгуби онази хубост на своите мисли, на своите чувства и на своите постъпки, казват: „Той започна с философията на Земята“. Питам: къде е човекът? Засега ние познаваме човека като същество, което страда. Кое е животното? Което яде и пие, което спи у нас и само почива – това е животното. Следователно Бог, като хване животното, впрегне го на работа да оре нивата. Животното прави именно това, за да се научи да стане човек, да почне да страда, защото животното ако не страда, то човек не може да стане. И Бог позволява човекът да страда, за да го накара да мисли; и човек докато не почне да мисли в страданията, той не може да влезе в Божественото. Страданиято ще дойде и радостта ще дойде. Ако ти не внесеш мисъл в тия страдания, ти не можеш да влезеш в Божествения свят. Казваш: „Ама страдам“, после казваш: „Радвам се“. И радостен ще бъдеш, и страдания ще имаш: ти ще свържеш и радостите, и страданията – и ще направиш от тях плат. Радостите и страданията, които минаваш – това са платът, който ти ще тъчеш. „Не може ли без страдания?“ Почитатели на Паганини³⁰ му казали: „На три струни можеш ли да свириш?“ „Мога.“ „На две, на една?“ „Мога.“ „Ами без струни можеш ли?“ „Мога“. Но когато е имал концерт без струни, той не се явил. Вие искате нещата да станат, както вие искате. Щом няма страдания, остава една струна на радостите... Но свирили ли сте на една струна? Много мъчно е да се свири на една струна. Вие попитайте някой цигулар, голям виртуоз, може ли да изкара нещо на една струна.

По някой път във вашето съзнание има посторонни работи, които ви отвличат от същественото. Например тебе те отвлича едно животинско състояние: зароди се в тебе една идея, която може би преди милиони години е била

в теб, когато си бил животно – голямо, грамадно предпотопно животно, което е имало 100 метра дължина и 30 метра височина. Този спомен, тази идея като влезе в ума ти – и казваш: „Защо аз да не мога да бъда голям човек, защо да не владее целия свят? Защо да не съм свободен и дето минавам, да тъпча всичко“. Какво ще ти допринесе тази идея? Казвате: „Той има една грандиозна идея!“ – това е някой мамонт! Има една епоха, когато животните са имали 200 метра дължина и 100 метра височина. Е, какво ще кажеш на това? „Олса динандър“ – и да е вярно, пак не вярвай! И в окултната наука има писани работи, които човек много мъчно може да схване. Било е време, когато човекът е имал 30 метра височина и 10 метра широчина. Някой път се зароди у вас желание да дойде един голям човек от 30 метра височина. Ако Господ ви даде една височина от 30 метра и 10 метра широчина, при сегашните условия това е най-голямото нещастие.

В съзнанието ни съществуват известни идеи, които нямат отношение към сегашното развитие. Ние искаме да бъдем велики хора, силни хора, без да знаем качества, в които трябва да бъде изразена тази големина и тази сила. Де седи силата на човека? Силата на човека седи в страданията: ако ти можеш да издържиш на страданията, ти си силен. Каквото и страдание да дойде, да можеш да го издържиш – там е силата на човека. Ти питай човека за другите работи... Но тази е мярката, с която може да съддите колко е силен човек. А сега, само като го хване ревматизъм (аз го наричам „ревматичко“), или като го хване ишиас, или бърбечна болест, или ако го заболи сляпото черво – и вие гледайте доколко е силен този човек, който е бил толкова съсредоточен в себе си. Той е аристократ, държи се нависоко, с никого нищо не е приказвал: сега седи, ходи, пъшка – боли го кракът и де кого срещне, той става нещо като вестникарин и казва: „Заболя ме тук кракът! Не зная как стана, но заболя ме“ – и все говори за ревматизма. Той говори вече, както един млад човек все за своята възлюблена обича да говори, да чете писмо от нея. Чете писмо от нея и казва: „Умно е това, сърце има!

Това е Божествено! Колко хубаво писмо!“ – и пак го туря в джоба си. Та и този човек все за ревматизма си говори: прави бани, пипа крака си, на всички разправя за него; и най-после казва: „На мене ли Господ намери да даде този ревматизъм!“. Туй е слаб човек. Господ ти е дал една възлюблена, която е влязла в крака ти: ако е мъж – възлюблената е долу в крака; ако е жена – възлюбленият е долу в крака. Че той ти е хванал крака, целува го: целувки са това! Приятно ли ти е? Не ти е приятно. Хубаво, и ти като имаш една възлюблена отвънка, не я човъркай, защото както онзи ти човърка крака и не ти е приятно, така и ти хората отвънка не ги човъркай! Същото нещо е.

Някой казва: „Какво голямо безобразие, аз го видях – прегърна жената и я целуна.“ Казвам: действително голямо безобразие, защото този, който прегърна жената, аз го зная – той едно време беше като орел. И той хващаше жертвите си с краката си, и като ги хване, изяде ги, а сега казва: „Никакъв орел не съм аз, и вълк не съм, а човек. Не мога да те изям, да те обсебя не мога и затова те целувам“. Не е хубаво това нещо, но като вземем неговия минал живот и сегашния, казвам: това е най-голямото добро, което може да направи. Но той не трябва да се спира и там, защото устата му може да е нечиста и да остави едно малко петно на нея. По някой път, за да докаже, че я обича, той като я целуне, че я стисне със зъбите си малко. И аз съм гледал моми, които като се гледат, гледат, казват: „Зъбите ти останаха, като ме целуна – много ме стисна“. Има целувки не само физически, има и духовни целувки. Сега хората някой път много често се целуват – и даже някой така те целуне, че дълго го помниш.

Сега това е външната страна. Вие не сте разглеждали какво е онова, дълбокото подбуждение на онзи мъж, който иска да прегърне една жена, която не познава. Той вижда една красива жена, прегърне я и я ухапе – какви са подбудителните причини, и той сам не знае. Тя се възмущава от неговата постъпка – и тя не знае защо се възмущава. Кой са подбудителните причини за нейното възмущение? Аз обяснявам другояче въпроса. Ако аз съм едно

хубаво писмо и дойде един и ме зачеркне, ако зачеркне онова, което е писано, и не може никой да го чете, сега в какво седи лошавината? Не че е хванал писмото, не че го е зацапал: той не трябваше да зацапва писмото така, че да не може да се чете. Щом е зацапал туй писмо, той е направил едно престъпление. Ако човек с всяка една целувка затрива това писмо – момата е написано писмо – тогава тази целувка не е на мястото си. Нищо повече! Ако човек целува и писмото става по-ясно, намясто е, ако се зацапа писмото, не е намясто.

Христос казва на учениците Си външният свят да не ги занимава. Всичко туй ще мине, ще дойдат нови промени, ще дойде нов ред и порядък, ще дойде едно ново разбиране, в съзнанието на човека ще стане цял преврат. Всеки един от вас ще опита своята сила.

Един християнин в древността, един светия, който е завършил своето развитие, е надделял над всичко, но станало едно нещо, с което той не можал да се справи. Бил е на 50 години и си мислел, че е завършил своето развитие, своето светийство, обаче иде при него отдалече една красива мома. Той като я поглежда, разбутва му се сърцето. На него му била дадена от неговия учител една тема да пише, пък тази мома се явила. Той седнал да пише темата си, но момата се явила при него. Добре – той пише, пише, после се обърнал и казал: „Отде дойде?“ „Оттам, отдето и ти си дошъл.“ „Оттам, отдето и аз съм дошъл? Хубаво, ама кой те изпрати?“ „Онзи, който изпрати и тебе“. Той пише...

Уточнение: *Учителя пише на масата с ръката си.*

Но не върви темата му. „Ама какво ти е намерението?“ Тя казва: „Каквото е и твоето“. Той пак седи и пише, но не върви темата. „Ама кога мислиш да си отиваш?“ „Когато и ти мислиш.“ Той мисли, размишлява, но не може да пише – и останала темата ненаписана. На другия ден казва на учителя си: „Не я написах, Учителю...“ „Защо?“ „Бях малко неразположен“. Пита го учителят: „В какво седи твоето неразположение?“. Казва: „Влезе нещо особено в стаята ми.“ „Че какво беше то?“ „Е, онова, което Господ

е създал...“ „Че Господ създаде много работи, какво беше то?“ „Е, Учителю, не зная – двете ребра, които Господ е извадил от човека, дойдоха снощи при мене. Та тези, двете ребра, дойдоха при мене и не можах да разбера техния смисъл. И не написах темата си“. Заради двете ребра...

И вие като този светия сега на 50 години сте дошли до това положение. Когато дойде една душа, питате: „Откъде идеш? Намеренията ти какви са?“. Тук има вече нещо неразбираемо. Хората как мислят? В съзнанието си човек има нещо, което му липсва. Ти виждаш един скъпоценен камък на пръстена на един човек – и искаш да имаш този камък на пръстена си. Това е вече една мисъл, която те смущава. Ти виждаш една къща някъде – искаш и ти да имаш като тази къща. Как? Къщата е едно творение, утре ще се разруши – тя не може да бъде един идеал. Даже един царски палат, и той не може да бъде идеал. И създаването на Земята в сегашното ѝ положение не може да бъде един идеал за нас, за който да живеем. Даже и Слънцето, и то не може да бъде идеал – макар че аз говоря за Слънцето, и то не може да представлява един идеал, дето можем да живеем временно. Има нещо по-велико, което човек трябва да разбира – това е мястото, дето царува Любовта. Докато човек не влезе в този свят на Любовта, той само може да се подготви за онзи живот, който търси.

Сега аз искам вие да не влизате в противоречие. Вие сте живели много пъти на Земята. Мнозина от вас сте млади – това е привидно, че сте млади; и привидно е, че сте стари. Вие сте стари, без да сте и умни, и вие сте млади, без да сте силни. В този случай аз вземам младите болни и старите болни, защото всеки един човек, който няма знание, е болен. Всеки млад, който няма сила, и той е болен. Силният човек, младият човек трябва да бъде доволен!

Вие често сте привеждали примера за Александър Велики³¹, че като застанал пред бъчвата на Диоген³², той му казал: „Какво благо искаш да направя за тебе?“. Диоген му отговорил: „Малко да се отдалечиш от светлината, да не ми засенчваш слънцето“. Но в този пример има нещо, което не достига на Диоген. Защо живееше той в бъчва?

И вие го вземате това за пример. Диоген не беше се освободил от своята бъчва. Като живееше в бъчвата, искаше и Александър Велики като мине, той да си седи на рахатлък, в състоянието на едно животно. Но аз го вземам този пример в обратен смисъл. Човек все има по една бъчва – и у вас е останала по една бъчва, от която не сте се освободили. Представете си, че вие имате тази бъчва и се явява Христос пред вас и ви пита какво добро искате да направите Той за вас. Ще кажете: „Господи, моля Ти се, махни се – не мога да се удоволствам в света, защото в Твоето присъствие аз не мога да направя това, което Ти искаш“. Присъствието на Александър Велики засенчва слънцето, че не може Диоген да види хубавите работи.

Ти си един Диоген, който живее в бъчвата си. Казваш: „Да познаем света“. Диоген позна ли Александър Велики? Не го позна. Аз, ако бях на мястото на Диоген, щях да говоря на Александър Велики. И ако той ме попиташе: „Какво мога да направя за тебе“, щях да му кажа: „Ако обичате, влезте в моята бъчва, да опитате моите условия, а аз ще застана на вашето място“. Аз ако бях, тъй бих казал: „Влезте в бъчвата ми, аз ще взема вашето място и ще разгледам света, тъй както и вие го гледате, а вие поживейте в тия ограничителни условия, в които аз се намирам“.

Аз ви навеждам на една права мисъл. Обичам човек да дойде до онази пълна свобода, а не чрез закон да се ограничи. Ти човек можеш да го ограничиш отвънка, но ограниченията не спасяват, те са едно условие. Трябва да дойде едно разбиране! Ако Любовта в живота не дойде, то и животът сам по себе си остава неразбран: без Любов към Бога животът не може да се разбере.

Мисълта, която искам да ви оставя: първото нещо, това е Любов към Бога! Само тогава, когато имаме любов към Бога, ние ще се научим как да обичаме ближния си и как да обичаме и себе си, тогава само ще имаме една истинска мярка. И понеже ние не обичаме Бога, нямаме и една правилна любов и към ближния си, и към себе си – и вследствие на това се раждат всичките противоречия. Ако имаме истинската мярка на Любовта, тогава щяхме да

се освободим от всичките сегашни противоречия, които съществуват.

Стремете се да имате едно правилно разбиране на Божията Любов, за да може да разрешите контраста в нея, да разрешите въпроса на Диогеновата бъчва: ако дойде Христос при вашата бъчва, какво трябва да Му кажете.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.
(Три пъти)*

3 юни 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ПРОТИВОРЕЧИЕ И БЛАГО

15 минути размисление

Ще прочета двадесет и втора глава от Евангелието на Лука.

Изпяхме песента „Махар Бену Аба“.

Прочетената глава представлява една драма – от единия край до другия случките са противоречиви и драматични. Вие може да считате дванадесетте души апостоли като едно семейство. Те отиват да направят вечеря – и туй семейство ще се разпръсне, всички ще се разбягат. Учителя им ще го хванат, понеже ще направят за Него това, което те не са очаквали. Всичките тия дванадесет души ученици очакваха нещо: те очакваха да станат министри, управници, да ги направят големци в този свят, да запоядват – така си мислеха те. Сега се случва едно голямо противоречие: Христос, Който правеше такива чудеса, лекуваше хората и помагаше на другите, сега се намери в положение сам да се моли, да има нужда от някого, но никой не Му помогна – ни глас, ни услишание. И Петър, който минаваше за толкова смел, който казваше, че няма да се отрече от Него, три пъти се отрече. Не само Петър се отрече, всички се разбягаха...

Искате да знаете какъв е смисълът на живота. Какъв беше смисълът тогава? Тези дванадесет души и Христос един, тринадесети – и едно голямо разочарование, една трагедия! Сега вие някой път питате защо някои работи се случват във вашия живот? Преди всичко вие си обяснете защо се случи с Христос, с този Учител, защо се случи така? Ще си кажете, че така е писано. Че е писано, това

още не е наука. „Ама така е определено.“ И това не е наука. „Тъй е трябвало да бъде.“ Това е от наше гледище така. И трябва известни работи да се извършат, въпреки голямото противоречие. И в туй, голямото противоречие, седи силата. Да превърнеш едно голямо противоречие в живота си в едно бъдещо благо – това е много нещо. Христос имаше да превърне едно голямо противоречие – такова, каквото светът не е виждал – да го превърне в едно бъдещо благо. И вие имате една малка задача: да превърнете противоречието, което имате. Защото и вие във вашия живот имате едно малко противоречие, макар че за вас то е доста голямо, и трябва да го превърнете в благо. И вие мислите, както дванадесетте апостоли, за много работи наведнъж, но и аз ви казвам: един от вас ще се отрече, друг ще избяга, трети ще го хванат и ще го разпънат – и в края на краищата какво ще бъде, какво ще стане?

Ако можете да превърнете противоречието в едно благо, тогава ще започне новият живот! Има някои неща, от които вие трябва да се освободите – това е една необходимост. На всинца ви трябва едно дълбоко познаване на ония закони, които действат в живота. Онази дреха, с която детето е обвито в утробата на майка си, която е толкова необходима за неговото развитие, тази дреха детето трябва да я хвърли. И ако не я хвърли, от него няма нищо да остане. Туй дете седи в майка си, обвито в мантия като царски син, но тя трябва да се изхвърли – с нея то се държи за майка си. И после трябва да му отрежат пъпа. Това е една драма за малкото дете. Но майката, която го носи, тъй го е обгърнала в себе си, че за него не съществува опасност. Докато тя първоначално го гледа като писано яйце, после го оставя други хора да се занимават с него. Спрете се върху факта как се раждат децата. Никакви деца не се раждат – раждате се вие, вашето съзнание; онова, което прониква във вас – това е вашето съзнание. Вие гледате: ражда се едно дете, изтича водата. Никаква вода не изтича, къде може да изтече? Вън от Земята излиза ли тя? Вие вземате една топка, свързвате я с конец и почват да

я въртите. Като я въртите, по-голяма станала ли е? Не е. Смалила ли се е? Не е. Нещо придобила ли е? Нищо не е придобила. Вие сте изгубили част от вашата енергия, за да въртите топката. И ако ви питам защо я въртите, и вие не знаете.

Вие се безпокоите някой път и не знаете защо се безпокоите, също както малките деца. Бащата е взел една гумена топка, която струва 5 лева, дал я е на детето и някой му е задигнал топката. И това дете се върне с пет реда сълзи, че са му взели топката – и ще каже, че еди-кое си дете е много лошо, че му е взело топката. Бащата го успокоява и му обещава друга топка. Питам: где е нещастieto, че са взели твоята гумена топка? Ти с тази гумена топка ли се роди? Тази топка отпосле дойде. И какво ще направиш с тази гумена топка? Какво направихте вие едно време с вашите гумени топки? Вие носите в джоба си чаша, отивате при извора, изваждате чашата и пиете, но един ден изгубите чашата. Няма ли друг начин, по който може да пиете вода? Има – ще се наведете и ще пиете вода направо от извора. Казвате: „Не мога без златна чаша“. Но някой може да вземе чашата ви, после какво ще правите? И с ръка можете да пиете вода. Да кажем, че и с ръка не може – тогава? Ще приближите устата си и така ще пиете, направо. Най-важно е, че с устата си можеш да пиеш, а ръката и чашата са второстепенни начини.

Влиза един баща, от средна ръка човек, в един магазин. С него върви едно малко дете. Гледат дрехи. Детето казва: „Татко, вземи ми тия дрехи“. И детето сега иска на вересия да ги вземат. Питам: ако бащата вземе дрехите, какво ще придобие това дете – по-добро ще стане ли? Няма да стане. По-умно ще стане ли? Няма да стане. В едно семейство в Америка бащата изпраща сина си на училище, но нещо не върви, то не се учи. „Не мога да се уча, защото перото ми е желязно – не мога да се уча така. После и чантата ми не е направена от хубава кожа...“ Отива бащата и купува едно златно перо и една хубава чанта, но пак не върви учението, и със златното перо. Казва синът: „Мастилото е

черно: ако мастилото не беше черно, работата ще тръгне“. И перото е хубаво, и чантата, но мастилото е черно... И досега този американец търси да намери бяло мастило. Сега бели мастила не употребяват в училищата. И може би, като дойде бялото мастило, ще тръгнат работите...

Казват: бели кахъри. Но нашите кахъри са черни, не са станали още бели. И българинът още чака да дойдат белите кахъри, казва: „Много ми е патила главата, но белите кахъри трябва да дойдат“. Вие сте дошли в областта на съзнанието, дето ви трябва едно ново разрешение, едно ново разбиране. Седят двама под една череша. Единият се качва на черешата и казва на другия: „Хубави череши!“. Но тази череша казва: „Изядоха ми децата!“ „Нищо, другата година пак ще си родиш деца. Слава Богу, добре че ги прати Господ тези хубави череши...“. Черешата мисли, че те са пратени за нейна разтуха, а вие мислите, че черешите са пратени за ваша разтуха. Питам: кой е прав? За разтуха на черешата ли има череши, или за ваша разтуха? Въпросът е личен. И във вас някой път се зароди едно желание, което е тъй хубаво, както плодът на черешата. Но докато ти погледнеш, туй желание е изчезнало: някое друго същество дойде под черешата отдолу, хване твоето желание и почва да си хапва череши. Всяко едно желание – това е една череша, един хубав плод. Ти го откъснеш, глътнеш го и казваш: „Една хубава мисъл имах – изчезна, отиде някъде, няма я“. Питам: кой е направил престъплението – вие или онзи, който е доловил и използвал желанието ви?

В двадесет и втора глава Христос казва нещо, което и вие трябва да имате предвид: „Защо спите? Станете и се молете да не паднете в изкушение“. Когато дойдат мъчнотиите в живота, не спете, но се молете, не философствайте! Във време на мъчнотии няма какво да философстваш – ще се молиш тогава. И някой като не може да се моли, той заспива. Слабите хора спят и се изкушават: слаби хора са тези, които не бодърстват.

Казвам ви, че и вас ви очаква задачата да превърнете едно голямо противоречие в едно бъдещо благо. В про-

четената глава събитията са станали преди 2000 години. Сега ние, като четем тази глава, можем да кажем: „Туй, което Христос направи, трябва и аз да го направя. Христос превърна най-голямото противоречие в едно бъдещо благо – и аз в живота си моите противоречия, които имам, ще ги превърна в едно бъдещо благо“. Христос на кого разчиташе? Той най-първо разчиташе на малко от Своите ученици. Да вземем един от тях: като дойде до критичен момент, той извади ножа си и отрязва ухото на един от робите на първосвещеника. Каза му Христос: „Ти не знаеш как да воюваш. Остави тази работа – тя не е за теб. Тури ножа в ножницата си – ти не си за войник“. И Христос взе и му залепи ухото на човека и каза: „По този начин не се воюва – по този начин ние ще загазим съвсем“.

Та и вие по някой път, когато воювате с дявола, само ухото режете. Когато ще удариш, удари! Ако ще можеш да удариш, направи човека на две парчета, а тъй, да му отрежеш ухото само – това не е война. Аз правя това уподобление. Някой ще дойде да извърши Волята Божия, ще даде 1000 лева или 100 лева и мисли, че кой знае какво е направил. Казва: „Сто лева съм дал“. Ти си отрязал само ухото на роба на първосвещеника. Със 100 лева работа не се свършва, и с 1000 лева работа не се свършва. На човека можеш да му кажеш, че е красив или че е грозен, или че е беден, че е много учен или богат: какво му допринасяш с това? Казваш: „Много силен човек си“. Нищо не допринасяш! Ти казваш на себе си: „Аз съм много слаб човек“ или пък „Аз съм много силен човек“. Пак нищо не допринасяш. И малкият има големи работи, и големият има слаби работи. Ако си слаб, какво трябва да правиш? Вие, които сте слаби, какво правите? Слабият трябва да очаква да дойде силният да го набие. Силният като идва, още на половин километър като е, слабият трябва да плюе на краката си и да бяга, да даде ход на краката си, че като дойде силният, да не го намери, да бяга. Вие казвате: „Аз не съм научен да бягам“. Щом не си научен да бягаш, ще изтърсят праха от гърба ти. Пък ако не искаш да изтърсват праха от гърба

ти, ще туриш краката си в ход – ще бягаш тогава. Слабият трябва да бяга, а силният ще бъде публика.

Следователно, ако сте слаб, вие сте на сцената, актьор сте; пък ако сте от силните, вие сте публика и ще гледате как ще гонят другите на сцената. Туй е засега предназначението ви: ще бъдете или публика, или актьори на сцената. Ако сте актьор и не играете добре, ще ви освиркат и тогава ще кажете: „Не излезе снощи хубаво“. А публиката ще каже: „Парите ни отидоха на вятъра – още веднъж не отиваме на такова представление“. Ако сте слаб, плюйте на краката си да бягате, пък ако се отричате, отричайте се на свят. Но и когато се разкайвате, пак се разкайвайте на свят! Защото Петър се отрече три пъти, каза: „Право е, не Го познавам този Човек“. Философ беше той: „Аз досега – Петър, умния човек – Го мислех, че е силен: като каже една дума, всичко ще стане.“ А като дойдоха и казаха: „И ти си от Неговите ученици“, рече си: „Не, не, аз, умният човек, не вярвам вече в Него. Аз мислех, че Той е силен, но Той, ако беше силен човек, така ли щеше да пострада? И мен ме вкара в тази бяла!“. Питат го: „Ти ще свидетелстваш ли за Него?“ „Не, не, мен ме считайте отречен. Аз усетих, че Той е от слабите хора, разбрах, че Той не е това, което мислех“. Така три пъти се отрече от Учителя си – и като се отрече три пъти, той почна да плаче. За какво? „Аз за Тебе и на смърт ще отида, готов съм да умра за Тебе!“ И плаче Петър, че не си е устоял на думата, казва: „Аз мислех, че съм бил учен човек, а съм бил глупав и страхлив“.

След като и вие намерите, че сте страхливи, плачете. Вие плачете сега, за да се усили вашата воля и да станете малко по-смели. И всеки човек, който плаче, става по-смел, а който не плаче, увеличава се страхът му. Така сега хората плачат, за да се намали страхът им. А който не плаче, той е дважд по-страхлив – който плаче, той веднъж е страхлив. И сега бих желал вие веднъж да се плашите, отколкото два пъти. Тогава ще се молите и ще превръщате сегашните несгоди и противоречия на живота в благо за вас и за благо на другите.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

*Вън, на полянката, направихме гимнастическите
паневритмични упражнения.*

10 юни 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

КОЕТО СТАВА

15 минути размишление

*Двадесет и трета глава от Евангелието на Лука
Песента „В начало бе Словото“*

Изкуство е някой да може да изважда само хубавото от живота. Вижте майстора гърнчар, какво хубаво гърне прави от калта! Има една странност вътре в живота, в човешкия живот: човек представлява най-висшето от всички животни, седи на най-високото стъпало, но има една трагедия, една драма в живота му. Аз говоря за целокупното човечество. И туй противоречие се среща и общо, и частно. Всеки един от вас се намира по някой път в таква безизходно положение, че не знае въпросите, които го вълнуват, как ще се разрешат. В дадения случай Христос, във времето, в което живее като човек, не можеше да разреши един въпрос. Малцина вярваха в това, което Той учеше, и беше поставен на един вътрешен изпит, на едно голямо противоречие – изоставен от хората, изоставен повидимому от Бога. Един велик човек, подложен на една страшна и позорна смърт, която съществуваше в Римската империя тогава – разпъване на кръст.

Сега онзи, който не разбира живота, може да вземе само временните страдания, това, което може човек да изгуби, без да обърне внимание на същественото. Има нещо дълбоко и важно, което трябва да се разбира. Говорено е много защо трябва да страда човек, но колкото и да са обяснявали, въпросът е оставал необясним: защо човек е подложен на страдания? Защо са тези страдания в света? Има много теории, които обясняват защо са страданията, но нито един човек, като преминава през тях, не е съгласен с тия теории. Както и да му говорят, в дадения случай, когато човек минава през страданията, те му се виждат

неестествени. Няма нито един човек, който да обича страданията. И даже такъв характер като Христовия, човек с такова разбиране, три пъти ходи да се моли туй нещо да Го замине. Каза: „Отче, ако е възможно, тия страдания да Ме отминат“. И когато се убеди в онзи неизменен факт, че туй, което хората наричат съдба, е неизбежно, примири се с факта и каза: „Да бъде Твоята Воля“.

Волята Божия, като взема предвид бъдещето, също разрешава всичко, защото въпросът за страданията няма да се разреши днес. Той е въпрос на великото бъдеще, когато нещата ще станат ясни и ще се разрешат, когато хората достигнат до онази най-висша степен на развитие. Те ще видят причините за страданията и с радост ще ги приемат. Човекът прегреси против законите на райския живот, вследствие на това дойдоха страданията. Предполага се, че човешкото неподчинение на Божия закон е причина за много страдания. Ако вземем постъпката, на вид тя беше много малка, а последствията бяха много осезателни – и ние чувстваме още тия последствия. Те си водят началото оттам, като че в цялото човечество е влязла една проказа, една болест, която много мъчно се лекува.

Най-мъчната болест, която някога са се опитвали да лекуват великите Учители в света в името на Бога, това е смъртта, грехът: грях и смърт вървят заедно. И при всичко, че те са сполучили в лекуването, което седи във възкресението, и сега виждаме, че смъртта царува и грехът царува, и всичките противоречия, които има, са съществували и сега съществуват. И ако човек би имал едно ухо чутко, което да послуша Земята, да чува воплите и страданията на хиляди хора по тази Земя, не зная дали би могъл да издържи. И как става това, никой не може да си обясни и да си даде отчет, но стават нещата. Много малко от тях донякъде може да се обяснят. Ако нечистата риза би попитала защо я турят във врялата вода, понеже тя не може да си обясни това, какво ще кажете? Човекът е облякъл ризата, човекът е направил ризата кирлива, нечиста – и при това той остава отвън, а ризата я турят в котела с врялата вода и казват: „Да се очисти тя“. И

ризата претърпява това. Човекът прави престъпление, че опетнява ризата, а ризата страда в котела заради него, в котела вътре. Питам ви: защо страда ризата? За да се изчисти. Значи в човека има нещо, което страда. Би трябвало човекът да не страда, а да страда неговата риза, която е турена в котела, за да се изчисти. Ако не се изчисти, тя ще донесе една зараза, проказа на самия човек. Следователно необходимо е ризата да се изчисти, за да може човек да се облече добре, да бъде чист. От друга страна, и човекът ни най-малко няма желание да опетни ризата си, да я направи кирлива, но естеството, което има той, потта, която излиза, после онази външна прах и други елементи, които се напояват в ризата, ѝ дават един лош дъх, който е нехигиеничен.

По някой път хората питат: „Има ли онзи свят, или няма онзи свят? Има ли Господ, или няма Господ?“. Това са въпроси много повърхностни. Има ли човек къща? Човекът има къща, но ако няма кой да живее вътре, какво ви ползва неговата къща? Аз бих желал по-добре да срещна човека, отколкото неговата къща – къщата има смисъл за човека, който живее там. Онзи свят има смисъл за съществата, които живеят там. Не е онзи свят, който прави човека – човекът прави онзи свят. Не е къщата, която създава човека – човекът е създал къщата. Не казвайте, че човекът е създал един Бог – Господ е създал човека.

По някой път питат хората: „Ти вярваш ли в църквата?“. Аз не зная кое е важното: църквата ли е важна, или Бог е важен? Кой създаде църквата? Църквата се създаде по причина на Името Божие, църквата съществува по единствената причина, че човек трябва да вярва в Бога. Не е важна църквата – важен е Бог преди всичко, важен е Христос. Ако не беше Христос пострадал, щеше ли да има днес християнска църква? Кой е важният фактор: църквата или Христос? Учението, на което Христос е учил. А кое е важното Учение? Онази непреодолима Любов, онова съзнание, което Той имаше за Бога. „Аз живея в Отца и Отец живее в Мене.“ Само един човек, който има толкова интимна връзка с Бога, може да претърпи такива страда-

ния, каквито Христос претърпя. Имаше страдания, които Христос можеше да избегне, защото разполагаше с всичкото знание – и ако искаше, можеше да избегне страданието; но има и такова страдание, което човек не може да избегне – то му се налага.

Например при сегашните условия никой не може да избегне смъртта. Ще я избегнеш 10, 20, 30, 120 години – и най-после смъртта ще те хване: искаш не искаш, ще напуснеш този свят. И най-видните лекари да те лекуват, най-после ще кажат: „Този човек трябва да умре!“. И при това всички, които те обичат, седят около тебе, плачат, но ти умираш. И най-интересното е, че хората, които обичат толкова този човек, след като умре, ще го турят в земята, там да изгние съвършено, и след туй ще му вземат костите, ще ги турят в една торбичка. Някой път аз уподобявам туй положение на онзи мъж, който се е развел с жена си и постоянно гледа пръстена от едно време. Държи си той пръстена за спомен – жената я няма, но той пръстена държи. А от мое гледище костите на човека представляват доброто, това, което единствено остава да преживее човека. И те са Божествени: всичко друго ще се схуми, а единственото нещо, което остава, това са черепът и костите, остава някакъв живот в костите.

Тогава по аналогия: само в доброто човек живее. Всичко друго изчезва, а след смъртта доброто, което си правил – това са твоите кости, в които живееш. И само Любовта, която ти си опитал в душата си – само чрез нея ти можеш да живееш. И само знанието, което си имал в твоя дух, само Истината, която ти си поддържал, живеят и след смъртта. Тя ще вземе всичките мускули, туй, което е мекичко, ще го обере и ще го вземе, а ще остави само костите – тя няма право над тях. И затова се проповядва: „Гледай онова, което ще остане!“. Единственото нещо за вас, което ще ви остане за в бъдеще, то е само доброто, добрите ви постъпки, добрите ви чувства, добрите мисли.

Ние не можем да си обясним какво нещо е гладът, но усещаме нещо в нас, което ни заставя да ядем. Много пъти казваш: „Не ми се яде“, а друг път туй желание за ядене е

толкова голямо, че ти обхождаш цялата околност, за да намериш малко парче хляб. Питам: каква е тази сила, която действа в тебе? Какво нещо е гладът? Самият живот е, който изисква и дишането, и яденето, и почивката. Животът е, който изисква доброто, животът е, който изисква Любовта, човешката мисъл – само животът. Животът е нещо, което не може да се наруши! Има нещо у човека, което ще умре, но има нещо у човека, което остава, което никога няма да умре – това е неговият живот, онова, което той съзнава. Всеки един от вас съзнава, че има нещо у него, което ще остане, но има нещо, което няма да остане. Даже вашата младост, вашето детство не остават във вас. И някой път, като се погледнете в огледалото, виждате, че не сте онези, малките дечица на 45 години, с хубавите личица. Как са се изменили лицата ви! Едно време онова, малкото детенце, майка му го е помилвала като едно ангелче, а сега то е станало възрастно. И като си погледнете лицата, виждате, че не приличате на ангелчета. Онова красиво дете майката като го погледне, казва: „Ангелче!“, а сега вижда, че всичко това се е променило.

Онова, което е променило човешкото лице, това са лошите условия на човека, онази борба в живота, тия постоянни промени, страдания, страдания – и най-после се набръчка човешкото лице. Всеки един от вас трябва да се бори с една вътрешна непреодолима борба, за да може малко от малко да се запази. И нито един от вас не може да си даде отчет защо е така. Дойде една вътрешна тъга, една борба, едно вътрешно помрачение – не ти се иска да живееш, не искаш да срещнеш човек. И пак дойде една светлина, проблесне отвътре... Както и да се разглеждат мъчнотиите, въпросът не може да се разреши. Никакви закони, никакви външни закони, каквито и да са те, не могат да подобрят човешкия живот: подобряването е външно. И единственото нещо, което може да осмисли живота, то е Любовта – Любовта към Бога: човек да живее в Бога и да чувства присъствието на Бога, тъй както живее във въздуха.

Това, което възприемаш и което даваш навън – това трябва да бъде отношението ти: да чувстваш Божието присъствие във всеки момент на живота си, в добрите условия и в лошите условия, да усещаш Неговото присъствие, да чувстваш едно вътрешно успокояване. Христос имаше една непоколебима вяра в Бога и казваше: „Каквото и да е, Аз вярвам в Онзи, Който може да Ме изведе, да Ме избави и от най-голямото мъчение. Аз зная, че Този, в Когото вярвам, Той ще Ме изведе! Този път, в който съм тръгнал, при условията, при които съм поставен, Този, на Когото Аз вярвам и Комуто Аз служа, на Неговите ръце Аз се оставям, Той ще оправи всичко. Да бъде Волята Твоя! На Теб оставям духа Си, Господи!“ И виждаме, след 2000 години тази непреодолима вяра и туй, което Христос имаше към Бога, донякъде се реализира – за в бъдеще още повече ще се реализира.

Същият закон е и за вас: ако искате да се освободите от мъчнотиите в света, това е пътят. На първо място седи Любовта, на второ място седи Вярата, а на трето място седи човешката надежда. След това идва ред на други добродетели, с които човек трябва да се окичи. Земният живот е едно велико учение, в което човек трябва да се приготви, за да се върне при Баща си така, както трябва. Все трябва да се върнете: тук, на Земята, повече от 120 години не ви е позволено да останете. Може тук изключителни условия да се отпуснат за някои, но повече от 120 години никому не е позволено да остане, след 120 години трябва да се върнете. И след като се върнете, какви подаръци ще занесете със себе си? Нали като се връща някой от странство, носи подаръци? Сега като отиде някой на хаджилък, друг отива в Америка, във Франция или в Англия, една обща черта е това – след като се върне при своите си, той ще донесе подаръци. И като се върне човек в другия свят, все трябва да занесе нещо подарък от Земята. Какво ще занесете сега? Аз оставям на вас да си изберете какви подаръци ще занесете. Има големи скъпоценности – по някой път онези рудокопачи ходят и дълбаят от дълбоко, за да извадят един голям скъпоценен камък и да го продадат.

Когато човек обърне едного към Бога – някоя страждуща душа, окаляна – и ѝ покаже пътя към Истината и Любовта към Бога, това е големият подарък, който може да занесе! Като идете, да не идете сами, а да бъдете придружавани от вашите скъпоценни камъни! И Христос като отиде в Небето, Той отиде с подаръците – с ония хора, които обърна и които и днес се обръщат към Неговото учение. Това са големите подаръци! Но това съзнание хората още го нямат: сега хората още живеят със съвсем ограничени понятия за Бога и за бъдещия свят, за отношенията един към друг. Но все пак ние имаме много по-добри условия сега, отколкото когато Христос е бил на Земята. И може би само след 1000 години светът ще бъде още по-добър, и след други 1000 години ще бъде още по-добре.

Онова, което Бог е определил за човека, то ще бъде! Един ден Царството Божие ще дойде в сърцата на хората – и тогава само ще престанат страданията. Понеже Царството Божие не е в сърцата на хората, затова има още страдания.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

Всички на поляната си направихме паневритмичните гимнастически упражнения.

17 юни 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

КЪМ ЕМАУС

Размишление

*Двадесет и четвърта глава от Евангелието на Лука
„Духът Божий“*

Има една велика Истина, която е подобна на зазоряването, на разсъмването или на изгрева на Слънцето. Това е туй наречената Абсолютна Истина, туй, което човек може сам да провери, да опита, върху което той може да стъпи и да живее.

Животът има няколко фази, както семето, което, като падне на земята – това е първата фаза, първата стъпка – там са големите страдания, които започват. Това семе ще претърпи цяла една криза. След туй започва вторият процес – никненето: това е само пътят, по който животът се изявява. След израстването то ще цъфти – цъфтенето е третата фаза. Четвъртата фаза – това е оплодяването. Има и други фази... И най-после иде узряването на плода – това е шестата фаза. Плодът трябва да се опита от някого. И в духовен смисъл, когато някой умре на Земята, това е подобно на плода, стига плодът да не е окапал. Когато някой умре на Земята, него Бог го посреща, както ние посрещаме узрелите плодове, обрани в кошницата, вземаме ги със същата обич. Такова е сега уподоблението. Онзи, който живее на Земята, ще каже: „Каква полза има от изяждането на един плод?“. Животът на плода минава в една по-висока сфера, от плода нещо все остава. Именно човекът е, който дава – човекът дава най-хубаво условие за плодното дърво да расте. След като си изял един плод, този плод расте у тебе; ако ти си го изял от любов, той не се е изгубил – той расте.

По някой път хората разглеждат външната страна на живота – дали Христос е възкръснал. Той е неразбираем.

Какво нещо е възкресението, с какво тяло е възкръснал? Дали са Го видели, или не са Го видели? Има нещо по-дълбоко от виждането. Ти можеш да видиш много неща и те да бъдат илюзии. Но между илюзията и същината на живота има съществена разлика. Тя седи в следущето: в илюзията нещата всякога губят. Вземете едно дърво и го отсечете. Ако вземе да съхне, то ще почне да губи от своята тежест. Като го теглите всеки ден, ще видите колко губи. Тази загуба показва, че туй дърво не живее в реалността. Но когато едно растение влезе в реалността на живота, то всеки ден придобива по една малка тежест. Туй, което придобива – това е животът.

Следователно има два процеса в света. Има едни хора, които губят от знанието си – те са в пътя на смъртта. Ако губиш от знанието си – ти си в пътя на смъртта; ако губиш от здравето си – ти си в пътя на смъртта. Печелиш в съзнанието си – ти си в пътя на живота; печелиш в знанието си – ти си в пътя на живота; печелиш в здравето си – ти си в пътя на живота.

Най-голямата придобивка в света, която човек може да има на Земята, това е, когато човек завърши земния си живот. Той ще види първите лъчи на Любовта, Слънцето на живота ще изгрее! Когато го озари първият лъч на Бога, той ще възкръсне – това е диханието на Бога. Казва се: когато направил Бог човека, вдъхнал му първия лъч, с който той се пробудил в райската градина. Туй трябва да стане и със сегашните хора. Докато Бог не вдъхне в техния ум, в тяхното сърце тази велика Истина, хората всякога ще бъдат на кръстопътя.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

6.20 ч. Гимнастически упражнения

24 юни 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ВЪРХОВНИЯТ АВТОРИТЕТ

Ще прочета Деяния на апостолите, втора глава.

Изпя се песента „Всичко в живота е постижимо“.

Това, което носи живот, то е Божественият Дух. Казва се в *Битие*, че в самото начало Земята била неустроена и Духът Божий се носел над бездната. Как е започнал да действа онзи творчески принцип, за да оформи Земята? Бог е създал Земята, но е имало нещо, което е липсвало.

Можем да кажем, че и сегашният човек е създаден, но не е оформен още и Духът работи сам, за да се повдигне човекът. Някой път онези, които изучават Писанието, мислят, че като е казано, че Бог е създал човека по Свой образ и подобие, човекът е завършен образ. Не, Духът работи, за да се завърши, да се оформи този образ. Работата не е един завършен акт: дълго време трябва да се работи, за да се завърши човекът, както един художник или скулптор дълго време работи върху своето произведение. Че не е завършен човешкият образ, всеки един от вас може да го провери. Даже при най-доброто разположение на духа, когато мислите, че Божествената Любов е във вас и че с тази Любов може да обгърнете целия свят, след малко се изменя вашето състояние – ставате недоволен, мрачен, кисел. Това се случва и със Слънцето – на всеки 11 години се появяват петна върху него. А пък при човека се явяват някой път толкова петна, че едва се виждат някои места – затова човек трябва да гори отвътре. Мъчнотиите в света – това са материали, които трябва да се турят да горят на този огън. Ако нямате този материал, няма да имате и огън. Всичко това трябва да се превърне в огън, в светлина.

Сега не трябва да се спирате върху въпроса защо е така. Някой може да пита: „Защо хората се раждат по този

начин?“. Има разни начини за раждане: кокошката снася яйце и после пак чрез него ражда малките си; дървото отгоре си образува плодовете – на някое клонче има увиснали плодове; някоя малка микроба се раздвои на две. Има много начини, с които Природата работи. Този начин, по който сега хората се раждат, той не е вечен начин: един ден хората ще се раждат по друг начин. Раждане може да има само когато Духът влезе в човека. Сегашните хора казват: „Добила е жената дете“, Писанието казва: „Създаде Бог човека“, а пък за напредналия човек Писанието казва: „Роден е от Бога“, а не: „Създаден е“. Човекът не само трябва да бъде създаден – това е един механически процес. Родените от Бога – те са синове Божии. За създадените още не може да се каже, че са синове Божи – за тях се казва, че са образ и подобие Божие. Сега онова, което е необходимо за вас, е присъствието на Духа, Който може да ви изпълни с онова познание, дето е нужно, за да разберете какво е предназначението ви, за да можете да си спомните какво трябва да правите.

Страданията на човека произтичат от неговото животинско естество – то иска да се удоволства, то не обича страданието, а обича само да яде и да пие. Най-високото развитие на животното е да яде и да пие – това е царството му. Обаче човек е минал през това състояние – ял е и е пил. Но понеже като животното е ял и пил много, не е ял, както трябва, то са останали неща, които не са се смели, та сега, като е станал човек, набрали са се много страдания. Вие някой път се чудите защо човек страда. Представете си, че човекът е живял 10 000 години като вълк, 20 000 години като тигър, 50 000 години като мечка. Като вълк той е изял 10–20 000 овце – всяка година е изяждал по една овца. Заради всичките тези престъпления, които е направил, сега, като е станал човек, всички тези същества започват да идват при човека и да му казват: „Върни ни това, което си взел“. И ти трябва да плащаш – да плащаш за старите привички и задължения. Ти казваш: „Аз живея по Бога“. Но ще ти кажат тези същества: „Едно време беше страшен разбойник: ограби ни, изяде ни – сега ще

платиш“. Някой път ти дойде някое страдание: „Толкова много се моля, по три пъти се моля на ден, защо ми дойде това страдание, отде дойде?“. Господ не те слуша, само казва: „Ще поправиш живота си“. Ти си ял, ял, колко агнета само си изял. Това агънце мъчно се смила. И сега агънцето трябва да го родиш, да му дадеш свобода, да му платиш, да му дадеш живота, който някога си му взел. Човек е много скържав: да взема може, но ако дава, страда. Така че страданието не е нищо друго освен ликвидиране с животинското, със старите сметки. За онзи, който разбира, така е.

Сегашният живот ни е даден, за да се запознаем с Бога, да дойдем в съгласие с Него, да вършим Волята Му. В какво седи прегрешението на човека? Прегрешението на човека седи в яденето. Ти не си ял навреме – ти си ял, когато не си бил гладен. Например някое дете минава покрай някоя градина, отива при едно плодно дърво и изяжда една ябълка. Прегрешението не е в това, че е изяло ябълката, а че не е питало господаря на градината. Хората съгрешиха, понеже пристъпиха Божиите заповеди, тъй като Бог им каза да не бутат дървото на познанието на доброто и злото. Прегрешението седи в непослушанието.

Често ние грешим, понеже не изпълняваме волята на Бога и желаем някои работи да станат преждевременно – тогава, когато ние искаме и както ние искаме, и по този начин си създаваме ненужни страдания. Да допуснем, че ти имаш 10 000 лева на разположение. Минаваш един ден покрай една витрина и виждаш хубави дрехи – искаш да се облечеш; минаваш покрай обувчаря – искаш да се облечеш; после искаш някоя хубава шапка, някой часовник и всички други удоволствия. Не спиращ там, но почваш да вземаш и назаем. После идват кредитори. Какво ще бъде твоето положение? Ти ще се намериш натясно и ще започнеш да казваш бели лъжи, ще се извиняваш и ще им казваш: „Елате утре, елате вдругиден“.

Евангелистите имат един метод. Те като хванат един човек, искат да го обърнат на всяка цена към Бога и му казват: „Ти си грешен, ти трябва да се поправиш“. Те му

повтарят: „грешен, грешен“, докато го убедят, че е грешен и че трябва да се поправи. Един евангелист питал: „Ти защо като нас не ги учиш да се покаят?“. Един наш брат му казал: „Ние видяхме, че чрез вашия метод, както вие обръщате човека, не можете да го обърнете, понеже после той пак се връща там, откъдето е дошъл. А пък ние употребяваме следния метод. Казваме му: „Ти си добър, ти си добър, ти си добър“ – и най-после той повярва, че е добър – и става добър. Нали вие искате да го направите добър?“. Евангелистът казва: „Вие сте по-големи майстори, а ние искаме по-рано да го окаляме хубаво и после да го обърнем“. Казвам сега: как е по-хубаво да се започне: с Моисеевия закон или с Любовта? Писанието казва: „Моисеевият закон е до Христа, а пък Христовият закон на Любовта е вечен закон за възпитание“.

По някой път вие искате животът да бъде красив, хубав: да ви обичат, да ви погалят, да ви кажат една сладка дума, да ви приемат въщи като свои. Но това е Христовият закон – в Моисеевия закон няма такива неща. При Моисеевия закон ти си един слуга – каквото направиш, плащат ти, и като направиш нещо, ще ти намерят кусур, ще кажат: „Проста работа е“. Ще унижат работата ти, за да откъснат нещо от заплатата ти. Ще ти кажат: „Не си го нарисувал, както трябва, не си ушил дрехата, както трябва“, за да ти отбият нещо. И онзи човек ще каже: „Хайде, ще взема по-малко“. Хубавите работи зависят от Любовта. Само онзи, който е заквасен от Любовта, законът не го лови. Някой казва: „Онази сестра се отнесе грубо“. Няма нищо, тя по закона ходи: тя си носи камшик и като си извади камшика, удря. Някой казва: „Онази сестра е станала много добра“ – тя е хвърлила камшика, няма никакъв бастун. Много хора днес нали носят бастуни. Бастунът е Моисеевият закон. Даже и жените носят сега по някой път бастун, това е модно – подпират се на бастуна.

Има една страна в живота, която е красива: ние искаме известни постижения. Постиженията по закона – това са външни постижения. Законът може само да те облече, да ти построи къща, да ти направи ограда, но законът

не може да ти даде щастие, законът не може да ти даде разумност, законът не може да ти даде сила. При закона всичко е външно, най-първо ние сме работили външно – по закона. Сега Любовта работи отвътре – това е животът. Силата на човека е в Любовта. Трябва да се употребява Любовта, защото ако не я употребявате, вие ще останете парализирани или недоизраснали.

Не се самозаблуждавайте – има една привидна любов. Това, което се губи, не е Любов; това, което се изменя, това, което изгасва, не е Любов. Писанието казва: „Любовта никога не отпада“. Това, което отпада, трябва да знаете, че не е Любов. Ти казваш: „Едно време имах любов, а сега я нямам“. Не се заблуждавай – Любовта никога не отпада, Любовта всякога си остава, при всички условия, една и съща. Това трябва да залегне дълбоко във вас. Когато човек не знае как да използва Любовта, тя се отдалечава. Ако вие си затворите кепенците на стаята, и топлината, и светлината не могат да влязат. Тогава питам: светлината и топлината ли са престанали? Не – вие сте затворили условията, при които Любовта може да влезе във вас.

Та често със своите погрешки ние затваряме ония пътища, по които Любовта може да работи в нас. Ние мислим, че сме изоставени, че никой не ни обича. Вие се считате някой път и за сиромаси – с какво може да подкрепите това? Аз виждам небето, звездите, въздуха, водата, изобилните блага. Цялата Природа е дадена на човека и той казва, че е сиромас. И най-големият милиардер не би могъл да купи това, което един човек има. Това, което можеш да учиш, да видиш, да помиришеш, да чуеш, да вкусиш, да пипаш – това е голямо богатство. Защо ти са богатства, знания, ако обонянето ти е повредено? Защо ти са цветята, ако зрението ти и обонянето ти е покварено? Ако Бог ти е дал чувства, вярвай в Бога, че Той ще ти даде това, което искаш. Той ще ти даде богатства, но не искай веднага – Той ще ти даде всичко навреме, но Той не казва кога. Ти искай знание от Бога, искай условия да се учиш и пр., но не Му поставяй време. Ти иди при един професор да се учиш, но не му туряй програма кога, в кой ден и как-

во да ти преподава – ти ще се подчиниш на програмата му. А пък сега искат да кажат на Бога: защо професорът не е дошъл? Ако дойде професорът, добре; ако не дойде, пак добре – тогава ти иди там. Ако си разбрал, добре е, но ако не си разбрал, пак е добре.

Всички може да говорите за Любовта, но кои са отличителните черти на Божията Любов? Една отличителна черта на Божията Любов е, че Бог е многомилостив, дълготърпелив и благоутробен. Ако видите, че някое малко същество, например че малка пеперудка е кацнала някъде или е оплетена в паяжината на паяка, трябва да ви се трогне сърцето, да кажете на този паяк да я пусне. Също така трябва да кажете на паяка да пусне мухата. Ти ще кажеш: „Какво, да се занимавам с мухата ли? Нека паякът да си я изяде“. Паякът за тебе е едно предметно учение. Ако ти не освободиш мухата, ти си съдружник на паяка и тогава наполовина с него ще отговаряш за престъплението. Ще се заведе дело, ще се запише в него, че престъплението е извършено в твоята къща. Ти казваш: „Аз не съм видял“, а пък си видял.

Когато вие изгубите една хубава ваша мисъл, къде е отишла тя, кажете ми? Ако едно хубаво ваше чувство се е изгубило някъде, къде е отишло то? Мислите ли, че няма да отговаряте за това? Живо чувство беше то: може би вие да сте причината или пък поради вашето невнимание това чувство да е станало жертва на някой вълк, на някой паяк и пр. Та сега вашите хубави мисли, вашите хубави желания – това са вашите овце, които трябва да пазите. Христос казва: „Моите овце, Отче, на Мене ги даде и Аз ще ги пазя. Полагам душата Си за тях, да не изгубя нито една от тях“. Онова, което Бог ви е дал, ако го изгубите, тогава къде е вашето достойнство? Всичко това, което Бог ви е дал – вашите хубави мисли и хубави чувства – тях не трябва да губите по никакъв начин. Някой може да казва: „Аз съм много добър“ – отивам в кошарата му да му видя овцете. Той ми казва, че е много добър човек – отивам в градината му да видя плодните дървета, да видя зелето му, доматиите му какви са; виждам още лука, чесъна, сли-

вите, крушите, ябълките. Това са все методи за възпитание на хората – и като обикалям дърветата, аз гледам кои методи успяват. Някой път тиквите не вървят – тиквите са много идейни; някой път сливите или ябълките не вървят. А пък някоя година всичко върви – значи на добро е. Растителното царство ми казва: „По нашия живот съди за господаря ни“.

Всеки един човек трябва да има една градина, за да гледа как растат растенията. И какъвто е той, такива ще бъдат и растенията, такива ще бъдат и неговите домашни животни. Сега онова, което Бог ни е дал, трябва да го пазим. Хубавото, което Бог ни е дал, тези овце, които Бог ни е дал, трябва да ги пазим, както пастирят пази овцете на господаря си, та нито една овца да не се изгуби. И тогава Бог ще каже: „Добри рабе, много добре си ги гледал, ще ги оставя на тебе“.

Вие сега мислите другояче. Вие мислите, че като отидете на онзи свят без овце, без нищо, ще ви посрещнат с някое такси, тържествено. В онзи свят няма никакви таксита. Там има превозни средства, но не мога да ви ги кажа какви са. Писанието казва, че всички онези хора, които вие може да обърнете към Бога, ще бъдат с вас – те ще бъдат ваш капитал. Ако отидете в невидимия свят сами, ще кажат: „Този овчар е изгубил овцете“. И тогава, след като ви гощават 3–4 дена, ще ви пратят пак на Земята, за да работите. Човек, който няма овце, не го държат на онзи свят. Даже и в този свят може да направите опит. Една жена, която обича някой мъж, която даже казва, че умира за него, ако тя го вземе, а пък той седи, не работи и се излежава, тя ще му каже: „Защо седиш така тук, защо не излезеш да работиш?“. И тя ще почне да съжالياва, ще каже: „Не трябваше да се свързвам с него“. На онзи свят има работа, велика работа има, придружена с радост и веселие. При работата ще ви се даде най-хубавото. Тук не можем да работим – тук се трудим и мъчим, а пък в Небето ще работим. Следующият живот, който иде, ще бъде живот на работа, затова трябва да се приготвяваме.

Всеки ден, когато ви дойдат страданията, да знаете, че вашите овце страдат. Когато децата страдат, и майката страда; когато в една държава поданиците страдат, и царят, и управляващите страдат. Щом имаме страдания, то има нещо в нас, което трябва да поправим. Това можем да го направим само по един начин: нещата без Любовта не могат да се поправят. Затова Любовта за вас трябва да бъде върховният авторитет. От този авторитет излиза Животът. Ние трябва да обичаме живота – онова, което Бог ни дава. И Любовта трябва да бъде за нас авторитет. Само по този начин може да се поправи миналото, може да се изправи настоящето и само по този начин може да се постигне бъдещето. Никога не казвай: „Не си струва да обичаш!“. Обичай!

Любовта всякога се отличава със следното: тя най-първо дава, а после взема. А безлюбието по какво се отличава? То най-първо взема, а после малко ще даде. Онзи, който първо взема, а после дава, той е в безлюбието; а пък онзи, който първо дава, а после взема, той е в Любовта – това е закон. Затова на всички ви пожелавам да живеете в Любовта. Давайте и после вземайте – това е закон.

„Отче наш“

8 юли 1934 г., 5 ч., София, Изгрев³³

СПРАВЕДЛИВОСТ, МИЛОСЪРДИЕ

15 минути размисление

Трета глава от Деянията на апостолите

Изпяхме „Бог е Любов“.

Слънцето вече грее.

Когато човек се забърка в някой мъглив ден в планината, той образува един кръг, в който се върти и се връща пак на същото място, отдето е излязъл. Колко време? Различно: ще направи един кръг и пак ще се върне. Каквото и да започва човек по човешки начин, той все ще се върне на онова място, откъдето е излязъл – човешкото разбиране е такова. Често човек започва идеално на младини, казва: „Без пари може, без това може...“. На старини, като дойде на същото място, казва: „Не може без пари, без хляб не може, без вода не може“. И почва да нарежда – и съжалява, че на младини не е мислил така. Когато казвам, че някои неща не са важни, подразбирам, че не вземат едно първостепенно място. Те са едно външно условие и без тях може. Водата за рибата е една необходимост: като риба, ако не живее във водата, тя ще умре. Но водата за птицата не съставлява такава необходимост, както за рибата – птицата може и без вода. Водата за птицата е едно условие, за рибата е живот.

Сега всеки може да цитира стиха: „Бог е Любов“, но какво се крие в думата *любов*? Всеки може да цитира: „Аз съм Пътят, Истината и Животът“, но какво се крие в тези думи? Или в „Повярвай в Господа Исуса Христа и ще бъдеш спасен ти и домът ти“?

В прочетената глава се говори за един хром, който седи пред храма и проси. Минават Петър и Йоан покрай него и Петър му казва: „Погледни, ние сребро и злато не можем да ти дадем, но това, което имаме, това ще ти да-

дем. В Името на Исуса Христа, стани и ходи!“ . В този час стана човекът и започна да скача и да слави Бога. Петър и Йоан и да имаха пари, и да му бяха дали, какво щяха да го ползват? Но това, което имаха и което му дадоха, струваше много повече от всичките други материални средства. Туй, което всякога може да има, това човек не би го сънувал, дори и това, което му се случва. Този човек беше изгубил своите добродетели и сега ги придоби. Защото краката са на човека, това е пътят на неговата добродетел. И човек е силен тогава, когато има добродетелите. По някой път вие се чувствате слаб, изнемощял, паднал духом. Вашите крака са слаби, вашите добродетели са слаби! Това е състояние. Ще кажете: „Не съм ли аз добър човек?“. Ако вие мислите за доброто като за нещо материално и казвате, че то е нещо външно – само да правите добро, това е едно погрешно схващане. Доброто у човека е тъй съществено, както хлябът. Доброто у човека трябва да влиза непреривно в неговата душа, както хлябът – в организма. Ти си отпаднал, вървял си дълго по пътя, краката ти не държат, но щом ти дадат малко хлябец и малко чорбица, като си похапнеш, след 10, 15, 20 минути ти ставаш бодър, имаш сили и можеш да работиш. Следователно доброто трябва да го считаме като една насъщна храна, която човек трябва да знае как да я възприема.

Сега друго нещо има, което спъва хората на Земята. Те казват: „Каква нужда имаме ние да учим, щом имаме Божията Любов?“. Но това е отчасти така. Ти си във въздуха, имаш всичкия въздух: хайде, вдъхни си и престани оттам насетне да вдишваш, не ти трябва повече да поемаш. Но ти издишваш и пак поемеш. Питам: нали си във въздуха – всичко имаш? Любовта е един процес, който постоянно трябва да влиза и излиза. Има две страни Любовта: едната е вътрешна, другата е външна любов. Ако ти не разбираш външната любов, вътрешната съвсем няма да я разбереш. Ако Бог, Който живее в тебе, ти не Го обичаш, нищо не можеш да изпълниш. Но и онзи Бог, в Който ти живееш, ако не Го обичаш, пак нищо няма да направиш. Това са двете страни на Любовта – повече обяснения не са нужни.

На слепите хора може да се обяснява – сляп който е, може да му се обясни, може да му се каже: „Премини оттук“. А който вижда, ти само му посочваш пътя – и той вижда. Няма какво да му разпращаш: „Тази местност я погледни, обиколи я, изчисли я, изследвай я“ – очи имаш. „Ама колко е висока тази чукара?“ „Иди, измери я.“ „Колко далече е тази чукара?“ „Върви и ще измериш, ще изследваш колко е далече“. А ти искаш сега наготово някой да ти покаже пътя. Не, ти сам ще изследваш всичко. Онзи, който ще ходи по този път, той ще придобие известно знание за себе си. Но неговото знание не може да бъде и твое знание – едно упътване може да бъде то за тебе.

Пътят, който един човек е извървял според Божествената Истина, той е валиден, важен само за него, а за тебе това може да послужи само като едно условие. Но ти сам, докато не минеш този път, та да го видиш във всичката хубост и красота, нищо няма да те ползва неговото знание. После друго – понякога казваме: „Вие трябва да живеете по Бога!“. Това е пак същият закон. Как се живее по Бога? За да живееш по Бога, основното нещо е да бъдеш справедлив. Ти не можеш да бъдеш добър, не можеш да бъдеш милостив, преди да бъдеш справедлив. Справедливостта у всинца ви трябва да стане като една основна черта. Справедливостта е тактът на живота. Да бъдеш упорно справедлив! Не си ли справедлив, ти не можеш да бъдеш и милосърден, не можеш да проявиш и доброто, защото милосърдието, това е още по-дълбоко нещо. Справедливостта е нещо външно, а милосърдието отвътре трябва да го имаш. В туй неразбиране ти сега искаш да добиеш милосърдието по външен начин. Справедливостта се изявява по външен начин, а милосърдието се придобива по вътрешен начин.

Казваме, че човек трябва да бъде справедлив, понеже туй е полезно за него. Смисълът на човешкия живот е в постоянното усъвършенстване! Човек не е съвършен – даже и един светия на Земята, и той има известни недъзи, от които трябва да се освободи. Недъзите може да са мисълта за жена, за щастие – много работи може да са.

Добре, но всеки един човек, който е още в плътта, той е свързан с известни ограничения. И дотогава, докато той не се освободи от сегашните свои връзки, които го спъват, той не може да бъде свършен. Давид³⁴ имаше своята опитност, той каза: „В грях ме зачена майка ми“. Не майка му, но той сам се зачена в грях. Давид, според своите разбирания, каза: „Господи, имам всичкото добро желание да Ти служа, но майка ми ме тикна в един крив път. Зачена ме в грях, та не мога да Ти служа, затова бъди милостив към мене!“. Донякъде Давид беше прав. Но не зная, когато той направи греха, дали майка му му е дала този съвет, дали майка му го е тикнала да го прави.

Ще се намерим в едно противоречие. Ако Бог живее в нас и ние живеем в Бога, тогава как ще поясним постоянните погрешки, които правим, как ще си ги обясним? Сега това са въпроси за вътрешни, мистически размишления – те не се обясняват. Щом почнеш да обясняваш какво нещо е Любовта, ти изгубваш това, което имаш. Вътрешните неща не могат да се обяснят. Има неща, които се разбират без обяснение. На един човек ти можеш да му обясниш какво нещо е топлината, но и без да му разправяш, той знае – нека само пипне печката и ще разбере какво нещо е топлината. Той ще я почувства: туй, което почувства той – това е топлината. Когато топлината мине през човешкото тяло, няма какво да му се обяснява. Без топлина човек се вкочанява, а с топлината постоянно се разпуска неговият организъм, тялото почва да се движи. Ние правим аналогия: когато топлината, Любовта влезе в човешката душа или в човешкото сърце, всичките удове, които са вкочанявали, постепенно добиват една пластичност. Някой път сърцето му се е вкочанявало и човек не намира никакъв смисъл в живота. Щом влезе Любовта, веднага се размрази сърцето, започват да се развиват семената, да цъфтят цветята – и човек казва: „Животът има смисъл!“.

Първото нещо: бъдете справедливи в своите разсъждения! Защото всеки ден правите погрешки и всеки ден страдате, понеже не сте справедливи. Бог ви е дал много

благословения, но вие виждате някого и започвате да се оплаквате, че все нещо ви липсва – и упреквате Господа, като че Господ е виновен. И ще кажеш като Давид: „В грях ме зачена майка ми. Ако Господ ми беше дал един по-голям ум, едно по-голямо сърце, аз нямаше така да направя“. Не, не, ти не разсъждаваш справедливо! Нима, ако имаше по-голям ум, щеше да направиш доброто? Че ако е така, Давид имаше много голям ум и се наричаше един от първите синове на Бога. Питам тогава: кое го накара да направи прегрешение и после да го изхвърлят на свинете? Ако речем ние да разберем този въпрос, да го обясним, всинца ще се окаляме! Аз не обичам да разправам как е станало грехопадението, не искам да се занимавам с него, защото ще се окалям. Аз не искам да се калям! Питат: „Ама как е съгрешил Давид, обяснете?“. Не искам да се калям! Ако искаш да знаеш това, мога да ти кажа пътя как да се изкаляш – и когато излезеш навънка, ще знаеш как си се окалял. Питат някой пиан как се е окалял. Връща се той вкъщи, пита го жена му: „Как си се окалял?“ „Е, наш Пенчо ме срещна на пътя и каза: „Хайде за здраве да идем да прием по една чашка“. Та по една чашка, по две – та се напих. И като вървах, забърках пътя и хлътнах в една локва. Ако не бях пил, нямаше да падна в локвата“. Щом човек се напие, някой път все ще влезе в локвата вътре! За здравето на този, за здравето на онзи... Пита го жена му: „Сляп ли беше?“ „Сляп не бях, но пиан бях!“. Казва на жена си: „За хатър не трябваше да пия. Ако не бях пил, в локвата нямаше да вляза!“.

Има два вида любов. Някой път любовта на света може да ни окаля и да ни вкара в локвата вътре – и после да ни изнесат. Обичай нещата, без да се привързваш към тях, защото всякога грехът в света произтича от привързването за известни предмети, които си обикнал повече. Щом се привързваш, грехът е неизбежен. Обичай всичко в света, без да се привързваш – то да ти бъде едно условие. Не мисли, че както пиеш една чашка винце, ще разрешиш нещо. Погледни виното, вкуси го с езика си един-два, четири-пет пъти, близни с езика си и остави чашата. Защото като изпи-

еш цялата чаша, че втора, трета – на ден можеш да изпиеш 10–15 чаши – и ти ще влезеш в локвата. Кажки на кръчмаря: „Моля, дайте ми една чаша вода“. Ама може ли без да пиеш вино? Може без да пиеш: само близвай нещата.

Та ще бъдете справедливи спрямо себе си, спрямо Божиите разпореждания! Като направите някоя погрешка, бъдете справедливи! Каквото и да направите, в себе си бъдете справедливи – това е благородство на душата. Защото вие можете да бъдете справедливи! Като се самоосъдите повече, отколкото трябва – това е лицепривитие. Някой път си турите едно голямо наказание – това е пък друго лицепривитие. Ще си теглиш една присъда: бъдете справедливи! Ще си кажете: „Ти трябва да близнеш само от виното, десет пъти да близнеш от винцето, а ти изпи десет чаши, затова аз те наказвам на три дена арест и три дена да седиш гладен и от дома да не излизаш навънка!“. Една присъда е това – първата присъда: три дена да не излизаш от дома! После, втори път като направите престъпление, втората присъда – десет дена арест и десет дена пост. Увеличавайте присъдата, та този синко майчин, след като дойде до четиридесет дена да пости, тогава ще се изправи! Ще каже: „Разбрах!“. Закон му турете! Има един у тебе, който е много упорит, но четиридесет дена като пости, това е крайният предел, до който той може да упорства. И аз мисля, че Христос, като пости четиридесет дена, Той го опита. Тоя седеше, когато му казваше Христос: „Това ще направиш, онова ще направиш!“. Христос казва: „Не!“ – и в пустинята го съди, казва: „Не, пост!“ . Три дена, десет дена: „Не“. Петнайсет, дваесет дена пост: „Не.“ Трийсет дена, трийсет и пет дена... И когато дойде до четиридесет дена, оня каза: „Ще изпълня всичката Ти Воля, само – хлябец!“ . Каза му Христос: „Много добре, както Господ иска, ще бъде!“ . Напоследък огладня и лошият дух отвътре излезе навън! Казва му, че не го познава, казва: „Гладен е този, да го нахраним – на човека му трябва малко хляб. Дай му, колкото да яде“. Казва Христос: „Не само с хляб може да живее човек, но с всяко Слово Божие! Най-първо със Словото Божие трябва да се храни“ .

Всякога, след като го възпитаеш скрития, непременно ще дойде изкушението, потайно вътре някъде. Ти имаш едно скрито желание: не го знаеш какво е, по Бога ли е; това ли е, някой лош дух ли е? Ти трябва да опитваш, докато се убедиш от Бога ли е туй желание. Ние трябва да опитаем нашите мисли от Бога ли са и желанията ни от Бога ли са. И след като намериш онзи, скрития вътре в тебе, и разбереш, че е той, той ще излезе навънка и ще земе положението на един светия – да те изкушава. Но ти няма да се предаваш на никаква слабост!

Всички сте дошли на Земята да учите и не трябва да бъдете роби на външните условия, в които живеете, но всичко трябва разумно да използвате! Грехът е примка, примка е той... Това е както лют пипер: нали знаете тези, шопските люти чушки... Като го близнеш тъй, за цял, може, за треска може. Но ако мислиш, че след като го ядеш, човек ще станеш, празна работа е. Близни го – и тогава всичко изпитвайте, но доброто дръжте! След като изпитате нещо, дръжте онова, което е Божествено – то ще служи за повдигането на човешката душа и за усъвършенстването ѝ.

Сега – на упражнения!

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

6 часа. На полянката всички направихме с музика паневритмичните си упражнения.

15 юли 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ПЪТЯТ НА ВЪЗКРЕСЕНИЕТО

Ще прочета четвърта глава от Деянията на апостолите.

Песента „Махар Бену Аба“

В прочетената глава става въпрос за възкресението. Съществува едно противоречие вътре в самия човек: привидно като че човек вярва в нещо, а всъщност, когато дойде да приложи нещата в живота, заражда се едно противоречие. Когато някой ви прави добро, вие сте готови да говорите добро за него, но когато ви прави зло, обратно – говорите зло за него. Вие тогава господар ли сте на положението? Когато ви прави добро, му слугувате добре, а когато ви прави зло, вие му слугувате зле. Ако човек в дадения случай вярва и не вярва, тогава какво значение има тази вяра? Има една вяра, която е безпредметна – тя е вярата на условията; тя не е онази вяра, чрез която може да дойде новият живот.

Когато се казва, че чрез вярата човек ще бъде жив, подразбират се условията, чрез които човек може да излезе от сегашните ограничения, в които се намира. При сегашните ограничения всеки един човек ще остарее бързо, ще умре и ще се свърши с него. Могат да ви кажат, че ще бъдете в друг свят. Това е друг въпрос – дали ще бъде така, или не. Могат на едно кокоше яйце да кажат, че като го опекат, ще бъде в онзи свят, но дали ще има то това съществуване, както сега, това е въпрос. Положително знание имаме тогава, когато сме проверили нещата, в които вярваме. Писанието казва, че по-блажен е онзи, който не види, а вярва. Но защо да не е блажен и онзи, който види и вярва? В ума на Христа е съществувала следната мисъл: блажен е онзи, който не види и вярва, понеже той, като вярва, ще му се дадат условия да види. Ние разбира-

ме много статически това положение. Някой казва: „Аз ще ти дам утре 1800 лева, но той днес не ти дава нищо“. От вас се изисква днес да вярвате и утре, като ви даде, тогава ще видите, че е вярно. Ни най-малко не се подразбира, че във всеки случай човек трябва да вярва, без да му се дава нищо. Иначе кога ще провери нещата? Всички сте дошли до едно място, дето трябва да вървите по пътя на опита. Едно пиано се опитва по чистота на тона, който издава, а също така и всеки друг музикален инструмент – не само външно да е красива една цигулка, не само красиво да е направена, но важен е тонът, който издава. Златото е злато – то има едно качество, че не се окислява. Ценни са скъпоценните камъни, които са чисти, естествени; диамантът е ценен по своята твърдост и по силата, с която той пречупва светлината.

Тогава по какво трябва да се отличава човек, по какво трябва да се отличава един верующ? Ти ако си един прост камък с твърдост, тогава твоята твърдост е много малка, всеки може да те стърже. Трябва да бъдеш така твърд, както диамантът, че с какъвто и да е друг диамант или камък да те стържат, нито една резка отгоре ти да не направят. Ако дойде злато отгоре ти и направи известни резки върху тебе, тогава имаш ли вяра? Вярата е едно състояние, което превъзмогва всички мъчности. Ако твоята вяра не може да превъзмогва всичките мъчности, това не е вяра. Ако ти имаш известна вяра и не можеш да я използваш при нужда, тогава защо ти е тази вяра? Ако имаш известно знание и не можеш да го туриш в работа, тогава защо ти е това знание? Сега има едно положение, от което сегашните хора трябва да се освободят. Яйцето, докато не се освободи от своята черупка и докато не седи 21 дена под кокошката отдолу, то пиле не става. Значи в човека има известни заложи, които трябва да се турят под известни условия. Трябва да се премахнат известни препятствия, за да излезе онова – хубавото, красивото, което е скрито в човешката душа.

Възкресението е за напредналите души. Някой казва: „Да поживеем на Земята“. Земният живот всякога ще ви

донесе страдания. В края на краищата това благуване, което може да имате на Земята за 20 години, за 25, 50, 100 години, ще ви излезе два пъти през носа – и аз не съм срещал нито един човек, на когото да не е излязло това през носа и да не е съжалявал, че е дошъл. Някой казва: „Има какво да се прави, като съм дошъл“. Не съм срещал нито един човек, който да не е съжалявал за големите разочарования, които е претърпял. Ние, като искаме да живеем на Земята, подразбираме следното: зад този земен живот и зад условията на този земен живот се крие нещо друго. Така оправдаваме страданията. Има нещо друго, което оправдава страданията: ако не е животът на възкресението, тогава всичкото ваше съществуване е безпредметно. Сега вие сте запознати с това, няма какво да ви се доказва. Аз не искам да ви доказвам нещата, но да ви наведе на една нова опитност, която трябва да имате. Този ученик, който иска да учи музика, той трябва да дойде в съприкосновение с най-добрия учител по музика. Онзи, който иска да стане певец или който иска да стане художник, трябва да влезе в съприкосновение с един учител, който да го научи как да пее или да рисува. И този закон навсякъде се прилага. Житното зрънце трябва да влезе в съприкосновение със слънчевите лъчи, с топлината, за да може Слънцето да даде ония качества, които са заложени в семето, иначе то ще остане такова, каквото си е било.

Сега човек само трябва да вярва. Някой вярва и казва: „Аз вярвам в Господа Исуса Христа“. Ти може да вярваш в едно изрисувано слънце, в някоя книга. Това слънце е нарисувано от някой велик художник – тогава какво ще те ползва? Ти даже може да четеш, че Христос е дошъл и е пострадал. Какво ще се ползваш от това? Човек трябва да влезе в съприкосновение с онази реалност, да я опита и да стане едно с реалността. Христос казва: „Аз и Отец едно сме“. Той познаваше Отца. Тогава и християнинът, и верующият трябва да кажат: „Аз съм едно с Христа“. Христос казваше: „Понеже Бог живее в Мене, и Аз живея в Бога“. По същия път всеки един от вас трябва да каже: „Христос живее в мене и аз живея в Христа“. Христос казва: „Как-

вото прави Отец, и Аз го правя“. А сега верующите казват: „Каквото прави Христос, аз не мога да го правя“. Каквото е правил Христос, трябва да го прави и всеки веруещ – това е пътят на възкресението.

Христос дойде по единствената причина, че Бог живееше в Него и не беше възможно на Христос да умре. Понеже Бог живее в Христа, то и всеки, който живее в Христа – и Христос живее в него, то по същия закон този човек ще бъде жив. Сега някой може да ви запита: „По какво заключавате, че Христос живее във вас?“. Много лесно може да се докаже. Как може да се докаже, че една вода има 100° топлина? Водата ще каже: „Турете едно яйце в мене и аз ще го сваря“. При колко градуса се сварява яйцето? При 100° – така може да докаже водата, че топлината ѝ е голяма. По какво се отличава огънят? Той се отличава с голямата си топлина. Има огън с голяма топлина, а има други огънове с още по-силна топлина – например 100°, 300° и пр. А има огънове с няколко хиляди градуса топлина. Щом топлината е силна, какъвто и да е предмет може да се разтопи в тази горещина.

Силата на човешкия живот е в топлината на неговата любов. Ако твоята топлина е силна, твоите отрицателни мисли, които те мъчат, ще изгорят и ще изчезнат. Защо те мъчат някои мисли? Защото е слаба твоята топлина. Топлината ти трябва да е толкова голяма, че всяка мисъл, която те мъчи, трябва да се разложи, да изгори, да се премахне. Например вас ви мъчи сега мисълта за сиромашията, че нямате парици. Питам сега: основателна ли е тази мисъл? Представете си едно дете, което има баща и майка, които го обичат. Трябва ли то да се безпокои, че ще умре гладно? Сега вие казвате: „Какво ще стане с нас?“. Аз не говоря за продължителната вяра – продължителната вяра е статическа вяра. Вярата всякога се опитва в даден момент – тя се опитва във време на мъчнотии, а не когато си охолен, когато си здрав. Това е знание! Вярата се опитва при големите противоречия в живота. Онзи, който умира, който изгубва живота си, и пак вярва, че ще се върне животът му – това е вяра. Онази сила, която може да върне

това, което ти си изгубил – това е вяра. Ти не можеш да имаш вяра, докато не достигнеш онзи, крайния предел на твоята вяра. Крайният предел на твоята вяра е Любовта. Всеки, който не е достигнал до крайния предел на вярата, той има слаба вяра. Ти като влезеш в областта на Любовта, в нея вече се реализира копнежът на вярата, защото вярата е закон на живота. Външната страна е вярата, а пък Любовта – това е вътрешната страна на живота, това е Божественото, чрез което вярата се реализира.

Първото нещо е: всеки от вас трябва да има тази опитност – не само Христос трябва да възкръсне, и всички вие трябва да възкръснете. Защото ако Христос е възкръснал, а вие не възкръснете, тогава нищо няма да се ползвате. Ако вярвате, че Христос е възкръснал, а вие не възкръснете, тогава празна е вашата вяра и всичко, каквото правите на Земята, е безпредметно. Всички религии на Земята без възкресението нямат смисъл. Съвременната вяра има смисъл, доколкото възкресението или новият Божествен живот на безсмъртието ще може да се реализира.

Слънцето е реално дотолкова, доколкото сега ни свети. Задава се един въпрос: това, в което вярваш, опитал ли си го? Всеки ден постоянно трябва да опитвате Вярата и Любовта. Човек трябва да ги чисти така, както войниците чистят пушките си – така и Вярата, и Любовта всеки ден трябва да се чистят. Войникът ще изчисти пушката, ще я намаже: щом се остави онази пушка ненамазана, ръждява. И когато Вярата и Любовта са ръждясали, това показва, че войникът не е бил умен.

„Отче наш“

22 юли 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ЧОВЕШКОТО И БОЖЕСТВЕННОТО

Размишление

Пета глава от Деянията на апостолите

Всяко добро начинание в света, дали е човешко, или Божествено, ще дойде да се изпита. Хората в света се изпитват със своята лакомия, духовните хора се изпитват със своята лъжа. Светският човек, след като натрупа голямо лакомство, започва да страда. Питам: защо страда? Защото е лаком. Духовният човек, след като излъже, пита: „Защо страдам?“. Защото си излъгал. Защото който се излъгва, и той лъже. Дойде някой при тебе, разправя ти една новина – ти не си я проверил и я предаваш на други: ти или си продавач, или си купувач. Аз уподобявам хората на света, светските и духовните хора, на продавачи и купувачи. В даден случай можеш да бъдеш или продавач, или купувач. Ако продаваш, трябва да дадеш хубава стока, да е изработена хубаво, чисто – тогава не обичаш да лъжеш. Ако си купувач, пак не трябва да лъжеш, а да платиш навреме, да не се извиняваш. Това са елементарни правила, отдето започват нещастията на хората – от малките работи. Виждаме един човек³⁵, който искаше да продаде нечиста стока на апостолите, за да покаже, че той вярва в това, което се проповядва, че е готов да пожертва всичко. Отива, продава нивата си и казва: „Аз съм готов да живея с вас и каквото ви е правите, и аз ще го правя – всичкото оставям на ваше разположение“. Пита го апостол Петър: „За толкоз ли продаде нивата?“ „За толкоз“. Петър му казва: „Защо се опита да излъжеш Господа? Тази нива не беше ли твоя, преди да я продадеш? Парите не са ли твои, след като я продаде? Защо ще лъжеш? Калпава е стоката ти: такава стока не искаме ние, не ни трябва“. След туй идва жена му – и нея питат, и тя казва същото: наговорили са

се. И умът, и сърцето на човека вървят по един и същи път на лъжа. И двамата умират, всичко се свършва.

Любовта изключва всяка лъжа, всяка лакомия – те са извън нея. Следователно немислимо е, по никой начин ти не можеш да влезеш в Любовта със своята лъжа и със своята лакомия. Щом се опиташ, смъртта ще дойде. Ти казваш: „Бог нали е Любов“. Значи Господ трябва да допусне престъпление – и тогава да е Любов. Ако Бог допусне престъпление, Той не е Любов, щом не е Любов, Той изключва Себе Си. Сега мнозина искат да ги приемат някъде да живеят с някои хора. Те турят нещо в банката, казват: „Вярваме в Бога“. Те са се осигурили и вярват в Бога. Какво ще вярват в Господа, какво ще им прави Господ? Пари имат, дрехи имат, за ядене имат – в какво ще вярват? Аз съм забелязал и проповядващи, и проповедници, и свещеници как изнасилват Истината. Проповедникът проповядва, той иска да каже Истината, но Истината не е в негов интерес, затова той ще позамаже, ще позаглади, някакъв стих ще тури, за да я закрие. Не, не, не върви! Друг път проповедникът може да иска да каже Истината, но на онзи, който го слуша, не му допада. Някои неща допадат, някои неща не допадат – трябва да се доглаждат. „Туй го каза тъй, но то не е тъй – друг един стих има.“ Не поставяйте в противоречие един стих на друг.

Няма да лъжем, нищо повече! За да лъжеш, всякога подразбира, че ти си един лаком човек. Ти си минал в лъжата в първа степен, ти си живял в света на лакомията – като духовен човек не си се освободил от лъжата. „Колко пари имате в банката?“ „Десетина хиляди лева.“ Той няма десет хиляди лева, но сто хиляди лева. Защо не казваш колко имаш? „Не мога да кажа, защото ще дойдат да ми искат назаем пари.“ Ако ти си господар, никой не може да ти вземе твоите пари насила. Ще дойде някой човек да ти иска пари назаем, защо ще те е страх? Кажи: „Не давам“ – нищо повече. Кажи: „Имам пари, но не съм разположен.“ „Ама ще бъда груб“. По-добре да бъдеш груб, отколкото да говориш лъжата. Кажи: „Имам пари в банката, сто хиляди лева, но тебе те считам за човек, който не плаща, не мога

да ти дам“. Казваш: „Аз не искам тъй да го обидя“. Ами като му кажеш лъжа, не обиждаш ли себе си? Значи ти ще опетниш себе си, за да не опетниш другите.

Сега някои изпадат в друга крайност. Когато някой иска да води праведен живот, хората отвън започват да гледат как ще постъпва. За да познаваш хората, за да съдиш, трябва да знаеш какви са отвътре. Ти не можеш да имаш ясна представа за човека, ако отвътре не познаваш какви са подбудителните причини. Един човек може да не ти даде пари назаем, може да не те приеме вкъщи – каква е подбудителната причина? Апостолите не приеха Анани. Казва апостол Петър: „Защо искаш да лъжеш?“. Сега ти ще спестиш Божествената правда върху себе си. Ако ти се опиташ да влезеш в Царството Божие и с най-малката лъжа, ти ще намериш смъртта. И жената, и децата ти, всички, който се опитва да излъже, ще намери смъртта. Какво ще трябва да правим? Ще кажеш за колко пари си продал нивата, без да задържиш нито една стотинка. Никой не те кара насила да дадеш. Ти си свободен да задържиш всичко, но не си свободен да лъжеш. В лъжата няма свобода, в лъжата всякога има смърт.

Знаете тази приказка за малкото дяволче, което отива при големия дявол и му казва една лъжа. Онзи казва: „Тази стока е моя, на мене няма да я продаваш – аз я направих за хората. На мене ще ми казваш истината“. Туй, което носи живот, туй, което носи щастие, е да говориш Истината – без лъжа. Който иска да бъде щастлив, да не допуска абсолютно никаква лъжа в себе си. Няма да се опитваш да лъжеш Бога, няма да се опитваш да лъжеш ближния, и трето, няма да се опитваш да лъжеш и себе си. Опитваш ли се да излъжеш, непременно ще опиташ смъртта – законът е неизбежен, никой не може да го измени. Влезеш ли в живота, ще бъдеш доволен от онова, което Бог ти е дал. Не искай повече от онова, което Бог ти е дал – искай Бог да благослови онова, което ти е дал, за да го разработиш. Не искай от ближния повече, отколкото може да ти даде, не искай и от себе си повече, отколкото можеш да направиш!

Питате: „Какво представлява Небето?“. Някои имат смътно понятие какво е Небето, искат да го опитат, както Земята. Човек, за да разбере Небето, трябва да има съответстващи сетива, чувства – то не е нещо, което може да се опише. Да опишеш на една мравка какво нещо е човекът, какво нещо е човешкият живот, е като да описваш Небето на човека. Най-първо, как ще разправиш на тази мравка, че човек е на два крака. Ще каже: „Как може на два крака? Ние с толкова крака едва се движим, ние с по шест и по осем крака едва се движим, той на два крака как се движи?“. Не можем да обясним това. После за онова, което е направил човек за хората, които живеят в този разумен свят, мравката няма понятие. Мравката няма това понятие за Слънцето – мравката едва вижда Слънцето. Те не виждат никаква звезда, за тях небето е тъмно. Ако на мравките им бяха разправяли, че има небе и на него звезди, те биха се смели и за корема биха се хванали. Казва някой: „Защо е така?“. Ако един човек със зрение разправя на слепите за Слънцето, те казват: „Ние не сме го видели“. Има известни чувства в човека, които трябва да се пробудят. Истинската Любов човек може да я познае. Сега ще ви кажа диагнозата, за да знаете дали вървите по пътя на една Любов, която е Божествена. Щом като се отучиш да лъжеш, Любовта е в тебе, функционира; щом послъгваш, Любовта я няма – може да имаш само някаква любов, някакво чувство. „Всичко туй – ще ти кажат някои хора – го остави настрана.“ Щом Любовта дойде в човека, лъжата я няма в него. Тогава ще ме попитате: „Без лъжа може ли?“. Може, това е животът: с лъжата хората умират, без лъжата хората възкръсват. Всеки, който иска да възкръсне, трябва да се освободи от лъжата.

Една майка довежда сина си, който по естество е склонен да попейва. Тя иска да го прави светия. Той е направил една погрешка, тя не иска да признае, че синът ѝ я е направил – тя се е солидаризирала с него. Така не може да го поправи. Кажете, кой научи хората да лъжат? Докато не бяха яли от забраненото дърво, хората всякога говореха Истината; откакто ядоха забранения плод, оттам насетне

Истината не могат да кажат. Ти докато нямаш пет пари в джоба си, не си спокоен, но щом имаш 50 хиляди лева в касата, ти си още по-неспокоен: мислиш да не те оберат, броиш ги постоянно, мислиш за парите. Всичките наши нещастия в света произтичат от материални отношения. Сега питам: онзи, който не се е отучил да лъже, може ли да знае? Онзи, който не се е отучил да лъже, мисли, че всички хора лъжат, казва: „Без лъжа не може“. А онзи, който се е отучил да лъже, знае, че половината от хората лъжат, казва: „Едно време и аз си служех с лъжата“. Допуснете, че ви срещна след 30, 40, 50 години: някои след 50 години ще ви повикат да дадете отчет. Какво ще кажете? Някои още сега мислите долапи да направите. Няма го майстора, за долапи не мислете – очистете всичко, наредете сметките чисто. Каквато погрешка направите, ясно ще кажете: „Господи, направих тази погрешка, ще я поправя, дай ми време. Не е било тъй, не съм живял, както трябва“. Ти ще кажеш: „Условията са такива, баща ми, майка ми...“. Не туряй ни баща си, ни майка си, кажи: „Ще я изправя“. Това е човешко, това е християнско: „Погрешките, които съм направил, ще ги изправя“. Всеки човек, който така се приближава при Бога, Господ ще му даде време и съдействие да изправи погрешките си.

Това е новата философия в живота. Който иска, може да ви залъгва: „Ти сега си ги лъгал, но втори път като се преродиш, ще изправиш погрешките си“. Сегашната лъжа в другия живот не може да се изправи: в другия живот има страдания. Ти сега, в този живот, може да изправиш лъжата – в другия живот ще изправиш последствията. Ако в този живот си бил проповедник, заблуждавал си хората, говорел си лъжа, втори път като дойдеш, ще бъдеш сляп, глух, ням. Какво ще правиш тогава? „Ще се изправя.“ Как ще се изправиш? Никою няма да можеш да говориш, ще ти затворят очите, ще ти затворят устата, ушите ще ти затворят, за да не лъжеш. Ще кажат: „Защо той е сляп, глух и ням?“. Защото е говорил лъжи в миналия живот – нищо повече! Това е по отношение на физическия живот.

Човек не е създаден да носи нечистота – той е създаден да носи чистотата в себе си. Аз предпочитам страдание без лъжа, отколкото щастие с лъжа; аз предпочитам всичките несгоди в света без лъжа, отколкото всичките изгоди в живота с лъжа. Защото ако ти имаш всичките несгоди в живота и имаш Истината, ще дойде Божието благословение. Ако имаш всичките благословения, които Бог ти е дал, а живееш с лъжата, всичко туй след време ще се превърне в твое нещастие. Законът е такъв: свобода има там, дето няма лъжа. Казва Писанието: „В Любовта лъжата е безлюбие“. Всякога, когато лъжеш някого, ти не го обичаш. Не можеш да излъжеш един човек, когото обичаш: като дойде до езика една лъжа, като че те припари нещо, не можеш да излъжеш. В Любовта ти имаш всичко, какво ще лъжеш! Помнете: като дойде изкушението, веднага повикайте Любовта на помощ. Щом дойдете до едно изкушение, дето може да паднете, повикайте трима души: повикайте Господа на помощ, повикайте ближния си и себе си – и лъжата ще избяга. Там, дето е Бог, дето е ближният, дето е Любовта, там лъжата не може да влезе. Ние, които сме родени от Любовта, лъжа не допускаме до себе си. По този начин като мисли човек, всичко може да постигне в света, всички Божествени блага са постижими само по този път. Хубавото наследство, богатата, туй, което човек очаква, силата – зависи от Любовта. Само Любовта може да даде това, което чакаш: без Любов никакво щастие не може да добиеш, никакво знание, никаква сила човек не може да развие.

Христос е емблема на Любовта. Виждаме как Той понесе най-големите противоречия на живота: знаеше, че всичко е за добро, че Бог няма да Му измени, и чашата, която Му даде Неговият Отец, докрай я изпи. Христос не попита: „Аз ли съм най-големият грешник, та трябва да понеса всичко?“, но каза: „Твоята Воля да бъде, заради благого на другите ще я изпия“. Вие не искате да страдате, не искате да изпиете чашата, която ви се дава, но искате да сте герои. Повечето от съвременните християни са изгубили своето геройство, или другояче казано – изгубили

са Любовта на Бога, изгубили са любовта на ближния, изгубили са любовта към себе си. Казвате: „Времето е сега такова, всеки човек трябва да живее за себе си, да уреди работите си“. Ти ще увърташ оттук-оттам, защото не ти изнася да бъде другояче. Ти държиш онова правило на турците: нито връзвай, нито развързвай. Не ги връзвай, не се спъвай. Ето едно правило: не се опитвай да спъваш себе си, не се опитвай да спънеш и ближния си. Лъжата е най-голямата спънка. Дяволът спъна хората, като каза: „Вие, като ядете от този плод, всичко ще добиете“. Първото престъпление е лъжата, лакомията е второто. Когато дойде Господ, Адам се скри – първата лъжа дойде. Той не каза истината, а каза: „Тази жена ми създаде всичката беля!“ – искаше да прехвърли вината на другите. Хората от няколко хиляди години насам постоянно същите Адамови думи повтарят. Всеки ден мъжът казва: „Ако не беше тази жена, какво не бих направил“. Жената казва: „Ако не беше мъжът, какво не бих направила. Моята глава страда от него“. Всички ние страдаме от непослушание и от безлюбие. Аз го виждам така: всички ние страдаме от безлюбие. Там е истината! И затова първият закон е да възлюбиш Господа. Това е бъдещето на човечеството.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

29 юли 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ТРИТЕ ИЗПИТА

*„Добрата молитва“
Размишление*

Ще прочета девета глава от Деянията на апостолите.

„В начало бе Словото“

Има три състояния, през които човек минава в своето развитие на Земята. Това са елементарни състояния, трябва да ги знаете и да знаете на кое място се намират. Едно духовно състояние е подобно на детството. На детето други му слугуват, туй дете не прави никаква пакост никому, само някой път дотяга със своето плачене. Крайно взискателно е детето: може да не е от зла воля, да носи известна слабост – нека всички влязат в положението му. Детето иска да убеди майка си, че то има голяма нужда от нея, че като расне и порасне, ще ѝ се отплати. Горедолу е така. Друго положение е зрялата възраст на човека. Когато човек добива знание, мъдрост, когато се ражда доброто и злото, тогава греши човек – това е пътят, по който пропада. Той не греши като дете, той греши като възрастен. Тогава в неговата душа се заражда онова пожелание да е господар, да заповядва. И първият слуга е жената – жената трябва да извършва всичко, каквото мъжът иска.

Туй състояние съществува и в духовно отношение. Най-първо човек прилича на едно дете, което живее в Любовта. След това дойде една фаза, когато трябва да започне да изучава Мъдростта – и тогава в него се заражда гордостта, иска да стане господар, иска да заповядва на другите хора да мислят тъй, както той мисли. Има едно общо състояние на всички възрастни хора: те мислят, че от тях няма по-умни, и затова се ражда един спор. Ако са

един, двама, трима, 15, 20, 100, 200, 300, добре, но те всички искат тяхното да е. Във всяко общество ще намерите от тия, учените, които постоянно спорят. Спорят все за първенство, спорят все за убеждение, спорят все кой е прав. Спорят все и кому Господ е говорил повече – и може да се похвалят с това. Възрастните сега минават този изпит, този изпит е, през който всички минават. Който не разбира, тогава може да направи много пакости, с които да напакости на себе си и на другите. Това е фазата на апостол Павел³⁶. Възрастен е той, учен човек е – в началото преследваше учениците на Христос, но после се коригира, после стана „съсър на Господа“.

Сега сме в едно състояние, когато човек не може да търпи другите хора за техните убеждения. Ако един човек има отношение към Бога, не се меси в неговите убеждения, в неговото отношение към Бога! Когато човек има едно верую към Бога, не ходи да го наставляваш. Ако ти се каже, може да му дадеш нещо повече, но ако ти искаш да наложиш своето верую, ти може да спънеш този човек. И апостол Павел искаше да върне тези, които са повярвали в Христа, към Моисей – да вярват, както Моисей учеше. Ако Моисеевото учение беше свършеното разбиране, нямаше нужда да идва Христос на Земята и да проповядва друго учение. Имаше нещо, което не достигаше на Моисеевото учение, затова дойде Христос. Христос не отрече свършено Моисеевото учение, но дойде да изправи Моисеевото учение. То беше свършено в закона, във външните форми. Отлично е в своята форма, като форма е свършено, но по дух то нямаше онова, което Христос донесе. По Моисеевия закон, който работи в съботен ден, с камъни го убиваха: шест дена като работиш, седмия непременно трябва да почиваш, по закон. Учението на Христос изключва убийството.

Понякога се заражда едно противоречие: някой път Моисей живее в тебе, някой път Христос живее. Един ден живееш в учението на Моисей, втория ден живееш в учението на Христа – постоянно има противоречие. Казват: „На Моисей говори Бог“. На Моисей говори Бог отвън,

при къпината, а на Христа говореше отвътре. Христос казва: „Отец е в Мене. Аз и Отец Ми едно сме“. Разликата е и в просветата, която имаха. Моисей, когато пасеше овцете, видя, че къпината гори – значи отнася се до неговия ум. Има едно по-дълбоко познание от Моисеевото. Бог може да ви говори чрез богатството, Бог може да ви говори чрез добродетелите, чрез всичко може да ви говори – това е външната страна. Онова, което трябва да разбира човек и което му е потребно, е едно място в света, дето едновременно работят Любовта, Мъдростта и Истината. Това място човек трябва да го намери. Той трябва да живее в Любовта, без да има слабостите на детинството. Той трябва да живее в Мъдростта на възрастния, на възмъжалия, без да има грубостта на възмъжалия, без да има неговите слабости. И може да живее в областта на стария човек, без да има слабостите на стария. Старият човек има слабост някой път да отстъпи от своите убеждения. Много пъти се случва, че хората при остаряването отслабват. Щом отслабнеш във възрастта, ти си остарял; щом отслабнеш в Любовта, ти си остарял – това е външната страна. Старостта е едно състояние. Човек остарява по единствената причина, че се е пресилвал – от много грижи да си уредиш работите ти си остарял.

Сега това са състояния. Младостта трябва да я имате, за да бъдете във връзка с Любовта; пълната възраст, възмъжалостта трябва да имате, за да бъдете в съзнанието на Мъдростта; стари трябва да бъдете, за да бъдете във връзка с Истината. Всеки от вас трябва да мине тези три състояния. Някой път хората минават детството, без да са влезли във връзка с Любовта – изгубват Любовта. Влизате във връзка с Мъдростта – изгубват я, защото на старини старите хора почти се вдетиняват, изгубват онова, което са имали. Ако едно богатство, което човек е спечелил, може да го изгуби, защо му е тогава? Тия три състояния съставляват отношенията, които човек трябва да има. В детинството си ще научиш онази велика Истина – кой е онзи, който те е родил. Ти ще намериш в детинството Майка си – Любовта: Любовта е истинската Майка,

отдето си излязъл. Щом възмъжееш, ще намериш Баща си – Онзи, Който те е въвел в света и ти е дал всичко. А в старини ти ще намериш всички ония, които са твои братя и сестри – старостта е запознанство. Следователно вие сте в един Божествен дом. Първо детинството е запознаване с Майка ви, при зрялата възраст ще познаеш Баща си, а пък в старините ще намериш всички твои братя. Това като разбереш, имаш вече една истина.

Ако така не разбирате нещата, вие ще се намерите в едно противоречие. Вие казвате: „Деца бяхме, какво научихме? Нищо – остаряхме“. Във всяко едно верую има едно начало – човек трябва да изучава Любовта. В Любовта ще гледаш да не огорчаваш Майка си, да не огорчаваш Любовта. Всичките страдания в детинството произтичат от нарушението на Любовта. Любовта изисква да бъдеш внимателен към майка си, както към себе си. Аз забелязвам: има хора, които са крайно невнимателни към другите, а към себе си са крайно внимателни. Например къде е слабостта на детето? Има деца, които постоянно плачат, хленчат. Тези деца не са умни: те разбират своите интереси, но никога не мислят, не им е влизало в ума, че те безпокоят майка си, че майка им трябва да си почине; по четири-пет пъти ще плачат на вечер, ще събуждат майка си, ще искат навреме и без време да ядат. Има религиозни хора, които приличат на такива своенравни деца, които постоянно ходят да хленчат: религиозно хленчене има, оплакване, че никой не ги обича, че никой не им обръща внимание.

Говоря на онези от вас, които искате да разберете дълбочините на едно учение. Вие влизате в нова епоха. Може да влезете в нея с разбиранията на Моисей или пък с характера на апостол Павел. Има общества, които вътре воюват, има членове в един дом, които воюват. Какво показва това? Че Савел е там – постоянна караница има там. И тогава питате защо Господ е направил света така. Не е Господ направил така света, но ние не разбираме Божественото, Любовта. Говоря ви за Любовта, за Любовта, която има отношение към човека. Аз не се занимавам с

Любовта на другите хора, но се занимавам с Любовта, която е в мене, с Бог, Който е в мене. Каква е любовта на другите хора, това е тяхно схващане, техен въпрос. Дали те ще имат повече любов, или по-малко любов, това не е нещо важно. Ако Бог е в тях, както в мен, ние ще имаме еднакви разбирания. Щом Бог в нас не живее еднакво, и разбиранията ни няма да бъдат еднакви. Двама души не се разбират. Единият казва, че Господ живее в него, и другият казва, че Господ живее в него. Тия хора са в заблуждение: заблуждението е в единия или в другия, или в двамата. Защото как е възможно двама души, в които Бог живее, да не могат да се споразумеят? Какво ще делят, какво ще спорят? Нямаме трима богове, Господ е Един в света, и всичко е на Бога. Ако всичко е на Бога, имаме ли право да делим, да кажем, че туй ще бъде за мене.

Щом дойдем да живеем по Бога, а ти искаш да имаш само, ти си в пътя на греха. Щом кажеш на баща си: „Я ми отдели това, което ми се пада“, ти си в хлъзгавия път на греха. Какво направи онзи млад син, който каза на баща си: „Я ми дай моя дял“. Кой съгреша? Младият син, който отиде и изпояде всичко. После призна погрешката си, върна се при баща си, баща му му прости. Дойде големият син – и той направи същата погрешка; той се повлия от младия син и каза: „Този син, който изпояде всичкото имане, ти за него закла охраненото теле, тури му пръстен на ръката, направи му угощение, а досега на мен не си ми дал нито едно теле, и аз да се повеселя с приятелите си“. Ето един баща, който има двама сина, които вървят по кривия път.

Ние минаваме за праведни. Едни имаме грехове, които се виждат, както на младия син, а някои имаме грехове, които не се виждат, както на големия син. Но и единият, и другият са грешни. Като вземем всичко, което бащата има, тогава какво ще има за бащата, де е бащата? Сега в света искате всичките ви работи да са уредени, без да имате предвид, че трябва да се уредят и работите на баща ви. Вие искате да се уреждат вашите работи, а после да се уреждат работите на Господа. Когато Господ създаде човека, за

кого го създаде: да се уреждат работите на човека или да се уреждат Божиите работи? Христос казва: „Не дойдох да изпълня Своята Си воля, но Волята на Онзи, Който Ме е пратил“. И Той дойде да поправи една голяма погрешка. Той дойде в голямо богатство, но не отиде да яде и да пие, да търси удоволствия в света. Онзи, младият син, беше богат, яде и пи – и след това се върна в Небето. Христос дойде на Земята да покаже как трябва да се живее.

За да бъде човек щастлив, той трябва да изпълни Волята Божия. Сега вие ще кажете: „Трябва да имаме вдъхновение“. Вдъхновението всеки ден, постоянно иде в човека: ти всеки ден, като приемеш Духа, се вдъхновяваш. Ако разбираш закона, вдъхновението веднага идва – с въздуха влиза вдъхновението. Ако ти не разбираш този закон, тогава вдъхновението ще влиза и ще излиза и ти ще очакваш някакъв възход на духа. Туй е съзнанието – да разбираш, че Бог е създал света и че Той е навсякъде. Ако твоето съзнание се просвети отвътре, ти ще почувстваш Божието присъствие. Щом почувстваш Неговото присъствие, в тебе трябва да се яви желанието да вършиш Волята Божия. Дотогава, докато в човека не се яви желание да изпълнява Волята Божия, той не може да има просветление и вдъхновението не може да дойде.

Сега аз ви говоря за едно положение. Има много християни, които хиляди години са живели добър живот и след това у тях започва един упадък. Четете историята на християнството: в първата фаза християните живееха много добре. Като дойде възмъжаването, имаше избиване на християните. Сега вече християнството е към епохата на старостта. Сега хората още не се познават, че са братя. Има религиозни секти, които признават за братя само тези, които са в тяхната секта. Православният признава за брат само този, който е в православната църква. Евангелистът признава само този, който е в евангелската църква. Баптистът³⁷ признава само този, който е в баптистката църква. Окултистът признава само този, който е окултист. Но всеки познава само себе си. Хората нито се познават, нито се разбират, те са остарели, но са оглупели. Новата

епоха повтаря историята. Пак трябва да се върне човекът в своето детство. Има много фази на детството. Вие сте били деца като риби, вие сте били деца като птици, вие сте били деца на крави, на животни сте били деца, а сега сте вече деца на бялата раса. Две раси са минали. Вие сте били деца на лемурийската раса³⁸, после на атлантската раса³⁹, а сега сте деца на бялата раса – и още не сте поумнели. Сега остава да станете деца на шестата раса – от една форма да влезете в нова форма. Сега трябва да разбирате Любовта не както белите я разбират, но както я разбира светещата раса – расата, в която вие ще се познавате и никога няма да нарушавате закона на майка си, няма да нарушавате закона на баща си, няма да нарушавате закона на Божия Дух, нито на брата си. Има един закон, който регулира отношенията. Братята и сестрите – и те си имат закон в духовния свят. Няма да нарушавате законите на съвременните братя, които са завършили своето развитие. Вие сте малки деца, имате големи братя и техните закони ще почитате. Имате три закона: закона на майката, закона на бащата и закона на вашите възрастни братя. Не само закона на майката ще зачиташ и на баща си, но ще слушаш и почиташ и закона на своите братя и сестри.

Говоря само на онези, които имат гръбнак. Аз не говоря на всички, защото зная някои от вас, още като излезете отгук, как ще постъпите: ще постъпите по същия начин, както досега. Правил съм много опити да повярват в една проповед. И още не съм излязъл, почват караници, и то за някакъв стол: я че седнал някой на него или че седнал на първото място. Това е човешко. От мое гледище, щом речете да учите някого, вие губите – аз това го зная... Даже един учител, и той като учи, губи голяма част от времето си за празни работи. Не учи никого, живей, както трябва – няма по-хубаво от това! Бъди сляп за погрешките на хората. Питат те: „Как ще се изправи светът?“. Ти не мисли за света, мисли за себе си – да живееш така, както Бог изисква. Щом се занимаваш с погрешките на хората, ти ще приличаш на една майка, която има кърмачета. Това дете направи нещо нечисто – тя му изчисти

нечистотията; онова направи същото – тя и него изчисти. И таман свърши с едното – очисти го, другото направи нещо – хайде, очисти и него. И като погледне третото – и то се оцапало. Докога? До десет години. На десет години ще им кажеш: „Хайде да си вървите – кой каквото е направи, сам да си го чисти“. И до десет години е много: според мен нека майката чисти до третата година; на три години детето нека се цапа и тя да чисти, а после – сложи го да се изчисти само.

Три години като живееш в едно общество духовно, ти трябва да бъдеш в състояние да се чистиш сам. Ти имаш известна нужда: помисли малко, трябва ли с плач да повикаш майка си, или да чакаш сама да дойде. Чакай я малко! А ти бързаш сега, ама точно сега да е, и вдигаш шум. Нека ти стане малко мъчно, погладувай малко – майка ти като дойде, ще донесе хляб. Ти ще кряскаш 2-3 часа, да узнае цялата махала; след като те сполети някакъв изпит или нещастие, ти ще обикаляш цялата махала да разправяш колко си пострадал. Щом разправяш всичко, ти си малодушен човек, който не може да носи страданията. Казваш: „На мене ли намери Господ да даде тия страдания, аз ли съм най-големият грешник, я виж еди-кой си как живее. Аз по пет-шест пъти на ден се моля, пък ме сполетяват толкова нещастия“. Щом търсиш правото си, ти си от лемурийската раса – човек, на когото желанията са все незадоволени. Всичките лемурийци отидоха в Червеното море и заради тях то още е затворено – и досега лемурийците не са освободени, и досега са затворени.

Да оставим този въпрос сега, защото мнозина, след като разправям тия неща, ще намерят сума ти противоречия в кого ли не. Всички питате: „Как да го разбираме това? Как да обичам човека, как да го любя, как да постъпвам?“. Няма какво да постъпваш: този човек като дойде, ти, да речем, си един фурнаджия – ще му дадеш един хляб, ще го изпратиш мило да си върви по пътя. Той си има ръце, уста: да иде да си намери една маса, да яде, където иска. Ако аз съм градинар, ще дойде при мене, ще му дам едно кило круши – да вземе крушите и да яде, къ-

дето иска. Какво ще му казвам: „Братко, ела тук!“ – това е лицеприятно. Каква маса имат птиците? Ще вземеш крушата в трите пръста, ще я туриш в устата и ще дъвчеш. Аз говоря за онези, които ще влязат в шестата раса. В шестата раса няма да има маси, няма да има тенджери, паници и лъжици, такива работи няма да има. После, няма да става нужда да вземаш пари назаем, да има съдба, да плащаш, да има затвори. Не: ти ще бъдеш сам на себе си съдия – господар и слуга ще бъдеш на положението. Ако ти не си в състояние сам да се справиш със себе си, ще ти пратят друг – и тогава ще имаш много неприятности: ще дойдат неблагоприятните условия.

От какво произтичат всичките нещастия в живота? От неизпълнение Волята Божия. Ако човек не е готов да изпълни Волята Божия, той не може да бъде щастлив, той не може да влезе в Царството Божие. Някои от вас ставате християни, за да се оправят работите ви. Освен че няма да се оправят работите, но ще се забъркат повече. Вие може да сте християни само ако сте живели добре, ако сте зачитали майка си; вие можете да бъдете християни, ако зачитате баща си, ако го обичате; вие можете да бъдете християни, ако обичате вашите братя и сестри. Учението Христово в нова форма го изнасям: аз говоря не за вашите постъпки, а за строежа. Когато повикаме човек да ни строи къща, той трябва да бъде майстор, да изпълни плана, както е предвиден и за каквото е предназначен. Вие сте дошли в света и на всеки едного Бог е дал план. Ние сме зидари: ако вие не градите според плана, вие ще бъдете отговорни. Аз ви казвам прозорците да бъдат два метра и половина широчина, вие си ги правите един метър и половина. „Ама аз мисля за икономия.“ Никаква икономия! Аз съм казал две тухли, а той турил половин тухла, пак за икономия – за икономия турил най-калпавите. И във всичко все икономии правите...

Никакви икономии не искам, искам работата да стане добре! Ако ти в живота си не можеш да внесеш онзи елемент на Любовта, който носи живот, ако ти в живота си не можеш да внесеш онзи елемент на Мъдростта, който

носи знание, ако ти в живота си не можеш да внесеш онзи елемент на Истината, която носи свобода, питам тогава – каква къща ще съградиш? За да бъде човек благоприятен на Бога, за да може да му повери Бог онова, което той иска, той трябва да има елемента на Любовта, трябва да има елемента на Мъдростта и елемента на Истината. Тогава ще бъде благоприятен, тогава ще минава, както един цар минава: цар, който е свободен, а не цар, който е роб. Сега мнозина възразяват: „Ние сме синове на Бога“. Не – ние сме роби на света. Целия ден те пердашат от единия край до другия, а казваш, че си син Божий. Какъв син Божий си? Пишеш на баща си, но ни глас, ни вест, баща ти казва: „Никакви средства не му пращам, той е разточителен“. Всинца имате опитността.

Апостол Павел имаше опитността. Трябваше първо да падне от своя кон, да изгуби своя ум, да ослепее. Слепотата е една преграда, слепотата е най-старото учение. Той трябваше да ослепее за старото, за да му се отворят очите, да види новите условия на живота, при които трябва да живее. След като му се отвориха очите, оттам насетне каза: „Считам всичко онова, което съм изживял досега, за измет“. Ако ние не ослепеем за миналото и ако не прогледнем за бъдещето, ние сме още един Савел, който се е качил на коня и отива за Дамаск, за да оправя света. Постарайте се през тази година да изпълните трите закона, защото ще предизвикате изпит. Речеш да живееш по Любов – дойде някой, предизвика те: това е един изпит. Питай вътре в себе си да говориш ли този път, или да мълчиш, и тогава, каквото кажеш някому, така да го кажеш, че никой да не те укорява – това ще помогне в облагородяване на неговите чувства. Важното е някой да ти говори истината: ако ти говори истината, колкото и да е горчива, тъй е. Той казва, че ти не си добър човек, което подразбира, че не постъпваш тъй, както Господ ни учи – ти постъпваш тъй, както всичките хора постъпват. „Ти постъпвай като мен, но не постъпвай, както хората изискват.“ Веднага ти ще кажеш: „Ти не си ни учител“. Не – той не ти е учител, но казва: „Аз съм едно външно

лице и ще донеса това до твоя учител, ще му кажа: „Един от твоите ученици не постъпва според твоето учение“. Аз не съм ти учител, но съм кореспондент“.

Някои наричат такива хора доносници. И всеки човек, който види нашите постъпки, той ги занася пред Господа. Ти ще изнесеш една моя постъпка пред Господа, но друг път друг човек ще изнесе пък твоя неправилна постъпка. Трябва да знаеш, че както ти виждаш погрешките на хората, така и някой ще види твоите погрешки. Сега мнозина ме срещат и ми казват: „Аз обичам еди-кого си“, пък аз зная защо го обича. Момата е красива, богата и целия ден момъкът тича подир нея, защото е хубава и богата – ни най-малко не я обича, това са младежки долапи. Момата тича подир някой момък, защото е красив, здрав, свършил е два факултета, княжески син е – много го обича и тича подире му. Онази мома, която тича подир момците, е глупава мома, и онзи момък, който тича подир момите, е глупав: всичките, които тичат по света, са глупави хора. Няма какво да тичаш подир тази мома: тя си има баща, майка, има си братя – остави момата свободна, не я безпокой. Радвай ѝ се, че тя е свободна, не искай да ѝ се натрапваш, защото един ден, след като дойде да живее с тебе, тя ще намери, че си много груб. Ако се направи една статистика, не зная колко моми ще бъдат доволни от своите възлюблени, не зная и колко момци ще бъдат доволни от своите възлюблени: колкото ще бъдат доволни от едната страна, толкова ще бъдат доволни и от другата страна.

И между християните има влюбени, и там се влюбват в един учител и казват: „Като него няма!“, а малко по-късно казват: „Той не бил такъв, какъвто мислехме“. Хората всякога търсят учител, който да прилича на тях; всякога търсят един Господ – и Той да прилича на тях, търсят такъв Господ, че каквото поискат от Него, да им го дава. Те казват: „От Господа по-добър няма“. Молят се веднъж, дважд, десет години, дваждсет години... Господ ги прекара през едно изпитание, през второ, прекара ги през болест, както онзи, който е боледувал 38 години. Казвате: „След

38 години, като уредя работите си, и аз ще стана християнин“. Ще дойде Христос и ще каже: „В Царството Божие вие не можете да влезете, докато не укрепнете в Любовта. Трябва да имате онзи мир, да сте доволни от себе си“. Вие не можете да сте доволни без правата мисъл, без Мъдростта, ако нямате Истината вътре в себе си. Това не е само разсъждение, но казвам: нямате ли Любовта, Мира, Мъдростта и Истината в себе си, винаги ще бъдете недоволни, все нещо ще ви е криво. А причината седи в самите вас, защото в света вие сте дошли да служите на Бога, волята на Бога да изпълнявате, а не волята на някоя дама. Най-първо ще служите на майка си, после на баща си, после на вашите братя, на четвърто място ще дойдете да служите на себе си. Човек, който не е служил на майка си, на баща си, на братята и на сестрите си, който е чакал само да му служат, той не е човек. След туй ти ще знаеш как да служиш и на себе си: ще служиш на себе си по същия начин, както си служил на майка си, както си служил на баща си, на братята и на сестрите си.

Сега вие ще кажете: „Тази работа е трудна“. Трудните работи са за Божиите хора. Старите хора е трудно да ги накараш да отидат на Витоша, но за здравите е лесно, за младите е удоволствие. За развитите хора знанието е хубаво, но за онези, неразвитите, е трудно. Любовта в неразвитите е страдание – жертва трябва да правят; а за добре развития Любовта е едно удоволствие – най-хубавото удоволствие, което човек може да има. Какво повече от това, да раздаваш ония блага, които Любовта носи в себе си. Какво ще изгубиш, ако даваш по една чаша вода? Какво ще изгубиш, ако може да отвориш прозорците и да влезе чист въздух? Какво ще изгубиш, ако запалиш свещта да светнеш на човека? Едно удоволствие е да направиш една услуга, не се изисква голяма работа. Трудните работи в света са непостижими за вас, те са човешки работи. Божиите работи, ако ги разбират, и децата могат да ги направят. Един християнин, ако има този дух – на едно дете, по-лесно може да служи на Господа.

Сегашните хора не могат да кажат Истината. Всички те обичат да преувеличават. И в статистиката има преувеличение. Във всеки дом, като влезеш, нещата няма никога да ги намериш такива, каквито трябва да са. Действително има една оптическа измама. Ако едно тяло е далече, ще го видиш малко; ако е близо, ще го видиш голямо. Какъвто и да е предметът, ще го туриш на мястото, където е най-приятно за очите. Един човек ако е много близо до тебе, не е добре: мястото, откъдето можеш да го видиш най-добре, то е нормалното. Не се приближавай близо до човека, повече, отколкото трябва, защото ако ти се приближиш много, ще нарушиш неговата свобода; и ако ти се приближиш много, ще дадеш възможност друг да наруши твоята свобода. Всеки трябва да зачита свободата на другия. Ти се интересувай от един човек какво върши. Не се интересувай кой какво върши, но се интересувай ти какво вършиш.

Ако отидете на Небето, ще ви поставят на три изпита. Първо, вие отивате като един ученик на Новото учение. Първият изпит ще бъде пред райската врата. Там ще има един умрял човек. Ако вие можете да положите ръката си върху него и да го събудите, ще влезете в Царството Божие; ако не можете да го събудите, ще се върнете назад. Първият изпит ще бъде това: вие ще кажете, че сте живели добре, Христос ще каже: „Щом сте живели добре, положете сега ръката си, умрелият да стане, че и той да влезе с вас“. Този изпит ще имате – да съживите умрелия и той да влезе с вас. Не само ще се върнете, но ще турят умрелия на гърба ви, да го носите. Сега може да кажете: „Дали ще е така?“. Няма да се мине дълго време – някой след 20 години, някой след 5 години ще бъде подложен на този изпит и ще види една велика Истина. Вие имате една представа за Бога, но нямате още онова свещено понятие за Него: че Бог е едно същество и няма друго в света, тъй свято и чисто като Него. Като дойдете до Бога, трябва да имате една идея възвишена, да забравите в себе си образите. Образ на всичките добродетели е Бог – най-красивият – и по-добър пример от Него нямаме. Вие мислите, че сте

направени по образ и подобие на Бога. Плана го имате, но не сте направени още „по образ и подобие“, защото ако бяхте направени, ако сте родени така, тогава „роденият от Бога грях не прави“. Щом като правиш грях, значи не си роден, но трябва да се родиш.

Питам: какво трябва да бъде вашето бъдеще? Не сега какви сте и какво сте спечелили, аз за него не правя въпрос – какво сте придобили и какво знаете. Трябва да станете деца на шестата раса, трябва да изучавате какво нещо е Божествената Истина. Аз толкова години съм изучавал хората така: влизам вътре в тях и ги изучавам какви са. Виждам първо, че са крайно нетърпеливи, виждам къде са техните слабости. Като изляза от тях, те казват: „Прилича на нас“. Аз като изляза, те виждат моите слабости, а аз като вляза в тях, понякога в мен се заражда желание да лъжа: каквито са те, и аз ставам такъв. Веднага си отбелязвам всичко, имам тефтерче, в което отбелязвам промените в състоянията и казвам: „Обичат да лъжат, обичат да крадат, добро не правят; за всяко направено добро вземат стократно“. Някъде другаде като вляза, виждам, че в мен се заражда желание да правя добро – това значи, че и те са добри. Като в едно огледало е: каквито са те, такъв ставам и аз, всичко се отразява. Където и да вляза, дълго време не седя: пет минути, докато направя тази проверка, са достатъчни. А после правя баня с вода, която нагорещявам до 4000 градуса – и през този огън минавам. Скъпо ми коства, но само веднъж го правя, не го правя всеки ден.

Ще дойде време и вие да правите опити. Животът е опит на съзнанието – и може в някои от вас този процес да е продължителен. Ако вие не сте осветлени, ще паднете от коня и тогава ще идете в Дамаск, там ще ви паднат люспи от очите. Това е естествен път. Апостол Павел от голяма ревност трябваше да ходи в Дамаск и той не можеше да се обърне, преди да беше отишъл там – изпитът е крайното състояние. И сега всички вие, които сте тръгнали за Дамаск, трябва да слезете от конете си. Всеки един човек, който е недоволен от живота, той отива за Дамаск. Ще паднете от коня, ще блесне светлината, ще станете

всички доволни. Или другояче казано: всички трябва да се заемете да изпълнявате Волята Божия, като оставите настрана какво е положението – то да не ви интересува. Каквото трябва, без да се интересувате, ще достигне до вашите уши... Съвършено трябва да станете глухи за света. Апостол Павел казва: „Всичко считам за измет, освен да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христа, Когото си изпратил“. Не външно трябва да се откажем, но вътрешно. Че вънка има бури, че вятър духа – нека духа, нека гърми, нека има прах в света – той има своето предназначение.

Светът не е направен само за нас. И някои лоши работи в света има, но това са работи на личния живот. В Писанието се казва: „Бог толкова възлюби този свят, че даде в жертва Своя Син, за да не погине всеки, който вярва в Него“. Да любим Сина, но не и света! Ние света с нашата любов не можем да го поправим: Бог, Който е всемогъщ, Той ще поправи света. Но нашата Любов трябва да обърнем към себе си, за да изправим своя живот. Мене са ме питали мнозина как да оправят живота си. Трябва да вляза първо в тебе, да узная изправил ли си се и колко, макар че после ще ми трябват, като изляза, 4000 градуса температура – в такава гореща вода трябва да се потопя. И след като направя тази баня, мога да ви кажа изправили ли сте си живота, колко сте го изправили и какво ви остава да изправите.

Искам сега да бъдете служители на Любовта, служители на Мъдростта и служители на Истината. Да имате любов към майка си, да имате любов към баща си, да имате любов към вашите братя и сестри и да изпълните напълно съвършената Воля Божия. И тогава ще носите онова бъдещо благословение, за което никога няма да се разколебаете, ще благославяте този час, в който сте започнали новия живот. В това е смисълът на живота, това е основанието. Понеже смъртта един ден ще похлопа, ще дойде последният ден – и каквото намерите и продадете, тя ще го вземе и ще останете така. Ако сте живели в Любовта, тя ще ви бъде наследство; ако сте живели в Мъдростта, тя ще ви бъде наследство; ако сте живели в Истината, тя ще ви бъде наследство – другото всичко от този свят ще

отиде и нищо няма да остане. Този живот, който сега имате, той ще бъде валиден за вас, тъй както когато сънуваш един сън, че живееш в голяма къща, че цар ставаш, приятно ти е в съня. А щом се събудиш, виждаш, че си овчар с тояга, дрехите ти са скъсани, сам си, нямаш богатство, нищо нямаш. Един ден ние ще имаме разочарование, ще се събудим от този сън: няма да се мине дълго време и ще ни събудят. Вие още спите: починете си сега, но щом ви събудят, в духовния свят вече ще ви проводят на работа. Не чакайте да ви събудят, защото този господар, на когото сега служите, е много груб. Той като дойде, няма да ви бутне нежно, както майка ви, а ще ви бутне с крак – вие ще скочите, ще се уплашите. Затова трябва да станете, преди той да е дошъл. И той дори ще каже: „Съжалявам, че не ги заварих да спят“.

Вие сега носите характера на апостол Павел, който казва: „Какво искаш, Господи?“ „Ти иди в Дамаск и аз ще ти кажа какво трябва да правиш“. След това Господ изпрати един човек, един ученик, Ананий⁴⁰. Бог казва на Ананий: „Иди, защото създ избран Ми е той, да носи Моего име пред народи и царе. аз ще му покажа що има да пострада за Името Ми“. Ананий казал на Павел, че Господ го провожда да му помогне, да прогледа и да се изгълни с Дух Свят. И той положил ръцете си на очите на Павел и последният прогледнал и казал: „Ще извърша това, което Бог казва“.

Желая сега всички да извършите това, което Господ е казал.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

26 август 1934 г., 5 ч., София, Изгрев⁴¹

ЗАКОНЪТ НА ПОДМЛАДЯВАНЕТО

Размишление 15 минути

Учителя прочете десета глава от Деянията на апостолите.

„Духът Божий“

Туй, което успокоява, туй е Духът. Има трояко разбиране в живота – трояко успокоение има в живота. Когато човек се успокоява от материални работи, той се приготвява за ново обезпокояване. Щом се успокои, че е дошло богатството, то се отнема; после пак идва богатството. Щом ученият човек се успокои, че придобива знание, той го изгубва: щом изгуби знанието, той се безпокои. Това е материална, външна, променлива страна. Спокойствието е като дима на една къща, в която горят въглища. Щом изгорят въглищата, димът изчезва, изгуби се спокойствието на тези хора, които до известно време бяха разположени, а сега всички са се сгушили и казват: „Нямаме въглища“. При туй положение се задават ред въпроси защо е така. Може да питате, колкото искате, но на някои въпроси Природата никакъв отговор не дава. На въпроса, че някой е жаден, Природата може да му посочи мястото, където има вода, но защо е жаден, не се отговаря. Най-първо жадният човек трябва да намери онази подходяща вода, която трябва да утоли неговата жажда; гладният трябва да намери хляба – да яде, за да утоли своя глад. Ако яденето е било много солено, човек след това пие много вода и с това той си създава неприятност: цяло бакърче не му стига вечерта и като стане на другия ден, има разстройство, казва: „Малко соленичко беше яденето, повечко вода пих“. Казвам ви това за разяснение.

В духовния живот трябва много тънко разбиране, за да разбере човек отношенията в живота. Животът не е нещо, което може да го разясниш на хората. Какво нещо е живо-

тът? Това е един жив вътрешен опит. На онзи, който има този вътрешен опит, невъзможно е на него да изясняваш какво нещо е животът. Невъзможно е да изясниш какво нещо е състоянието на духа. Може да го уподобиш на вятъра, може да го уподобиш на някое движение, но само онзи, който го е опитал, може да разбере. Някога хората искат да знаят дали ангелите се явяват в човешка форма. Те може да се явят в човешка форма и да изчезват – и после ще се заражда в ума въпрос дали това, което виждаш, е реално, или е нещо въображаемо.

Засега считаме за реални неща само тези, които ние пипаме. Действително пипането е най-старият усет в човека. Само неща, които можем да пипнем или да видим, да чуем, са реални. Туй произтича от едно заблуждение. Ние мислим, че имаме всичките сетива, но всичките сетива в човека не са събудени, има и други сетива. Има една област, която човек не разбира, понеже няма нужните сетива, те не са още събудени. И на този човек, колкото и да му говорите, той не може да ви разбере. На слепия колкото и да му говорите, той не може да ви разбере. На слепия, колкото и да му говориш за светлината, това е за него неизвестна област; на глухия, колкото и да му говорите за слушането, това е за него неизвестна област. Най-първо човек трябва да се събуди. Павел казва: „Око не е видяло и ухо не е чуло, и насън не е дохождало на човека това, което той е видял на Небето“. Богатият насън не е богат, ученият насън не е учен, а случва се обратното – невежият в действителност насън да е учен. Сънувал един учен човек, че е едно дете, което пъпли и се чуди как той, ученият човек, да бъде дете и да пъпли и да не може да говори. Той говори, но като малко дете; събужда се – знанието му е намясто, а в съня е друго. Много хора на Земята са много учени сега, но ако се събудят в другия свят, ще бъдат невежи – и дали ще се събудят в другия свят, е въпрос, защото ако слепият човек се събуди в действителния свят, той ще бъде сляп, а насън може да вижда. Слепите хора насън виждат, а в действителния свят са слепи.

Сега да дойдем до онова, което е съществено за нас. В аналогията има една опасност. Някой път някои искат да обяснят една аналогия, но една аналогия може да я поставиш ненамясто и да извадиш неверни заключения. Ти казваш: „Какво нещо е човекът?“. Едно същество на два крака. Ако по тези два крака заключавате, че те са същественото качество на човека, ще извадите заключение, че всяко същество, което има два крака, е човек – и вие ще дойдете до криво заключение. Човек е едно същество, което има понятие за един особен ход, за правата стойка. На всички животни им липсва това понятие за правата стойка – животните не знаят какво нещо е правата стойка. За тях това нещо е непонятно, а за вас правата стойка е нещо естествено. Като се изправят, те казват: „Това не е за нас, това е неестествено. Пълзящата или хоризонталната стойка е за нас – само човекът е запознат с правата стойка“. Само човекът е запознат с духовния свят – животните абсолютно никаква представа нямат от него. Те виждат някои работи от другия свят и се плашат: те считат, че всички тези неща, които виждат, са от този свят. Има животни, които виждат умрели хора и се плашат от тях. Кучето вижда умрелите хора: седи в някой ъгъл, гледа някое видение и лае. Човекът казва: „Това куче лае въздуха“. Това куче вижда човека и го гони: кучето не може да предположи, че има свят на духове, за него това видение е разбойник, неканен гост, и то лае.

Сега другата страна: има някои хора верующи, които могат да се обезверят, обезверяване в хората може да стане. Обезверяването може да стане по единствената причина, че се суспендират онези чувства, в които вярата се проявява. И тогава тази чувствителност, с която човек познава духовния свят, се притъпява. Като се притъпи вкусът на човека, той никаква сладчина не може да усеща. Някой може да тури една бучка захар в устата си и усеща сладко, а пък на някого може да турите 10–15 бучки – и не усеща нищо. Та съзнанието е причина, дето някои хора не могат да вярват, понеже в тях е недоразвит или притъпен този усет. Вярата, ясновидството, виждането в онзи свят

зависят от особен център, който хората имат на главата си горе – тези хора се отличават. На другите хора не са им направили прозорците, някои хора нямат прозорци. Някои хора можем да ги уподобим, че за тях едва сега са заръчани прозорците: да дойдат майстори да ги направят – ще влезе слънчевата светлина. На някои хора къщата им е много светла, а на някои – съвсем тъмна. Някои мислят, че това е една дарба. Тази дарба всички хора я имат, но всички не се занимават с чувството на вярата. Някой път те считат, че вярата е преходно чувство, че е една илюзия да вярва човек. Това зависи от неговия ум: човек, който има вяра, той има един отлично възпитан ум, за да може да направи едно различие в онези неща, които вижда.

В прочетената глава се явява Ангел Господен на Корнелий⁴² и му разправя: „Ще повикаш апостол Петър и той ще ти разкаже за всичко, което те интересува“. Сега някои искат да направят съобщение с Бога – някой ангел да дойде, но и ангелът, който дойде тук, на вас ще ви каже същото. Ангелите не се занимават с това, да разправят много – те са заети. Ако отидете при някой виден професор, той си има свои асистенти и няма да ви обърне никакво внимание, а ще каже: „Идете при асистента“. Той ще ви опита. Тези, видните професори, се явяват в редки случаи. Големите музиканти не може да ги намериш навсякъде: обикновените музиканти ходят навсякъде, но даровитите, гениалните музиканти много рядко се явяват; един техен концерт – това е епоха. А пък обикновените музиканти дават много обявления, за да идат хората при тях.

Вън от това онези, които се занимават с околния свят, трябва да притежават известни качества. Сега да обясня: онзи, който иска да бъде певец, той трябва да има качества, вън от разбиранията на музиката, той трябва да има глас, и то един отличен глас. Няма ли този глас, той певец не може да бъде. И само при един отличен глас този певец може да покаже на хората какво нещо е пеенето, изразено в човешкия език, защото и самият говор на хората, и той е музикален. Някой път хората сравняват музиката и поезията: музиката и поезията вървят заедно. Един поет не

може да бъде поет, ако не е музикален; и музикантът не може да бъде музикант, ако не е поет – едновременно те вървят. Поетът, за да изрази своя опит, той трябва да има музика вътре в себе си – ако няма музика, той не може да бъде поет. Онова, което прави впечатление на хората, е не само изказването на думите, но и гласът, с който се изказват те. Много пъти ти може да изнесеш думата любовно, но ако тази дума не я произнесеш музикално, тя ще направи друго впечатление. Колкото един човек е по-музикален, толкова е по-благороден. Един човек, като го чуеш да пее, ще знаеш какъв е характерът му. Например аз свиря на пианото и там разправам: „Ще ви кажа една тайна, но няма да я казвате другиму – в пианото кой е най-мекият тон. Ще пазите тайната и може да я съобщите само на този, който ви даде 10 000 лева“. Пианото има само един тон, който е най-мек – като го знае човек, може да стане музикант. И в човека има един тон, който човек трябва да знае.

Та хубаво е по някой път да слушаме някой човек да пее. За да слушаш, трябва да имаш едно ухо, което да разбира пеенето, да разбира думите, които се пеят. Защото ако един глух човек слуша, той ще види, че певецът само си отваря и затваря устата и ще каже: „Какво този човек само се прозява на сцената? Стига толкова прозяване“ – после си маха ръката. Глухият ще каже: „Тези работи ги знаем“. За глухия ще има само махане на ръката на певеца, а пък онзи, който има чувство и слух, ще изпита едно услаждане в душата си.

Вие говорите за ясновидение, за ясновислушане. Това, което ти слушаш, може да иде отдалече. Някой пее в Америка – ти можеш да слушаш гласа му тука. Досега това беше непознато, но сега, като се пее по радиото, по един механичен начин се предава гласът. В Лондон пеят в една опера, а пък тука, в София, слушат. Един човек, у когото има развито това чувство, той си има едно отлично вътрешно радио, слуша музика. Някой път по това радио се чува голям крясък и съскане. Под музика разбирам следното: онзи крадец, който е тръгнал да краде, като чуе

някой да пее, да се откаже от намерението да краде. Един апаш отишъл да слуша една опера, в която пеела една видна певица – и апашът си взел билет, та когато хората се захласнат в пеенето, когато богатите се захласнат, той да ги обере. Но като слушал апашът тази певица, и той се захласнал. Отива веднъж, два пъти, пет-шест пъти отива с цел обирание – и все се захласва. Казал си: „Ще си загубя занаята“.

Ако няма захласване в една идея, ти не си на правия път – захласване трябва да има. Някой път хората се опасяват от захласването. Или другояче казано: мисълта на човека може да бъде погълната от онова – великото, хубавото в човека. Допуснете, че вие имате една голяма болка, която ви измъчва, и не можете да се обърнете. Идва един човек и ви отнема тази болка: няма ли да се захласнете? Настава успокоение и вие се захласвате в спокойствието, което този човек ви дава, а не мислите вече как да се обърнете. Захласнете се в едно ново положение, в онова успокоително състояние. Сегашният живот наподобява това болезнено състояние. Ако вие се намирате в захласнато състояние, може да ви кажа, че сте болен. Казвам: ще дойде време и ти ще се захласнеш. Най-първо си се забързал, но като дойдеш до морето, ще се спреш: до морето бързаш, а при морето ще се спреш – да ходиш по водата не можеш.

В този смисъл духовният живот е разрешаване на велика задача на земното съществуване. Това, което унеत्याва хората, това, което донася всички страдания, това е загубването на онова – великото, хубавото. Щом човек се свърже с духовния свят, той вече влиза във Вечната реалност. Що е духовният свят? Това е живот на вечното подмладяване. Някой ще каже: „Има ли онзи свят?“. Чел съм разни философи и ясновидци какво говорят за духовния свят и по някой път и аз се поусмиввам, поусмиввам се на някои, които описват духовния свят така, както трима американци са се усмиввали в Лондон. Те били най-високите американци. Най-високият от тях бил Джон Холт – 2 метра. Другият след него имал 1 метър и 95 см, а пък тре-

тият бил висок 1,90. Като отишли в Лондон, видели едно обявление, че някой ще говори сказка за американците. Полюбопитствали да отидат да видят какво ще каже този сказчик. Сказчикът казва: „Американците са дребни“ – и почва да ги описва. Говорил дълго, публиката се смаяла малко. Става най-ниският от тримата и казва: „Господа, сказчикът казва, че американците са ниски хора. Аз съм американец с 1,90 м височина. Ако има друг американец, нека каже“. Става вторият, който бил 1,95 м и най-сетне, като става Джон Холт, висок 2 метра, публиката започва да се смее, а пък ораторът изчезнал от сцената.

Другият свят според мен – това е свят на вечното подмладяване. Вечното подмладяване – това е смисълът на живота. Тук хората остаряват и умират, а пък там се подмладяват постоянно: които отиват в другия свят, все се подмладяват. Какво нещо е другият свят? Свят на вечно подмладяване. А пък това вечно подмладяване става по закона на Божията Любов, която възвръща на хората това, което те са изгубили. Като изгуби човек Любовта, на Земята той е вечно недоволен, кисел, съмнява се, сърди се, гневи се, критикува навсякъде. А пък онзи, който се подмладява, той е всякога доволен. Човек, който е доволен, той е в процеса на подмладяването, а който е недоволен, той е в процеса на остаряването. Доволството е процес на подмладяването – това се дължи на другия свят.

Всеки човек, който дойде на Земята, ще остарее – животът на Земята е на остаряване. Щом остарееш напълно, трябва да вярваш, че си в този свят, а пък щом умреш, пак трябва да вярваш, че си в този свят. Щом ти говорят, че ще се подмладиш, трябва да знаеш, че си в другия свят. И там не се прави разлика вече между един народ и друг народ, между децата няма никога различие. Децата не правят разлика, а пък възрастните хора, старите хора правят всички различия. Човек, който прави различия между един човек и друг човек, той е от този свят: той ще види на един човек колко му е тялото високо, колко е богат; а в духовния свят казва: „Това не е важно“.

Когато ние говорим за сърцето на човека, под думите *добро сърце* на човека разбираме другия свят. Щом имаш добро сърце, ти си от другия свят; щом имаш добър ум, ти си от друг свят; щом имаш добра воля, ти си от друг свят. Щом имаш изкълчено сърце, ти си от този свят; щом имаш изкълчен ум, ти си от този свят; щом имаш изкълчена воля, ти си от този свят. Хората от този свят са с изкълчени сърца, с изкълчени умове, с изкълчена воля. Хората на бъдещето са хора на духовния свят, на които Бог говори.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

2 септември 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

СЪЩЕСТВИЕ НА ДУХА

Размишление 15 минути

Ще прочета единадесета глава от Деянията на апостолите.

„Бог е Любов“

Във всички епохи, във всички времена, във всички религии е имало един въпрос висящ. Всички религии, понеже са се стремили към Бога, са имали едно разбиране. Онези от вас, които са изучавали историята на човешката култура, виждате какви понятия са имали хората за Бога и за Космоса. Има една епоха за прииждането на Духа Божий – това, което християните след заминаването на Христа от Земята са опитали: явяването на Духа Светаго. Това положение мъчно може да се обясни, но онези, които не могат да го възприемат, нямат тази опитност. Всички хора донякъде имат Духа. Там, където е Духът, всякога има живот. Но в специфичен смисъл се разбира даването на Духа. Даже християните са се препирали с Петър как тъй с езичниците да общуват!

Кое е дело на хората? Да кажем, имаме един, който вярва в Бога и не иска да дружи с един безверник. Единият счита, че вярва в Бога, а другият не вярва – това разграничение съществува. Един англичанин, като погледне един българин, няма никакво уважение и почитание към него; даже ако отидете в Китай, и китайците няма да имат към вас уважение. Съществува едно ограничение между самите вярващи. Някой път в едно общество има едно възгордяване, че някой е получил Духа, а другият – не. Но да не се спираме на това – възгордяването вие го знаете, няма какво да се обяснява. Има неща, които вие трябва да знаете и за тях и въпрос не трябва да се прави: лоши или добри, вие ги знаете; вие сами може да ги изправите. Но

трябва всякога да изучавате нещата, които не знаете. Бог, като прозираше времената на невежеството, остави всичките хора да ходят в своите си вярвания и според своите разбирания, дълго време така да ходят по своите си пътища. Но апостол Павел не казва какви са съображенията. Бог се обръща към всичките хора и ги призовава към покаяние, затова изпраща Духа, за да могат да живеят тъй, както трябва.

Ако рибата влезе във водата, тя трябва да знае как да живее; ако не знае как да се приспособи към условията на живота, рибата може да умре, както умира човек. Същата тази риба, която се е научила да живее добре във водата, ако излезе във въздуха, е изложена на смърт, въпреки че във въздуха има по-добри условия, отколкото във водата. Следователно условията там са нови. Същият закон е: ако един светски човек влезе в едно религиозно общество, той ще избегне всички възможности да живее, както преди. Представете си, този човек влезе в едно такова общество и го накарат да пости. Той е ял по три пъти на ден, а сега му казват: „Няма да ядеш месо, баница няма да ядеш, това-онова няма да ядеш, вино няма да пиеш“ – и той ще се намери в чудо. Ще му кажеш, че 10 дни трябва да пости, а той едва може да издържи един ден. Има хора, които, като ги държиш един ден гладни, ще припаднат до вечерта. Чрез поста човек се тонира. Не е лесно да работи човек и да пости. По някой път Природата застава животните и хората по много причини да постят, а понякога те преждевременно умираат.

Някой път на човека му дотяга – мисли, че не прогресира. Прогресира, но онова изкуство за живота, за Духа, изисква голямо познание. Не онези теоретически познания, с които си пълните главите, но една вътрешна готовност за възприемане на Духа. И като се подготви човек, той може да възприеме това благо. Като възприемете Божественото благо, ще се оформи животът, ще премине в една нова форма и противоречията, които сега съществуват, ще изчезнат и ще настане едно ново положение. Например сега това положение ето аз как го определям: представете

си, че двама души са градинари. Единият седи на чукарата, дете няма никаква вода. Разни зеленчуци има на тази чукара засадени и той чака да падне от небето дъжд. А пък другият градинар е долу, в полето, в една равнина, близо до голям извор, и има всякога влага и без дъжд има изобилно вода, с която полива градината. Ако отидете горе, на чукарата, там навсякъде е изсъхнало. Сухо е времето и този градинар се оплаква, че това и онова не става, а пък като слезе долу, в градината на другия градинар, вижда – там всичко е станало първокачествено. Коя е причината? Водата, тази вода, пък и неговото познание да работи.

Това казвам за обяснение на новото състояние, което помага на човешката душа да растат в нея всички онези блага, които Бог е вложил в душата и духа. Един човек, който няма Духа, той няма търпение – има само страх; а пък онзи, който има Духа, той е силен човек. Онзи, който няма Духа, не може да търпи обиди, само да го бутнеш... Като бутнеш една малка мравя, тя ще те ухапе. На едно разумно същество, което има вече Духа, постъпките му са други – разумното същество се отличава с това, че то никога не влиза в стълкновение с никого. Ти не може да го раздразниш, понеже то вижда всичко разумно – такова същество не се дразни.

Коя е причината за сиромашията у хората? Невежеството, няма Го Духа! Те не могат да видят какво е бъдещето, не знаят какво нещо е икономия, не знаят как да се обзаведат, не разбират живота. Има хора богати, на които 10 000 лева на месец не им стигат – трябва им 20 000; а друг минава и с 1000 лева много добре. На първия 10 000 лева не му стигат... Как ще му стигнат: той яде чер хайвер, който се продава по 300 лева килограма, той яде риба от най-скъпите риби – леврек, която се продава по няколко лева килото, носи скъпи копринени дрехи, а има хора, които носят една дреха, която струва 100–200 000 лева. При такива харчове как ще бъде щастлив? После, когато се говори за богат човек, той трябва да си уреди мислено работата. Как ще си уреди работата? Много малко хора има такива – даже и религиозните мислят криво

за богатата, които дава Природата. Богатата, които имаме сега, много скъпо струват, даже издръжката на хората, на тези, разумните същества, сега много струва на Земята. От гледището на невидимия свят те много големи разноси правят някой път и Бог се сърди на децата на Земята, че много харчат. Някой път Господ говори, но като не разбират, има тояга: гладни години, болести, земетресения, циклони и какво ли не. Учените хора обясняват научно тези явления. Може да обясняват причините за явленията, както си щат, но това са само външни обяснения – причините са други. Може да се обясни научно всичко в подробности, че дори мастилото откъде се е взело за написването на едно писмо, но подбудителната причина за написването на писмото седи много по-далече. Някой даже може да не подозира това...

Искате понякога да разбирате всички неща и явления. И ако това стане, вие ще бъдете най-нещастният човек. Да разбереш всичко, това значи: аз искам да нося всичко. Ако турите цялата Земя на гърба си да я носите при сегашното състояние, какво благо щеше да бъде за вас това? Ако ти имаш за задача да я занесеш някъде и ако те държат отговорен за този товар, какво ще правиш? Ако всички хора на Земята, които сега живеят, протестират пред Небето за всичките нещастия, които им се случват, това значи, че не носят Земята, както трябва. Това ви го казвам само за обяснение. Бог е толкова умен, че никога няма да тури Земята на гърба на един човек, даже няма да я тури на гърба на един ангел, защото и ангелите не са достойни да я носят. Но все-таки има нещо, което движи Земята. Един ден ще ви зададат този въпрос: как се движи Земята, кои са основните причини, за да се движи? Засега е много добре, че не знаете. Една цариградска ханъмка не знаела как се прави хляб – тя мислела, че хлябовете растат по дърветата, също че на дървото като плод е станал хлябът. Права е ханъмката, че малките самунчета все от земята стават: от големите самуни хората са ги събрали и от малките самуни са направили големи самуни; на големите самуни хората са им дали форма.

Много пъти вие давате за Духа хорски обяснения. Духът е една поучителна философия, която може да се опита от едно дете и от един старец, но трябва да имате съответни чувства, за да разберете. Прииждането на Духа става чрез един контакт – вие трябва да го приемете. Трябва да имате някакъв повод за изливането на Духа. Поводът за изливането на Духа беше Христос и Той каза: „Когато Аз ида, ще ви изпратя Духа Си и този Дух ще бъде с вас“. Значи трябва да има някакво същество, което да даде повод, да бъде като една среда, чрез която Духът, това велико благо, може да се излее.

Съвременните хора са нещастни по единствената причина, че нямат Духа. Писанието казва: „Ще се заселя между тях“. Всички ще бъдат научени от Господа, няма да има нужда някой да казва: „Познай Господа“. Пророкът казва: „Тогава ще разберат Божиите пътища и всички сегашни противоречия ще изчезнат“. Противоречията произтичат от един вътрешен недоимък, от който човек има нужда. Гладния ти не можеш да го утешиш и да му казваш: „Вярвай в Господа, ще се уреди въпросът“. Той ще се уреди, когато ти му дадеш хляб; жадният трябва да има вода. Който има очи, трябва да има светлина и тя трябва да му се даде в такава форма, каквато му подхожда. Ако му дадете по-силна светлина или по-малка, отколкото трябва, той ще усети болезнено състояние: светлината трябва да бъде такава, че да му е приятно.

Духът е най-приятното, което човек може да възприеме. Корнелий дълго време се е молил на Духа и най-после слиза ангел и му казва: „Повикай апостол Петър да ти разправи“. Не се казват подробности за идването на ангела. Говори се за много неща, но онова, което е станало причина за съществуването на Духа, не е казано в Библията. Вие не можете да приемете Духа, докато Бог не изяви Своята Любов. Ако Любовта не се изяви, вие не може да приемете Духа – това е първото положение. Второто положение е: вие не можете да приемете Духа, ако не сте готови да приложите Волята Божия. Бог може да има Любов към вас, но ако във вас няма разположение да изпълните Волята

Божия, не може да Го приемете. Значи две неща трябва: да има Любов Бог към вас, да има разположение на Бога, за да приемете Духа, и второ, да изпълните Волята Божия без никакви уговорки. Като дойде Духът, ти непременно трябва да напуснеш сегашния живот и да минеш от едно положение в друго, по-съвършено, както гъсеницата се превръща в пеперуда. Когато този Божествен Дух влезе в човека, Той му дава нещо, въоръжава го, дава му нови възможности. Казва се в Писанието, че апостол Петър като му говорил още на Корнелий, дошъл Духът. За какво е говорил апостол Петър? За онази вътрешна готовност, с която може да се възприеме Духът. Най-първо, Любовта е от Бога, но разположението да се изпълни Волята Божия зависи от човешката душа. Учениците бяха с Христа 3 години и нямаха Духа, а можеше 10 години да бъдат, и пак да нямат Духа; може и 20 години, и 100 години да бъдат с Него, и пак да нямат Духа. Сега вие считате, че като вярвате в едно учение, може да имате Духа.

При идването на Духа друго състояние добива човек. Някой път има малки опитности, които наподобяват идването на Духа. Има някой малко дете, което постоянно плаче за майка си и като я види, усеща голяма радост, като че майка му е всичкото негово богатство. Но у това дете след 10–20 години, като порасне, любовта към майка му изчезва и се замества със съвсем други състояния. Това дете започва да се чуди как е могло да обича някога майка си, а сега вече не може да я търпи. И вие се чудите понякога на вашите състояния: обичали сте някого и после преставате да го обичате, не искате да го видите. Онзи, който е приел Духа, който е готов, той не може да направи това. Да изгубиш Духа си – това е голяма загуба: след като си Го приел, да го изгубиш. Някои искат да възприемат Духа, но ако Го възприемат, за да Го изгубят, по-добре е да нямат тази опитност. За предпочитане е да имат свои стари опитности, отколкото да приемат едно благо, което няма да може да използват. За да възприемат Духа, хората трябва да бъдат съвършено готови за това. Христос казва: „Който не се отрече от баща си, от майка си, от брата си,

от света и най-после от своя живот, той не може да бъде Мой ученик“. Значи той не може да възприеме Духа.

Това говоря на онези, които искат да проучват вътрешната страна. Не мислете, че временната радост, която имате, е Духът. Онова, което носи Духът, е нещо съвсем ново: вие ще опитате един мир, който досега не сте опитвали. И сега имате мир, и радост имате. Има хора, които са родени весели, постоянно са весели и засмени – това е само темперамент, което не показва, че Духът присъства. Има хора, родени красиви, има хора, които после ще станат красиви: първата красота е маска отвън, а втората красота показва, че човек е работил. Това е свойство на Духа и в лицето на човек има едно изражение, което показва красотата на душата. При първата красота външните линии с време се изгубват, а красотата на Духа при старостта не може да я изгубиш. Онзи, който приеме Духа, влиза в областта на безсмъртието – това е вътрешното възкресение. Ти още може да си в своята какавида, в гроба, но чувстваш една радост, че ще цъфнеш. Това е временно положение, в което се намираш: положение на един затворник, който е вързан, но той знае, че неговите приятели идват и го обкръжават; той се радва, понеже знае, че ще бъде освободен, а враговете треперят. Такова е положението на човек, който очаква Духа. Той чувства, когато ще възприеме Духа: ще има много видения, много сънища, много работи ще дойдат да му подскажат и няма да го оставят в неведение; ще има пак нещо, което ще остане незнайно, но ще го предупредят.

Духът идва за тези души, които са вече готови. Има души в миналото, в които Духът е идвал: имало е едно специфично изливане – това, което мистиците наричат вътрешна връзка. Душата се свързва със своя първоначален извор – оттам, отдето е излязла – и става едно с него. Има вътрешна връзка между Първата причина и душата, която живее на Земята – и всички противоречия престават, всички неща се обясняват. Човек може да е богат, може да е учен, но ако той не е осенен от Духа, от Любовта, той е винаги недоволен от живота. „Любовта е плод

на Духа.“ Ако Любовта не е осенена от Духа, не може да се прояви: Любовта без Божествения Дух не може да се прояви, тогава тя е кратковременна. Кратковременната любов показва, че Духът е в едно специфично положение в човека или че човек е в едно специфично състояние.

На всинца ви трябва едно вътрешно приготвление. Щом човек приеме Духа, няма какво да се разправя: на друг език ще говори, другояче ще говори. Който възприеме Духа, той е като цигулар, който знае да свири. На онзи, който не разбира, трябва да му се обяснява за нотите, за тактовете, а роденият цигулар свири изведнъж, без колебание, не прави грешки. Такъв е онзи, който е приел Духа: „Роденият от Бога грях не прави“. Той не грешни нито в мисли, нито в желаниа, нито в постъпки – този човек е над условията. Чели сме за светиите: как са живели, как са се повдигнали – цели истории. Този светия, за когото е писана история, е наполовина светия. Светията не се нуждае от това – той сам прави истории, за него няма нужда да се разправя, че е светия. Каква нужда има Слънцето да се разправя за него, че свети? Слънцето не се нуждае от това. Някой път ти се усмихваш за големите познания, които имат хората за него. Смешно е да се описва Слънцето. Някой ще дойде да описва моя живот, как съм живял: описва това, за което няма и понятие. Значи един от първо отделение, който изучава едва първите проблеми на математиката, той ще ви посвети във висшите проблеми на математиката, че никой няма да види. Аз съм виждал такива големи деца. Те минават за големи и разправят какви ли не работи, мислейки, че много знаят, а всъщност нищо не знаят. Когато не знаеш, идва законът на повторението – ще повториш елементите. Има някои хора гъгниви, които заекват. Един турчин заеквал и като му дошъл на гости един бей, рекъл: „К-к-ажи де!“. Знаете ли произхода на смеха? На нещата, които не разбираме, се смеем, а които ги разбираме и са ни засегнали, ние плачем от тях. Онова, което сме разбрали, то е, което донася Божествената светлина.

Съществуването на Духа е едно особено състояние на човешката душа, на великото, което може да стане в живота на човека и във всички негови превъплътвания, които е имал. Той се превъплътчава с единствената цел, за да добие туй състояние – аз го наричам закон. Докато те ражда майка овца, ти ще бъдеш овца – нищо друго не можеш да бъдеш. Докато те ражда вълк, ти ще бъдеш вълк – нищо друго не можеш да бъдеш. Докато те ражда майка змия, ти змия ще бъдеш – нищо друго не можеш да бъдеш. От каквото се раждаш, такъв ще бъдеш, докато дойдеш до това положение, за което се казва, че ще бъдеш роден от Бога – а пък за да бъдеш роден от Бога, трябва да приемеш Духа. Докато станете синове на възкресението, доста време трябва да мине. Много хора може да мислят, че са синове на възкресението, без да са такива. Може да носиш името *християнин*, без да си християнин; може да носиш името *светия*, без да си светия; може да носиш името *грешник*, без да си грешник; може да носиш името *престъпник*, без да си престъпник: и едното, и другото е вярно. А пък може да носиш имената така, както са си – заслужено.

Когато човек дойде до положение да мисли за съществуването на Духа в неговата душа, трябва да престанат всички противоречия, всичко това да утихне – това е върхът на Любовта. Когато дойде възвишеното, ти ще се откажеш от дребнавите работи на живота. По някой път някой казва: „Човек като приеме това състояние, какво ще прави, какъв ще му бъде животът?“. Състоянието на онзи, който е далече от извора, какво е? Той ще жадува. Онзи, който е далече от живота, ще умре; онзи, който е близо до живота, ще живее. Онзи, който е далече от Божествените блага, ще усеща всичката оскъдност в живота; а пък онзи, който е близо до тия блага, ще усеща изобилието на Божията благодат – това е специфичното състояние на душата.

„Всички ще бъдат научени от Бога.“ Има някои неща, които хората ще научат външно, а пък има неща, които вътрешно ще научат. Най-първо трябва да научите онава, което хората може да ви дадат – и най-после ще дой-

де Божественото. Вие сте правили много усилия в това отношение и може да имате една нова мярка за живота. Лошото е, че сега смятате, че годините са напреднали. На колко години сте? Според мен годините не са важни. Христос казва на учениците Си: „Не е важно за вас да знаете годините и времената, които Господ е турил в Своята власт – важен е днешният ден“. Ако вие знаете мерките на деня, годината не съществува – годината се състои от дни. Един ден е нещо реално: от изгрева до залеза на Слънцето – това е цял един живот, който минавате. Какво струва един ден? Един ден е равен на 120 години: за това, което преминавате за един ден, трябва да имате в миналото 120 години, за да имате същата опитност. Вечерта вие сте преминали 120 години: заминавате за другия свят, спите – това е умирање; на другия ден се събуждате, пак се раждате – имате 120 години. 365 дни по 120 години какво правят? Сметнете ги, като се приберете по домовете си. Като живеете 10 години, всеки ден по 120 години, тогава колко години сте живели?

Писанието казва: „Ден Господен“, не казва: „Година Господня“. Използвайте дните, не давайте малка цена на деня. Всеки ден носи своето благо, защото съшествието на Духа няма да слезе в годината, но ще дойде в един ден, когато Слънцето изгрее. И този ден, в който дойде Духът, ще бъде Божествен ден във вашия живот. Сега сте в дните на човешкото съществуване: когато дойдете в Божествения ден, това ще бъде в деня на почивката. Мнозина говорят за съботата, но не знаят какво нещо е съботата и неделята. Съботата и неделята е съшествието на Божия Дух. Вие познавате съботата и неделята, но това е сянката на това, което трябва да знаете – същината им не знаете. Уподобявам това на един актьор, който играе ролята на цар, без да е цар, има мантия царска, без да е цар – и като слезе от сцената след два часа, той е обикновен човек. Познавате неделята и съботата, без да имате същината: празнувате ги, но усещате, че ви липсва нещо. И след като сте живели 120 години като християнин, пак се разколебавате на стари години, казвате: „Дали това, в което вярвам, е вярно?“.

Един православен свещеник ми разправяше: „На 80 години съм, но един голям дявол ме мъчи; 50 години уча хората в църквата, но сега един голям дявол ме мъчи: дали Христос е възкръснал, или това е един долап? Кажете ми, да разбира дали е заблуждение, или не: един глас ми казва, че това е долап, Христос не е възкръснал“. Аз му казвам: „Махни се оттука“. Възкръснал ли е Христос, или не? Аз няма да ви кажа какво му казах – важно е ти дали ще възкръснеш. Че Христос е възкръснал, възкръснал е, но дали ти ще възкръснеш, е въпрос. Христос като тебе носеше ли някаква кадилница из църквата? Дали като си махал кадилницата 50 години, ще възкръснеш? Той се замисли и каза: „Дойде ми наум (и тури пръста горе на челото си), сега разбира работата“.

Всеки един от вас има по една кадилница. Мъжът има една кадилница, с която закадява на жената, синът има една кадилница, с която закадява на баща си, дъщерята има кадилница, с която кади майка си: всички кадят. Хубаво нещо е каденето. Ако чрез този огън могат да възлизат нашите молитви, добре; и ако този външен огън може да влезе в човешкото сърце и там да се допринесе нещо за онова жертвоприношение – страданието – добре. И след това ще дойде онази външна обнова. Един плод 5–6 месеца като е огрят от Слънцето, узрява и става вече годен за ядене. Така и човешката душа дълго време трябва да е грята от Божествената Любов, докато дойде прозрението, когато човек ще почувства съществуването на Духа – когато плодът е узрял. Узрелият плод е събуждане на свръхсъзнанието: едно ново съзнание, в което ти вече се сродяваш с всички души, страданията и радостите на всичките хора стават твои. Ти се радваш на страданията – радваш се, понеже скърбиш с другите хора: когато те скърбят, и ти скърбиш. И в скърбта им, и в радостта им все се радваш, понеже може да участваш в живота на всичко онова, което Бог е създал. Така прави онзи, който е роден от Бога, който разбира Божите пътища. Страда онзи, който не разбира Божите пътища; радва се онзи, който ги разбира и в

когото няма никакво противоречие между неговата душа и Бога. И вътрешните противоречия в него изчезват.

*Проявената Любов на Духа,
проявената Мъдрост на Духа
и проявената Истина на Духа
носят пълния Живот на Бога,
на Единия, вечен Бог на Живота.*

9 септември 1934 г., 5 ч., София, Изгрев

ВЯРАТА И НЕБЕТО

6.20 ч., връх Мусала

7.10 ч. Учителя продължи⁴³:

Три неща важни има в прочетената глава⁴⁴, които трябва да разбере всеки, който се подвизава в духовното. Първо, Ирод⁴⁵ е символ на стария живот, който носи всичките нещастия, злобата, омразата, ненавистта. Петър представя пътя на преходното положение и на новото, което влиза в света; а църквата – това е действащото. Две неща има налице: онзи, когото хващат, той е Петър, който иска да спре първото – Ирод. Петър искаше да направи нещо, каквото само Бог може да извърши. Но ако църквата не се молеше за Петър, тогава ангелът нямаше да го избави. На Петър му турят вериги, в затвора е, но от църквата ставаше усърдна молитва ден и нощ за него. И тогава виждаме ангелът – това е новото – да сменя веригите на Петър. Ако не дойде ангелът, църквата не може да избави никого, но ако няма и кой да се моли, пак не може да стане избавление – виждаме и силата на молитвата. Онези, които се молеха, те не вярваха, че молитвата им ще бъде послушана, затова, когато го видяха свободен, казаха: „Може да е видение или ангелът на Петър да е това“. А слугинята само беше уверена, че туй е Петър.

У човека има едно същество, което е подобно на Ирод – и всеки човек си има нещо, което е подобно на Ирод. Ти, който се усещаш, че си окован, ограничен – подобен си на Петър. Църквата – това е Божественото, новото, това е Божественият Дух, който се моли, който работи. Има нещо, което постоянно буди човека, което се моли. „Бдете и молете се“ – казва Христос. Изводът е: човек всякога може да постигне това, което иска, но само когато посто-

янно и усърдно се моли. Усърдната молитва е да се моли човек, без да туря граница – да се моли и да вярва, че онова, което иска, Бог всякога може да направи; и да не казва: „Ако не стане...“. Ти се моли и ако Бог види, че онова, което искаш, е добро, Той все ще го направи, но няма да го направи, когато ти искаш. Например ако човек иска да бъде богат, децата му да бъдат нахранени, облечени, то тия деца ще се научат на разкош и няма да учат тогава. И Провидението няма да го даде туй богатство, когато ти искаш, а ще ти го даде на стари години. Такъв пример имаме у Авраам⁴⁶: на ранна възраст не роди син, да му се радва, а когато стана на 90 години. А Сара беше на 84 години, когато Господ ѝ каза, че ще имат наследник. „Господи, това няма да го бъде. Господ иска само да ме насърчи“ – и позасмя се тя.

Например вие сега усещате, че ви е студено, но то е по стар навик. Туй не е Новото учение! Сега всичките хора вярват, но по навик е и вярването. Ти мислиш, че този вятър ще се усили, студено ще стане – и се свиеш. Всичките животни го имат това... Та за насърчение, от дванадесетата глава Бог изпрати Ангела Си и отговори на молитвата. Писанието казва: „Когато постоянстваме в молитвата си, Бог винаги отговаря на молитвата!“ Бог казва: „Когато Ме потърсите от всичкото си сърце, ще ви се изяви“. Но някога Той ни бави: година-две минават, ти се обезсърчиш и казваш: „Туй няма да бъде“ – и дойде съмнението вътре у тебе. Това са низките духове, които идат да те изпитват. А пък тия облаци

Уточнение: *На изток небето се покри с бели кълба, с облаци.*

показват, че в Далечния изток ще бъде развълнувано. Показват още, че туй, което е в хората, в работата, в живота, се отразява в Природата, защото тези облаци представляват живота и пертурбациите там – речено-казано.

Казват, че тук, на Мусала, мъчно може човек да мисли, че той трябва да заспи, за да може да слуша.... Тук Мусала и тези местности наоколо много пъти са били под море и после са излизали над водата. На планината само

вятърът и снегът плашат хората – тук ветровете са постоянни. Тук е толкова високо мястото, та мечки и вълци не се качват, разбойници не идват – те са много мързеливи хора. И бурите тук са толкова големи понякога, че не може да се върви, навън не може да се излезе. Но колко време трае бурята – по 24 часа трае ли? Някой път държи и по 3 дни, но повечето на тласъци върви вятърът, не е съвсем еднаква бурята. Човек не е приспособен да живее на високи места – засега е слаб организъмът му. Даже всякога тези, които живеят по най-високите места, понеже са поинертни, трябва да стават рано, да се свързват със силите на Природата, за да бъдат деятелни, да работят.

Уточнение: Минават войници, оглеждат, обикалят и пак си отиват. Войниците пазят езерата и да не се ловува. Туристи минават, надалече се простират, после наблюдават Пирин, но отминават нататък. Учителя се обръща към госпожата на наблюдателя:

По някой път трябва да имате много туристи – лятно време, особено през месец август? Те оттук минават, отиват за Рилския манастир, за Пирин. Облаците и мъглата, които сега излизат, показват, че ще има вятър.

Отговор: *Тук спим до късно.*

В съня на човека съзнанието му е по-будно и може да слуша, а през деня съзнанието му е заето с много работи и той не може да се съсредоточи в себе си.

Уточнение: Появява вятър и застудява наоколо.

Когато е студено времето, човек не може да мисли за нищо друго, освен за пръстите на ръцете си и за краката си – става спиране на кръвта в краката. После, когато си гладен, ти не можеш да мислиш за нищо друго, освен за хляб. На човека доста дълго време ще му вземе, докато стане шефиарин – майстор на главата си. Човек дълги години трябва да се учи, докато се научи да управлява тялото си, да го направлява, където и както трябва.

Въпрос: *Към брат Г. Д.:*

Вие сега ще разправяте: „Два пъти се изкачих на Мусала!“. После ще ви остави хремата – ще се научите как се лекува хрема.

Отговор: *Ще го съобщим и на другите.*

То е патентовано, но може да се съобщи във вестник.

Голяма вяра трябва да има човек в живота – без вяра нищо не може да се постигне. Светът е пълен със суеверие, но малко хора има верующи – суеверни хора има много. Суеверието влияе върху чувствата, то е близо до чувствата, до това, което ти очакваш да стане, а вярата влияе върху ума, понеже ти мислиш тогава. Например ти по-лесно може да повярваш, ако един човек вземе и се облече хубаво, но веднага след това ще дойде суеверието, че той може да направи много работи за тебе. Но ако ти вземе дрехите, тогава ти мъчно можеш да повярваш, че той може да ти направи нещо добро. А във вярата е обратното. И когато Господ иска да ти даде нещо, Той ще те съблече най-първо от това, което имаш. Той е както майката: най-първо ще съблече дрехите на детето си, ще го окъпе – и тогава ще го облече. И мъчно може да повярва човек, че може да му дадат нещо хубаво, след като са му взели всичко.

Уточнение: *Много туристи приближават наоколо, отиват напред-назад, спират се, пак вървят.*

Стига ви сега толкова.

Уточнение: *Часът е 9.20.*

Сега тук, в прочетената глава, се казва, че Петър, като беше в мъчнотия, повярва. Окован в тъмница бе той, но веднага тръгна след ангела и излезе навън. После служенията Рода също повярва, че Петър чука на вратата: повярва, зарадва се и изтича да съобщи на братята, молещи се за него. Казват: „Неговият ангел е това!“. Мъчно е да вярва човек в неща, които не е видял, или да вярва в неща, които рядко се случват; мъчно е да се повярва дали нещо се е случило, или е измислица, затова трябва вътрешно схващане. А такива неща и сега се случват. Това показва разните мнения на хората. Когато разискват хората нещо, всички нямат едно мнение – има разногласие в мненията. Дали е тъй, или не, всички не се съгласяват. И тук, понеже знаят, че той, Петър, е затворен, те казват: „Кой ще го пусне?“. И след като видяха и чуха Петър, тогава те вече разбраха защо и как го е извел ангелът из затвора. А

това по човешки беше невъзможно при римските закони: само чрез Божията сила беше възможно да го извадят из затвора навън при такава стража. Може да се мисли, че са подкупили стражата, че така са го пуснали, но и това не е било възможно при строгостта на римските закони: войник да не бъде на поста си, да не е буден – това е невъзможно. Сам Господ извади Петър и благополучно го преведе през затворените врати.

Уточнение: Туристите приближават по-наблизо, заобикалят Учителя отзад. Те искат позволение да снимат Учителя, ала той отказва. Но става споразумение: нашите снимат тях и те – нас.

Човек трябва да мине през огън, за да се очисти. Страданието трябва да дойде, понеже изпитанията са едно средство, една подготовка на човека за нов живот. Никъде в живота няма лесен път – и най-добрите неща се придобиват с големи мъчности. Сега тук, на Мусала, за да се качите нависоко и на чист въздух, трябва доста път да извървите и много усилия да направите – и мнозина са се отказвали. А щом човек повярва – той може и не се отказва. Когато човек има вяра, животът е лесен – мъчнотиите са един стимул за него. А когато има суеверие, тогава има падане духом, обезсърчаване, в суеверието човек се обезкуражава; във вярата няма обезсърчение, няма обезкуражаване. Суеверният има много работи, в които вярва, но няма никакви резултати. При суеверието ти може да вярваш, но стимулт е отвън; във вярата стимулт е вътре. Вземете един човек, който седи на брега – той има вяра. Но хвърлете го във водата – веднага той се обезсърчава, особено ако не може да плува. Човекът на суеверието не знае да плува, а човекът на вярата знае да плува. Суеверният прилича на човек, който има кола: купил си я е, но като се счупи, той не може да я поправи, а чака да мине някой да му я поправи. А който има вяра, той е като опитен шофьор, който сам може да си поправи колата и да върви напред – това е вярата. А суеверният казва: „Ще намеря някой – има техници“ – той вярва, че ще го стигне някой опитен, за да му поправи колата, а някой път такъв не

идва. „Аз с моята кола вярвах, че ще ме настигне някой, да ми даде бензин.“ Хубаво, но това е суеверие! И после ти сам отиде и си взе бензин. „Така стана: чаках, чаках – и най-после сам си взех бензин.“

Когато хората са готови, Истината иде сама – за готовите хора всякога има възможност. Щом човек е роден на Земята, животът носи всичките възможности – и ако той вярва, това показва, че е имал всичките възможности. Един носел кибрит, но не знаел как да запали, не му идвало наум как да драсне клечката. Всичко в света бе допуснато, за да се покажат пътищата, по които хората са ръководени и избавяни. Някъде се случва така, а някъде се случва и друго. Има някои, които трябва да останат до последния момент, а някои ще заминат по-рано. И в християнската епоха някои мъченици бяха определени да станат мъченици; и тези, които пострадаха, бяха изораната земя и просто в тях трябваше да се посеете семето: тяхната кръв трябваше да се пролее – това е една необходимост. Пък Петър в дадения случай нямаше нужда да замине като мъченик, той и отпосле пак пострада малко. Те всички християни пострадаха тъй, с изключение само на Йоан – само той остана тъй, не пострада. Духът на Петър тогава беше така повдигнат, неговото съзнание беше високо горе, за да не се страхува, че каквото и да му кажат да направи, да го направи. И той така, с вяра, излезе от затвора! Друг на негово място ще го чуют войниците – и какво ще стане тогава?

Някои от апостолите – Петър, Яков, Йоан, са минали през такива опитности. Евангелистите са други – те не бяха тези... Апостол Павел има повече послания написани, отколкото вече се знаят. А евангелистите са други – тези са само писали за туй, което са слушали. Казва Евангелието, че по дух са били ръководени да изберат кой да пише. Спор е дали след 100 години се е написало Евангелието. Още в ранната възраст е имало документи и от тия документи те са извадили това, което са и написали – за 100 години вече се оформят работите. В Стария Завет те са писали по записки, по оставени документи, които после

са събирали. Всичко туй е трябвало да бъде написано и съхранено и от горе се е ръководило как, кога и какво е трябвало да бъде написано. За някого е било просто мисия да събира тия работи и да напише това, което трябва! За всичко това от невидимия свят си имат хора, пригответи за тази работа. Тогава, както и сега, това е била една голяма вълна.

Нареждането на нещата става от невидимия свят и се приема от определени хора на Земята. Има една вътрешна, интимна страна, която става в един много тесен кръг от хора, защото това няма нужда да го знаят всички хора. Мнозина се интересуват от външната страна на нещата – вътрешното не ги интересува. В една държава как ще стане уредбата – това е външната страна на държавата. Къщите да са хубави – това е хубаво, но то е външната страна. А ако външното има и вътрешно съдържание, по-добро от това – здраве! Сега светът е една държава. И хората сега са по-близо до Царството Божие, отколкото преди; сега привидно изглежда само, че всичко е разбъркано. Когато реката е много разбъркана, тя много лесно се избистря. В мътна вода се лови риба.

Уточнение: *Учителя наблюдава върховете насреща.*

Сега, за да се изкопаят тези върхове, колко време се изисква? Рупите са разделени на две. Там са хубавите места – чисти, непристъпни места! Писали са много тогава, а на някои по дух им е било наложено да пишат. Апостол Павел казва на едно място: „Горко ми, ако аз не повярвам!“ По задължение трябва да го кажеш, пък ако не приемеш, ще видиш – ще минеш през изпитания. Бог знае кого ще пощади и кого ще накаже – нищо не е произволно! Тази местност е една от най-хубавите тук – за мистици. Има известни течения, явления, които стават само на 3000 метра.

Уточнение: *Един от туристите каза, че според последните изчисления Мусала е 3058 м.*

Да, Мусала е над 3000 м. Нервни хора на Мусала трябва да идват да се лекуват. Мусала има грамадна електрическа енергия – батерия е тя, за лекуване. Тази мисия е добра:

всеки да си вземе мястото, което трябва да вземе и което му се пада.

Уточнение: 10.10 часа е. При слизане се спряхме близо до Окото, на слънце. Там прекарахме 1 час.

16 септември 1934 г., 6.20 ч., Рила, връх Мусала

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

- аязмо** *гр., диал.* Извор с лековита вода.
- байгън** *тур.* Прилошаване, припадък.
- бамбашка** *тур., разг.* Особен, необикновен, съвсем различен.
- бара** *разг.* Пипа.
- благоутробие** *книж.* **1.** *ирон.* Добре охранен корем; **2.** *остар.* Добросърдечност, милосърдие.
- букаи** *тур., остар.* Окови.
- визон** **1.** Дребен хищник от рода на поровете с много ценна кожа. **2.** Кожа от такова животно.
- всесъжение** от *рус., остар.* **1.** Пълно изгаряне на жертвено животно. **2.** *прен.* Жертва.
- гем** *тур., диал.* Дълъг ремък на юзда.
- гъгнив** *остар.* Който говори неясно или заеква.
- гюрултия** *тур.* Шум, врява, глъч.
- дам** *остар.* Обор.
- дервиш** *тур.* Мохамедански калугер.
- дизгин** *тур., диал.* Поводи, дълги ремъци или въжета, които се прикачват към юздите и служат за управляване на впрегнати коне.
- дилаф** *ост.* Дълги щипци за хващане на горещи предмети или за разравяне на огъня; маша.
- долап** *ост., разг.* Измама, капан, хитрина, интрига; долапчия – хитрец, измамник.
- дрехар** *ост., разг.* Шивач.
- дървено масло** *ост., разг.* Зехтин.
- заради** *диал.* Вместо.
- звонкови** (пари) *рус.* Монети.
- калъпсъз** *тур.* Няма калъп, без калъп.
- канелка** *ит.* Чеп на бъчва с каналче за източване на течността, което се отваря и затваря с врътка.
- келево** *тур., диал.* Водно колело на воденица или тепавица.
- кинематограф** *гр.* Апарат за снимане върху филмова лента

- на движещи се обекти или за прожектиране на екран на движещи се картини. 2. Помещение за публично прожектиране на такива картини; кинотеатър.
- кошум** *тур. диал.* Ремъци за впрягане.
- кюрк** *тур., остар.* Дълга горна дреха, подплатена с кожи; шуба.
- лазарник** *диал.* Година от живота на човека.
- малджия** *тур., остар.* Иманяр.
- медленно** *рус.* Бавно.
- мертек** *тур.* Греда за строеж с дебелина 10–12 см.
- мир** *старин.* Свят.
- мнаса** *остар.* В Библията: монета (златна или сребърна), която се равнява на 100 динара.
- мравя** *рус.* Мравка.
- мълвя се** *остар.* Безпокоя се.
- мязам** *остар.* Приличам.
- на свят** – свястно, както трябва.
- „Нерде Шам, нерде Багдад.“** (турска поговорка, изразяваща съмнение, недоверие) „Хайде де!“
- непреривно** *рус.* Непрекъснато.
- нощви** *ост.* Дървено корито, в което в миналото са месили хляб.
- панацея** *гр.* Лечебно средство за всичко (търсено от алхимиците).
- парса** *тур.* Пари, които музикантите или танцьорите събират от зрителите след свирене или игра.
- патрика** *гр., нар.* Патриарх.
- пертурбация** *лат.* Смушение, нарушение в установения ред или ход на нещата.
- посторонен** *книж., остар.* Страничен, външен.
- прикя** *остар.* Чеиз, зестра.
- прокопсвам** *разг.* Имам сполука, преуспявам.
- рахатлък** *разг.* Спокойствие, охолство, блаженство, безгрижие.
- реторта** *лат.* Обла стъкленница с дълга отводна тръба, която служи за нагриване и дестилиране на веществата при химични опити.
- самарянин** 1. Жител на областта Самария в Древна

- Палестина. 2. *прен.* Милостив човек (по евангелската притча за милостивия самарянин).
- самун** *тур.* Кръгъл хляб.
- скържав** *диал.* Стиснат, скъперник.
- слин** *остар.* Твърдо надебеляване на кожата, обикновено по дланите на ръцете или по врата на впрегатен добитък поради продължително триене при работа; мазол.
- странство** *ост.* Чужбина.
- струпей** Твърда кора при рани или при някои кожни заболявания; лишей.
- суспендирам** *лат.* 1. Отменявам закон за известно време. 2. *прен.* Спирам, прекратявам.
- схумвам се** *ост.* Разпадам се от гниене, скапвам се.
- тарга 1.** Малка дървена платформа за пренасяне на строителни материали, пръст, тор и др. **2.** Сандъче с отделения за бутилки.
- terra incognita (terra incognita)** *лат.* Непозната земя; *прен.* Нещо напълно непознато.
- трен** *фр., ост.* Влак.
- туткане** *разг.* Да се действа бавно, несръчно.
- уд** *остар.* Телесен член, част на тялото, крайник.
- укрухи** *старин.* Къшеи хляб.
- услишание** *от рус.* Чуване, слушане.
- хаирлия** *тур.* Който носи щастие.
- харман** *тур.* Място за вършеене.
- хатър** *тур.* 1. Угодливост, угодничество. 2. Почит, уважение. 3. Воля, желание. 4. Пристрастие, снизходителност от угодливост.
- хващам дикиш** *от тур.* (*дикиш* – шев) Имам резултат.
- хендек** *тур.* Ров, изкоп.
- хром** *ост.* Куц, сакат.
- хукам** *ост.* Гоня някого, като викам обидни думи срещу него.
- чукара** *разг.* Остра скала, зъбер.
- чумбер** *тур.* Кърпа за глава.
- чутък** *рус., остар.* Чувствителен, остър (за слух).
- шашка** *рус., остар.* Сабя.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Пушкин, Александър Сергеевич** (1799-1837) е велик руски поет и родоначалник на съвременната руска литература. Той пръв използва народния говор в творбите си. Произхожда от семейство на дворяни, но се сближава с декабристите, бори се за провеждане на социална реформа и се издига като представител на литературните радикали. Това става причина да бъде изпратен в изгнание. Автор е на драмата *Борис Годунов*, на поемата *Евгений Онегин*, на малките трагедии *Каменният гост* и *Скъперникът рицар* и на прекрасни поетични творби. Загива след дуел. Правителството се страхува от политически демонстрации по време на погребението му, поради което ограничава достъпа до него.

² **Юго, Виктор** (1802-1885) – френски поет, есеист, писател и общественик от епохата на Романтизма, член на Френската академия. Автор е на световноизвестни романи като *Парижката Света Богородица*, *Клетниците*, *Човекът, който се смее* и много други. Творчеството му е популярно и оценено високо от всички, но личният му и семеен живот е поредица от нещастия и страдания. След погрома на Априлското въстание застава в защита на жертвите и издига гласа си срещу насилието и жестокостта на турците, като написва редица статии в печата за България.

³ **Мъртво море** – В него се влива река Йордан. Граничи с Израел, Палестина и Йордания. Разположено е на 420 м под морското равнище и има площ от около 1020 кв. км. Дълго е около 76 км и е широко 18 км, като най-дълбоката му точка е на 400 м. Съдържанието на сол във водата достига

до 330 промила (за сравнение солеността на Черно море е около 17 промила). То е разделено на две части – северна, която е по-дълбока, и южна – по-плитка (едва 6 м) и побързо пресъхваща, в която се намират големи стълбове сол, приличащи на айсберги.

⁴ **Пророк Иеремия** е живял 600 г. пр.Хр. Наставлявал народа в истинското богопочитание. Предсказал падането на Йерусалим, което е станало в негово време. По време на вавилонския плен оплакал поробената си родина. Иеремия започнал да укорява народа заради идолопоклонството и да го предупреждава, че Божият гняв ще дойде над него. С тая цел написал книгите *Плач Иеремиев*, *Послание на Иеремия* и *Книга на пророк Иеремия*.

⁵ **Св. пророк Елисей** е живял през IX в. пр.Хр. Ученик е на пророк Илия и при възнесението му получил неговия плащ и пророчески дар. Елисей служил повече от шестдесет години. Това е засвидетелствано в III (19 гл.) и IV книга *Царства* (2-9 и 13 гл.). Елисей притежавал изключителна сила на духа, твърда вяра и прозорливост, на царете говорел безстрашно, изобличавайки безчестието им, към него се обръщали за помощ всякакви хора. Пророкът извършил множество чудеса: разделил водите на река Йордан и преминал по сухото ѝ дъно, избавил бедна вдовица от гладна смърт, като по чудодеен начин напълнил съдовете с олио, възкресявал, лекувал от проказа, превърнал солената вода в питейна и др.

⁶ **Йов** (*омразният, гоненият*) е герой от *Книгата на Йов* от Стария Завет. Той е богат, благословен човек, който се страхува от Бог и живее праведно. Но Сатаната оспорва почтеността на Йов и Бог го оставя в неговите ръцете. Тогава за Йов започва трагедия: той загубва децата си, богатството си и здравето си. *Книгата Йов* съдържа най-трудната поезия в Стария Завет и сто думи, които не се

срещат никъде другаде, тя е изключително самотна и обикновено се свързва с премъдростната, т.е. нравствено-поучителната литература.

⁷ **Талант** – антична мярка за тегло, използвана в Европа, Северна Африка и в Близкия изток. В Римската империя 1 талант съответства на масата на водата, която се съдържа в една стандартна амфора (около 26 литра). В Древен Рим талант наричат теглото на 100 римски либри (1 либра = 327 грама или на 96 драхми). С таланти измервали и среброто и златото, които имали равностойност на определено количество златни или сребърни монети.

⁸ **Волтер, Франсоа** (1694-1778) – френски писател и философ от епохата на Просвещението. Свободомислещ по дух, той се противопоставя както на абсолютизма в управлението на Луи XV, така и на религиозната доктрина на йезуитите, заради което е затварян в Бастилията, а част от живота си прекарва като емигрант в Англия. Бил е директор на Френската академия. Сред най-известните му творби са новелата *Кандид* и трагедията *Едип*.

⁹ **Цезар, Гай Юлий** (100-44 г. пр.Хр.) – римски пълководец, политически лидер, писател и една от най-влиятелните личности в световната история. Цезар изиграва важна роля в трансформацията на римската република в принципат. Цезар формира неофициалния Първи триумвират, който доминира римската политика за няколко години. Цезар е начело на римската експанзия в Галия, която разширява римския свят до Северно море, а също и на първото римско нашествие в Британия. Разпадането на триумвирата води до срив в отношенията му с Помпей и Сената. През 49 г. пр.Хр. Цезар започва гражданска война, от която излиза като неоспорим господар на римския свят. След като поема управлението, Цезар започва интензивни реформи в римското общество

и държава. Провъзгласен е за пожизнен диктатор и обсебва цялата власт в републиката. Тези събития карат приятеля на Цезар Брут и група сенатори да убият диктатора през 44 г. пр.Хр. Две години след убийството му Цезар е обожествен от Сената.

¹⁰ **Сократ** (469-399 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, баща на етиката като морално учение. Не е писал никакви съчинения, но разбиранията му са предадени от неговия ученик Платон. В края на живота си е обвинен в безбожие и развращаване на младежта и е осъден, като сам изпива чашата с отрова. Поставя за основа на учението си Доброто като морален принцип и проповядва развиване на добродетелите, вяра във висшата сила на Бога и мъдро поведение в живота.

¹¹ **Кеймбриджки университет (The University of Cambridge)** е вторият най-стар университет във Великобритания, а днес – едно от най-престижните училища в света. Намира се в едноименния град Кеймбридж. Основан е през 1209 г. Тези училища са асоциации от самостоятелни колежи, всеки от тях със свои собствени правила и традиции. Възпитаници на Кеймбридж са носители на общо 81 Нобелови награди.

¹² **Пати, Аделина** (1843-1919) – италианска оперна певица, която властва по световните оперни сцени цели 56 години. Произхожда от семейство на музиканти, което непрекъснато пътува с оперни театри. Родена е в Мадрид, но семейството ѝ рано се преселва в Америка. Аделина Пати дебютира като певица на 8-годишна възраст. Когато е на 18 години, изпълнението ѝ на сцената на *Ковънт Гардън* в Лондон се превръща в сензация. После певицата прави истински триумф по европейските сцени. Създава 42 незабравими оперни роли. Тя е най-популярната и най-богата примадона в края на XIX и началото на XX в. Има

изключителна музикална памет, а по характер е независима и ексцентрична.

¹³ **Йосиф** е библейска личност, един от дванадесетте сина на старозаветния патриарх Йаков. Животът му е описан в книга *Битие* (гл. 37-50). Поради ясновидските си дарби, а и поради факта, че е любимец на своя баща Йаков, той бива намразен от своите братя. Те организират срещу него заговор и го продават като роб в Египет. Благодарение на големите си способности, в тази страна Йосиф успява да се издигне и да стане приближен на фараона – според Библията – „първият след фараона“, и организира мащабна земеделска и стопанска политика. Като такъв той отново се среща със своите братя, дошли в Египет да купуват храни по време на неплодородни години в Палестина. Накрая Йосиф и братята му се помиряват, а престарелият вече Йаков успява да се срещне със своя любим син. Старозаветният разказ свързва именно с тази история преселението на евреите в Египет – страната, където по-късно те ще бъдат поробени, защото Йосиф настанява там всички свои братя, техните семейства и роби.

¹⁴ **Питагор** (570-495 г. пр.Хр.) – древногръцки философ и математик. Посветен в гръцките и египетските мистерии. Ходил във Финикия и Вавилон. Бил ученик на Заратустра, живял в VI в. пр.Хр. Основава своя школа в Южна Италия, ок. 530 г. пр.Хр. Питагор учел за прераждането и отвъдния живот, водил чист начин на живот и пръв нарекъл себе си философ. В учението си обръща голямо внимание на числата и пръв изследва техните зависимости. Въвежда т.нар. Питагорова теорема, която гласи, че в правоъгълния триъгълник сборът от квадратите на дължините на катетите е равен на квадрата на дължината на хипотенузата ($a^2+b^2=c^2$). Разработва и теория на музиката, като пръв открива отношението между струните и тоновете.

¹⁵ **Моисей** е библейски герой, религиозен водач, законодател и пророк в юдаизма, една от най-важните личности в еврейската история, автор на *Петокнижието*, първите пет книги от Библията. Същевременно книгите *Изход*, *Левити* и *Числа* представляват своеобразна биография на Моисей. Той достига високо обществено положение в Египет, но оглавява евреите в усилията им да се освободят от египетското робство. Библията сочи Моисей като основна фигура в така наречения *Изход* – преселението на евреите от Египет в Ханаан, както и в консолидирането на еврейските племена около култа към Йехова. По време на пътуването им на изток Моисей получава Десетте Божи заповеди – основа на еврейското законодателство, както и на редица други правни, религиозни и житейски норми от еврейската традиция, въвежда институцията на Съдии на Израил – по-късно главни водачи на народа му, превръща брат си Аарон и неговите потомци в жреци на Йехова. Въпреки че доживява до 120 години, той умира, преди евреите да достигнат Обетованата земя.

¹⁶ **Дан Колов (Дончо Колев Данев)** (1892-1940) е български борец и кечист. И до днес е смятан за един от най-великите борци за всички времена и е легенда в бойните изкуства. Заминава за САЩ заедно с група българи, когато е едва на 17 год. За цялата си кариера изиграва над 1500 срещи. В двубои успява да победи много от известните по онова време кечисти, непобеждавани от никого професионалисти, включително забележителни тибетски майстори. Той е първият европейски шампион на България по борба свободен стил, известна по онова време като *кеч*, и печели европейското злато през 1936 г. на шампионата в Париж. Интересна и показателна за неговата сила и дух е случката, когато отива на лов, но се среща лице в лице с мечка, с която се бори около час, като накрая успява да

я пребори и да я убие с пушката си. Следи от неговите ръце са оставени по лапите ѝ, където я е държал в жесток захват.

¹⁷ **Йаков** е третият от библейските патриарси, по-малък брат на Исав. Той е син на Исаак, който е син на Авраам. Йаков е известен и под името Израил, което носи, защото се е борил с Бога и дори успял да изтръгне благословията Му. Тъй като Йаков бил вторият син в семейството на Исаак и очаквал за наследник да бъде предпочетен първородният, по-възрастният му брат Исав, той с измама се сдобил с първородство и така си осигурил наследството, а брат му бил принуден да се превърне в скитник чергар и да се препитава с лов и разбойничество. Но Исав, забогатял междувременно, простил на Йаков и след като се завърнал от Харан, между тях се установили дружески отношения. Животът на Йаков бил вгорчен от загубата на любимия му син Йосиф, за когото смятал, че е разкъсан от диви зверове, докато всъщност той бил продаден в робство от своите братя. В края на живота си Йаков отново успял да се срещне със сина си, узнавайки при това, че Йосиф е сановник в Египет, и там умира.

¹⁸ **Гадаринската страна** – древна местност в Юдея, спомената в Евангелие от Марко 5:1-20.

¹⁹ **Илия** е еврейски пророк от IX в. пр.Хр., живял в Древна Юдея. За него е писано в Стария Завет, Новия Завет, Талмуда и Корана. С големи подробности е разказано за него в III и IV книга *Царства* и по-малко във II книга *Паралипоменон* и Книга на *Малахия*. Пророк Илия се появява, за да върне еврейския народ към истинския Бог, защото се е увлякъл по идолопоклонство. Нищо не се знае за произхода му. Името му, което означава *моят Бог е Яхве*, може би му е дадено заради борбата му с култа към езическото финикийско божество Ваал. Характерното за

Илия е, че проповядва и изобличава дръзко и безстрашно. Той заповядва безмилостно да се избият всички жреци на вавилонската богиня Езавел. Свети пророк Илия единствен сред хората е взет жив на Небето и не е умирал физически. Той се възнася, като с ученика си Елисей отива до брега на Йордан, а от другата страна на реката стояли още петдесет ученици и ги наблюдавали. Тогава Илия взел кожуха си, сгънал го, ударил с него водата, тя се разделила и двамата преминали по сухо. Изведнъж се появила огнена колесница с огнени коне и отнесла Илия с вихрушка на Небето. Като излитала тя, кожухът му паднал на земята и Елисей го взел. Когато Йоан Кръстител и Исус Христос са проповядвали, някои юдеи са ги мислели за завърналия се Илия. Според тълкуванията на православната църква за пророк Илия се говори в последната книга на Библията – *Откровение на свети Йоан Богослов*, като за единия от двамата пророци, които Бог ще прати преди края на света, за да изобличават антихриста. Пророк Илия е един от най-великите християнски светци.

²⁰ **Левит** – название на юдейски свещеник, получено от библейската книга *Левит* – третата книга от Стария Завет и от *Петокнижието* (петте Моисееви книги). Това е книга на еврейските свещеници, които са от Левиевото коляно. В *Левит* богослужението и свещеничеството са важно посредничество между Бог и хората, в нея чрез канонични текстове Бог предава на Своя народ закони и заповеди, обяснява им как да използват скинията, обредите, церемониите, различните видове приноси, които израилтяните могат или трябва да принасят на Господ, описват се чистите и нечистите храни, болестите, половата нечистота на мъжа и жената и др.

²¹ **Садукеи** (от евр.: *цадийк* – „праведен“) – еврейска религиозна общност, влиятелна по времето на Христос,

основното ядро на която се състои от консервативни свещеници и някои заможни аристократи. Едно от мненията свързва садукееите с името на свещеник Садок – третия син на Аарон (братът на Моисей), но в общността им има и юдеи, които не са потомци на Садок. Историкът Йосиф Флавий, от когото идват някои от сведенията за садукеейската общност, ги определя като група, която не приема Божественото управление в света, утвърждава човешката свобода и вярва, че душата загива заедно с тялото. Той отбелязва, че те приемат само писаните закони, за разлика от фарисейските предания. В новозаветната книга *Деяния на апостолите* те са противопоставени на фарисеите: „*Защото садукееите казват, че няма възкресение, ни Ангел, ни дух; а фарисеите признават и едното, и другото*“. (Деян. 23:8). Садукееите имат представители в Синедриона – най-висшия юдейски съд.

²² **Фарисеи** – влиятелна еврейска религиозна общност, аскетична в начина си на живот, състояща се предимно от книжници и свещеници. Всички Евангелия свързват книжниците с фарисеите. Те със сигурност упражняват политическо влияние. Претендират за единствен авторитет относно тълкуванието на Моисеевия закон, което предизвиква разобличаване от страна на Исус Христос на тяхната показност и външна ритуалност. Точно фарисеите поставят под съмнение авторитета на Христос, търсят начин да дискредитират Неговото учение, както и се обявяват срещу самия Него. Някои от тях обаче, като Йосиф от Ариматея и Никодим, се обръщат към Него, а равинът Гамалиил проявява толерантност към Учението Му. В богословско отношение фарисеите заемат средна позиция между абсолютната предопределеност на човешките действия и независимостта на човешката воля. В известен смисъл те се противопоставят на садукееите,

като вярват в задгробния живот, в безсмъртието на душата и във възкресението на мъртвите.

²³ **Кабала** (от иврит *получаване*) е мистична традиция. Тя не е религиозно учение, а просто ключ за правилното разбиране на свещените текстове, основен принцип, върху който се изграждат множество системи на тълкуване; дори практиките, свързани с изучаването на някое от кабалистичните учения, се възприемат като съпътстващи и условни. Като цяло Кабала почива върху специфично тълкуване на текстовете на *Тора* (петте книги на Моисей или *Закона* в Стария Завет: *Битие, Изход, Левит, Числа* и *Второзаконие*). При своето тълкуване на тези текстове Кабала се спира върху „особения мистичен смисъл“ на значението на буквалния прочит на думите. Последователите на Кабала смятат, че тя е шифърът, който мистично разкрива смисъла и значението на Словото Божие. *Зохар* е най-важната книга на Кабала, обясняваща дума по дума Библията и посланията ѝ. Основната идея на Кабала е, че всеки човек е свързан с Бог и че трябва да работи върху различни аспекти на своята душа, за да постигне хармония. Кабалата учи, че преди Големия взрив всички човешки души са били едно цяло, една светлина; след Големия взрив единната енергия се разделя и се появяват Вселената и материалният свят. Всеки човек се стреми да се свърже обратно със светлината. С Кабала се свързват и сходните ѝ окултни науки като нумерология, астрология и др.

²⁴ **Гьондовото място** – част от Изгрева, закупена от Гьондов, която е носела името на притежателя известно време. (Бел. на стенографката.)

²⁵ **Митар** е старобългарското означение на чиновниците в Римската империя (наречени *публикани*), които събирали данъците в пари. Терминът се употребява на български

език в библейски контекст във връзка с превода на книгите от Светото Писание през втората половина на IX в. Евреите много мразели римските *публикани* или събирачи на налози и затова еврейските митарци били считани от сънародниците си за езичници (Мат. 18:17) и даже не им се позволявало да влизат в Йерусалимския храм и в синагогите, за да участват в молитвите, както и да заемат други служби или да свидетелстват в еврейските съдилища. Евреите укорявали Исус затова, че бил „приятел на митарите и грешниците и ял с тях“ (Лук. 7:34), но Спасителя отвърнал на обвинителите Си: „Митарите и блудниците ви изпреварват в Царството Божие“ (Мат. 21:32).

²⁶ **Съботяни** – така са наричани представителите на Църквата на адвентистите от седмия ден. По същество тя е християнска от протестантски тип. Възникнала е през втората половина на XIX в. в САЩ и признава единствено каноничната стойност на Библията. Привържениците ѝ почитат съботите като ден на Бога, а не неделите. Църквата им е известна у нас като съботянска и е основана през 1891 г.

²⁷ **Петдесятници**. Името идва от Петдесятница – слизането на Светия Дух върху последователите на Христос и основаването в Йерусалим на Църквата на петдесетия ден от Възкресението (*Деяния на Апостолите*, гл.2). Петдесятниците вярват, че чрез това кръщение в Светия Дух християните се доближават до духовната мощ и учението на ранната църква. Повечето петдесятни християни се идентифицират като протестанти, а други използват термина евангелисти. Те се появяват в Америка в началото на XX век. Църквата им произлиза от т.нар. Движение на Светостта, което е едно от разклоненията на протестантизма. Основните характеристики на различните петдесятни групи са интерес към свършека на света,

разочарование от съществуващите църкви и др. Най-активната им организация е т.нар. Свободна апостолска петдесятна църква.

²⁸ **Евангелисти** – под това понятие се разбират църковни общности, възникнали по време или след Реформацията през XVI в. В този смисъл „евангелисти“ е равнозначно на „протестанти“ (протестантски църкви). Протестантизмът е третият голям клон на Християнската църква наред с Православието и Римокатолицизма. Броят на протестантските църковни общности днес е голям и продължава да се увеличава.

²⁹ **Теософски** – последователи на **Теософията** (на гръцки *Божествена мъдрост*) – названието е използвано от Елена Блаватска, която през 1875 г. основава Теософското общество. Теософите приемат, че всички човешки същества притежават безсмъртен висш *Аз*, към който еволюират техните личности чрез развитието на съзнанието си. Вярват в доктрините за прераждането и за кармата, които възприемат от езотеричния будизъм, с който са свързани много от идеите им, които съчетават религия, наука и изкуство. Поддържат тезата, че човекът се състои от седем тела, развитието на които се свързва с циклите на Природата и на Вселената.

³⁰ **Паганини, Николо** (1782-1840) – италиански композитор и гениален цигулар виртуоз. Прилага неподражаеми новаторски техники при изпълнението си и работи упорито за тяхното усъвършенстване, като свири по 15 часа на ден. Автор е на сонати, на шест концерта за цигулка, на струнни квартети и др. Концертната му дейност из цяла Европа е поредица от триумфи.

³¹ **Македонски, Александър (Велики)** (356-323 г. пр.Хр.) – владетел на Древна Македония. Един от най-талантливите пълководци в историята, ученик на

Аристотел. В рамките на 12 години завладява градовете на Древна Гърция, Персийската империя, Египет и много други по-малки държави в Близкия изток. При смъртта му империята му се е простирила до Индия.

³² **Диоген от Синопа** (412-323 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, последовател на *кинизма* – учение, което проповядва аскетичен начин на живот, отказване от удоволствията, суетата и излишествата. Известен е с честността и свободолюбието си. В основата на философските му възгледи е идеята за завръщането към природната простота. Живеел в бчва край един храм в Атина. Пръв нарекъл себе си *космополит*, защото се чувствал жител не на някой отделен град или етнос, а на целия свят. Когато Александър Македонски се срещнал с него и го запитал с какво може да му помогне, Диоген му казал да се отмести и да не му закрива слънцето.

³³ В каталога на Елена Андреева няма отбелязана утринна беседа на 1 юли 1934 г., неделя, 5 ч., както и неделна беседа в 10 ч.

³⁴ **Давид** (*мил, възлюбен*) е библейски цар на Израил и Юдея, приемник на Саул, баща и предшественик на цар Соломон. На Давид се приписва авторството на повечето от псалмите, включени в Библията, смятан е за пророк от юдаизма. За него се разказва в книгата *Царства*. По времето, когато действащият цар Саул се компрометирал в очите на своите поданици, израилският съдия Самуил е натоварен да избере нов цар. Чрез пророческо откровение изборът му се спрял на Давид, тогава все още невръстно дете. Той влиза в битка срещу филистимеца Голиат – гигант, потомък на свръхчовеци от по-старо време, смятан за непобедим. Давид – все още невръстен, победил гиганта, като му нанесъл смъртоносен удар с прашка. Давид има славата на прекрасен поет и музикант

(свирел на арфа). Като цар успява да укрепи държавата си, дава началото на мащабно строителство – градове, канализация, водопроводи, крепости – особено в столицата си Йерусалим. Давид води успешни войни със съседните си държави. В морално отношение личността му като цар е противоречива – той изпраща своя военачалник Урий на сигурна смърт, за да може да се ожени за неговата съпруга Вирсавия.

³⁵ Става въпрос за **Ананий и Сапфира** – библейски герои от книгата *Деяния на светите апостоли* (5:1-11). Ананий и Сапфира са съпрузи, които продават имот и скриват стойността му. Ап. Петър ги порицава, че са излъгали Бога. Ананий и Сапфира умират заради лъжата си и това служи за предупреждение на всички, за да живеят чист и свят живот без измама.

³⁶ **Апостол Павел** е един от най-важните апостоли на християнството, изиграл решаваща роля в неговото разпространение извън еврейската общност. Той е роден в град Тарс в Киликия в еврейско семейство и името, което използва в еврейската общност, е Савел. В същото време той е римски гражданин по рождение и когато пише на гръцки, използва латинското си име Павел. Той първоначално участва в гоненията срещу християните. След чудодейното явяване на Христос при Дамаск той става християнин и един от най-ревностните разпространители на християнската вяра. Проповядва в Антиохия, Киликия, Кипър, Ефес, Атина, Македония, Коринт и Испания. Около 67 г. Павел е осъден на смърт и е екзекутиран в Рим. Според християнската митология смъртта му е съпроводена от множество чудеса. Новият Завет на Библията съдържа четиринадесет послания, написани от апостол Павел.

³⁷ **Баптисти** – протестантска общност, произлязла през XVII в. от средите на английските пуритани. Признават

само две тайнства: Кръщение (но не на малки деца, а само на възрастни) и Причастие. Отхвърлят почитанието на иконите и на светците и молитвите към тях.

³⁸ **Лемурийска раса** – раса на т.нар. *лемурийци*, Третата коренна раса. Това са представители на третата коренна раса, обитаваща на Земята. Те са първите предци на човечеството. Така гласят древните легенди, източник на които са Акашовите хроники – хранилище на цялата история на Вселената; както ги наричат сега – информационното поле на Вселената. Счита се, че лемурийците обитавали на острова или на материка Лемурия, разполагащ се в Индийския океан. Като част от този континент се явява остров Мадагаскар, където в митовете на коренното население се разказва за това, че остров, населен с гиганти, някога се е простирал на изток. Най-пълно описание на Лемурия и лемурийците дава Елена Блаватска в своята книга *Тайната доктрина*. Тя говори за континента Лемурия, който бил разрушен в резултат на разпукване на земната кора, на земетресения и пожари. От нейните трудове става известно, че по време на своята еволюция лемурийците качествено са се изменили. Ранните лемурийци били хермафродити с двадесетметров ръст и с меки и пластични тела, в които постепенно започнала да се появява костна система. Те нямали памет, общували телепатически и изразявали своите чувства с пеене. Лемурийците имали четири ръце, а на тила разполагали с трето око, което им придавало облик на някаква двуликост. С третото око можели да виждат фините енергии. В процеса на еволюцията си лемурийците станали двуполови и двуръки. Третото им око отишло във вътрешността на черепа – в съвременния човек то започнало да се нарича хипоталамус, който сега изпълнява други функции. Через третото око лемурийците имали

връзка с Акашовите хроники и били високоинтелектуална и духовна раса. По-късните лемурийци наричат лемуро-атланти. Те строели градове, създавали летателни апарати, напълно използвайки своя интелект и духовните си способности. Техният ръст се намалил до 6-8 метра. Но в резултат на катаклизма, станал със Земята, Лемурия загинала, оставяйки остатъци от цивилизацията на лемурийците на по чудо оцелели островчета от огромния континент.

³⁹ **Атлантска раса** е расата на т.нар. *атланти*, хората от епохата на Атлантида, Четвъртата коренна раса на Земята. Най-пълното им описание дава Елена Блаватска в своята книга *Тайната доктрина*: „Атлантическата част на Лемурия била геоложката основа на онова, което въобще е известно като Атлантида, но която трябва да се разглежда по-скоро като развитие на атлантическото продължение на Лемурия, отколкото като свършено нова маса суша, издигната и отговаряща на определени потребности на Четвъртата коренна раса. Както в еволюцията на расата, така и в случаите на преместване и разместване на масите на континента не може да се прокара ясна, точна линия, обозначаваща границата между стария порядък и началото на новия. Последователността в естествените процеси никога не се нарушава. По такъв начин атлантите от Четвъртата раса са произлезли от малък брой хора от Третата раса, северни лемурийци, събрани, грубо казано, на участъка земя приблизително там, където сега е средата на Атлантическия океан. Техният континент бил съставен от струпването на много острови и полуострови, които се издигнали с течение на времето и в края на краищата станали истинско обиталище на великата раса, известна като расата на атлантите“, които „се раждали с ясновидски способности, обхващащи всички скрити

неща“, „зрението им било неограничено и те познавали нещата мигновено“.

От самото начало расата на атлантите се разделила на две различни раси, които били „различни физически и особено морално, при което и двете били дълбоко сведущи в първоначалната мъдрост и тайните на Природата и взаимно антагонистични в борбата си в хода на процеса и развитието на двояката им цивилизация“. Това били адепти на лявата ръка, магове и магьосници, които използвали вродените си способности за удовлетворяване на личните си цели, и адепти на дясната ръка, които съставлявали основата на всички съществуващи някога на Земята школи за посвещаване. „По такъв начин първите раси на атлантите, родени на континента Лемурия, се разделили още от най-ранните си племена на праведни и неправоедни; на такива, които се кланят на Единния невидим Дух на Природата, чийто лъч човек чувства в себе си – или пантеисти – и на такива, които фанатично се кланяли на духовете на Земята, на тъмните космически, антропоморфни сили, с които те сключили съюз“. Последните положили основите на бъдещите екзотерични, външни религии, основани върху култа, ритуалите и догмите. Следствие на това била и войната между едните и другите.

Атлантите на ръст значително надвишавали днешното човечество. В преданията на много народи са се запазили разказите за великани. По времето на атлантите управлявали Божествени династии – възплъщения на извисени Духове. Но доколкото това били физически възплъщения, на тези царе била присъща двойственост – към тяхната Божествена природа се примесвали недостатъци, присъщи на хората. Освен греха, че злоупотребявали с Божествените си дарове, атлантите извършили също и напълно земен

грях: „Съкровеното Учение ги обвинява в извършването на отвратително престъпление, в съвокупляването с така наречените „животни“, и по този начин в пораждането на истински, днес изчезнали питекоидни видове. Съществува, с което новият „въплътен“ се съвокуплявал, се наричало „животно“ не защото не било човешко същество, а по-скоро защото много се различавало физически и умствено от по-съвършените раси, физиологично развили се през по-ранен период. Именно те извършили първото кръстосване и създали чудовища, именно от тяхното потомство атлантите си избирали жени“.

В откъс от *Тайната доктрина* се описват подробности за гибелта на Атлантида. Настъпило времето, когато „краищата на Земята се разтворили“ и Атлантида потънала във водата много бързо. Това станало между 850 000 и 700 000 години преди днешното време. *Тайната доктрина* даже твърди, че бягството на израилтяните от Египет, описано в книгата *Изход* в Библията, представлява не оригинално историческо събитие, а само преразказ на събития, свързани с потъването на Атлантида, почерпан от по-древен източник. От континента Атлантида останал малък остров, описан от Платон и наречен от него Посейдонис. На свой ред и той потънал под водата преди около 10 хиляди години. И така, великаните загинали, но „всички свети се спасили“ и само „грешниците“ загинали. Наставниците на човечеството, йерархията на висшите същества, „намерили пристанище“ във великата пустиня Гоби, където пребивават досега, невидими за всички, с достъп до тях, „защитен от цели войнства Духове“.

И пак според *Тайната доктрина* за това, останали ли са сега представители на Четвъртата коренна раса на Земята: „Болшинството от човечеството принадлежи към седмата подраса на Четвъртата коренна раса – споменатите по-

горе китайци и техните потомци и разклонения (малайци, монголци, тибетци, унгарци, фини и даже ескимоси – всички те са остатъци от това последно разклонение).

Още един интересен факт се привежда в *Тайната доктрина*: първите пирамиди на Египет били построени от атлантите много преди идването на племената на египтяните от изток („преди 78 000 години“ може да се разглежда като ориентировъчно време на строителството на пирамидите). Египтяните и арийските индийци представляват родствени народности на Петата коренна раса.

⁴⁰ **Св. апостол Ананий** бил един от седемсетте Христови ученици. Служил е като епископ в град Дамаск, Сирия. След чудесното обръщение край Дамаск на Савел – бъдещия велик проповедник на народите, в св. апостол Павел, Господ изпратил Ананий със задачата да положи върху него ръце и да каже: „Брате Савле, Господ Исус Христос, Който ти се яви по пътя, по който дохождаше ти, ме прати, за да прогледнеш и да се изпълниш с Дух Свети“. Изведнъж като че люспи паднали от очите на Савел, той веднага прогледнал, приел свето кръщение от апостол Ананий и станал, по думите на св. Йоан Златоуст, „от вълк – агне, от трънак – лозе, от плевел – пшеница, от враг – приятел, от богохулник – богослов“. От Дамаск св. Ананий често ходел из близки и далечни градове и села на мисионерска проповед. Веднъж, когато проповядвал Словото Божие, го хванали и го заставили да принесе жертва на идолите. Той претърпял големи мъчения, при които дръзновено изповядвал Името Божие. Мъчителите го извели извън града и го убили с камъни. Християни пренесли и погребали тялото му в Дамаск.

⁴¹ Беседите от 5 август 1934 г. – *Великото в живота*, и от 12 август 1934 г. – *Противоречия и възможности*,

са поместени в томчето *Книгата на Великия живот* на Издателство *Бяло Братство*. На 19 август 1934 г. е съборът. Беседата *Част на Любовта*, изнесена на тази дата, е поместена в същото издание.

⁴² **Корнелий** – новозаветен герой от десета глава на *Деянията на светите апостоли*. Той е благочестив стотник от Кесария, при когото идва Ангел Божий и го изпраща да повика св. Петър, който ще му каже думи на спасение. Св. Петър сънува, че от небето към него слиза съд, пълен със „земни четвероноги, зверове, влечуги и птици небесни“, и чува гласа на Бога, който му заръчва да ги изяде, защото Той ги е пратил при него. На другия ден св. Петър отива в дома на Корнелий, където намира мнозина събрани хора. Той разбира, че сънят му показва каква е неговата мисия: да проповядва на тези хора Словото на Исус и да свидетелства, че „Той е определеният от Бога Съдия над живи и мъртви“. Тогава Дух Светий слиза върху всички, които слушат Словото, макар и да са езичници, и те започват на разни езици да величаят Бога. Така св. Петър изпълнява мисията си на разпространител на Словото Божие.

⁴³ Беседата *Вярата и Небето* е започнала в 6.20 ч., но първата ѝ част липсва.

⁴⁴ Глава дванадесета от *Деянията на апостолите*.

⁴⁵ **Ирод** или **Ирод Велики** (73-4 г. пр.Хр.) е цар на Юдея, Галилея, Самария и други територии. Той е поставен от Рим като проконсул и е родоначалник на управляващата Юдея царска династия на Иродиадите.

⁴⁶ **Авраам** е праотец на много племена, в това число на исмаилите, израилтяните и др. Той е потомък на сина на Ной – Сим. Според библейската книга *Битие* Авраам е първият от патриарсите на еврейския народ. Името му на еврейски означава *велик баща*, но впоследствие Бог променил

името му на Авраам – *баща на множество*, като знак, че ще стане прародител на евреите. В религиите юдаизъм, християнство и ислям Авраам е ключов персонаж, тъй като играе важна роля в двете свещени книги – Библия и Коран. Юдеи, християни и мюсюлмани го наричат *бащата на народа на Израил*. За юдеите и християните това става чрез сина му Исаак, а за мюсюлманите той е пророк на исляма и е прародител на Мохамед. За да изпита верността му, Бог поиска от Авраам да принесе в жертва своя син Исаак, но в последния момент превърнал момчето в агне. Бог казал на Аврам да напусне родния си дом в Ур и да завладее земята Ханаан. Там Той сключил завет с него – заради верността си към Йехова Авраам получил обещания, че ханаанската земя ще принадлежи на потомците му.

Петър Дънов
Учителя

НОВОТО РАЗБИРАНЕ

УТРИННО СЛОВО
1933–1934

Редактор

Спаска Миховска

Художник

Илиана Попова

Компютърен дизайн

Иван Джеджев

Печатни коли 34

Издателство

„БЯЛО БРАТСТВО“

02/ 418 0110

0897 847647

Отпечатано в Университетска печатница

izdatelstvo@bialobratstvo.info

www.bialobratstvo.info

www.beinsadouno.org